USTALARIN SEÇTİKLERİ

DOUG ALLYN • BENJAMIN APPEL • WILLIAM BANKIER • LAWRENCE BLOCK • FREDRIC BROWN • MARY HIGGINS CLARK • MAT COWARD • STEPHEN CRANE • STANLEY ELLIN • HARLAN ELLISON • JACQUES FUTRELLE • JUDITH GARNER • SUSAN GLASPELL • JOE GORES • ED GORMAN • W. F. HARVEY • JOAN HESS • REGINALD HILL • TONY HILLERMAN • EDWARD D. HOCH • CLARK HOWARD • EVAN HUNTER • SAKI • STUART M. KAMINSKY • SHARYN McCRUMB • STEPHEN KING • PETER LOVESEY • JOHN LUTZ • JOYCE CAROL OATES • JOHN O'HARA • IAN RANKIN • EDGAR ALLAN POE • BILL PRONZINI • JACK RITCHIE • JOHN RUSSELL • ROBERT LOUIS STEVENSON • ROBERT TURNER • CAROLYN WHEAT • DONALD E. WESTLAKE

DÜNYANIN EN İYİ 44 POLİSİYE / GERİLİM HİKÂYESİ

HAZIRLAYAN

LAWRENCE BLOCK

2. BASKI

Maceraperest kitaplar

USTALARIN SEÇTİKLERİ DÜNYANIN EN İYİ

44 POLİSİYE / GERİLİM HİKÂYESİ

Hazırlayan
LAWRENCE BLOCK
İngilizce aslından çeviren:
Ayşen Anadol

'Büyük Usta Lawrence Block, önde gelen polisiyecilerin, 'en sevdikleri hikâyelerini' ve onları 'en çok etkileyen hikâyeleri' bu antolojide topladı. ''Ne diye bu kadar geciktim ki bu antolojiyi yapmakta! Önce böyle bir antolojinin konusunu bulmalıydım. Yazarların, hem okudukları hem kendi yazdıkları hikâyelere çok ilginç bir açıdan baktıklarını biliyordum. Kısa cinayet hikâyeleri yazarlarından şöyle on, on ikisini en sevdikleri hikâyeleri seçmeye ve neden bu seçimi yaptıklarını açıklamaya ikna edebilirsem, hem temalı bir antoloji olurdu elimde hem de müthiş çekici bir kitap. Üstelik değil bir şey yazmak, hikâyeleri bile seçmek zorunda kalmazdım! Dolayısıyla, Ustaların Seçtikleri fikrini ortaya attım. 'Kendi yazdıklarından en sevdiklerini mi seçecekler, yoksa okuduklarından en sevdiklerini mi?' 'İkisini de.' '0 zaman iki kitap olur: Yazmaktan Gurur Duyduğum Hikâye ve Yazabilmeyi İstediğim Hikâye.' 'Güzel' dedim. 'Herhangi bir şey yazmadan kitap çıkartacaksam, iki tane olsun bari. Çok daha fazla vaktimi alacağa benzemiyor.' Görüleceği gibi, Ustaların Seçtikleri tek ciltte iki kitap sunuyor size. Yazarların kendi çalışmaları arasından seçtikleriyle okudukları arasından en sevdiklerini yan yana getirmek, bir kenara atılamayacak kadar ilginç bir fikirdi. Dolayısıyla elinizde tuttuğunuz kitapta iki seçki var: İngilizce konuşan dünyadaki en iyi cinayet hikâyesi yazarlarının seçkileri. Yazarlara bu proje kapsamında iki hikâye seçmeleri için çağrı gönderdiğimde olumlu cevaplar almayı bekliyordum. Ama cevaplar en çılgın rüyalarımda bile göremeyeceğim kadar fazla oldu. Tanınmış polisiye yazarlarından yirmi dördünü seçmiştim, hepsi de usta kısa hikâye yazarlarıydı. Yarısı bile cevap verse bir kitap yapmayı başarırdım. Alın bakalım. Herkes oyuna katılmak istedi. Anladığım kadarıyla, onlara çekici gelen, çok sevdikleri bir hikâyeden bütün dünyaya söz etme fırsatıydı. Yazarlar çok iyi okurlardır ve okuduklarına özel bir açıdan bakarlar. Göreceğiniz gibi, seçtikleri hikâyeler birçok sürpriz içeriyor... Harika sürprizler bunlar. '''

Amerikalı polisiye roman ve öykü yazarı. Buffalo, New York doğumlu Block yarattığı ilginç karakterlerle, mizah unsurunu ustalıklı kullanışıyla dikkat çekti. Yazarın elliye yakın kitabı vardır. İlk yarattığı kahramanlardan uykusuz casus Evan Tanner dizisinin ilk kitabı 1966'da yayımlandı: The Spy Who Couldn't Sleep. Bir diğer kahramanı Chip Harrison dört kitapta yer alır. Profesyonel hırsı: Bernie Rhodenbarr'ın yer aldığı dizi, Burglars Can't Be Choosers l977 (Umduğunu Değil Bulduğunu Yiyen Hırsız) ile başladı. New Yorklu özel detektif Matthew Scudder'ın maceralarının yer

aldığı dizisi ise diğer dizilere göre daha karanlık ve serttir. Block'un geçmişte yaşadığı alkolle ilgili sorunlar onu Scudder'ı da aynı sorunun üstesinden gelmeye çalışan bir detektif olarak çizmeye itmiştir.

Dizinin ilk üç kitabı In the Midst of Death l976 (Ölümün Ortasında), The Sins of the Fathers l976 (Babaların Günahları) ve Time to Murder and Create'ten (Cinayet ve Yaratma Zamanı) sonra A Dance At the Slaughterhouse l991 (Mezbahada Dans) yazara Edgar ödülünü kazandırdı. Block, Amerikan Polisiye Yazarları Btiyükusta ödülünün de sahibidir.

Block eşi Lynne ile halen New York'ta yaşıyor,

BİRİNCİ BÖLÜM

Sunuş LAWRENCE BLOCK

Bir yazarın uzun ve mutlu hayatında öyle bir an gelir ki, birden bir antoloji hazırlaması gerektiği aklına düşer. Her yeni kitabın başlık sayfasının karşısındaki sıra sıra uzayıp giden kitap adlarına bakar ve kendi listesinde koca bir kategorinin eksik olduğunu fark eder: Antolojiler (Yay. haz.J. Yazar, böyle bir antoloji hazırlayarak kendi listesine bir kitap daha katmakla kalmaz, bir kitaplar bütünü eklemiş olur. Böylece yalnızca bir sözcük ustası değil, aynı zamanda bir "Edebiyatçı" olma iddiasına da birazcık katkıda bulunabilir. Üstelik, mucizeye bakın, bütün bunları oturup herhangi bir şey yazmadan başarabilir!

Ne diye bu kadar geciktim ki bunu yapmakta!

Ama bakın, önce böyle bir antolojinin konusunu bulmalıydım. Antolojilerin bir teması olur. Örneğin, Kilitli Kapı Cinayetleri. Kilitlenmemiş Kapı Cinayetleri. Geçmişte Geçen Hikâyeler. Öğleden sonra ya da Doğu Teksas'ta geçenler. İçinde Kedi Olmayan Hikâyeler.

Yazarların, hem okudukları hem kendi yazdıkları hikâyelere çok ilginç bir açıdan baktıklarını biliyordum. Kısa cinayet hikâyeleri yazarlarından şöyle onon ikisini en sevdikleri hikâyeleri seçmeye ve neden bu seçimi yaptıklarını açıklamaya ikna edebilirsem, hem temalı bir antoloji olurdu elimde hem de müthiş çekici bir kitap.

Üstelik değil bir şey yazmak, hikâyeleri bile seçmek zorunda kalmazdım !

Dolayısıyla, eşsiz Marty Greenberg artık gerçekten bir antoloji yapmam gerektiğini bir kere daha belirttiğinde, Ustaların Seçtikleri fikrini ortaya attım. Anında beğendi bu fikri ama kafamdakini iyice anladığından emin olmak istedi. "Kendi yazdıklarından en sevdiklerini mi seçecekler?" diye sordu, "Yoksa okuduklarından en sevdiklerini mi?"

"İkisini de" dedim.

"O zaman iki kitap olur" dedi Marty. "Yazmaktan Gurur Duyduğum Hikâye ve Yazabilmeyi İstediğim Hikâye/'

"Güzel" dedim. "Herhangi bir şey yazmadan kitap çıkartacaksam, iki tane olsun bari. Çok daha fazla vaktimi alacağa benzemiyor."

Görüleceği gibi, Ustaların Seçtikleri tek ciltte iki kitap sunuyor size. Yazarların kendi çalışmaları arasından seçtikleriyle okudukları arasından en sevdiklerini yan yana getirmek, bir kenara atılamayacak kadar ilginç bir fikirdi. Dolayısıyla elinizde tuttuğunuz kitapta iki seçki var: İngilizce konuşan dünyadaki en iyi cinayet hikâyesi yazarlarının seçkileri.

Aynı zamanda, Ustaların Seçtikleri'nin iki ciltte dört kitap olduğunu da söyleyebilirsiniz; çünkü elinizdeki kitap iki cildin birincisi.[1] Yazarlara bu proje kapsamında iki hikâye seçmeleri için çağrı gönderdiğimde olumlu cevaplar almayı bekliyordum. Ama cevaplar en çılgın rüyalarımda bile göremeyeceğim kadar fazla oldu. Tanınmış polisiye yazarlarından yirmi dördünü seçmiştim, hepsi de usta kısa hikâye yazarlarıydı. (En sevdiğim yazarlardan bazılarını elemek zorunda kaldım çünkü yalnızca roman yazıyorlardı.) Meşgul insanlardı bunlar, durmadan böyle projelere katkıda bulunmaları istenen kadın ve erkeklerdi. Yansı bile cevap verse bir kitap yapmayı başarırdım. Biraz dürtüklemekle yeteri kadar yazarın kabul etmesini sağlayabileceğimi hesaplamıştım.

Alın bakalım. Herkes oyuna katılmak istedi.

Anladığım kadarıyla, onlara çekici gelen, çok sevdikleri bir hikâyeden bütün dünyaya söz etme fırsatıydı. Yazarlar çok iyi okurlardır ve okuduklarına özel bir açıdan bakarlar. Göreceğiniz gibi, seçtikleri hikâyeler birçok sürpriz içeriyor. Harika sürprizler bunlar.

Kendi katkımdan pek emin değildim. Yalnızca bir sunucu mu olmalıydım, yoksa törenin bütününü mü yönetmeliydim? Hiç de âdetim olmasa bile, büyük bir alçakgönüllülükle geri mi çekilmeliydim, yoksa sahne ışıklarının ortasında mı durmalıydım?

Terazinin kefesine ağırlığı koyan, bu kitaba John O'Hara'dan bir kısa hikâye koyma fırsatını kaçırmama isteğim oldu. O'Hara çok sevdiğim bir yazar olmakla beraber polisiye hikâye yazarı olarak tanınmaz. Onun bu kısa hikâyesine bayılıyorum, üstelik bildiğim kadarıyla yazarın kendi seçkilerinin dışında herhangi bir antolojide yer almadı. Bu hikâyeyi size sunma fırsatını elimden kaçırır mıydım hiç?

Bu antolojinin ikinci kitabı da her bakımdan bu kitap kadar etkileyici. Eğer siz oradaki okurlar da sonucu benim kadar beğenirseniz, Ustaların Seçtikleri birkaç cilde ulaşabilir.

Kendim yazmak zorunda değilsem, çıkartacağım kitapların sınırı yok.

Greenwich Village

STEPHEN KING anlatıyor

"Düğün İşi" genellikle anlattığını türden bir hikâye değil. Belki de bu yüzden çok severim onu. Özellikle de tınısını ve canlı argosunu. Cümleler sanki eski bir UCA gramofonunun borusundan çıkıyor, çizik sesleri, hışırtılar, hepsi mevcut. Traylarirambimbam!

Joyce Carol Oates çok iyi bir edebiyatçıdır. Ayrıca insanı felç edecek kadar korkutucu ve gerilimli hikâyeler yazabilir. Kısa romanı Zombie bu türden bir klasiktir. Hikâyesi "İkinci Dereceden Cinayet" de öyle. Son derece sessiz sedasız ilerleyişi, o korkunç sonun yarattığı etkinin önemli bir parçası. Kesinlikle Edgar Allan Poe'nun okuyup seveceği türden bir hikâye.

STEPHEN KING 'in en sevdiği kendi hikâyesi:

DÜĞÜN İŞİ

1927 yılında, Chicago'nun yüz kilometre uzağında, Morgan, Illinois'nin hemen güneyindeki kaçak içki satılan bir meyhanede, caz çalıyorduk. Tam salak taşralıların yeriydi, ne yana baksan otuz kilometre boyunca bir tek büyücek kasaba yoktu. Ama tarlada sıcağın alnında bütün gün saban sürdükten sonra gazozdan daha sert bir şey için içleri giden bir sürü ırgat vardı, bir sürü de dondurmacıdaki ahbaplarıyla züppelik yapmaya gelen genç boğa. Birkaç da evli adam gelmişti (bilirsin, dostum, sanki üstlerine yafta yapıştırılmıştır), ne idüğü belirsiz kızlarla gönül eğlendirirken kimse tanımasın diye evlerinden iyice uzaklaşmışlardı.

O zamanlar caz cazdı, gürültü değil. Beş kişilik bir orkestramız vardı davul, klarnet, trombon, piyano ve trompetiyiydik epeyce. İlk plağımızı çıkarmaya daha üç yıl, ilk sesli sinemanın çıkmasına da dört yıl vardı.

Şu yarma herif içeri girdiğinde Bamboo Bay'i çalıyorduk. Üstünde beyaz takım elbise vardı, tüttürdüğü piponun kıvrımları bir Fransız kornosununkinden çoktu. Orkestradakiler hafif çakırkeyifti ama kalabalığın gözü hiçbir şey görmüyor, herkes çok eğleniyordu. Bütün gece bir tek kavga bile çıkmamıştı. Hepimiz zırıl zırıl terliyorduk, meyhaneyi işleten Tommy Englander de bize durmadan çavdar rakısı gönderiyordu. Englander iyi patrondu, müziğimizi de severdi.

Beyaz takım elbiseli, bara oturdu. Unuttum gitti herifi. İlk bölümü Aunt Hagar's Blues'la bitirdik. O zamanlar bu kuş uçmaz kervan geçmez yerlerde açık saçık bir şey sayılırdı bu parça, çok alkış aldı bu yüzden. Manny

trompetini indirdiğinde sırıtıyordu, sahneden inerken sırtına bir şaplak attım. Yalnıza benzeyen, yeşil elbiseli bir kız bütün gece beni kesip durmuştu. Kızıl saçlıydı, kızıl saçlılara hep yanığımdır. Gözlerinden, başını eğişinden işaret aldığımdan, kalabalığı yararak ona yaklaşmaya çalıştım.

Tam varı yolu kat etmiştim ki beyaz takım elbiseli adam önüme çıktı. Çalı gibi siyah saçları, derin su balıkları gibi acayip parlak gözleriyle çetin cevize benziyordu yakından. Tanıdık gelmişti bana.

"Dışarıda biraz konuşalım" dedi.

Kızıl saçlı başka yöne bakmaya başlamıştı. Hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

"Sonra konuşuruz" dedim. "Bırak da geçeyim."

"Adım Scollay. Mike Scollay."

Biliyordum bu adı. Mike Scollay, Chicago'dan gelme ufak çaplı bir kaçakçıydı, Kanada'dan içki getirip para kazanıyordu. Gazetelerde bir iki kere resmi çıkmıştı. Sonuncusunu başka bir "Küçük Sezar" onu kurşunlamaya kalktığında görmüştüm.

"Chicago'dan epey uzaktasın" dedim.

"Birkaç ahbabımı getirdim. Dışarı çıkalım."

Kızıl saçlı bize baktı. Scollay'i gösterip omzumu silktim. Burun kıvırıp sırtını döndü.

"İşimi bozdun" dedim.

"Chicago'da bunun gibilerin bini bir para" dedi. "Dışarı."

Dışarı çıktık. Kulübün sıkış tepiş dumanlı havasından sonra taze kesilmiş ot kokulu serin hava hoşuma gitti. Yıldızlar çıkmıştı, belli belirsiz parlıyordu. Serseriler de çıkmıştı ya, hiç de belli belirsiz değillerdi, tek parlayan şeyleri de sigaralarıydı.

"Sana biraz para kazandırayım" dedi Scollay.

"Bir yararım dokunmadı ki sana."

"Dokunacak. İki yüzlük. Orkestrayla paylaşırsın ya da bir yüzlüğü kendine saklarsın."

"İş ne?"

"Düğün işi" dedi. "Kızkardeşim evleniyor. Düğünde çalmanızı istiyorum. Dixieland sever. Benim çocuklardan ikisi iyi Dixieland çaldığınızı

söylüyor."

Dediğim gibi, Englander iyi patrondu. Gecede dört saatten haftada seksen ödüyordu, biz de beşe bölüyorduk. Bu herif tek bir gecelik iş için bunun iki katını verecekti.

"Gelecek Cuma beşten sekize kadar" dedi Scollay. "Chicago'da Grover Caddesi Salonu'nda."

"Çok para" dedim. "Niye?"

"İki nedenden" dedi Scollay. Piposunu pofurdattı. Bu kanunsuzun suratında aykırı duruyordu pipo. Dudaklarından bir Lucky Strike ya da koca bir puro sarkmalıydı. Pipoyla hüzünlü ve komik görünüyordu.

"Birincisi" dedi, "Yunanlı'nın bana madik atmaya kalkıştığını işitmişsindir."

"Gazetede resmini gördüm" dedim. "Kaldırımda sürünen şendin."

"Zeki çocuk" diye homurdandı ama laf olsun diye. "Onunkinin yanında benim iş çok büyüdü. Yunanlı ihtiyarladı ama hâlâ küçük düşünüyor. Memleketine dönmesi gerek, zeytinyağı içip Büyük Okyanus'u seyretsin."

"Ege'yi" dedim.

"Deniz, denizdir" dedi. "Her neyse, Yunanlı hâlâ peşimde."

"Başka bir 'deyişle, iki yüz papel veriyorsun çünkü çaldığımız son parçaya Enfield marka bir makineli eşlik edebilir."

Suratında öfke ve bir şey daha belirdi, hüzün gibi bir şey. "Parayla elde edilecek en iyi korunmaya sahibim. Şapşalın teki burnunu sokmaya kalkışırsa, iki kere bile çekemeden koparırım o burnu."

"Diğer neden ne?"

Yavaşça, "Kızkardeşim bir İtalyan'la evleniyor" dedi.

"Tıpkı senin gibi iyi bir Katolik'le" diye dalga geçtim hafiften.

Suratını yine öfke bürüdü, bu kez akkor gibiydi öfkesi. Galiba fazla ileri gitmiştim. "İyi bir Irlandahl İyi bir İrlandalı'yım ben, evlat. Sakın unutma!" Sonra neredeyse işitilmeyecek kadar hafif bir sesle ekledi: "Saçlarım tamamen dökülmüş olabilir ama eskiden kızıldı."

Ağzımı açıp bir şeyler gevelemeye çalıştım ama fırsat bırakmadı. Yakama yapıştığı gibi suratını suratıma eğdi. Burunlarımız neredeyse birbirine değecekti. Kimsenin yüzünde bu kadar öfke, utanç, hiddet ve

kararlılık görmemiştim. Artık beyazların suratında böyle bir şey göremiyorsunuz, ırktan ileri gelen o aşknefret baskısını. Ama o zamanlar vardı bu, ben de o gece gördüm.

"Kızkardeşim çok şişman" diye fısıldadı. "Bir sürü insan arkamdan gülüyor. Yüzüme karşı bir şey diyemiyorlar ama. Bak ne diyeceğim, Bay Trombonüfleyici, belki de kardeşim o ahmaktan başka birini bulamazdı. Ama ona ne siz ne de bir başkası gülmeyecek çünkü avaz avaz bağırtacaksınız o aletleri. Kimse kızkardeşime gülemeyecek."

Ne diyeceğimi bilemedim. Bunları bana neden söylediğini bilmiyordum. Bir Dixieland orkestrasının derdine derman olacağını neden düşündüğünü de bilmiyordum. Ama onunla tartışacak değildim. Bunu istemezdiniz, herifin garip kıyafeti ve piposu olsun olmasın.

"İşe çıktığımızda kimseye gülmeyiz" dedim. "İnsanın ağzını büzmesi zor oluyor."

Bu, ortalığı rahatlattı. Havlar gibi kısa kısa güldü. "Saat beşte orada çalmaya hazır olun. Grover Caddesi Salonu. Gidiş geliş masraflarınızı öderim."

Sıkboğaz edildiğimi hissediyordum. Ama artık çok geçti. Scollay dönüp yürümeye başlamıştı bile. Maaşlı ahbaplarından teki, bir spor Packard'ın kapısını açmaktaydı.

Basıp gittiler. Biraz daha durdum dışarıda, bir sigara içtim. Gece yumuşacık, güzeldi. Dakikalar geçtikçe Scollay sanki düşümde gördüğüm bir şeye dönüşüyordu. Orkestrayı otoparka getirip dışarıda çalabilmeyi diledim. Tam o sırada Biff omzuma dokundu.

"Vakit geldi" dedi.

"Tamam."

İçeri girdik. Kızıl saçlı, kendisinin iki katı yaşında, kır saçlı bir denizci bulmuştu. ABD donanmasının bir üyesinin Illinois'de ne aradığını bilmiyordum ama kızıl saçlının zevki bu kadar berbatsa, denizci onu tepe tepe kullanabilirdi.

Artık o kadar sıcak gelmiyordu hava. Çavdar rakısı başıma vurmuştu. Scollay de burada, onun gibilerin sattığı içkinin buharının, içinde yüzebileceğiniz kadar koyu olduğu bu mekânda, daha bir gerçekti.

"Camptowri Races'ı istiyorlar" dedi Charlie.

"Boş ver" dedim sert bir sesle. "Öyle şeyler çalmıyoruz."

BillyBoy'un tam da piyanoya otururken kaskatı kesildiğini gördüm, sonra yüzü yine düzeldi. Kendimi tekmelemek istedim.

"Kusura bakma Billy" dedim. "Bu gece kendimde değilim."

"Olur böyle şeyler" dedi ama gülümsemesi pek de sıcak değildi. Kendini kötü hissettiğini biliyordum. O da benim ne söylemeye niyetlendiğimi biliyordu.

Bir sonraki arada, bir düğün işi aldığımızı söyledim onlara. Kaç para alacağımızı tastamam söyledim. Scollay'in bir sapısilik olduğunu da söyledim (ama başka bir sapısiliğin onun peşinde olduğunu söylemedim). Scollay'in kızkardeşinin bir şişko olduğunu ama kimsenin bu konuda küçücük bir gıcırtı bile çıkaramayacağını söyledim. Scollay'in bu konuda duyarlı olduğunu söyledim.

Bu söz üzerine BillyBoy Williams yine irkildi gibi geldi bana ama yüzünden hiçbir şey okunmuyordu. Kıvrımlarına bakarak cevizin ne düşündüğünü anlamak daha kolay olurdu. BillyBoy birlikte çaldığımız en iyi ragtime piyanistiydi. Oradan oraya yolculuk ederken ona çıkarılan ufak tefek zorluklar bizi üzüyordu: MasonDixon hattının güneyinde zenci vagonu, sinemalarda balkonda ayrı bir yer, bazı kasabalarda farklı otel odaları... Ama elimden ne gelirdi ki? O günlerde bu farklılıklar hayatın bir parçasıydı.

Hazırlanacak zaman bulalım diye Grover Caddesi'ne Cuma günü saat dörtte gittik. Biff ve Manny'yle birlikte, bir parça buradan, bir parça şuradan bulup bir araya getirdiğimiz özel Ford kamyonetle Morgan'dan yola çıkmıştık. Arkası tamamen kapalıydı, döşemeye iki kamp yatağı raptedilmişti. Hatta aküye takılı bir yemek ısıtıcısı vardı ve orkestranın adı kamyonetin yan tarafına yazılmıştı.

Tam kıvamında bir gündü, tarlaların üstündeki küçük meleksi bulutlarıyla tam bir piknik günü. Oysa Chicago sıcak ve tozluydu, Morgan gibi bir yerde aklınıza bile gelmeyen cinsten gürültü patırtıyla doluydu. Şehre vardığımızda elbiselerim üstüme yapışmıştı, ayrıca helayı ziyaret etmeliydim. Tommy Englander'in çavdar rakısından bir yudum da iyi giderdi.

Salon ahşap, büyük bir binaydı. Herhalde Scollay'in kızkardeşinin evleneceği kiliseye bağlıydı bir biçimde. Bu gibi yerleri bilirsiniz:

SalıPerşembe Hanımlara Mahsus Robert Browning Derneği, Çarşamba'ları tombala, Cuma ya da Cumartesi geceleri de gençler için toplantı salonu.

Yola düzüldük, her birimiz hem kendi müzik aletini hem de Biffin davul takımının bir parçasını taşıyorduk. Göğüs bölgesinde kayda değer bir mevzusu olmayan sıska bir hanım içerideki trafiği yönetmekteydi. Ter içinde iki adam krepon süsler asıyordu. Salonun ön kısmında bir sahne vardı ve tavandan aşağıya, üstüne pembe kâğıttan düğün çanları tutturulmuş ve parlak pullarla MAUREEN ÎLE RICO'YA SONSUZ MUTLULUKLAR yazılmış bir afiş sarkıyordu.

Maureen ve Rico. Scollay'in neden o kadar kızdığını şimdi anlıyordum. Maureen ile Rico. Ne karışımdı ama!

Sıska hanım bizi görüp âdeta uçarak salonun öbür ucuna geldi. Ağzını açtı mı susmayacak gibiydi, ondan önce davrandım. "Biz orkestrayız" dedim.

"Orkestra mı?" Çalgı kutularımıza kuşkuyla baktı. "Hay Allah, sizi yemek şirketinin adamları sanmıştım."

Sanki yemek şirketinin adamları hep davul ve trombon çantası taşırmış gibi gülümsedim.

"Bunları..." diye söze girişti ama tam o sırada on dokuz yaşlarında külhanbeyi görünüşlü bir delikanlı yaklaştı. Ağzının sol ucunda bir sigara sallanıyordu ama görebildiğim kadarıyla görüntüsüne sol gözünü yaşartmaktan başka bir katkısı yoktu sigaranın.

"Açın şunları" dedi.

Charlie ile Biff bana baktı, ben de omzumu silktim. Çantaları açtık, trompet ve trombona baktı. Ölümcül bir şey göremeyince köşesine dönüp katlanır sandalyesine oturdu.

"Bunları hemen yerleştirebilirsiniz" diye devam etti kadın, sanki lafımız kesilmemişti. "Öteki odada bir piyano var. Süsleri asmayı bitirince adamlara söylerim buraya taşırlar."

Biff küçük sahneye davullarını yerleştirmeye başlamıştı bile.

"Yemek şirketinden geldiniz sanmıştım" diye tekrarladı endişeli bir tavırla. "Bay Scollay bir düğün pastası ısmarlamıştı, ordövr ve söğüş et de olacaktı..."

"Getirirler, ham'fendi" dedim. "Paralarını teslimde alacaklardır."

"...Söğüş tavuk ve domuz kızartması. Bay Scollay çok kızacak eğer..." Tavandan sarkan krepon süslerden birinin tam altında adamlarından birinin sigara yaktığını görüp haykırdı, "HENRY!" Adam vurulmuş gibi sıçradı, ben de sahneye kaçtım.

Beşe çeyrek kala hazırdık. Tromboncu Charlie duyulur duyulmaz bir sesle bir şeyler çalıyordu, Biff de bileklerini açmaktaydı. Yiyecekler 4:20'de gelmişti ve Bayan Gibson (adı buydu, bu işlerden para kazanıyordu) adamları neredeyse kucaklayacaktı.

Dört uzun masa hazırlanmış, üstlerine beyaz keten örtüler serilmişti. Başlıklı ve önlüklü dört siyah kadın sofraları kuruyordu. Düğün pastası herkes görüp hayran olsun diye salonun ortasına yerleştirilmişti. Altı katlıydı, tepesinde minik birer gelin ve damat vardı.

Sigara içmek için dışarı doğru yürüdüm. Yarı yola gelmiştim ki klakson çalarak, gürültü patırtıyla geldiklerini duydum. En öndeki aracın kilisenin aşağısında, sokağın köşesini döndüğünü görünce sigaramı atıp üstüne bastım ve yine içeri girdim.

"Geldiler" diye haber verdim Bayan Gibson'a.

Bembeyaz kesildi. Başka bir meslek seçmeliydi kendine. "Domates suyu!" diye haykırdı. "Domates suyunu getirin!"

Sahneye çıktım, hazırlandık. Düğünlerde çok çalmıştık hangi orkestra çalmamıştır kikapılır açılır açılmaz, Düğün Marşı'nın, düzenlemesini kendi yaptığım bir ragtime yorumunu çalmaya başladık. Daha önceki düğünlerde bayılmışlardı buna.

Herkes alkışladı, bağırdı çağırdı, sonra laflamaya başladılar. Ayaklarıyla tempo tutmalarına bakılırsa aramızda bir bağ kurulmuştu. Havamızı bulmuştuk. İyi bir düğün olacaktı.

Ama itiraf etmeliyim ki damat ile sevinçten yüzü kızarmış gelin içeri girdiklerinde az kalsın her şeyi berbat edecektim. Kuyruklu ceket, fırfırlı gömlek ve çizgili pantolon giymiş olan Scollay bana kötü kötü baktı. Görmediğimi sanmayın. Orkestranın diğer üyeleri de suratlarmdaki ciddi ifadeyi bozmadılar. Çalmaya devam ettik. Hepsi Scollay'in fedaileriyle metreslerinden oluşmuşa benzeyen davetliler de gayet usturuplu davranıyordu. Kilisedeki törene katılmışlarsa zaten usturuplu olmalıydılar. Nasıl diyeyim, fazla bir mırıldanma işitmedim doğrusu.

Jack Sprat ile karısını duymuşunuzdur. Eh, yüz kat kötüsüydü bu. Scollay'in dökülen kızıl saçları kızkardeşinde fazlasıyla mevcuttu, uzun ve kıvırcıktı. Ama öyle hayal ettiğiniz gibi kızılkahve değil. Havuç gibi kırmızı, döşek yayı gibi kıvır kıvırdı. Korkunç görünüyordu kız. Scollay, kız için şişman mı demişti? Dostum, "şu devasa süpermarkette satın alınabilecek yalnızca bir iki şey var" demek kadar doğruydu bu. Kadın bir dinozordu, 150 kilo falan çekerdi. Bütün şişko kızlardaki gibi hepsi göğsünde, kalçalarında ve baldırlarında toplanmıştı, etleri gülünç denecek kadar acayip ve korkutucu hale gelmişti. Bazı şişko kızların acınacak kadar güzel yüzleri vardır ama Scollay'in kardeşinde o da yoktu. Gözleri birbirine fazla yakındı, ağzı çok büyüktü, kulakları da kepçeydi. Sıska bile olsa, bahçedeki yılan kadar çirkin görünecekti.

Yalnızca bu olsa kimse gülmezdi, tabii ahmak ya da zehir gibi kötü değillerse. Damadı, yani Rico'yu da işin içine kattığınızda gözlerinizden yaş gelene kadar gülmek geliyordu içinizden.

Damat, silindir şapka giyse bile kızın gölgesinin yarısı ederdi. Boyu 1.60 kadardı, sırılsıklam tartılsa 45 kilo çekerdi. Sopa gibi sıska, zeytin kadar esmerdi. Etrafa sinirli sinirli gülümsediğinde, dişleri gecekondu mahallesindeki yamuk yumuk kazıklı çitler gibi görünüyordu.

Çalmayı sürdürdük.

Scollay avazı çıktığı kadar bağırdı: "Gelinle damada! Daima mutlu olsunlar!"

Herkes bağıra çağıra onayladı ve alkışladı. Çaldığımız parçayı fiyakali bir biçimde bitirdik, bir alkış daha koptu. Scollay'in kızkardeşi Maureen tedirginlikle gülümsedi. Rico şapşal şapşal sırıttı.

Bir süre herkes kraker üstü peynir ve söğüş et yiyerek ve Scollay'in en iyi kaçak viskisini

içerek dolaştı. Parçalar arasında ben de üç tek attım, güzeldi.

Scollay bile azıcık mutlu görünüyordu. Tahminimce kendi getirdiği malı bol bol

tüketmekteydi.

Bir keresinde sahneye yaklaşıp "Hayli iyi çalıyorsunuz çocuklar" dedi. Onun gibi bir

müzikseverin ağzından bu gerçek bir övgüydü herhalde.

Herkes yemeğe oturmadan önce Maureen yanımıza geldi. Yakından daha da çirkindi, beyaz gelinliği (herhalde üç yatağı örtecek kadar saten kullanılmıştı) hiç yakışmamıştı. Roses of Picardy'yı Red Nichols ve Five Pennies gibi çalıp çakmayacağımızı sordu, en sevdiği şarkıydı bu. Şişko ve çirkin olsun olmasın, doğrusu pek tatlı dilliydi, arada bir yanımıza gelen şu soğuk nevaleler gibi burnu büyüklük yapmamıştı. Çaldık ama pek de iyi değildik. Yine de bize öyle tatlı tatlı gülümsedi ki hani neredeyse güzelleşti, bittiğinde de alkışladı.

Yemeğe 6.15 civarında oturdular; Bayan Gibson'un tuttuğu yardımcılar yemekleri getirdi. Bütün misafirler hayvan sürüsü gibi yumuldular, durmaksızın içtiler. Bu da beni şaşırtmadı. Ama Maureen'in nasıl yediğine dikkat etmeden yapamadım. Onun yanında diğerleri çayhanedeki yaşlı hanımefendiler gibi kalıyordu. Tatlı gülücükler saçacak, Roses of Picardy'yı dinleyecek zamanı yoktu artık. Bu hanımefendinin çatal bıçağa da ihtiyacı yoktu. Şöyle buhar kazanma kömür atmakta kullanılan bir kürek gerekti ona. Onu seyretmek insana üzüntü veriyordu. Rico ise (gelin tarafının oturduğu masanın kenarından çenesini seçmek mümkündü) durmadan ona bir şeyler veriyor, o şapşal sırıtışını da hiç değiştirmiyordu.

Düğün pastasının kesilme merasimi süresince yirmi dakikalık bir ara verdik. Bayan Gibson salonun arkasında bizi kendi elleriyle besledi. Aşçının fırını açık olduğu için içerisi cehennem gibi sıcaktı, hiçbirimiz fazla aç değildik. Ama Manny ile Biff birkaç bisküvi kutusu getirmişlerdi. Bayan Gibson arkasını döner dönmez içine söğüş etleri dolduruveriyorlardı.

Sahneye döndüğümüzde içki su gibi akıyordu artık. Kabadayı görünüşlü birtakım herifler suratlarında aptal bir sırıtışla ayakları dolaşarak geziniyor ya da köşelerde yarış fişleri üzerinde tartışıyorlardı. Bazı çiftler çarliston yapmak istediler, biz de Aunt Hagar's Blues'u (salaklar bunu yuttu) ve I'm Gonna Charleston Back to Charleston'u. ve benzeri cazımsı parçaları çaldık. Metresler kıvrılmış çoraplarını göstererek, papağan gibi cırlayarak tepinip durdular. Dışarısı kapkaranlık olmuştu, açık pencerelerden içeri giren pervaneler ampullerin çevresinde dönüyordu.

Şarkıdaki gibi, orkestra durmadan çalıyordu. Gelinle damat bir kenarda duruyordu, kimse umursamıyordu onları. Zaten ikisinin de erken kaçma[A]'a niyeti yoktu. Scollay bile onları unutmuş gibiydi. Epeyce sarhoştu.

Saat 8 olmuştu ki ufak tefek bir herif içeri süzüldü. Onu hemen gördüm, çünkü ayıktı ve herkesten daha iyi giyinmişti. Korkmuş görünüyordu.

Köpek toplama merkezine girmiş miyop bir kedi gibiydi. Sahnenin hemen yanında orospunun tekiyle konuşmakta olan Scollay'e doğru yürüdü, omzuna dokundu. Scollay döndü. Konuştuklarını kelimesi kelimesine işitebiliyordum.

"Sen de kimsin?" diye kaba bir sesle sordu Scollay.

"Adım Katzenos" dedi adam, gözlerini belerttikçe beyazları görünüyordu. "Yunanlı'dan geliyorum."

Salonda yaprak kıpırdamıyordu. Ama hiç merak etmeyin, biz çalmaya devam ettik. Ceketlerin düğmeleri çözüldü, eller ortadan kayboldu. Manny'nin endişeli olduğunu fark ettim. Eh, ben de pek sakin sayılmazdım.

"Öyle mi?" dedi Scollay, öldürecek gibi bakıyordu.

Adam birden bağırmaya başladı. "Gelmek istemedim, Bay Scollay. O Yunanlı, karımı götürdü. Eğer mesajı vermezsem, karımı öldürecek! Öyle diyor."

"Ne mesajı?" diye sordu Scollay. Suratı fırtına bulutları gibiydi.

"Dedi ki..." Adam canı açıyormuş gibi bir ifadeyle durdu. Gırtlağı inip kalkıyordu, sanki kelimeler boğazına takılmıştı. "Diyor ki sana söyleyecekmişim. Kızkardeşin şişko bir domuzmuş. Diyor ki... Diyor ki...." Scollay'in suratını görünce gözleri yusyuvarlak oldu. Maureen'e bir göz attım. Sanki tokat atmışlardı yüzüne. "Diyor ki kızkardeşin yatağa tek başına girme'kten bıkmış. Diyor ki... Sen ona bir koca satın almışsın."

Maureen boğuluyormuş gibi haykırdı, ağlayarak dışarı kaçtı. Yer sarsıldı. Rico arkasından pıtır pıtır koştu, yüzünde şaşkın, mutsuz bir ifade vardı.

Ama asıl korkutucu olan Scollay'di. Yüzü öyle kızarmıştı ki mosmordu. Sandım ki beyni kulaklarından fışkıracak. Yine o çılgın azabı gördüm yüzünde. Ucuz bir serseri olabilirdi ama acıdım adama. Siz de acırdınız.

Konuştuğunda sesi pek alçaktı.

"Başka bir şey var mı?"

Ufak tefek Yunanlı kederle elleri ovuşturdu. "Lütfen öldürme beni, Bay Scollay. Karım... O Yunanlı, karım onun elinde! Söylemek ister miyim böyle şeyler. Karım elinde, benim kadınım! O..."

"Sana dokunmayacağım" dedi Scollay, sesi daha da alçalmıştı. "Gerisini de söyle."

"Dedi ki, bütün kasaba sana gülüyormuş."

Bir an için ölü sessizliği kapladı ortalığı. Çalmayı bırakmıştık. Sonra Scollay gözlerini tavana çevirdi. Önünde yumruk yaptığı elleri titriyordu. Öyle sıkmıştı ki yumruklarını sanki eli kolu bağlanmıştı.

"Pekâlâ!" Bas bas bağırdı. "PEKÂLÂ!"

Kapıya koştu. Adamlarından ikisi onu durdurmaya, bunun intihar olduğunu, Yunanlı'nın tam da bunu istediğini anlatmaya çalıştı. Ama Scollay sanki çıldırmıştı. İkisini de yere itip hızla yaz gecesinin karanlığına karıştı.

Çöken ölü sessizliğinde yalnızca ufak tefek adamın ıstıraplı solumasını ve arkada, şişko gelinin hafif hıçkırıklarını duyabiliyordum.

Tam o sırada, geldiğimizde karşımıza çıkan delikanlı bir küfür savurup kapıya yöneldi.

Ama daha kapıya varamadan sokağın köşesinde lastik gıcırtıları duyuldu ve bir otomobil motoru homurtuyla çalıştı,

"Bu o!" diye bağırdı çocuk kapıdan. "Yere eğil patron! Yere eğil!"

Bir saniye sonra silah sesleri işittik, belki on kez, birbiri peşi sıra ve çeşitli kalibrelerde tabancalardan çıkan. Otomobil gürültüyle uzaklaştı. Delikanlının dehşet içindeki yüzünden her şeyi okudum.

Tehlike geçmişti, bütün kabadayılar dışarı fırladı. Salonun arkasındaki kapı "güm" diye açıldı ve Maureen her tarafı zangırdayarak koştu. Suratı iyice şişmişti hem şişmanlıktan hem de ağlamaktan. Rico ardından şaşkın bir uşak gibi koştu. Kapıdan çıktılar.

Boşalan salonda Bayan Gibson belirdi, gözleri yusyuvarlak açılmıştı. Scollay'e mesajı getiren adam buhar olup uçmuştu.

"Neler oluyor?" diye sordu Bayan Gibson.

"Galiba Bay Scollay'i nalladılar" dedi Biff. Yemyeşil olmuştu.

Bayan Gibson bir an için ona baktı, sonra küt diye bayıldı. Ben de kendimi bayılacak gibi hissediyordum.

Tam o sırada, dışarıda biri, ömrümde o gün bu gündür duyduğum en kederli çığlığı attı. Sokakta kimin yüreğini paralarcasma ağladığını anlamak için gidip bakmanıza gerek yoktu. Scollay'in kızkardeşi ölü ağabeyinin

üzerine eğilmiş feryat ediyordu. Herhalde polisler ve fotoğrafçılar da gelmek üzereydi.

"Gidelim buradan" diye homurdandım. "Hemen."

Beş dakika geçti geçmedi, toparlanmıştık. Kabadayılardan kimisi döndü ama bizim gibileri göremeyecek kadar sarhoş ve korkmuş haldeydiler.

Arkadan çıktık. Her birimiz Biffin davul takımından bir parça taşıyorduk. Eğer biri görmüşse bizi, sokakta tören kıtası gibi yürüyüşümüze şaşmıştır. Önden ben gidiyordum, trompet kutum kolumun altındaydı, iki elimde de birer zil taşıyordum. Kamyonete varınca her şeyi olduğu gibi içine attık, popolarımızı kurtarmak üzere yola koyulduk. Ne ana yolda ne de ara yollarda, hızımızı yavaşlatmadan, saatte ortalama yüz kilometreyle Morgan'a döndük. Scollay'in kabadayıları polislere bizden söz etmeye tenezzül etmemiş olsalar gerek çünkü bir daha onlardan haber almadık.

O 200 papelin yüzünü de görmedik.

Aşağı yukarı on gün sonra Tommy Englander'in yerine geldi. Kara yas elbiseleri içinde şişman bir kız. Beyaz satenden daha yaraşmış olduğu söylenemezdi.

Englander onu tanımış olmalı (Chicago gazetelerinde resmi Scollay'inkiyle birlikte çıkmıştı) çünkü kıza bizzat bir masa gösterdi ve barda kıs kıs gülen bir iki sarhoşu susturdu.

Gerçekten üzüldüm kıza, arada bir Billy'ye üzüldüğüm gibi. Dışlanmak zordur. Topu topu bir çift laf etmiş olsam da, tatlı bir şey olduğunu düşünmüştüm.

Ara verdiğimizde yanına gittim.

"Ağabeyine üzüldüm" dedim. Elim ayağım birbirine karışmış, yüzüm de kızarmıştı. "Seni sevdiğini biliyorum..."

"O kurşunları ben sıkmış gibiyim" dedi. Ellerine bakıyordu, En güzel yeri elleriydi, küçük ve biçimli. Bir müzisyenin parmaklarına sahipti. "O ufak adamın söylediği her şey doğruydu."

"Hiç de değil" dedim. Doğru mu değil mi bilmediğim için kendimi rahatsız hissediyordum. Yanına gittiğime pişman olmuştum, öyle garip konuşuyordu yani. Sanki yapayalnızdı, hem de deli.

"Ama boşamayacağım kocamı" diye devam etti. "Kendimi öldürürüm daha iyi."

"Böyle konuşma" dedim.

"Hiç kendini öldürmeyi düşündün mü?" dive sordu. Heyecanla baktı bana. "İnsanlar seni kullanıp da sonra alay edince öyle hissetmez misin? Yiyip yiyip, sonra kendinden nefret edip yine yedikten sonra insanın kendini nasıl hissettiğini bilir misin? Sırf şişman olduğun için öz ağabeyini öldürmenin ne olduğunu bilir misin?"

Bardakiler yine bakıp bakıp gülüyorlardı.

"Üzgünüm" diye fısıldadı.

Onunla konuşmak, ben de üzgün olduğumu söylemek istiyordum. Kendini daha iyi hissetmesini sağlayacak bir iki laf bulmaya çalıştım ama aklıma hiçbir şey gelmedi.

"Gitmem gerek" dedim bu yüzden. "Müzik başlayacak..."

"Elbette" dedi yavaşça. "Elbette, çalmanız lazım. Yoksa insanlar sana gülmeye başlayacaklar. Buraya neden gelmiştim biliyor musun? Roses of Picard/yi çalar mısınız? Düğünde çok güzel çalmıştınız. Çalar mısınız?"

"Tabii" dedim. "Seve seve."

Çaldık. Ama yarısında çıktı gitti. Roses, Englander'in yeri için fazla mayhoş olduğundan The Varsity Drag'in neşeli bir yorumuna geçtik. Buna bayılırlar hep. O gece çok içtim, kapanış vakti geldiğinde kızı unutmuştum bile. Neredeyse.

Bar kapanırken aklıma geldi. Ona hayatın devam ettiğini söylemeliydim. Birinin sevdiği öldüğünde öyle söylersiniz. Ama sonra düşündüm de, iyi ki söylememişim. Belki korktuğu oydu.

Tabii artık herkes Maureen Romano ve kocası Rico'yu biliyor. Rico hâlâ sağ ve vergi ödeyenlerin misafiri olarak Illinois Eyalet Cezaevi'nde ikamet etmekte. Maureen'in, ağabeyinin ufarak örgütünü devralıp nasıl Capone'unki kadar büyük bir İçki Yasağı İmparatorluğu'na dönüştürdüğünü, Yunanlı'vı ve kuzey yakasındaki diğer iki çete reisini temizleyip onların işini de yuttuğunu herkes öğrendi. Şaşkın uşak Rico karısının baş yardımcısı olmuştu ve bir düzine çete saldırısını bizzat yönetmişti.

Maureen'in çevirdiği işleri batı sahillerinden izledim. Epeyce başarılı plaklar kaydetmiştik o sıralarda. Ama BillyBoy artık yanımızda değildi. Englander'in yerinden ayrıldıktan sonra kendi orkestrasını kurmuştu. Siyahlardan oluşan bir Dixieland orkestrasıydı bu, güneyde çok tutuldu. İyi

de oldu. Grubumuzda bir zenci olsa bizi sahneye bile çıkarmayacak pek çok yerde çalmıştık.

Ama size Maureen'i anlatıyordum. Gazetelere haber olurdu hep. Yalnızca kurnaz olduğu için değil, birçok bakımdan büyük olduğu için. 1933'te kalp sektesinden öldüğünde gazeteler 250 kilo olduğunu yazdı. Ben inanmadım. Kimse böyle bir dev olamaz, yoksa olabilir mi?

Her neyse, cenazesi birinci sayfalarda yer aldı. Oysa Scollay bütün zavallı meslek hayatı boyunca dördüncü sayfadan öteye geçememişti. Tabutunu tam on kişi taşıyabildi. Dedikodu gazetelerinden birinde o tabutun resmi vardı. Korkunç bir şeydi.

Rico işleri tek başına yürütebilecek kadar akıllı değildi. Ertesi yıl taammüden saldırıdan içeri girdi.

Maureen'i asla aklımdan çıkaramadım. Ondan söz ettiğimiz gece Scollay'in yüzündeki ıstırabı, üzgün köpek bakışlarını da.

Her şey pek garip. Geri dönüp baktığımda Maureen'e üzülemiyorum. Şişkolar her zaman tıkınmayı bırakabilir. BillyBoy Williams gibi zavallıların ise nefes almayı bırakmaktan başka çareleri yok. Hâlâ onlara nasıl yardım edebilirdim diye düşünüp bulamıyorum. Ama arada bir bu yüzden kendimi kötü hissettiğim de doğru. Belki de artık eskisi kadar genç değilim. Nedeni bu, değil mi? Değil mi?

STEPHEN KING 'i en çok etkileyen hikâye:

İKİNCİ DERECEDEN CİNAYET Joyce Carol Oates

Yemin etti. Olay şöyleydi.

East End Caddesi'ndeki evine gece saat on birde dönmüş, ön kapının kilitli olmadığını fark etmişti. İçeride, merdivenin başında, ahşap döşemede, annesi bir mürekkep gölünün ortasında yatıyordu. Anlaşılan dik merdivenlerden düşmüş, bedeninin üst kısmının çarpık duruşuna bakılırsa boynunu kırmıştı. Ayrıca kendi golf sopalarından biriyle kafasına vurulmuştu. Kafatasının arkası çökmüştü ama o bunu hemen gör: memişti, hemen değil.

Mürekkep mi? Eh, girişin yarı karanlığında kanı mürekkep sanmıştı. Çok fazla çalışıp çok az uyuduğunda, bazen gözleri beynine böyle oyun oynardı. Bir optik yanılsama. Yani bir şeyi az çok görürsünüz, doğrudur ama beyinde

başka bir şey olarak kaydedilir. Yani sinir programlamanızda arada sırada bir atlama olur.

Annesinin iki büklüm, cansız bedeniyle karşılaşan Derek Peck Jr. vakasında, bu apaçık bir travma belirtisiydi. Şok. Ani acıyı bloke eden bünyevi bir uyuşukluk. Dile getirilemeyeni, anlaması mümkün olmayanı. Daha o sabah erkenden, okula gitmeden önce, annesini aynı düğün çiçeği sarısı kapitone saten sabahlıkla görmüştü. Dik duran iri bir paskalya oyuncağına benziyordu. Son görüşüydü onu. Bütün gün dışarıdaydı. Üstelik bu ani, tuhaf geçiş: Diferansiyel matematikten yerdeki cesede, Matematik Kulübü'ndeki arkadaşlarının endişeli şakalaşmalarından (en yakın olanlar hafta içi geceleri buluşup sınavlara hazırlanıyorlardı) evin derin ve korkunç sessizliğine. Öyle bir sessizlikti ki bu, gizemli bir biçimde açık ol an ön kapıyı ittiğinde bile düşmanca gelmişti ona, korkuyla titreşen bir sessizlik.

Cesede eğildi, inanamayarak bakıyordu. "Anne? Anne!"

Sanki kabahat işleyen Derek'ti, cezalandırılacak olan.

Soluk alamadı. Astım krizi! Kalbi öylesine çılgınca çarpıyordu ki bayılacak gibi oldu. Kafası, belki de hâlâ buradalar, yukarıdalar mı? diye düşünemeyecek kadar karışmıştı. O kadar uyuşmuştu ki hayvanca bir kendini koruma içgüdüsü bile kalmamıştı.

Evet, suçlu hissediyordu kendini, her nasılsa. Annesi ona bir suçluluk refleksi aşılamamış mıydı? Evde ne zaman ters bir şey olsa, döner dolaşır onun üstüne yıkılırdı. On üç yaşından beri (babası Derek, annesi Lucille'i boşadığmda, onu da boşadığmda) annesi ondan evde ikinci bir yetişkin olarak davranmasını beklemişti. O da büyüyordu, uzun, sıska, beklentileri boşa çıkarmayayım kaygısını duyarak, kum rengi beden tüyleri çıkarak ve gözlerinde garip bir ciddiyetle. Mayhew Akademisi'nde Derek'in kız ve oğlan sınıf arkadaşlarının yüzde 53'ü "boşanmış ailelerden" geliyordu, çoğu bu işin en kötü yanının, bir yetişkin gibi hareket etmeyi öğrenmek ama aynı zamanda, bütün medeni haklara sahip tam bir yetişkin olamamak, olduğunu kabul ediyordu. Zekâ düzeyi on beş yaşında, kaçtı? 158 olan (şimdi on yedisindeydi) o metanetli, sokaklarda pişmiş Derek Peck için bile çok güçtü bu. Bu yeniyetme kimliğine hiç de alışamamıştı: Yalnızca bedeninin görüntüsüne değil (annesi küçükken çok şişmanlatmıştı onu, derler ki bu hep içinizde kalır, o ilk beyin hücrelerine bir daha silinmemek üzere yerleşir) daha da önemlisi, toplumsal kimliğine. Bir an ona bebek gibi davranırdı annesi, bebek oğlum derdi, bir an sonra ise incinmişçesine,

azarlayarak, babası gibi manevi sorumluluklarını yerine getirmediği için suçlardı onu.

Bu manevi sorumluluk ağır taşlarla dolu bir sırt çantasıydı. Sabahın köründe, daha bacaklarını yataktan çıkarmadan ağırlığını hissederdi.

Şimdi annesinin üstüne eğilmiş, tir tir titriyor, keskin rüzgâra kapılmış gibi sallanıyor, fısıldıyor, "Anne? Kalkamıyor musun? Anne, sakın..." Ölü kelimesini ağzına alamıyor çünkü yaşlı kelimesi gibi, bu kelime de Lucille'i incitir. Oysa annesi ne kendini beğenmiş, ne hoppa ne de elini ayağını nereye koyacağını bilemeyen kadınlardandı. Hayır, Lucille Peck, her şeyden önce onurlu bir kadındı, kadınlar hayranlıkla böyle derlerdi onun için. İyi ki onun gibi olmamışım diyen kadınlar ve onunla iyi ki evlenmemişim diyen erkekler. Anne, sakın yaşlanma! Derek asla bunu yüksek sesle söylemezdi elbette. Ama geçen yıl bunu sık sık içinden geçirmişti. Sabah evin önündeki merdivenleri birlikte inmişlerse tam karşıdan gelen yakıcı güneş ışığında annesinin yorgun, iri kemikli, cesur yüzünü gördüğünde ya da mutfakta, o acayip açıda, tavana gömülü lambaların ışığı yüzünü aşağıya doğru gölgeleyip göz çukurlarını ve yanaklarındaki yumuşak katları morlaştırdığında. İki yaz önce altı haftalığına Placid Gölü'ne gittiğinde, annesi onu karşılamak için Kennedy'ye geldiğinde, oğlunu yine görmek için sabırsızlanırken, Derek onun ağzının iki yanındaki parantez gibi çizgilere dehşetle bakakalmıştı, üstelik aşırı bir mutlulukla gülümsüyordu kadın ve oğlanın bütün hissettiği acımaydı ve bu yüzden kendini suçlu hissetmişti. İnsan annesine acımaz, götlek herif.

Keşke okuldan çıkınca hemen eve dönseydi. Saat dörtte. Parkın öte tarafında oturan arkadaşı Andy'den çabucak arayıp karşısına çıkan kayıt makinesine suçlu suçlu bir bahane mırıldanacağına. Anne? Kusura bakma galiba bu gece yemeğe gelemeyeceğim, tamam mı? ...Matematik Kulübü...çalışacağız...Cebir...Beni bekleme lütfen. Mesajın ortasında annesi telefonu kaldırmadığı için öyle rahatlamıştı ki.

Telefon ettiğinde yaşıyor muydu? Yoksa... Ölmüş müydü?

Anneni en son ne zaman gördün, Derek? diye soracaklardı, o da bir şey uydurmak zorunda kalacaktı çünkü onu görmemişti tam anlamıyla. Göz göze gelmemişlerdi.

Peki ne demişti ona? Telaşlı bir okul sabahı, bir Perşembe günü. Özel bir şey yoktu. Öyle kehanet gibi bir şey de yoktu! Soğuk, rüzgârlı, sert bir kış sabahı, evden çıkmak için acele ediyordu, buzdolabından kaptığı diyet kola

öyle soğuktu ki dişleri sızlamıştı. Mutfakta, o gülümseyip kaçarken düğün çiçeği sarısı bol kapitone sabahlığıyla annesinin belli belirsiz sitemli bakışı: Hoşça kal Anne!

İncinmişti tabii, tek oğlu ondan kaçıyordu. Ne kadar gururlu olursa olsun yalnız bir kadındı. Dört elle sarıldığı bütün o faaliyetlere rağmen. Sanatçı Kadınlar Birliği, Doğu Yakası Planlı Ebeveynlik Gönüllüleri, Sağlıklı Yaşam Merkezi, yazın East Hampton'da tenis ve golf, Lincoln Center'a sezonluk bilet. Bir de arkadaşları: Çoğu boşanmış orta yaşlı kadınlar, kendisi gibi lise ya da üniversite çağında çocukları olan anneler. Lucille gerçekten de yalnızdı ama bu onun suçu muydu? Lisede son sınıfta notlarla aklını kaçırmamış, Harvard, Yal e, Brown, Berkeley'e erken kabul edilmeyi aklına takmamış mıydı, sırf günün kahvaltı denen o ham, uzlaşılmamış saatinde annesiyle karşılaşmamak için.

Oysa, Allah'ım, öyle severdi ki onu! Severdi. Bütün bunların acısını çıkaracaktı tabii, en yüksek notları alınca Stanhope'ta müzenin karşısında onu şampanyalı bir anaoğul yemeğine götürecekti, yıllardır yapmadıkları bir Pazar gezisi olacaktı.

Öyle kıpırtısız yatıyordu ki. Dokunmaya korkuyordu. Kesik kesikti solukları. Kadının kırık kafasının altında mürekkep karası yayılmış, döşemenin çatlaklarına sızıp katılaşmıştı. Sol kolu yalvarırcasına bir yana açılmıştı, yeninde kırmızı lekeler vardı, avcu açıktı ve parmakları öfkeli pençeler gibi kıvrılmıştı. Movado saatinin bileğinde olmadığını fark etmesi gerekirdi, Büyükanne'nin yivli altın montürlü antika opali dışında bütün yüzüklerin gittiğini de. Hırsız ya da hırsızlar o yüzüğü annesinin şişmiş parmağından çekip çıkaramamışlar mıydı? Gözlerinin başka başka yerlere baktığını, sağ irisin hemen hemen yok olduğunu ve soldakinin sarhoş bir hilal gibi sanki sırıtarak baktığını fark edebilirdi. Kafatasının arkasının darbe yüzünden kavun gibi yumuşayıp pelteleştiğini fark edebilirdi ama anneniz hakkında öyle şeyler vardır ki nezaket ya da taktik icabı görmezden gelmeniz gerekir. Ama annemin saçı kalan tek güzelliği oyduöyle demişti. Soluk gümüşsü kahverengi, azıcık sert, buğday gibi doğal bir renk. Sınıf arkadaşlarının anneleri, hepsi genç ve havalı olma hevesinde, saçlarına röfle yaptırıyor ya da beyazlarını boyatıyorlardı ama Lucille Peck, hayır, öyle biri değildi o. Hiç makyaj yapmadan da yanaklarının al al olmasını beklerdiniz, güzel havalarda öyle olurdu zaten.

Gecenin bu saatinde Lucille'in saçı kurumuş olmalıydı, kimbilir kaç saat önce, Derek hatırlıyordu, duştan çıkmıştı, banyo buhar içindeydi. Aynalar. Nefesi sıklaştı! Lincoln Center'da konser ya da baleye bileti mi vardı? Lucille ve bir kadın arkadaşı. Ama Derek bunu bilmiyordu. Bilseydi bile unutmuştu. Golf sopası gibi. Hangi dolaptaydı? Aşağıdaki mi, yukarıdaki mi? Lucille'in yatak odasındaki yazı masasının çekmeceleri karmakarışık edilmiş, kendi yeni Macintosh'u masasından alınıp kapının yanında yere atılmıştı, sanki... sanki ne? Almaktan vazgeçmişler gibi. Nakit, uyuşturucu için para aramışlardı. Evet, işte cinayet nedeni!

Bu Booger ne yapıyor şimdi? Booger ne haltlar karıştırıyor, işittin mi?

Dokundu ona... Sonunda. Boğazmdaki şu büyük atardamarı aradı. Kateroid mi kartoid mi ne? Atması gerekiyordu ama atmıyordu. Annesinin teni yapış yapış soğuktu. Sanki yanmış gibi elini çekti.

Anasını bellediğimin, mümkün mü? Lucille ölmüş olabilir mi?

Onu mu suçlayacaklar?

Şu Booger'a bak! Çılgın herifin teki.

Burun delikleri titredi, gözlerinden yaş aktı. Paniğe kapılmak üzereydi, yardım çağırmalıydı. Zamanıydı! Ama saatin kaç olduğunu fark etmiş olamazdı, değil mi? Gece 11:48. Saati siyah kadranh şık bir Omega'ydı, kendi parasıyla almıştı ama saatin tam kaç olduğunun bilincinde olamazdı. Şimdiye kadar 911'i aramış olmalıydı. Ama düşünüyordu, kafası karışmıştı, telefon kablosu kopuk muydu? (Telefon kablosu gerçekten kopuk muydu?) Yoksa biri, annesinin katillerinden biri, karanlık mutfakta telefonun yanında bekliyor muydu? Onu da öldürmek için!

Korkudan çılgına döndü. Tökezleyerek ön kapıya koştu, sokakta bağırıyordu, bir taksi yavaşlayıp durdu, yaşlı bir çift indi, yandaki kırmızımsı kumtaşı evde oturan komşular ve hem onlar hem de şoför bu tebeşir gibi beyaz suratlı, yüzü acıyla gerilmiş, düğmeleri iliklenmemiş paltosuyla, başı açık sokağa fırlamış haykıran çocuğa bakakaldılar. "Y'ardım edin bize! İmdat! Biri annemi öldürmüş!"

DOĞU YAKASINDA BİR KADIN ÖLDÜRÜLDÜ SEBEBİNİN HIRSIZLIK OLDUĞU SANILIYOR

Cuma günü New York Times'ın geç baskılarından birinde, Marina Dyer'ın Lucy Siddons diye tanıdığı Lucille Peck'in golf sopasıyla öldürülmüş olduğu haberi Metro ekinin ön sayfasında kocaman yer almıştı.

Sayfaya çabucak atlaya sıçraya bakan Marina'nın gözleri eski sınıf arkadaşının yüzüne takıldı kaldı (orta yaşlı, tombullaşmış ama kesinlikle o).

"Lucy! Olamaz."

Bir ölüm fotoğrafı olduğunu anlıyordunuz: Sayfanın üst ortasında yer alışı, herhangi bir toplumsal önemi ya da güzelliği olmayan kendi halinde bir bireyin tanıtımı. Times okurları için önemli olan kurbanın adresiydi: Valinin ikametgâhına çok yakın bir yer. Satır arasında şunlar okunuyordu: Burada, gözlerden ırak yaşayan zenginler arasında bile, böyle feci bir kaderle karşılaşmak mümkün.

Marina, iç sayfada devam eden ve kısalığıyla insanı hayal kırıklığına uğratan haberi dehşet içinde ama mesleğinden gelen bir ilgiyle okudu çünkü Marina Dyer bir ağır ceza avukatıydı. Öyle bildik bir olaydı ki, hani şu şarkıya benziyordu: Bizden Biri (beyaz, orta yaşlı, yasalara uyan, silahsız) evinin kutsallığında saldırıya uğrayıp vahşice öldürülüyor: Sınıf ayrıcalığının bir aracıyla, katilin cinayet silahı olarak ele geçirdiği bir golf sopasıyla. Polisin dediğine göre saldırgan ya da saldırganlar büyük ihtimalle uyuşturucu almak için nakit para arıyorlardı. Gereksiz, kaba, zalimce bir cinayetti: "Anlamsız" bir cinayet, geçen Eylül'den beri Doğu Yakası'nda birbiri ardına ortaya çıkan ve çözülemeyen ev hırsızlıklarından biri ama cinayetle sonuçlanan ilki. Lucille Peck'in 17 yaşındaki oğlu gece 11 civarında eve döndüğünde ön kapıyı açık, annesini ölmüş buluyor. Yaklaşık beş saat önce ölmüştür kadın. Komşular Peck'lerin evinden hiçbir olağandışı ses duymadıklarını söylüyor ama bazıları mahallede "kuşkulu" yabancıların dolaştığını belirtiyor. Polis olayı "soruşturmaktadır."

Zavallı Lucy!

Marina eski sınıf arkadaşının 44 yaşında olduğunu okudu. Marina'dan bir yaş büyüktü (aslında herhalde birkaç ay). Şu anda Boston'da oturmakta olan sigorta şirketi yöneticisi Derek Peck'ten 1991'de boşanmıştı, ardında kalanlar bir oğul, yani Derek Peck Jr., bir kızkardeş, iki de erkek kardeşti. Lucy Siddons için ne garip bir son. Oysa Marina'nın belleğinde hayat dolu cıvıl cıvıl bir insandı. Yerinde durmayan Lucv, hiç yorulmayan Lucy, iyi kalpli Lucy. 1970'te Finch

Lisesi'nden mezun olan sınıfın iki kez başkanı olmuş, okulunu hiç unutmayan bir mezun. Bütün kızların bayılmasa da hayran olduğu Lucy. Utangaç, kekeme, fincan gözlü Marina Dyer'a o kadar iyi davranan Lucy.

Bunca yıl ikisi de Manhattan'da oturuyor olmalarına rağmen (Marina Batı 76. Sokak'ta, Central Park'a çok yakın kendi evinde yaşıyordu) Lucy'yi en son beş yıl önce yirminci mezuniyet yıldönümlerinde görmüştü. Şöyle uzun uzun, ciddi ciddi konuşmayalı daha da fazla olmuştu. Belki de hiç öyle konuşmamışlardı.

Oğlu öldürmüştür, diye düşündü Marina, gazeteyi katlarken. Öyle çok ciddi bir düşünce değildi ama meslekten gelme kuşkuculuğuna uygun düşüyordu.

Boogerman! Sittiğimin harikası.

Nereden çıkmıştı? Evrenin kızgın erimiş çekirdeğinden. Büyük Patlama'yla aynı anda. Daha önce hiçbir şey yoktu ve ondan sonra her şey olacaktı. Kozmik içerik. Çünkü bütün bilinçli varlıklar tek bir kaynaktan gelir ve o kaynak çoktan'yitip gitmiştir, tükenmiştir.

Şu köken meselesi üstünde durdukça ne kadar az şey bildiğiniz ortaya çıkıyor. Wittgenstein okumuştu: Eğer konuşamıyorsan, susmak zorundasın. (İletişim Sanatları sınıfında hocanın dağıttığı fotokopi, Princeton'dan doktorası olan şu gençten, hoş adam.) Oysa o, kendi doğumunu hatırlayabildiğine inanıyordu. 1978'de, annesiyle babası Aralık ayı sonunda Barbados'ta bir hafta tatil yaparken. Beş hafta erken doğmuştu, yaşadığı için şanslıydı, Barbados bir kaza olsa bile 17 yıl sonra düşlerinde kobalt mavisi bir gök, kabuklarını balık pulu gibi döken sıra sıra dev palmiyeler, bir çığlık kadar parlak tüylü tropik kuşlar, annesinin kocaman karnı gibi gökte sakin bekleyen tombul beyaz bir ay, köpekbalıklarının dalgaları yaran üst yüzgeçlerini görüyordu, daha ortaokuldayken deliler gibi takıldığı Ölüm Avcıları video oyunu gibi. Geceleri vahşice esen fırtına yüzünden doğru dürüst uyuyamamıştı. Boğulan ruhların sahile vuruşu gibi tatsız sesler.

Metallica, Urge Overkill, Soul Asylum'a bitiyordu. Kahramanları listede ilk ona hiç giremeyen, girse de hemen düşen heavymet'al punklardı. Sanki ölmek bir şakaymış gibi kendilerini "Bam!" öldürenlere hayrandı, dünyaya son bir SİKERİM TOPUNUZU! Ama annesine yaptığını iddia ettiklerini yapmamıştı, masumdu Tanrı aşkına. Dibine kadar sittirici harika, inanamayan, o, Derek Peck Jr., tutuklanmıştı ve o çok sevdiği kendi annesini katletme suçuyla yargılanacaktı! Oysa annesini katleden hayvanlar (derilerinin rengini tahmin edebiliyordu) eğer o kapıdan beş saat önce girmiş olsaydı Derek'in kafasını da yumurta kırar gibi kıracaklardı.

Âşık olmaya hazır değildi, müvekkiline âşık olacak biri değildi ama işte olmuştu. Yalnızca onu görmek, o garip sarıkahve, özlem dolu gözlerle bakışı, "Yardım et bana! Kurtar beni!" sözleri yetmişti.

Derek Peck Jr., bir Botticelli meleği idi ama resmin bir kısmı Eric Fischl tarafından silinmiş ve üstüne kaba bir boya sürülmüştü. Sık, kabarık, yıkanmamış saçları, zarif kemikli uzun çeneli yüzünü iki simetrik kanat gibi çerçeveliyordu. Kolları bacakları maymun gibi uzun ve kıpır kıpırdı. Omuzları dar ve yüksek, göğsü belirgin biçimde içe çöküktü. On dört yaşında da olabilirdi, yirmi beşinde de. Marina Dyer'dan bir insan türü kadar uzak bir kuşaktandı. Çelik dolgu renginde buruşuk bir Armani ceketin altına göğsünde SOUL ASYLUM yazılı bir tişört, kasık kısmı lekeli, çizgili Ralph Lauren yün pantolon ve 43 numara Nike giyiyordu. Şakaklarmdaki mavi toplardamarlar deli gibi atıyordu. Şimdiye kadar başına dert açmadan durabilmiş, kokain kullanan, pahalı özel bir okul öğrencisiydi. Baba Derek Peck'in avukatı Marina'yı böyle uyarmıştı, Çocukla bir görüşme yaparak avukatlığını üstlenmesini de, Marina'nın el altından şiddetle ısrar etmesi üzerine, bu avukat ayarlamıştı. Şimdiye kadar tamamen masum olduğunu iddia etmekle kalmayıp gerçekten de buna inanan bir muhtemel psikopat anne katiliydi çocuk. Olgun organik ve kimyasal maddelerin karmaşık kokusu yayılıyordu bedeninden. Teni ateş gibi, yanmış yulaf ezmesi rengi ve dokusundaydı. Burun delikleri yeni kıvılcımlanan alev gibi kızarmıştı, gözleri asetilenin soluk sarıyeşiliydi, her an tutuşabilirdi. Bu gözlerin yanına kibrit yaklaştırmak istemezdiniz, hele bu gözlerin derinlerine bakmak, hiç.

Marina Dyer tanıştırıldığında çocuk aç aç baktı ona. Ama odadaki diğer erkekler gibi ayağa kalkmadı. Sandalyesinde öne doğru eğildi, boyun tendonları fırlamıştı, görmenin, düşünmenin gerilimi genç yüzünde belirgindi. Tokalaşması önce titrekti, sonra bir yetişkin erkeğinki gibi güçlü, güvenli oldu, acıtacak gibi. Bir atın o güzelim vahşi başını silkmesi gibi, hiç gülümsemeden saçlarını gözlerinin önünden kaldırdı. Marina Dyer'ın bedeninden elektrik şoku gibi acıtan bir his geçti. Uzun süredir böyle bir şey hissetmemişti.

Yumuşak, kalın, duygularını açığa vurmayan sesiyle Marina, "Merhaba Derek" dedi.

Marina Dyer "parlak" bir ağır ceza avukatı olarak 1980'lerin sonunda, ünlülerin skandalları yüzünden açılan davalarda ün kazanmıştı, gerçekten

de parlak olduğu için, çok çalışarak ve insanları şaşırtarak. Erkek egemen mahkeme salonundaki duruşunda dramatik bir cüret vardı. Fiziği şaşırtıcıydı: Ufak tefek, göze çarpmamaya dikkat eden, utangaç gibi görünen bir kadındı. Onu gözden kaçırabilirdiniz, oysa onu gözden kaçırmak hiç de yararınıza olmazdı. Son derece titiz, göze batmayan giyimi, modaya aldırmayan, zaman ötesi bir hava katıyordu ona. Kırlangıç rengi saçını balerinler gibi zarif bir topuz halinde toplardı, en sevdiği elbiseleri yumuşak hasat rengi Chaneller, yumuşak koyu kaşmir yünlülerdi, ceketler ince bedenini biraz irileştiriyordu, etekleri dizden yukarı asla çıkmazdı. Ayakkabıları, el çantaları, evrak çantaları, pahalı ama göze batmayan nefis İtalyan derisindendi. Giysilerinden biri eskir gibi oldu mu Marina hemen yerine aynı Madison Avenue mağazasından aynı giysiyi alırdı. Azıcık şaşı sol gözünü, ki bazıları pek çekici bulmuştu, Marina çoktan ameliyatla düzelttirmişti. Şimdi insana dosdoğru bakıyordu, tam gözünün içine. Sürekli ıslak gibi duran, parlak koyu kahverengi gözlerdi bunlar, zaman zaman aşırı duyarlı gibi olurlardı ama tamamen mesleki bir duyarlıktı bu, müvekkillerine hizmet etmenin getirdiği bir duyarlıktı, onları nasıl ateşle savunduğu ağızdan ağıza efsane gibi dolaşırdı. Marina ufak tefek bir kadındı ama kamusal arenada büyüyor, yetke sahibi oluyordu. Sıradan zamanlarda sazımsı, özelliksiz olan sesi, mahkeme salonunda hacim ve belirli bir tını kazanırdı. Müvekkilini jürinin aklı başında üyelerine "suçsuz" olarak sunabilme çabası, Marina için bir meydan okumaydı ve coşkusu bu çabayla doğru orantılı olarak artardı. Hatta öyle zamanlar olurdu ki (ona hayran meslektaşları şakalaşırdı bu konuda) dünya nimetlerinden elini eteğini çekmiş insanlara benzeyen sade yüzü, Bernini'nin Azize Teresa heykeli gibi vecde gelip parlardı. Müvekkilleri âdeta din şehidi, savcılar onlara eziyet eden zalimlerdi. Marina Dyer'ın savunmasında öyle bir ruhani ısrarcılık vardı ki jüri üyeleri daha sonra, verdikleri karar bazen sorgulandığında, anlatmakta güçlük çekerlerdi. Orada olmanız, onu dinlemeniz, tanımanız gerekiyordu.

Marina'nın gazetenin ön sayfalarına geçen ilk davası, gasp ve tanıklara rüşvet vermekle suçlanan Manhattanlı bir ABD kongre üyesini başarıyla savunmasıydı. İkincisi, Four Seasons otelindeki süitine davetsiz gelen uyuşturucu müptelası bir hayranına saldırıp tecavüz etmekle suçlanan bir siyah gösteri sanatçısının davasını alıp yine başarıyla savunmasıydı. Her ne kadar o kez çok tartışılmıştı savunması. Sonra, zimmetine para geçirmek, sahtekârlık ve adalete engel olmakla suçlanan çok tanınmış, fotojenik bir

Wall Street tüccarı vardı, cinayete teşebbüsle suçlanan, evli âşığını vurup yaralamış bir kadın gazeteci, daha az bilinen ama. yine de övgüye layık, insanı kışkırtıcı davalar. Marina'nın müvekkilleri her zaman suçsuz bulunmuyordu ama muhtemel suçları göz önüne alındığında verilen cezalar insaflı sayılırdı. Bazen hapse bile girmezler, cezalarını hani neredeyse evlerinde geçirirlerdi. Para cezası öderler, toplum hizmeti görürlerdi. Marina reklamdan kaçtığında bile hasadını devşirirdi. Her zaferden sonra ücreti yükseliyordu. Yine de açgözlü değildi, hırslı bile sayılmazdı. Hayatı işiydi, işi hayatı. Elbette, mesleğinin ilk yıllarında, bazen masum ya da yarı masum kişileri mütevazı ücretlerle savunduğu sıralarda birkaç yenilgisi olmuştu. Masumları savunduğunuzda tanık sandalyesinde duyguların tehdidiyle karşı karşıya gelirsiniz. Aniden çöker tanık, kekeler. Öfkenin, umutsuzluğun patlamasını göze almak zorunda kalırsınız. Oysa usta yalancılarla gösteriden emin olabilirsiniz. Psikopatlar en iyisidir: Su gibi yalan söylerler, üstelik söylediklerine inanırlar.

Marina'nın, Derek Peck Jr. ile ilk görüşmesi birkaç saat sürdü. Yoğun ve yorucuydu. Eğer davayı alırsa bu Marina'nın ilk cinayet duruşması, 17 yaşındaki çocuk da onun ilk suçlanan canisi olacaktı. Ne vahşice bir cinayet. Ana katili. Derek Peck gibi bir müvekkille hiç bu kadar diz dize konuşmamıştı. Böyle gözlerin içine, tek bir söz etmeden, hiç bu kadar uzun bakmamıştı. Masum olduğunu söylemesindeki şiddet insanı çekiyordu. Masum olduğundan kuşkulanılmasma duyduğu öfke büyüleyiciydi. Bu çocuk öldürmüş müydü, o şekilde? "Çizgiyi aşmış" mıydı? Marina için hayatın kendisi olan yasayı, elde buruşturulan ve fırlatılıp atılan bir kâğıt torba gibi, çiğnemiş miydi? Lucille Peck'in kafası golf sopasıyla tahminen yirmi ya da daha fazla darbeyle, kelimenin tam anlamıyla darmadağın edilmişti. Sarı sabahlığının içinde yumuşak çıplakpörsük bedeni darbelere maruz kalmış, örselenmiş, kanamıştı. Cinsel organları korkunç kesikler içindeydi. İnsanın dilinin varmayacağı bir cinayetti bu, bir tabu çiğnenmişti. Dedikodu gazetelerinin bayıldığı türden bir cinayet. İkinci, üçüncü kez yazıldığında bile heyecan verici.

Üstünde bir rahibenin elbisesi kadar kara görünen erik moru yün Chanel takımı, profiline bir kurt keskinliği veren yeni yapılmış topuzuyla, Marina Dyer, Lucy Siddons'un oğluna dikkatle baktı. Kabul etmek isteyeceğinden daha fazla heyecanlandırıyordu bu onu. Düşündü, bana kimse dil uzatamaz, bana kimse dokunamaz. Mükemmel bir intikam olacaktı.

LUCY Siddons: En iyi arkadaşım, onu çok severdim. Dolabına bir doğum günü kartı ve kırmızı ipek bir eşarp bıraktım ve gerçi sıcacık bir teşekkürdü, kocaman gerçek bir tebessümdü ama teşekkür etmeyi günler sonra hatırladı. Herkesçe sevilen, rahat, Finch'teki züppe kızların taklit ettiği Lucy Siddons. Sivilceli yüzü, çarpık dişleri, koca kıçı ve ördek gibi paytak yürüyüşü yüzünden dalga geçilen ama öylesine sevecenlikle dalga geçilen. İşin sırrı, Lucy'nin kişilik sahibi olmasıydı. Şu esrarengiz Xfaktörü, ki eğer sende yoksa, asla ele geçiremezdin. Eğer üstünde kafa yoruyorsan, elinin altından sonsuza kadar kaçıp gitmiştir. Üstelik Lucy iyiydi, iyi kalpli. Manhattanlı zengin bir Episcopal ailenin devamlı kiliseye giden iyi Hıristiyan kızı. Arkadaşları oturup taş gibi sırıtırken Marina Dyer'a el sallayıp kafeteryada kendisiyle ve arkadaşlarıyla beraber oturmaya çağıran, diğerleri homurdanırken sıska Marina Dyer'ı jimnastik dersinde basket takımına alan. Lucy öyle iyiydi, öyle iyiydi ki. Finch'te herkesin alay ettiği kızlara gösterdiği hayırseverlik ve merhamet ceplerinden bozuk para gibi taşardı.

Lucy Siddons'ı hayatımın o üç yılında sevdim mi, evet Lucy Siddons'ı o gün bugündür hiç kimseyi sevmediğim kadar sevdim. Ama saf, temiz bir sevgiydi o. Bütünüyle tek yanlı bir sevgi.

Kefaleti 350 bin dolar olarak saptanmış, bonoyu endişeli baba ödemişti. Cumhuriyetçiler'in son seçimleri büyük farkla kazanmasından sonra. New York eyaletinde idam cezasının yeniden yürürlüğe konacağı söyleniyordu ama şimdilik birinci dereceden cinayet davası açılmıyordu. En vahşi ve/veya taammüden suçlar bile ikinci dereceden cinayet savıyla yargılanıyordu. Lucille Peck cinayeti de öyle olmuştu. Maalesef yerel gazeteler, dergiler, televizyon ve radyolarda bu cinayet öyle çok yer almıştı ki, Marina Dyer müvekkilinin New York bölgesinde tarafsız yargılanabileceğinden kuşkulanmaya başlamıştı. Derek üzgündü, olanlara inanamıyordu: "Bakın, niye öldüreyim onu, ben onu seviyordum!" diye çocuksu bir sesle sızıldandı, buruşuk Camel paketinden bir sigara çıkararak yaktı. "Bu içine sıçtığım evrende onu bir tek ben severdim!" Marina'yla her karşılaşmasında bu cümleyi ya da bu mealde bir başkasını söylüyordu. Haksızlık karşısında döktüğü gözyaşlarmdan ve öfkeden kıpkırmızı olmuştu gözleri. Yabancılar evine girip annesini öldürmüşlerdi ve suçlanan oydul İnanabiliyor musunuz buna? Hem kendisinin hem de babasının hayatı üstlerinden kasırga geçmiş gibi mahvolmuştu! Derek öfkeyle ağlıyor,

kızgınlıkla atan yüreğini göstermek için göğüs kafesini keşmişçesine açılıyordu Marina'ya.

Marina'yı daha sonra saatlerce sarsacak derin ve korkunç dakikalar.

Ancak Marina, Derek'in Lucille Peck'den bahsederken asla annem ya da anne sözcüğünü kullanmadığına dikkat etti, yalnızca o. Kadın bir ara ona Lucille'i yıllar öncesinden, okuldan tanıdığını söylediğinde, çocuk sanki işitmedi. Somurtuyor, ensesini kaşıyordu o sıra. Marina yumuşak bir sesle tekrarladı, "Lucille, Finch'in en gözde varlığıydı. Çok sevdiğim bir dosttu." Derek sanki hâlâ işitmiyordu onu.

Lucy Siddons'ın ona hiç mi hiç benzemeyen oğlu. Öfkeyle parlayan gözleri, köşeli yüzü, keskin hatlı ağzı. Cinsellik kirli saçları, tişörtü ve kot pantolonu gibi akıyordu üstünden. Marina'nın gördüğü kadarıyla Derek babasına da benzemiyordu.

Finch Lisesi 1970 yıllığında Lucy Siddons'ın ve sınıfın öteki sevilen kızlarının bir sürü fotoğrafı vardı. Gülümseyen yüzlerinin altında faaliyet listeleri etkileyiciydi. Marina Dyer'ın tek fotoğrafının altındaki yazı kısacıktı. Şeref listesindeydi elbette ama ne kadar çabalarsa çabalasın popüler bir kız olamamıştı. Kendi kendini avutuyordu, fırsat kolluyorum, bekleyebilirim.

Öyle de olmuştu, ödül ve cezalarla dolu bir peri masalmdaki gibi.

Derek Peck öyküsünü çabuk çabuk, aklı başka yerdeymiş gibi anlattı. Yetkililere defalarca tekrarladığı gibi "cinayet saatinde nerede olduğunu" da. Sesi bilgisayar sesine benziyordu. Belirli saatler, adresler, "her an onlarla olduğuma yemin edecek" arkadaşların adları, East End Caddesi'ne gelirken taksinin Central Park'tan geçerek tam hangi yollardan gittiği, cesedi hemen antrenin ucunda, merdivenin altında bulduğunda duyduğu dehşet. Marina büyütenmişçesine dinledi. Bütün bunların bir kokain uçuşunda yaratılmış, çocuğun o sürüngen beynine hiç silinmeyecek biçimde kazınmış bir masal olduğunu düşünmek istemiyordu. Hiç sarsılmayacak bir masal. Bu masal, olayı soruşturan detektifin raporunda sayılıp dökülen utanç verici bazı ayrıntıları kapsamıyordu: Derek'in çamaşır sepetine atılmış, Lucille Peck'in kanıyla lekeli çorapları, Derek'in banyoda dürülüp bükülüp yere atılmış, sabah yedide yaptığı duştan hâlâ nemli çamaşırları. Oysa o duşu akşam yedide yapıp sonra da şu heavymetal dostlarının bazılarıyla şehir merkezine gidip çılgın bir gece geçirmek üzere saçma jöle sürüp punk giysiler giymiş olması çok daha inandırıcı geliyordu insana. Bir

de Derek'in duşundaki fayanslarda, Derek'in fark etmediği, silmediği Lucille Peck'in kanı. Ve bir de Lucille'in telesekreterindeki, Derek'in öğleden sonra dört civarında bıraktığını iddia ettiği ama büyük olasılıkla bir SoHo kulübünden gece onda bırakılmış, Derek'in akşam yemeğine gelemeyeceğini bildirdiği mesaj.

Bu ve bunun gibi çelişkiler, Derek'i kaygılandıracağı yerde kızdırıyordu. Sanki, evrenin dokusundaki, kendisinin sorumlu tutulamayacağı bozuklukları temsil ediyordu o çelişkiler. Bebek gibi, her şeyin kendi istediği, tutturduğu gibi olmasını istiyordu. Gerçekten inanıyorsa, neden öyle olmasın ki? Tabii, Marina Dyer'ın iddia ettiği gibi, Lucille Peck'in asıl katilinin Derek'in çoraplarını bilerek kanla lekeleyip çamaşır sepetine atmış olması mümkündü. Katil ya da katiller Derek'in banyosunda duş yapmaya vakit ayırmış, Derek'in ıslak, buruşuk çamaşırlarını yere bırakmış olabilirlerdi. Ayrıca, telesekreterin mesajları tam ve kesiıı kes geldikleri zaman sırasına göre kaydettiğine dair mutlak, karşı çıkılamaz bir kanıt yoktu, yüzde yüz olmuyordu bu, nasıl kanıtlanabilirdi ki? (Öldüğü gün Lucille'in telesekreterinde, günün çeşitli saatlerine yayılmış beş mesaj vardı, Derek'inki sonuncuydu.)

Davayı hazırlayan başsavcı yardımcısının iddiasına göre, Derek Peck Jr.'un annesini öldürme nedeni basitti: Para. Ayda 500 dolar cep harçlığı harcamalarına yetmiyordu anlaşılan. 6000 dolarlık fatura getirince, Bayan Peck oğlunun Visa kartını Ocak ayında iptal ettirmişti. Akrabalar ana oğulun ilişkilerinin "gerilimli" olduğunu belirtmişlerdi. Derek'in bazı sınıf arkadaşları onun uyuşturucu satıcılarına borçlu olduğuna ve öldürülmekten korktuğuna dair söylentiler işittiklerini söylemişlerdi. Derek arkadaşlarına doğum günü armağanı olarak bir Wrangler cip istediğini anlatmıştı. Annesini öldürünce dört milyon dolarlık bir mirasa konacaktı. Ayrıca annesinin 100 bin dolarlık hayat sigortası, Doğu yakasında 2,5 milyon değerindeki şu şık ev, East Hampton'da bir mülk, değerli eşyalar vardı. Lucille Peck'in öldürülmesi ile tutuklanışı arasındaki beş gün içinde 2000 doların üstünde para harcamıştı. Deli gibi alışveriş yapmış, sonra bu durum çocuğun acısına bağlanmıştı. Derek iddia ettiği gibi örnek bir öğrenci de değildi, Ocak ayında Mayhew Akademisi'nden "bozguncu davranışları" yüzünden iki hafta uzaklaştırılmıştı. Bir başka çocukla beraber dokuzuncu sınıfta zekâ testinde kopya çektiğini herkes biliyordu. Bütün derslerinden kalmak üzereydi, biri hariç, o da Postmodern Estetik'ti ve bu derste Süpermen, Batman, Drakula ve Uzay Yolu filmleri ve çizgi romanları

Princeton mezunu bir öğretmen tarafından bir bir inceleniyordu. Derek, Matematik Kulübü'nün toplantılarına arada bir katılırdı ama annesinin öldüğü gece toplantıya gitmemişti.

Sınıf arkadaşları nasıl böyle yalan söylerdi? Derek incinmişti, çok üzülüyordu. En yakın arkadaşı, Andy, ona düşman olmuştu!

Marina, genç müvekkilinin detektiflerin lanetleyici raporuna gösterdiği tepkiye hayran kalmıştı: Kesinlikle her şeyi reddetmişti Derek. Alev alev yanan gözleri masumiyet ve inanmazlığın gözyaşlarıyla doluydu. Savcı, düşmandı ve düşmanın hazırladığı dosya çözülememiş bir cinayeti ona yüklemek için bir araya getirdiği bir şeydi çünkü o bir çocuktu, zayıftı. Ne olmuş yani, evet, heavy metale bulaşmıştı, evet, tanıdığı herkes gibi uyuşturucuları denemişti. Ama annesini öldürmemişti, kimin öldürdüğünü de bilmiyordu.

Marina araya bir mesafe koymaya, nesnel olmaya çalıştı. Kimsenin, Derek'in bile, onun hakkında neler hissettiğini bilmediğinden emindi. Davranışları kesinlikle profesyonelceydi, öyle de olacaktı. Oysa durmadan, saplantı halinde, onu düşünüyordu. Hayatının duygusal merkezi haline gelmişti çocuk, sanki onu doğuracaktı. Istırap dolu, öfkeli ruhunu karnında taşıyordu. Yardım et bana! Kurtar beni! Derek Peck Sr.'ın avukatının dolaylı, gizli kapaklı yollardan nasıl dikkatini çektiğini unutmuş, Derek Jr'un onu seçtiğini düşünmeye başlamıştı. Lucille oğluna ondan söz etmiş olmalıydı: Eski sınıfından yakm arkadaşı Marina Dyer şimdi ünlü bir savunma avukatıydı. Belki de Derek fotoğrafını bir yerlerde görmüştü. Tesadüf değildi bütün bunlar. Biliyordu!

Hukuki işlemleri yürüttü, Lucille Peck'in akrabaları, komşuları, dostlarıyla konuştu. İki yardımcısıyla birlikte kaim bir dosya oluşturmaya başladı. İlk duruşmanın heyecanı kaplamıştı içini. O duruşmada bir savaşçı kadın, bir Jan d'Arc gibi, tacize uğramış müvekkiline önderlik edecekti. Basın onları paramparça edecekti, birer kurban olacaklardı. Ama nihai zafer onlarındı. Bundan emindi.

Derek suçlu muydu gerçekten? Suçluysa, suçu neydi? Eğer gerçekten de ne yaptığını hatırlamıyorsa, suçlu muydu? Marina düşündü: Eğer onu tanık sandalyesine oturtursam, eğer kendini bana sunduğu gibi, mahkemeye de sunarsa... Jüri onu reddedebilir mi?

Lucille Peck öleli beş hafta, altı hafta, şimdi on hafta olmuştu ve ölümü, bütün ölümler gibi, silinip gidiyordu işte. Duruşmalar yaz sonunda

başlayacaktı, provaları yapılmakta olan bir oyunun açılış gecesi gibi alay edercesine, büyülercesine ufukta belirmekteydi. Marina müvekkilinin suçsuz olduğuna dair dilekçesini vermişti elbette, zaten müvekkili başka bir seçeneği düşünmeyi reddediyordu. Masum olduğuna göre, daha önemsiz bir suçlamayı birinci dereceden, ikinci dereceden cinayet, ölüme sebebiyet vermek gibikabul edemezdi. Manhattan ceza hukuku çevrelerinde Marina'nın bu vakayı mahkemeye götürerek çok ciddi bir hata yaptığına inanıyorlardı ama Marina başka bir seçeneği düşünmeyi bile reddetmişti. Müvekkili gibi inatçıydı, hiçbir pazarlığa yanaşmıyordu. Başlıca savunma yöntemi iddia makamının dosyasını sistematik olarak çürütmek, "kanıtları" birer birer reddetmek olacaktı. Derek Peck'in masum olduğu coşkuyla belirtilecek, tanık sandalyesinde yıldız sanatçı olacaktı müvekkili. Polisin gerçek katili ya da katilleri aydınlatmakta yetersiz kaldığı iddia edilecekti. Bu caniler Doğu Yakası'nda başka evlere de girmemişler miydi? Jüri üyelerinin sempatisini kazanmayı umut ediyordu. Marina çok önceleri jürinin sempatisinin derin mi derin bir kuyu olduğunu öğrenmişti. Onlara ortalama Amerikalı aptallar diyemeseniz de garip, âdeta tılsımlı bir biçimde, etki altında kalabilen insanlardı. Hatta bazen çocuk gibi hemen sizden yana meylederlerdi. "İyi" insanlardı onlar ya da öyle olmak isterlerdi. Namuslu, cömert, bağışlayıcı, iyi yürekli. "Melun" ya da "zalim" değillerdi. Özellikle de Manhattan gibi, polisin epeyce karanlık bir üne sahip olduğu bölgelerde sanıkları suçsuz bulmak için bir neden aramaya çalışırlardı. İyi bir savunma avukatı da bu nedeni onlara verebilirdi. Özellikle de Derek Peck Jr. gibi genç, çekici ve artık annesiz kalmış bir çocuğu ikinci derecede cinayetten mahkûm etmek istemezlerdi.

Jüri üyelerinin kafası çabuk karışır. Marina Dver'ın dehası da onların kafasını kendi yararına karıştırmakta işliyordu. Çünkü adalete rağmen iyi olmak insanoğlunun en zayıf yanlarından biridir.

"Hey. Bana inanmıyorsun, değil mi?"

Parmağının arasında yanık sigara, büroda bir aşağı bir yukarı hiç durmadan yürürken bir an durmuştu. Marina'ya kuşkuyla baktı.

Marina irkilerek kafasını kaldırdığında, Derek'in masaya iyice sokulmuş, sıcak limonasetilen kokusunu'saçarak kendisine tepeden baktığını gördü. Kaset dönerken Marina da not alıyordu. "Derek benim neye inandığım önemli değil. Senin avukatın olarak senin düşünceni dile getiririm ben. Hukuki olarak sana..."

Derek çocuksu bir sesle, "Hayır!" dedi, "Bana inanmak zorundasın... Onu ben öldürmedim."

Tedirgin bir andı. Sayısız olanağın dile getirebileceği, harika bir gerilim anı. Marina Dyer ve eski, ölmüş arkadaşı Lucy Siddons'ın oğlu, fırtına bulutlarının kapladığı bir öğleden sonra Marina'nın bürosuna kapanmışlar. Tanıkları, yalnızca durmadan dönen bir kasetçalar. Marina duruşmadan önceki bu uzun günlerde çocuğun durmadan içtiğini tahmin ediyordu. Babasıyla birlikte yaşamaktaydı, kefaletle serbest bırakılmıştı ama "özgür" değildi. Kesinlikle uyuşturuculardan kurtulduğunu Marina'nın iyice anlamasını sağlamıştı. Avukatının öğütlerini tutuyor, dediklerini yapıyordu. Ama Marina ona inanıyor muydu?

Marina çocuğun dik bakışlarına aldırmadan, yine dikkatle, "Elbette sana inanıyorum Derek" dedi. Sanki bu dünyanın en doğal şeyiydi ve oğlanın bu konuda söphelenmesi saflığı yüzündendi. "Şimdi. Lütfen otur da devam edelim. Annenle babanın boşanmalarından söz ediyordun..."

"Eğer sen bana inanmıyorsan" dedi Derek, alt dudağını sarkıtmış, eti zarı soyulmuş domates gibi ortaya çıkmıştı, "inanacak başka bir sittiri boktan avukat bulurum."

"Ama inanıyorum. Şimdi yerine otur lütfen."

"İnanıyor musun gerçekten? İnanıyor musun?.."

"Derek, deminden beri ne diyorum sana! Otur haydi."

Çocuk tepesine dikilmiş, dik dik bakıyordu. Bir an için yüzündeki ifade korkuya dönüştü. Sonra geri geri, eliyle yoklayarak sandalyesine gitti. Acının aşındırdığı genç yüzü kızarmıştı ve o yeşilsarı gözler Marina'ya özlemle, tapmırcasma bakıyordu.

Dokunma bana! Marina uykusunda mırıldandı, karmakarışık duygularla kıvranıyordu. Dayanamam.

Marina Dyer. Nereye gitse yabancılar gözlerini ona dikerdi. Fısıldaşırlar, onu parmaklarıyla gösterirlerdi. Adı ve şimdi de yüzü medya tarafından kutsallaştırılmış, bir ikon haline gelmişti. Lokantalarda, otel lobilerinde, meslek toplantılarında. New York şehir balesinin gösterisinde örneğin, Marina'nın bir arkadaşıyla gittiği... Ölmeden bir gece önce Lucille Peck'in yer ayırttığı işte bu baleydi. Şu kadın o avukat mı? Hani şu... Annesini golf sopasıyla öldüren şu çocuk... Neydi, Peck?

Birlikte ünlü olma yolundaydılar.

Sokaktaki adı, şehir merkezindeki Fez, Duke's, Mandible gibi kulüplerdeki adı "Booger"dı. Önce sinirlenmişti buna, sonra alay olmadığına, bir yakınlık belirtisi olduğuna karar vermişti. Yakışıklı beyaz zengin çocuk. Payına düşeni ödemeliydi. Saygınlığı, gücü satın almalıydı. Çetin ceviz bir çeteydi. Onları etkilemek pahalıya mal oluyordu. Para, paradan daha fazla bir şey. Belirli bir davranış biçimi. Gülerlerdi ona. Booger, sen yok musun sen! Züppe pezevenk. Ama işte şimdi etkilenmişlerdi. Anasını mı benzetmiş? Yok be! Şu Booger'a bak! Çılgın herifin teki.

Asla düşünmemişti böyle bir şey. Annesi hakkında da. Sanki yolculuktaymış gibi artık hiç evde olmayan annesi. Telefon edip evde mi diye kontrol etmemesi dışında. Artık annesini hayal kırıklığına uğratmak yoktu.

Şiddete başvurmayı hiç düşünmemişti, ona göre değildi böyle şeyler. Pasifizme inanırdı. Hani bir büyük Hintli önder var. Gandi. Pasifizm öğretmiş herkese. Irkçı İngiliz düşmanlarını yenmiş. Ama film çok uzundu.

Geceleri değil, gündüzün acayip vakitlerde uyuyor, gece televizyon seyrediyor, bilgisayar oyunu oynuyor. En sevdiği "Mysfin başına oturunca saatlerce kendini unutabilir. Şiddet dolu oyunlardan uzak duruyor, midesi hâlâ bir tuhaf. Matematikten uzak duruyor, düşüncesinden bile. İhanete uğradı. Çünkü mezun olamadı, 95 sınıfı onsuz yürüdü gitti, pezevenkler. Telefon ettiğinde arkadaşları asla evde olmuyor. Hatta onun için deli olan kızlar da asla evde olmuyor. Kimse ona telefon etmiyor. O, Derek Peck! Boooooger. Sanki beynine bir mikroçip yerleştirilmiş, şu patolojik tepkileri gösterip duruyor. Diyelim 48 saat uyuyamıyor. Sonra küt diye ölü gibi. Sonra kimbilir kaç saat sonra ağzı kurumuş, kalbi küt küt atarak, yangın yeri gibi yatağında yan yatmış, kafası sarkmış, ayağında postallarla sanki biri bileklerinden tutmuş bırakmıyor gibi tekmeler atıyor ve iki eliyle görünmez bir sopayı beyzbol sopasını ya da golfuykusunda savuruyor ve kasları titriyor, kasılıyor ve başındaki damarlar patlayacak gibi şişmiş. Savuruyor savuruyor savuruyor!. Ve Calvin Klein marka donuna, geliyor.

Dışarı çıktığında geceleri bile koyu, çok koyu gözlük takıyor. Uzun saçları fare kuyruğu gibi arkadan bağlanmış, Mets beyzbol kepini başına ters giymiş. Duruşmaya giderken saçını kestirecek aııa henüz değil. Şey gibi değil mi bu... Boyun eğmek, teslim olmak... İkinci Cadde'deki mahalle

pizzacısma tek başına dalıp kıkırdayan kızlara imza verdi. Bir keresinde bir babayla sekiz yaşlarındaki oğluna, bir keresinde de ona acayip acayip bakan kırklarında, ellilerindeki iki yaşlı kadına. Tabii, neden olmasın! İmza Derek Peck Jr. ve tarih. İmzası şöyle görkemli kırmızı mürekkepten bir karalama. Teşekkürler! ve biliyor ki uzaklaşmasını seyrederken heyecan içindeler. Bir ünlüyle tek karşılaşmaları.

Moruk babası, özellikle de avukat hanım bilseler ona cehennemi yaşatırlar ama her şeyi bilmeleri gerekmez. Kefaletle serbest bırakılmadı mı yani?

Otuz yaşlarındayken, bir aşk ilişkisinin, hayatının son aşk ilişkisinin sonrasında, Marina Dyer, Galapagos Adaları'na, yorucu bir "ekolojik" araştırma yolculuğuna çıkmıştı. Hani hayatımızın çok önemli anlarında çıktığımız umutsuz yolculuklardan birine. Böyle bir tecrübe yaşamanın yürek yaralarımızı dağlayacağını, acıyı önemsiz, göz ardı edilebilir bir şeye indirgeyebileceğim düşünerek... Yolculuk gerçekten de yorucu ve dağlayıcıydı. Orada, Galapagoslar'da, geniş Büyük Okyanus'ta, Ekvator ülkesinin batısında, Ekvator'un topu topu beş kilometre güneyinde, Marina hayatı hakkında bazı kararlar vermişti. Bir kere, kendini öldürmeyecekti. Zaten doğa bu işi yapmak, seni yalayıp yutmak için sabırsızlanıyorken, sen kendin niye yapasm ki bunu? Adalar kayalıktı, fırtınaların yaladığı çıplak bir yer. Sakinleri de sürüngenler, dev kaplumbağalar. Bitki pek azdı. Lanetlenmiş ruhlar gibi çığlık çığlığa uçan kuşlar, oysa burada "ruhlara" inanmak mümkün değildi. Çökmüş bir dünyadan başka hiçbir dünyada böyle topraklar var olamaz, diye yazmıştı Herman Melville, Büyülü Adalar dediği Galapagoslar hakkında.

Cehenneme yaptığı bir haftalık yolculuktan böyle söz etmekten hoşlanırdıdöndüğünde Marina Dyer'ın hiçbir zaman düşünmediği kadar tutkuyla, belirli bir amaçla kendini mesleğine adadığı gözlemlenmişti. Hukuk mesleği onun hayatı olacaktı, hayatını da hesaplanabilir ve kuşku duyulamayacak bir başarıya dönüştürmeye kararlıydı. "Hayatının" hukukla tüketemeyeceği kısmı önemsiz olacaktı. Hukuk elbette ki yalnızca bir oyundu. Adalet ya da ahlakla, "yanlış" ya da "doğru"yla, herkesin "sağduyu"suyla hiçbir ilgisi yoktu. Ama hukuk onun, Marina Dver'ın ciddi bir oyuncu olabileceği tek oyundu. Arada sırada da olsa Marina Dyer'ın kazanabileceği tek oyun.

Marina'nın kızkardeşinin kocası. Marina'yı hiç sevmemiş olan ama şimdiye kadar hep nazik, saygılı davranmış olan. Sanki onu ilk defa görüyormuş gibi bakakalmıştı. "Bu acımasız punk'ı nasıl savunursun? Ahlaki açıdan kendini haklı gösterebilir misin? Yahu, velet annesini öldürmüş!" Marina bu beklenmedik saldırıyla tokat yemiş gibi olmuştu. Odadakiler, kızkardeşi dahil, inanmayan gözlerle bakıyordu. Marina sesini denetlemeye çalışarak dikkatle konuştu: "Ama Ben, yalnızca masum olduğu çok belli kişilerin savunulmaya hakkı olduğuna inanmıyorsun herhalde." Böyle sorulara sayısız kere verdiği bir cevaptı bu. Bütün avukatların verdiği akla yakın, inandırıcı cevap.

"Elbette inanmıyorum. Ama senin gibiler fazla ileri gidiyor."

"Fazla ileri, ha? Benim gibiler, öyle mi?"

"Ne demek istediğimi pekâlâ anlıyorsun. Aptal rolü oynama."

"Oynamıyorum. Ne demek istediğini de bilmiyorum."

Kardeşinin kocası, düşündüklerine ne kadar güçlü inanırsa inansın, sonuçta kibar bir adamdı. Ama Marina'ya sırtını dönmesi gayet kaba bir davranıştı. Marina arkasından seslendi, sesi titriyordu, "Ben, ne demek istediğini bilmiyorum. Derek masum, eminim bundan. Savcının kanıtları yalnızca ikinci dereceden. Medya yüzünden..." Yalvaran sesi işitilmez oldu, adam da odadan çıktı. Hiç bu kadar derinden yaralanmamış, kafası karışmamıştı Marina'nın. Kendi eniştesi!

Bağnaz herif. Kendini beğenmiş piç. Marina bir daha asla onunla görüşmeyecekti.

Marin a ? Ağlam a.

Öyle demek istemediler, Marina. Üzülme lütfen!

Jimnastik dersinin utancından sonra dolap odasındaki tuvalete saklanıyor. Kaçıncı saklanış. Takım kaptanlarından biri olan Lucy bile onu istemedi, açıkça istemedi. Marina Dyer ve en son seçileceklerden şişko bir iki kız, miyop kızlar, ellerini ayaklarını nereye koyacaklarını bilemeyen astımlı kızlar, şaka maka derken kırmızı ve altın takımlar arasında bölüştürüldü. Sonra, oyunun kâbusu. Gökgiirültüsü gibi hızla koşan ayaklar, ezen bedenler arasında, çarpmasınlar dive uğraşmak. Haykırışlar, insanı delip geçen kahkahalar. Atan tutan kollar, kaslı kalçalar. Düştüğün zaman döşeme o kadar serttir ki! Eğer yana çekilmezse dev kızlar (Lucy Siddons dahil, ters bakışlı, vahşi) üstünden geçip giderlerdi, sanki Marina dive bir kız yoktu.

Jimnastik öğretmeninin saçma sapan bir düşünceyle "savunma"da oynattığı Marina. Oynamalısın Marina. Çaba göstermelisin. Aptal mısın sen? Bu yalnızca bir oyun. Hepsi oyun. Haydi çık, takımına katıl! Ama topu dosdoğru Marina'va atarlarsa göğsüne çarpar, elinden kaçar, başka birinin eline geçer. Top kafasına doğru geldiğinde eğilmeyi beceremez, orada bir budala gibi kaskatı kesilmiş, durur. Gözlüğü bir yana fırlar. Çığlığı bile çocuk çığlığıdır, gülünesi. Her şeyine gülünürdü. Ama bu onun hayatıydı.

Lucy, iyi kalpli, pişman Lucy onu kilitli tuvalette saklanmış bulmuştu, öfkeyle hıçkırıyordu, kanlı bir mendili burnuna bastırmıştı. Marina? Ağlama. Öyle demek istemediler, seviyorlar seni, haydi gel, neyin var senin? En çok nefret ettiği de iyi kalpli Lucy Siddons'dı.

Duruşmanın başlayacağı Pazartesi gününden önceki Cuma günü öğleden sonra Derek Peck Jr., Marina Dyer'in bürosunda birdenbire çöktü.

Marina bir şeyin ters gittiğini anlamıştı, çocuk buram buram alkol kokuyordu. Babasıyla gelmişti ama babasına dışarıda beklemesini söylemiş, Marina'nın yardımcılarının da odadan çıkmasında ısrar etmişti,

Ağlamaya, abuk subuk söylenmeye başladı. Marina'nın şaşkın bakışları arasında şarap rengi halıya dizüstii çöktü, alnını masanın camlı köşesine vurmaya başladı. Gülüyor, ağlıyordu. Istırap içindeki, boğulur gibi bir sesle annesinin son doğum gününü unuttuğu için ne kadar üzgün olduğunu söylüyordu çünkü son doğum günü olacağını bilmediğini ve sanki onu üzmek için unutmuş gibi annesinin ne kadar incindiğini, oysa bunun doğru olmadığını ve ah ne kadar sevdiğini. O, sittirdiğimin evreninde annesini seven tek kişiydi. Sonra Şükran Günü'ıde o rezalet sahne. Akrabalarıyla kavga etmişti annesi, dolayısıyla Şükran Günii'nde bir tek o ve annesi vardı ve topu topu iki kişi için tatlısıyla tuzlusuyla Şükran Günü yemeği hazırlamakta ısrar etmişti ve Derek bunun çılgınlık olduğunu söylemişti ama o ısrar etmişti. Aklına koyduğunda kimseyi dinlemezdi ve o sabah mutfakta annesi erkenden içmeye başladığında bir aksilik çıkacağını anlamış, kaçmanın yolu olmadığı için yukarıda, odasında walkman'ini takmış marihuana çekiyordu. Topu topu ikisi için fırına koyduğu hindi değildi, en azından "şöyde on kiloluk bir hindi gerekir, yoksa kuru olur deyip" Lexington ile 66. Sokak'ın köşesindeki av eti satan kasaptan iki ördek, evet iki ölü ördek almıştı. Bu bile önemli olmayabilirdi ama kırmızı şarap içiyordu annesi ve isteri krizi geçirir gibi gülerek telefonda konuşurken her yıl yaptığı gibi pirinç, mantar ve zevtinle şu alengirli dolma

içini hazırlıyordu ve ayrıca patates, erik sosu, mısır ekmeği ve çocukluğundan beri en sevdiği tatlı olduğu söylenen çikolatalı tatlıyı yapmıştı ki kokusu bile midesini bulandırıyordu. Derek yukarıda kalıp yemeğe bulaşmamıştı ama en sonunda saat dört civarında annesi ona seslendi ve o da bir rezaletle karşılaşacağını bile bile indi ve annesi zil gibi sarhoştu ve göz boyası akmıştı ve avizeyi yakıp yemek salonunda, bütün o İrlanda ketenleri ve anneannesinin antika tabakları ve çatal bıçaklarıyla yemeğe oturmuşlardı ve annesi ördeği onun kesmesinde ısrar etmişti, istememişti ama kaçamamıştı ve 'Aman Allah'ım" gördün mü işte! Bıçağı ördeğin göğsüne saplıyor ve kanlar, hakiki kan fışkırıyor! İçinde kocaman yapışkan bir kan pıhtısı var, bıçağı fırlattığı gibi ağzım kapayarak koşup odadan çıkmıştı, zaten kafası bulanıkken tamamen kendinden geçmişti, dayanamayacaktı, sokağa fırlayıp az daha bir arabanın altında kalacaktı ve o arkasından bağırıyordu: Derek geri dön! Derek geri dön, beni bırakma! Ama bu sahneyi terk etmiş ve bir buçuk gün eve dönmemişti. Bundan sonra daha fazla içmeye başladı annesi ve sen benim bebeğimsin gibi garip şeyler söylemeye başladı, sanki karnında tekme attığını ve titrediğini duyuyormuş, yüreğinin hemen altında, doğmadan önce karnındayken aylarca konuşmuş onunla. Yatağa uzanır, onu, derisinin altındaki başını okşarmış ve birlikte konuşurlarmış, öyle demişti annesi, herhangi bir canlı yaratığa en yakın oluşu buymuş ve Derek de "hatırlamıyorum"dan başka ne diyeceğini bilemeyip utanmıştı, o kadar eskiden olmuştu ki bunlar ve annesi evet, ah evet, yüreğinden bilirsin yüreğinden, sen hâlâ benim bebek oğlumsun, hatırlıyorsun değil mi ve burasına gelip sittir ulan, hayır, hiçbir şey hatırlamıyor, işte. Annesinin onu sevmesine engel olmanın tek yolu vardı, bunu anlamaya başlamıştı ama bunu yapmak istemiyordu ve Boston'da ya da babasıyla birlikte yaşayabileceği bir yerdeki bir okula geçmek istemişti ve o çıldırmıştı, hayır hayır hayır gidemezdi, asla izin vermezdi, ona sarılmak, öpmek istemişti, bu yüzden Derek odasına kapanıp kapıyı kilitlemişti ve arkasına eşya yığmıştı ve annesi orada yarı çıplak bekleyecekti, sanki banyodan yeni çıkmış gibi ve kolunu tutacaktı ve o gece en sonunda kafayı yemiş olmalıydı, kafasında bir şey çıt etti ve gidip golf sopasını aldı, her şey öyle çabuk ve acı çektirmeden olup bitti ki annesi bağırmaya bile fırsat bulamadı, arkasından dolanmış, annesi onu tam görememişti. "Beni sevmesine engel olmanın tek yoluydu."

Marina çocuğun acı içindeki, gözyaşlarıyla kaplı yüzüne bakakaldı. Burnundan fena halde sümükler akıyordu. Ne demişti? Demişti ki... Ne?

Ama o anda bile Marina'nın aklı belirli bir mesafede, hesap yapıyordu. Derek'in itirafıyla dehşete düşmüştü ama şaşırmış mıydı? Bir avukat asla şaşırmaz.

Çabucak konuştu. "Annen Lucille güçlü, hükmeden bir kadındı. Biliyorum. Onu tanırdım. Yirmi beş yıl önce, genç bir kızken, bir odaya koşarak girerdi ve sanki havanın bütün oksijeni giderdi. Bir odaya girerdi ve sanki rüzgâr bütün pencereleri kırmış gibi olurdu!" Marina tam ne dediğini kendi de bilmiyordu ama kelimeler ağzından fışkırıyordu. Yüzü alev almış gibi parlamaktaydı. "Lucille seni boğuyordu. Normal bir anne değildi. Anlattıkların kuşkularımı doğruluyor. Başka psişik ensest kurbanları da gördüm, biliyorum! Seni hipnotize etti, hayatın için kavga veriyordun. Sen kendi hayatını savunuyordun." Derek halının üstünde diz çökmüş duruyordu hâlâ, Marina'ya bakmayı sürdürüyordu. Kızarmış alnında küçük kan tanecikleri belirmişti. Yılan gibi yağlı saçları gözlerine giriyordu. Bütün enerjisini tüketmişti. Marina'ya bakıyordu şimdi, sahibinin ne dediğini değil sesini duyan bir hayvan gibiydi. Marina çabuk çabuk konuştu. "O gece kontrolünü kaybettin. Her ne olmuşsa, Derek, sen yapmadın. Asıl kurban sensin. Seni kışkırtan oydu! Baban da sana olan sorumluluğundan kaçtı, on üç yaşında seni onunla bıraktı, onunla yalnız bıraktı. On üç yaşında! Bütün bu aylar boyunca sen bunu reddediyordun. İtiraf edemediğin sırrın buydu. Kendin gibi düşünemedin, değil mi? Yıllarca. Düşündüklerin onun düşünceleriydi, onun sesiyle konuşuyordun." Derek bir dilsiz gibi başını salladı. Marina masasındaki perdahlı deri kutudan bir kâğıt mendil alıp çocuğun yüzünü sildi. Derek yüzünü ona çevirdi, gözlerini kapadı. Bu ani yakınlık, bu mahrem anlar sanki onlar için yeni bir şey değildi, tamdık geliyordu. Marina çocuğu mahkeme salonunda gördü: Onun Derek'i. Bambaşka biri. Yüzü tertemiz, saçları düzgün kesilmiş, sağlıklı, âdeta parlıyor. Başı dik, hile hurda yok, gizlenen bir şey yok. Beni sevmesine engel olmanın tek yoluydu. Göğsünde Mayhew Akademisi'nin zarif sade amblemini taşıyan lacivert bir ceket. Beyaz gömlek, mavi çizgili kravat. Sakin bir Buda gibi ellerini önünde kavuşturmuş. Yaşma göre olgunlaşmamış bir çocuk.

Duygusal, etkilenebilir. Geçici delilik nedeniyle suçsuz. Aşkın bir görüntüydü bu, ovsa Marina bu görüntüyü gerçek kılabileceğini biliyordu. Derek Peck Jr.'a bakan ve tanık sandalyesinde onu işiten herkes anlayacaktı.

Derek, Marina'ya yaslandı, o da Derek'in üstüne eğildi. Islak, alev alev yanan yüzünü kadının bacaklarına gömmüştü. Marina ona sarıldı, teselli etti. Ne kadar keskin, hayvansı bir sıcaklık yayılıyordu çocuktan, nasıl hayvansı bir dehşet, nasıl bir ısrar. Hıçkırıyordu, tutarsız laflar dökülüyordu dudaklarından, "Kurtar beni, olur mıı? Beni incitmesinler. İtiraf edersem, beni yargılamaktan vazgeçerler mi? Neler olduğunu anlatırsam, gerçeği söylersem..."

Marina sarıldı ona, parmaklarını ensesinde dolaştırdı. Elbette seni kurtaracağım, Derek. Bana bunun için gelmedin mi?"

1

Türkçe baskıda bu iki cilt, iki bölüm olarak ve tek bir ciltte toplanmıştır. L. Block'un sözünü ettiği birinci cilt, elinizdeki kitabın birinci bölümünü oluşturmaktadır. İkinci cilt ise, kitabın ikinci bölümüdür.

PETER LOVESEY anlatıyor

Dostlarınım çoğu genellikle yasalara uyar. Bazı özgür ruhlular, bir zamanlar, daha rüştlerine ermemişken sigara içmiş ya da hız sınırını aşııuş olabilirler. Ama öyle ciddi, öyle Allah'tan korkan, öyle namuslu kişiler tanırım ki onların herhangi bir suç işleyeceklerini düşünmek çok zordur. İşte şimdi okuyacağınız hikâyeyi bana böyle bir düşünce yazdırdı. Öyle önemsiz bir "suç" bulayım ki ancak gerçekten namuslu biri bu suç yüzünden vicdan azabı çeksin. Böylece de o suç daha şeytanca bir şeylere doğru atılan ilk adım olsun.

Donald E. Westlake'in sevimli hırsızı Dortmunder'i bu kadar çekici bulmamın nedeni, daha birinci sayfadan bir şeylerin ters gideceğini biliyor olmam. Ama ne kadar ters, işte onu bilmiyorum. Giriştiği işin arkasında yatan mantık her seferinde beni tuzağa düşürür. Burada da tehlike çanları fena halde çalıyor. Biraz sonra Dortmunder'in başı çok ama çok büyük bir derde girecek. Eğer Dortmunder'i tanımıyorsanız, bir tadına bakın. Bu, sizi onunla tanıştırmak için bulabileceğim en iyi hikâye. Eğer onu tanıyorsanız, hikâyeyi de okuduysanız, tekrar okumaktan kendinizi alabilir misiniz? Ben alamadım.

PETER LOVESEY'nin en sevdiği kendi hikâyesi:

BAYAN OYSTER BROWN'IN SUÇU

Anglikan Kilisesi'nin sadık bir üyesi olan Bayan Oyster Brown, her Pazar sabah ayininde okunan her duaya canı yürekten katılırdı. Şu herkesin hep birlikte günah çıkardığı bölüm dışında. Çünkü doğrusunu söylemek gerekirse kendisini yoldan çıkmış bir koyun olarak göremiyordu. Kilisede kendinden başka herkesin yanlış yapıp sürüden ayrıldığına inanmaya hazırdı. Bazı durumlarda bu işin tam da nasıl ve kimle olduğunu bilir, onlar için dua ederdi. Ama kendi hesabına, günah çıkarmasını gerektirecek bir şey bulduğu pek enderdi. Lekesiz bir hayat sürmek için çok, hatta söylemeye cesaretim var mı?senden benden daha çok gayret ederdi. Çok da başarılıydı. Pek ender olarak, cemaatin geri kalan üyeleri topluca günah çıkarmaya başladığında, incir çekirdeğini doldurmayan bir günah bulup itiraf ederdi.

Bu erdemli kadının, günah bir yana, düpedüz suç işlemesiyle nasıl da gözden düştüğünü tahmin edebilirsiniz. Ama bütün bunlar olmadan önce hayatının yarı yolunu geçmişti.

Berkshire kasabasında, ikiz kardeşi Pearl'le birlikte otururdu. Pearl ondan topu topu üç dakika büyüktü. Oyster ile Pearl [İstiridye ile İnci] gibi şık şıkırdım isimleri olmasının nedeni belki de anne ve babalarının sıradan John ve Mary Brown olmasıydı. Doğum anı gelip çatana kadar Brown'lar tek çocuk sahibi olacaklarına inanıyorlardı ve eğer kız olursa adını Pearl koyacaklardı. Beklenmedik ikinci kızın gelişiyle yaşanan kargaşada John Brown şaka olsun diye bu ikinci kıza Oyster adını vermeyi önerdi. Morfinden kafası bulanmış olan Mary, bu adı çok yaratıcı bularak dört elle sarıldı. Şu iç karartıcı Brown soyadının önüne konduğunda kulağa harika geliyordu. Tabii, ikizler adlarının nesinin harika olduğunu ilk anlayamadılar, üstelik artık birine tanıştırılmaktan korkar olmuşlardı. Bebekken bile anababalarınm dostlarının bu adları eğlenceli bulduğunu fark ediyorlardı. Okulda hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin hışmına uğradılar. İnsanlar ikizlerin adlarıyla eğlenmekten hiç bıkmadılar. Elli yıl sonra bile biraz uzaklaşsalar güya sempatiyle de olsa hâlâ adlarının dedikodusu yapılırdı, "İşte Pearl ile Oyster geliyor, zavallı ihtiyarlar. Bu adlarla yaşamaya mahkum olmaları ne acı."

Dünyaya meydan okumalarına şaşmamalı. Orta yaşlı bu iki kız korkulur bir çift oluşturuyordu. Kilise korosunun, İncil Okuma Grubu'nun, Kasabalı Kadınlar Loncası ve Yargıç Kürsüsü'nün azimli üyesiydiler, İkisi de evlenmemişti. Limon Ağacı Caddesi'nde, doğdukları Tudor taklidi evde birlikte yaşıyorlardı. Paradan vana sıkıntıları yoktu.

İnsanların ikizler hakkında bilmek istediği bazı şeyler vardır, özellikle de esrarengiz hikâyelerde. Dikkatli okuru uyarmalıyım: Oyster ve Pearl tek yumurta ikizi değildi. Oyster iki üç santim daha uzun, kardeşinden daha sağlam yapılıydı, konuşması da biraz yavaştı. Farklı giyinirlerdi. Oyster kendi diktiği tüvit etekler ve hep aynı model kareli bluzlar giyerdi, Pearl ise postayla sipariş verdiği açık mavi ya da yeşil takımlar. Kimse onları karıştırmazdı. İkizler hakkında daima sorulan şu soruya gelince, ikizlerin ikisine de "baskın karakterde" denemezdi. İkisi de nereden bakarsanız bakın, güçlü bir kişiliğe sahipti. Kavga etmemek için evde görevleri paylaşmışlardı. Böylece uyum içinde yaşayıp gidiyorlardı. Örneğin Oyster çoğunlukla yemek pişirir ve bahçeye bakar, Pearl de ev işlerini yapar, zamanı geldiğinde faturaları öderdi. İkisi de alışverişi sever, dolayısıyla çarşıya birlikte çıkarlardı. Sıra onlara geldiğinde kilisenin çiçek düzenlemesini birlikte yaparlar, kilise şenliğinde şişe tezgâhını hep ikisi kurarlardı. İkizlerin ömür boyu gittikleri St. Saviour Kilisesi'nin rahibi beş

kez değişmişti. Eskisi, yeni gelen her rahibe, Pearl ve Oyster'ın, kilise bölgesinin temel direği olduklarını belirtirdi. Brown ikizlerini gücendirmektense piskoposun gözünden düşmek evlaydı.

Bunlar uzaktan yapılmış gözlemlerdi çünkü hiç kimse, bütün evleri ziyaret eden rahip bile Limon Ağacı Caddesi'ndeki eve giremezdi. İkizler misafir kabul etmezdi, işte o kadar, Komşularına çok nazik davranır ama içeri davet etmezlerdi. İkizlerden biri hastalandığında, diğeri onu ateşli ateşli hastaneye götürür, yine de eve doktor çağırmazdı.

Yani kimse Pearl ve Oyster'ı fazla tanımazdı. Düzgün bir hayat yaşadıklarından kimse kuşku duymuyordu. Kimse gereksiz gürültüden, pencerelerin temizlenmediğinden ya da evin boyasının ihmal edildiğinden şikâyet etmemişti. Bahçeyi çevreleyen fundalar daima budanır, çimler biçilirdi. Ama sık sık yıkanan tül perdelerin ardında hangi kazanın fokurdadığı bu kadar uğursuz bir sonuca yol açan şu gizli tutkuOyster o suçu işleyene kadar hiç kuşku uyandırmamıştı.

Umutsuzluktan yaptı o işi. 1991 Temmuz'unuı son Cumartesi günü derli toplu hayatı âdeta bir depremle sarsıldı. İkiz kardeşinden ayrılmak zorunda kaldı. Bu ayrılık ani oldu, Oyster'ı altüst etti, üstelik bir sır perdesinin ardına gizlenmek zorundaydı. Olan biteni herhangi bir kişinin öğrenmesi düşünülemezdi bile.

Hayatında ilk defa, Oyster'ın ampulleri değiştirecek, faturaları ödeyecek ve bütün kapıların kilitli olup olmadığını kontrol edecek bir Pearl'ü yoktu. Şunu iyice anlayalım: Oyster beceriksiz ya da geri zekâlı bir insan değildi. İkizini yitirmiş olmasına rağmen Oyster Cuma öğleden sonraya kadar iyi kötü işlerini halletmişti. Ama o saatte mektubu postaya atması gerekiyordu. Her şeyden önemli bir mektuptu bu, Tanrı izin verirse yalnızlığını giderecek bir mektup. Saatler boyu uğraşıp didinerek yazmıştı onu. Günün son postasına yetiştirmesi hayat memat meselesiydi. Cumartesi çok geç olurdu. Pearl'ün daima posta pullarını sakladığı çekmeceyi açtı ve felaketbir tane bile yoktu.

Pullar Pearl'ün sorumluluğu altındaydı. Haksızlık etmeyelim, hata Oyster'ındı. Olağandan fazla mektup yazmış, pulları bitirmişti. Alışverişe çıktığında postaneye uğrayıp alması lazımdı.

Çok geçti artık. Saat beşi çeyrek geçe postasına yetiştirmek istiyorsa postaneye gidecek vakti kalmamıştı. Sakin olmaya çalıştı, başka ne yapabileceğini düşündü. Komşudan pul isteyemezdi, Pearl ile birlikte

kimseye borçlu kalmamayı bir onur meselesi yapmışlardı. Mektubu alanın pul parasını ödeyeceği umuduyla pulsuz mektubu posta kutusuna atmak gibi bir onursuzluk da yapamazdı.

Tek çare kalmıştı, o da suç işlemek.

Şöminenin üstündeki Staffordshire köpek biblolarının arkasında bir banka makbuzu vardı. Şimdilik oraya koymuştu çünkü Pearl'ün böyle şeyleri nereye koyduğunu bulmaya zamanı olmamıştı. O anda Oyster için önemli olan makbuz değil, dışındaki zarftı. Daha da kesin bir şey söylemek gerekiyorsa, zarfın sağ üst köşesiydi çünkü oradaki birinci sınıf pulun üstüne her nedense damga vurulmamıştı.

İçindeki şeytan kıpırdadı ve çöreklendiği yerden çıktı.

Oyster ömründe hiçbir zaman bir zarftan damgasız pulu söküp yeniden kullanmamıştı. Bildiği kadarıyla Pearl de. Pul koleksiyoncuları bazen kullanılmış pulları söküp koleksiyonlarına katarlardı ama Oyster'ın aklından geçenin pul sevgisiyle ilgisi yoktu. Yasadışı bir şeydi bu'. Postaneyi dolandırmak. Suç.

Son postanın toplanmasına yirmi dakikadan az kalmıştı.

Yapamam, dedi kendi kendine. Kilise Kurulu'ndayım ben. Kürsü'ye dahilim.

İçindeki şeyten, bu arada, Oyster'a bir bardak çay içme zamanının geldiğini hatırlattı. Oyster, elektrikli çaydanlığı doldurup düğmesine bastı. Ucundan çıkan incecik buhara bakıp beklerken mektubu postalama zorunluluğu ile bir pulu yeniden kullanma suçunu kafasında tarttı. Suçların en iğrenci değil bu diye fısıldadı şeytan. Oyster bu işten yakalanmadan kurtulma şansı olup olmadığını düşünürken, kendini kaybetti. Çaydanlık öttü, buhar fışkırdı ve Oyster zarfı kapıp çaydanlığın ucuna tuttu. Yalnızca, dive temin ediyordu içindeki, yalnızca bu yöntemle pulun zarftan ayrılıp ayrılmayacağını görüp merakını tatmin etmek için.

Suçun cezasız kalmayacağına inananlar, buharın zarfın yüzeyinden yansıyıp Oyster'ın üç parmağını fena halde yaktığını duyunca şaşırmayacaklardır. Acıyla haykırıp zarfı elinden attı. Soğuk su musluğunu açıp elini altına tuttu. Sonra yanık parmaklarını bir mutfak havlusuna sardı.

Sonraki ilk hareketi çaydanlığı kapamak oldu. İkinci hareketi ise zarfı alıp tırnağıyla pulun ucunu kurcalamak. Hâlâ biraz yapışıktı ama son derece dikkatle çıkarmayı başardı. Acısının hiç olmazsa ödüllendirildiğini görerek

avundu. Bu küçük kaza onu suçtan vazgeçirmemişti. Tersine, bir şey onu dürtüyordu.

Yazı masasının üstünde bir şişe zamk vardı. Birazını pulun arkasına sürdü, çok olmamasına dikkat etti çünkü kenarından sızıp zarfı lekelerdi. Pulu mektubuna güzelce yerleştirdiğinde en dikkatli göz bile bir şey anlamazdı. Fark edilmeyecek bir suç işlemekten hınzırca bir mutluluk duydu. Postayı tam zamanında hatırladı, yakalamak için acele etmek zorunda kaldı.

Burada, Bayan Oyster Brown'i birkaç gün için vicdanıyla başbaşa bırakıyoruz.

Onunla tekrar Pazartesi sabahı kasaba eczanesinde karşılaşıyoruz. Eczanenin sahibi ve aynı zamanda eczacı, John Trigger'dı. Brown ikizlerinin otuz yıldır tanıdığı, namuslu, nazik, kocaman bıyıklı, müşterileriyle bizzat meşgul olan bir adamdı. Büyük bir eczaneler zincirinin rekabeti karşısında bile, John Trigger hâlâ tezgâhının arkasında durup eski tarz hizmetini sunuyor, hâlâ bazı müşterilerin bu hizmeti alışveriş sepetini kendi başlarına doldurmaya tercih ettiklerine inanıyordu. Ama eczaneyi kapamamak için bazı elektrikli mallar sunarak çeşit artırma yoluna gitmişti.

Oyster Brown içeri girip ona fena halde yanmış ve su toplamış üç parmağını gösterdiğinde, Trigger hem yakınlık gösterdi hem de bir ilaç tavsiye etti. Doğal olarak Oyster'a nasıl böyle bir kaza geçirdiğini sordu. Oyster soruyu bekliyordu, içinde Tanrı korkusu olan her kadın gibi mümkün olduğunca doğruya yakın bir cevap da hazırlamıştı.

"Çaydanlık yüzünden."

Trigger gerçekten de endişelenmiş görünüyordu. "Elektrikli çaydanlık mı? Geçen yıl benden aldığınız?"

"Ben almadım" dedi Oyster derhal.

"Kardeşiniz almış olmalı. Bir Steamquick. O marka mı?"

"Eh, evet."

"Eğer kusurluysa..."

"Şikâyete gelmedim, Bay Trigger. Bu merhem iyi gelecek mi?"

"Eminim. Her tarafına güzelce sürün, sakın su toplamış yerleri delmeye kalkmayın olur mu?" John Trigger'ın vicdanı elvermemişti. "Bu pek kötü bir yanık, Bayan Brown. Buhar nereden çıkmıştı?"

"Çaydanlıktan."

"Onu anladım. Yani ucundan mı?"

"Ne önemi var" dedi Oyster terslenerek. "Oldu bir kere."

"Kapaktan mı? Bazen kulpundan tuttuğunuzda kapağın şu ufak açık yerinden birden buhar çıkıyor. Herhalde ondandır."

"Bilemiyorum" diye kaytardı Oyster, Bay Trigger artık ısrardan vazgeçmeliydi.

Vazgeçmedi. "Sormamın nedeni, tasarımında bir hata vardır belki."

"Kabahat bende, eminim."

"Belki de imalatçısına söylemem gerekir."

"Ne münasebet" dedi Oyster dehşet içinde. "Dikkatsiz davrandım, hepsi bu. Şimdi izin verirseniz..." Geri dönmeye çalıştı ama Bay Trigger başka bir soruyla onu tuzağa düşürdü.

"Kardeşiniz ne diyor bu işe?"

"Kardeşim mi?" Öyle bir sesle söylemişti ki bu lafı, işiten de hiç kardeşi olmamış sanırdı.

"Yani Bayan Pearl."

"Ah, bir şey demedi. Bu konuyu konuşmadık." Oyster gerçeği söylüyordu.

"Ama parmaklarınızın halini görmüş olmalı."

"Yoo, hayır. Merhem ne kadar?"

Trigger fiyatım söyledi, Oyster da parayı tezgâha atarak âdeta koşarcasına dükkândan çıktı. Eczacı şaşarak arkasından baktı.

Oyster Brown yine dükkânın önünden geçtiğinde Trigger zahmet edip kapıya çıktı ve elinin nasıl olduğunu sordu. Oyster'ın onu görmekten hazzettiği söylenemezdi. Pek de minnettar olmayan bir sesle merhemin iyi geldiğini belirtti. "Önemsiz bir şey. Birkaç gün sonra geçer."

"Görebilir miyim?"

Elini uzattı.

Trigger da kesinlikle iyileşmeye başladığını kabul etti. "Mümkünse ıslatmayın. Bulaşığı kim yıkıyor?"

"O da ne demek?"

"Siz mi, kardeşiniz mi? İşleri aranızda paylaştığınızı herkes biliyor. Eğer bulaşık sizin görevinizse, eminim Bayan Pearl birkaç gün için bu görevi devralmaktan yüksiinmeyecektir. Gördüğüm zaman ona söylerim."

Oyster kızardı, bir şey söylemedi.

"Kendisini bir zamandır göremediğimi söyleyecektim" diye devam etti. "Hasta değildir umarım."

"Hayır" dedi Oyster. "Hasta değil."

Sohbete bu konu üzerinde devam etmenin tam şu sırada uygun olmadığını kavrayan Trigger lafı değiştirdi. "Çaydanlık satıcısı dün öğleden sonra geldi, sizinkinin durumunu anlattım."

Öfkelendi Oyster. "Sizi ilgilendirmiyordu."

"Özür dilerim, Bayan Brown ama bu benim işim. Çok kötü yanmış eliniz. Sattığım maldan müşterilerimin zarar görmesini istemem. Satıcı da benim gibi endişelendi. Bir daha geldiğinizde çaydanlığı getirmenizi rica ediyor, bir kusuru var mı bakacak. "

"Asla olmaz" dedi Oyster, "Şikâyete hiç niyetim olmadığını size söylemiştim."

Trigger mantıklı konuşmaya çalıştı. "Mesele yalnızca sizin çaydanlığınız değil. Aynı modeli başkalarına da sattım."

"Eğer yanarlarsa şikâyet ederler."

"Ya çocukları yanarsa?"

Cevap veremedi Oyster.

"Eğer getirmeniz zor olacaksa, ben evinize gelebilirim."

"Hayır" dedi hemen.

"Yerine başka bir tane getirebilirim. Hatta, Bayan Brown, bu olay beni epeyce kaygılandırdı, size ücretsiz başka bir çaydanlık vermek istiyorum. Başka bir model. Doğrusunu söylemek gerekirse, artık herkes sizinki gibi el yakmayacak, sürahi tarzı çaydanlıkları tercih ediyor. Lütfen içeri buyrun, o modelden bir tane veririm, eve götürürsünüz."

Teklif Oyster Brown'a hiç mi hiç çekici gelmemişti. "Son kez söylüyorum, Bay Trigger" dedi, sesi sertti, âdeta heceleri yutarak konuşuyordu. "Başka bir çaydanlığa ihtiyacım yok." Sonra sokağın yukarısına doğru yürüyüp gitti.

Belirttiği nedenler yüzünden, Trigger işi orada bırakmaya niyetli değildi. Kiliseye gitmezdi ama hayatını insani ilkelere göre sürdürmeye çalışırdı. Bu konuda Oyster kadar inatçı olmaya kararlıydı. Dükkânına girdi, dosdoğru telefona yöneldi. Hazır Oyster Brown evde değilken kardeşi Pearl Brown'la konuşacak, onu ikna etmeye çalışacaktı.

Telefona cevap veren olmadı.

Öğle vakti, kapı komşusu, bahçe malzemeleri dükkânının sahibi Ted Collins'i görmeye gitti ve son zamanlarda Pearl Brown'i görüp görmediğini sordu.

"Bu sabah Oyster uğradı" dedi Collins.

"Ama Pearl'i görmedin, öyle mi?"

"Dükkânımda hayır. Bahçeyle Oyster uğraşır, bilirsin. İşleri paylaşıyorlar. "

"Biliyorum."

"Bugün ona ne olduğunu anlayamadım. Ne aldığını biliyor musun? Altı şişe Rapidrot."

"O da ne?"

"Yeni bir ürün. Artıklardan doğal gübre yapımında kullanılıyor. Su katıyorsun, artık yığınına döküyorsun, çürümeyi hızlandırıyor. Satışı artırmak için özel kampanya yapıyorlar. Altı şişe çok fazla, söyledim ona ama dinlemedi."

"Bu iki kardeş genelde toptan alır" dedi Trigger. "Pearl'e bir seferde bir düzine diş macunu satmıştım, ayrıca evin her tarafı deterjan doludur herhalde."

"Altı şişe Rapidrot'u yirmi yıl kullansalar bitmez" dedi Collins. "Konsantre mal, üstelik çabuk bozulur. Bir süre sonra kaskatı kesilecek. Bir şişenin bol bol yeteceğini söyledim. Parasını sokağa attı, inatçı ihtiyar kuş. Pearl ne diyecek, bilmem. Hasta mı dersin?"

"Hiçbir fikrim yok" dedi Trigger. Ama aslında kafasında başka bir fikir belirmekteydi. Rahatsız edici bir fikir. "Bunlar birbirleriyle iyi geçiniyor mu?" Collins'den önce kendisi cevap verdi. "Ne aptal soru. Onlar ikiz. Ömürleri birlikte geçti."

O an için kafasındaki düşünceyi bir kenara itip elektrikli çaydanlık sorununa döndü. Steamquick marka çaydanlıkları satıştan kaldırmıştı zaten.

Fabrikasına telefon edip halkla ilişkiler bölümünden bir mini Hitler'le sert bir konuşma yapmıştı. Bu Hitler binlerce çaydanlık sattıklarını söylüyor ve tasarımın kusursuz olduğunda ısrar ediyordu.

Trigger da ısrar etti. "Hanımefendinin yaralarının hayal ürünü olmadığını söyleyebilirim."

"Dikkatsiz davranmıştır. Dikkat etmeyen herkes yaralanabilir. İnsanlar kabahati hemen imalatçıya yüklüyor."

"Sizin deyiminizle o insanlar sayesinde hayatınızı kazanıyorsunuz."

Derin bir iç geçirdi adam. "Şu suçlu çaydanlığı gönderin de neyi varmış bakalım."

"Bu öyle kolay değil."

" Yerine başkasını vermeyi teklif ettiniz mi?"

Adamın sesi öyle küçümseyiciydi ki Trigger onu birazcık korkutmaktan kendini alamadı. "Çaydanlığı kesinlikle vermiyor. Galiba kanıt olarak elinde tutmak istiyor."

"Kanıt mı?" Bir an ses kesildi, adam aymıştı. "Hay Allah!"

Telefonun öteki ucunda Trigger şöyle bir gülümsedi.

"Yani bizi dava eder mi?"

"Öyle demedim..."

"Ha, neyse."

"...Ama yasaları iyi bilir. O bir yargıç."

Adamın ağzından "Hii" sesi çıktığı duyuldu, sonra, "Dinleyin Bay... Neydi?"

"Trigger."

"Bay Trigger. En iyisi bu hanımla bizzat görüşmek üzere birini yollayalım. Evet, öyle yapalım."

Trigger o gece geç saatlere kadar çalışıp stokları saydı. Saat on buçuk civarında dükkânından ayrıldı. Sırf meraktan evine Limon Ağacı Caddesi yolundan gitti ve Brown hemşirelerin evinin önünde durup otomobilinin penceresini indirdi. Yukarıda ışık vardı, bir süre sonra biri perdeyi çekti. Oyster Brown'a benziyordu sanki.

"Müşterilerinizi mi kontrol ediyorsunuz, Bay Trigger?" Çok yakından gelmişti ses.

Suçlu suçlu döndü. On beş santim ötesinde bir kadın yüzü vardı. Müşterilerinden Bayan Wingate'i tanıdı. "Bu hafta her gece böyle yaptı" dedi kadın.

"Ya?"

"Orada acayip şeyler oluyor" dedi Bayan Wingate. "Her gece bu saatlerde küçük köpeğimi gezdiririm. Tam karşılarında oturuyorum, dökme demir kapılı ev. Ön tarafta Pearl'ün yatak odası var. Pearl'ü bir haftadır görmüyorum ama her gece kardeşi Oyster perdeleri çekip ışığı yarım saat açık bırakıyor. Neler döndüğünü bilmek isterdim. Pearl hastavsa, doktor çağırmalılar. Çağırmazlar ki."

"Işığı açık olan Pearl'ün yatak odası diyorsunuz, öyle mi?"

"Evet, sık sık pencereden baktığını görürüm ama son zamanlarda görmedim."

"Şimdi de Oyster ışığı açıp perdeleri kapıyor, ha?"

"Sabahları saat yedide de açıyor. Siz ne dersiniz bilmem ama Bay Trigger, bana sorarsanız Oyster kardeşinin o odada olduğunu düşünmemizi istiyor. Ama Pearl orada değil, orası belli."

"Neden belli?"

"Bütün pencereler kapalı. Pearl üst pencereyi yaz kış hep ardına kadar açar."

"Dediğiniz gibi, çok garip."

"Tek şey söyleyeceğim" dedi Bayan Wingate, sanki zaten bir sürü şey söylememiş gibi. "Her ne iş çeviriyorsa, haberimiz olmayacak. İkizlerden başka kimse o eve adım atamaz."

O gece yatağına girdiğinde Trigger aklına gelen korkunç düşünce yüzünden rahat edemedi. O düşünceyi kovmaya gayret etti tekrar tekrar. Ya bir hafta önce Limon Ağacı Caddesi'ndeki evde en kötüsü olmuşsa, diye düşünüyordu. Ya Pearl Brown kalp krizi geçirip ölmüşse. O kale gibi evde yıllardır yaşayan Oyster, bir ölüm halinde yapılacakları, doktoru ve cenazeciyi çağırmayı becerebilir miydi? Şoka girince, evine birilerinin girmesindense cesedi kendisi ortadan kaldırmaya kalkışmış olabilir miydi?

Orta yaşlı bir kadın bir cesedi nasıl ortadan kaldırırdı? Oyster otomobil kullanmazdı. Bahçeye gömmek kolay değildi, evde bir dolapta saklamaksa sağlığa aykırıydı. Ama her iyi yetişmiş İngiliz kadınının bildiği bir şey varsa, o da bahçe bakımıydı. Oyster da ikizlerin bahçıvan olanıydı.

Doğal gübre yığınında zamanla her şey çürürdü. Süreci hızlandırmak isterseniz, Rapidrot gibi bir hazır karışım alabilirdiniz.

Oyster Brown o karışımdan altı şişe almıştı. Her gece de kardeşinin yatak odasındaki perdeleri, kardeşi oradaymış süsü vermek için çekiyordu.

John Trigger titredi.

Sabahın taze ışığında kendi kendine bu acayip düşüncelerin gerçek olamayacağını söyledi. Yorgun bir beynin hayalleriydi bunlar. Hiçbir şey yapmamaya karar verdi.

On bir buçuğu az geçe, siyah takım elbiseli, kısa boylu, şişman bir adam dükkâna girip Steamquick Bölge Müdürü olduğunu söyledi. Sesi, Trigger'ın, merkez büroya telefon ettiğinde sinirine dokunan sese kuşku uyandıracak kadar benziyordu. "Şu hatalı olduğu söylenen çaydanlık için geldim" dedi.

"Bayan Brown'inki mi?"

"Hiçbir kusuru olmadığından eminim ama biz sorumlu bir firmayız. Her şikâyeti ciddiye alırız."

"Çaydanlığı mı görmek istiyorsunuz? Şansınız açık olsun."

Firmanın adamı kendinden pek emindi. "Her şey yolunda. Bu sabah Bayan Brown'i arayıp evine gelmeyi teklif ettim. Bu fikri pek beğenmedi ama geri adım atmadım, bir uzlaşmaya vardık. Öğle üzeri burada buluşacağız. Gözden geçirmem için çaydanlığı getirmeyi kabul etti. Neden onu bu kadar başa çıkılmaz bulduğunuzu anlayamadım."

"Tam öğle vakti ha? Büromu kullanmak ister misiniz?"

Trigger hemen kararını verdi. Eğer Oyster dükkâna geliyorsa, o gidiyordu. İki gayet becerikli yardımcısı vardı.

Fırsat ayağına gelmişti, aklındaki tüyler ürpertici düşüncelerin doğru olup olmadığını öğrenecekti. Oyster, Limon Ağacı Caddesi'ndeki evden uzaktayken, Trigger oraya gidecek, arka bahçeden içeri girecekti. Bayan Wingate ya da dantel perdelerin ardından gözetleyen başka meraklı komşular eczacının bir siparişi teslim etmeye geldiğini varsayacaktı. Beyaz

önlüğünü çıkarmamıştı, böylece meraklılar iş için geldiğinden emin olacaklardı.

Muhtemelen, dedi kendi kendine, şu doğal gübre yığını bir tezekten büyük değildir. Hava günlük güneşlikti, caddeden yukarı yürürken içi neşeyle dolup taşıyordu. Saatini kontrol etti. Şu dakikalarda Oyster firmanın adamını köftelik kıymaya döndürmüş olmalıydı. Eve geri yürümesi en az yirmi dakikasını alırdı.

Otomobili durdurup dışarı çıktı. Ortalıkta kimsecikler yoktu. Yine de gözlenme tehlikesine karşı kararlı adımlarla evin ön kapısına kadar yürüdü ve zili çaldı. Kimse açmadı.

Gizli bir şeyler çeviriyormuş gibi davranmadan evin yan tarafına döndü. Arka bahçe nefisti. Bahçenin geniş, sık şebboylar dikilmiş, tek yabani ot kalmamacasına temizlenmiş kenarları titizce kesilmiş çimi çevreliyordu. Ahşap kafesi sarı güller sarmıştı, daha da arkada sebze bahçesi vardı. Trigger hayran hayran seyretti bahçeyi. Sonra orada bulunma nedenini hatırladı. Boğazı kurumuştu. Sebzelerin arkasında, bahçenin en ucundaki doğal gübre yığını, sırık fasulyelerinin arasından zar zor görünüyordu. Bir tabut uzunluğunda ve iki katı yüksekliğindeydi.

Tüyleri diken diken oldu.

Doğal gübre yığını siyah naylon çöp torbalarıyla örtülmüş, açılmasın diye üstüne taşlar konmuştu. Ama yanlarından açılmıştı. En üstte, yarım metre derinliğinde bir tabaka taze atılmış artık yeşillik vardı. Alt kısmındaki atıklar ölü sarısından toprak rengine dönüşüyordu. Yığının biçimini korumak, basıncı dengeli tutmak ve atıkların gübreye dönüşme sürecini hızlandırmak için titizce çalışılmıştı.

Trigger'ın bahçecilikten anladığı söylenemezdi. Zamanı yoktu böyle şeylere. Kendi bahçesinde mümkün olduğunca az iş yapar, bahçeden çıkan çöpleri yakıp kurtulurdu. Doğal gübre yapmak, sahip olduğu becerilere dahil değildi ama bilimden anladığı için atık yığınının kapalı bir alanda ısı meydana getirdiğini biliyordu. Yıllarca önce bir amcası kendi doğal gübre yığınının içine bir bambu kamış sokarak bu olayı göstermişti ona. Kamışı çektiğinde oluşan delikten bir buhar parçası fışkırmıştı. Bunu hatırlayınca Trigger'ın midesi bulandı.

Midesi bunu kaldırmayacaktı.

Bahçeyi geçip gübre yığınını kurcalayamayacağını biliyordu. Böyle yufka mideli olduğu için kendi kendine kızarak dönüp gitmeye niyetlendi, Birden mutfak penceresinin aralık olduğunu fark etti. Garipti bu çünkü Oyster evde değildi. Sırf meraktan kapı tokmağını çevirdi. Kapı kilitli değildi.

"Kimse yok mu?" dedi, cevap alamadı.

Kapıdan mutfak masasının üstündeki açılmamış mektupları görebiliyordu. Gübre yığınından kaçma utancından sonra kendine yeniden saygı duyma fırsatı yakalamıştı işte. En azından bunu yapabilirdi. İçeri girdi, mektupları eline aldı. Beş mektup vardı, hepsi Bayan P. Brown'a gelmişti. Damgalarından hepsinin bir önceki hafta başında geldiği anlaşılıyordu.

Pearl'ün mektuplarını açmadığı, çünkü buralarda olmadığı besbelliydi.

Sonra, bir rafa dizilmiş olağan dışı bir şey gördü. Tam on beş mısır gevreği kutusu saydı. Hepsi açılmıştı. Ted Collins'le ikizlerin toptan alış veriş yapma huyunu konuştuklarını hatırladı. Collins'i ikna etmek zorunda kalsa, burada bol bol kanıt bulacaktı: Yedi kavanoz kafeinsiz kahve, dokuz kavanoz aynı cinsten marmelat, kutularca kâğıt mendil. Her şey bir yana, iyice tuhaf bir ev düzeniydi bu. Belki de, diye düşündü, altı şişe Rapidrot alınması o kadar da şeytani olaylara işaret etmiyordu.

Eve girmiş olduğuna göre, asıl esrarı, Pearl'ün kayboluşunu çözmeden çıkmayacaktı. Artık ne ağzı kuru ne de tüyleri diken dikendi. Karar verdi. Yukarı çıkıp öndeki yatak odasına bir bakacaktı.

Mutfak kapısını aştığında daha da garip şeyler gördü. Mutfaktan merdivene giden yolun iki yanına mutfağa sığmayan malzemeler yığılmıştı. Teneke kutular dolusu kakao, torba torba şeker, reçel kavanozları, et suyu tabletleri ve başka bir sürü şey sanki kuşatma altında kalınmış gibi duvar kenarlarına üst üste konmuştu. Trigger ikizlerin akıl sağlığından ciddiyetle kuşkulanmaya başladı. Kapalı kapılar ardındaki bu manzara kimsenin aklına gelmezdi. Kutu ve kavanoz yığınları merdivenin ortasına kadar yayılıyordu.

Zorunlu olarak tırabzanlara yakın yürüyüp yukarı çıkarken, böylesine bir istifçiliğe yol açan hayattan kopma duygusunu kavramaya çalıştı. İkizlerin dünyaya sundukları akıllı uslu görünümün altında böyle bir tutkunun yattığı

hiç belli olmuyordu. Böyle acayip davranan insanların zihin yapısı nasıl bir şeydi?

Trigger'ın aklına dehşet verici bir olasılık geldi. Belki de dışa karşı yıllarca normal davranmanın verdiği gerginlik, sonunda Oyster'da bir şeylerin kopmasına yol açmıştı. Her tarafta gördüğü bu gariplikler ya göründüğü kadar zararsız değilse? Bu evde ne kıskançlıkların, ne küskünlüklerin kol gezdiğini, ikizlerin birbirine nasıl zulmettiklerini kimse bilemezdi. Ya Oyster kardeşiyle kavga edip ona saldırdıysa? Sağlam yapılı bir kadındı, fiziki bakımdan birini öldürecek güce sahipti.

Eğer Pearl'ü öldürdtiyse, gübre yığınına gömüp cesetten kurtulmuş olabilirdi.

Hadi, hadi, dedi kendi kendine. Kuruntu bütün bunlar.

En üst basamağa ulaşınca istiflenmiş malların merdiven boşluğuna kadar yayıldığını gördü. Buraya da diş macunu, talk pudrası, şampuan ve sabun kutuları karmakarışık yığılmıştı. Bütün kapılar kapalıydı. Birini açıp da dizine kadar tuvalet kâğıdı rulolarına gömülse şaşırmayacaktı.

Önce nerede olduğunu kestirmesi gerekiyordu. Öndeki yatak odasının, sağında olduğuna karar verdi. Dikkatle kapıyı açıp içeri girdi.

Bundan sonra olaylar hızla ve müthiş bir biçimde gelişti. John Trigger tiz bir çığlık duydu. Solunda bir hareket oldu ve gözünün ucuyla beyazlar giymiş bir şey gördü. Kafasına küt diye bir şey indi ve öne doğru yığıldı.

Saat dörde doğru, Brown ikizlerinin çay saati geldiğinde, Oyster, Steamquick Bölge Müdürü'nün, eskisinin yerine verdiği yeni çaydanlığı doldurdu. Fişe taktı. Şu yeni sürahi biçimli olanlardandı, beğenip beğenmediğine tam karar verememişti ama şimdi bir bardak çaya ihtiyacı vardı.

"Hatalıydım, biliyorum" dedi, "dua edip bağışlanmamı dileyeceğim. Ama buhara tutup zarftan pul çıkarmanın bunca işe yol açacağını beklemiyordum. Tanrı'nın yargısı bu olsa gerek."

"Nasıl böyle kötü bir şey yaparsın?" diye sordu kardeşi Pearl. Bir yandan da fincanları çıkarıyordu.

"Mektubu postaya yetiştirmek zorundaydım. Kellogg mısır gevreği yarışmasının son başvuru günüydü, ben de harika bir slogan bulmuştum. Ödül on günlük Venedik gezisiydi."

Pearl hiç onaylamadığını belirtircesine dilini şaklattı. "Benim Bahamalar'a Kuş Bakışı gezisini kazanmam, senin de talihinin yaver gideceğini göstermez. Yirmi yıldır katılıyoruz, yalnızca teselli ödülleri kazandık."

"Kumar değil bu, değil mi?" dedi Oyster, "Bahse girmek gibi değil."

"Tanrı kabul ediyor" dedi Pearl. "Zararsız bir eğlence. Ne yazık ki kilisedekiler iyi gözle bakmazlar bu işe. Vaktimizi ve paramızı yarışmalara harcamamızı istemezler. Bu yüzden dikkatli olmalıyız. Geziye gittiğimi söylemedin kimseye, değil mi?"

"Elbette söylemedim. Kimse bilmiyor. Biri fark ettiyse bile hasta olduğunu düşünmüştür. Burada olduğunu göstermek için her gece yatak odanın perdelerini çektim."

"Teşekkür ederim. Ben de senin için aynı şeyi yapardım."

"Belki kazanırım" dedi Oyster. "Biri kazanıyor her zaman. On beş başvuru yaptım, sonuncusu aklıma son dakikada geldi."

"Dolayısıyla kapakları açılmış on beş kutu mısır gevreğimiz var" dedi Pearl. "Çok yer işgal ediyor."

"Senin donmuş bezelyelerin de öyle. Derin dondurucuda yer açmak için iki torbasını atmak zorunda kaldım. Her neyse, şansımı denemeliydim. Burada tek başıma oturup senin Batı Hint Adaları'nda güneşlendiğini düşünmek hiç eğlenceli değildi. Aslına bakarsan, beni bırakıp gideceğini hiç düşünmemiştim. Çok şaşırdım." Oyster demliği ısıtmak için dik

katle biraz sıcak su koydu. "Bir şey daha var. Rapidrot'un Hayatta Bir Kere yarışmasına da katıldım. Bir hafta San Francisco, bir hafta da Sydney. Şansım artsın diye altı şişe aldım."

"Rapidrot da ne?"

"Bahçede kullanılıyor." Demliğe birkaç kaşık çay koydu ve sıcak su ekledi. "Yorgun olmalısın. Uçakta uyuyabildin mi?"

"Gözümü bile kırpmadım" dedi Pearl. "O yüzden sabah eve gelince doğru yatağa gittim." Çay fincanlarına süt koydu. "Derken zil çaldı. Aldırmadım tabii. Yukarı çıkan ayak seslerini işitince çok fena oldum. Sen olmadığını anlamıştım. Çok şükür, kendimi savunmak için şamdanı buldum."

"Hayat belirtileri gösterdi mi?"

"Eh, nefes alıyor ama demek istediğin oysa, gözlerini açmadı henüz. Hayret. Bay Trigger'ın kadınlar için tehlikeli olduğunu hiç düşünemezdim."

Oyster çayı koydu. "Kendine gelmezse ne yapacağız? Eve kimseyi sokamayız." Bu sözleri söylerken demliği masaya yerleştirdi ve pencereden bahçenin ta öteki ucuna baktı. Cevabı bulmuştu.

PETER LOVESEY'i en çok etkileyen hikâye:

HIRSIZIN BİNİ BİR PARA Donald E. Westlake

"İşittin mi?" diye fısıldadı Dortmunder.

"Rüzgârdır" dedi Kelp.

Dortmunder oturduğu yerde dönüp el fenerini diz çökmüş Kelp'in gözlerine tuttu. "Ne rüzgârı? Tüneldeyiz."

"Yeraltı nehirleri vardır" dedi Kelp, gözlerini kırpıştırdı. "O halde belki yeraltı rüzgârları da vardır. O duvarın işini bitirdin mi?"

"İki kere okşasam, tamam" dedi Dortmunder. Feneri Kelp'e tutmaktan vazgeçip arkasındaki boş tünele yöneltti. Kıvrılarak uzayıp giden pis bir gırtlağa benziyordu. Büyük bölümünün çapı kırk santimden azdı, solucan gibi kayaların, moloz ve mezbeleliğin içinden geçiyor, iflas etmiş ayakkabı mağazası bodrumunun arkasından köşedeki bankanın duvarına kadar tam elli metrelik bir yol kat ediyordu. Dortmunder, su işleri dairesine kanalizasyon dairesinden geldiğini söyleyerek, kanalizasyon dairesine de su işleri dairesinden geldiğini söyleyerek tünelin haritasını elde etmişti. İşte bu haritaya göre bu duvarın arkasında bankanın ana kasa dairesi vardı. İki kere vurdu mu, Dortmunder ile Kelp'in epeyce bir süredir delmeye, kazımaya uğraştıkları bu kocaman biçimsiz beton içeri göçecek, kasa dairesi karşılarına çıkacaktı,

Dortmunder bir vurdu.

Dortmunder bir daha vurdu.

Beton blok, kasa dairesinin zeminine göçtü. "Oh, Allah'a şükür" dedi biri.

Ne? Dortmunder hiç istemese de kendini alamayarak balyozu ve feneri elinden atıp kafasını duvardaki deliğe soktu ve etrafına baktı.

Tamam, kasa dairesi. Ama içi insan dolu.

Takım elbiseli bir adam elini uzatıp Dortmunder'inkini yakaladı ve bir yandan elini sıkarken bir yandan da onu delikten içeri, kasa dairesine çekti.

"Harika bir iş, Memur Bey" dedi. "Hırsızlar dışarıda."

Dortmunder hırsızların kendisi ve Kelp olduğunu düşünmüştü. "Dışarıdalar mı?"

Yuvarlak yüzlü, pantolonlu bir kadın, "Beş kişiler" dedi. "Ellerinde makineli tüfekler var."

Bıyıklı ve önlüklü, elindeki yassı karton kutuda dört kahve, iki kafeinsiz kahve ve bir çay taşıyan teslimatçı çocuk, "Hepimiz rehin kaldık. Beni işten atacaklar" dedi.

"Kaç kişisiniz?" diye sordu takım elbiseli adam. Dortmunder'in arkasında duran Kelp'in sinirli sinirli gülümseyen yüzüne bakıyordu.

"Yalnızca ikimiz" dedi Dortmunder. O çaresizce bakarken hevesli eller Kelp'i delikten geçirip kasa dairesinde ayağa kalkmasını sağladı. Oda gerçekten de hınca hınç insan doluydu.

Takım elbiseli adam, "Adım Kearney" dedi. "Bankanın müdürüyüm. Sizi gördüğüme nasıl sevindim, anlatamam."

İlk kez bir banka müdürü Dortmunder'e bu lafları söylüyordu. "Hıhım, hıhım" diyerek başını salladı Dortmunder, sonra "Ben, şey, Memur Diddums ve bu da, şey, Memur Kelly."

Banka Müdürü Kearney kaşlarını çattı. "Diddums mı dediniz?"

Dortmunder kafasını duvarlara vuracaktı. Niye adımın Diddums olduğunu söyledim ki? Eh, bir kasa dairesinin içinde sahte ada ihtiyacım olacağını bilemezdim, değil mi? Yüksek sesle, "Hıhım. Diddums. Gal dilinde" dedi.

"Ha" dedi Kearney. Sonra yine kaşlarını çatıp "Ama sizin silahınız yok" dedi.

"Eee, hayır" dedi Dortmunder. "Biz, şey, rehine kurtarma ekibiyiz. Silah atılsın, istemeyiz. Bu, şey, sivilleri tehlikeye atmak olur."

"Çok zekice" diye onayladı Kearney.

Gözleri azıcık camlaşmış, tebessümü de sabitleşmiş olan Kelp söze karıştı. "Eh, dostlar. Şimdi herhalde tek sıra halinde buradan çıkmalıyız. Düzen içinde şu..,"

"Geliyorlar!" Kasa dairesinin kapısında duran şık giyimli bir kadın tıslar gibi konuşmuştu.

Herkes harekete geçti. Şaşırtıcı bir şeydi. Herkes aynı anda bir yana kaymıştı. Bazıları duvardaki yeni deliği gizlemek için önüne gitti, bazıları odanın kapısından uzaklaştı ve bazıları Dortmunder'in arkasına geçti. Dortmunder, ağır ağır, sessizce açılmakta olan o büyük yuvarlak ağır madeni kapıya en yakın duran kişi olduğunu birden fark etti.

Kapı yarı yarıya açılmışken durdu, içeri üç adam girdi. Kara kayak maskesi, kara deri ceket, kara iş pantolonu ve kara ayakkabı giymişlerdi. Ellerindeki Uzi'leri doğrultmuşlardı. Gözleri soğuk ve sert bakıyordu, elleri silahlarının sert çeliğinde kıpır kıpırdı. Yürümedikleri zaman bile ayaklan sinirli sinirli dans ediyordu. Sanki herhangi bir şeye hemen aşırı tepki gösterecek gibi duruyorlardı.

"Kapayın çenenizi!" diye bağırdı içlerinden biri. Oysa kimsenin sesi çıkmıyordu. Konuklarına dik dik baktı. "Birinin en önde durmasını istiyorum. Bakalım, polislere ne kadar güvenebilirmişiz." Gözü Dortmunder'e takıldı, o da tahmin etmişti zaten. "Sen" dedi.

"Adın ne?"

Kasa dairesindeki herkes o adı söylerken Dortmunder'i duymuştu, o halde seçme hakkı var mıydı? "Diddums" dedi Dortmunder.

Soyguncu kayak maskesinin ardından Dortmunder'e dik dik baktı. "Diddums mı?"

"Gal dilinde" diye açıkladı Dortmunder.

"Ha" dedi soyguncu ve başını salladı. Uzi'yle işaret etti. "Dışarı, Diddums."

Dortmunder öne bir adım atarken omzunun üstünden arkasına, onu gözleyen bütün o insanlara baktı. Bu bokların hepsi onun yerinde olmadığına seviniyordu, kısacık boylu bir adam rolü oynamaya çalışan Kelp bile. Derken kasa dairesinin kapısından çıktı. Makineli tüfekli ve sinirli manyaklar etrafını sarmıştı. Onlarla birlikte iki yanına masalar dizilmiş koridordan geçip bir kapıdan bankanın ana salonuna girdi. Salon feci durumdaydı.

O sırada saat, geniş duvarın yüksek bir noktasına asılmış saatin de gösterdiği gibi, öğleden sonra 5:15'ti. Banka çalışanları şimdiye kadar eve gitmiş olmalıydılar. Dortmunder bu teoriden hareketle işe girişmişti. Muhtemelen şöyle olmuştu: Saat üçte banka kapanmadan hemen önce (bu sırada Dortmunder Ve Kelp tünele girmiş, gezegenin yüzeyinde olup

bitenlerden habersiz, deli gibi çalışıyorlardı) bu cicili bicili gösteriş meraklıları bankaya girip makinelilerini oraya buraya çevirmeye başlamışlardı.

Yalnızca çevirmekle kalmamışlardı üstelik. Duvarlar boydan boya, inişli çıkışlı deliklerle doluydu, veznedarların önündeki saydam plastik panel ise noktaları birleştirin oyununa dönmüştü. Çöp sepetleri ile bir büyük kauçuk bitkisi devrilmişti. Neyse ki etrafta ceset falan yoktu. Dortmunder'in görebildiği kadarıyla yoktu, yani. Büyük vitrin camları kurşunlanıp tuz buz olmuştu. Kara giysili soyguncülardan ikisi yere çökmüştü, biri DÜŞÜK BORÇ FAİZ HAPI ERİMİZ yazılı afişin önünde, diğeri de MEVDUATINIZA YÜKSEK FAİZ afişinin önünde, ikisi de dışarıyı gözlüyordu. Sokakta biri megafonla yüksek sesle konuşuyor ama ne dediği anlaşılmıyordu.

Yani muhtemelen şöyle olmuştu: Saat üçten hemen önce makinelilerini sallayarak içeri girmişler, hızla işlerini halledip çıkacaklarını düşünmüşlerdi. Ama terfi etmeyi uman işgüzar bir memur alarmı çalıştırmıştı ve böylece şimdi ortada nasıl sonuçlanacağı belirsiz bir rehine durumu vardı. Elbette dünyada artık herkes Dog Day Afternoon filmini görmüştür ve tam da buradaki gibi durumlarda polisin fırsat bulduğu anda soyguncuyu vurup öldüreceğini bilir, dolayısıyla rehine pazarlığı artık çok daha incelik istemektedir. Bankaya girdiğimde aklımda bu yoktu, diye düşündü Dortmunder.

Soyguncuların reisi Uzi'sinin ucuyla dürtükleyerek yürüttü Dortmunder'i, "İlk adın ne, Diddums?" diye sordu.

Lütfen Dan deme. Dortmunder kendi kendine yalvardı. Lütfen, lütfen, nasıl yapacaksan yap, Dan dememeye çalış. Ağzını açtı. "John" dediğini duydu. Bu acil durumda beyni son sığmağa, gerçeğe sığınmıştı. Öyle rahatladı ki dizleri titredi.

"Pekâlâ, John, sakın bayılma" dedi soyguncu. "Yapacağın çok basit, Aynasızlar konuşmak istiyor. Yalnızca konuşmak. O zaman kimsenin canı yanmayacakmış. Güzel, Şimdi bankanın önüne çıkacaksın ve polislerin seni vurup vurmayacağını göreceğiz."

"Ya" dedi Dortmunder.

"Hayatının en güzel günü, ha, John?" dedi soyguncu ve Uzi'sivle vine onu dürttü.

"Acıttın ama" dedi Dortmunder.

"Özür dilerim" dedi soyguncu ve sert sert baktı. "Dışarı."

Soygunculardan biri, kara kayak maskesinin ardında heyecandan kıpkırmızı olmuş gözlerivle Dortmunder'e eğilip bağırdı, "Ayağına bir kurşun yemek ister misin? Oraya sürüne sürüne mi gitmek istersin?"

"Gidiyorum" dedi Dortmunder. "İşte çıkıyorum."

Ötekine göre epeyce sakin duran birinci soyguncu, "Kaldırıma kadar gideceksin" dedi, "o kadar. Kaldırımdan öteye bir adım at, kafanı uçururuz."

"Anladım" diye Dortmunder soyguncuyu yatıştırdı ve cam kırıklarını çatırdatarak yarı açık kapıya doğru yürüdü, dışarı baktı. Sokağın karşısında otobüsler, mavi beyaz polis otomobilleri, polis kamyonları, tepelerinde kırmızı ışıklarıyla dizi dizi sıralanmıştı. Arkalarında bir yığın silahlı, kıpır kıpır polis vardı. "Eee" dedi Dortmunder. Görece sakin duran soyguncuya dönerek, "beyaz bayrak gibi bir şeyiniz yoktur herhalde, ha?"

Soyguncu Uzi'sinin namlusunu Dortmunder'in böğrüne bastırdı. "Dışarı" dedi.

"Tamam" dedi Dortmunder. Önüne döndü, ellerini havaya kaldırdı, dışarı çıktı.

Vay be, herkesin dikkati ona çevrilmişti. Sokağın karşısındaki bütün o mavi beyazların arkasında, gergin ifadeli yüzler ona dik dik bakıyordu. Queens'in kalbindeki bu mahallenin kırmızı tuğlalı evlerinin damlarından keskin nişancılar dürbünlü tüfekleriyle Dortmunder'in endişeden kırışmış alnını ezberlemeye başladılar. Sağında ve solunda, sokağın iki yanı kıç kıça dizilmiş otobüslerle kapatılmıştı. Arkalarında cankurtaranlar ve beyaz gömlekli, heyecanlı ilk yardım ekipleri görülüyordu. Her tarafta, sinirli parmaklar tüfekleri ve tabancaları kavradı. Sokaklardan adrenalin fışkırıyordu.

"Ben onlardan değilim!" diye haykırdı Dortmunder, Kaldırımda elleri havada ağır ağır ilerliyor, haykırışıyla arkasındaki öteki silahlı isterik herifleri sinirlendirmediğini umut ediyordu. Anladığı kadarıyla red edilme sorunları vardı adamların.

Ama arkasında hiçbir hareket olmadı. Önünde ise bir polis arabasının üstünde bir megafon belirdi ve ona doğru ktikredi, "Rehine misin?"

"Adın ne?"

Yine mi? Olamaz, diye düşündü Dortmunder. Ama yapabileceği bir şey yoktu. "Diddums" dedi.

"Ne?"

"Diddums!"

Bir anlık sessizlik. "Diddums?"

"Gal dilinde!"

"Ha."

Megafonla her kim konuşuyorsa arkadaşlarına bir şeyler danıştı, sonra megafon yine kükredi. "Orada durum nedir?"

Ne biçim soruydu bu? "Ee, şey" dedi Dortmunder ve sonra daha yüksek sesle konuşmayı akledip "aslında biraz gergin" dedi.

"Rehinelerden yaralı olan var mı?"

"Eee, hayır. Kesinlikle yok. Bu... bu bir... şiddet içermeyen durum." Dortmunder'in içten içe bütün umudu, bu fikri herkesin kafasına yerleştirmekti. Özellikle de böyle tam ortada epeyce uzun kalacaksa.

"Durumda bir değişiklik var mı?"

Değişiklik mi? "Şey" diye yanıtladı Dortmunder, "İçeride fazla kalmadım ama galiba..."

"Fazla kalmadın mı? Derdin ne, Diddums? İki saattir o bankadasın!"

"Doğru ya!" Dortmunder unutup kollarını indirdi ve kaldırımın ucuna doğru yürüdü. "Doğru!" diye bağırdı. "İki saattir! İki saatten de fazla oldu! Saatlerdir içerdeydim!"

"Uzaklaş o bankadan!"

Dortmunder yere baktı, ayaklarının kaldırımdan dışarı taştığını gördü. Derhal geri adım attı ve bağırdı. "Kaldırımdan inemem!"

"Bana bak Diddums, burada bir sürü sinirli adam ve kadın var. Sana söylüyorum, uzaklaş o bankadan!"

"İçerdekiler" diye açıkladı Dortmunder, "kaldırımdan inmemi istemiyor. Dediler ki, şey, bunu yapmamı istemiyorlar işte."

"Şşşt! Hey, Diddums!"

Dortmunder arkasından seslenen sese aldırmadı. Karşısında neler olup bittiğini anlamaya çalışıyordu. Üstelik henüz yeni adına alışamamıştı.

"Diddums!"

"Ellerini kaldırsan iyi olur."

"Evet, tabii!" Dortmunder'in kolları makine pistonu gibi yukarı kalktı. "İşte oradalar!"

"Diddums, lanet olasıca, bana bakman için vurmam mı lazım seni?"

Dortmunder kollarını indirip arkasına döndü. "Kusura bakma! Ben... ben... Burdayım ben!"

"Şu lanet ellerini kaldır!"

Dortmunder yan döndü, kollarını o kadar yükseğe kaldırmıştı ki yanlan acıyordu. Sağma göz atarak sokağın karşısındaki kalabalığa bağırdı. "Beyler, içeridekiler konuşuyor benimle." Sonra soluna bir göz attı ve görece sakili soyguncunun kırık kapı kasasının yanında çömelmiş olduğunu ama eskisinden daha az sakin göründüğünü fark etti. "Buradayım" dedi.

"Şimdi taleplerimizi bildireceğiz" dedi soyguncu. "Senin aracılığınla."

"Güzel" dedi Dortmunder. "Harika. Peki ama niye telefonla söylemiyorsunuz? Yani, normalde böyle..."

Kızarmış gözlü soyguncu sokağın karşısındaki keskin nişancıları umursamadan, onu yatıştırmaya çalışan görece sakin soyguncuya bir omuz atıp Dortmunder'e bağırdı, "Ne yani, takaza mı ediyorsun? Pekâlâ, hata ettim! Heyecanlanıp telefon santralını kurşunladım. Yine heyecanlanmamı ister misin?"

"Yo, yo!" diye haykırdı Dortmunder. Ellerini hem havada hem de kendini korumak için önde tutmaya çalışıyordu. "Unuttum! Unutuverdim işte!"

Öteki soyguncular kızarmış gözlü soyguncuyu tutmak için çevresine doluştu. O ise bir yandan Uzı'sini Dortmunder'e doğrultmaya çalışıyor, bir yandan da bağırıyordu: "Herkesin önünde oluverdi işte! Herkese rezil oldum! Şimdi de sen dalga geçiyorsun benimle!"

"Unuttum! Özür dilerim!"

"Unutulur mu? Kimse unutmayacak!"

Öteki üç soyguncu kızarmış gözlüyü sürükleyerek kapıdan uzaklaştırdılar, bir yandan da onunla konuşup yatıştırmaya çalışıyorlardı. Böylece Dortmunder ile görece sakin soyguncu laflarına devam edebildiler.

"Özür dilerim" dedi Dortmunder. "Unuttum işte. Son zamanlarda kafam yerinde değil. Son günlerde."

"Ateşle oynuyorsun, Diddums" dedi soyguncu. "Taleplerimizi bildireceğimizi söyle onlara şimdi."

Dortmunder başını salladı ve başını çevirip bağırdı. "Şimdi taleplerini bildirecekler. Yâni, talepleri size ben bildireceğim. Onların talepleri yani. Benim değil. Onların ta..."

"Dinlemek istiyoruz, Diddums, rehineler zarar görmedikçe tabii."

"Aman ne iyi!" diye onayladı Dortmunder ve başını çevirip soyguncuyla konuştu. "Akıllıca laf ediyorlar, biliyor musun, mantıklı, güzel laf ediyorlar."

"Kapa çeneni" dedi soyguncu.

"Tamam" dedi Dortmunder,

Soyguncu, "Önce nişancıların damdan inmesini istiyoruz" dedi.

"Ben de" dedi Dortmunder ve dönüp bağırdı. "Nişancıların damdan inmesini istiyorlar!"

"Başka?"

"Başka?"

"Sokağın şu ucunu açmalarını istiyoruz. Şu... ne taraf oluyor?.. Kuzey ucunu."

Dortmunder kaşlarını çatıp yol ağzını kapayan otobüslere baktı. "Orası doğu değil mi?" diye sordu.

"Her neyse" dedi soyguncu. Sabırsızlanıyordu. "Solda kalan uç."

"Peki." Dortmunder başını çevirip bağırdı. "Sokağın doğu ucunu açmanızı istiyorlar!" Elleri yukarıda, gökte bir yerlerde olduğu için çenesiyle gösterdi.

"Orası kuzey değil mi?"

"Kuzey olduğunu biliyordum" dedi soyguncu.

"Şey, herhalde öyle" diye bağırdı Dortmunder. "Soldaki uç."

"Sağdaki demek istiyorsun."

"Evet, doğru. Sizin sağınız, benim solum. Onların solu."

"Başka?"

Dortmunder iç geçirip başını çevirdi. "Başka?"

Soyguncu kızgın kızgın baktı ona. "Megafonu ben de işitiyorum, Diddums. Herifin 'Başka?' dediğini işitebiliyorum. Söylediği her lafı tekrarlamak zorunda değilsin. Çeviri yapma artık."

"Tamam" dedi Dortmunder. "Anladım. Artık çeviri yok."

"Bir otomobil istiyoruz" dedi soyguncu ona. "Bir steyşın. Uç rehineyi yanımıza alacağız, bu yüzden büyük bir steyşın istiyoruz. Kimse bizi izlemeyecek."

"Sahi mi?" dedi Dortmunder kuşkuyla. "Emin misin?"

Soyguncu hayretle baktı. "Emin miyim?"

"Şey, ne yapacaklarını biliyorsun" dedi Dortmunder, sokağın karşısındaki ekip duymasın diye fısıltıyla konuşuyordu. "Böyle durumlarda ne yaparlar, otomobilin altına bir verici takarlar, böylece sizi izlemelerine gerek kalmaz, nerede olduğunuzu bilirler."

Yine sabırsızlanan soyguncu, "O zaman sen de böyle bir şeye kalkışmamalarını söyle. Bir verici koymak yok, yoksa rehineleri öldürürüz."

"Eh, öyle diyelim" dedi Dortmunder kuşkulu bir sesle,

"Şimdi ne oldu?" diye bilmek istedi soyguncu. "Pek seçicisin Diddums. Sen yalnızca habercisin burada. İşimi benden iyi mi bileceksin?"

Elbette daha iyi bilirim, diye düşündü Dortmunder. Ama şu sırada bunu yüksek sesle söylemek pek doğru gelmiyordu ona. Bunu belirtmek yerine, açıkladı. "Her şeyin düzgün yürümesini istiyorum, hepsi bu. Kan dökülmesini istemiyorum. Düşünüyordum da, New York polisinin, şey, bilirsin, helikopterleri var."

"Kahretsin" dedi soyguncu. Kırık kapı kasasının arkasına, mezbele halindeki yere çöktü, durumu gözden geçirdi. Sonra başını kaldırıp Dortmunder'e baktı ve "Pekâlâ, Diddums" dedi. "Zeki çocuk. Ne yapmalıyız?"

Dortmunder gözünü kırpıştırdı. "Nasıl kaçacağınızı ben mi bulayım yani?"

"Kendini bizim yerimize koy" dedi soyguncu. "Düşün."

Dortmunder başını salladı. Elleri havada, kapatılmış yol ağzına baktı ve kendini soyguncuların yerine koydu. "Vay, anam" dedi. "Boka batmışsınız."

"Bunu biliyoruz, Diddums."

"Eh" dedi Dortmunder, "Bakalım ne yapabilirsiniz, Şu yolu kapatan otobüslerden birini isteyin. Birini hemen şimdi alırsanız, altına yaramaz bir şey koymaya vakitleri olmaz. Saatli göz yaşartıcı bomba ya da onun gibi bi..."

"Hay anasını" dedi soyguncu. Kara kayak maskesi azıcık solmuş gibiydi.

"Sonra bütün rehineleri yanınızda götürürsünüz" dedi Dortmunder. "Herkes otobüse biner, sizden biri otobüsü sürer, sonra çok kalabalık bir yere gidersiniz, diyelim Times meydanına. Sonra durur, bütün rehinelere inip koşmalarını söylersiniz."

"Eee?" dedi soyguncu. "Bunun bize yararı ne?"

"Şey" dedi Dortmunder. "Maskelerle deri ceketleri çıkarır, silahları atarsınız, siz de koşmaya başlarsınız. Günün en civcivli saatinde, Times meydanında, otobüsten çıkıp dört bir yana koşan yirmi otuz kişi. Herkes kalabalıkta gözden kaybolur. İşe yarayabilir."

"Yahu, olabilir" dedi soyguncu. "Peki, haydi... Ne?"

"Ne?" diye yankılandı Dortmunder'in sesi. Dikey uzanan sol kolunun arkasına, sola doğru bakmaya çalıştı. Soyguncuların reisi arkadaşlarından biriyle heyecanlı heyecanlı konuşuyordu. Kırmızı gözlü manyakla değil, başka biriyle. Reis kafasını sallayıp "Sıçarım bu işe" dedi. Sonra Dortmunder'e baktı. "Buraya gel, Diddums" dedi.

"Ama ben..."

"Gel buraya!"

"Çabuk ol" dedi soyguncu ona. "Benimle dalga geçme, Diddums. Hiç havamda değilim."

"Peki." Başım öteki tarafa çevirirken havasında olmayan soyguncuya sırtını bir an için bile olsa dönmüş olmaktan nefret eden Dortmunder seslendi, "Benim yine bankaya girmemi istiyorlar. Bir dakikalığına." Elleri hâlâ havada, kaldırımda yan yan yürüyerek kara bir delik gibi duran kapıdan içeri girdi. Soyguncular üstüne atılıp onu bankanın derinliklerine sürüklediler.

Neredeyse dengesini kaybediyordu ama devrilmiş kauçuk bitkisine tutunarak kendini kurtardı. Arkasına döndüğünde soyguncuların beşi birden dizilmiş ona bakıyordu. Yüzlerindeki ifade balıkçı tezgâhına bakan bir dizi aç kedininki gibi sabit, yoğundu. "Ah" dedi Dortmunder.

"İşte adamımız" dedi soygunculardan biri.

Başka biri, "Ama onlar bunu bilmiyor" dedi.

Üçüncü soyguncu, "Az sonra öğrenecekler" dedi.

"Otobüse kimse binmeyince anlayacaklar" dedi reis soyguncu ve Dortmunder'e başım salladı. "Kusura kalma, Diddums. Parlak fikrin artık işe yaramayacak."

Dortmunder kendi kendine sürekli hatırlatmak zorundaydı. O bu maceranın bir parçası değildi. "Neden o?" diye sordu.

Soygunculardan bir diğeri öfkeyle, "Öteki rehineler kaçtı da ondan" dedi.

Gözleri faltaşı gibi açılan Dortmunder ağzından kaçırdı: "Tünel!"

Birden bankayı bir sessizlik kapladı. Soyguncular şimdi tezgâhı kollayan balıkçı uzaklaşınca balıklarla başbaşa kalan kediler gibi bakıyordu Dortmunder'e. "Tünel ha?" diye ağır ağır yineledi reis. "Tüneli biliyor musun sen?"

"Eh, öyle gibi" diye kabul etti Dortmunder. "Yani, tüneli kazanlar, tam siz beni alıp götürmeden önce içeri girmişlerdi."

"Ve sen bunu bize söylemedin."

"Eh" dedi Dortmunder, son derece huzursuzdu. "Söylememem gerektiğini düşündüm."

Kırmızı gözlü manyak öne atıldı, yine Uzi'sini sallayıp bar bar bağırıyordu, "Tüneli kazan sensin, sensin o!" Sonra Uzi'nin titreyen namlusunu Dortmunder'in burnuna doğrulttu.

"Hop, hop!" dive bağırdı reis soyguncu. "Bu herif kalan tek rehine, onu da bitirme!"

Kırmızı gözlü manyak Uzi'sini indirdi ama ötekilere doğru dönüp bildirdi. "Telefon santralını kurşunladığımı kimse unutmazdı! Kimse asla unutamayacak! Ama bu herif orada değildi!"

Soyguncuların hepsi düşünüyordu. Bu arada Dortmunder de kendi durumunu düşünmekteydi. Rehineydi, evet ama sıradan bir rehine değildi

çünkü aynı zamanda bankanın kasa dairesine tünel açmış adamdı ve Dortmunder'i teşhis edebilecek belki otuz tanık vardı. Yani bu banka soyguncularının elinden kurtulmak yetmiyordu. Polisten de kaçması lazımdı. Birkaç bin polisten.

Şu halde, bu ikinci sınıf vurkaççılarla başbaşa mı kalmıştı? Kendi geleceği bunların bu delikten çıkmalarına mı bağlıydı? Kötü haber ama ne yazık ki doğru. Kendi başlarına bu herifler atlıkarıncadan bile inemezlerdi.

Dortmunder iç geçirdi. "Pekâlâ" dedi. "İlk yapacağımız iş..."

"Yapacağımız mı?" dedi soyguncuların reisi. "Sen ne zamandan beri bu işin içindesin?"

"Siz beni karıştırdığınızdan beri" dedi Dortmunder. "İlk yapacağımız iş..."

Kırmızı gözlü manyak bağırarak Uzi'siyle ona doğru hamle etti. "Ne yapacağımızı söyleme bize! Biz ne yapacağımızı biliyoruz!"

"Elinizdeki tek rehine benim" dedi Dortmunder, "onu da bitirmeyin. Ayrıca, ne halt ettiğinizi gördüm, buradan kaçmanızı sağlayacak tek kişi benim besbelli. Yani bu kez beni dinleyin. İlk yapacağımız iş kasa dairesinin kapısını kapayıp kilitlemek olacak."

Soyguncılardan biri onu aşağılayarak güldü. "Rehineler kaçtı" dedi. "İşitmedin mi o kısmı? Rehineler kaçtıktan sonra kasa kapısını kilitle. Vecize falan mı bu?" Sonra güldü, güldü.

Dortmunder ona baktı. "Tünelin iki ucu var" dedi fısıldar gibi.

Soyguncular ona bakakaldılar. Sonra dönüp bankanın arka tarafına koştular. Hepsi koştu.

Bu tarz bir iş için fazla heyecanlılar, diye düşündü Dortmunder. Bir yandan da bankanın kapısına doğru hızla yürüyordu. Gerilerde, kasa dairesinin kapısı güm diye kapandı. Dortmunder kırık kapıdan dışarı çıktı, ellerini yukarıya kaldırmayı unutmadan kaldırıma indi.

"Merhaba!" diye bağırdı, yüzünü iyice gösteriyordu ki keskin nişancılar şöyle güzelce incelesin. "Hey, ben yine geldim! Diddums! Galli!"

"Diddums!" Bankanın derinliklerinden öfkeli bir ses yükselmişti. "Buraya gel!"

Yok, hayır. Sese aldırmadı, kollar havada, yüz açıkta, gözler faltaşı, paniğe kapılmadan, kaldırımın soluna doğru düzgünce yürüdü. Bir yandan

da bağırıyordu; "Yine çıkıyorum! Ben kaçıyoruml" Sonra kollarını indirip dirseklerini kastı ve yolu kapatan otobüslere doğru yıldırım gibi koştu,

Yaylım ateşinin başlamasıyla daha da hızlandı. Arkasından birden takataka, takataka, sonra taktaktak ve sonra da bir bumpatapata ve trakkatak senfonisi işitildi. Dortmunder'in ayak parmakları çelik yaylara dönüştü, onu Wright Kardeşler'in ilk uçağı gibi havada zıplatıp bir hamlede sokağın ortasından dalışa geçirdi. Otobüslerin oluşturduğu duvar gitgide yakınlaşıyordu.

"Buraya! Buraya!" Her iki kaldırımda üniformalı polisler ona el sallıyor, arkasına sığınılacak açık kapılar, polis arabaları gösteriyorlardı. Ama Dortmunder kaçıyordu. Her şeyden.

Otobüsler. Havada uçarak bir yarını daire çizdi, sert asfalta çarptı ve en yakın otobüsün altına doğru yuvarlandı. Yuvarlandı, yuvarlandı, kafasını ve dirseklerini ve dizlerini ve kulaklarını ve burmınıı ve bedeninin çeşitli kısımlarını bir sürü sert, pis şeve çarpıyordu. Sonra otobüsün altından çıkmış, ayağa kalkmıştı. Yalpalıyordu. Cankurtaranların yanında aval aval duran şaşkın bakışlı ilk yardım ekiplerini gördü.

Sola döndü. İlk yardım ekipleri onu takip etmezdi, Sokakta koşan sağlıklı bedenlerle ilgilenmiyorlardı. Polisler de otobüsleri yoldan çekmeden onu kovalayamazdı. Dortmunder nesli tükenen son dodo kuşu gibi kollarını çırparak koştu. Keşke uçabilseydi.

Tünelin öteki ucunun açıldığı iflas etmiş ayakkabı mağazası solundaydı, onu da geçti. Mağazanın önüne park ettikleri kaçış arabası elbette çoktan yok olmuştu. Dortmunder koştu koştu koştu.

Üç blok sonra, bir ördekçi taksi, telefon edip çağırmadığı halde onu alarak suç işledi. New York şehrinde yalnızca ruhsatlı işaretli taksiler sokakta el eden müşterileri alabilir. Taksinin arka koltuğunda Saint Bernard köpeği gibi soluk soluğa oturan Dortmunder, adamı ele vermemeye karar verdi.

Dortmunder apartman dairesinin kapısını açıp içeri girdiğinde sadık eşi May oturma odasından çıktı. "Hah, geldin!" dedi. "Çok şükür. Hem radyoda hem televizyonda haberi veriyorlar."

"Belki bir daha hiç evden çıkmanı" dedi Dortmunder. "Andy Kelp

arar da, tereyağından kıl çeker gibi kolay, müthiş bir iş olduğunu söylerse, ona emekli olduğumu bildir."

"Andy burada" dedi May. "Oturma odasında. Bira ister misin?"

Dortmunder yalnızca "Evet" dedi.

May mutfağa gitti, Dortmunder de topallaya topallaya oturma odasına. Kelp elinde bira kutusuyla divana oturmuştu, mutlu görünüyordu. Önündeki kahve masasında bir para dağı vardı.

Dortmunder bakakaldı, "Bu da ne?"

Kelp sırıttı, başını salladı. "Çok uzun zamandır bir iş becerememiştik, John" dedi, "Artık bu nesneleri tanıyamaz oldun. Buna para derler."

"Ama... Kasadaki mi? Nasıl yani?"

"Şu herifler seni götürdüğünde... Bu arada, yakalanmışlar" dedi Kelp, kendi sözünü keserek. "Ölen falan olmamış... Her neyse, kasa dairesindeki herkese dedim ki parayı soygunculardan saklamak için beraberimizde götürelim. Götürdük. Sonra dedim ki en iyisi ayakkabı mağazasının önüne park ettiğim sivil polis aracının bagajına koyalım parayı, ben parayı koruma altına almak için merkeze götüreyim, herkes de evine, bu kargaşadan sonra dinlenmeye gitsin."

Dortmunder arkadaşına baktı. "Yani rehinelere kasadaki parayı taşıttın" dedi.

"Sonra da otomobile koydular" dedi Kelp. "Evet, öyle yaptım."

May içeri girip Dortmunder'e birasını verdi. Dibine kadar içti Dortmunder. Kelp, "Tabii, her yerde seni arıyorlar" dedi, "öteki adınla."

May, "Tek anlamadığım da bu" dedi, "Diddums da nereden çıktı?"

"Gal dilinde" dedi Dortmunder. Sonra masanın üstündeki para dağına bakıp sırıttı. "Hiç de kötü bir ad değil" dedi. "Belki artık o adı kullanırım. "

HARLAN ELLISON anlatıyor

Okurların ve hayranların emin olun, bunlar iki farklı canlı türüdüryazarlara, özellikle de konferanslarda sorduğu en mantıksız sorunun şu olduğunu düşünmüşümdür: "En sevdiğiniz hikâye hangisidir?"

Soruyu sorana ben de, "çeşitli yazarların hikâyelerinden en sevdiğim mi"yoksa "kendi yazdığım hikâyelerden mi?" diye sorarım genellikle. Sonra o açgözlü küçük insanlar, erkek ya da kadın, cevap verirler: "Şey... İkisinden de!" Sanki cevabımın, eleştirmen John Simon'ın sözleriyle "bir düdük makarnanın içi gibi geniş ve esrarengiz" bir anlamı olacak!

Ama işte görüyorsunuz, bu kitapta hepimize o garip soru sorulmuş. Bir değil, iki defa üstelik.

Enayice bir şey bu. Sevdiğim yüzlerce hikâye var. Çok hikâye okudum. Larry Block'a en az üç tercih hakkım olsun diye yalvardım çünkü sevdiklerimi ancak üçe indirebilirdim. Oysa o ne yaptı? Bir ölü ruhsuzluğuyla mesafeli, acımasız davrandı. Yıllarca önce bir öğleden sonra Christopher ve Bleecker sokaklarının köşesinde benden on papel borç almış ve hâlâ ödememiş bir adamdan hoş görülemez bir hareket. Dolayısıyla Block'un kulağı yerine bir kurşunu ısırıp bütün zamanların en sevilen hikâyeleri kategorisi gibi geniş ve hiç de mesafeli olmadığım bir yığından seçme yapmak zorunda kaldım. Benim gözde üçüm, büyük Japon gerilim yazarı Edogawa Rampo'dan "İnsan Sandalye", John Steinbeck'ten "Ayı Johnny'nin Kulakları" ve kurtarma sandahndakiyerini başkasına verip Titanic'ie birlikte batan o ölümsüz Jacques Futrelle'den "13. Hücre Problemi" idi. Futrelle'i seçtim çünkü, şey, çünkü öyle güzel ki!

Gelelim benim hikâyeme. 1955'te ilkini sattığımdan bu yana yayımladığım 1700 küsur hikâye arasından seçtim onu. Arada bir, çok hayran olduğum "sevgililerim" olmuştur ama "Yorgun İhtiyar", en sevdiğim hikâyelerimin daima ilk yüzde onuna girmiştir.

"Yorgun İhtiyar" 5000 kelimelik bir hikâye. 1975 Haziran'ında yazdım onu. Burada tuhaf yazılış hikâyesini de anlatmaya niyetliyim.

Ama önce sizi uyarayım. Ben, hikâyenin kahramanı Billy Landless değilim. Evet, Billy'nin meslek hayatı benimkine benzer, hikâyede onun başına gelenler de... eh işte, şu ya da bu biçimde benim hayatımda da gerçekleşmiş sayılabilir. Bazı görüşlerini de benimsemiş olabilirim. Şimdi, bunca "vallahi o ben değilim" lafı, "bu kadar reddettiğine göre... "felsefesine inananlarınızı Billy'nin ben olduğuma ikna edecektir. Bu da o bazılarınızın hikâye ya da roman yazma sanatından bir şey anlamadığını gösterir. Yazar kendinden bölük pörçük bir şeyler alır kendi kendini yerve oraya bir parça et, buraya bir parça kemik derken kendine benzer bir kahraman ortaya çıkarır (çünkü, eğri oturup doğru konuşalım, kendimden daha iyi bildiğim kim var ki?) ama bu kahraman bütünüyle yeni bir insandır. Dolayısıyla beni Billy'nin yerine geçirmeye çalışıp perişan olmayın.

Nerede kalmıştım?

Ziyaret amacıyla New York'taydıırı. Bob Silverberg ve o sıradaki karısı Bobbie ile akşam yemeğine gittik, yemekten sonra da yazarların şu efsanevi sohbet mekânı olan eski Hydra Kulübü müdavimlerinin toplantısına. Toplantı şehir merkezinde, Willy Lev'in apartınanındaydı. Bu büyük, harika adamın ölümünden kısa süre önceydi, onu gördüğüme sevinmiştim. Küçük apartman dairesi hınca hınç doluydu. Eski dostlara ya da pek az görüşebildiğim yazar arkadaşlara merhaba diyerek dolanıyordum. Sonunda, rahat bir koltuğa oturmuş yorgun görünüşlü ihtiyar bir adamın yanındaki kanepede buldum kendimi. Müthiş bir sohbetti. Neredeyse bir saat konuştuk, derken bir bardak su içmek için mutfağa gittim. Orada Bob ile çok sevdiğim arkadaşım ve eski editörüm Hans Stefan Santesson'a rastladım. İhtiyarı onlara tarif edip kim olduğunu sordum.

"O adam Cornell Woolrich" dedi Hans.

Ağzım açık kaldı. Gerilim edebiyatının devlerinden biriyle yan yana oturuvormuşum meğer. Çocukken Val Lewton'ın 1946'da çevirdiği Leopar Adam filmini görmüş, Kara Kanıt 'ın bir kopyasını edinmiştim ve yirmi yıldır kitabın yazarı Woolrich'e hayrandım. O kitabı okuduğumda dokuz yaşındaydım. Film beni öyle etkilemişti ki Painesville, Ohio'daki Lake Theater'da bir Cumartesi günü üç kere seyretmiştim. Filmin başında perdeye yansıyan o tuhaf adları ilk kez gerçekten okumuştum. Orada şu sözcükler vardı: "Senaryro Ardel Wrav. Cornell Woolrich'in Kara Kanıt romanından uyarlanmıştır."

Romanı nasıl edindim, hatırlamıyorum. Ama okuduğum ilk polisiye romandı (tabii Poe dışında. Onun hikâyelerini zaten okumuştum). Düşünün, dokuz yaşındaydım!

Zaman hızla akıp gitti, bir yandan büyüyüp bir yandan da bulabildiğim bütün doğru dürüst yazarları yutarcasma okudum. Woolrich (hem kendi adıyla hem de muhtemelen daha ünlü olan William Irish takma adıyla] içinde kurgunun köşe bucaklarım, zarif yazma usulünü, yanlış yönlendirme yollarını, atmosfer, mekân ve gerilimi keşfettiğim bir hazine sandığı oldu. Ah, o adam ne güzel hikâyeler yazıyordu! "Kara Kitap" dizisi: Kara Melek, Kara Perde, Korkunun Kara Patikası, Kara Randevu, Kara Gelinlik ve (birkaç kez okuduğum) Kara Kanıt. Ayrıca Şafağa Kadar, Hayalet Kadın, Karabasan, Katilin Serenadı, Karanlığa Kadar Vals. Ve bütün o kısa hikâyeler!

Cornell Woolrich!

Aman Allah'ım, eğer Hans yanımda oturan adamın ErnestsittirikHemingway olduğunu söylese bu kadar göçmezdim. Bütün kahramanlarım, Bertrand Russell, Bob Feller, Dick Bong, Walt Kelly... Hepsi, hepsi gelse beni bu kadar yüreğimden vurmazdı. Cornell Woolrich! Neredeyse bayılacaktım.

"Ama ben onun yıllar önce öldüğünü sanıyordum" dedim.

Bana güldüler. Evet, ihtiyarlamıştı kuşkusuz ama sapasağlam ayaktaydı. Artık yazmıyordu. Yetişkin hayatı boyunca Manhattan'da bir apartotelde birlikte oturduğu annesi kısa süre önce ölmüştü. Evden çıkıp dolaşmaya yeni yeni başlamıştı.

Apışıp kalmıştım. İlk yazar kahramanlarımdan biriyle, Cornell Woolrich'le oturup konuşmuştum da farkına varmamıştım. O kalabalık apartman dairesinde onu hemen bulmalı, hiç olmazsa biraz daha yanında durmalıydım.

Dostlarını benim bu "vay anasını" tavrımı çok eğlenceli bulmuşlardı ama biraz da şaşırmışlardı. Hans, "Onu burada gördüğümü hatırlamıyorum" dedi, "Nerede?"

Odanın ta arka tarafındaki tek koltuğa götürdüm onları. Yoktu orada. Evin hiçbir yerinde yoktu. Onunla başka konuşan da olmamıştı. Bir daha görmedim onu. Birkaç gün sonra, onun o gecenin hemen ertesinde öldüğünü öğrendim.

Bugün bile Woolrich'Ie karşılaşmamda bir gariplik, yönlendirici bir şey olduğunu düşünürüm. Benim kim olduğumu bilmesine olanak yoktu, bilse de umursamazdı. Ama yazmak hakkında konuşmuştuk ve o gece onu görüp konuşan tek kişi bendim. Bundan eminim.

Hortlaklara, yıldız falına, UFO'Iara ya da insanların gerçeklerle baş edemeyip bağırlarına bastıkları o abuk sabuk şeylerin hiçbirine inanmam. Ama onu o koltukta bırakıp yeniden yanına oturmak üzere geri döndüğüm dakikaya kadar dairenin çıkış kapısının tam önündeydim ve ben görmeden çıkıp gitmesine imkân yoktu.

Yıllarca New York'taki o geceyi düşündüm. Bir gün öğleden sonra oturup "Yorgun İhtiyar" başlıklı bir hikâyenin ilk iki sayfasını yazdım. Bu hikâyede o geceyi kurgulamak ve beni bunca derinden etkileyen bir yazara selam göndermek istedim.

Ama o iki sayfa, daha fazla ilerleyemeden "Fikirler" dosyasına girdi. Altı yıl, 1975 Haziran'ına kadar orada kaldı. O sırada başka bir hikâye yazıyordum, bir süre önce aklıma gelen bir fikirden yola çıkmıştım. O fikri karaladığım kâğıdı bulmaya çalışırken "Yorgun İhtiyar"m ilk iki sayfasını buldum. Nedenini bile bilmeden, ne yaptığımı anlamadan, o altı yıllık hikâye parçasına, sanki yıllar önce başlamamış ve asla bir kenara atmamışım gibi, kaldığım yerden devam ettim.

Yıllar önce o hikâyeyi yazmam mümkün değildi çünkü o zaman nasıl yazılacağını bilmiyordum, oysa şimdi bir sonraki cümleye başlamam kolay oldu. Sanki bir önceki cümleyi bir saniye önce yazmıştım. Bir oturuşta sonuna kadar yazıp bitirdim.

Hikâyedeki Marki Strasser, Cornell Woolrich 'tir. En azından karaktere ivme vermiştir. Hikâyede Woolrich'in olmasını tasarlamamıştım. İstemiştim ki... Neyse, hikâyenin konusu sizin de göreceğiniz gibi budur... Yalnızca "Yorgun İhtiyar"m nasıl yazıldığını size anlatmak istedim: O bir zamanların hayaletler gecesinin anısına... Bir de bana durmadan "fikirlerinizi nereden buluyorsunuz?" ve "en sevdiğiniz hikâye hangisi?" diyenlere kısmen de olsa cevap verebilmek için.

HARLAN ELLISON'ın en sevdiği kendi hikâyesi:

YORGUN İHTİYAR

İşin berbat yanı, asla düşündüğünüz kadar katı olamazsınız. Hiç bakmadığınız bir anda, saçınızı tararken, ayakkabınızı bağlarken sizi vurup indirecek hüzünlü bakışlı biri vardır her zaman. Hop, yaralı bir gergedan gibi yere serilirsiniz, asla düşündüğünüz kadar katı olamazsınız.

Çarşamba günü Büyük Okyanus kıyısından döndüm, kitabı bitirmek için kendimi Warwick'e kapadım, bitirdim, bir ulak çağırıp metni Salı günü Wyeth'a götürmesini söyledim. Artık serbesttim. Dokuz ay gecikmişti ama eli yüzü düzgün bir iş olmuştu. Beni ancak üç gün sonra arayıp istediği değişiklikleri söyleyebilirdi, tam ortadaki üç bölümü beğenmeyecekti, biliyordum kayınbiraderin davranışlarının ardında yatan psikiyatrik mantığı uydurmuştum, Wyeth'in şöyle kanlı canlı olmasını isteyeceği yerleri es geçmiştimama bu arada vakit öldürebilirdim.

Kendi kendime hatırlanmayı hatırlamalıyım: Eğer bu deyimi bir daha kullanırsam daktilomun şeritleri karışsın. Vakit öldürmekmiş. Evet, deyim bu.

Bob Catlett'i aradım. Psikiyatr karısını da alıp, tabii hâlâ onunla evliyse, birlikte yemeğe çıkarız diye düşünmüştüm. O gece ayarlayacağını söyledi, bu arada Cerberus Kulübü'nün aylık toplantısına katılır mıymışım? Dilimin ucuna gelen küfürleri yuttum. "Sanmıyorum dostum. Onları görünce sıkıntı basıyor bana."

Cerberus, eski profesyonel yazarlar kulübüdür. Üyelerinin hepsi, Clarence Buddington Kelland şu Munsey'in Cavalier dergisinde yazmaya henüz başlamışken bile ortalardaydı. 1950'ler ve 60'larda epeyce aktif bir grup çalışan profesyonelken şimdi hepsi işi bitmiş, çok içen, Saturday Evening Post yazarı Ben Hibbs'in ölümüne ağıt yakan dedikodücular haline gelmişlerdi. Ben otuz yıl önlerindeydim, onlara göre genç bir "punk"tım, dolayısıyla koskoca gecemi popoma kadar sıkıntıya gömülmüş, aptalca çene çalarak, sigara dumanlarını içime çekerek ve kelimesi üç kuruştan yazı yazan yetmişlik içi geçmişlerin Kara Maske'yi Acayip Masallarla karşılaştırmasını dinleyerek geçirmenin bir yararını göremiyordum.

Ama Bob beni ikna etti. Dostlar sağolsun.

Times Mevdam'ndaki Arjantin lokantasında yemek yedik. Kömürde pişmiş yumuşacık biftek ve ekmek tatlısıyla karnımı doyurunca artık her şeyle başa çıkabilirdim, Geleneksel toplantı mekânına bir zamanlar Ayın Kitabı Kulübü'nde kitapları değerlendiren eski bir editörün insana boğuluyormuş hissi veren apartman dairesinedokuz buçuk civarında vardık. Hınca hınç doluydu daire.

Çoğunu on yıldır, romanım Sessizce Avlanan Adam'ı Paramount şirketi için uyarlamak üzere Batı kıyısına gittiğimden beri görmüyordum. Bu on yıl güzel geçmişti. New York'tan ayrılırken, borçlu olduğum kişiler birkaç kuruşluk ödenmemiş faturamı hızla dağ gibi bir yığma dönüştürmeye koyulmuşlardı ve öyle bir umutsuzluk içindeydim ki asla yazarak hayatımı kazanamayacağım düşüncesini neredeyse kabul etmek üzereydim. Ama her yıl dört ay sinema ve televizyon için çalışarak geride kalan sekiz ay kitap yazma olanağını elde etmiştim. Borcum yoktu, on kilo fazlam vardı, hayatımda ilk kez geleceğimi güven altına almıştım ve mutlu sayılırdım. Ama o apartman dairesine girmek berbat bir geçmişin gözle görünür elle tutulur anısına adım atmak gibiydi. Hiçbir şey değişmemişti. Herkes oradaydı ve hepsi aynıydı.

İlk izlenimim yüzlerdeki yorgun çizgiler oldu.

Biri sanki odanın ve içindeki insanların üstüne bir saydam mavi ozalit tabakası yerleştirmişti. Arka planda hareket edenler vardı. Son kez, yine böyle bir odada toplanmış gördüklerimden daha yaşlıydı hepsi, üstleri başları biraz daha eskiydi. Üstelik gerekenden daha yavaş hareket ediyorlardı (garip ama bana öyle görünüyordu). Sanki kehribara gömülmüşlerdi. Ağır çekim değil, yalnızca göz merceklerimdeki ışığı emen özelliklerin farklılaşmış bir boyutu gibiydi. Görüntüyle çakışmayan sesler. Ama ön planda, insanların ya da odanın renklerinden daha keskin ve parlak, yorgunluk çizgileri vardı. Yalnızca yüzlere ve ellere, kadınların dirseklerine değil, bütün odaya yerleştirilmiş mavigri çizgiler. Tavana doğru yükselen, lambalar ve sandalyelerin üstüne atılmış, halıyı bölümlere ayıran çizgiler.

Mavigri çizgilerin içinden, arasından yürüdüm. Üst üste yığılmış yenilgiler ve boşa çıkmış rüyaların saldırısıyla soluk almakta güçlük çekiyordum. Eski mezarların tozunu yutmaya benziyordu.

Bob Catlett ile karısı içki bulmak için hemen mutfağa yönelmişlerdi. Onların peşinden gidecektim ama iki eski teknik yazarın (her ikisi de yirmi yıl önce uzay bilimi kuramını popülerleştirerek kısa süre için ticari başarı elde etmişlerdi) arasına sıkışmış olan Leo Norris gördü beni, elimi yakaladı. Bitkin görünüyordu ama ayıktı.

"Billy! Aman Allah'ım, Billy! Şehirde olduğunu bilmiyordum. Ne iyi oldu! Ne kadar kalacaksın?"

"Birkaç gün, Leo. Harper'a kitap yazıyorum. Bitirmek için eve kapanmıştım."

"Eh, en azından Scott Fitzgerald sendromuna yakalanmamışsın. Gittiğinden beri kaç kitap yazdın? Üç mü, dört mü?"

"Yedi,"

Mahçup bir tavırla gülümsedi ama dostluk gösterisinin sahteliğini örtmedi gülümsemesi. Coşkunluğuna rağmen Leo Norris'le hiç yakın olmamıştık. Adı The Saint Detective Magazine'ın kapağında çıkıp artık bir roman yazarı olduğu kabul edildiği sıralarda, ben Village'de kiramı ödeyebilmek için Manhunt'a peş peşe kısa cinayet romanları yazıyordum. O sıralarda yakın falan değildik. Ama Leo altı yedi yıldır düşüşe geçmişti. Ucuz seks/casusluk/şiddet hikâyeleri yazmaya mecbur kalmıştı. Hepsi numaralıydı dizinin (son kez baktığımda no. 27'ye gelmişti), takma adla yazıyordu, kahramanı da sevimsiz CIA ajanı Curt Costener'di, Benim son

yedi romanımın dördü ise filme çekilmiş, çok başarı kazanmıştı, ayrıca biri televizyon dizisi olmuştu. Yakınlıkmış.

"Kaç yılda on mu?yedi kitap. Müthiş."

Sesimi çıkarmadım. Başkalarıyla da konuşmak istediğimi belirtmek için etrafa bakmıyordum. Anlamadı.

"Biliyor musun, Brett McCoy öldü. Geçen hafta."

Başımı salladım. Brett McCoy'un kitaplarını okumuş, kendisiyle hiç karşılaşmamıştım. İyi bir yazardı. Polisiye kitaplar yazardı.

"Ölümcül hastalık. Ameliyat edilemedi. Akciğerler. Her yere yayılmış. Uzun süredir elini ayağını çekmişti. Özleyeceğiz onu."

"Evet. Şey, kusura bakma Leo, birlikte geldiğim insanları bulmak zorundayım."

Kapının önünde sıkış tepiş duran insanların arasından kendime yor açıp mutfağa, Bob'un yanına gidemedim. Tek esinti koridordan geliyordu ama kalabalık onun da önünü kapatmıştı. Bu yüzden öte yana döndüm, odanın derinliklerine, duman ve tekdüze sohbet tabakasının içine daldım. Leo arkamdan baktı, bir şeyler söylemek, belki de var olmayan bir bağı güçlendirmek istedi. Hızla yürüdüm. Artık ölü raporu dinlemeye niyetim yoktu.

Görebildiğim kadarıyla kalabalıkta beş ya da altı kadın vardı. İçlerinden biri, kalabalığı yararken gözlerini benden ayırmadı. Beni fark ettiğini fark etmeden yapamadım. Kırklarındaydı, yüzü iyice kırışmıştı, ona yaklaşırken açık açık beni seyretti. Ancak "Billy?" deyince sesini tanıdım. Yüzünü çıkaramadım, o zaman bile. Yalnızca, hiç değişmeyen sesini.

Durup baktım yüzüne. "Dee?"

Gülümseyişi gülümsemeye benzemiyordu, bir nezaket kasılması, o kadar. "Nasılsın Billy?"

"İyiyim. Sen nasılsın? Neler oluyor, ne yapıyorsun bugünlerde?"

"Woodstock'ta oturuyorum. Cormick'le boşandık. Avon için kitap yazıyorum."

Üstünde adı yazılı bir şey görmemiştim uzun süredir. Yılların alışkanlığıyla gazete tezgâhlarını ve kitapçıları karıştıranlar, kahvelerde oturup tespih çekmekten kendilerini alamayan Yunanlılar'a benzer. Mutlaka görürdüm adını.

Duraladığımı fark etti. "Gotik romanlar. Takma adla yazıyorum."

Bu kez gülümsemesi tatsızdı, şöyle diyordu: Son gülen sen oldun, evet, yeteneğimi ucuza satıyorum, bu yüzden kendimden nefret ediyorum, senin böbürlenmene izin vereceğime bileklerimi keserim daha iyi. Grubun en başarısızı diye seni bir kenara attıktan sonra başarılı olduğunu görmekten daha kötü bir hakaret olabilir mi, üstelik bütün o umut vaat edenler başarısız olduktan sonra? Olamaz. Soluk almanı bile istemezler. Bierce Sözlüğü: Başarı, a. İnsanın arkadaşlarına karşı işlediği en bağışlanmaz günah. Tırnağı kapa.

"Eğer Los Angeles'e gelirsen beni ara" dedim. Bu konuyu bile sürdürmeyi istemedi. Arkasındaki üçlü sohbete katılmak üzere döndü. Claude Rains biçiminde taranmış, sık, gümüşi saçlı şık bir adamın koluna girdi. Pilot tipi gözlük takmış, boynuna bir atkı sarmıştı adam, güneşten yanmıştı. Dee sıkı sıkı sarıldı adamın koluna. Uzun sürmezdi bu iş. Takım elbisesi fazla iyi bir terzinin elinden çıkmıştı. Dee yanında buruşuk bir bayrak gibi duruyordu. Neden unutulmuşluğa gömdüler kendilerini?

Edwin Charrel odanın karşı tarafından bana doğru geliyordu. Bana on yıl önceden altmış dolar borcu vardı. Unutmuş olamazdı. Uzun, her yanından suçluluk akan bir hikâye anlatacak, sonra da elime nemli bir onluk tutuşturmaya kalkacaktı. Şimdi olmaz, gerçekten olmaz. Leo Norris ve Dee Miller ve bütün o buruşuk dirseklerden sonra olmaz. Derhal sağa dönüp aynı bardaktan votka içen bir annevebaba yazar ekibine gülümsedim ve insanları yara yara duvara vardım. Dış halkada kalıp ağır ağır dümeni kapıya doğru kırdım. Görevim: Buradan mümkün olduğunca çabuk defolup gitmek. Herkes bilir, hareket eden hedefi vurmak zordur.

Uykuya dalmadan önce yürüyeceğim yol çok uzun.

Arka duvara hâkim olan kanepede avaz avaz bir sohbet sürüyordu. Ama ortadaki kalabalık bu lakırdılara sırtını dönmüş, bu sayede odanın öteki tarafına giden boş bir koridor oluşmuştu. Yürüdüm. Charrel ortalarda görülmüyordu, bu yüzden yürüdüm. Kimse fark etmedi, kimse bok atmadı, kimse koluma yapışıp lafa tutmadı. Yürüdüm. Hedefe doğru yarı yola gelmiştim. Köşeyi dönüyordum, esintiye, kapıya, dışarıya varmaya bir duvar kalmıştı. İşte o sırada ihtiyar adam koltuğundan işaret etti.

Koltuk odanın karşı köşesine, bir kanepeye dik açı oluşturacak biçimde yerleştirilmişti. Kocaman, yastıkları fazla şişkin, renksiz bir şey. Adam yastıklara gömülmüştü. Sıska, yıpranmış, yorgun görünüşlüydü, gözleri

yumuşak, sulu bir maviydi. İşaret ediyordu. Arkama baktım, sonra yine döndüm. Bana işaret ediyordu. Gidip önünde durdum.

"Otur."

Oturulacak bir yer yoktu. "Gidiyordum." Adamı tanımıyordum.

"Otur, konuşuruz. Daha zaman var."

Kanepenin ucunda bir yer açıldı. Dönüp gitmek kaba olacaktı. Başıyla boş yeri göstefdi. Ben de oturdum. Hayatta gördüğüm en bitkin görünüşlü adamdı. Bana öylece bakıyordu.

"Demek bir şeyler yazıyorsun" dedi. Benimle alay ettiğini sandım. Gülümsedim. "Adın ne?" diye sordu.

"Billy Landress."

Bir an sessizce durdu, düşündü. "William" dedim, "Kitapların üstünde William yazıyor."

Kıkırdadım. "Güzel" dedi. "Kitaplarda William. Kütüphaneler için iyi. Daha klas. Ağırlığı var." Gülümsemekten, hafifçe de olsa gülmekten kendimi alamıyordum. Kendi kendime olsa neyse, adamın suratına karşı. Gülümsemedi ama alınmadığını biliyordum. Eğlenceli bir konuşmaydı.

"Sız?.."

"Marki" dedi, sonra duraladı, ekledi: "Marki Strasser."

Hâlâ gülerek, "Bu adla mı yazıyorsunuz?" diye sordum.

Başını hayır der gibi kaldırdı. "Artık yazmıyorum. Uzun süredir yazmadım."

"Marki" dedim, kelimeyi kafamda evirip çevirerek. "Marki Strasser. Kitaplarınızı okuduğumu sanmıyorum. Gerilim yazarı mı?"

"Çoğunlukla. Gerilim, birkaç çağdaş roman, hiçbiri çok önemli değil. Ama bana kendinizden söz edin."

Kanepeye iyice yaslandım. "Bana öyle geliyor ki beyefendi, beni eğlenceli buluyorsunuz."

Yumuşak mavi gözlerinde bir hilenin izi görülmüyordu. Herhangi bir gülümseme yoktu o yüzde. Yorgun; yaşlı ve dehşetli yorgun. "Hepimiz eğlenceli insanlarız, William. Kendimize bakamayacak, hiçbir şeye yetişemeyecek kadar yaşlandığımız günler dışında. O zaman eğlenceli olmaktan çıkarız. Kendin hakkında konuşmak istemiyor musun?"

Ellerimi teslim olmuşçasma kaldırdım. Kendimi anlatacaktım. Kendini eğlenceli olamayacak kadar yaşlı görüyor olabilirdi, yine de büyüleyici bir adamdı. İyi bir dinleyiciydi. Odanın geri kalan kısmı uzaklaştı, konuştuk. Kendimi anlattım ona, Okyanus kıyısındaki hayatımı, kitaplarımın konusunu, elbette kısaca, bir gerilim romanını sinemaya uyarlamanın nasıl bir şey olduğunu.

Beden dili ilginçtir. En ilkel düzeyde, kol, bacak ve gövdenin duruş biçimiyle verilen bilinçaltı mesajlara alışık olmayanlar bile, neler olup bittiğini algılayabilir. İki kişi konuşuyorsa ve biri ötekine önemli bir noktayı belirtmek istiyorsa, önemli noktayı belirtmek isteyen öne eğilir, o noktaya karşı çıkan da geriye doğru kaykılır. One ve yana eğildiğimi fark ettim. İhtiyar koltuğun yumuşak yastıklarına iyice gömülmemişti ama şu ya da bu biçimde, geriye kaykılmış duruyordu. Beni dinliyor, söylediğim her şeyi kavrıyordu. Ama sanki bütün bunların geçmişte kaldığını, hepsinin yitip gitmiş bilgi olduğunu biliyor, bilmem gereken bazı şeyleri söylemek için bekliyordu.

Sonunda konuştu. "Yazdığın hikâyelerden kaçının baba oğul ilişkisi hakkında olduğunu fark ettin mi?"

Fark etmiştim. "Babam ben çok küçükken ölmüş" dedim, göğsümde her zamanki ağrıyı duyuyordum. "Bir yerlerde, nerede olduğunu hatırlamıyorum, bir zamanlar Faulkner'ın yazmış olduğu bir cümleye rastlamıştım. Şöyle bir şey diyordu: 'Yazar ne hakkında yazarsa yazsın, eğer bir erkeği anlatıyorsa, yaptığı babasını aramaktır.' Bana çok koydu bu sözler. Onu ne kadar özlediğimi kavramamıştım. Birkaç yıl önce bir gece bir grup tartışmasındaydım. Grubun lideri bize odadakilerden birini seçmemizi söyledi. Onu konuşmak istediğimiz, hiç konuşma fırsatı bulamadığımız biri yerine koyacak, o kişiye hep anlatmak istediklerimizi anlatacaktık. Ben bıyıklı birini seçip küçükken hiç konuşma fırsatı bulamadığım babam gibi konuştum onunla. Biraz sonra ağlamaya başlamıştım." Durdum, sonra alçak sesle, "Babamın cenazesinde bile ağlamamıştım" dedim, "Çok garipti, huzursuz edici bir geceydi."

Yine durdum, kafamı topladım. Beklediğimden daha kişisel, daha ağır bir sohbet oluyordu bu. "Sonra Faulkner'dan o alıntıyı buldum. Her şey yerli yerine oturdu."

Yorgun ihtiyar beni seyretmeyi sürdürüyordu. "Ne demiştin ona?"

"Kime? Ha, bıyıklı adama mı? Hımm. Öyle dolu dolu bir şey değildi. Başardığımı söyledim ona, benimle gurur duyabileceğini, iyi bir insan olduğumu ve... benimle gurur duyacağını. Hepsi bu."

"Söylemediğin ne?"

Bu sözün etkisiyle sarsıldım. Buz kesti her yanım. Sanki laf olsun diye konuşmuştu ama sorunun gücüyle belleğimin kapısına soğuk bir keski dayandı, aniden bastırdı ve kilidi açtı. Kapı birden açıldı, suçluluk duygusu dışarı fışkırdı. Marki nasıl bilebilirdi bunu?

"Hiçbir şey. Ne demek istediğinizi anlamadım." Sesimi tanıvamıyordum.

"Bir şey olmalı. Öfkeli bir adamsın, William. Babana kızgınsın. Belki ölüp seni yalnız bıraktığı içindir. Ama söylemek ihtiyacında olduğun çok önemli bir şeyi söylememişsin. Hâlâ söylemek istiyorsun. Neydi o?"

Cevap vermedim. Ama o bekliyordu. Sonunda mırıldandım. "Asla elveda demedi. Öldü ve bana elveda demedi." Sessizlik. Sonra titredim, çaresizce sarsıldım, yıllar sonra yeniden çocuk olmuştum, sırtımdan atmaya, uzaklaştırmaya çalıştım, sonra yavaşça, "Önemli değildi" dedim.

"Onun bilmesi önemli değildi ama senin söylemen önemliydi." Ona bakamıy ordum.

Sonra Marki, "Zamanın merceğinde hepimiz gittikçe küçülen birer zerreyiz. Seni sarstığıma üzüldüm" dedi.

"Beni sarsmadınız."

"Evet, sarstım. Tamir etmeye çalışayım. Zamanın varsa, yazdığım birkaç kitabı anlatayım sana. Hoşuna gidebilir." Arkama yaslandım, o da bana bir düzine konu anlattı. Hiç duraksamadan, akıcı bir dille konuşuyordu, konular da müthiş iyiydi. Hatta mükemmeldi. James M. Cain ya da Jim Thompson tarzında gerilim hikâyeleri. Sıradan insanlar hakkında hikâyeler, özel detektifler ya da yabancı casusları anlatan değil. Kapana kısılıp şiddet ve entrikaya yönelen, baskı altındaki insanlar. Büyülenmiş gibiydim. Ne müthiş başlıklar bulmuştu: Sabah Ölüsün, Sesimdeki Öfke, Coşkuyu Arayan Adam, Dr. Başmelek'in Teşhisi, Sefih Baba. Biri öyle çarpıcıydı ki, Gotham Kitap Pazarı'ndaki Andreas Brown'a benim için sahaflardan ikinci el nüshasını bulmasını söylemeyi aklıma yazdım. Mutlaka okumalıydım. Adı, Âşık ve Katil'di.

Konuşması bittiğinde, bana oturmamı söylediği andan çok daha bitkin görünüyordu. Derisi kurşuniydi neredeyse, yumuşak mavi gözler arada bir kapanıyordu. "Bir bardak su ya da yiyecek bir şey ister misiniz?"

Dikkatle bana baktı, "Evet" dedi. "Bir bardak su çok iyi gelecek, teşekkür ederim,"

Kalktım, kalabalığı zorla yararak mutfağa gidecektim.

Kupkuru elini benimkinin üstüne koydu. Ona yukarıdan bakıyordum. "Sonunda ne olmak istiyorsun, William?"

Şaka yollu bir cevap verebilirdim. Öyle yapmadım. "Hatırlanmak isterim" dedim. O zaman gülümsedi, elini çekti.

"Şu suyu getireyim, hemen dönerim."

Kalabalığın arasından kendime bir yol açıp mutfağa gittim. Bob hâlâ oradaydı. Hans Santesson'la, üniversitelerde ders kitabı olarak kullanılan antolojilerde yeniden basılan hikâyelerin telif hakkından yazara düşen payın artırılmasını tartışıyordu. Hans'la tokalaştık, bir bardak su doldurup içine lavaboda, erimiş buzlarla yarı dolu plastik torbadan aldığım birkaç buz parçası koyarken hal hatır sorduk. Marki'yi fazla yalnız bırakmak istemiyordum.

"Bugece nerelerdesin?" diye sordu Bob.

"Arkalarda bir ihtiyarla oturuyorum. Harika bir ihtiyar. Eskiden yazar olduğunu söylüyor. Herhalde öyledir. İnanılmaz kitaplar yazmış olmalı. Nasıl olmuş da kaçırmışım. Türün hepsini okuduğumu düşünüyordum."

"Adı ne?" diye sordu Hans, o yumuşak İskandinav aksanıyla.

"Marki Strasser" dedim. "Muhteşem bir hikâye duygusu var." Bana hayretle bakıyorlardı.

"Marki Strasser mi?" Hans çay fincanını dudaklarına götürürken sanki dondu kaldı.

"Marki Strasser" diye tekrarladım. "Ne oldu?"

"Tanıdığım tek yazar Marki, otuz yıl önce bu toplantılara gelirdi. Ama on beşon altı yıl önce öldü."

Güldüm. "Aynı adam olamaz. Tabii öldüğü konusunda yanılmıyorsanız."

"Hayır, öldüğünden eminim. Cenazesine gitmiştim,"

"O zaman başka biridir,"

"Nerede oturuyor?" diye sordu Bob.

Koridora çıkıp benimle gelmelerini işaret ettim. Kalabalığın bir an için yoldan çekilmesini bekledim, sonra gösterdim. "Orada, arkada köşede. Büyük koltukta oturuyor."

Büyük koltukta kimse yoktu. Boştu.

Ben şaşkınlıkla bakarken, onlar da arkamda durup baktılar. O sırada bir kadın koltuğa oturdu, elinde kokteyl bardağıyla uyuya kaldı. "Kalkıp başka yere gitti herhalde" dedim.

Hayır, gitmemişti. Elbette.

En son biz çıktık. Gitmeye yanaşmadım. Kimse gözümden kaçmasın diye kapının önünde durup çıkan herkese baktım. Bob tuvalete baktı. Orada yoktu. Apartmanın tek çıkış kapısı vardı, ben de önündeydim. Hans'a, Bob'a ve umutsuzca kusup yatağına girmek isteyen ev sahibimize "Dinleyin, lanet olsun" dedim öfkeyle, "Hortlaklara inanmam. Hortlak değildi. Hayalimde yaratmadım onu. Düzmece biri de değildi. Kandırıldığımı anlamayacak kadar salak değilim. Bana anlattığı hikâyeler uydurulmayacak kadar iyiydi. Ama buradaysa, nasıl ben görmeden geçip gitti. Mutfağa su almaya gittiğimde bile kapının tam önündeydim. İhtiyar bir adamdı, en azından yetmiş beş yaşında, belki daha yaşlı. Kısa mesafe koşucusu değil ya bu adam! Hiç kimse o kalabalığı hızla yarıp kimseye çarpmadan arkamdaki hole çıkamazdı, biri kendisini çarparak iteni hatırlardı... O halde..."

Hans beni sakinleştirmeye çalıştı. "Billy, buradaki herkese sorduk. Başka kimse görmemiş onu. Kimse senin o dediğin kanepede oturduğunu görmemiş. Kimse öyle biriyle konuşmamış, oysa buradaki yazarların çoğu onu tanırdı. Adamın biri Marki Strasser olmadığı halde niye Marki Strasser olduğunu söylesin? Bu bir şakaysa, Marki Strasser'i tanıyan yazarlarla dolu bir odada birinin sana gerçeği söyleyeceğini bilmiş olmalı."

Peşini bırakmıyordum işin. Hayal görmemiştim'.

Ev sahibi arkadaki bir dolabı karıştırıp Edgar Ödülleri davetlerin

den kalma, ciltlenmiş bir eski Amerikan Polisiye Yazarları programları dosyası buldu. Karıştırdı, on beş yıl önceden kalma bir Marki Strasser fotoğrafı buldu. Baktım, Fotoğraf gayet temizdi. Aynı adam değildi. Resimdeki yüze bir on beş yıl ekleseniz, hastalıktan ileri gelen zayıflığı da hesaba katsanız yine de ikisini karıştırmak mümkün değildi. Fotoğraftaki Marki toparlak yüzlü, neredeyse tamamen kel, kaim kaşlı, kara gözlü

biriydi. Hemen hemen bir saat konuştuğum Marki ise yumuşak mavi gözlüydü. Peruk takıyor olsa bile, o gözler insanı yanıltamazdı.

"Allah kahretsin, o değil!"

Adamı tekrar tarif etmemi istediler. O da olmayınca Hans adamın sözünü ettiği hikâyeleri ve adlarını bilmek istedi. Üçü de dinledi; Marki'nin yazdığı kitaplardan benim kadar etkilendiklerini yüzlerinden okuyordum. Soluk soluğa bitirdiğimde, Hans ve ev sahibi başlarını salladılar. "Billy" dedi Hans, "Yedi yıl boyunca Tekboynuz Gerilim Kitapları Kuliibü'nün editörlüğünü yaptım. On yıldan fazla bir süre The Saint Detective Magazine'i çıkardım. Hayattaki herkes kadar çok polisiye roman ve hikâye okudum. Söylediğin kitaplar hiç yayımlanmadı."

Konunun otoritesi olan ev sahibimiz de onunla aynı fikirdeydi.

Bob Catlett'e baktım. Günde bir kitap bitirirdi. İstemeden de olsa, ağır ağır başını sallayıp diğerlerini onayladı.

Orada oturup gözlerimi kapadım.

Bir süre sonra Bob gitmeyi önerdi. Karısı bir saat kadar önce, pasta yemeyi akıllarına koymuş bir grupla ortadan kaybolmuştu. Bob da gidip yatmak istiyordu. Ne yapacağımı bilemedim. Warwick'e döndüm.

O gece üstüme bir battaniye daha örttüm, yine de soğuktu, çok soğuktu, titriyordum. Televizyonu açık bıraktım. Yağan kar ve tekdüze bir uğultudan başka bir şey işitilmiyordu. Uyuyamadım.

Sonunda kalkıp giyindim, gecenin derinliklerine daldım. Saat gecenin üçünde 54. Sokak boş ve sessizdi. Mal getiren kamyonlar bile görünmüyordu. Bakındım, bakındım, onu bulamadım.

Hiç durmadan yürüdüm, düşündüm. Bir süre onun mezarından çıkıp benimle konuşmaya gelen babam olduğunu düşledim. Ama babam değildi, Babam olsa tanırdım. Aptal değilim, babam olsa bilirdim. Babam çok daha kısa, bıyıklıydı. Hiç öyle konuşmazdı, o kelimelerle, o ses ahengiyle.

Unutulmaya yüz tutmuş gerilim romanı yazarı Marki Strasser de değildi. Neden o adı kullandığını bilmiyorum, belki dikkatimi çekmek için,

kesinlikle başka biri olduğunu bana gösterecek bir kara korku patikasına sürüklemek için. Çünkü Marki Strasser değildi. Kim olduğunu bilmiyordum.

Warwick'e dönüp asansörü çağırdım. İki asansörün kapısının arasındaki aynalı bölmenin önünde durdum, aynadaki yansımama baktım, bir cevap aradım.

Sonra odama çıktım, yazı masasına oturdum, portatif daktiloma bir beyaz kâğıt, karbon kâğıdı ve ikinci sarı kâğıdı taktım.

Aşık ve Katil'i yazmaya başladım.

Sözcükler kolayca akıyordu. Başka kimse bu kitabı yazamazdı.

Ama tıpkı babam gibi, ona bir bardak su almaya gittiğimde bana elveda bile dememişti. O yorgun ihtiyar.

HARLAN ELLISON'ı en çok etkileyen hikâye:

ON ÜÇÜNCÜ HÜCRE PROBLEMİ Jacques Futrelle

Augustus S. F. X. Van Dusen'e bu ad verildikten sonra, alfabeden geriye kalan harfleri de, aynı beyefendi, parlak bilim hayatı boyunca elde etmişti. Onursal unvanları gösterdikleri için adının sonuna takılmıştı geri kalan harfler. Dolayısıyla, bütün harfler eklendiğinde, adı olağanüstü etkileyici bir yapı arz ediyordu. Bir Ph.D., bir LL.D., bir F.R.S., bir M.D. ve bir M.D.S. idi. Başka unvanları da vardı hangileri olduğunu kendi de sayamazdıçeşitli yabancı eğitim ve bilim kurumlarmca yeteneğinin kabul edilmesiyle elde edilmişti hepsi.

Görünüşü de adı ve unvanları kadar etkileyiciydi. İnceydi, zayıf omuzları öğrenciler gibi çöküktü, temiz tıraşlı yüzünde, oturmakla geçen kapalı bir hayatın solgunluğu vardı. Gözleri daima kısık, ürkütücüydü; ufacık şeylere bakan gözlerin kısıklığıydı bu. Kalın gözlüğünün ardını görebildiğinizde, bu sulu mavi gözlerle karşılaşırdınız. Ama asıl en çarpıcı özelliği gözlerinin üstündeydi. Alm yüksek ve geniş, olağandışı ölçülerdeydi ve fırça gibi sarı saçlarla taçlanıyordu. Bütün bunlar ona çok özel, neredeyse doğal olmayan bir kişilik kazandırıyordu.

Profesör Van Düsen, çok gerilere giderseniz, Alman'dı. Ataları kuşaklar boyunca bilimle uğraşmıştı, o da bunun mantıklı sonucu olarak, gerçek bir beyin haline gelmişti. Her şeyden önce bir mantıkçıydı. Yarım yüzyıllık varoluşunun en azından otuz beş yılı yalnızca, iki kere ikinin daima dört ettiğini kanıtlamakla geçmişti, tabii olağandışı durumlarda üç ya da beş etmeleri dışında. Harekete geçen şeylerin bir yere gittiği genel önermesinin ardında dururdu ve bütün atalarının toplam beyin gücünü bir problemi çözmeye yoğunlaştırabilirdi. Bu arada, Profesör Van Dusen'in 8 numara şapka giydiğini belirtmeden geçmeyelim.

Bütün dünya Profesör Van Dusen'den Düşünen Makine diye söz edildiğini belli belirsiz de olsa duymuştu. Gazeteler, inanılmaz bir satranç gösterisinden soma ona bu adı takmıştı. Profesör, o gösteride bu oyunu bilmeyen birinin de mantık gücüyle, hayatını satranca adamış bir şampiyonu yenebileceğini göstermişti. Düşünen Makine! Belki de bu onu bütün o onursal harflerden daha iyi tanımlıyordu. Çünkü küçük, kuytu laboratuvarmda haftalar, aylar geçiriyor, bu laboratuvardan yayılan düşünceler meslektaşlarını şaşırtıyor, bütün dünyayı derinden sarsıyordu.

Düşünen Makine'ye ancak arada bir ziyaretçi gelirdi, onlar da bir noktayı tartışıp belki kendi kendilerini ikna etmek için uğrayan ünlü bilim adamları olurdu genellikle. Bu kişilerden ikisi, Dr. Charles Ransome ve Alfred Fielding bir akşam, burada sözü edilmesi gereksiz bir teoriyi tartışmak üzere uğramışlardı.

Sohbet sırasında, Dr. Ransome üstüne basa basa, "Böyle bir şey mümkün değil" diye düşüncesini bildirdi.

"Her şey mümkündür" dedi Düşünen Makine, aynı şiddetle üstüne basa basa. Daima hırçın bir tavırla konuşurdu. "Beyin her şeyin efendisidir. Bilim bu gerçeği tam anlamıyla kabul ettiği an büyük bir ilerleme kaydedilecektir."

"Hava gemilerine ne demeli?" diye sordu Dr. Ransome.

"Bu asla imkânsız değil" dedi Düşünen Makine. "Bir gün icat edilecektir. Ben icat ederdim ama çok meşgulüm."

Dr. Ransome hoşgörüyle güldü.

"Hep böyle şeyler söylersin" dedi. "Ama bir anlam ifade etmiyor. Beyin maddenin efendisi olabilir ama henüz bir uygulama alanı bulamadı. Öyle şeyler vardır ki düşünülerek varlıkları ortadan kaldırılamaz ya da ne kadar düşünülürse düşünülsün kendini teslim etmez."

"Örneğin ne?" diye emredici bir tavırla sordu Düşünen Makine.

Dr. Ransome purosunu içerken bir an düşündü.

"Örneğin hapishane duvarları" diye cevapladı. "Hiç kimse düşünerek kendini bir hücrenin dışına çıkaramaz. Eğer çıkarabilseydi, mahkûm diye bir şey kalmazdı."

"İnsan, beynini ve yaratıcılığını öyle kullanır ki bir hücreden dışarı çıkabilir, bu da aynı şeydir" diye sert bir dille cevapladı Düşünen Makine.

Dr. Ransome bu sözleri eğlenceli bulmuştu.

"Varsayalım ki" dedi bir an düşündükten sonra, "idam mahkûmlarının kapatıldığı bir hücre var. Umutsuz ve korkudan çılgına dönmüş bu insanlar kaçmak için bütün fırsatları kullanacaklardır. Varsayalım ki böyle bir hücrede kapalı kaldınız. Kaçabilir miydiniz?"

"Elbette" dedi Düşünen Makine, hiçbir kuşkusu yoktu.

"Tabii" dedi Bay Fielding, ilk kez lafa karışıyordu, "hücreyi patlayıcı bir maddeyle yıkabilirsiniz. Ama eğer içeride, mahkûmsanız, bu mümkün değil."

"Öyle bir şey kullanılmasına gerek yok" dedi Düşünen Makine. "Bana bir idam mahkûmu gibi davranabilirsiniz ve ben hücreden çıkarım."

"Eğer yanınıza alet edevat almamışsamz çıkamazsınız" dedi Dr. Ransome.

Düşünen Makine'nin sinirlendiği açıkça görülüyordu, mavi gözleri çakmak çakmak olmuştu.

"Ne zaman ve nerede isterseniz beni bir hapishane hücresine kapatın, üstümde yalnızca gerekli giysiler olsun, bir hafta içinde kaçarım" dedi sert bir tavırla.

Dr. Ransome sandalyesinde doğruldu, ilgilenmişti. Bay Fielding yeni bir puro yaktı.

"Yani gerçekten düşünerek mi çıkarsınız hücreden?" diye sordu Dr. Ransome.

Cevap "Çıkarım" oldu.

"Ciddi misiniz?"

"Elbette ciddiyim."

Dr. Ransome'la Bay Fielding'den uzun süre ses çıkmadı.

"Denemek ister miydiniz?" diye sordu Bay Fielding sonunda.

"Kesinlikle" dedi Profesör Van Düsen, sesinde hafif bir alay vardı. "Başka insanları çok daha önemsiz gerçeklere inandırmak için çok daha ahmakça şeyler yaptım."

Sesinde küstahça bir eda vardı. Her iki tarafta da alttan alta, kızgınlığa son derece benzer titreşimler belirmişti. Elbette saçma bir şeydi ama Profesör Van Düsen kaçmayı denemek istediğini tekrarladı ve karar verildi.

"Şu andan itibaren" diye ekledi Dr. Ransome.

"Yarın başlamasını tercih ederim" dedi Düşünen Makine, "çünkü..."

"Hayır, şimdi" dedi Bay Fielding kararlı bir sesle. "Tutuklusunuz, mecazi anlamda tabii ve önceden uyarılmadan, arkadaşlarınızla iletişim kurmanıza imkân tanımayan bir hücreye kapatılacaksınız, orada bir idam mahkûmuyla aynı ilgi ve bakımı göreceksiniz. Hâlâ istiyor musunuz bunu yapmayı?"

"Pekâlâ, o zaman şimdi" dedi Düşünen Makine ve ayağa kalktı.

"Chisholm Hapishanesi'ndeki ölüm hücresi olsun."

"Chisholm Hapishanesi'ndeki ölüm hücresi."

"Ne giyeceksiniz?"

"Mümkün olduğu kadar az" dedi Düşünen Makine. "Ayakkabı, çorap, pantolon ve gömlek."

"Üstünüzü aramamıza izin vereceksiniz, elbette."

"Bütün mahkûmlara davramldığı gibi davramlacak bana" dedi Düşünen Makine. "Ne fazla, ne eksik."

Deney izni alınması için bazı ön düzenlemeler gerekiyordu ama üçü de nüfuzlu kişilerdi, bu sayede her şey telefonla rahatça ayarlanabildi. Ama yalnızca deneyin bilimsel yönü konusunda bilgilendirilen hapishane yetkilileri enikonu şaşırmışlardı. Profesör Van Düsen şimdiye kadar ağırladıkları en ünlü mahpus olacaktı.

Düşünen Makine hücreye kapatıldığı sürece üstünde olacak şeyleri giydikten sonra, hem kâhyası hem aşçısı hem de hizmetçisi olan ufak tefek yaşlı kadını çağırdı.

"Martha" dedi, "şimdi saat dokuzu yirmi yedi geçiyor. Ben gidiyorum. Tam bir hafta sonra saat dokuzda bu beyler ve belki birkaç kişi daha, benimle burada yemek yiyecek. Dr. Ransome'ın enginara bayıldığını unutmayın."

Üç adam otomobille Chisholm Hapishanesi'ne gittiler. Orada telefonla bilgilendirilmiş olan hapishane müdürü kendilerini bekliyordu. Tek bildiği, eğer izin verirse, saygıdeğer Profesör Van Dusen'in bir hafta için hapishanede kalacağıydı. Hiçbir suç işlememişti ama ona diğer mahkûmlar gibi davranılacaktı.

"Üstünü arayın" dedi Dr. Ransome.

Düşünen Makine'nin üstü arandı. Üstünde hiçbir şey bulunamadı. Pantolon cepleri boştu, beyaz, göğsü kolalı gömleğinin cebi yoktu. Ayakkaplanyla çorapları çıkarıldı, gözden geçirildi, tekrar giydirildi. Dr. Ransome bütün bunları izleyip adamın çocuk gibi bedeninin acınacak sıskalığını solgun yüzünü, ince, beyaz ellerinigörünce bu işe karıştığına neredeyse pişman olacaktı.

"Bunu yapmak istediğinizden emin misiniz?" diye sordu.

"Yapmadığım, takdirde ikna olur musunuz?" diye sordu Düşünen Makine.

"Hayır."

"O halde yapacağım."

Bu ses tonunu duyan Dr. Ransome'un yüreğindeki sempati duygusu kayboldu. Sinirlendi ve deneyi sonuna kadar götürmeye karar verdi. Bu kadar kendini beğenen bir adama bir ders vermek gerekiyordu.

"Dışarıdan herhangi biriyle temas kurmasına imkân yok, değil mi?" diye sordu.

"Kesinlikle yok" diye cevap verdi müdür. "Yazı yazabileceği herhangi bir şey verilmeyecek."

"Peki gardiyanlar, haber getirip götürürler mi?"

"Tek kelime bile etmezler, ne doğrudan ne dolaylı" dedi müdür. "Bundan emin olabilirsiniz. Söyleyeceği her şeyi bana bildirecekler, vereceği herhangi bir şeyi de bana teslim edecekler."

"Her şey uygun görünüyor" dedi Bay Fielding, problem gerçekten ilgisini çekmişti.

"Elbette, başaramadığı takdirde" dedi Dr. Ransome, "özgürlüğüne kavuşmak isterse onu serbest bırakacağınızı biliyorsunuz."

"Biliyorum" dedi müdür.

Düşünen Makine ayakta durmuş dinliyordu ama konuşmalar bitene kadar konuşmadı. Sonra, "Üç küçük ricam var" dedi, "kabul edip etmemek size kalmış."

"Özel muamele yapılmayacak" diye uyardı Bay Fielding.

"Özel muamele istemiyorum." Kibirli bir cevaptı bu. "Biraz diş temizleme tozu istiyorum emin olmak için kendiniz satın alınbir beş dolarlık banknot, iki de on dolarlık banknot,"

Dr. Ransome, Bay Fielding ve müdür şaşkın şaşkın bakıştılar. Diş temizleme tozuna değil de paraya şaşırmışlardı.

"Arkadaşımızın ilişki kurup yirmi beş dolar rüşvet vereceği biri çıkabilir mi?"

"iki bin beş yüz dolar verse de olmaz." Cevap kesindi.

"Pekâlâ, verin istediklerini" dedi Bay Fielding. "Zararı olmaz."

"Üçüncü isteğiniz nedir?" diye sordu Dr. Ransome.

"Pabuçlarımı boyatmak istiyorum."

Yine herkes şaşkın şaşkın bakıştı. Bu son istek saçmalığın son perdesiydi. Yine de kabul ettiler. Düşünen Makine kaçma görevini üstlendiği hücreye götürüldü.

Müdür çelik koridorun sonundaki üçüncü kapıda durarak "Burası 13. hücre" dedi. "Burada cinayetten hüküm giyenleri tutarız. Kimse benden izinsiz buradan çıkamaz, kimse dışarıyla temasa geçemez. Şerefim üzerine bahse girerim bu konuda. Büromdan üç kapı ötede olduğundan, olağandışı herhangi bir sesi işitebilirim."

"Bu hücre uygun mu beyler?" diye sordu Düşünen Makine. Sesinde belli belirsiz bir alay seziliyordu.

Cevap, "Son derece uygun" oldu.

Ağır çelik kapı açıldı, minik ayakların kaçıştığı duyuldu ve Düşünen Makine hücrenin loşluğuna daldı. Sonra kapı kapandı ve müdür tarafından iki kere kilitlendi.

Dr. Ransome parmaklıkların arasından, "İçerideki sesler de nedir?" diye sordu.

"Fareler... Düzinelerce" diye kısaca cevap verdi Düşünen Makine.

Üç adam son kez iyi geceler dileyerek ayrılırken Düşünen Makine seslendi: "Saat tam kaç, Müdür Bey?"

"On biri on yedi geçiyor" dedi müdür.

"Teşekkür ederim. Bir hafta sonra saat sekiz buçukta ofisinizde siz beylerle buluşacağım" dedi Düşünen Makine.

"Eğer gelemezseniz ne olacak?"

" 'Eğer' diye bir şey yoktur."

Chisholm Hapishanesi granitten yapılmış, geniş bir alana yayılan, büyük bir binaydı. Dört katlıydı ve açık arazinin ortasına kurulmuştu. Etrafında altı metre yüksekliğinde yekpare taş duvar vardı, duvarın önü arkası öyle düzdü ki ne kadar usta olursa olsun kimse tırmanamazdı. Bu duvarın üstüne, ikinci bir önlem olarak iki metre yüksekliğinde, ucu keskin çelik çomaklar dikilmişti. Duvar özgürlük ile mahpusluk arasında, mutlak bir

ayırım çizgisiydi. Bir insan hücreden kaçabilse bile, onun bu duvarı aşması mümkün görünmüyordu.

Hapishane binasının çevresindeki avlu sekiz metre genişliğindeydi. Arada bir azıcık özgürlük verilen mahkûmlar gündüzleri burada dolaşırdı. Ama 13. hücredekiler bundan yararlanamazdı. Günün her saatinde avluda silahlı nöbetçiler olurdu. Her biri hapishanenin bir yanını gözetleyen dört nöbetçi vardı.

Geceleri avlu gündüz gibi aydmlatılırdı. Binanın dört tarafında, tepede yükselen parlak spot ışıklar nöbetçilerin her yeri görebilmesini sağlıyordu, Işıklar duvarın çomaklı kısmını da aydınlatıyordu. Spotlara giden yalıtlanmış kablolar binanın yanlarından yükseliyor, en üst kattan spotları tutan direklere giriyordu.

Düşünen Makine, yatağının üstüne çıkıp sık parmaklıklı hücre penceresinden baktığında bütün bunları görmüş, kavramıştı. Hücreye kapatılmasının sabahıydı. Irmağın, duvarın ötesinde bir yerde olduğunu da anlamıştı çünkü belli belirsiz bir sandal motoru homurtusu duymuş, havada süzülen bir ırmak kuşu görmüştü. Aynı yönden, oynayan çocukların ve arada bir topa vurulan beyzbol sopasının sesi geliyordu. O zaman hapishane duvarıyla ırmak arasında bir açık alan, bir oyun alanı olduğunu anladı.

Chisholm Hapishanesi'nin tamamen güvenli olduğu düşünülürdü. Şimdiye kadar kimse kaçamamıştı oradan. Düşünen Makine yatağına tünemiş bütün bunları seyrederken neden kimsenin kaçamadığını görebiliyordu. Tahminine göre yirmi yıl önce yapılmış olmasına rağmen hücre duvarları çok sağlamdı ve pencerenin yeni demir parmaklıklarında tek bir pas lekesi bile yoktu. Parmaklık olmasa bile pencereden çıkmak sorun olurdu çünkü çok dardı.

Bütün bunlara rağmen Düşünen Makine umutsuzluğa kapılmadı. Tersine, gözlerini kısarak düşünceli düşünceli büyük spot lambayı seyretti o sırada güneşin ışıkları çok parlaktıgözleriyle direkten çıkıp binaya doğru uzanan kabloyu takip etti. Tahminine göre elektrik kablosu hücresinden pek uzakta olmasa gerekti. Bunu bilmek önemli olabilirdi.

13. hücre hapishane ofisleriyle aynı kattaydı, yani bodrumda değil, yukarı katlarda da değildi. Büro katma ulaşmak için dört basamak çıkılıyordu, şu halde zemin düzeyi yerden birbir buçuk metre yukarıda olmalıydı. Penceresinin altındaki yeri göremiyordu ama duvara doğru olan kısmını görebiliyordu. Pencereden atlamak kolay olacaktı. Çok iyi.

Sonra Düşünen Makine hücreye nasıl geldiğini hatırlamaya çalıştı. Önce dışarıdaki nöbetçinin duvara yapışık kulübesi vardı. İki de kaim çelik kapı. Bu kapıda her zaman bir nöbetçi duruyordu. Hapishaneye gelenleri, kapıyı anahtarlarını şakırdatarak açıp içeri alıyor, dışarı ise ancak emir aldığı zaman bırakıyordu. Müdürün bürosu hapishane binasmdaydı. Avludan bu büroya ulaşmak için üstünde yalnızca bir gözetleme deliği olan çelik bir kapıdan geçilmesi gerekiyordu. Sonra, bu iç bürodan 13 numaralı hücreye varmak için ağır ahşap bir kapıdan ve iki çelik kapıdan geçip hapishane koridorlarında yürümek zorundaydı insan. Düşünülmesi gereken bir de 13. hücrenin iki kez kilitlenmiş kapısı vardı.

Düşünen Makine hesapladı: Demek ki 13. hücreden dış dünyaya özgür bir adam olarak çıkabilmek için üstesinden gelinmesi gereken yedi kapı vardı. Buna karşılık hücresine uğrayan pek kimse yoktu. Sabah saat altıda bir gardiyan hapishane kahvaltısını getiriyordu, öğleyin yine geliyordu, bir de akşama doğru saat altıda uğruyordu. Saat dokuzda sayım yapılıyordu. Hepsi buydu.

"Bu hapishane sistemi harika düzenlenmiş" diye hayranlıkla aklından geçirdi Düşünen Makine. "Dışarı çıktığımda biraz incelemeliyim. Hapishanelerde bu kadar dikkatli bir düzen kurulduğunu hiç bilmiyordum."

Hücresinde hiç ama hiç bir şey yoktu. Demir karyola hariç. O da öyle sağlam yapılmıştı ki balyoz ve eğe olmadan hiç kimse parçalayamazdı. Düşünen Makine'de ikisi de yoktu. Sandalye ya da küçük bir masa ya da bir parça teneke ya da çanak çömlek de yoktu. Hiçbir şey! Yemeğini yerken gardiyan bekliyor, bitirince kullandığı tahta kaşıkla tabağı alıp götürüyordu.

Bütün bunlar, birer birer Düşünen Makine'nin beynine yerleşti. Son ihtimali de kafasında evirip çevirdikten sonra hücresini incelemeye koyuldu. Tavandan başlayarak tabana kadar bütün duvarların taşlarını ve aralarındaki betonu inceledi. Zaman zaman zemine ayaklarını vuruyordu ama orası da sağlam betondu. Bu incelemeden sonra demir karyolanın ucuna oturup uzun bir süre düşüncelere daldı. Çünkü Profesör Augustus S. F, X. Van Dusen'in düşünecek çok şeyi vardı.

Ayaklarının üstünden geçip kendi cesaretinden kendisi korkarak hücrenin karanlık bir köşesine kaçan bir fare, profesörün düşünce silsilesini bozdu. Bir süre sonra, gözlerini kısarak farenin kaçtığı köşenin loşluğuna bakan Düşünen Makine, karanlıkta boncuk gibi küçük gözlerin kendisine baktığını

görebildi. Altı çift göz görebiliyordu, belki daha fazla vardı ama seçemiyordu hepsini.

Derken Düşünen Makine karyolada oturduğu yerden ilk kez hücre kapısının altını gördü. Çelik destek ile zemin arasında beş santimlik bir boşluk vardı. Bu boşluğa, bakmayı sürdürdü ve aniden boncuk gözleri gördüğü köşeye doğru gerisin geri bir hamle yaptı. Minik ayakların kaçıştığı işitildi, ürken fareler ciyakladı, sonra yine sessizlik oldu.

Farelerin hiçbiri kapıdaki boşluktan dışarı kaçmamıştı ama hiçbiri hücrede de değildi artık. Demek ki hücreden dışarı giden bir yol vardı, ne kadar küçük olursa olsun. Ellerinin ve dizlerinin üstüne çöken Düşünen Makine bu çıkışı aramaya başladı. Uzun, ince parmaklarıyla karanlığı yokluyordu.

Sonunda çabasının ödülünü aldı. Zeminde, betonla aynı seviyede küçük bir delik vardı. Yusyuvarlak, bir gümüş dolardan biraz büyüktü.

Fareler buradan kaçmıştı. Parmaklarını deliğe soktu. Kullanılmayan bir su borusuna benziyordu, kuru ve tozluydu.

Bu konuda kendini tatmin olmuş hissedince yeniden, bir saat kadar yatağın üstünde oturdu, sonra küçük hücre penceresinden çevreyi gözden geçirdi. Dışarıdaki nöbetçilerden biri tam karşısında, duvarın yanındaydı ve Düşünen Makine'nin başı 13 numaralı hücrenin penceresinde belirdiğinde tesadüfen o yöne bakıyordu. Ama bilim adamı nöbetçiyi görmedi.

Öğle vakti olunca gardiyan iğrenç, sade suya tirit hapishane yemeğiyle çıkageldi. Düşünen Makine kendi evinde yalnızca yaşamak için yerdi, burada da önüne ne konursa ses çıkarmadan yiyordu. Arada sırada, kapının dışında onu yerken seyreden gardiyanla konuşuyordu.

"Son birkaç yılda burada tamirat yapıldı ııı?" diye sordu.

"Ufak tefek bir şeyler" diye cevapladı gardiyan. "Dört yıl önce yeni duvar örüldü."

"Binada bir şey yapıldı mı?"

"Dış ahşap kaplamalar bovandı, galiba yedi yıl önce su boruları yenilendi."

"Hmmm!" dedi mahpus. "Irmak çok uzak mı?"

"Yüz metre kadar ileride. Duvarla ırmak arasında da çocukların oyun alanı var."

Düşünen Makine başka bir şey söylemedi ama gardiyan tam gidecekken biraz su istedi.

"Burada çok susuyorum" diye açıkladı. "Bir tas su bırakmanız mümkün mü?"

"Müdüre sorayım" dedi gardiyan ve çıkıp gitti.

Yarım saat sonra küçük toprak bir tasta suyla geri döndü.

"Müdür bu tas hücrede durabilir diyor" diye bilgi verdi mahpusa. "Ama göster dediğimde göstereceksin. Kırarsan bir daha vermeyeceğim."

"Teşekkür ederim" dedi Düşünen Makine. "Kırmam."

Gardiyan işinin başına döndü. Bir an için Düşünen Makine bir soru sormak istedi sanki ama sormadı.

İki saat sonra aynı gardiyan 13 numaralı hücrenin kapısının önünden geçerken içeriden bir ses duydu, durdu. Düşünen Makine hücrenin bir köşesinde elleri ve dizleri üstüne çökmüştü ve bu köşeden korku dolu ciyaklamalar geliyordu. Gardiyan ilgiyle baktı.

"Hah, yakaladım seni" dediğini duydu mahpusun.

"Neyi yakaladın?" dive sert bir sesle sordu.

"Farelerden biri" diye cevapladı mahpus. "Bak, gördün mü?" Gardiyan, bilim adamının uzun parmakları arasında kurtulmaya çabalayan küçük kurşuni bir fare gördü. Mahpus fareyi ışığın altına getirdi ve dikkatle baktı.

"Lağım faresi" dedi.

"Fare tutmaktan başka yapılacak işin yok mu?" diye sordu gardiyan.

Mahpus sinirli bir sesle, "Burada fare olması rezalet" dedi. "Al bunu ve öldür. Daha düzinelerce var."

Gardiyan kıvrım kıvrım kıvrılan fareyi eline alıp şiddetle yere çarptı. Fare ince bir ses çıkardı, artık kıpırdamıyordu. Gardiyan daha sonra bu olayı müdüre rapor etti, müdür de gülümsedi.

O öğleden sonra daha geç bir saatte, 13 numaralı hücrenin bulunduğu taraftaki silahlı nöbetçi yine pencereye baktı ve mahpusun dışarıya baktığını gördü. Parmaklıklı pencerede bir el belirdi ve beyaz bir şey, yaprak gibi yere, 13. hücre penceresinin tam önüne düştü. Top haline getirilmiş bir keten parçasıydı, beyaz gömlek kumaşına benziyordu, etrafına beş dolarlık

bir banknot sarılmıştı. Nöbetçi yine pencereye baktı ama artık kimse görünmüyordu.

Haşin bir tebessümle küçük keten topu ve beş dolarlık banknotu müdüre götürdü. Üstündeki garip bir mürekkeple yazılmış, yer yer akmış yazıyı söktüler. Dış tarafta şu cümle yazılıydı:

"Bunu bulan lütfen Dr. Charles Ransome'a götürsün."

"Ooo" dedi müdür, küçük bir kahkaha attı. "Kaçış Planı Numara 1 başarıya ulaşamadı." Sonradan aklına düştü, "Ama niçin Dr. Ransome'a gönderdi acaba?" diye sordu.

"Yazıyı yazmak için kalem ve mürekkebi nereden buldu?" diye sordu nöbetçi.

Müdür nöbetçiye baktı, nöbetçi de müdüre. Bu gizemin görünür bir çözümü yoktu. Müdür yazıyı dikkatle inceledi, sonra başını salladı.

"Pekâlâ, bakalım Dr. Ransome'a ne yazmış" dedi sonunda. Hâlâ şaşkındı. Sonra küçük kumaş parçasını açtı.

"Bu da... ne... ne diyorsun buna?" diye sordu, âdeta sersemlemişti.

Nöbetçi kumaş parçasını alıp okudu: "Mığaca. Yam çaknad, loyu. B."

Müdür bir saat boyunca bunun nasıl bir şifre olduğunu düşündü, yarım saat boyunca da bu mahpusun burada bulunma nedeni olan Dr. Ransome'la neden temas kurmaya çalıştığına kafa yordu. Daha sonra mahpusun yazı malzemesini nereden bulduğu ve bu malzemenin neler olduğu sorularına cevap aradı. Bu konuyu aydınlatma amacıyla kumaş parçasını yeniden inceledi. Beyaz bir gömlekten yırtılmıştı, kenarları yamuktu.

Böylece kumaşı nereden bulduğu anlaşılıyordu ama neyle yazdığı başka bir meseleydi. Müdür adamın herhangi bir kalem bulmasına imkân olmadığını biliyordu, ayrıca bu yazı kurşun kalem ya da mürekkepli kalemle yazılmamıştı. Peki neyle yazılmıştı? Müdür bu işi bizzat soruşturmaya karar verdi. Düşünen Makine onun hapishanesindeydi, mahpusları içeride tutma emri almıştı, eğer bu mahpus dışarıdaki bazı kişilere şifreli mesajlar göndererek kaçmaya kalkışacaksa, herhangi bir mahkûmu durduracağı gibi onu da durduracaktı.

Müdür 13. hücreye döndü ve Düşünen Makine'yi yere elleri ve dizleri üstüne çökmüş, fare yakalamak gibi tehlike arz etmeyen bir işle meşgul buldu. Mahpus müdürün ayak sesini duyup derhal ona döndü.

"Rezalet" dedi, "Fareler. Bir sürü var."

"Başka mahkûmlar katlanıyor bu duruma" dedi müdür. "Size başka bir gömlek getirdim, üstünüzdekini bana verin."

"Neden?" diye derhal nedenini bilmek istedi Düşünen Makine. Sesi hiç doğal değildi. Davranışlarında bir tedirginlik vardı.

"Dr. Ransome'la temasa geçmek istediniz" dedi müdür. Sesi sertti. "Benim hapishanemde olduğunuza göre, buna bir son vermek görevimdir."

Düşünen Makine bir an ses çıkarmadı.

"Pekâlâ" dedi sonunda. "Görevinizi yapın."

Müdürün yüzünde sert bir tebessüm belirdi. Mahpus yerden kalktı, beyaz gömleğini çıkardı, müdürün getirdiği çizgili mahkûm gömleğini giydi. Müdür sabırsızlanarak beyaz gömleği aldı ve hemen oracıkta üstüne şifre yazılmış kumaş parçasını gömlekteki yırtık yerle karşılaştırdı. Düşünen Makine merakla bakıyordu.

"Demek nöbetçi bunu size getirdi" dedi.

"Getirdi tabii" dedi müdür zafer kazanmış gibi. "Bu da ilk kaçış girişiminizi sona erdiriyor."

Düşünen Makine seyrederken müdür de beyaz gömlekten yalnızca iki parça yırtıldığını saptayarak tatmin oldu.

"Neyle yazdınız bunu?" diye sordu müdür.

"Bunu bulmak sizin göreviniz sanıyordum" dedi Düşünen Makine. Sinirlenmişti.

Müdür birkaç sert söz söylemek istedi, sonra kendini tuttu ve hem

hücreyi hem de mahpusun üstünü başını dikkatle aradı. Hiçbir şey bulamadı, kalem yerine geçecek bir kürdan ya da kibrit bile yoktu. Şifrenin yazıldığı sıvı da bir esrar perdesine bürünmüştü. Müdür 13. hücreyi terk ederken açıkça sinirliydi ama elindeki yırtık gömleğe zaferle baktı.

"Eh, gömleğe not yazmakla buradan kaçamaz, bu kesin" dedi kendi kendine. Kumaş parçasını çekmecesine koyarak bundan sonraki gelişmeleri bekledi. "Eğer bu adam o hücreden kaçabilirse lanet olsunistifa ederim."

Hücreye kapatılışının üçüncü günü Düşünen Makine açık açık rüşvet vererek kaçma girişiminde bulundu. Gardiyan akşam yemeğini getirmiş, parmaklıklı kapıya dayanmış bekliyordu. Düşünen Makine sohbete girişti.

"Hapishanenin lağım boruları ırmağa gidiyor, değil mi?" diye sordu.

"Evet" dedi gardiyan.

"Herhalde çok dar borular."

"İçinden geçemeyeceğin kadar dar, eğer düşündüğün buysa" dedi gardiyan sırıtarak.

Düşünen Makine yemeğini bitirene kadar konuşmadı. Sonra, "Benim bir suçlu olmadığımı biliyorsun, değil mi?" dedi.

"Biliyorum."

"İstediğim zaman özgürlüğüme kavuşmak hakkım."

"Evet."

"Buraya geldiğimde kaçabileceğime inanıyordum" dedi mahpus. Kısık gözlerle gardiyanın yüzünü inceliyordu. "Kaçmama yardım için bir para ödülü almayı düşünür müsün?"

Namuslu bir adam olan gardiyan mahpusun ince, zayıf bedenine, karmakarışık sarı saçlı başına baktı, neredeyse acıdı adama.

"Herhalde böyle hapishaneler senin gibilerin kaçması için yapılmamış" dedi sonunda.

"Ama çıkmama yardım etme önerisini düşünür müydün acaba?" Mahpus neredeyse yalvarırcasına ısrar ediyordu.

"Hayır" dedi gardiyan kısaca.

Düşünen Makine, "Beş yüz dolar" diye kışkırttı adamı. "Ben suçlu değilim."

"Hayır" dedi gardiyan.

"Bin dolar?"

Gardiyan yine "Hayır" dedi ve paranın çekiciliğine kapılmamak için hızla kapıya yöneldi. Sonra döndü, "Bana bin dolar versen bile çıkaramam seni. Yedi kapıdan geçmen gerek, oysa bende iki kapının anahtarı var."

Sonra gidip müdüre her şeyi anlattı.

"İki numaralı plan da boşa çıktı" dedi müdür haşin bir gülümsemeyle. "Önce şifre, sonra rüşvet."

Saat altıda gardiyan 13. hücreye Düşünen Makine'nin yemeğini vermek üzere giderken durdu, çeliğin çeliğe sürtülmesinden çıkan o benzersiz sesi

duyup şaşırmıştı. Adımlarının sesiyle o ses de durdu. Sonra, mahpusun göremeyeceği bir yerde olan gardiyan kurnazca ayaklarını yere, sanki 13. hücreden uzaklaşıyormuş gibi vurdu. Aslında olduğu yerde duruyordu.

Bir an sonra yine o sürtme sesi işitildi ve gardiyan ayaklarının ucuna basarak kapıya gelip parmaklıklardan içeriye baktı. Düşünen Makine demir karyolaya çıkmış, küçük pencerenin parmaklıklarını kesmeye uğraşıyordu. Kollarının bir öne bir geriye gittiğine bakılırsa elinde bir eğe vardı.

Gardiyan sessizce büroya döndü, müdürü çağırdı ve yine ayaklarının ucuna basarak 13. hücreye döndüler. Hâlâ sürekli bir sürtme sesi işitiliyordu. Müdür doğru işittiğinden emin olmak için iyice dinledi, sonra birden kapıda belirdi.

"Ee... ee?" diye sordu, yüzünde bir tebessüm belirmişti.

Düşünen Makine yatakta durduğu yerden geriye döndü ve birden yere atlayıp bir şey saklamaya çalıştı. Müdür içeri girdi, elini uzattı.

"Onu bana ver" dedi.

"Hayır" dedi mahpus sert bir sesle.

"Haydi ver şunu" diye yineledi müdür. "Üstünü yeniden aramak istemiyorum."

"Hayır" dedi yine mahpus.

"Ne o, eğe mi?" diye sordu müdür.

Düşünen Makine sesini çıkarmadı, ayakta duruyor, yüzünde hayal kırıklığına benzer ama tam da öyle olmayan bir ifadeyle müdüre bakıyordu. Müdür adama acımak üzereydi.

"Üç numaralı plan da boşa çıktı, ha?" dedi iyi niyetli bir tavırla. "Ne fena, değil mi?"

Mahpus bir şey demedi.

Müdür, "üstünü arayın" dedi.

Gardiyan mahpusun üstünü başını dikkatle aradı. Sonunda, pantolonunun beline ustaca gizlenmiş bir çelik parçası buldu. Beş santim uzunluğunda, bir kenarı hilal biçimindeydi.

"Hmmm" dedi müdür, gardiyanın uzattığı çeliği alırken. "Ayakkabının topuğundan çıkarmışşsın." Sonra nazikçe gülümsedi.

Gardiyan aramaya devam etti ve pantolon belinin öteki tarafında birincinin aynı bir çelik parçası buldu. Kenarından pencere parmaklığına sürtüldiiğü belli oluyordu.

"Bununla parmaklıkları kesemezsiniz" dedi müdür.

Düşünen Makine kesin bir tavırla, "Kesebilirdim" dedi.

"Belki altı ayda" dedi müdür yine iyi niyetle.

Mahpusun hafifçe kızarmış yüzüne bakarken başını ağır ağır salladı.

"Vazgeçmeye hazır mısın?" diye sordu.

Anında cevap geldi. "Henüz başlamadım bile."

Sonra bütün hücre didik didik arandı. İki adam dikkatle her yere baktılar, en son yatağı da incelediler. Hiçbir şey yoktu. Müdür bizzat yatağın üstüne çıkıp mahpusun eğelemekte olduğu parmaklıkları inceledi. Dönüp mahpusa baktığında çok eğlenmişe benziyordu.

"Bu kadar sürtmeyle iyice parlamış" dedi. Mahpus, süngüsü düşük bir ifadeyle bakıyordu. Müdür güçlü elleriyle parmaklıklara sarıldı ve sarsmaya çalıştı. Yekpare granite gömülü çelik çubuklar yerinden oynamadı. Her birini teker teker denedi, hepsi sağlamdı. Sonunda yataktan indi.

"Vazgeçin profesör" diye öğüt verdi.

Düşünen Makine başıyla hayır dedi, müdür ile gardiyan hücreden çıktılar. Koridorda uzaklaşırlarken Düşünen Makine yatağının ucuna oturup başını ellerinin arasına aldı.

"O hücreden çıkmaya çalışmakla deli olmalı" dedi gardiyan,

"Çıkamaz elbette" dedi müdür. "Ama çok zeki. O şifreyi neyle yazdığını bilmek isterdim."

Ertesi sabah saat dörtte koca hapishanede korkunç, yürek paralayıcı bir çığlık yankılandı. Ortalarda bir yerdeki bir hücreden geliyordu, sesin tınısı bir dehşet, ıstırap ve inanılmaz bir korku hikâyesi anlatıyordu. Müdür de işitti çığlığı ve üç adamıyla 13 numaralı hücreye giden uzun koridora koştu.

Koşarlarken yine o korkunç çığlık işitildi. Ağlar gibi bir sesle kesildi. Yukarıdaki ve aşağıdaki hücrelerin kapılarında mahkûmların bembeyaz olmuş yüzleri belirdi, hepsi korkuyla, neler olduğunu merak ederek bakıyorlardı.

"13 numaradaki budala bu" diye homurdandı müdür.

Gardiyanlardan biri fenerini hücreye tuttuğunda müdür bakakaldı. "13 numaradaki budala" yatağında rahat rahat sırtüstü uzanmış, ağzı açık, horluyordu. Ona bakarlarken geceyi yırtan çığlık yeniden duyuldu, yukarıda bir yerlerden geliyordu. Merdivenlerden yukarı çıkarken müdürün yüzü bembeyaz olmuştu. 13 numaralı hücrenin tam üstünde ama iki kat yukarıda, 43 numaralı hücrede korkuyla köşeye büzülmüş bir adam buldular.

"Ne oldu?" diye bilmek istedi müdür.

"Çok şükür geldiniz" diye bağırdı mahkûm ve kendini hücresinin parmaklıklarına attı.

"Ne oldu?" diye yine sordu müdür.

Kapıyı ardına kadar açıp içeri girdi. Mahkûm dizlerinin üstüne çöküp müdürün bacaklarına sarıldı. Yüzü korkudan bembeyaz olmuştu, gözleri fal taşı gibi açıktı ve titriyordu. Buz gibi olmuş elleri müdürün ellerine sarıldı.

"Beni bu hücreden çıkarın, lütfen çıkarın beni" diye yalvardı.

Müdür sabırsızlanarak ısrarla sordu: "Neler oluyor sana?"

"Bir şey duydum... bir şey" dedi mahkûm gözleri sinirli sinirli hücrede dolaştı.

"Ne duydun?"

"Söy... söyleyemem size" diye kekeledi mahkûm. Sonra yine dehşet içinde, "Beni bu hücreden çıkarın! Nereye olursa olsun ama çıkarın beni buradan" dedi.

Müdür ve üç gardiyan birbirlerine baktılar.

Müdür, "Kim bu adam" diye sordu, "Neyle suçlanıyor?"

"Joseph Ballard" dedi gardiyanlardan biri. "Bir kadının yüzüne kezzap atmakla suçlanıyor. Kadın bu yüzden ölmüş."

"Ama kamtlayamıyorlar" diye inledi mahkûm. "Kanıtlayamazlar. Lütfen beni başka bir hücreye koyun."

Hâlâ müdürün ellerine sarılmış duruyordu, müdür adamın kollarını kabaca itti. Sonra bir süre korkudan titreyen zavallıya baktı. Adam cin çarpmışa dönmüştü, bir çocuk gibi çılgınca, akıl dışı dehşetin pençesindeydi.

"Bana bak, Ballard" dedi müdür, "bir şey duydunsa, ne olduğunu ben de bilmeliyim. Söyle bakalım."

" Söyleyemem, söyleyemem" dedi mahkûm. Hıçkırıyordu.

"Nereden geldi ses?"

"Bilmiyorum. Her yerden... Hiçbir yerden. Duydum işte."

"Neydi... İnsan sesi mi?"

"Lütfen cevap vermeye zorlamayın beni" diye yalvardı mahkûm.

"Cevap vermek zorundasın" dedi müdür sert bir sesle.

"Bir şeyin sesiydi... ama... ama insan sesi değildi," Hıçkırarak ağlıyordu adam.

"Ses ama insan sesi değil" diye tekrarladı müdür. Kafası karışmıştı.

"Boğuktu... uzaktan geliyordu... hortlaktı sanki" diye anlatmaya çalıştı mahkûm.

"Hapishanenin içinden mi geliyordu, dışından mı?"

"Hiçbir yerden gelmiyordu... Buradaydı işte, buradaydı, her yerde, Duydum. Duydum onu. "

Bir saat boyunca müdür adamın ağzından laf almaya çalıştı, gelgeldim Ballard aniden inat etmeye başlamıştı, hiçbir şey söylemiyordu. Başka bir hücreye koysunlar ya da gardiyanlardan biri gün ışıyana kadar yanında kalsın diye yalvarıyordu yalnızca. İstekleri kabaca reddedildi.

Müdür en sonunda, "Bana bak" dedi, "eğer bir daha çığlık attığını işitirsem seni deli hücresine koyarım."

Sonra, kafası acınacak derecede karışmış olan müdür kendi yoluna gitti. Ballard gün ışıvana kadar hücresinde oturdu, korkudan bembeyaz olmuş yüzünü kapı parmaklıklarına dayadı ve hapishane koridoruna faltaşı gibi açık gözlerle baktı durdu.

O gün, yani Düşünen Makine'nin hücreye kapatıldığı dördüncü gün, gönüllü mahpus sayesinde nispeten canlandı, Zamanının çoğunu hücresinin küçük penceresinde geçirmişti. Önce nöbetçiye bir parça kumaş daha attı, nöbetçi de görev bilinciyle alıp müdüre götürdü. Kumaşın üstüne, "Uç gün kaldı" yazılmıştı.

Müdür okuduğu sözcüklere şaşmadı. Düşünen Makine'nin hapishanede daha üç gün kalacağını söylemek istediğini düşünüyordu, notu bir tür böbürlenme olarak almıştı. İyi de, nasıl yazmıştı o notu? O kumaş parçasını nerede" bulmuştu Düşünen Makine? Nereden? Nasıl? Kumaşı dikkatle

inceledi. Beyaz, ince, gömleklik kumaştı. Adamın üstünden aldığı gömleği eline aldı, ilk iki kumaş parçasını dikkatle yırtık kısmına tuttu. Üçüncü parça uymuyordu ama aynı kumaştan olduğu besbelliydi.

"Peki ama neyle yazıyor bunu?" Müdür bu soruyu genel olarak dünyaya sormuştu.

Dördüncü gün daha sonra Düşünen Makine hücresinin penceresinden dışarıdaki silahlı nöbetçiyle konuştu.

"Bugün ayın kaçı?" diye sordu.

"On beşi."

Düşünen Makine aklından bir astronomi hesabı yaptı ve o gece ayın saat dokuzdan önce çıkmayacağından emin oldu. Sonra bir soru daha sordu.

"Şu spot ışıkların bakımını kim yapıyor?"

"Şirketin adamları."

"Binada elektrikçi yok mu?"

"Hayır."

"Kendi adamınız olsa daha ucuza çıkardı."

"Bana ne" diye yanıtladı nöbetçi.

Nöbetçi o gün Düşünen Makine'yi penceresinde sık sık gördü ama cansız bir yüzdü, gözlüğün ardındaki gözlerde dalgın bir ifade vardı. Bir süre sonra bu aslansı başa alıştı. Başka mahkûmlar da aynı şeyi yapardı, dış dünyaya duyulan özlemdi bu.

Akşama doğru, gündüz nöbetçileri değişmeden hemen önce baş yine pencerede belirdi ve Düşünen Makine'nin eli parmaklıkların arasından bir şey uzattı. O şey uçarak yere düştü, nöbetçi alıp baktı. Beş dolarlık bir banknottu.

"O senin" dedi mahpus.

Her zamanki gibi nöbetçi adamın attığı şeyi müdüre götürdü. O beyefendi de elindeki nesneye kuşkuyla baktı. 13 numaralı hücreden gelen her şeye kuşkuyla bakıyordu.

"Bunun benim olduğunu söyledi" dedi nöbetçi.

"Bir tür bahşiş herhalde" dedi müdür. "Bence almaman için bir neden yok..."

Birden durdu. Düşünen Makine'nin 13. hücreye bir beş dolarlık, iki de on dolarlık banknotla girdiğini hatırlamıştı. Yani hepsi yirmi beş dolardı. Hücreden atılan ilk kumaş parçalarına beş dolarlık banknot sarılmıştı. Hâlâ müdürdeydi o banknot. Emin olmak için çıkarıp baktı. Beş dolarlık banknottu. Gelgelelim öbürü de beş dolarlık banknottu ve Düşünen Makine'nin yalnızca on dolarlık banknotları vardı.

"Herhalde biri on dolarını bozmuştur" diye düşündü ve rahatlayarak içini çekti.

Ama hemen oracıkta kararını verdi. 13. hücreyi dünyada hiçbir hücrenin aranmadığı gibi arayacaktı. Eğer adamın biri istediği gibi yazıyorsa, parasını bozduruyorsa, daha bir sürü hiçbir biçimde açıklanamaz şeyler yapıyorsa, hapishanede bir kusur var demekti. Hücreye gece girmeyi

planladı, en iyisi saat üçtü. Düşünen Makine o acayip işleri bir ara yapıyordu. En akla yakın vakit geceydi.

Dolayısıyla o gece saat üçte müdür sessizce 13 numaralı hücreye gitti. Kapıda durup dinledi. Mahpusun düzenli nefes alışından başka hiçbir ses duyulmuyordu. Anahtarlar çift kilidi çıt çıkarmadan açtı ve müdür içeri girip kapıyı arkasından kilitledi. Kasvetli fenerini aniden yatan şekle çevirdi.

Müdür, Düşünen Makine'yı korkutmak niyetinde idiyse yanılmıştı çünkü bu kişi sessizce gözlerini açtı, eliyle voklayarak gözlüğünü buldu ve sanki olağandışı bir durum yokmuş gibi sordu: "Kim o?"

Müdürün hücreyi nasıl aradığını anlatmak yararsız. Hücrenin ya da yatağın aranmadık tek santimi bile kalmadı. Yerdeki yuvarlak deliği buldu ve birden ilham gelerek kalın parmaklarını deliğe soktu. Biraz yokladıktan sonra bir şey çıkardı ve fenerinin ışığıyla tuttuğu şeye baktı.

"Iyy!" diye bağırdı.

Çıkardığı şey bir fareydi... Ölü bir fare. İlham perisi, güneş çıkınca dağılan sis gibi kaçtı gitti. Ama aramasına devam etti. Düşünen Makine hiç konuşmadan kalktı ve fareyi bir tekmede koridora fırlattı.

Müdür yatağın üstüne çıkıp ufak pencerenin parmaklıklarını yokladı. Sapasağlamdı hepsi, kapının parmaklıkları da öyle.

Sonra müdür ayakkabılardan başlayarak mahpusun giysilerini aradı. Hiçbir şey gizlenmemişti içlerine! Sonra pantolonun beline baktı. Hiçbir

şey yoktu! Pantolon ceplerini aradı. Birinden kâğıt banknotlar çıkardı, inceledi.

"Beş adet bir dolarlık banknot" eledi. Adeta soluksuz kalmıştı.

"Doğru" dedi mahpus.

"Ama... İki onluk bir de beşlik vardı sizde. Ne... Nasıl yapıyorsunuz bunu?"

"Bu beni ilgilendirir" dedi Düşünen Makine.

"Adamlarımdan biri size para mı bozdu? Lütfen doğru söyleyin."

Düşünen Makine saniyenin binde biri kadar duraladı.

"Hayır" dedi.

"Peki, basıyor musunuz bu parayı?" diye sordu müdür. Artık her şeye inanmaya hazırdı.

"Bu beni ilgilendirir" dive yineledi mahpus.

Müdür ünlü bilim adamına hiddetle dik dik baktı. Bu adamın onunla alay ettiğini hissediyordu, biliyordu bunu. Ama nasıl, işte onu bilmiyordu. Gerçek bir mahkûm olsa konuştururdu adamı ama o zaman belki de bu açıklanamaz olaylar böylesine aniden kucağına düşmezdi. İki adam da uzun süre konuşmadılar. Sonra müdür öfkeyle dönüp hücreden çıktı, kapıyı arkasından çarptı. Konuşmaya cesaret edememişti.

Saatine baktı. Dörde on var. Henüz yatmıştı ki o yürek paralayıcı çığlık yine hapishanede yankılandı. Pek zarif olmasa da düşüncelerini çok iyi ifade eden birkaç kelime homurdanarak fenerini yeniden yaktı ve yine yukarı kattaki hücreye koştu.

Ballard kendini çelik kapıya ezercesine fırlatıyor, haykırıyor, sesinin en yüksek perdesinden bağırıyordu. Müdür fenerini yüzüne tutunca sustu ancak.

"Çıkarın beni buradan, çıkarın beni" diye bağırdı. "Ben yaptım, ben yaptım, ben öldürdüm o kadını. Alın bunu buradan."

"Neyi alayım?" diye sordu müdür.

"Yüzüne kezzabı ben attım... Ben yaptım... İtiraf ediyorum. Beni buradan çıkarın."

Ballard acınacak haldeydi. Merhamet gösterip onu koridora çıkardılar. Kıstırılmış hayvan gibi bir köşeye çömeldi, elleriyle kulaklarını kapadı.

Yeterince sakinleştirip konuşturmak yarım saatini aldı. Sonra ipe sapa gelmez sözcüklerle ne olduğunu anlattı. Bir gece önce saat dörtte bir ses işitmişti... Bir hortlağın sesi, boğuk ve ağlar gibi.

Müdür merakla "Ne dedi?" diye sordu.

"Kezzap... kezzap... kezzap!" diye kekeledi mahkûm. "Beni suçluyordu. Kezzap! Kezzap attım, kadın öldü. Ah!" Uzun, titrek bir dehşet çığlığıydı.

"Kezzap mı?" diye yineledi müdür. Anlamakta güçlük çekiyordu.

"Kezzap. Bütün işittiğim bu. Tek kelime, birkaç defa tekrarlandı. Başka şeyler de söyledi ama işitemedim."

"Dün gece oldu bu, öyle mi?" diye sordu müdür. "Peki bu gece ne oldu, seni şimdi korkutan neydi?"

"Aynı şey." Soluk soluğavdı adam. "Kezzap... kezzap... kezzap!" Elleriyle yüzünü kapadı, titreyerek oturdu. "Kezzap atmıştım yüzüne ama öldürmek istememiştim. Sırf bu kelimeleri işittim. Beni suçluyordu... suçluyordu." Mırıldandı, sustu.

"Başka bir şey işittin mi?"

"Evet ama anlayamadım, birazım işittim, bir iki kelimesini."

"Peki neydi?"

"Üç kere 'kezzap' dediğini işittim. Sonra uzun, inilti gibi bir ses, sonra... sonra... 'sekiz numara şapka' dedi. Bunu iki kere işittim."

"Sekiz numara şapka" diye tekrar etti müdür. "Ne Allah'ın belası... Sekiz numara şapka mı? Vicdanın suçlayıcı seslerinin sekiz numara şapkadan söz ettiğini ömrümde duymamıştım."

"Çıldırmış bu" dedi bir gardiyan. Son sözü söylemiş gibi bir havası vardı.

"Doğru söyledin" dedi müdür. "Çıldırmış olmalı. Belki de bir ses duyup korktu. Bak titriyor. Sekiz numara şapka! Ne Allah cezası..."

Düşünen Makine'nin hapishanede geçirdiği beşinci gün gelip çattığında müdürün yüzünde tuzağa düşmüş bir hayvanın ifadesi belirmişti. Bu iş bitsin istiyordu. Ünlü mahpusunun çok eğlendiğini düşünmeden edemiyordu. Eğer öyleyse Düşünen Makine şaka duygusunu hiç yitirmemişti. Çünkü beşinci gün dışarıdaki nöbetçiye bir parça kumaş daha attı, kumaşın üstünde "iki gün kaldı" yazılıydı. Ayrıca bir de yarım dolar atmıştı.

Oysa müdür biliyordu, çok iyi biliyordu ki 13. hücrede kalan adamda yarım dolar yoktu. Adamda yarım dolar olamazdı, kalem, mürekkep ve kumaş parçası olamayacağı gibi. Ama vardı işte. Bu bir durumdu, kuram değil. İşte bu yüzden müdürün yüzünde tuzağa düşmüş hayvan ifadesi vardı.

Şu dehşet verici, inanılmaz "kezzap" ve "sekiz numara şapka" da aklından hiç çıkmıyordu. Herhangi bir anlamları yoktu elbette. Yalnızca korkup suçunu itiraf eden bir deli caninin abuk subuk sözleri. Gel gelelim, Düşünen Makine geleli beri hapishanede "anlamı olmayan" öyle şeyler oluyordu ki.

Altıncı gün müdür bir mektup aldı. Mektupta Dr. Ransome ile Bay Fielding'in ertesi akşam, yani Perşembe akşamı, eğer Profesör Van Düsen hâlâ kaçmamışsa ki kaçmadığını varsayıyorlardı çünkü herhangi bir haber almamışlardıChisholm Hapishanesinde olacakları belirtiliyordu.

"Eğer hâlâ kaçmamışsa!" Müdür keyifsizce gülümsedi. Kaçmamışsa!

Düşünen Makine üç not göndererek müdürün gününe heyecan kattı. Her zamanki kumaşa yazılmışlardı notlar ve genel olarak Perşembe gecesi saat sekizdeki buluşmadan, hani bilim adamının hapse girerken kararlaştırdığı şu randevudan söz ediyorlardı,

Yedinci gün öğleden sonra müdür, 13 numaralı hücrenin önünden geçip içeri bir göz attı. Düşünen Makine demir karyolada yatıyor, anlaşılan şekerleme yapıyordu. Hücre her zaman göründüğü gibiydi. Müdür o saat ile o sırada dörttüakşam sekiz buçuk arasında kimsenin bu hücreden çıkamayacağına yemin edebilirdi.

Dönerken hücrenin önünden bir daha geçti, adamın düzenli soluk alıp verişlerini yine işitti ve kapıya yaklaşıp içeri baktı. Eğer Düşünen Makine'nin gözü açık olsa bakmazdı, ama şimdi... eh, şimdi iş başkaydı.

Yüksek pencereden giren bir ışık çizgisi uyuyan adamın yüzüne düşmüştü. Müdür ilk kez mahpusunun endişeli ve bitkin göründüğünü fark etti. Tam o sırada Düşünen Makine hafifçe kıpırdadı ve müdür suçlu suçlu koridordan uzaklaştı. O akşam saat altıda gardiyanı gördü.

"13 numarada her şey yolunda mı?" diye sordu.

"Evet efendim" dedi gardiyan. "Ama pek bir şey yemedi."

Saat yediyi biraz geçe Dr. Ransome ile Bay Fielding'i kabul ettiğinde müdür görevini yaptığını hissediyordu. Niyeti onlara kumaşa yazılmış notları göstermek, neler çektiğini ayrıntılarıyla anlatmaktı ki bu uzun bir hikâye olacaktı. Ama daha önce hapishane avlusunun ırmak tarafındaki nöbetçi, bürosuna girdi.

"Avlunun benim bulunduğum tarafında spot ışıklar yanmıyor, efendim" dedi nöbetçi.

"Allah kahretsin, bu adam ne uğursuz" diye kükredi müdür, "Buraya geldi geleli her şey ters gidiyor."

Nöbetçi görev yerine gitmek üzere karanlıkta kayboldu, müdür de elektrik şirketine telefon

etti.

"Burası Chisholm Hapishanesi" dedi. "Derhal buraya üç dört adam gönderin, spot ışıkları onarsmlar."

Herhalde cevap olumlu olmalıydı ki müdür telefonu kapayıp avluya çıktı. Dr. Ransome ile Bay Fielding büroda oturmuş beklerken, dış kapıdaki nöbetçi elinde özel ulakla yollanmış bir mektupla geldi. Dr. Ransome tesadüfen adresi gördü ve nöbetçi çıkınca mektuba yakından baktı.

"Aman Allah'ım!" diye bağırdı.

"Ne oldu?" dedi Bay Fielding.

Doktor tek söz etmeden mektubu uzattı. Bay Fielding zarfa yakından baktı,

"Tesadüf' dedi. "Tesadüf olmalı."

Müdür bürosuna döndüğünde saat neredeyse sekiz olmuştu. Elektrikçiler bir araçla gelmişler, işe koyulmuşlardı. Müdür dış duvardaki kapıda duran görevliyle konuşmak için düğmeye bastı.

Düğmeden parmağını çekmeden "Kaç elektrikçi geldi?" diye sordu. "Dört mü? Tulumlu üç işçi ve yönetici mi? Frak ve silindir şapka mı giymiş? Pekâlâ. Yalnızca dört kişinin çıktığından emin ol. Hepsi bu kadar."

Dr. Ransome ile Bay Fielding'e döndü.

"Dikkatli olmalıyız" dedi, ses tonunda alaycı bir ifade vardı. "Özellikle de bilim adamlarını kilit altında tutarken,"

Müdür özel ulakla gelen mektubu hiç dikkat etmeden eline aldı ve açmaya başladı.

"Şunu okuduktan sonra siz beylere nasıl... Ulu Tanrı'ın!" Mektuba bakar bakmaz lafını kesmişti. Şaşkınlıktan ağzı açık, kıpırdamadan oturuyordu.

"Ne oldu?" diye sordu Bay Fielding.

Müdür soluğunu tutmuştu. "13 numaralı hücreden özel ulak mektup" dedi. "Akşam yemeği daveti."

"Ne?" İki adam da ayağa fırladı.

Müdür mektuba gözlerini dikmiş, dalgın dalgın durdu bir an, sonra koridordaki gardiyana bağırdı.

"Koş bak, 13. hücredeki adam hâlâ orada mı?"

Gardiyan aldığı emri yerine getirmek üzere gitti, bu arada Dr. Ransome ve Bay Fielding mektubu inceliyordu.

"Van Dusen'in el yazısı bu, hiç kuşkum yok" dedi Dr. Ransome. "Çok gördüm bu yazıyı."

Tam o sırada dış kapıyla konuşma aletinin zili çaldı. Müdür rüyada gibi eline ahizeyi aldı.

"Alo! İki gazeteci mi? İçeri alın." Birden doktorla Bay Fielding'e döndü. "Ama dışarı çıkmış olamaz. Hücresinde olmalı."

Tam o sırada gardiyan belirdi.

"Hâlâ hücresinde efendim" diye rapor verdi. "Gördüm. Yatıyordu."

Müdür rahat bir nefes aldı. "Söylemiştim size" dedi, "Ama o mektubu nasıl postaladı?"

Müdürün bürosundan avluya açılan çelik kapıya vuruldu.

"Gazeteciler" dedi müdür. "İçeri girsinler" diye emir verdi nöbetçiye. Sonra diğer iki beyefendiye, "Onların önünde bu konuyu konuşmayın" dedi. "Bir daha dillerinden kurtulamayız."

Kapı açıldı, ön kapıdaki iki adam içeri girdi.

"İyi akşamlar, beyler" dedi biri. Hutchinson Hatch'ti bu, müdür onu iyi tanırdı.

"Eee?" dedi diğeri sinirli bir sesle. "İşte buradayım,"

Bu da Düşünen Makine'ydi.

Ağzı açık oturan müdüre gözlerini kısarak, öfkeyle baktı. Bir an için müdür söyleyecek söz bulamadı. Dr. Ransome ve Bay Fielding de şaşırmışlardı ama müdürün bildiklerini onlar bilmiyordu. Onlar yalnızca şaşkındı, müdür ise inme inmiş gibiydi. Gazeteci Hutchinson Hatch manzaraya açgözlü gözlerle bakmaktaydı.

Müdür sonunda soluğunu tutarak sordu: "Nasıl... nasıl... yaptınız bunu?"

"Hücreye gidelim" dedi Düşünen Makine. Sesi meslektaşlarının çok iyi bildiği gibi gayet sinirli çıkıyordu.

Hâlâ uykuda gezer gibi duran müdür yolu gösterdi.

"Fenerlerinizi şuraya tutun" diye buyurdu Düşünen Makine.

Müdür buyruğa uydu. Hücrenin görünümünde sıra dışı bir şey yoktu ve işte orada, yatakta Düşünen Makine yatıyordu. Kesinlikle yatıyordu! İşte sarı saçları! Müdür yine yanındaki adama baktı ve ne kadar garip rüyalar gördüğünü düşündü.

Titreyen elleriyle hücrenin kapısını açtı ve Düşünen Makine içeri girdi.

"Bakın" dedi.

Hücre kapısının çelik parmaklıklarının alt kısmını tekmeledi ve üçü yerinden çıktı. Dördüncüsü kırılıp koridora yuvarlandı.

Eski mahpus yatağa çıkıp küçük pencereye erişti ve "Buraya da bakın" dedi. Elini parmaklıklarda gezdirdi ve hepsi yerinden çıktı.

"Peki yataktaki ne?" diye sordu müdür. Yavaş yavaş kendine geliyordu.

"Bir peruk" dedi Düşünen Makine. "Yatak örtüsünü açın,"

Müdür örtüyü açtı. Altında on metre kadar uzunlukta koca bir kangal sağlam ip, bir hançer, üç eğe, üç metre elektrik kablosu, bir ince güçlü çelik pense, bir küçük çekiç ve... ve bir kısa namlulu tabanca vardı.

"Nasıl becerdiniz bunu?" diye sordu müdür.

"Siz beylerin saat dokuz buçukta benimle yemek randevunuz var" dedi Düşünen Makine. "Haydi, geciktik."

"Nasıl becerdiniz bunu?" diye ısrar etti müdür.

"Beynini kullanmayı bilen bir adamı içeride tutacağınızı asla düşünmeyin" dedi Düşünen Makine. "Haydi, geç kalıyoruz."

Profesör Van Dusen'in evinde, herkesin sabırsızlıkla beklediği yemek epeyce sessiz geçti. Konuklar Dr. Ransome, Alfred Fielding, müdür ve

gazeteci Hutchinson Hatch'ti. Profesör Van

Dusen'in bir hafta önce verdiği talimata uygun olarak yemek tam zamanında başladı. Dr. Ransome enginarların çok lezzetli olduğunu söyledi. Sonunda yemek bitti ve Düşünen Makine Dr. Ransome'a dönüp gözlerini kısarak öfkeyle baktı.

"Şimdi inandınız mı?" diye dayattı,

"İnandım" diye cevap verdi Dr. Ransome.

"Adil bir sınav olduğunu kabul ediyor musunuz?"

"Ediyorum."

Diğerleriyle, özellikle de müdürle birlikte bir açıklama bekliyordu.

"Belki bize nasıl..," diye başladı Bay Fielding.

"Evet, anlatın nasıl olduğunu" dedi müdür.

Düşünen Makine gözlüklerini düzeltti, kendini konuşmaya hazırlarken dinleyicilerine dik dik baktı ve hikâyesine başladı. Baştan itibaren, belirli bir mantık silsilesine göre anlattı. Kimsenin bu kadar ilgili dinleyicileri olmamıştır.

"Anlaşmamıza göre" diye başladı, "üstümde giysilerim dışında hiçbir şey olmadan hücreye girecektim, bir hafta içinde de oradan çıkacaktım. Chisholm Hapishanesi'ni daha önce hiç görmemiştim. Hücreye girince diş temizleme tozu, iki on dolarlık banknot ve bir beş dolarlık banknot, bir de ayakkabılarımın boyanmasını istedim. Bu isteklerim reddedilseydi bile fazla zorluk yaratmazdı. Ama kabul ettiniz.

Hücrede yararlanabileceğimi düşüneceğiniz hiçbir şey olmayacağını biliyordum. Dolayısıyla müdür üstüme kapıyı kilitlediğinde görünüşe göre çaresizdim, tabii eğer bu üç masum görünüşlü şeyi kullanamazsam. Bunlar idama mahkûm edilmiş herkese verilebilecek şeylerdi, değil mi Müdür Bey?"

"Diş temizleme tozu ve boyalı ayakkabılar evet ama para vermezdik" diye cevapladı müdür.

"Kullanmasını bilenin elinde her şey tehlikelidir" diye devam etti Düşünen Makine. "İlk gece uyumak ve fare kovalamaktan başka bir şey yapmadım." Müdüre hiddetle baktı. "Konu açıldığında o gece hiçbir şey yapamayacağımı bildiğim için ertesi gün başlamayı önermiştim. Siz beyler dışarıdan yardım alabilmek için zaman kazanmak istediğimi düşündünüz

ama bu doğru değildi. İstediğim zaman istediğim kişiyle iletişim kurabileceğimi biliyordum ben. "

Müdür ona bir an dik dik baktı, sonra ciddiyetle sigarasını tüttiirmeyi sürdürdü.

"Ertesi sabah saat altıda gardiyanım beni kahvaltı için uyandırdı" diye devam etti bilim adamı. "Öğle yemeğinin on ikide, akşam yemeğinin altıda olduğunu söyledi. Anladığım kadarıyla bu saatler arasında kendi başıma kalabilecektim. Dolayısıyla kahvaltıdan hemen sonra hücre penceremden dışarıda neler olduğuna baktım. Daha ilk bakışta, pencereden çıkmaya karar versem bile duvarı aşmaya çalışmanın yararsız olacağını anladım çünkü yalnızca hücreden değil hapishaneden de çıkmak niyetindeydinı. Elbette duvarı aşabilirdim ama planımı bu yönde geliştirmek daha fazla vakit alacaktı. Böylece, o an için bu fikri aklımdan çıkardım.

Bu ilk gözlemimde ırmağın hapishane binasının o tarafında olduğunu, ayrıca orada bir de oyun alanı bulunduğunu anladım. Daha sonra bu varsayımlar nöbetçi tarafından doğrulandı. Önemli bir şey öğrenmiştim. Gerektiğinde herhangi biri fazla dikkat çekmeden o yönden hapishane duvarına yaklaşabilirdi. Bunu hatırlamak iyi olacaktı. Ben de unutmadım.

Ama dışarıda dikkatimi en çok çeken, hücre penceremin birbir buçuk metre ötesinden geçip spot ışıklara giden elektrik kablolarıydı. Spot ışıkları kesmek gerekirse o kablolar işe yarayacaktı."

"O zaman bu gece ışıkları söndüren sizdiniz, öyle mi?" diye sordu müdür.

Düşünen Makine sözünün kesilmesine aldırmadan devam etti: "Pencereden bütün

istediklerimi öğrenince, hapishaneden kaçma fikrini kafamda evirip çevirdim. Hücreye nasıl geldiğimizi hatırladım. Tek yolun o olduğunu biliyordum. Dışarısıyla aramda yedi kapı vardı. Şu halde bu yoldan kaçmaktan vazgeçtim. Hücrenin yekpare granit duvarlarından da geçemezdim."

Düşünen Makine bir an sustu, Dr. Ransome da yeni bir puro yaktı. Birkaç dakika herkes sessiz kaldı, sonra bilimsel hapishane kaçkını konuşmasını sürdürdü.

"Bütün bunları düşünürken ayağımın üstünden bir fare geçti. Böylece yeni bir fikir geldi aklıma. Hücrede en azından yarım düzine fare vardı. Boncuk gibi gözlerini görebiliyordum. Ama hiçbirinin kapıdan girmediğini

fark etmiştim. Bilerek onları korkuttum ve kapının altından kaçıp kaçmadıklarına baktım. Oradan kaçmadılar ama hepsi yok oldu. Başka bir yerden geldikleri açıktı. Başka bir yer, başka bir delik anlamına geliyordu.

Deliği arayıp buldum. Eski bir pis su borusuydu, uzun zamandır kullanılmamış, kir ve tozla dolmuştu. Ama fareler oradan gelmişti. Bir yerden geliyorlardı ama nereden? Su boruları genellikle hapishane duvarlarının dışına gider. Bu boru muhtemelen ırmağa ya da yakınma bir yere gidiyordu. Demek ki fareler oradan geliyordu. Akıl yürütünce ta oradan buraya kadar geldiklerine karar verdim çünkü demir ya da kurşun borunun çıkış kısmı hariç herhangi bir yerinde delik olması pek mümkün değildi.

Gardiyan öğle yemeğimi getirince bana bilmeden iki önemli şey söyledi. Birincisi, yedi yıl önce hapishaneye yeni su tesisatı yapıldığıydı. İkincisi de ırmağın topu topu yüz metre ötede olduğuydu. O zaman borunun eski sistemden kalma olduğunu kesinkes anladım. Genel olarak ırmağa doğru gittiğini biliyordum. Ama boru suda mı bitiyordu, toprakta mı?

Şimdi bu sorunun cevabını bulmak gerekiyordu. Bunu hücremde birkaç fare yakalayarak öğrendim. Gardiyanım beni bu işle uğraşırken görüp şaşırdı. En azından bir düzinesini inceledim. Kupkuruydular. Borudan gelmişlerdi ve en önemlisi, ev faresi değil tarla faresiydiler. O halde borunun öteki tarafı hapishane duvarlarının ötesinde toprağa çıkıyordu. Buraya kadar her şey iyi gitmişti.

Sonra, bu noktadan hareket edeceksem müdürün dikkatini başka yere çekmeliydim. Müdüre buraya kaçmak üzere girdiğimi söyleyerek sınavı zorlaştırmıştınız. Onu yanlış kokuya yöneltmeliydim."

Müdür başını kaldırdı, gözlerinde üzgün bir ifade vardı.

"İlk işim, onu Dr. Ransome'la haberleşmeye çalıştığıma ikna etmek olmalıydı. Dolayısıyla gömleğimden yırttığım bir parça kumaşa, Dr. Ransome için bir not yazdım, beş dolara sardım ve pencereden attım. Nöbetçinin bunu müdüre götüreceğini biliyordum ama müdürün de onu size göndereceğini umut ediyordum doğrusu. Müdür bey, o ilk not yanınızda mı?"

Müdür şifreli notu çıkardı,

"Ne halt yazıyor burada?" diye sordu.

"B imzasıyla başlayıp tersten okuyun, kelime bölünmelerine aldırmayın" dedi Düşünen Makine,

Müdür okudu.

"Buyoldan, bu yoldan" diye heceledi, notu inceledi, sonra sırıtarak okudu.

"Bu yoldan kaçmayacağım."

"Vay canına" dedi, hâlâ sırıtıyordu.

Düşünen Makine, "Bunun dikkatinizi başka yöne çekeceğini biliyordum" dedi. "Nitekim çekti. Ne yazdığını okuyabilseydiniz, bir tür nazikçe azarlama olduğunu görecektiniz."

Kumaş parçasını inceleyip Bay Fielding"e geçiren Dr. Ransome "Peki neyle yazdınız?" diye sordu.

"Bununla" dedi bir zamanların mahpusu ve ayağını uzattı. Hapishanede giydiği ayakkabıyı giyiyordu ama boyası gitmişti. Tertemiz kazınmıştı. "Suyla sulandırılmış siyah boyayı mürekkep diye kullandım. Ayakkabı bağının metal ucu kalem yerine geçti."

Müdür başını kaldırıp birden gülmeye başladı, hem rahatlamış hem de eğleıımişti.

"Müthişsiniz" dedi hayranlıkla, "devam edin,"

"Tam da amaçladığım gibi, müdür bu ııot yüzünden hücremi baştan aşağı aradı" diye devam etti Düşünen Makine. "Müdürün ikide bir hücremi arama alışkanlığı edinmesini istiyordum. Asla bir şey bulamayacağı için sonunda sıkılıp bırakacaktı. Sonunda bu da oldu."

Müdürün yüzü kıpkırmızı oldu.

"Sonra beyaz gömleğimi alıp yerine bir hapishane gömleği verdi. Beyaz gömlekten topu topu iki parça yırtıldığından emindi. Ama o hücremi ararken ben aynı gömlekten yırttığım aşağı yukarı yirmi santimetre karelik başka bir parçayı kıvırıp ağzıma saklamıştım."

"Yirmi santimetre kare mi?" dive sordu müdür. "O da nereden çıktı?"

"Bütün önü kolalı beyaz gömleklerin göğsü üç kat kumaştan yapılır" diye açıkladı Düşünen Makine. "İçteki katı yırttım, gömleğin göğsünde iki kat kaldı. Bunu göremeyeceğinizi biliyordum. İşte böyle."

Herkes bir an sustu, sonra müdür karşısındaki adamlara birer birer alıkça bir tebessümle baktı.

"Böylece müdüre şimdilik düşünecek başka bir şey verip özgürlüğe doğru ilk ciddi adımımı attım" dedi Profesör Van Dıısen. "Borunun dışarıdaki oyun alanında bir yere gittiğini biliyordum. Çocukların orada oynadığını biliyordum. Farelerin hücreme oradan bir yerden geldiğini de biliyordum. Bu veriler elimde olduğuna göre oradan biriyle haberleşebilir miydim acaba?

İhtiyacını olan ilk şeyin uzun, oldukça sağlam bir ip olduğunu anladım, dolayısıyla... Bakın..." Pantolon paçalarını kıvırdı. İnce pamuk ipliğinden yapılma çoraplarının üst kısmı yoktu. "Çorapları söktüm bir kere ucunu bulunca kolaydıböylece yüz, yüz on metrelik sağlam ipliğim oldu.

Sonra elimde kalan kumaşa, epeyce zor olsa da, durumumu bu centilmene açıklayan bir mektup yazdım." Eliyle Hutchinson Hatch'i gösterdi. "Bana yardım edeceğini biliyordum, gazeteye yazacak iyi bir hikâye olacaktı. Kumaş mektuba on dolarlık bir banknot sardım birinin dikkatini çekmenin en emin yoludurve kumaşa şöyle yazdım: 'Bunu bulan Daily American'dan Hutchinson Hatch'e versin, o bu bilgi için on dolar daha verecek.'

Bir sonraki iş notu dışarıya, bir çocuğun bulabileceği oyun alanına göndermekti. İki yol vardı ama ben en iyisini seçtim. Farelerden birini aldım fare yakalamakta ustalaşmıştımve kumaşla parayı bir ayağına, ipliği öbür ayağına bağladım ve borudan aşağı serbest bıraktım. Düşünceme göre kemirgen doğal olarak korkup borudan dışarı çıkana kadar koşacaktı. Çıkınca da durup kumaşla parayı dişleriyle söküp çıkarmaya uğraşacaktı.

Fare tozlu boruda kaybolduğu andan itibaren endişe içinde bekledim. Şansımı fazla zorluyordum. Fare diğer ucunu tuttuğum ipi kemirebilirdi, başka fareler ipi kemirebilirdi, fare borudan çıkınca kumaşla parayı kimsenin bulamayacağı bir yerde düşürebilirdi. Binlerce şey olabilirdi. Dolayısıyla kaygılı saatler geçirdim. Ama farenin elimde bir iki metre ip kalana kadar koşmuş olması, borudan dışarı çıktığı anlamına geliyordu. Bay Hatch'e not eline geçerse ne yapması gerektiğini dikkatle yazmıştım. Soru şuydu: Not ona ulaşacak mıydı?

Artık elimden gelen tek şey beklemek ve bu plan başarısız olursa ele almak üzere başka planlar yapmaktı. Gardiyanıma açık açık rüşvet vermeye çalıştım. Bu arada ondan öğrendiğime göre benimle özgürlük arasındaki

yedi kapıdan yalnızca ikisinin anahtarı ondaydı. Bu arada müdürü sinirlendirecek bir şey daha yaptım. Ayakkabılarımın topuğundaki çelik destekleri çıkartıp hücre penceremdeki parmaklıkları eğelermiş gibi yaptım, Müdür epeyce patırtı çıkardı. Penceredeki parmaklıkların sağlam olup olmadığını anlamak için sarsma alışkanlığı da edindi. Sağlamdı parmaklıklar. O sırada tabii."

Müdür yine sırıttı. Artık şaşmaktan vazgeçmişti.

"Bu tek plan çerçevesinde elimden geleni yapmıştım. Artık oturup beklemekten başka çarem yoktu" dive devam etti bilim adamı. "Notumun yerine ulaşıp ulaşmadığını, hatta bulunup bulunmadığını bilemezdim. Farenin notu kemirip kemirmediğini bile. Beni dışarı bağlayan pamuk ipliğini de borudan çekmeye cesaret edemiyordum.

O gece yattığımda uyumadım, ipin, Bay Hatch'in notu aldığını bana bildirecek işareti vermek üzere oynadığını ya fark etmezsem diye korkuyordum. Kanımca saat üç buçukta ip oynadı. Hiçbir gerçek idam mahkûmu bu kadar memnun olmamıştır."

Düşünen Makine durup gazeteciye baktı.

"Ne yaptığınızı en iyisi siz anlatın" dedi.

"Notu beyzbol oynayan bir çocuk getirdi" dedi Bay Hatch. "Ne kadar büyük bir haber olduğunu derhal anladım, çocuğa bir on dolar daha verdim. Sonra birkaç makara ipek iplik, biraz sağlam sicim ve bir tomar hafif ve esnek tel aldım. Profesör, notu getirenin bana onu nerede bulduğunu gösterebileceğini ima etmişti, Sabah saat ikide araştırmama oradan başlayacaktım. Eğer ipliğin diğer ucunu bulursam üç kere hafifçe çekecektim, sonra bir kez daha.

Küçük bir elektrik ampulüyle aramaya başladım. Su borusunun ucunu bulana kadar bir saat yirmi dakika geçti. Borunun ucu yarı yarıya otlara gömülüydü. Boru çok genişti orada, çapı yirmi beş santim kadardı. Sonra pamuk ipliğinin ucunu buldum, bana belirtildiği gibi çektim. Derhal cevap olarak öbür taraftan çekildi.

Sonra ipek ipliği bu ipliğe bağladım ve Profesör Van Düsen ipi hücresine çekmeye başladı. İp kopacak diye neredeyse kalp krizi geçiriyordum. İpek ipliğe sicimi bağladım, o da çekilince teli denedim. O da borunun içine çekilince aramızda borunun ağzından hücreye kadar farelerin kemiremeyeceği bir hat oluştu."

Düşünen Makine elini kaldırınca Hatch durdu.

"Bütün bunlar tam bir sessizlik içinde cereyan etti" dedi bilim adamı. "Ama tel elime gelince neredeyse haykıracaktım. Sonra bir deney daha yaptık. Bay Hatch buna hazırlıklıydı. Boruyu megafon gibi kullandım. İkimiz de kelimeleri çok açık işitemiyorduk ama hapishanede dikkati çeker diye korkumdan yüksek sesle konuşamıyordum. Sonunda ne istediğimi ona anlatabildim. Kezzap istediğimde anlamakta zorluk çekti, bu yüzden 'kezzap' kelimesini birkaç kez tekrarlamak zorunda kaldım.

Sonra üst kattaki hücreden bir çığlık duydum. Birinin konuştuğumuzu işittiğini derhal anladım. Geldiğinizi duyunca Müdür Bey, uyur gibi yaptım. O an hücreme girseydiniz bütün kaçış planım suya düşerdi. Ama geçip gittiniz. Yakalanmama ramak kalmıştı.

Bu uyduruk servis arabasını kullandığımı bilince, hücreme nasıl eşya getirdiğimi, istediğim zaman nasıl ortadan yok ettiğimi anlamanız kolay. Boruya atıveriyordum. Müdür Bey, sizin parmaklarınız tele erişemezdi, çok kaim sizinkiler. Bakın benim parmaklarıma, hem uzun hem ince. Ayrıca borunun üst kısmını bir fareyle koruyordum. Nasıldı, hatırlarsınız."

"Hatırlıyorum" dedi müdür. Suratını buruşturdu.

"Düşündüm ki "biri deliği incelemeye niyetlenirse fare hevesini kaçırırdı. Bay Hatch ertesi geceye kadar işime yarayacak bir şey gönderemedi boruyla. Ama en azından sınamak için on dolarlık bozukluk gönderdi, ben de planımın geri kalan kısmım yürürlüğe koydum. Sonra da, sonunda uygulayacağım kaçış yöntemimi geliştirdim.

Planımı başarıyla uygulamak için avludaki nöbetçinin beni hücre penceresinde görmeye alışması gerekiyordu. Kumaş notlar atarak hallettim bunu. Böbürlenen notlardı bunlar, müdürü, mümkünse yardımcılarından birinin bana dışarıdan haber getirip götürdüğüne inandırmak içindi. Saatlerce pencerede durup nöbetçi görsün diye etrafa bakıyordum, bazen de konuşuyordum onunla. Böylece hapishanede elektrikçi olmadığını, bir aksilik çıktığında ışıklandırma şirketine başvurduklarını öğrendim.

İşte bu da özgürlük yolunu tamamen açtı, Hapiste geçirdiğim son günün akşamında, karanlık bastırdığında, penceremin yanından geçen kabloyu ucunu kezzaba batırdığım telle kesecektim. Böylece hapishanenin bu kesimi elektrikçiler kesik kabloyu bulana kadar tamamen karanlıkta kalacaktı. Bay Hatch de bu yolla hapishane avlusuna girecekti.

Özgürlüğümü elde etme işine girişmeden önce yapılacak bir şey daha vardı. Bay Hatch ile son ayrıntıları boru aracılığıyla konuşmalıydım. Dördüncü gece, müdür hücremden ayrıldıktan yarım saat sonra bunu yaptım. Bay Hatch yine beni anlamakta zoıiuk çekti, 'Kezzap' kelimesini birkaç kere tekrar ettim, sonra da 'sekiz numara şapka' kelimelerini. Benim şapka numaram bu. İşte bu yüzden yukarıdaki mahkûm işlediği cinayeti itiraf etti. Bunu ertesi gün gardiyandan öğrendim. Bu mahkûm sesimizi boğuk da olsa borudan işitti. Borular onun hücresinden de geçiyor. Tam tistümdeki hücrede kimse yok, dolayısıyla başka işiten olmadı,

Elbette, kezzapla pencere ve kapı demirlerini kesmek kolav oldu. Kezzabı borudan teneke kutular içinde aldım ama uzun sürdü. Beşinci, altıncı ve yedinci günler saatler boyu ucunu kezzaba batırdığım telle pencere demirlerini keserken aşağıdaki nöbetçi de bana bakıyordu. Kezzabın yayılmasını önlemek için diş temizleme tozunu kullandım. Çalışırken etrafa dalgın dalgın bakıyordum ve her geçen dakika kezzap demiri kemiriyordu. Gardiyanların parmaklığın sağlam olup olmadığını anlamak için hep yukarı kısımları sarstığını görmüştüm. Aşağı kısma dokunmuyorlardı. Dolayısıyla aşağı kısmı kestim, incecik birer metal parçası tutuyordu hepsini. Ama bu biraz fazla cesaret istiyordu. Oradan kolay kolay kaçamazdım."

Düşünen Makine birkaç dakika sessizce oturdu.

"Her şey açıklandı sanırım" diye devam etti. "Açıklamadığım birkaç şey de müdürle gardiyanları şaşırtmak için yapılmıştı. Yataktaki şeyleri Bay Hatch'in ısrarı üzerine getirttim, böylece hikâyenin güzelleşeceğini düşünüyordu. Özel ulak mektubu Bay Hatch'in hücreme yolladığı dolma kalemle yazdım, sonra geri gönderdim, o da postaladı. Sanırım hepsi bu."

"Ama hapishaneyi nasıl terk ettiniz ve sonra dış kapıdan girip büroma nasıl geldiniz?" diye sordu müdür.

"Çok basit" dedi bilim adamı. "Dediğim gibi, elektrik kablosunu kezzapla kestim, böylece elektrik kesildi. Elektrik kesilince spot ışık söndü. Nerenin onarılması gerektiğini bulana kadar epeyce zaman geçeceğini biliyordum. Nöbetçi avlunun karanlıkta kaldığını size söylemeye gittiğinde pencereden dışarı süzüldüm çok dardı, zor oldusonra dar bir çıkıntıda durup parmaklıkları yerine koydum, elektrikçiler gelene kadar orada kaldım. Elektrikçilerden biri de Bay Hatch'ti.

Onu görünce seslendim, bana bir kep, bir de tulum verdi. Hepsini siz avludayken, Müdür Bey, üç metre ötenizde giydim. Daha sonra Bay Hatch güya bir işçi olan beni çağırdı, birlikte arabadan bir şey almak üzere dışarı çıktık. Kapıdaki nöbetçi bizi biraz önce içeri girmiş iki kişi sanıp çıkmamıza hemen izin verdi. Giysilerimizi değiştirdik, tekrar ortaya çıkıp sizi görmek istedik. Gördük de. Hepsi bu."

Birkaç dakika herkes sessiz kaldı. İlk konuşan Dr. Ransome oldu.

"Harika!" diye bağırdı. "Hayran olunacak kadar mükemmel."

"Peki, Bay Hatch elektrikçilerin arasına nasıl karıştı?" diye sordu Bay Fielding.

"Babası şirketin yöneticisidir" diye cevapladı Düşünen Makine.

"Peki ama ya dışarıda size yardım edecek Bay Hatch olmasaydı?"

"Her mahpusun kaçmasına yardım edecek biri vardır dışarıda."

"Ama varsayalım ki, varsayalım orada su borusu olmasaydı?" diye sordu müdür merakından.

"İki kaçış yolu daha vardı" dedi Düşünen Makine. Muamma gibi konuşmuştu.

On dakika sonra telefon çaldı. Müdürü arıyorlardı.

"Işıklar yandı mı?" diye sordu müdür. "Güzel. Kablo 13. hücrenin yanından mı kopmuş? Evet, biliyorum. Bir elektrikçi fazla mı? Ne? İki kişi mi çıktı?"

Müdür şaşırmış bir ifadeyle diğerlerine döndü.

"içeri dört elektrikçi sokmuş, ikisi çıkmış ama içeride üç elektrikçi varmış."

"Fazla olan bendim" dedi Düşünen Makine.

"Ha" dedi müdür. "Anlıyorum." Sonra telefona, "Beşinciyi de bırakın" dedi, "Adamın suçu yok."

ED GORMAN anlatıyor

Ailecek" hikâyesinin sorumlusu Emile Zola'dır. Şair Mary Haine s'le aynı koleje gitmiştim. Birkaç yıl önce bir edebi hikâyeler seçkisini yayına hazırlıyordu. Beni arayıp kolejdeyken bol kahve içip sigara tüttürerek Fransız yazarları nasıl tartıştığımızı hatırlattı. Hâlâ Zola okuyup okumadığımı sordu, ben de birkaç yıldır okumadığımı söyledim. Kısa bir

süre sonra kütüphaneye gidip Zola'nın bir hikâye kitabını aldım. Hiç fena seçmeler değildi, çoğu güçlü ve unutulmaz hikâyelerdi. "Ailecek"in teması yıllardır aklımdaydı ama bir türlü nasıl yazacağımı kestiremiyordum. Kalıtıma ve çevreye çok önem veren Zola, bana nasıl yazacağımı gösterdi.

Stephen Crane, insanlardaki anlaşılması güç özü yakalamayı, en toplumsal durumlarda bile çevrelerinden kopuk, suskun bir hüzün içinde yaşayan insanları yazmayı daima bilmiştir. Cesaret Madalyası, savaş halindeki bir orduda rastladığımız böylesi portrelerle doludur. "Mavi Otel" toplumun başka bir kesiminden, tuhaf, bir bakıma insanı huzursuz eden bir yabancıyla uğraşan sert, sinsi adamlardan söz eder. Crane'in gerçeklikle oynayışı müthiştir: Asıl gerçek kimin "gerçeği"dir, asıl kurban kimdir? Cehennemin sıcak olduğunu düşünürüz. Burada Crane bize cehennemin, uğuldayan bir ovanın kışı da olabileceğini gösterir.

ED GORMAN'ın eu sevdiği kendi hikâyesi:

AİLECEK

On sekiz yaşma kadar, benimle hiç mi hiç ilgilenmeyen bir sürü küçük kıza umutsuzca âşık olmuştum. Alışıldık yerlerde, okulda, oyun alanında, mahallede karşılaştığım küçük kızlardı hepsi.

Benimle tek ilgilenen at yarışlarında tanıştığım kız oldu. Adı Wendy'ydi. Benimki gibi onun da babası haftada üç dört kere Wendy'yi yarışlara getiriyordu. Sonbaharda okuldan sonra, yazın çalışma saatlerinde.

Bizimkisi ancak küçük bir çocuğun başına gelebilecek o olanaksız romantik ilişkilerden biriydi. (Yastığı oymuş gibi öpmekle geçen bütün o geceler, içimden Ingrid Bergman ile Cary Grant'in oynadığı filmlerdeki o yürek kabartan romantik şarkılardan birini söylerdim. O yaşın her şeyi mükemmel gören gözleriyle ne kadar kırılgan, gerçek ve güzeldi Wendy.) Onu ilk kez dokuz yaşındayken gördüm. On beş yaşıma kadar birbirimize merhaba bile demedik, oysa birbirimizi haftada en azından üç kere görürdük. Ama o daima benimleydi, her an düşündüğüm, her gece düşlediğim kız. Cansız, hüzünlü mavi gözlü, hemencecik üzüntüyle gülümseyen melankolik küçük sarışın.

Onda gördüğüm hüznü tanıyordum. Benim hüznümdü o. Babalarımız bizi at yarışlarına, kumar oynamadıklarına annelerimizi inandırmak için getirirdi. İnsanın küçük çocuğu yanındaysa kötü bir şey yapabilir miydi? Yarışlarda kaybedilen para kiranın ödenmemesi, manavın bakkalın veresiye

vermeyi kesmesi, telefonun ikide bir kesilmesi demekti. Ayrıca evde tartışma demekti. Dolabın içine ne kadar girersem gireyim, başımı kaç yastıkla örtersem örteyim, yine de birbirlerine haykırdıklarını işitirdim. Bazen anneme vururdu. Hatta bir keresinde onu merdivenlerden aşağı itti, annemin bacağı kırıldı. Her şeye rağmen onların birlikte olmasını isterdim. Ayrılacaklar diye dehşete kapılırdım. Hayal edilemeyecek kadar severdim ikisini de. Babamı neden böylesine çok sevdiğimi sormayın. Hiçbir fikrim yok.

On beş yaşımdayken, Mayıs ayında ılık bir öğleden sonra onunla ilk kez konuştuğumuzda, solgun mu solgun yüzünün güzelliğini mosmor olmuş bir göz bozmuştu. Demek ki babası sonunda ona da vurmaya başlamıştı. Benim babam beni yıllarca önce dövmeye başlamıştı. Kumar oynadıkları, kumar oynamayı bırakamadıklan için öyle hırslanıyorlardı ki önlerine gelen ilk kişiyi yakalayıp umutsuzluklarının bütün hıncını ondan çıkarıyorlardı.

Tribünün alt kısmında, babasıyla her zaman oturdukları yerden kalkmış, yukarı çıkıyordu. Onu görünce yolunu kestim.

Altı yıl birbirimizi uzaktan seyrettikten sonra ilk kez ona, "Merhaba" dedim.

"Merhaba."

"Gözüne üzüldüm."

"Çok sarhoştu. Genellikle vurmaz. Ama son zamanlarda iyice kötüleşiyor." Dönüp oturdukları yere baktı. Babası bize dik dik bakıyordu. "Acele etmeliyim. Ona sosisli sandviç almamı istedi."

"Seni bir ara görmek isterdim."

Gülümsedi. Mor gözüyle çok tatlı, çok acıklıydı. "Ben de isterim."

O yazın sonuna kadar hep rastladım ona ama bir türlü konuşma fırsatı bulamadık. Fırsat da yaratmadık. O benim uyuşturucumdu. Başka kimseyi düşünmüyor, başka kimseyi istemiyordum. Okuldaki kızların ev hayatımın nasıl olduğuna, babamın kumar oynamasının annemi nasıl yorduğu ve ihtiyarlattığına, beni nasıl endişelendirdiği ve öfkelendirdiğine dair hiçbir fikirleri yoktu. Yalnızca Wendy anlıyordu beni.

Wendy Wendy Wendy, Artık bazı ihtiyaçlar duyuyordum, o da artık yalnız bir oğlan çocuğunun saf düşü olmaktan çıkmıştı. Onun bedenini de istiyordum. Çok güzel bir genç kadın olmuştu.

O yazın sonuna doğru yağmurun mevsimsiz kurşuniliği göğü kapladı. Yarışlara gelenler kışlık paltolarını giymeye başladı. Birkaç yarış iptal edildi. Wendy ile babası birden ortadan kayboldu.

Her gün onları aradım, her gece bir aldatılmışlık, terk edilmişlik hissiyle ayağımı sürüye sürüye eve döndüm. "Küçük kız arkadaşını bulamadın, ha?" dedi babam. Çok komik buluyordu durumu.

Derken bir gece, yatak odamda bir bilimkurgu dergisini okurken, babam bağırdı: "Hey! Gel buraya! Kız arkadaşın televizyona çıktı!"

Gerçekten de televizyondaydı.

"Polisten bildirildiğine göre, geçen gece otomobilinde bıçaklanarak öldürülmüş bulunan Myles Larkin cinayetiyle ilgili bir kişi tutuklandı. Larkin'in tek çocuğu olan on altı yaşındaki Wendy gözaltına alındı. Wendy babasını öldürmekle suçlanıyor."

İki kere onu ziyarete gittim ama beni içeri almadılar. Sonunda avukatının adını öğrendim, uzaktan kuzeni olduğum yalanını attım. Avukat beni şehir hapishanesinin en üst katındaki soğuk beton ziyaretçi odasına götürdü.

Tutukluların kasvetli üniforması içinde bile o kırılgan tavrıyla çok güzel görünüyordu.

"Seni yine dövmeye mi başlamıştı?" diye sordum.

"Hayır."

"Anneni mi dövmeye başlamıştı?"

"Hayır."

"İşten mi atıldı, yoksa evden mi attılar sizi?"

Başını salladı. "Hayır. Artık dayanamıyordum. Yani, yarışlarda eskisinden daha fazla ya da daha az kaybettiği yoktu. Yalnızca, şey... Ben... İçimde bir şey koptu. Başka nasıl açıklayabilirim, bilmiyorum. Hayatımızı ne hale getirdiğini görünce bir şey tak etti. O kadar. Bir şey koptu."

Eyaletin öbür ucundaki yarı açık kadınlar hapishanesinde yedi yıl yattı. Bu arada annemle babam bir otomobil kazasında öldü. Ben koleji bitirdim, evlendim, bir çocuğum oldu. Vergi danışmanı olarak aman da ne kadar göz alıcı, heyecanlı bir hayat sürüyordum. Karım Donna beynimin ve ruhumun gelgitlerini anlıyordu. Onun babası da tacizci bir alkolikti.

Wendy'yle on iki yıl sonra, yedi yaşındaki oğlumla yarışlarda otururken karşılaştım. Oğlum benimle yarışlara gelmeyi her zaman istemezdi karım yarışlara gitmemi hiç istemezdibu yüzden oğluma oyalansın diye çizgi romanlar, şeker ve "hakiki" Dodgers güneş gözlükleri almıştım.

İki yarış arasında eskiden Wendy ile babasının oturduğu yere baktım. Oradaydı. Başını eğişinden Wendy olduğunu anlamıştım.

Oğlum Rob, "Baba gidelim mi?" dedi, "Çok sıkıldım."

Sıkılmak mı? Bir gün annesine yarışa gittiğimde kendimi ne kadar iyi hissettiğimi anlatmaya çalışmıştım. İleri Vergi Sistemleri şirketinin (ne sistem ama... ben ve benim uyduruk bilgisayarım ile yazılımım) korkmuş, göze çarpmamaya çalışan, açması sahibi değildim yarışlarda. Hayır,.. Yarışlarda kendimi güçlü, iyimser hissediyordum, bir amacım vardı, hiçbir şeyden korkmuyordum. Her şeyi yapabilirdim. Kadınlar ve rakipleri konusunda başarılı, böbürlenecekleri düşleri olan erkeklerin simgesi olan kolay parayı kazanabilirdim.

"Lütfen, baba. Burası çok sıkıcı. Gerçekten."

Ama gözüm Wendy'den başkasını görmüyordu, başka bir şey düşünemiyordum. Hapishanede onu bir kez ziyaret ettikten sonra bir daha görmemiştim. Soma onun da yanında bir çocuk olduğunu fark ettim. Çok düzgün giyimli, küçük, sarışın bir kız. O da annesi gibi başını garip, çekici bir açıyla eğiyordu.

Birbirimizle ancak birkaç kez daha rastlaştıktan sonra konuştuk.

"Seni bir gün göreceğimi biliyordum."

Yorgun bir tebessüm. "Hapishanede onca yıl kaldıktan sonra ben bundan emin değildim." Kızı yanımıza geldi. Wendy tanıştırdı: "Bu Margaret."

"Merhaba Margaret. Tanıştığımıza sevindim. Bu oğlum Rob."

Yalnızca çocukların becerebileceği bir umursamazlıkla merhabalaştılar.

"Şehre yeni taşındık" diye açıkladı Wendy. "Margaret'e babamla geldiğim yeri göstermek istedim." Babasından o kadar doğal söz ediyordu ki kimse adamı öldürdüğünü tahmin edemezdi.

Birbirimizi çocuklarımızla birlikte on kere daha gördükten sonra ilişkimiz başladı.

O yıl ilk kez seviştiğimizde Nisan'ın altısıydı. Moteldeydik, gün batımı pencereye kan gibi yansıyordu, iki oda ötede bir kadın hiç teselli

edilemeyecekmiş gibi ağlıyordu. Bir an o kadının karım olduğunu hayal ettim.

"Seni ne kadar uzun zamandır sevdiğimi biliyor musun?" dedi.

"Tanrı'ın, bunu duymak ne güzel bilemezsin."

"Sekiz yaşımdan beri."

"Bense dokuz yaşımdan beri."

"Kocam öğrenirse mahvolur."

"Benim de karım."

"Ama dürüst olmalıyım."

"Dürüst olmanı istiyorum."

"ü:ıa ne olursa olsun, umrumda değil. Ben seninle birlikte olmak istiyorum."

O yıl Aralık ayında karım Donna sağ göğsünde bir ur olduğunu fark etti. İki hafta sonra her iki göğsü de alındı, kemoterapiye başlandı.

Dokuz yıl yaşadı. Bu arada Wendy ile ilişkimiz sürdü. Daha başlarda eşlerimiz ilişkimizi öğrenmişti. Beklediğimden daha yaşlı ve ciddi olan kocası bir gün yeni BMW'siyle büroma geldi ve beni iflasa sürüklemekle tehdit etti. Mali çevrelerde nüfuzu olduğunu iddia ediyordu.

Karım beni terk etmekle tehdit etti ama çok halsizdi. Kanseri onu öldürmeyen ama bir türlü terk de etmeyen bir cinsti. Çoğu zaman bitkin oluyor, artık ona bıraktığım yatak odasında günlerce kalıyordu. Misafir odası da benim olmuştu. Karım ne zaman Wendy konusunda bana kızsa, Rob bana saldırıyor, haykırarak benden nefret ettiğini söylüyor, her geçen gün daha da güçlenen yumruklarıyla bana vuruyor, vuruyordu. Ben babamdan neden nefret ediyorsam, o da aynı nedenlerle benden nefret ediyordu: Yarışlara onulmaz tutkum, geleceğimizin güven altında olmaması, banka hesabımızın o gün koşan atların kaprisine bağlı oluşu.

Wendy'nin kızı da babasının alkolik olması yüzünden annesini suçluyordu. Durmadan boşanmaktan söz ederlerdi ama ayrı yaşamalarına izin vermeyecek kadar kötüydü mali durumları. Margaret annesine durmadan orospu diyordu. Bir süre sonra Wendy, Margaret'in gerçekten ele öyle düşündüğünü anladı.

Ertesi yıl iki şey oldu. Karım sonunda karanlığa gömüldü, Wendy'nin kocası da arabasını bir duvara çarparak öldü.

Cenaze töreni günlerinde bile yarışlara gittik.

"Asla anlayamadı."

"Karım da anlamadı" dedim.

"Yani, neden buraya geldiğimi."

"Biliyorum."

"Burada yaşadığımı hissettiğimi."

"Biliyorum."

"Başka hiçbir şeyin umurumda olmadığını."

"Biliyorum."

"Keşke ona daha iyi davransaydım."

"Keşke, Ama kendimizi suçlayarak sürdüremeyiz hayatımızı. Olan olmuş. Devam etmeliyiz."

"Margaret'in benden nefret ettiği kadar Rob da senden nefret ediyor mu acaba?"

"Belki de daha fazla" dedim. "Bazen bana öyle bakıyor ki sanırım bir gün beni öldürecek."

Ama ölecek olan ben değildim.

Wendy'nin cenazesinde hep bu sözleri düşündüm. Wendy'nin baba

sini öldürdüğü gibi Margaret de annesini öldürmüştü. Gazeteler olayın üstüne atladılar.

Ölmüş karımın ardından ağlamalıydım ama ben ölmüş aşkımın ardından ağladım. Aylarca kendimi bilmeden içtim. Müşteriler beni terk etti, yüksek kirayı artık ödeyemediğim için banliyödeki güzel evimizi bırakıp şehrin, sanki hep yangın çıkan bir semtinde küçük bir apartman dairesine taşındım. Artık Rob için üzülmüyordum. Üniversiteye gitmek için yeteri kadar burs bulup benimle ilişkisini kesmişti.

Yıllar, yıllar geçti. Yarışlar hayatımdaki sabit tek şeydi. Birçok kez okulunun mezunlar derneği aracılığıyla Rob'la görüşmek istedim ama yararı olmadı. Adresinin babasına verilmemesini istemişti.

Derken hastane, birkaç kez de detoks kliniği. Bağışlanmam için yalvardığını kilise. Yeniden doğuşum ve törende mutluluğu tanrıda bulduğumu ilan edişim...

Sonra sığmak. Beş yıl orada yaşadım, her yanı boyayıp temizleyip sığmağın öteki sakinleri için yaşanır hale getiriyordum. Rahibeler beni seviyora benziyorlardı.

Dişlerim tamamen döküldü, takma diş yaptırmak zorunda kaldım. Ayağımdaki eklem iltihabı öyle kötüydü ki günlerce ayakkabı giyemediğim oluyordu. Gözlerime gelince, gözlüklerin sihirli etkisi bile artık işe yaramıyordu, öyle ki at yarışlarını televizyonda seyrettiğimde atları birbirine karıştırıyordum.

Sonra bir gece hastalanıp kan kustum. Sabah rahibelerden biri beni hastaneye götürdü, beni o gece için yatırdılar. Sabah doktor gelip bana mide kanseri olduğumu söyledi. Beş aylık ömür biçti.

Bazı günler bu ölüm kararı beni mutlu ediyordu. Geri dönüp baktığımda hayatım öyle uzun ve üzücüydü ki bittiğine seviniyordum. Bazı günler ise ağlıyor, rahibelerin, dua etmemi istediği Tanrı'dan nefret ediyordum. Yaşamak, yeniden yarışlara gitmek, şöyle tatlı, güzel bir şampiyon keşfetmek istiyordum.

Kötüleştikçe Rob'u daha fazla düşünür olmuştum. Rahibelere ondan söz ettim. Sonra bir gün çıkageldi.

Yalnız değildi. Yanında çok güzel kumral saçlı bir kadın ve annesiyle babasının en güzel hatlarını almış yedi yaşında bir oğlan çocuğu vardı.

"Baba bunlar Mae ve Stephen."

"Merhaba Mae ve Stephen. Sizlerle tanıştığıma ne kadar sevindim. Keşke sizi daha iyi ağırlayabilseydim."

"Aldırmayın böyle şeylere" dedi Mae. "Sizinle tanıştığımız için mutluyuz."

"Tuvalete gitmem lazım" dedi Stephen.

Mae, "Ben onu götüreyim, sen de babanla biraz yalnız kal" dedi. Böylece, yıllar sonra başbaşaydık. "Seni hâlâ bağışlayamıyorum, baba" dedi Rob.

"Seni suçlamıyorum."

"Bağışlamak istiyorum ama nedense yapamıyorum." Elini tuttum. "Böyle iyi bir hayatın olduğu için seviniyorum oğlum. Annene benzedin, babanta değil." "Onu çok seviyordum." "Sevdiğini biliyorum." "Ona çok ama çok kötü davrandım" Hâlâ öfkeli. Bütün o yıllar boyunca, "Karın ve oğlun ne tatlı." "Onlar benim hayatım, her şeyim."

Ağlamaya başladım. Kendime engel olamıyordum. Son anlarımda, ailesiyle birlikte iyi bir hayatı olduğuna seviniyordum. "Seni seviyorum, Rob." "Ben de seni seviyorum baba."

Sonra eğilip yanağımdan öptü. Daha çok ağlamaya başladım, ikimiz de utandık.

Mae ve Stephen döndü.

"Sıra bende" dedi Rob. Elini omzuma koydu. "Hemen dönerim." Sanırım gidip bir yerde tek başına ağlayacaktı. "Eh" dedi Mae, "rahat mısın?" "Çok,"

"Burası iyi bir yere benziyor." "Öyledir."

"Rahibeler de iyi insanlar olmalı."

"Çok iyi." Gülümsedim. "İkinizi gördüğüm için öyle sevindim ki." "Ben de. Yıllardır sizinle tanışmak istiyordum." "Eh" dedim gülerek. "O an geldiği için memnunum." Beyaz gömleği, mavi pantolonu ve güzelce taranmış saçlarıyla pek yakışıklı görünen Stephen, "Dede, keşke sen de bizimle yarışlara gelebilsen" dedi,

Mae'nin konuşmasına gerek kalmamıştı. Güzel gri gözlerinde bir an beliren acı bana her şeyi anlattı.

"At yarışları mı demek istiyorsun?" dedim. "Evet. Babam beni hep götürür, değil mi anne?"

"Ah, evet" dedi. Sesi ifadesizdi. "Hep götürür." Bir şeyler daha söyleyecekti ama kapı açıldı, Rob içeri girdi, artık konuşmaya zaman kalmamıştı. Hiç zaman kalmamıştı.

ED GORMAN'ı en çok etkileyen hikâye:

MAVİ OTEL Stephen Crane

I

Kort Romper'deki Palas Oteli açık maviye boyanmıştı, balıkçılın ayaklamadaki, kuş nerede durursa dursun ben buradayım diye bağıran rengin tonunda bir mavi. Dolayısıyla Palas Oteli, göz kamaştıran Nebraska kış manzarasını bile suskun bataklık kurşunisine çevirircesine çığlık çığlığa, uğuldayarak dururdu ovada. Tek başınaydı, üstelik kar yağarken iki yüz metre ötedeki kasaba da görünmez olurdu. Ama her yolcu istasyonda trenden indiğinde önce Palas Oteli'nin önünden geçmeye mecburdu, sonra Fort Romper'i oluşturan alçak ahşap evlerin dostluğuna sığınırdı. Yolcuların Palas Oteli görmeden geçmeleri düşünülemezdi. Otel sahibi Pat Scully, boya rengini seçerken bir strateji ustası olduğunu kanıtlamıştı. Havanın açık olduğu günlerde, kıtanın bir ucunu diğerine bağlayan ekspres trenler, sallana sallana giden dizi dizi Pulmanlar, Fort Romper'den hızla geçerken yolcuların oteli görür görmez irkildikleri doğruydu. Doğu'nun kahverengi kızıllarına, çeşit çeşit koyu yeşillerine alışık olanlar utanç, acıma ve dehşet dolu bir kahkaha atarlardı. Ama ovadaki kasabanın sakinleri ile doğal olarak oraya uğrayanlara göre, Pat Scully çok iyi bir iş başarmıştı. Gün be gün rayların üstünden Romper'den geçen bu servet, bu debdebe, bu inançlar, sınıflar ve bu bencilliklerle ortak hiçbir rengi yoktu ova insanlarının.

Böylesine masmavi bir otelin sergilediği zevkler sanki yeterince davetkâr değilmiş gibi, Scully, Romper'da duran o normal tarifeli trenleri her sabah ve akşam karşılamayı âdet edinmişti. Elinde torbası ne yapacağını bilmeden duran herkesi kandırıp oteline götürürdü.

Bir sabah, üstü kabuk gibi karla kaplı lokomotif art arda dizili yük vagonlarını ve tek yolcu vagonunu çekerek istasyona getirdiğinde Scully üç adam yakalamak gibi şaşılacak bir iş başardı. Biri, elinde cilalı ucuz bir bavul taşıyan titrek, gözleri fıldır fıldır bir İsveçli'ydi, biri, Dakota hattına yakın bir çiftliğe giden uzun boylu, güneşten yanmış bir kovboy, diğeri de Doğu'dan gelen ama Doğulu'ya benzemeyen, oradan geldiğini de söylemeyen ufak tefek sessiz bir adam. Scully onları neredeyse esir almıştı, Öyle zeki, öyle neşeli ve iyiydi ki her halde üçü de, kaçmaya kalkmanın kabalığın son kertesi olacağına karar vermişti. Küçük İrlandalı'nın peşinde, gıcırdayan tahta kaldırımlara basarak zar zor yürüdüler. Scully kafasına

sımsıkı bir kürk kep geçirmişti. İki yandan, tenekeden yapılmış gibi duran kırmızı kulakları dik dik çıkıyordu.

Scully bin bir nezaket göstererek, taşkın bir konukseverlikle nihayet hepsini mavi otelin kapısından içeri soktu. Girdikleri oda küçüktü. Sanki, tam ortada bir Tanrı gibi hiddetle homurdanmakta olan kocaman soba için yapılmış bir tapmaktı. Sobanın çeşitli yerlerinde demir o kadar kızmıştı ki ışık saçmaya, sarı sarı parlamaya başlamıştı. Sobanın yanında Scully'nin oğlu Johnnie, gri ve kum rengi karışık bıyıkları olan yaşlı bir çiftçiyle iskambil oynuyordu. Ağız dalaşı halindeydiler. Yaşlı çiftçi iki de bir yüzünü sobanın arkasında duran ve tütün suyundan kahverengiye dönmüş talaş kutusuna çeviriyor, artık çok sıkılmış, çok sinirlenmiş gibi tükürüyordu. Ortalığı laf kalabalığına boğan Scully oyunu bozup oğlunu yeni konukların birkaç valiziyle birlikte yukarı yolladı. Kendisiyse konuklarını üç ayrı leğende duran dünyanın en soğuk suyunun başına götürdü. Kovboyla Doğulu, kıpkırmızı olana kadar bu suyla kendilerini yıkadılar, sanki bir tür maden cilası yapmış gibiydiler. Oysa İsveçli suya yalnızca parmaklarını, pür dikkat ve tereddütle dokundurdu. Bütün bu küçük törenlerle, üç yolcuya Scully'nin pek yardımsever olduğu hissi verilmeye çalışılıyordu. Onlara öyle iyiliği dokunuyordu ki sormayın gitsin. Havluyu önce birine, sonra ötekine, olanca hayırseverliği tutmuş gibi uzattı.

Sonra ilk girdikleri odaya döndüler ve sobanın çevresinde oturarak Scully'nin öğle yemeği hazırlayan kızlarına işgüzarca emirler yağdırmasını dinlediler. Yeni tanışların arasında dikkatle davranmak gerektiğini bilen tecrübeli insanların sessizliği içinde, dalıp gitmişlerdi. Ne var ki, sobanın en sıcak bölümüne yakın iskemlesinde, bir daha hiç kalkmayacakmış gibi oturan yaşlı çiftçi yüzünü sık sık talaş kutusundan çevirip yabancılara şuradan buradan laf atıyordu. Ya kovboy ya da Doğulu genellikle kısa ama yeterli cümlelerle cevaplıyorlardı onu. İsveçli tek söz söylememişti. Odadaki herkese tek tek kaçamak bakışlar fırlatıp nasıl biri olduklarını tahmin etmekle meşguldü. Adamın suçlu insanlara özgü aptalca bir kuşku duygusuna kapılmış olduğunu düşünüyordu insan. Fena halde korkmuşa benziyordu,

Daha sonra, akşam yemeği yerken yalnızca Scully'yle biraz sohbet etti. Sorulmadığı halde New York'tan geldiğini, orada on yıldır terzilik yaptığını anlattı. Bu bilgiler Scully'nin çok ilgisini çekmişti, o da kimse sormadığı halde on dört yıldır Romper'de oturduğunu belirtti. İsveçli ürün ve işçi

ücretleri hakkında sorular sordu. Scully'nin uzun uzadıya verdiği cevapları dinlemez gibiydi. Bakışları hâlâ bir adamdan diğerine dolaşıyordu.

Sonunda bir kahkaha atıp göz kırparak bıı Batı kasabalarından bazılarının çok tehlikeli olduğunu söyledi, bu sözlerden sonra da masanın altındaki bacaklarını uzattı, başını arkaya atıp yine kahkahalarla güldü. Bu gösterinin diğerleri için hiçbir anlam taşımadığı çok açıktı. İsveçli'ye merakla, sessizce baktılar.

II

Adamlar ön odaya ağır adımlarla girdiklerinde, iki küçük pencereden esip savuran bir kar denizi manzarası gördüler. Rüzgârın koca kolları bütün gücüyle, daireler çizerek ama boşuna bir çabayla kar tanelerini kucaklamaya gayret ediyordu. Bu beyhude öfkenin ortasında, yüzü bembeyaz, kıpırtısız bir adama benzeyen bir bahçe kapısı direği, dona kalmış durmaktaydı. Scully gür bir sesle kar fırtınasının başladığını bildirdi. Mavi otelin, pipolarını yakan konuklan, hallerinden memnun erkeklerin tembel homurtularıyla durumu kabullendiler. Homurdanarak yanan sobanın bulunduğu küçük odanın yaydığı sıcaklıktan denizlerdeki hiçbir ada kurtulamazdı. Scully'nin oğlu Johnnie, iskambilde yetenekli olduğunu düşündüğünü belli eden bir ses tonuyla gri ve kum rengi bıyıklı yaşlı çiftçiyi oyuna davet etti. Çiftçi hor gören, amansız bir homurtuyla kabul etti. Sobanın yanı başına oturup dizlerini geniş bir tahtanın altına soktular. Kovboyla Doğulu oyunu merakla izlediler. İsveçli pencerenin yanında tek başına kaldı ama yüzünde anlaşılmaz bir heyecanın izleri vardı.

Johnnie ile gri bıyıklının oyunu birden ağız dalaşıyla sona erdi. Yaşlı adam rakibine kızgın bir bakış atarak ayağa kalktı. Ağır ağır ceketinin düğmelerini ilikledi, sonra vakur bir edayla yürüyerek odadan çıktı. Öteki erkekler ihtiyatla susarken İsveçli güldü. Kahkahası her nasılsa çocukça çınladı. Bu arada herkes ona tuhaf tuhaf, nesi olduğunu sorar gibi bakmaya başlamıştı.

Şakalaşmalar arasında yeni bir oyun kuruldu. Kovboy, Johnnie'nin ortağı olmayı önerdi, sonra hepsi İsveçli'ye dönüp ufak tefek Doğulu'yla eşleşmesini istediler. Adam oyun hakkında bazı sorular sordu, birçok ad altında oynandığını öğrenip eskiden de benzer bir oyun oynadığını anlayınca daveti kabul etti. Sinirli bir tavırla, her an bir saldırı bekliyormuş gibi ötekilerin yanına geldi. Nihayet oturdu, karşısındaki yüzlere tek tek baktı ve tiz bir sesle güldü. Kahkahası öyle garipti ki Doğulu çabucak

yüzüne baktı. Kovboy ağzı açık, dikkatle adamı seyrediyordu, Johnnie ise hareketsiz parmaklarında kartları tutarak durdu.

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Johnnie "Eh, oynayalım artık" dedi, "Haydi!" İskemlelerini öne çektiler, tahtanın altında dizleri birbirine değdi. Oynamaya başladılar. Kendilerini oyuna verince ötekiler de İsveçli'nin davranışını unuttu.

Kovboy kartları masaya çarpan oyunculardandı. Eline iyi kâğıt geldiğinde kartları teker teker bütün gücüyle uyduruk masaya çarpıyordu. Kâğıdı öyle bir gurur ve ustalıkla alıyordu ki rakiplerinin yüreği haksızlığa uğramış gibi çarpmaya başlıyordu. Oyunculardan biri kâğıtları masaya çarparsa o oyun mutlaka yoğunlaşır. Kovboy ne zaman as ve papazlarını masaya çarpsa Doğulu ile İsveçli'nin yüzü asılıyor, Johnnie ise gözleri neşeyle parlayarak kıkırdayıp duruyordu.

Oyun kızıştığından artık kimse İsveçli'nin garip davranışlarına aldırmıyordu. Herkes oyuna dalmıştı. Nihayet, yeni bir el dağıtılırken İsveçli birden Johnnie'ye dönüp sordu: "Bu odada öldürülen çok adam olmuştur herhalde," Herkesin ağzı açık kaldı, dönüp İsveçli'ye baktılar.

"Ne diyorsun sen?" dedi Johnnie.

İsveçli yine o kaba kahkahasıyla güldü, bir tür sahte cesaret ve tehdit doluydu hali tavrı. "Ne demek istediğimi pekâlâ anlıyorsunuz" diye cevap verdi.

"Anlıyorsam yalancının tekiyim!" diye protesto etti Johnnie. Oyun durdu, herkes İsveçli'ye baktı. Johnnie otel sahibinin oğlu olarak doğrudan sorması gerektiğini hissetmişti anlaşılan. "Ne demek istiyorsunuz, beyim?" diye sordu. İsveçli ona göz kırptı. Kurnazca bir göz kırpıştı bu. Tahtanın kenarına yasladığı parmakları titriyordu. "Anlaşılan hiçbir şeyden haberim olmadığını sanıyorsunuz. Belki de korkağın teki olduğumu düşünüyorsunuz, ha?"

"Senin hakkında bir şey bilmiyorum" diye cevapladı Johnnie. "Neyi bilip neyi bilmediğin de umurumda değil. Lafı nereye getirdiğini bilmiyorum, işte bütün söylediğim bu. Bu odada kimse öldürülmedi."

Sürekli İsveçli'ye bakmakta olan kovboy konuştu bu sefer: "Neyiniz var sizin?"

Anlaşılan İsveçli kendini feıia halde tehdit altında hissediyordu. Titredi, ağzının kenarları bembeyaz kesildi. Ufak tefek Doğulu'ya doğru âdeta

yalvaran bir bakış fırlattı. Bütün bu süre içerisinde çok cesurmuş gibi hava atmayı sürdürüyordu. "Ne demek istediğimi bilmiyorlarmış" diye alay ederek Doğulu'yla konuştu.

Doğulu duraladı, uzun uzun düşündükten sonra kayıtsızca cevap verdi: "Sizi anlamıyorum."

İsveçli'nin bir hareket yaptı, belli ki yardım değilse bile hiç olmazsa biraz yakınlık beklediği tek yerden de tehditle karşılaştığını düşünüyordu. "Anladım, hepiniz bana karşısınız. Anladım..."

Kovboy tam bir şaşkınlık içindeydi. "Bana bak!" diye bağırdı, kâğıt destesini tahtaya şiddetle çarptı. "Bana bak, ne yapmaya çalışıyorsun sen?"

İsveçli yerdeki yılandan kaçan adamın hızıyla ayağa fırladı. "Dövüşmek istemiyorum!" diye haykırdı. "Dövüşmek istemiyorum!"

Kovboy uzun bacaklarını insanın gözüne sokar gibi, bilhassa uzattı. Elleri cebindeydi. Talaş kutusuna tükürdü. "Dövüşmek istediğini kim söylüyor ki?" diye sordu.

İsveçli hızla odanın köşesine doğru geriledi. Elleri kendini savunurcasma göğsünün önündeydi, korkusunu belli etmemeye çalıştığı açıktı. "Beyler" dedi titrek bir sesle. "Bu evden çıkamadan öldürüleceğim anlaşılan! Bu evden çıkamadan öldürüleceğim anlaşılan! Bu evden çıkamadan öldürüleceğim anlaşılan!" Gözleri ölen bir kuğununki gibiydi. Pencereden alacakaranlığın gölgelerinde karların maviye çaldığı görülebiliyordu. Rüzgâr evi hırpalıyordu, yerinden oynamış bir şey, kapıyı çalan ruh gibi ahşap kaplamalara çarpıyordu.

Bir kapı açıldı, içeri Scully girdi. İsveçli'nin acıklı halini görünce hayretle duraladı. Sonra, "Burada neler oluyor?" dedi.

İsveçli derhal, âdeta hevesle cevap verdi. "Bu adamlar beni öldürecek."

"Öldürecek mi?" diye hayretle bağırdı Scully. "Öldürecek ha? Sen ne diyorsun?"

İsveçli kurban edilecekmiş gibi bir hareket yaptı.

Scully hiddetle oğluna döndü. "Neler oluyor, Johnnie?"

Oğlan somurtmaya başlamıştı. "Biliyorsam ne olayım" dedi. "Hiçbir şey anlamadım." Kartları karıştırmaya başladı, kızgın hareketlerle bir aşağı bir yukarı oynatıyordu hepsini. "Burada birçok namuslu adam öldürülmüşmüş

ya da öyle bir şey işte. O da burada öldürülecekmiş. Nesi var bilmiyorum. Kafadan çatlaksa hiç şaşmam."

Scully bir açıklama yapar diye kovboya baktı ama o yalnızca omuzlarını silkti.

Scully yeniden İsveçli'ye döndü. "Seni öldürecekler mi? Senin bir tahtan eksik anlaşılan."

"Ah, biliyorum!" diye haykırdı İsveçli. "Neler olacağını biliyorum. Evet, ben deliyim... Evet. Evet, elbette. Deliyim... Evet. Ama bildiğim bir şey var..." Yüzü acıdan ve dehşetten terlemiş gibiydi. "Buradan sağ çıkmayacağımı biliyorum."

Kovboy derin bir nefes aldı. Sanki aklını kaçırmasına ramak kalmıştı. "Vay anasını" diye kendi kendine fısıldadı.

Scully hızla dönüp oğlunun karşısına dikildi. "Bu adamı rahatsız ettin, değil mi?"

Johnnie şikâyet edercesine bağırdı. "Allah çarpsın ki bir şey yapmadım!"

İsveçli araya girdi. "Beyler, dertlenmeyin. Bu evi terk ediyorum. Gidiyorum çünkü..." Bakışlarıyla suçluyordu onları. "Çünkü öldürülmek istemiyorum."

Scully oğluna çok öfkelenmişti. "Seni gidi şeytan, neler oluyor söyler misin bana? N'aptm? Konuş!"

Johnnie çaresizlikle bağırdı, "Bırak beni! Bilmediğimi söylemiyor muyum sana? Bu... bu adam onu öldürmek istediğimizi söylüyor. Bütün bildiğim bu. Nesi var bilmiyorum."

İsveçli durmadan tekrarlıyordu. "Üzülmeyin Bay Scully, üzülmeyin. Bu evi terk edeceğim. Gideceğim çünkü öldürülmek istemiyorum. Evet, elbette. Ben deliyim... Evet. Ama bunu biliyorum! Gideceğim. Bu evi terk edeceğim. Üzülmeyin, Bay Scully, üzülmeyin. Gideceğim."

"Gitmeyeceksiniz" dedi Scully. "Ben bu işi çözene kadar gitmeyeceksiniz. Kim sizi rahatsız ettiyse icabına bakarım. Burası benim evim, Benim çatım altındasınız. Kendi halinde insanların burada rahatsız edilmesine göz yumamam." Johnnie'ye, kovboya ve Doğulu'ya hiddetle baktı.

"Aldırmayın, Bay Scully. Aldırmayın. Giderim ben. Öldürülmek istemiyorum." İsveçli merdivenlere çıkan kapıya doğru yürüdü. Belli ki

niyeti hemen valizini almaktı.

Scully engel olmak istercesine, "Hayır, hayır!" diye bağırdı ama yüzü bembeyaz olmuş adam yanından süzülerek odadan çıktı. "Pekâlâ" dedi Scully hiddetle, "bütün bunların anlamı ne?"

Johnnie ile kovboy birlikte bağırdılar, "Biz ona bir şey yapmadık!"

Scully'nin bakışları buz gibiydi. "Demek yapmadınız, öyle mi?" dedi.

Johnnie ağır bir küfür savurdu. "Hayatta gördüğüm en zır zır deli o. Biz hiçbir şey yapmadık. Burada oturmuş kâğıt oynuyorduk, birden herif..."

Babası aniden Doğulu'ya döndü: "Bay Blanc" diye sordu, "bu veletler n'aptı?"

Doğulu yeniden düşündü. "Yanlış bir şey yaptıklarını görmedim" dedi ağır ağır.

Scully âdeta ulumaya başlamıştı. "Peki, ne demek oluyor bu?" Oğluna gaddarca baktı. "Seni bir güzel ıslatsam diye düşünüyorum" dedi.

Johnnie telaş içindeydi. "Ama ben ne yaptım ki?" diye böğürdü babasına.

III

"Diliniz tutuldu herhalde." Scully oğluna, kovboya ve Doğulu'ya söylediği bu cümlenin sonunda odadan çıktı.

Yukarıda İsveçli kocaman bavulunun kayışlarını bağlıyordu. Bir an için sırtı kapıya yarı dönük durmuştu. Kapı yönünde bir gürültü işitince tekerlek gibi dönüp ayağa fırlayarak bir çığlık attı. Scully'nin kırışık yüzü taşıdığı küçük lambanın ışığında çok ciddiydi. Lambadan yukarı fışkıran parlak sarılık yalnızca yüzünün sivri bölümlerini renklendiriyor, örneğin gözlerini esrarlı gölgeler içinde bırakıyordu. Caniye benzemişti.

"Hey, ahbap!" diye hiddetle söylendi. "Aklını mı kaçırdın?"

"Yo, hayır! Hayır!" diye söze atıldı ötekisi. "Bu dünyada bazı şeyleri senin kadar bilenler de var... Anladın mı?"

Bir an için durup bakıştılar. İsveçli'nin ölü sarılığındaki yanaklarında parlak kırmızı renkte, sanki dikkatle boyanmış gibi duran keskin kenarlı iki leke vardı. Scully lambayı masaya koydu ve yatağın ucuna oturdu. Derin düşüncelere dalmış gibi konuştu. "Saçmalığa bak. Ömrümde böyle şey işitmedim. Serseme döndüm. Bu düşünceyi nasıl aklına soktun,

anlamıyorum." Sonra başını kaldırdı, sordu. "Gerçekten de seni öldüreceklerini mi düşündün?"

İsveçli, yaşlı adamın yüzünü beyninin içini okumak istermiş gibi inerindi. "Öyle düşündüm" dedi sonunda. Bu cevapla bir şeylerin patlak vereceğinden kuşkulandığı açıktı. Bavulun kayışını sıkıştırırken bütün kolu titredi, dirseği kâğıt parçası gibi sallandı.

Scully yatağın ayak ucundaki tahtaya elini şiddetle vurdu. "Hey ahbap, gelecek bahar kasabaya elektrikli tramvay hattı kuruluyor."

İsveçli aptal aptal, "Elektrikli tramvay hattı" diye tekrarladı.

"Bir de" dedi Scully, "Kırık Kol kasabasından buraya kadar yeni demiryolu yapılacak. Dört kilise ve şu büyük, görkemli tuğla okul da var. Ayrıca büyük bir fabrika. İki vıl içinde Romper bir metropol olacak."

Bavulunu kapamayı bitiren İsveçli doğruldu. Birden cesaretlenerek, "Bay Scully" dedi, "Size borcum ne?"

Yaşlı adam öfkeyle, "Bana borcun falan yok" dedi.

"Evet, var" diye aynı öfkeyle karşılık verdi İsveçli. Cebinden yetmiş beş sent çıkarıp Scully'nin eline tutuşturmak istedi. Ama yaşlı adanı parmaklarını iğrenmiş gibi kaçırdı. Sonuç olarak, ikisi de garip bir biçimde İsveçli'nin açık avucundaki üç gümüş çeyrekliğe bakmaya başladılar.

Scully sonunda, "beş kuruşunu bile almam" dedi. "Burada olup bitenlerden sonra asla." Soma, aklına bir fikir gelmiş gibi, "Gel!" diye bağırdı, lambasını alıp kapıya doğru gitti. "Yürü! Benimle gel bir dakika."

Korkusu iyice artan İsveçli, "Olmaz" dedi.

"Olur, olur" diye onu teşvik etti yaşlı adam. "Haydi! Sana bir resim göstereceğim. Koridorun öbür ucunda, odamda."

İsveçli saatinin geldiğine hükmetmiş olmalıydı. Çenesi düştü, dişleri bir iskeletinki gibi ortaya çıktı. Koridor boyunca Scully'yi izliyordu ama sanki ayaklarına zincir bağlıydı.

Scully, ışığı odasının duvarına tuttu. Küçük bir kızın gülünç bir fotoğrafı asılıydı duvarda. Debdebeli bir tırabzan dekoruna yaslanmıştı kız. İlk göze çarpan, etkileyici perçemleriydi. Kızın duruşu ancak duvara yaslanmış bir kızak kadar zarifti, hâkim renk de kurşuninin tonlarıydı. "İşte bak" dedi Scully, sesi yumuşacıktı. "Ölen küçük kızımın resmi bu. Adı Carrie idi. Çok güzel saçları vardı. Onu çok severdim, o..."

Arkasına dönünce, İsveçli'nin gözünü resme değil, odanın arkasında kalan gölgeliklere diktiğini gördü.

"Bana baksana!" diye avaz avaz bağırdı Scully. "Bu benim ölen kızımın resmi. Adı Carrie idi. Şu da en büyük oğlum Michael'ın resmi. Lincoln'da avukat, işleri de iyi. Çok iyi okuttum oğlumu, çok memnunum şimdi. İyi bir çocuk. Bak oğluma. Yiğit delikanlı. Lincoln'da sevilen, sayılan bir beyefendi! Sevilen, sayılan bir beyefendi." Scully sözlerini nutuk atar gibi bitirmişti. Bunun üzerine İsveçli'nin sırtına neşeyle bir yumruk attı.

İsveçli belli belirsiz gülümsedi.

"Şimdi" dedi yaşlı adam, "bir şey daha var." Birden yere çömeldi ve elini yatağın altına soktu. İsveçli adamın boğuk sesini duyuyordu. "Şu Johnnie olmasa yastığımın altına saklardım ya. Üstelik yaşlı kadın da var.., Nerede bu? İki kere aynı yere koymam, Hah, çık bakalım!"

Yatağın altından zorlukla çıktı, bohça gibi katlanmış eski bir ceket tutuyordu elinde. "Buldum onu" diye geveledi. Yere diz çöktü, ceketi açtı ve içinden büyük sarıkahverengi bir viski şişesi çıkardı.

İlk hareketi şişeyi ışığa tutmak oldu. Kimsenin dokunmadığından emin olmuştu anlaşılan. Şişeyi cömert bir hareketle İsveçli'ye uzattı.

Dizleri titreyen İsveçli bu güç kaynağını kapmak üzereydi ki birden elini çekti ve Scully'ye dehşet içinde baktı.

Yaşlı adam sevecen bir tavırla, "İç" dedi. Ayağa kalkmış, yüzü İsveçli'ye dönük duruyordu.

Bir sessizlik oldu. Sonra Scully tekrarladı, "İç!"

İsveçli çılgınca güldü. Şişeyi kaptı, ağzına götürdü. Dudakları şişenin ağzını gülünç bir şekilde kapanıp gırtlağı aşağı yukarı çıkıp inerken nefretle yanan gözleri yaşlı adamın yüzüne çakılıp kalmıştı.

IV

Scully odadan çıktıktan sonra, hâlâ iskambil tahtasını dizlerinin üstünde tutmakta olan üç adam uzun bir süre suskun kaldılar. Sonra Johnnie, "Bu gördüğüm en salak İsveçli" dedi.

Kovboy kuşku dolu bir sesle, "O İsveçli değil" dedi.

"Peki ne?" diye bağırdı Johnnie. "Ne peki?"

"Kanaatime göre" diye üstüne basa basa cevapladı kovboy, "bir tür HollandalI." O yörede bütün sarı saçlı, aksanlı konuşan erkeklere İsveçli demek eski, saygın bir gelenekti. Dolayısıyla kovboy cesaret isteyen bir düşünce atıyordu ortaya. "Evet, beyler" diye tekrarladı, "kanaatime göre bu herif bir tür HollandalI."

Johnnie suratım asarak homurdandı, "O kendine İsveçli diyor ya, neyse." Doğuluya döndü. "Siz ne dersiniz, Bay Blanc?"

"Eh, bilemiyorum" diye cevapladı Doğulu.

Kovboy, "Neden böyle davranıyor sizce?" diye sordu.

"Çünkü korkuyor." Doğulu piposunu sobanın kenarına vurdu. "Ödü patlıyor anlaşılan."

"Neden?" Kovboy ile Johnnie bir ağızdan konuşmuşlardı.

Doğulu ne cevap vereceğini düşündü.

"Eh, bilmiyorum ama anlaşılan adam fazlaca ucuz roman okumuş, şimdi de o romanlardaki gibi olacak sanıyor. Kurşun atılacak, birileri bıçaklanacak falan."

Fena halde öfkelenen kovboy, "Ama burası Wyoming ya da onun gibi bir yer değil" dedi. "Burası Nebraska."

"Elbette" dedi Johnnie, "iyice Batı'ya gidene kadar niye beklemiyor ki?"

Çok yer gezmiş olan Doğulu güldü. "Orası da farklı değil, artık değil. Ama o cehennemin dibinde olduğunu düşünüyor."

Johnnie'yle kovboy bunu uzun uzun düşündüler.

Sonunda Johnnie, "Çok komik" dedi.

"Evet" dedi kovboy. "Amma acayip iş. Umarım kar yolları kapamaz. Çünkü o zaman bu herife tahammül etmek zorunda kalırız. Bu da hiç iyi olmaz."

"Babam herifi kovsa bari" dedi Johnnie.

Sonra merdivende gürültülü ayak sesleri işittiler. Yaşlı Scully'nin şakalar yapan sesi çınlıyor, anlaşılan İsveçli de gülüyordu. Sobanın çevresindekiler birbirlerine boş boş baktılar. "Hayret!" dedi kovboy. Odanın kapısı birden açıldı, yüzü kızarmış, bir şeyler anlatan yaşlı Scully içeri girdi. İsveçli'yle aralıksız konuşuyor, o da ardından gelirken cesurca gülüyordu. Sanki iki şamatacı adam ziyafet salonundan dönmekteydi.

Scully oturan üç adama yüksek sesle, "Haydi bakalım" dedi, "kıpırdayın biraz, biz de sobanın yanına oturalım." Kovboyla Doğulu itaatkâr bir tavırla yeni gelenlere yer açmak üzere iskemlelerini kenara çektiler. Oysa Johnnie isyankâr bir ifadeyle yerine iyice yerleşti ve hiç kıpırdamadı.

"Haydi! Azıcık kenara git" dedi Scully.

"Sobanın öteki tarafında bol bol yer var" dedi Johnnie.

"Cereyanda mı oturalım yani?" diye kükredi babası.

İsveçli o sırada kendine güvenen bir adamın heybetiyle araya girdi. "Yok, yok. Bırak oğlan istediği yere otursun" dedi kabadayı bir tavırla.

Scully boyun eğmiş gibi, "Pekâlâ! Pekâlâ!" dedi. Kovboyla Doğulu şaşkın şaşkın bakıştılar.

Beş iskemle sobanın etrafına yarım ay biçiminde yerleştirildi. İsveçli konuşmaya başladı. Kibirle, küfrederek, öfkeyle konuşuyordu. Johnnie, kovboy ve Doğulu surat asarak susuyor, yaşlı Scully hevesle dinliyor, sevecen sözlerle araya giriyordu.

Sonunda İsveçli susadığını belirtti. İskemlesinde kıpırdadı, gidip bir bardak su içeceğini söyledi.

Scully derhal, "Ben gidip getiririm" dedi.

"Hayır" dedi İsveçli, burun bükerek. "Kendim alırım." Ayağa kalktı, otelin yöneticilere ayrılmış bölümüne giden bir otel sahibi gibi yürüdü.

İsveçli onları işitemeyecek kadar uzaklaşınca, Scully ayağa fırlayıp diğerlerine fısıldadı. "Yukarıda onu zehirleyeceğimi sandı."

"Hey!" dedi Johnnie. "Bu adam benim midemi bulandırıyor. Neden onu karların ortasına atmıyorsun?"

"Hayır, şimdi iyi" dedi Scully. "Doğu'dan gelmiş adam, buranın kötü bir yer olduğunu sanmış. Hepsi bu. Şimdi iyi."

Kovboy hayranlıkla Doğulu'ya baktı. "Haklıymışsın" dedi, "HollandalI olduğu doğruymuş."

Johnnie babasına, "Şimdi düzelmiş olabilir" dedi. "Ama inanmıyorum. Biraz önce korkmuştu, şimdi de cakasından geçilmiyor."

Scully'nin konuşması daima İrlandalı ağzı, Batı deyimleri ve hikâye kitapları ile gazetelerden elde edilmiş garip denecek kadar resmi cümle parçacıklarının bir birleşimi olurdu. Şimdi oğluna yine acayip bir dil ve

deyim yığınıyla âdeta saldırdı. Gök gürültüsü gibi bir sesle, "Ben burada ne işletiyorum? Nc işletiyorum? Ne işletiyorum?" Dizine şiddetle vurdu, sorusunun cevabını kendi verecekti ve herkes dikkatle dinlemeliydi. "Bir otel işletiyorum!" diye bağırdı. "Otel, anladın mı? Çatımın altındaki bir konuğun kutsal ayrıcalıkları vardır. Kimse onu rahatsız edemez. Gitmeyi tercih etmesine yol açacak tek bir kelime söylenmeyecek. İzin veremem böyle bir şeye. Bu kasabada, burada kalmaya korktuğu için benim müşterimi misafir ettiklerini söyleyebilecek başka bir yer olamaz." Birden kovboy ile Doğulu'ya döndü. "Haklı mıyım?"

"Evet, Bay Scully" dedi kovboy, "Haklısınız."

"Evet, Bay Scully" dedi Doğulu, "Haklısınız."

V

Saat altıdaki akşam yemeğinde İsveçli ateşten bir çarkıfelek gibi cızırdayıp durdu. Bazen neredeyse coşkulu bir şarkıya başlayacakmış gibi oluyor, çılgınca halleri yaşlı Scully'den teşvik görüyordu. Doğulu kendini kutu gibi kapamıştı. Kovboy şaşkınlıktan ağzı açık oturuyor, yemeyi bile unutuyor, Johnnie öfkeyle tabaklar dolusu yemek tüketiyordu. Evin kızları yeni çörek getirmek zorunda kalınca yerliler gibi dikkatle yaklaşıyor, işlerini görmeyi başarınca saklayamadıkları bir korkuyla kaçıyorlardı. İsveçli bütün ziyafete hâkimdi, her şeye vahşi bir ayin havası katıyordu. Sanki birden boyu uzamıştı, karşısındaki her çehreye zalim bir iğrenmeyle bakıyordu. Sesi odada çınlıyordu. Bir keresinde, çatalını zıpkın gibi bir çöreğe batırmaya çalışırken, silah neredeyse Doğulu'nun aynı çöreğe uzanan elini delecekti.

Yemekten sonra, erkekler öteki odaya doğru art arda giderlerken İsveçli Scully'nin omzunu acımasızca yumrukladı. "Hey, ihtiyar, güzel bir yemek yedik." Johnnie umutla babasına baktı, eskiden düştüğü için omzunun hassas olduğunu biliyordu. Gerçekten de, bir an için Scully öfkeyle parlayacak gibi oldu ama acıyla gülümseyerek sustu. Ötekiler yaşlı adamın tavrından, İsveçli'nin yeni davranış biçiminden sorumlu olduğunu kabul ettiğini anladılar.

Johnnie babasını kenara çekti. "Bari birini bul da seni merdivenden yuvarlasın, ha?" Scully cevap vermek yerine kaşlarını çattı.

Sobanın çevresinde toplandıklarında İsveçli yine iskambil oynamakta ısrar etti. Scully önce nazikçe bu planı reddetmek istedi ama İsveçli bir kurt

gibi vahşice baktı ona. Yaşlı adam boyun eğdi, İsveçli ötekilere oynayıp oynamayacaklarını sordu. Sesinde iyice tehditkâr bir ton vardı. Kovboy ile Doğulu kayıtsızca oynayacaklarını söylediler. Scully biraz sonra 18:58 trenini karşılamaya gitmek zorunda olduğunu bildirdi, İsveçli de düşmanca Johnnie'ye döndü. Bir an için bakışları bıçak gibi kesişti, sonra Johnnie gülümseyerek "Olur" dedi, "ben oynarım."

Küçük tahtayı dizlerinin üstüne koyup kareyi oluşturdular. Doğulu ile İsveçli yine ortaktı. Oyun devam ederken, kovboyun kartları tahtaya çarpmaması herkesin dikkatini çekti. Bu arada, lambanın yanında oturan Scully gözlüğünü takmış, tuhaf bir biçimde yaşlı bir rahibe benzeyerek gazetesini okumaktaydı. Biraz sonra 18:58 trenini karşılamaya gitti ve dikkat etmesine rağmen kapıyı açınca buz gibi bir rüzgâr içeriye doldu. Hem kâğıtlar uçtu hem de oyuncular iliklerine kadar üşüdü. İsveçli çok kötü küfretti, Scully geri döndüğünde bu sıcacık, dost ortamı yine bozdu. İsveçli yine küfretti. Ama sonra yine oyuna daldılar. Başları öne eğikti, elleri hızla hareket ediyordu. İsveçli kartları tahtaya çarpma modasına uymuştu.

Scully gazetesini aldı ve uzun bir süre kendisinden çok ama çok uzak konulara daldı gitti. Lamba tütüyordu, bir ara gazetesini bırakıp fitilini ayarladı. Bir sayfadan ötekine geçerken gazete yumuşak ve rahat bir sesle hışırdıyordu. Birden iki korkunç kelime duydu, "Hile yapıyorsun!"

Böyle sahneler ortamın az da olsa dramatik önemi olduğunu kanıtlar. Bütün odalar trajik bir çehre arz edebilir, bütün odalar komik olabilir. Bu küçük sığmak şimdi bir işkence odası gibi çirkindi. Erkeklerin yeni çehreleri, İsveçli, Johnnie'nin yüzüne koca bir yumruk gönderdiği anda değişmişti. Johnnie kendisini suçlayan alev alev yanan gözlere dik dik bakıyordu. Doğulu'nun rengi solmuştu, kovboyun çenesi, önemli bir davranış biçimini oluşturan o uyuşuk şaşkınlık ifadesiyle açık kalmıştı. O iki kelimeden sonra odada duyulan ilk ses Scully'nin unutup yere düşürdüğü gazetesinin hışırtısı oldu. Gözlüğü de burnundan düşmüş ama pençesiyle havada yakalamıştı. Gözlüğü sıkı sıkı tutan eli omzunun yanında tuhaf bir açıda duruyordu. Kâğıt oynayanlara bakakalmıştı.

Galiba bir saniyelik bir sessizlik oldu. Sonra, döşeme altlarından aniden çekilmiş olsa, adamlar bundan daha hızlı hareket edemezdi. Beşi de ortak bir noktaya doğru balıklama atlamışlardı. Johnnie, İsveçli'ye saldırmak üzere ayağa kalkarken içgüdüsel olarak kartları ve tahtayı korumak istediği için hafifçe tökezledi, Kaybettiği saniye, Scully'nin yetişmesine yaradı,

ayrıca kovboya İsveçli'yi sertçe itme fırsatı verdi, İsveçli de sendeleyerek geri gitti. Hepsinin dili aynı anda çözüldü ve her hançereden boğuk hiddet, yalvarma ya da korku haykırışları çıktı. Kovboy deli gibi İsveçli'yi itip kakıyordu. Doğulu ile Scully çılgınlar gibi Johnnie'ye sarılmışlardı. Ama duman içindeki odada, sakinleştirmeye çalışanların bir o yana bir bu yana sallanan bedenlerinin üstünde, iki savaşçının birbirine meydan okuyan kızgın ve çelik gibi gözleri karşılaşmıştı bile.

Tabii ki tahta devrilmiş, bütün kartlar yere saçılmıştı. Erkeklerin çizmeleri, budala gözleriyle tepelerinde sürmekte olan savaşı seyreden şişko ve boyalı papazlarla kızları eziyordu.

Scully'nin sesi haykırışları bastırdı. "Durun! Durun diyorum! Durun, hemen şimdi!"

Scully ile Doğulu'nun saflarını aşmaya çabalayan Johnnie bağırıyordu, "Hile yaptığımı söylüyor! Hile yapıvormuşum! Kimse bana hile yapıyor diyemez! Eğer hile yapıyor derse, 'nın tekidir!"

Kovboy, İsveçli'ye söyleniyordu, "Bırak artık! Bırak, duydun mu?"

İsveçli'nin haykırışları bitmek bilmiyordu. "Hile yaptı! Gördüm! Gördüm onu!"

Doğulu'ya gelince, yalvaran sesine kimse aldırış etmiyordu. "Bekleyin bir dakika! Hey, bekleyin bir! Hiç kâğıt oyunu yüzünden kavga edilir mi? Durun biraz..."

Bu kargaşada tam bir cümle işitmenin olanağı yoktu. "Hile"... "Bırak"... "dedi bana"... Bu bölük pörçük kelimeler bağrışmaları delip geçiyor, odada çın çm çınlıyordu. Hiç kuşkusuz en büyük gürültüyü koparan Scully'nin, bu asi çetede sesini duyuramayan tek kişi olması çok ilginçti.

Sonra birden gürültü kesildi. Sanki herkes soluk almak için durmuştu. Odada hâlâ öfkenin yıldırımları çakmaktaysa da derhal çatışmaya girilme tehlikesinin olmadığı görülebiliyordu. Johnnie çevresindekileri omuzlayarak önünü açtı ve az daha İsveçli'yle göz göze gelmeyi başaracaktı. "Neden hile yapacakmışım? Neden hile yapacakmışım? Ben hile yapmam, kimse de hile yaptığımı söyleyemez!"

isveçli, "Gördüm seni! Gördüm seni!" dedi.

"Pekâlâ" dedi Johnnie, "Hile yaptığımı söyleyen herkesle dövüşürüm!"

"Hayır, dövüşemezsin" dedi kovboy, "burada olmaz."

"Of, biraz durun be!" dedi Scully ve aralarına girdi.

Yeteri kadar sessizlik çöktüğü için Doğulu'nun sesi işitilebildi. Durmadan tekrarlıyordu. "Durun bir dakika! Hiç kâğıt oyunu yüzünden kavga edilir mi? Durun biraz!"

Babasının omzu üstünden kıpkırmızı olmuş suratı beliren Johnnie yine İsveçli'ye sataştı. "Hile yaptın dedin bana, ha?"

isveçli dişlerini gösterdi. "Evet."

"O halde" dedi Johmiie, "dövüşeceğiz."

"Evet, dövüşelim!" diye kükredi İsveçli. İblise benziyordu. "Evet, dövüşelim! Sana nasıl biri olduğumu gösteririm! Kiminle dövüştüğünü görürsün sen! Dövüşemem sanıyorsun, değil mi?

Dövüşemem sanıyorsun! Gösteririm sana, hilebaz herif, dalavereci. Evet, hile yaptın! Hile yaptın! Hile yaptın!"

"Pekâlâ, o zaman işe başlayalım, beyefendi" dedi Johnnie soğuk bir sesle.

Saldırıları önlemeye çalışmaktan alm boncuk boncuk terlemiş olan kovboy umutsuzlukla Scully'ye döndü. "Şimdi ne yapacaksın?"

Yaşlı adamın Kelt çehresine bir değişiklik gelmişti. Sabırsızlanıyordu sanki, gözleri parlıyordu.

"Bırakalım dövüşsünler" diye kararlılıkla cevap verdi. "Artık bu işe dayanamayacağım. Bu lanet olası İsveçli'ye midem bulanana kadar arka çıktım. Bırakalım dövüşsünler."

VI

Dışarı çıkmaya hazırlandılar. Doğulu o kadar sinirliydi ki kollarını yeni deri paltosunun yenlerine sokmayı bir türlü beceremedi. Kovboy kürk kepini kulaklarına kadar indirirken elleri titriyordu. Aslında huzursuzluk belirtisi göstermeyen bir Johnnie vardı, bir de yaşlı Scully. Bütün bu ön hazırlıklar tek kelime edilmeden yürütüldü.

Scully kapıyı ardına kadar açtı. "Pekâlâ, haydi" dedi. O anda müthiş bir rüzgâr lambanın alevini titretti, bacadan da simsiyah bir duman çıktı. Soba güldür güldür yanarken sesi fırtınanın sesiyle yarışırcasına yükseldi. Yırtılmış, ezilmiş iskambil kartlarının bazıları yerden havalanıp çaresizce arkadaki duvara çarptı. Adamlar başlarını eğip denize girer gibi kasırgaya daldılar.

Kar yağmıyordu ama çılgın rüzgârın yerden kaldırdığı muazzam kar bulutları kurşun hızıyla güneye akıyordu. Karla kaplı toprak bu dünyadan olmayan bir saten kumaş gibi mavi mavi pırıldıyordu, başka hiçbir renk göremezdiniz. İnanılmayacak kadar uzak görünen kapkara alçak tren istasyonunda minicik bir mücevher gibi parlayan bir ışık vardı yalnızca. Kasıklarına kadar gelen karda yürümeye çalışırken İsveçli'nin bir şeyler haykırdığı anlaşıldı. Scully ona yaklaştı, omzuna elini koydu ve kulağını ona çevirdi. "Ne dedin?" diye bağırdı.

"Dedim ki" diye yineledi İsveçli, "bu çetenin karşısında yapabileceğim fazla bir şey yok. Hepiniz üstüme çullanacaksınız."

Scully darılmış gibi kolunu yumrukladı İsveçli'nin. "Yapma be adam!" diye haykırdı. Rüzgâr sözcükleri Scully'nin dudaklarından koparıp uzaklara götürdü.

İsveçli "Topunuz bir araya gelse..." diye gürledi ama fırtına onun cümlesinin de sonunu kaptı götürdü.

Derhal sırtlarını rüzgâra dönen erkekler, köşeyi hızla dönüp otelin daha korunaklı tarafına geçtiler. Küçük evin bir işlevi de, karın hiçbir şeyi yaşatmadığı bir mevsimde, bozuk da olsa V biçimli bir çimen parçasını burada korumaktı. Çimenin üstü dondan kabuk bağlamıştı, üstüne bastıkça çatırdıyordu. Evin rüzgâr alan tarafına nasıl kar yığıldığını tahmin edebiliyordu insan. Herkes bu görece sakin köşeye vardığında, İsveçli'nin hâlâ bağırdığı fark edildi.

"Neler olacağını biliyorum! Hepiniz üstüme çullanacaksınız! Hepinizi yenemem ki!"

Scully bir panter gibi ona döndü. "Hepimizi yenmek zorunda değilsin. Oğlum Johnnie'yi yenmek zorundasın. Bu arada sana dokunan karşısında beni bulur."

Her şey çabucak ayarlandı. İki erkek yüz yüze duruyor, Scully'nin sert buyruklarına itaat ediyorlardı. Belli belirsiz parlayan karanlıkta Scully'nin yüzüne eski Romalı askerlerin çehrelerindeki kişiliksiz ciddiyet çökmüştü. Doğulu'nun dişleri takırdıyordu, mekanik bir oyuncak gibi zıplamaktaydı. Kovboy bir kaya kadar hareketsizdi.

Rakipler üstlerindeki herhangi bir giysiyi çıkarmamışlardı. İkisinin de üstünde olağan kıyafetleri vardı. Yumrukları havadaydı, birbirlerini öyle

sakince süzüyorlardı ki bu bakışlarda bir aslanın vahşetini sezmemek mümkün değildi.

Bu arada Doğulu'nun beyni, üç adam hakkındaki kalıcı izlenimlerini âdeta filme çekmekteydi: Tören sunucusunun çelikten sinirleri, solgun, hiç kımıldamayan, korkunç İsveçli ve Johnnie, soğukkanlı ama vahşi, zalim ama yiğit. Bütün bu giriş hazırlıklarında asıl eylemin trajedisinden çok daha trajik bir şey vardı ve yuvarlanan, ağlayan kar tanelerini güneydeki dipsiz karanlığa sürükleyen fırtınanın uzun, yumuşacık çığlığıyla iyice güçleniyordu.

"Başla!" dedi Scully.

İki rakip öne fırlayıp tekeler gibi toslaştı, Yumrukların kalın paltoya indikçe boğuklaşan sesi, birinin sıkılmış dişleri arasından savurduğu küfürler işitiliyordu.

Seyircilere gelince, Doğulu tuttuğu nefesini bir ferahlama patlamasıyla koyverdi. Hazırlıkların gerginliğinden mutlak bir kurtulmanın ferahlığıydı bu. Kovboy ulur gibi bağırarak havaya sıçradı. Scully hareketsizdi. Hem olağanüstü şaşkın olduğundan hem de kendi izin verdiği ve düzenlediği dövüşün şiddetinden korktuğu için.

Karanlıktaki bu karşılaşma öyle bir uçuşan kollar kargaşasıydı ki hızla dönen bir tekerlekten daha fazla ayrıntı görülemiyordu. Arada bir, sanki çakan bir ışıkla aydınlanmış gibi, korkunç, pençe pençe olmuş bir çehre parlıyordu ve bir an sonra herkes karanlığa gömülüyordu. Eğer ağızlarından içgüdüsel olarak çıkan küfürler olmasa hepsini gölge sanabilirdiniz.

Birdenbire kovboyun içini öyle bir savaş tutkusu yakıp kavurdu ki vahşi bir at hızıyla öne fırladı. "Haydi, Johnnie! Haydi! Öldür onu! Öldür onu!"

Scully ona engel oldu. "Geri bas" dedi. Öyle bir baktı ki kovboy bu adamın Johnnie'nin babası olduğunu bilmese bile anlardı.

Doğulu için bu hiç değişmeyen dövüşün tekdüzeliği tahammül edilir gibi değildi. Bu karmakarışık, birbirine geçmiş bedenler ona sonsuzluk gibi geliyordu, oysa bütün duyuları sonun, o paha biçilmez sonun özlemine yoğunlaşmıştı. Bir keresinde dövüşenler ona doğru yalpaladılar, telaşla geri kaçarken acı çeker gibi soluk aldıklarını işitti.

"Öldür onu Johnnie! Öldür onu! Öldür! Öldür!" Kovboyun suratı müzelerdeki ıstıraplı maskeler gibi kasılmıştı.

Scully buz gibi bir sesle, "Rahat dur" dedi.

Sonra birden şiddetli, yarıda kalmış, tamamlanamamış bir homurtu duyuldu ve Johnnie'nin bedeni İsveçli'den ayrılarak sallandı ve mide bulandırıcı bir ağırlıkla otların üstüne düştü. Kovboy, kaçık İsveçli'nin kendini rakibinin üstüne fırlatmasına az daha engel olamayacaktı. "Hayır, olmaz" dedi kovboy ve kolunu aralarına uzattı. "Bekle bir saniye."

Scully oğlunun yanına koştu. "Johnnie! Johnnie, oğlum!" Sesinde umutsuzca özlem dolu bir yumuşaklık vardı. "Johnnie! Devam edebilecek misin?" Oğlunun kanlı, ezik yüzüne endişeyle baktı.

Bir an sessizlik oldu, sonra Johnnie her zamanki sesiyle cevap verdi. "Evet, ben... şey... evet."

Babasının yardımıyla ayağa kalkmaya çalıştı. Yaşlı adam, "Soluklanana kadar bekle" dedi.

Birkaç adım ötede kovboy İsveçli'ye öğüt veriyordu. "Hayır, başlama! Biraz bekle!"

Doğulu, Scully'nin koluna yapıştı. "Yeter" diye yalvardı. "Bu kadar yeter! Burada keselim dövüşü. Bu kadarı yeter!"

"Bili" dedi Scully, "çekil yoldan." Kovboy yana çekildi. "Haydi." Rakipler çarpışma yaklaşırken artık daha ihtiyatlıydılar. Birbirlerine dik dik baktılar, sonra İsveçli bütün gücüyle yıldırım gibi bir yumruk attı. Johnnie'nin güçsüzlükten yarı budala gibi hareket ettiği belliydi ama mucizevi bir biçimde yana çekilmeyi başardı ve yumruğuyla dengesi bozulan İsveçli'yi iki seksen yere uzattı.

Kovboy, Scully ve Doğulu zafer kazanmış askerler korosu gibi sevinçle bağırmaya başladılar ama çığlıkları daha sönmeden İsveçli büyük bir çeviklikle ayağa fırlamış ve zincirinden boşanmışçasma rakibinin üstüne çullanmıştı bile. Yine uçuşan kollar birbirine girdi ve Johnnie'nin bedeni yine geriye doğru sallanıp çatıdan düşen bohça gibi düştü. İsveçli hemen düşe kalka rüzgârla sallanan bir ağaca gidip yaslandı; körük gibi soluyordu, alev alev yanan vahşi gözleri Johnnie'nin üstüne eğilen adamların yüzlerinde tek tek gezmekteydi. Doğulu bir an gözlerini yerdeki adamdan kaldırıp bu esrarengiz ve yalnız, bekleyen şekle baktı, işte o an İsveçli'nin yalnızlığında bir ihtişam olduğunu hissetti.

Scully kırık dökük bir sesle, "Johnnie, biraz daha iyi misin?" diye sordu.

Oğlu nefes almaya çalışarak dalgın dalgın gözlerini açtı. Bir an sonra cevap verdi: "Hayır... ben... hiç... iyi değilim." Sonra utançtan ve bedeninin acısından ağlamaya başladı, gözyaşları yüzündeki kan lekelerinin arasından aşağı sızıyordu. "Bana göre çok... çok... kuvvetli o."

Scully doğruldu ve bekleyen şekle hitap etti. "Yabancı" dedi sükûnetle, "bizim tarafın işi bitti." Sonra sesi, en basit ve en ölümcül bildirimlerin genel tonu olan o titreşimli boğukluğa büründü. "Johnnieyenildi."

Zaferi kazanan, hiç cevap vermeden otelin ön kapısına doğru yola koyuldu.

Kovboy yeni ve asla yazıya dökülemeyecek küfürler savuruyordu. Doğulu, sanki dosdoğru kutuptaki buzullardan gelen bir rüzgârda durduklarını fark ederek şaşırdı. Güneydeki mezarlarına sürüklenen karların ağıtını yeniden duydu. Bütün bu süre içinde soğuğun iyice içine işlediğini anladı ve nasıl olup da donmadığına hayret etti. Yenilmiş adamın durumuna aldırmadığını hissetti.

Scully, "Yürüyebilir misin Johnnie?" diye sordu oğluna.

"Canını yaktım mı onun?" diye sordu oğlu.

"Yürüyebilir misin, oğlum? Yürüyebilecek misin?"

Johnnie'nin sesine aniden bir kuvvet geldi. Kanlı canlı bir sabırsızlık da belirmişti bu seste. "Canını yaktım mı onun diye sordum!"

"Evet, evet, Johnnie" diye onu teselli etti kovboy, "her tarafı yara bere içinde."

Johnnie'yi yerden kaldırdılar. Ayağa kalkar kalkmaz yalpalayarak yürüdü, yardıma çalışan elleri reddetti. Grup köşeyi döndüğünde, üfüren karlarla bir an için körleştiler. Kar yüzlerini alev gibi yakıyordu. Kovboy, Johnnie'yi rüzgârın yığdığı karlar arasından kapıya götürdü. İçeri girdiklerinde iskambil kâğıtları yerden havalanıp duvara çarptı.

Doğulu sobaya koştu. O kadar üşümüştü ki neredeyse kızgın demiri kucaklayacaktı. İsveçli odada değildi. Johnnie bir iskemleye çöktü ve yüzünü kollarıyla sardığı dizlerine gömdü. Sobanın kenarında önce bir ayağını, sonra öbürünü ısıtan Scully kendi kendine mırıldanarak Kelt ağıtları yakıyordu. Kovboy, kürk kepini çıkarmış, dalgın ve üzüntülü bir havayla bir elini karmakarışık olmuş saçlarında gezdiriyordu. Başlarının

üstünde, İsveçli odasında bir o yana bir bu yana geziniyor, döşeme tahtaları çatırdıyordu.

Hüzünlü sessizlik mutfak kapısının birden açılmasıyla bozuldu. Hemen ardından kadınlar odaya doluştu. Ahlar vahlar içinde Johnnie'nin başına üşüştüler. Bütün hemcinsleri gibi hem severek hem döverek yıkayıp paylamak üzere avlarını mutfağa götürmeden önce, anne sırtını dikleştirdi ve yaşlı Scully'ye serzeniş dolu gözlerle baktı. "Utan, Patrick Scully!" diye bağırdı. "Hem de öz oğlun. Utan, utan!"

Yaşlı adam bu yinelenen sözleri kırık bir sesle, "Dur şimdi! Sus!" diye cevapladıktan sonra tir tir titreyen yardakçılarına, kovboy ile Doğulu'ya, küçümseyerek burun kıvırdı. Kadınlar Johnnie'yi götürdüler, üç erkek düşünceleriyle başbaşa kaldı.

VII

Kovboy uzun süren sessizliği bozarak, "Şu Hollandalı'yla ben dövüşmek isterdim" dedi.

Scully hayıflanarak başını salladı. "Hayır, olmaz öyle şey, Doğru olmaz. Doğru olmaz."

"Neden olmasın?" diye iddialaştı kovboy. "Bir zararı olmaz ki."

"Hayır" dedi Scully. Kederli ama kahramanca bir edası vardı. "Doğru olmaz. Bu Johnnie'nin dövüşüydü. Sırf Johnnie'yi dövdü diye herifi dövmemiz doğru olmaz."

"Evet, dediğin doğru" dedi kovboy, "Ama bana bulaşmasın sakın çünkü artık dayanamayacağım."

"Ona tek kelime bile etmeyeceksin" diye emretti Scully. O sırada İsveçli'nin merdivenlerden indiğini duydular. Tiyatroda sahneye çıkarmış gibi girdi odaya. Kapıyı "küt" diye kapadı ve odanın ortasına doğru sallana sallana yürüdü. Kimse ona bakmadı. "Pekâlâ" diye hakaret edercesine bağırdı Scully'ye, "söyle bakalım, kaç para borcum var sana?"

Yaşlı adam yerinden kıpırdamadan, "Bana borcun yok" dedi.

"Hahhay!" dedi İsveçli. "Hahhay! Borcum yokmuş."

Kovboy, İsveçli'ye döndü. "Yabancı, nasıl oluyor da burada bu kadar neşeyle dolaşıyorsun?"

Yaşlı Scully hemen kulakları dikti. "Kesin!" diye bağırdı, elini öne uzatmıştı. "Bili, kapa çeneni!"

Kovboy talaş kutusuna umursamazca tükürdü. "Tek kelime etmedim, ettim mi?" diye sordu.

"Bay Scully" dedi İsveçli, "Size borcum ne?" Gitmek üzere giyindiği, bavulunu elinde tuttuğu görülüyordu.

"Bana borcun yok" diye yineledi Scully, istifini bozmadan.

"i hh!" dedi İsveçli. "Sanırım haklısınız. Biri borçlu olacaksa, o da sizsiniz herhalde. Sanırım öyle." Kovboya döndü. " 'Öldür onu! Öldür onu! Öldür onu!'" diye taklidini yaptı, sonra muzaffer bir edayla kahkaha attı. " 'Öldür onu!'" Alaycı bir neşeyle katıla katıla gülüyordu.

Ama sanki ölülerle alay etmekteydi. Üç erkek hiç kıpırdamadan, sessizce duruyor, cam gibi gözlerle sobayı seyrediyordu.

İsveçli kapıyı açtı, geri dönüp kıpırtısız gruba son bir alaycı bakış fırlatarak fırtınaya daldı.

Kapı kapanır kapanmaz, Scully ile kovboy ayağa fırlayarak küfretmeye başladılar. Tepinerek bir aşağı bir yukarı yürüyor, kollarını sallıyor, havayı yumrukluyorlardı. "Ne zor dayandım!" diye bağırdı Scully. "Zor bir dakika oldu! Herif orada gülüp alay ediyor! O dakika burnuna indireceğim bir yumruk tam kırk dolara bedeldi! Sen nasıl dayandın, Bili?"

"Nasıl mı dayandım?" diye bağırdı kovboy, sesi titriyordu. "Nasıl mı dayandım? Ah!"

Yaşlı adam birden tam bir İrlandalı şivesiyle, ağlar gibi konuşmaya başladı. "O İsveçli yi alıp, taşa yatırıp, sopayla paluze gibi olana kadar dövmek isterdim!"

Kovboy aynı duygularla homurdandı. "Ensesinden yakalayıp duvara mıhlamak isterdim." Elini iskemleye öyle bir vurdu ki tabanca patladı sanki. "Öyle bir mıhlasaydım ki o İsveçli bile kendini ölü çakaldan avıramasaydı!"

"Bi vuraydım, bi..."

"Bi göstereydim..."

İkisi birden özlem dolu, acayip bir çığlık attılar. "Aaah! Ah, keşke..."

"Evet!"

"Evet!"

"Sonra da..."

"Aaaahh!"

VIII

Bavulunu sıkı sıkı tutmuş olan İsveçli yelkenleri varmış gibi fırtınaya karşı yürümeye çalıştı. Dalları yukarı doğru uzanmış, küçük, çıplak, belli ki yol kenarına dizilmiş bir dizi ağacı izliyordu. Johnnie'nin yumruk larıyla berelenmiş yüzü rüzgâr ve tipinin etkisiyle acımıyor, aksine haz duyuyordu. Sonunda önünde birkaç köşeli şekil fark etti, kasaba merkezindeki evler olduğunu anladı. Bir sokak buldu, bir köşede, müthiş bir tipinin nefesini kestiği anlarda rüzgâra karşı iki büklüm olarak yürüdü.

Sanki terk edilmiş bir köydeydi. Dünyayı, muzaffer ve gururlu insanlarla tıklım tıklım dolu olarak tasavvur ederiz. Oysa burada, fırtına borazanları öterken, insanların yaşadığı bir veryüzü hayal etmek zordu. İnsanoğlunun varoluşu bir mucize gibiydi, uzayda kaybolmuş, fır dönen, ateşin yakıp kavurduğu, buzlara gömülü, hastalıktan mahvolmuş bir yumruya sıkı sıkı yapışmış bu asalak bitleri bir harika gibi görüyordu insan. Fırtına, hayatı sürdüren makinenin insanın kibri olduğunu gösteriyordu. Fırtınada ölmemesi için gerçekten kibirli bir budala olması lazımdı. Ama İsveçli bir meyhane buldu.

Meyhanenin önünde her şeye rağmen yanan kırmızı bir lamba vardı. Lambanın ışığı etrafında dönen kar tanelerinin rengi kan kırmızısına dönüşüyordu. İsveçli meyhanenin kapısını itti ve içeri girdi. Önündeki geniş zemine kum serpilmişti, karşıda dört adam bir masada oturmuş içiyorlardı. Odanın bir yanında ışık içinde bir bar vardı, barın gardiyanı da dirseklerine dayanmış, masada konuşan adamları dinliyordu, İsveçli bavulunu yere bıraktı, barmene dostça gülümseyerek, "Bana viski ver, ha?" dedi. Barmen tezgâha bir şişe, bir viski bardağı ve bir bardak da buzla katılaşmış su koydu, İsveçli viskinin olağandışı bir miktarını bardağına doldurdu ve üç yudumda hepsini içti. Barmen fazla umursamadan, "Berbat bir gece" dedi. Sınıfının bir özelliği olan kör taklidini iyi beceriyordu, yine de kaçamak bakışlarla İsveçli'nin yüzündeki yarı silinmiş kan lekelerini incelediği anlaşılabilirdi. "Berbat bir gece" dedi yine.

İsveçli bardağına biraz daha viski koyarken, "Bana göre hava hoş" diye cevap verdi. Barmen parasını aldı, her tarafı nikelajlı bir kasaya attı. Bir çm sesi duyuldu, üstünde "20 sent" yazan bir kart belirdi.

"Hayır" diye devam etti İsveçli, "hava çok kötü değil. Bana göre hoş."

"Yani?" diye mırıldandı barmen.

Birbiri ardından indirdiği içkiler İsveçli'nin gözlerini bulandırmış, soluması ağırlaşmıştı. "Evet, böyle havaları severim. Çok severim. Uyar bana." Belli ki bu sözcüklerin derin bir anlamı olduğu düşünülsün istiyordu.

"Yani?" diye yine mırıldandı barmen. Sırtını dönüp barın arkasındaki aynaya sabunla çizilmiş olan kıvrıma benzer kuşlara "e kuşumsu kıvrımlara rüyada gibi baktı.

Biraz sonra, "Eh, bir tane daha içsem iyi olacak" dedi İsveçli. "Sen de ister misin?"

"Hayır, teşekkürler. Ben içki içmem" dedi barmen. Sonra sordu, "Yüzünü nasıl yaraladın?"

İsveçli derhal yüksek sesle böbürlenmeye başladı. "Kavgada tabii. Şu Scully'nin otelinde herifin tekinin canını çıkardım."

Masadaki dört adamın nihayet ilgisini çekmişti.

"Kimin?" diye sordu birisi.

"Johnnie Scully" diye bas bas bağırdı İsveçli. "Oteli işleten adamın oğlu. Birkaç hafta ölü gibi yatar artık. Bir güzel benzettim herifi. Ayağa kalkamadı. Eve kadar taşıdılar. İçki?"

Dört adam o an âdeta kendilerini bir kutu gibi kapadılar. "Hayır, sağol" dedi biri, Acayip bir bileşimdi grup. İkisi kasabanın önde gelen iş adamlarmdandı. Biri bölge savcısı, biri de "namuslu" denen türden profesyonel kumarbaz. Ama grubu inceleseniz bile kumarbazı daha saygın işlere sahip olanlardan ayırt edemezdiniz. Yüksek sınıftan kişilerin yanındayken öyle zarif davranır, kurbanlarını öyle adilce seçerdi ki, kasabanın kesinkes erkeklere mahsus kesiminde açıkça güvenilen ve beğenilen bir adam olup çıkmıştı. Herkes onu çok iyi yetişmiş biri olarak tanımlardı. Dikkat çekmeyen vakur davranışlarının, yalnızca birer şapkacı, bilardo hakemi ya da bakkal tezgâhtarı olabilmiş birtakım adamların dikkat çekmeyen vakur davranışları yanında derhal göze çarpmasının nedeni, kuşkusuz zanaatının korku ve nefretle karşılanmasıydı. Arada bir trenle kasabaya gelen dikkatsiz yolcuların dışında, bu kumarbazın yalnızca ihtiyatsız ve budala çiftçileri tuzağa düşürdüğü söylenirdi. İyi mahsul alıp cepleri para görünce bu çiftçiler mutlak, yıkılmaz bir aptalın gururu ve güveniyle kasabaya gelirlerdi. Zaman zaman böyle bir çiftçinin dolambaçlı yoldan soyulduğunu işiten Romper ileri gelenleri kurbanı aşağılayarak güler, kurt akıllarına geldiğinde ise onun asla kendi akıl ve cesaretlerine

saldırmayı düşünmeyeceğini bilmenin kibrini duyarlardı. Ayrıca dedikodulara göre bu kumarbazın gerçek bir karısı ve iki gerçek çocuğu vardı, banliyödeki küçük bir evde örnek bir aile yaşamı sürdürüyordu, Herhangi biri, kumarbazın kişiliği hakkında ileri geri laf edecek olsa herkes onun erdemli aile çevresini dile getirirdi hemen. Sonra örnek aile hayatı olan erkekler ile örnek aile hayatı olmayan erkekler, gürültüsüzce bir araya gelir, artık söylenecek bir söz olmadığını belirtirlerdi.

Kumarbaza bir kısıtlama getirildiğinde örneğin yeni Polywog Kulübü'nün güçlü bir halka meydana getiren üyeleri, derneğin salonlarına seyirci olarak bile yaklaşmasına izin vermeyi reddettiklerinde kumarbazın bu hükmü kabul edişindeki nezaket ve açık yüreklilik düşmanlarının yumuşamasına, dostlarının onun çevresinde daha da sıkı kenetlenmelerine yol açardı. Kendisi ile saygın bir Romper'linin arasındaki farkı öyle çarçabuk ve dürüstçe ortaya koyardı ki davranışları sürekli bir iltifat yayınma benzerdi.

Ayrıca temel bir olguyu, kumarbazın Romper'deki tam konumunu unutmamak gerekir. Şurası inkâr edilemez ki, bu soyguncu kâğıt oyunculuğu mesleğinin dışındaki bütün işlerde, erkekler arasında ebedi ve ortak bütün olaylarda öyle cömert, öyle adil, öyle ahlaklıydı ki, bir yarışma olsa Romper sakinlerinin onda dokuzunun vicdanını bozguna uğratırdı.

İşte bu adam, iki tanınmış kasaba tüccarı ve bölge savcısıyla birlikte bu meyhanede oturuyordu.

İsveçli sek viski içmeyi, bu arada barmenle laflamayı ve onun da içki içmesi için ısrar etmeyi sürdürüyordu. "Haydi, bir bardak içki iç. Haydi. Ne... Hayır mı? Ufak bir şey canım. Hey Tanrı'ın, adamın birini yendim bu gece, kutlamak istiyorum. İyice benzettim üstelik." İsveçli masada oturanlara seslendi. "Beyler, içki?"

"Şşş!" dedi barmen.

Masadaki grup arada bir bara doğru kaçamak bir bakış atsalar da derin bir sohbete dalmış gibi yapıyorlardı. İçlerinden biri gözlerini İsveçli'ye çevirdi ve kısaca, "Teşekkürler" dedi, "artık içmeyeceğiz."

Bu cevabın üstüne İsveçli bir horoz gibi göğsünü kabarttı. "Vay, vay!" diye patladı, "Bu kasabada benimle içecek birini bulamıyorum anlaşılan. Öyle görünüyor, ha? Vay vay!"

"Şşş!" dedi barmen.

"Hey!" diye homurdandı İsveçli, "Beni susturmaya kalkma. Susmayacağım. Ben bir beyefendiyim ve benimle içki içilmesini istiyorum. Hem de şimdi içki içilmesini istiyorum. Şimdi... Anladın mı?" Parmaklarının boğumlarıyla bar tezgâhına vurdu.

Yılların tecrübesiyle barmenin sinirleri nasır bağlamıştı. Yalnızca suratını astı. "Seni işittim" diye cevap verdi.

"Vay, vay!" diye bağırdı İsveçli. "O zaman kulaklarını aç. Oradaki adamları görüyor musun? İşte onlar benimle içki içecekler, kafana sok bunu. Şimdi seyret,"

"Hey!" diye bağırdı barmen. "Olmaz öyle şey!"

"Niye olmazmış?" diye bilmek istedi İsveçli. Masaya sinsi sinsi yürüdü ve talih bu ya, elini kumarbazın omzuna koydu. "Buna ne dersin?" diye öfkeyle sordu. "Benimle içki içmeni söyledim."

Kumarbaz yalnızca başım çevirdi ve omzunun üstünden konuştu. "Dostum, seni tanımıyorum."

"Allah kahretsin!" diye cevapladı İsveçli, "Gel de bir içki iç."

Kumarbaz nezaketle, "Bak, oğlum" diye öğüt verdi, "elini omzumdan çek ve git işine bak." Ufak tefek, ince bir adamdı, kahraman patron edasıyla konuşması iri yarı İsveçli'ye pek tuhaf gelmişti. Masadaki diğer adamların sesi çıkmadı.

"Ne! Benimle içki içmeyeceksin ha, züppe herif? O zaman zorla içiririm sana! Zorla!" İsveçli çılgın gibi kumarbazın yakasına yapışmış, iskemlesinden aşağı çekiyordu. Ötekiler ayağa fırladı. Barmen tezgâhın köşesinden kıvrılıp koştu. Bir kargaşa oldu, kumarbazın elinde uzun bir bıçak belirdi. Bıçak ileri doğru hamle yaptı ve bu insan bedeni, bu erdem, bilgelik ve güç kalesi, bir kavun gibi delindi. İsveçli büyük bir şaşkınlıkla bağırarak yere düştü.

Tanınmış tüccarlar ve bölge savcısı derhal geri geri koşup kendilerini dışarı atmış olmalıydılar. Barmen kendini iskemlenin koluna dayanmış, bir katilin gözlerine bakar buldu.

Katil bar tezgâhının altındaki raya asılı havlulardan birine bıçağını silerken, "Henry" dedi, "beni nerede bulacaklarını söylersin onlara. Evde onları bekleyeceğim." Sonra kayboldu. Bir an sonra barmen sokaktaydı, yardım ve ayrıca dost aramak üzere fırtınaya dalmıştı.

İsveçli'nin cesedi meyhanede tek başına yatıyordu. Gözleri, kasanın üstünde duran korkunç yazıya dikiliydi: "Bu kasa ödeyeceğiniz bedeli kaydeder."

IX

Aylar sonra kovboy, Dakota hattına yakın küçük bir sığır çiftliğinin sobasında domuz pirzolası kızartmaktaydı. Dışarıda bir atın nal sesi duyuldu, biraz sonra Doğulu elinde mektup ve gazetelerle içeri girdi.

Doğulu hemen, "Eh" dedi, "İsveçli'yi öldüren adam üç yıl yemiş. Çok değil, ha?"

"Yemiş mi? Üç yıl ha?" Kovboy haberi kafasında evirip çevirirken domuz kızarttığı tavayı sobanın üstünden çekti. "Üç yıl. Çok değil."

"Değil. Hafif bir ceza" dedi Doğulu. Mahmuzlarını çıkarıyordu. "Romper'da ona çok yakınlık göstermişler anlaşılan."

Kovboy düşünceliydi. "O barmen adam olsaydı" dedi, "daha baştan o Hollandalı'nın kafasına bir şişe indirir, cinayete engel olurdu."

Doğulu alayla, "Evet, binlerce şey olabilirdi" dedi.

Kovboy domuz dolu tavasını yine ateşin üstüne koydu, felsefe yapmaya devam etti. "Acayip, değil mi? Eğer Johnnie'ye hile yapıyor demeseydi, bugün hayatta olurdu. Felaket aptal bir herifti. Oyunu da eğleneyim diye oynuyordu. Para için değil. Herhalde kaçıktı."

Doğulu, "O kumarbaza üzüldüm" dedi.

"Ben de" dedi kovboy. "O herifi öldürdüğü için başına gelenleri hak etmiyor."

"Her şey düzgün olsaydı, İsveçli öldürülmeyebilirdi."

"Öldürülmeyebilir miydi?" Kovboy bağırmıştı. "Her şey düzgün olsaydı, ha? Johnnie'ye hile yapıyor deyip eşeklik etmedi mi? Meyhanede de ölümüne yürümedi mi?" Kovboy bu sözleri söylerken gözlerini devirerek Doğulu'yıı kızdırmıştı.

"Sen bir ahmaksın!" diye vahşi bir sesle bağırdı Doğulu. "Sen İsveçli'den milyon kere daha eşeksin. Bak sana bir şey diyeyim. Bir şey diyeyim sana. Dinle! Johnnie aslında hile yapıyordul"

Kovboy boş boş baktı, "Johnnie mi?" Bir dakika sessizlik oldu, sonra canla başla, "Yok canım" dedi, "Eğlenmek için oynuyorduk."

"Eğlenmek için olsun olmasın" dedi Doğulu. "Johnnie hile yapıyordu. Gördüm. Biliyorum. Gördüm. Ama kalkıp da erkek gibi davranmadım. İsveçli'yi tek başına bıraktım. Ya sen... Sen de hoplayıp zıplayıp dövüşmek istiyordun. Ya Scully moruğu? Hepimiz işin içindeyiz. O zavallı kumarbaz bir ad bile değil. Yalnızca bir tür belirteç. Her günah işbirliği sonucunda işlenir. Biz beşimiz bu İsveçli'nin öldürülmesinde işbirliği yaptık. Her cinayette genellikle bir düzineden kırka kadar kadının parmağı vardır ama bu kez anlaşılan yalnızca erkekler söz konusu. Sen, ben, Johnnie, ihtiyar Scully ve işi doruk noktasına ulaştıran şu kadersiz kumarbaz budala. İnsan eyleminin yalnızca doruğu o. Cezayı da o çekiyor."

İncinen ve isyan eden kovboy bu esrarengiz teori sisine doğru körlemesine bağırdı: "Eh! Ama ben bir şey yapmadım. Yaptım mı?"

JOAN HESS anlatıyor

Bu hikâyenin ilhamı bir ses patlamasının bütün inceliğiyle çıktı geldi. Bir yerlerden Fayetteville'e uçakla giderken, New York Times'da, içinde şöyle bir cümle geçen bir makale okudum: "...Evinize girip bir odanız daha olduğunu keşfetmeniz kadar garip..." Asla anlatamayacağım nedenler yüzünden bu benzetme beni derinden etkiledi. Ertesi sabah "Başka Bir Oda"yı yazıp akşamüstü postaladım, aksi takdirde tamamen okurun hayal gücüne bırakılmış bir sonun sessiz dehşetine katlanamayacaktım. Umarım, Judith Garner'ın "Şeker mi, Şaka mı?" adlı hikâyesi de benzer bir biçimde sizi beyninizden vurulmuşa döndürecektir.

JOAN HESS 'in en sevdiği kendi hikâyesi:

BAŞKA BİR ODA

Yorgun argın, üstüm başım dökülerek, kol çantam, evrak çantam, gazete, mektuplar, sebze meyve torbaları, içki şişesi dolu bir başka torba, hepsi ya kollarımda ya ceplerimde ya da anahtarlarımla birlikte ellerimde, eve giriyorum. Ama her gece yeni daireme aşağı yukarı böyle gelirim, gelecekte de, öngörebildiğim kadarıyla, böyle geleceğim.

Bugün kâbustan beterdi. Metro treni geç geldi benim kabahatim değil yanive bu yüzden işe geç kaldım. Sonra, konferanstan önce nüfus verileri dosyasını bulamadım. Biliyorum, masamın üstünde ya da çekmecelerden birinde ama ele geçiremiyorum ve patronum bana kötü kötü bakıyor ve başını sallıyor ve yurt kapısı kapanmadan yetişememiş üniversiteli kız gibi hissediyorum kendimi. Öyle sinirliyim ki bej takımıma kahve döküyorum.

Sonra sekreterim kişisel sorunlarını anlatmaya başlıyor ve sonunda sabahın büyük bir bölümünü kadınlar tuvaletinde hıçkıra hıçkıra ağlayarak geçiriyor, ben de telefona bakmak zorunda kalıyorum. İlk müşterim gecikiyor, bu demek ki ikinci müşterim beklemek zorunda ve bütün bunlar bekleme odasında bir kuyruk oluşmasına yol açıyor. Öğle üzeri büroda kim varsa kıkırdıyor, ben de kendimi bir ahmak gibi hissediyorum. Şansları var da elimde bir tüfek ve bir sürü mermi yok.

Neyse, paldır küldür daireme giriyorum, evrak çantamla torbaları kanepeye, ceketimi iskemleye atıyorum, derhal telesekreterin düğmesine basıyorum çünkü Eddie'yle bir içki içip yemek yiyeceğim güya, tabii eğer iptal etmemişse. İşte o sırada kapıyı görüyorum.

Sorun şu ki daha önce o kapıyı hiç görmemiştim. Bu daireyi bir ay kadar önce kiraladım. Öyle pek lüks bir şey değil ama kesem bu kadarına yetiyor, Village'da bu tek odalı daireye. Mahalle epeyce güvenli, epeyce de kişilikli. Bina eski, bu da radyatörlerin antika hantal nesneler olduğu anlamına geliyor. Boşandıktan sonra bir daire bulmak zorundaydım, böyle moda bir yere çuval dolusu para ödemeyi tercih etmiştim. Böylece sabık kocam başımın çaresine bakabildiğimi görecekti.

Gözümü kırptım ama kapı kaybolmadı. Her şeyi kenara itip kanepeye çöküyorum, alnımı sıvazlıyorum. Duvar hep oradaydı elbette, tavanı tutuyordu ve komşumun yatak odasını görmemi engelliyordu. Yine de seslerini işitiyorum. Kavga ederler, barışırlar, beni rahatsız eden bir sürü şey yaparlar ama duvara vurup iğrenç olduklarını söyleyemem. Kafasız hayvanlar gibi davranamayacağmızı, yirmi beş santim ötede, açılır kapanır bir yatakta yatan ve sizinle ilgisi olmayan kişilerin bilmesi gerekmeyen "ah'Tar, "oflar ve çığlıklar atamayacağınızı belirten bir yasa yok.

Ama konu dışına çıkıyorum. Oturma odasının ortasında, elimde bir avuç fatura, telesekreterim mesajları okurken oturuyorum ve gözümü dikmiş şu kapıya bakıyorum. Ahşap, altta ve üstte panelleri var, tokmağı var... Bildiğiniz bir kapı. Ama ben yenilenmiş bir binada masrafsız bir daire kiralamış bulunuyorum ve bu kapı orada olmamalı.

Sanki hep oradaymış gibi duruyor, kitaplıkla televizyonun tam arasında, Bir kapı için çok mantıklı bir mekân. Düşünmeye çalışıyorum. Oraya bir baskı resim astığıma hemen hemen eminim. Öyle önemli bir şey değil, yıllarca önce aldığım bir Cezanne yalnızca. Telefonun üstünde durduğu

masa şimdi yana kaymış ama daha bu sabah telaşla metroya koştuğumda duvarın ortasmdaydı.

Yani orada oturup duruyor, gözlerimi dikmiş o kapıyı seyrediyorum. Saçma gelecek ama süpürgeliklerde testere talaşı var mı diye bakıyorum. On yıldır birikmiş toz görüyorum. Sabık kocam hep süpürgeliklerden şikâyet ederdi, sanki bütün yaptığım her gün kanepede yatıp ağzımı çikolatayla doldurarak büroda zor bir günün ardından eve gelmiş kocamı sinirlendirmek için neler yapabilirim diye düşünmekmiş gibi. Unuttuğu şey benim de büroda zor bir gün geçirdiğimdi. Ben de onun kadar hırslıyım, üstelik çok daha zekiyim ama bu konuyu hatırlatmamayı gerekli görmüşümdür.

Hâlâ o kapıya bakıyorum. Şimdi kimleri arayabileceğimi düşünüyorum ama ne diyeceğimi hayal etmekte biraz zorlanıyorum. Saat öğleyi çoktan geçtiğine göre, apartman yöneticisi sarhoştur. Sabık kocam çocuk yaştaki yeni gelin karısıyla Bahamalar'da. Annemi arayıp "Merhaba anne, bil bakalım ne buldum?" desem, Jersey City'den ilk otobüse atlar, minik ellerinde beni tımarhaneye kapatmak için gerekli kâğıtlarla çıkagelir. Dairemde yeni bir oda bulduğumu birilerine söylediğimi düşündükçe, kaba pamukludan deli gömleğini sırtımda hissediyor, şırıngaların ardında da yardımsever tebessümleri görebiliyorum.

Düşünmem gerek bu konuyu. Kendime bir bardak sek skoç dolduruyorum, sebze meyveleri mutfağa götürüyorum, kül tablalarını boşaltıyorum, geçen haftadan kalma gazeteleri toparlıyorum, kirli çamaşırları dolaba tıkıyorum ve bir gözüm kapıda etrafta dolanıyorum.

Karanlık çökmeye başladı, sanki Eddie birazdan geliverecek. Birlikte çıkacağımızı ne zaman kararlaştırdığımızı hatırlamıyorum ama Eddie dün arayıp hatırlattı: Zekice bir davranış. Unutkan olduğumu biliyor, özellikle de büroda bu kadar baskı altındayken ve sabık kocamın yeniden evlenişi fikrinden hiç hoşlanmazken ve telefonu açmaktan nefret ederken. Çünkü annemin arayacağından korkuyorum, durmadan beni eleştirmesiyle başa çıkacak enerjim yok. Deli doktorum bana gevşemem için bir ilaç yazdı ama aslında gevşemek istemiyorum, ayrıca içki içerken hap yutamam.

Peki, diyorum kendi kendime, aç kapıyı, içeride ne var gör.

Bir dakika sonra kendime bir içki daha koyuyorum, kapının tanı karşısına oturuyorum. Yüze kadar saymaya karar veriyorum, sonra basitçe odayı arşınlayıp kapıyı açacağım.

Elliye geldiğimde Eddie'yi beklemeyi düşünüyorum, böylece birlikte açabiliriz kapıyı. Yetmiş beşte doktoruma telefon etmeyi düşünüyorum ama tecrübeyle sabit ki, karşıma telesekreter çıkacak.

Doksan sekiz, doksan dokuz, yüz.

Dizlerim pek güçlü değil, bardağımı bir kez daha doldururken ellerim titriyor ama gidip tokmağı çevirmeye zorluyorum kendimi. Ne bekliyorum bilmiyorum. Belki elektrik çarpacak ya da kapı birden ardına kadar açılacak ve bürodan bir grup insan bağıracak: "Sürpriiiz!" Oysa doğum günüm değil ve pek yakında terfi etmeyeceğimi herkes biliyor, hele bu sabahki konferans felaketinden sonra.

Kapı kilitli değil. Tokmağı ağır ağır çeviriyorum, her nedense hiç ses çıkarmamanın önemli olduğunu hissediyorum ve kapıyı yavaşça açıyorum.

Oda karanlık. Dokuz saat önce orada olmayan karanlık bir odaya adım atmaya niyetim yok. Tokmaktan elimi çekiyorum, bir elektrik düğmesi arıyorum.

Bir düğme buluyorum, açıyorum. Tavanda bir ışık yanıyor. Bir yatak odasının kapısında duruyorum. İçeri bir adım atıyorum, sonra durup odayı inceliyorum. Küçük ve sıcacık. Pencere yok. Düzgün yapılmış tek kişilik bir yatak, yanında da üstünde lamba olan bir masa var. Üstü tertemiz, pırıl pırıl cilalı bir şifonyer, üstünde ayna. Bir elbise dolabı. Bir koltuk. Eskiden kalma bir örgü kilim.

Kapının arkasında çömelmiş biri olacağı aklıma gelince her yanım buz kesiyor. Derin bir nefes alıyorum, yavaş yavaş veriyorum, sonra kapının arkasına bakıyorum. Bütün gördüğüm duvardaki baskı resim. Garip ama, benim Cezanne'ım.

Daha öteye gitmeden önce içkimi bitirmem lazım. Biraz cesaret geliyor: Yoksa bir cesaret gösterisi mi? Ayaklarımın ucuna basarak odanın ortasına yürüyorum. Her şey son derece derli toplu, orada birinin yaşadığı duygusuna kapılıyorum ama benim gibi dağınık biri değil. Koltuktaki yastığın ortası çökmüş, biri bu koltuğa oturuyor belli ki, belki de kitap okurken ya da kafasında bin bir düşünceyle Cezanne'ı seyrederken.

Bu odanın sapıklara ait olmadığından eminim. Başka kapı yok, gömme dolap kapısı bile. Dolayısıyla tek giriş benim dairemden. Acayip bir senaryo oluşuyor kafamda. Benden önceki kiracı daireyi terk etmeyi reddetmiş, benimle yaşamaya yemin etmiş ama benim haberim olmadan.

Ben uyurken, yatağımdan birkaç metre öteden gizlice girip çıktığını görüyorum neredeyse. Giriş kapısının anahtarını öyle dikkatle çeviriyor ki beni uyandıracak tek tık sesi bile çıkmıyor.

Evet, oda bir kadına ait. Yatak örtüsü fırfırlı değil, yine de hoş, kadınsı bir görünüşü var. Şimdi koltuğun aynı kumaştan döşendiğini fark ediyorum. Şifonyerin üstüne, içine ipek çiçeklerin sanatsal bir biçimde yerleştirildiği bir vazo konmuş.

Şifonyere yaklaşıyorum. Benimkinin tersine, üstünde toz, sarı saç telleri, karmakarışık makyaj malzemesi, ucuz takılar, faturalar ya da işten getirilmiş evrak gibi gün geçtikçe biriken şeyler yok.

Üst çekmeceyi açıyorum. Makyaj malzemesi burada ama bölümleri olan bir tepsi içinde. Eşarpların her biri dikkatle katlanmış. Birkaç küçük mücevher kutusu. Kullanılmamış bir cüzdan, hâlâ kutusunda duruyor. Yine bölümlü bir kutuda birkaç ıvır zıvır takı daha.

Düzen tutkusu var kadının. Bunu Sherlock Holmes gibi çıkarsama yaparak buluyorum. Çekmeceyi kapayıp alttakini açıyorum. Kazaklar tek tip katlanmış. Bütün çekmeceleri açıp kapıyorum, hepsi düzenli. Benim gibi değil, her sabah temiz çamaşır, kaçmamış çorap bulabilmek için çekmeceleri alt üst etmiyor. Deli doktorum her randevuda bir parça düzenli olmaya çalışırsam daha az gergin olacağımı söyler, hem evim, hem de kafam açısından. Ben hep gülerim, kargaşanın ortasında bile her şeyin nerede olduğunu bildiğimi ve böyle yaşamayı tercih ettiğimi anlatıp ikna ederim onu.

Birden bütün bu düzenliliği alaşağı etmek, hatta çekmeceleri çıkarıp içindekileri yere atmak istiyorum. Eşarpları havaya fırlatıp bir ebem kuşağı gibi yere süziilmelerine bakmak. Bırakayım makyaj malzemeleri yere düşsün, tangır tungur koltuğun ve şifonyerin altına yuvarlansın. Yaramaz bir çocuk gibi yatağın üstünde zıplayayım. Bu kesin sükûneti bozmak için küfürler yağdırayım.

Bu takıntılı kadının elceğiziyle düzenlediklerini bozma arzuma gem vurmak için çekmeceyi çabucak kapadım. Ama terliyorum, bardağımdaki son damlayı yuvarlayıp keşke biraz daha olsaydı diye düşünürken ne kadar soluk olduğumu aynadan fark ediyorum.

Eğer odadan çıkıp içkimi tazelemek üzere mutfağa gidersem, döndüğümde oda hâlâ burada olacak mı? Eğer burada kalırsam, kadın

dönüp beni odasında bulur mu? Gerçekten de dönerse, derli toplu, bölümlere ayrılmış dünyasına bir yabancının girdiğini görmekten hoşlanmayacak. Özellikle de saçı kirli, eteğinde kahve lekesi, bluzunda ter lekesi olan, çorabı kaçık bir yabancı. Skoç içme arzusuyla mücadele etmeye çalışan bir yabancı.

Aniden odadan çıkıp mutfağa gidiyorum. Şişeyi görür görmez tekleyen nefesim düzeliyor, öfkem sönüyor. Bardağıma dökmeden viski koymayı başarıyorum ve bir yudumda deviriyorum. Bardağı lavaboya bırakıyorum. Oda hâlâ orada mı?

Evet. Elbise dolabına gidip kapılarını açıyorum. Elbette her şey düzgünce asılmış, ayakkabılar saf saf dizilmiş. Kadın iyi giyiniyor ama göze batmadan. Karanlık köşelere kirli çamaşırlarını tıkmıyor, sonra onları çamaşırcıya götürmeyi unutmuyor. Hırkalarını ve blucinlerini dertop edip bırakmayacak kadar hanımefendi. Ayakkaplarmda hiç çamur yok. Rafa dizilmiş el çantalarının fermuarı bozuk ya da sapı kopmuş değil.

Evime tecavüz eden bu yabancıyı her an daha az sevmeye başlıyorum. Çünkü o bir mütecavizden başka bir şey değil. Burası benim dairem, kirasını ben ödüyorum, kapıda benim kilitlerim var, banyodaki sızıntıyı onarması için yöneticiyle durmadan kavga eden benim. O kim oluyor ki bu düzenliliğin ardına gizleniyor? Radyatör soğuyunca, damlayan musluğun sesi asabımı bozunca, yandaki hayvan ahlayıp oflamaya başlayınca neden sıkıntımı paylaşmıyor?

Kim olduğunu anlamaya niyetliyim. Dolabın kapısını "güm" diye kapatıp yatak ucundaki masaya gidiyorum. Belki üstünde adı yazılı bir zarf ya da gelir giderlerin tam dengede olduğu bir çek defteri bulurum. Belki ortak adresimiz yazılıdır defterde. Çekmeceyi öyle bir öfkeyle çekiyorum ki korkunç bir gıcırtı çıkarıyor.

Bir Kitabı Mukaddes. Kadın dindar ve namuslu, diye öfkeyle düşünüyorum. Yıllar önce, günah çıkarma hücresini hafakanlar basacak kadar dar, duaları da kusturacak kadar mide bulandırıcı bularak kiliseye gitmekten vazgeçtiğimi biliyor. Kilisede diz çöktüğünü, eldivenli ellerini bitiştirdiğini neredeyse görebiliyorum, yüzüne Meryem Ana gibi nur inmiş.

Kutsal kitabı kapıp mükemmel bir yazıyla adını yazmış mı diye ilk sayfasını açıyorum. Bir şey yok. Kitabı yatağa fırlatıyorum, yere düşmesine hiç aldırmıyorum. Yerden kaldırıp yerine kendisi koysun.

Elimi çekmecenin arkasına doğru gezdiriyorum. Elimi çekince gözümü kırpıştırıyorum, şimdi elimde küçük bir tabanca var. Bende de buna çok benzeyen bir tabanca var. Mahalleye ilk taşındığımda almıştım. Galiba şifonyerimin alt çekmecesinde, kazaklarla eşarpların altında. Belki de mutfak dolabının arkasındadır.

En azından saldırıya uğramaktan korkuyor, diye düşünüyorum, dolu olup olmadığını anlamak için tabancayı incelerken. Benim gibi o da geceleri, aşağıda, sokakta avaz avaz çalan klaksonları, arada bir kavga edenleri ya da yan dairede yatağın biteviye gıcırdamasını dinleyerek yatıyor, uyumuyor. Benim gibi onun da uyuyamadığı, çarşafların nemlendiği, battaniyenin bacaklarına yılan gibi sarıldığı geceler var.

Korkusunu gözümde canlandırınca kendimi daha iyi hissediyorum. Kirli çamaşırların, ödenmemiş faturaların, lavabodaki pis tabakların, yerdeki toz yumaklarının, telefonla arayan meraklı akrabaların kargaşasında yaşamıyor olabilir ama yine de karanlıkta kabaran, ifritleri çağıran bir kötülük var onda.

Tabancasını çalmaya karar veriyorum. O zaman daha da korkacak. Birkaç gece uykusuz kalınca eli ayağı titrer, şifonyerine pudra döker. Giysilerini koltuğa bırakır, makyaj malzemelerini tepsiye düzgün yerleştirmez, yatağı yapmamanın daha kolay olduğuna hükmeder.

Kendi kendime gülümseyerek kapıya yöneliyorum. Sonra şifonyere bir göz atıyorum ve tam üstünde onu görüyorum. Duruyorum, nefesimi tutuyorum, onunla yüz yüze gelene kadar dikkatle ilerliyorum. Saç rengi benimkine çok benziyor ama modaya göre kestirmiş ve ışıkta parlıyor. En azından on kilo daha zayıf. Yüzü şişmiş değil. Gözleri berrak, her sabah beni karşılayan kızarıklığın izi bile yok.

En kötüsü de gülümsüyor. Bir hor görme var bu gülümseyişte. Saçımı, yüzümü, bedenimi ve giysilerimi kendininkilerle karşılaştırdığını biliyorum. Kendini üstün görüyor. Kapının ötesini, odamdaki çirkin dağınıklığı görüyor.

Ona hayatın ne kadar iğrenç bir pislik yığını olabileceğini göstermeye karar veriyorum. Tabancanın namlusunu ağzıma koyuyorum. Şimdi bir dakika bekleyip ne yapmaya niyetlendiğimi yavaş yavaş kavramasını izleyeceğim. Sonra onun o mükemmel, düzenli yatak odasının duvarlarına, tavanına, beyin parçaları ve kan sıçratacağım.

JOAN HESS'i en çok etkileyen hikâye:

ŞEKER Mİ, ŞAKA MI? Judith Garner

Amerikalı arkadaşım Bambi'yle bodrum dairemin mutfağında oturuyordum ki kapı çaldı. Kira ödemeden bir dairede oturabilmek için apartmanın kapıcılığını üstlenmiştim. Yerimden kalkarken her zamanki gibi yine küfrettim.

Ekim'in 30'uydu; cimri işverenim Bayan Adams kaloriferi mevsimin bu erken vaktinde yakmamı yasaklamıştı. Oysa soğuk ve nem, kışın 'sert geçeceğini müjdeliyordu. Sokak kapısını açtım, karşımda, sarı sis içinde, tuhaf küçük bir siluet gördüm.

Küçük bir kızdı, sekiz dokuz yaşlarında, uzun siyah cüppesi ve ucu sivri külahıyla cadı kıyafetine girmişti. Bizim dairelerin sakinlerinden değildi ama onu dadısı ve bebek arabasıyla Bahçeler'de oynarken gördüğümü hayal meyal hatırlıyordum. Galiba Amerikalı'ydı, babası elçilikle ilgili bir iş yapıyordu. Güzel bir çocuk değildi, eski püskü bir pusete eski moda lastik bebeğini oturtmuştu.

"Şeker mi, şaka mı?" diye sordu.

"Şeker" dedim kesin bir tavırla, tercih hakkım olduğunu sanıyordum.

Bir şey bekler gibi baktı bana, benden ses çıkmayınca sordu, "Eee, nerde?"

"Ne nerde?"

"Şeker" dedi sabırla. "Bana şeker vermezsen, sana şaka yaparım."

"Hadi bakiim uzaklaş" dedim ters ters. "Buna tehdit derler! Siz Amerikalılar, hepiniz doğuştan gangstersiniz!"

Küçük düşman suratına kapıyı kapayıp bodruma indim. Bambi bir sigara daha yakmaktaydı.

"Şeker mi, şaka mı?" dedim.

"Aaa!" diye bağırdı, "İngiltere'de de bu geleneğin olduğunu bilmiyordum,"

"Yok zaten. Nedir, Amerikan geleneği mi?"

"Elbette. New York'ta kıyafetler giyip 'şeker mi şaka mı' diye sokaklara çıkardık."

"Nasıl bir şaka yapabilir bu kız?"

"Annem bir torba una izin verirdi. Torbayı kapıya çarptığında harika bir iz bırakır."

"Aşağı inerken bir darbe sesi işittim galiba" dedim. "Ama un torbası değil de, tekme sesine benziyordu."

"Bugünlerde Amerika'da Cadılar Bayramı'nda berbat şeyler olduğunu işittim. Eğer en azından bir dolar vermezsen, çeteler pencere camlarını kırıyor ya da lastiklerini kesiyorlarmış."

Bence bu âdet hooligan'laıı teşvik ediyordu. Bunu belirttim. "Zaten Cadılar Bayramı yarın."

Bambi ulusal geleneklerine dostça yaklaşmadığım için suratını asmıştı. "İyi ama" dedi, "geçen ay şu Guy kuklası için bir sürü bozuk para verdim. Guy Fawkes'ın* da tuhaflıkta ondan geri kalır yanı yok bence. İnsana benzer bir kuklanın yakılması nasıl bir hayal gücünün ürünüdür?"

Ben öyle düşünmüyordum ama dilimi tuttum. Bu gece Bambi'ye içerliyordum. Beş parası yoktu ama ben onun eski zengin hayatını kıskanıyordum. Ben de hep yolculuklara çıkmak istemişimdir.

Fincanına yine çay koydum, o da gösteri dünyası anılarını anlatmayı sürdürdü. Sonra kocam Ron bize katıldı ve saat on bire kadar havagazı parasıyla domino oynadık.

Ertesi sabah altıda kalktım, Ron'a çayını götürdüm, su ısınsın diye kuzineye kömür attım. Yedi buçukta sütü almak için zemin kata çıktım. Sütçü gitmek üzereydi.

"Ne tuhaf süsler koyuyorsunuz" diyerek ön kapıyı işaret etti. Gerçekten de tuhaftı. Kapıya kopuk bir bebek eli çakılmıştı. Pamukla doldu

*Guy Fawkes Gecesi: İngiltere'de 1605'te Guv Fawkes'im Parlamento'yu havaya uçurmaya kalkışması anısına Kasım'ın beşinci günü Guy denen kuklalar yakılır.

rulmuş lastik bir el. Oradan buradan pamukları çıkmıştı. Çirkin, sapıkça bir görünüşü vardı.

Sütçü, "Bunu Brixton ya da Camden Town'da görsem" dedi, "ne düşünürdüm biliyor musunuz? Biri vudu büyüsü yapıyor derdim, Ama buralarda böyle şeyler olmaz. Gloucester Sokağı'nda olmaz."

Pis şeyi kapıdan söktüm ve ağzı açık çöp tenekesine fırlattım. "Bahçeler'in her yerinde bunlardan var" diye devam etti sütçü. "Bütün

kapılara bebek parçaları çivilenmiş."

Batıl inançlarım olmadığı için omuzlarımı silkip sütü dağıtmak üzere yukarı katlara çıktım. Daha sonra oğlumu okula gönderip daireleri ve koridorları temizlemeye başladım.

Kesik bebek eli bir önceki gece gelen küçük ziyaretçiyi çağrıştırmamıştı bana. Bayan Adams beni alışverişe yolladığında, Profesör Newton'un kapısından kolsuz bacaksız ve kafasız bir bebek gövdesi söktüğünü gördüm.

"Tüyler ürpertici, değil mi?" dedim.

"Cadılar Bayramı'ın kutlayan şu sefil çocuk yaptı bunu. 'Şeker mi, şaka mı'ymış! O ailede insanı huzursuz eden bir şeyler oluyor, Teşhisime göre kardeşler arasında aşırı rekabet var. Ailesine resmen şikâyet edeceğim. Aslında Times'a bir mektup yazıp ülkemize yabancı geleneklerin ithal edilmesini protesto etsem daha iyi. Ne berbat şeyler hepsi de!" Çivileri bin bir zorlukla söken profesör iğrenç şeyle birlikte eve girerek kapıyı güm diye kapattı.

Bebeğin kafası köşedeki parmaklıklara kazığa oturtulur gibi geçirilmişti. Lady Arthwaite'in ilgiyle kafaya baktığını gördüm. "Acaba bu zavallı ne yaptı da başı koparıldı?" diye mırıldandı yanından geçerken. "Ortaçağ'daki gibi, değil mi? Ya da, tam... şey, savaş öncesinden beri böyle bir bebek görmemiştim. Deri dokusu bugünlerde kullanılan o çirkin plastikten çok daha sahici görünüyor, Küçük torunuma bundan bir tane almak isterdim."

Öyle soğuktu ki fazla ovalanamadım. Yine de, kadının neşeli sözleri olayın dehşetini biraz azaltmıştı. Alışverişimi yaptım, Bayan Adams'ın öğle yemeğini pişirdim. Karanlık erkenden basana kadar çalıştım.

Fırtına kopacaktı. Gök simsiyah, tehditkârdı. Oğlum tanı zamanında okuldan geldi, üşümüştür diye ona güzel bir fincan sıcak kakao yaptım. Oğlum narin bir çocuk.

Beşi biraz geçe yağmur indirdi. Ron yarım saat sonra geldiğinde iliklerine kadar ıslanmıştı. "Cadılar Bayramı" dedi. "Bir içkiye ihtiyacım var." Viskisine tam sevdiği gibi sıcak limonata karıştırdım.

Elden düşme smokin ceketiyle, yeni doldurduğum kuzineye âdeta yapışarak oturdu. Akşam yemeğini hazırlamaya başladım: Pirzola, patates kızartması, haşlama bezelye, tatlı olarak da meyve salatası ve krema.

Yemeğe başladık. Birden yine kapı çaldı. Öfkeyle homurdanarak yukarı çıktım.

Küçük Amerikalı'ydı, korsan kıyafeti giymişti.

"Şeker mi, şaka mı?" dedi.

Bu kez pusete küçük oğlan kardeşini koymuştu.

JOHN LUTZ anlatıyor

İyi kısa hikâyelerin çoğu gibi, "Ağustos Sıcağı" da bir tek şey hakkındadır. Okurun merakını körükler, asla erkenden açık vermez, heyecanın doruğa yükseldiği aşamalarda insanı büyüleyen sorusunu sorar. Kavram basit ve zekicedir, yazılışı sade ve gerilimlidir. Bu aldatıcı basitlik ve sadelik, kıssadan çıkarılacak hisseyi güçlendirir. Hikâyede her şey bütünün parçasıdır. Her şey tıkır tıkır işler. Sonu, karanlık ve semavi bir şakanın en can alıcı noktası gibi birden her şeyi ortaya döker, bu arada insan beyninin derinliklerine işler ve orada kalır çünkü okurun aklını saat gibi çalıştıracak bir ihtiyat payı bırakmıştır. İşte bu, kendi kendini sıkı sıkı denetleyen bir yeteneğin mükemmel bir denge içindeki işidir, yazar doğuştan bir minyatürcü gibi sanatını titizlikle icra eder. "Ağustos Sıcağı" eğer bir saat olsaydı, çarklarında İsviçre mücevherleri olurdu, zamanı tam bir kesinlikle gösterir ve sessizce çalışırdı.

Kısa gerilim edebiyatındaki bir alt kategoriye "çıkıntıda duran adam hikâyesi" derim ben. Böyle hikâyelerin neden var olduğu kolayca anlaşılabilir. Kahramanınız ölümcül derecede yüksek bir yer d eyse, altta da beton kaldırım varsa, işte size gerilimin ta kendisi. "Yüksek Bahis"le, yazabileceğim en etkili hikâyeyle gerilim edebiyatına katkıda bulunmak istedim. Düşmek, ilk ve en çok korktuğumuz şeylerden biridir. Hiç çıkmaz içimizden. En iyi "çıkıntıda duran adam" hikâyesi, bu, insanı soluksuz bırakan temel korkuyu kullanır. Okur kendini çıkıntıda duran kahramanla özdeşleştirir. Şu an güvendedir ama boşluğa uçmasına belki de birkaç saniye kalmıştır. Bu hikâyelerin çok sevilmesinin nedeni hepimizin bir bakıma çıkıntıda durmamızdır. Hayatta kalma şansımız rüzgârın değişmesine bağlıdır. Bazılarımız bu umutsuzluğu hissetmeyi, sonra da güvenli bir biçimde aşağı inmenin yolunu bulmayı sever.

JOHN LUTZ'un en sevdiği kendi hikâyesi:

YÜKSEK BAHİS

Ernie, otel komisinin ardından Hayes Oteli'nin daracık, havasız odasına girdi, kendisine fayansları çatlamış köhne banyo ile titreyen ekranıyla siyahbeyaz televizyon gösterildi. Sivilceli yeniyetme komi gülümseyerek bekledi, Ernie ona bir dolar bahşiş verdi ki kendi taşıdığı küçük çantası hariç başka valizi olmadığına göre, bu yeterli bir miktardı. Komi burnunu kıvırıp gitti.

Kapı kilidinin yavaşça "tık" edip kapanmasından sonra odaya koyu bir sessizlik çöktü. Ernie yatağın ucuna oturdu, kulakları dışarıdan gelen hafif sesleri yavaş yavaş odanın sükûnetinden ayırmaya başladı. Şehir trafiğinin telaşlı uğultusu, çok uzaklardaki bir siren ya da arada bir öten klaksonlar, asansör kablolarının binanın karnından gelen madeni mırıltı ve tıngırdamaları. Ernie'nin kapısının dışındaki koridorda bir hizmetçi, çarşafların konduğu gıcırtılı tekerlekli arabayı itti. Ernie başını eğdi, yüzünü ellerine gömdü ve gözlerini eskimiş uçuk mavi halıya dikti. Sonra gözlerini kapadı, oda karanlığının geçici kimliksizliğine gömüldü.

Ernie'nin şansı baş aşağı gidiyordu. Topuklu çizmelerle bile boyu 1.65'i zor geçerdi Ernie'nin. Şansı da kendisi kadar yere yakındı. Genellikle titiz giyinmesine rağmen bu gece narin bedenini ucuzluktan alınmış kahverengi takım, lekeli gömlek ve gülünç kırmızı bir kelebek kravatla aşağılamıştı. Her zaman giydiği elbisesini bundan önceki oteline, borcunu ödeyebilmek için bırakmak zorunda kalmıştı. Ernie'nin yüzü hınzır bir gelinciğe benziyordu, sulu pembe gözleri, uzun eğri bir burnu vardı. Görünüşü aldatıcı değildi. Ernie orayı burayı karıştırır, yasadışı işler çevirirdi.

Kırk yaşına gelmiş, hayatının çoğunu doğduğu korkunç yoksul mahallede geçirmişti. Oralardaki en akıllı adam olmasa da, kararlı bir kurnazlığı vardı ki bu sayede dünyada kendi zikzaklı yolunu bulabilmişti. Bazen doğru ata oynamaya, bazen de doğru kartı açmaya yarayan içgüdüleri, öngörüleri olurdu. Bazen. Geçinip gidiyordu işte. Ernie'nin işi geçinip gitmekti, genellikle tapi gelirdi. Kazançlı çıkmaktan çok, hayatını sürdürüyordu diyelim. Bunu bile ona çok gören insanlar vardı oysa.

Bunlardan biri Cari Atwater'di. Ernie, Carl'ı düşündü, gözlerini açtı, altı sarkan yataktan kalktı. Çantasından çeyrek litre çavdar viskisi çıkardı, lavaboda gördüğü bardağı almak üzere banyoya gitti. Carl'ı ve mahallesine son kez geldiğinde oynadığı oyunda Carl'a borçlandığı bin doları düşünmemeye çalıştı. Kendine bir içki koydu, çatlamış ve lekeli plastik kaplı masaya oturdu, küçük odasına göz gezdirdi.

Burası Ernie için bile boktan bir yerdi. Daha iyi yerlere alışkındı. Şehre gizlice gelip bitli bir otele yerleşmezdi her zaman. Biraz borç almak için kızkardeşi Eunice'i görecek olmasa Carl'a borçlandığı bin doları değil, Miami'ye gidebilmek için gerekli birkaç yüz papelburada durmaz, odada biri olsa da yatağın arkasındaki duvara tırmanan karafatmaların hangisi daha önce tavana varacak diye bahse girse diye düşünmezdi.

Gülümsedi. Karafatmalar üstüne bahse girdiğini görse Eunice ne derdi? Hiç şaşmazdı. Yıllarca kumarın bir hastalık olduğunu, Ernie'nin bu hastalığa fena yakalandığını söyleyip durmuştu. Belki de bahisten vazgeçmesi için dırdırlanmakta haklıydı. Ama Pimlico'da en yüksek parayı Eunice kazanmamıştı, bir iskambil kâğıdının köşesini çevirip o güzelim üçüncü kızın başını çıkardığını görmemişti. O asla...

Boşver gitsin. Ernie ceket cebinden iki deste kâğıt çıkardı. Gözlerini kısarak destelere baktı, sonra işaretli olanı tekrar cebine koydu. Yanında daima işaretli bir deste taşırdı. Reno'da bir düzenbaz ona kâğıtları ancak bir uzmanın, o da çok yakından incelerse anlayacağı biçimde işaretlemenin yolunu göstermişti. İşaretsiz destenin mührünü kırdı, bir fal açtı. Kendi kendine oynadığında asla hile yapmazdı. İki dakika sonra masa lambasını yaktı, kâğıtlar parlamasın diye lambanın sararmış şapkasını eğdi. Ancak kendini adamış bir kumarbazın yoğun dikkativle falına daldı.

Art arda üç falı açamaymca kâğıtları kenara itti, yorgun gözlerini ovuşturdu.

Tam o sırada biri kapıyı çaldı.

Ernie inme inmiş gibi oturuyordu. Yalnızca Cari Atwater korkusundan değil, bütün kumarbazların düşman gördüğü şeyin korkusundan: Beklenmeyenin. Beklenmeyen, zarlara olmadık bir takla daha attırır, favori atın dönemeçte tökezlemesine neden olur, acemi poker oyuncularının eline floş doldurur. Bu kez beklenmeyen, Ernie'ye yapmıştı yapacağını: Otel odasına iyice iri kıyını, iş için gelmişe benzeyen iki kişi göndermişti. Bu iki kişinin anahtarı vardı, kapıyı vurup da açan olmayınca kapıyı açıp dosdoğru içeri girmişlerdi.

İri yarı adamlardı tamam ama küçücük odada ve Ernie'nin sıskalığıyla karşılaştırıldığında, dev gibi görünüyorlardı. Daha da iri yarı olanı, fener çeneli, yumrukla içeri göçmüş burunlu, soğuk mavi gözlü, eskiden buldog köpeğiymiş hissini vereni, Ernie'ye gülümsedi. Yakışıklı, koyu renk saçlı, yanağında bıçak yarasına benzer bir iz taşıyan ortağı kazık gibi duruyordu. Gülümseyen adam konuştu.

"Bizi Cari Atwater'ın gönderdiğini biliyorsun herhalde" dedi. Cüssesine yaraşır, kalın bir sesi vardı.

Ernie çakıl taşı yutmuştu sanki. Kalbi deli gibi çarpıyordu. "Ama... burada olduğumu nereden bildiniz? Daha şimdi geldim."

"Cari şehrin her köşesindeki otel kâtiplerini tanır" dedi gülümseyen. "Otele kaydını yaptırır yaptırmaz haberimiz oldu, Cari da bir ziyareti hak ettiğini düşündü." Bu sefer iyice sırıttı, tembel tembel parmak boğumlarını kütürdetti. Küçük odada bu ses patlayan havai fişek etkisi bırakmıştı. "Bize numara yapma Ernie. Seni neden ziyaret ettiğimizi biliyorsun."

Ernie düşünmeden ayağa kalktı, sandalyesi devrildi. "Hey, bir dakika! Şey, Carl'la ben eski dostuz. Ona topu topu bin dolar borçluyum. Şey, yanlış adam seçtiniz. Sorun Carl'a... Bana bu iyiliği yapın!"

"Tam da bin dolar borçlu olduğun için buradayız" dedi koyu renk saçlısı. "Carl'a küçük miktarlar borçlanan yığınla adam var, senin gibi bahis borcunu ödemeyenler. Sen bütün blöfçülere örnek olacaksın, Ernie. Berbat bir örnek olacaksın. Senin gibi olmak istemeyecekler. Tersine borçlarını ödeyecekler, bu da üst üste konunca çok büyük bir miktar edecek."

"Ölmenin güzel yolu yoktur" dedi gülümseyen. "Ama bazı yollar ötekilerden çok daha kötüdür."

İki adam Ernie'ye doğru ağır ağır, âdeta korkuyu tam anlamıyla yaşamasını isteyerek geldiler. Ernie kapıya bir göz attı. Çok uzak. Uyuşmuş bacaklarıyla geri geri giderken, "Carl'a sorun! Lütfen!" diye aptalca yalvardı. Kemik eziciler gelmeye devam etti. Pencere Ernie'nin arkasındaydı ama oda on ikinci kattaydı. Bu pire torbası odada havalandırma yoktu, bu yüzden pencere on beş santim kadar aralıktı. Bir fareyi köşeye sıkıştırın ve içgüdüsüyle iki tehlikeden en uzak olanını seçmesini seyredin. Ernie topaç gibi döndü, kendini pencereye attı. Tırnağı, solmuş dantel perdeye takıldı, pencereyi ardına kadar açarken tırnağın kırıldığını hissetti. Gülümseyen herif homurdanarak üstüne atıldı ama Ernie şaşırtıcı bir hızla dışarıdaki pencere çıkıntısına attı kendini.

Açık pencereden dev bir el uzandı. Ernie elden kaçmak için yan yan ilerledi. Tir tir titreyen bedenini tuğla duvara yapıştırdı ve yukarı, simsiyah geceye doğru baktı. Sert yaz rüzgârı iliklenmemiş ceketini savuruyordu.

Gülümseyen herif koca kafasını pencereden dışarı çıkardı. Ernie'nin dengede durduğu dar çıkıntıyı inceledi, on iki kat aşağıdaki sokağa baktı. Bir ağız dolusu çarpık çurpuk diş gösterdi ve öksürüklü, gökgürültüsü gibi bir kahkaha attı. Kahkaha duygularını belli ediyordu ve bu duyguların arasında mizah yoktu.

"Sana ölmenin bazı yollarının ötekilerden kötü olduğunu söylemiştim" dedi. "Senin kuşa benzediğin söylenemez, daha çok bir solucana benziyorsun," Kafasını içeri çekip pencereyi kapadı. Ernie sosis kalınlığındaki parmakların sürgüyü sürdüğünü gördü.

Sakin ol, dedi kendine, sakin ol! Çıkıntıda kapana kısılmış durumdaydı ama bu durum birkaç dakika öncesine göre daha iyi sayılırdı.

Sonra gerçekten durumunu irdelemeye başladı. Üstünde durduğu çıkıntı topu topu on beş santimdi, yani topuklu şık deri çizmelerle yürüyüşe çıkılacak bir yer değildi, Sağında, bir buçuk metre ötede binanın çıkıntısı vardı, Ernie'nin girebileceği başka pencere de yoktu. Solunda, kendi sürgülü penceresinin ötesindeyse, bu kez klimalı bir odaya açılan pencere vardı, Eski klima cihazı pencereden aşağı yukarı doksan santim çıkıntı yapıyordu. Pencerenin klima cihazı dolayısıyla sıkı sıkı kapalı olması bir yana, cihazın hantal kare çeliğinin üstünden aşıp bir sonraki pencereye ulaşmak da mümkün değildi.

Ernie yukarı baktı. Oradan kaçış imkânı yoktu.

Sonra aşağı baktı.

Kafasına çekiçle vurulmuş gibi döndü başı. On iki kat, on iki kilometre gibi geliyordu insana. Boyu kısalmış gibi görünen sokak lambalarının tepelerini, köşeyi dönen oyuncak gibi birkaç otomobili görebiliyordu. Aklı bulandı, başı dehşetle döndü. Üstünde durduğu çıkıntı birkaç santimmiş gibi geldi ona. Bu tehlikeli bakış açısından neredeyse görünmez olmuştu çıkıntı, âdeta arkasında kalmıştı. Bacakları titredi, çizmeleri ayaklarından fırlamış gibiydi. Kaskatı kesilmiş, kendi başına buyruk, her an onu terk edip aşağı, ölümüne doğru düşmesine yol açacak yaratıklardı sanki. Ta uzakları görebiliyordu, uçuyormuş gibi. Ernie gözlerini sıkı sıkı kapadı. On iki kat aşağı düşüldüğünde et ve kemik kaldırıma çarpınca neler olacağını hayal etmeyi reddetti.

Kalan gücüyle kendini geri itip duvarın güvenliğine yaslandı. Elleri yanındaydı, tırnaklarını sıvaya geçirmişti. Bu sert tuğla duvar anasıydı, sevgilisiydi, elinde tuttuğu en iyi kâğıttı. Elinde kalan son şeydi. Dua edecek kadar iki yüzlüydü Ernie.

Ama dehşet iliklerine, beynine, ruhuna işledi, bütünleşti onunla. Bin papel, bin salak papel! Dolandırıcı bir tefeciye gidebilir, bir şey çalıp rehin verebilir, dilenebilirdi. Hatta ...

Ama şimdi bir şey yapması gerekiyordu, Şimdi! Hayatta kalmalıydı.

Aşağıya bakmadan, korkudan fırlamış gözlerini dosdoğru ileriye dikerek, tereddütle, soluna, yine kendi penceresine doğru yana bir adım atma riskini göze aldı. Hareket ederken parmak uçlarını tuğlalara gömdü. Keşke duvar yumuşak olsaydı da parmaklarını iyice geçirebilseydi tuğlalara. Sonra, duvarın ellerinin altında çocukların oyun kili gibi ufalandığını, artık destek sağlamadığını, onu korkunç, soluk kesici bir yay gibi gecenin içine fırlattığını hayal etti. Duvarı düşünmemeye çalıştı, hiçbir şey düşünmemeye çalıştı. Korkunun ilkel, vahşi hükmü geçiyordu artık.

Ernie tereddütle bir adım daha atmaya zorladı kendini. Bir adım daha. Sert deri topukların gıcırdayarak betona her sürtüşünde irkildi. Ucuz elbisesinin kumaşı kalçalarından, omuzlarından, bacaklarının arka tarafından, sert duvara sürtünüyordu. Bir keresinde, sol çizmesinin tabanı küçük, yuvarlak bir şeyin belki bir çakıl taşıüstünde yuvarlandı, neredeyse düşecekti. Bütün bedenini kaplayan panik duygusunu bir daha asla hissetmek istemiyordu.

Sonunda pencereye geldi. Dikkatle vücudunu büktü. Gece rüzgârının her an vücudunu kavrayacağından korkuyordu. Boynunu acıyana kadar eğdi ve odasına baktı.

Boştu. Kemik kırıcılar gitmişti. Eprimiş mobilyalar, yatak, eski hah, gözüne hiç bu kadar güzel görünmemişti. Ernie'nin bir eli pencere pervazının etrafından kıvrıldı, pürüzsüz cama değdi. Alt canım üst tarafındaki kararmış pirinç sürgünün kilitli pozisyonda olduğunu görebiliyordu.

Denemek için pencereye vurdu. Vuruşun geri tepmesiyle bedeni duvardan ayrıldı. Haykırmak üzere ağzını açınca hava tiz bir sesle ciğerlerine doldu, derhal bedenini dikleştirip geri çekerken kafasını duvara vurunca başı döndü, midesi bulandı. Tam bir dakika öylece, donmuş gibi kaldı.

Yavaş yavaş yanaklarında bir serinlik hissetti. Esen rüzgâr gözyaşlarını kurutuyordu. Cama kıracak kadar sert vuramayacağmı anladı, yoksa dengesini kaybederek sokağa, aşağıda bekleyen ölüme doğru yuvarlanacaktı.

Carl'ın kemik kırıcıları büyük ihtimalle bir yerlerde bira içmekteydi şimdi, Ernie'nin öldüğünü varsayıyorlardı. Haklıydılar. Böyle şeyleri bilen

profesyonellerdi onlar. Ölümü görünce tanırlardı. Ernie'nin alt dudağı titremeye başladı. Kötü biri değildi, kimseye bilerek bir kötülüğü dokunmamıştı. Bunu hak etmiyordu. Kimse bunu hak etmezdil

Bağırmaya karar verdi. Belki biri otel müşterilerinden biri, bir hizmetçi, burun kıvıran komiişitirdi sesini.

"İmdat! İmdat!"

Durumun umutsuzluğunu görerek deli gibi güldü. Boğuk haykırışları öylesine zayıftı ki rüzgâra karışıyor, engin gecenin içinde kayboluyordu. Kendi kendini bile zor duyuyordu.

Hatırlayabildiği kadar eskiden beri, umutsuzluk, karnının ortasında hiç kesilmeyen bir ağrı, patlamaya hazır iltihaplı bir apandisit gibi hep onunla beraber olmuştu. Dost olmasa bile, eski bir tanıdık olduğu kuşku götürmezdi. Şu halde herkes kadar o da umutsuzlukla başa çıkabilirdi.

Ama başa çıkamıyordu. Bu kez olmuyordu. Belki de bu noktaya, onu en karanlık düşlerinden uyandıran bu hızlı, çığlık çığlığa düşüş noktasına gelmesi kaçınılmazdı. Ama bu gece uyanmayacaktı çünkü düş görmüyordu.

Ernie kendine ve onu bu noktaya getiren bütün atalarına küfretti. Talihine sövdü. Ama vazgeçmeyecekti. Elindeki tek şey kumarbazlığıydı. Değişik açıları içinde hisseden bir adamda bütün ters olasılıklara rağmen daima bir üstün taraf olurdu.

Cepleri! Ceplerinde pencereyi kırmak için kullanabileceği bir şey olabilir miydi?

İlk çıkardığı yağlı bir taraktı. Elinde evirip çevirirken parmaklarının arasından kaçıp düştü, az daha eğilip yakalamaya çalışacaktı. Tarağın düşüşünü görmek için başını eğmeye hazırlandı, sonra son kez aşağı baktığında neler olduğunu hatırladı. Başının arkasını yine tuğlalara dayadı. Dünya deli gibi sallanıyordu,

İşte cüzdanı. Kıç cebinden dikkatle çıkardı, uçup gitmeye çabalayacak bir kuşmuş gibi sıkıyordu cüzdanı. Açtı, parmakları içindekileri yokladı. Cüzdanın her yerini hissederek inceledi, bakmaya korkuyordu. Birkaç banknot, bir kredi kartı, bir ehliyet, karanlığın içine uçup gitmesine göz yumduğu birkaç eski borç senedi. Katı plastik kredi kartını elinde tuttu, cüzdanı bilhassa bırakmaya karar verdi. Belki aşağıda biri cüzdanın düştüğünü görür, yukarı bakar, onu görürdü. Pek mümkün değildi, biliyordu. Kötü bir mahalleydi, kaldırımlarda fazla gezen olmazdı. Birinin

cüzdanı bulup, cebine atması ve yürüyüp gitmesi daha olasıydı. Ernie bir onluğu ve iki tekliği çıkarmaya çalıştı, sonra bunca çabaya değmeyeceğine karar verdi ve cüzdanı elinden bıraktı. Bulunduğu yerde paranın bir yararı yoktu.

Pencerenin üst ve alt çerçeveleri arasında ince bir aralık vardı. Ernie kredi kartını oraya sokmaya çalışırken uysun diye dua etti.

Uymuştu! İşte bir fırsat! Bir fırsat yakalamıştı! Belki bütün ihtiyacı olan bu fırsattı!

Kredi kartını çerçeve boyunca kaydırırken görmek için boynunu yana çevirdi, sonra kartı pencere sürgüsüne bastırdı. Aralıktan odadaki ılık havanın dışarı çıktığını, parmaklarını okşadığmı hissedebiliyordu. O incecik camın arkasında ve güvende olmaya o kadar yakındı, o kadar yakındı ki!

Sürgü hafifçe oynadı. Emindi bundan! Plastik kartı iyice bastırdı, kenarının parmaklarına gömüldüğünü hissedebiliyordu. Ama sürgünün oynadığını artık göremez, hissedemez olmuştu, Umutsuzca kartı ileri geri oynatmaya başladı. Elleri terden yapış yapış olmuştu.

Sürgü yine oynadı!

Ernie sevinçten az daha bağıracaktı. Bu işi becerebilirdi! Bir ya da beş dakika sonra sürgü açılacak, pencereyi kaldıracak, odaya düşecek, eski halıyı kucaklayacak, öpecekti. Kartı daha sıkı tutabilmek için titreyen parmaklarını değiştirirken sırıttı bile.

Derken birdenbire kart kayboldu. Soluğunu tuttu, telaşla yakalamaya çalıştı, aralıktan içeri doğru kayan kartın plastik köşesini hayal meyal hissetti. Kartın pencere pervazının altına doğru kaydığını, iç pervazdan zıplayıp yere düştüğünü gördü. Bulunduğu yerden halının üstünde durduğunu görebiliyordu. Artık ona bir yardımı dokunamayacak bir yerde.

Ernie hıçkıra hıçkıra ağladı. Bedeni öyle şiddetle titremeye başladı ki çıkıntıdan düşmesine neden olacağını düşündü. Bunun gerçekten de olabileceğini fark edince kendini sakinleştirmeye çalıştı. Şimdiye kadar herhangi bir şey için göstermediği kadar gayretle kendine hâkim oldu ve kıpırdamadan durdu.

*

Düşünmesi lazımdı, düşünmesi, düşünmesi!...

Ceplerinde başka ne vardı?

Oda anahtarı!

Çıkarıp avcunda tuttu. Zincire ya da bir etikete takılı değildi, basit bir pirinç anahtar. Alt ve üst çerçeveler arasındaki incecik aralığa sokmak istedi ama anahtar kredi kartından daha kalındı, ucunu bile sokamadı.

Sonra aklına bir fikir geldi. Camı çerçeveye tutturan macun eskimiş, çatlamış ve yıllardır kat kat vurulan, artık solmuş boyalar yüzünden iyice kurumuştu.

Ernie anahtarın ucuyla macunu kazımaya başladı. Bir kısmı ufalandı, çıkıntıya düştü. Anahtarla yine bastırdı, kurumuş macun çerçeveden koptu. Çerçeve boyunca kazımak zorundaydı, bu da çok zaman alacaktı. Çok dikkatle çalışması gerekiyordu. Ernie yapacaktı bunu çünkü çıkıntıdan kurtulmanın başka yolu yoktu ve ilk kez hayatı ne kadar sevdiğini fark etmişti. Sırtı hâlâ sert tuğlalara dayalı, dizlerini hafifçe büktü ve kurumuş macunu kazımayı sürdürdü.

Belki bir saat sonra, yeni bir sorun çıktı. Pencerenin kenarlarını yarıya kadar kazımışken, bacaklarına kramp girmeye başladı. Dizleri de titriyordu ama korkudan değil, yorgunluktan. Ernie doğruldu, bacak kaslarını gevşetmeye çalıştı.

Yine çalışmaya başladı ama birkaç dakika sonra kaslarına daha beter bir kramp girdi. Yine doğruldu, acının biraz geçtiğini hissetti. Böyle, kısa aralarla, acı dayanılmaz olana kadar, titreyen bacaklarından bütün güç ve his çekilene kadar çalışacaktı. Acıya dayanacaktı çünkü başka çaresi yoktu. Bütün macunu kazıyamadan bacakları onu bırakırsa ne olacağını düşünmemeye çalıştı. Dikkatle dizlerini büktü, duvarın daha aşağısına yaslandı ve anahtarı, mümkün olduğunca az hareket etmeye çabalayarak, telaşla bastırmaya başladı.

Sonunda bütünüyle kazman macunun parçaları ya çıkıntıda ya da aşağıda kaldırımda yatıyordu.

Ernie elini camla pencere ahşabının yan yana geldiği yerde gezdirdi. Camın keskin ucu parmağını kesince berbat bir acı hissetti. Elini çabucak çekti, kopkoyu kanma gözlerini dikti. Parmağı kalbiyle aynı hızlı ritmde atmaya başlamıştı, ölümlü olduğunu ısrarla hatırlatıyordu.

Şimdi sorun, canım çerçeveden ayrılmamasıydı. Cam çerçeveden biraz daha geniş kesilmiş, ahşapta açılan bir oyuğa oturtulmuştu. Odanın içine doğru itemeyecekti. Sokağa doğru çekmesi gerekiyordu.

Ernie anahtarı ahşapla camın arasına sokmaya çalıştı, böylece camın üst kısmını dışa doğru kanırtabilecekti. Anahtar fazla kalındı.

Sırtını tuğlalara dayayıp yine ağlamaya başladı. Bacakları hissizdi; bütün vücudu ağrıyor, arada bir giren kramplarla sarsılıyordu. Gücü tükenmekteydi, bunu anlamıştı. Dar çıkıntıda tüneyip kalamayacak kadar güçsüzleşiyordu. Keşke kredi kartını düşürmeseydim diye düşündü, camı gevşetmeyi, kaldırıma düşürmeyi başarabilir, kolayca içeri girebilirdi. Ama zaten kredi kartı olsa sürgüyü itebilirdi. Rüzgâr hızlandı, üstündekileri savuruyor, ceketini yelken gibi şişirip onu çıkıntıdan savurma tehlikesi yaratıyordu.

Derken hatırladı Ernie. Ceket cebi! Ceketinin iç cebinde işaretli kâğıt destesi vardı! Bütün ters olasılıklara karşı üstünlüğü!

Desteyi cebinden çekti, kutusundan çıkardı, boşluğa bıraktığı kutu bir yay çizerek rüzgârla uzaklaştı. Destenin üstündeki iskambil kartını parmaklarının arasına yerleştirdi ve camla ahşap çerçeve arasına soktu. Hafifçe kıvırdı ve çekti. Cam sanki öne doğru geliyordu.

Kart hemen hemen yarısından yırtıldı, artık bir işe yaramazdı.

Ernie'nin bıraktığı kart geceye doğru uçup gitti. İkinci kartı parmaklarıyla ayırdı, azıcık büküp çengel biçimi verdi. Bu kez kart yırtılmadan cam az daha çerçevesinden ayrılıyordu. Ernie onu da attı; sabırla, neredeyse kendine güvenerek çalışıyordu. Elli şansı daha vardı. Olasılık hesabı ondan yanaydı artık.

Onuncu kart, karo papazı, işi halletti. Cam dışa doğru düştü, çıkıntıya çarptı, sonra aşağıdaki sokağa uçarak parçalandı.

Ernie, artık denetlenemeyecek kadar titreyen bacaklarıyla yana doğru üç adım attı, pencere pervazını yakaladı, çömelmiş vaziyette arkaya, odanın içine doğru eğildi.

Derken eli kaydı.

Sol bacağı ileri fırladı, omzu ahşap çerçeveye çarptı. Pencerenin her iki tarafındaki yer çekimi bir an onu kapmak için çekiştiler, bu arada yüreği boğazından yükselen çığlığı bastırdı.

Odaya düştü, düşerken başı çerçevenin üst tarafına çarptı, sonra da şiddetle yere. Bilinçsizliğe doğru döne döne düşmeyi sürdürürken dudaklarından bir rahatlama hıçkırığı yükseldi.

Dehşet içinde uyandı. Sonra hâlâ otel odasının hareketsiz, sağlam döşemesinde, her yeri yenik içindeki halıda sırtüstü yattığını kavradı, korkusu sona erdi.

Ama yalnızca bir an için.

Cari Atwater, yanında iki kemik kırıcısıyla aşağıya, ona bakmaktaydı.

Ernie doğrulmaya çalıştı, sonra yine geri çöktü, dirseklerine dayandı. Tepesinde ona bakan üç adamın yüzünü inceledi ve Carl'ın kurnaz yüz hatlarında gevşek bir tebessüm, kabadayıların suratında da tam bir umursamazlık olduğunu görerek şaşırdı. Carl'ın tebessümündeki zayıf güneş ışığından yararlanmaya çalışarak "Bak, şu bin dolar var ya ..." dedi.

"O konuda kendini üzme, Ernie, eski dostum" dedi Cari. Eğildi, elini uzattı.

Ernie güçlü, manikürlü eli yakaladı ve Cari ayağa kalkmasına yardım etti. Ernie hâlâ güçsüzdü, gidip masaya dayandı. Üç adamın gözleri onu izliyordu.

"Artık bana bin dolar borçlu değilsin" dedi Cari.

Ernie'nin şaşkınlıktan nutku tutulmuştu. Carl'ı tanırdı, aynı, çiğnenemez kurallara bağlıydılar. "Yani borcu siliyorsun, öyle mi?"

Cari buz gibi bir sesle, "Ben asla borç silmem" dedi. Kollarını kavuşturdu, hâlâ gülümsüyordu. "Diyelim ki sen biraz uğraşıp sildirdin. Hayes'de kaldığını haber alınca hemen buraya geldik. Sana bu odayı göstermelerinden on dakika önce sokağın karşısındaki binaya yerleşmiştik."

"Yani üçünüz mü?"

"Dördümüz" diye düzeltti Cari.

İşte o zaman Ernie her şeyi anladı. O iki kemik kırıcı profesyoneldi; bir süre için bile olsa pencereden kaçmasına asla izin vermezlerdi. Kaçmasına bilerek izin vermişlerdi, çıkıntıdan başka kaçacak bir yer bulamayacağı bir kapana kıstırmışlardı. Hepsi düzendi. Pencereyi sürgüledikten sonra iki kemik kırıcı sokağın karşısına, patronlarının yanına gitmişlerdi. Ernie dördüncü adamın kim olduğunu biliyordu.

"Kurtuldun" diye anlattı Cari, "çünkü ölmeden o çıkıntıdan kurtulmanın bir yolunu bulacağına dair bin dolara bahse girdim." Tebessümünde birden hor görmeyle karışık gerçek bir hayranlık pırıltısı belirdi. "Sana güveniyordum, Ernie çünkü seni ve senin gibileri iyi tanırım. Ne olursa

olsun hayatta kalmayı becerirsiniz siz. Batan gemidenkurtulmayı başaran faresinizdir siz. Ya da yüksekteki bir çıkıntıdan."

Ernie bu kez öfkeyle titremeye başladı. "Beni karşıdan seyredij'ordunuz. Üçünüz, bir de kimle bahse girdiysen o... Ben oradayken sen hep seyrediyordun, düşüp düşmeyeceğimi görmek üzere bekliyordun."

"Senden hiç kuşkulanmadım, Ernie" dedi Cari.

Sonunda Ernie'nin bacaklarından bütün gücü çekildi. Birkaç adım yalpaladı, yatağın ucuna devrildi. Ölmeye öyle yaklaşmıştı ki; Cari parasını bir mağluba yatırmış olacaktı neredeyse. "Bir daha asla bahis oynamayacağım" diye homurdandı. "At yarışlarında, futbol maçında, rulette, siyasi seçimlerde... Hiçbir yerde! Bıraktım bu işleri, yemin ederim!"

Cari güldü, "Seni tanıdığımı söylemiştim, Ernie. Düşündüğünden daha da iyi tanıyorum. Senin gibilerin böyle konuştuğunu biıı kere duydum. Yine kumar oynarlar çünkü onları hayatta tutan kumardır. İyi kart geldiğinde, düşeş ya da yazı tura attıklarında, her şeyin değişeceğine inanmak zorundadırlar çünkü her şeyin olduğu gibi sürmesine dayanamazlar. Sen de onlar gibisin, Ernie. Er ya da geç seninle karşılaşacağım ve paranı göreceğim,"

Cari kapıya doğru gitti. Yüzünde bıçak yarası olan kemik kırıcı önünden seyirtip kapıyı açtı. İki iri cüsseli herif Ernie'yle şu kadarcık ilgilenmiyorlardı. Onunla işleri bitmişti, odadaki eski püskü mobilyalar kadar bile önemi yoktu artık.

"Kendine dikkat et, Ernie" dedi Cari ve hepsi dışarı çıktı.

Ernie uzun bir süre yere bakarak oturdu. O çıkıntıda geçirdiği dakikaları hatırlıyordu. Artık sonsuza kadar değişmişti, inanıyordu buna. Başka hiçbir şey onu bu kadar akıllandıramazdı. Eğer Ernie'nin kumarı bıraktığına inanmıyorsa, Cari hata ediyordu. Ernie akıllanmıştı. Yeni bir adam, daha iyi bir adam olmuştu. Ötekiler gibi boş laf etmezdi. Cari onun hakkında yanılmıştı, Ernie emindi.

Bu konuda bahse bile girerdi.

JOHNLUTZ'u en çok etkileyen hikâye:

AĞUSTOS SICAĞI W. F. Harvey

PHENISTONE YOLU, CLAPHAM 20 AĞUSTOS, 190,

Hayatımın en güzel gününü geçirdim sanırım ve olaylar henüz aklımda tazeyken mümkün olduğu kadar açık seçik bir dille kâğıda dökmek istiyorum.

Başlarken izninizle adımın James Clarence Withencroft olduğunu belirteyim.

Kırk yaşındayım, sağlığım yerinde, bir gün bile hastalandığımı bilmem.

Mesleğimi sorarsanız ressamım, pek de başarılı sayılmam ama siyahbeyaz işlerimle ihtiyaçlarımı karşılamaya yetecek kadar para kazanıyorum.

Tek yakın akrabam, kızkardeşim, beş yıl önce öldü, yani bağımsızım.

Bu sabah dokuzda kahvaltı ettim, sabah gazetesine bir göz attıktan sonra pipomu yaktım ve elimde kalemim, uygun bir konu bulabilmek umuduyla düşünmeye başladım.

Kapı ve pencerelerin açık olmasına rağmen oda sıkıntı verecek kadar sıcaktı. Mahallede en serin ve rahat yerin belediyeye ait yüzme havuzu olduğuna tam karar vermişken aklıma bir fikir geldi,

Çizmeye başladım. İşime öyle dalmıştım ki öğle yemeğime dokunmadım, yalnızca St. Jude'un saati dördü vurduğunda ara verdim.

Alelacele karalamış olmama rağmen, sonucun şimdiye kadar yaptığım en iyi iş olduğundan emindim.

Resim, yargıç kararı açıkladıktan hemen sonra bir suçlunun sanık sandalyesindeki halini gösteriyordu. Adam şişmandı, olağanüstü şişman. Gıdısındaki etler katmer katmerdi, kocaman, odun kütüğü gibi ensesi kırışmıştı. Güzelce tıraş olmuştu (belki de birkaç gün önce tıraş olmuştu demem gerekiyor) ve hemen hemen keldi. Sanık bölmesinde ayakta duruyor, kısa, kaba parmaklarıyla parmaklığı kavrarken dümdüz önüne bakıyordu. Yüzünün ifadesinde dehşetten ziyade tam, mutlak bir çöküntü duygusu vardı.

Adamda bu et yığınım kaldıracak kadar güç kalmamış gibiydi.

Resmi yaptığım kâğıdı boru gibi diirdiim, pek de nedenini bilmeden cebime yerleştirdim. Sonra, bir işi iyi yaptığımı bilmenin ender duyulan sevinciyle evden çıktım.

Sanıyorum kafamda Trenton'ı ziyaret düşüncesi vardı çünkü Lytlon Sokağı boyunca yürüyüp tepenin aşağısında Gilchrist Yolu'ndaıı sağa

saptığımı biliyorum. Orada işçiler yeni tramvay hattını düşüyorlardı.

Oradan sonra nereye gittiğimi ancak hayal meyal hatırlıyorum. Çok iyi hatırladığım bir şey varsa, o da korkunç sıcak olduğuydu. Sıcak, tozlu asfalt kaldırımdan âdeta elle dokunabileceğiniz dalgalar halinde yükseliyordu. Batıda, gökte alçalmış kocaman bakır renkli bulutların vaat ettiği fırtınayı hasretle bekliyordum.

İki üç kilometre yürümüş olmalıyım. Tam o sırada küçük bir oğlan çocuğu saati sorup beni rüyamdan uyandırdı.

Yediye yirmi vardı.

Çocuk gidince, nerede olduğumu kestirebilmek için çevreme bakındım. Bir kapının önünde duruyordum. Kapı, çiçekler, mor şebboylar ve kıpkırmızı sardunyalar dikilmiş susuz bir toprak şeridinin çevirdiği bir bahçeye açılıyordu. Kapının üstündeki levhaya şunlar yazılmıştı:

CHS. ATKINSON ANIT USTASI

İNGİLİZ VE İTALYAN MERMERİ İŞLENİR

Bahçeden neşeli bir ıslık, çekiç darbelerinin gürültüsü ve taşa sürten çeliğin soğuk sesi geliyordu.

Ani bir güdüyle içeri girdim.

Sırtı bana dönük bir adam oturmuş garip damarlı bir mermeri işliyordu. Ayak sesimi işitince döndü ve işini bıraktı.

Resmini çizdiğim adamdı, cebimde portresi olan adam.

Orada oturuyordu, kocaman, fil gibi. Başından kırmızı ipek bir mendille sildiği terler damlıyordu. Çehresi aynı ama ifadesi bambaşkaydı.

Eski bir dost gibi, gülümseyerek karşıladı beni, elimi sıktı.

îşini böldüğüm için özür diledim.

"Dışarıda her şey sıcak, insanın gözü kamaşıyor" dedim, "burası vahşetin ortasındaki bir vaha gibi."

"Vaha olup olmadığını bilmem" diye cevap verdi, "ama hava gerçekten sıcak, cehennem gibi. Lütfen oturun, beyefendi."

Üstünde çalıştığı mezar taşının ucunu gösterdi, ben de oturdum.

"Bu işlediğiniz taş çok güzel" dedim.

Başını salladı. "Bir bakıma öyle" dedi. "Bu yüzü nefis, insan bayılıyor. Arka yüzünde ise çok kötü bir hata var ama fark edeceğinizi sanmam. Böyle bir mermerden çok iyi bir iş çıkarmama imkân yok. Böyle çok sıcak bir yaz gününde sorun yok, mermer bu korkunç sıcağa aldırmaz. Ama bir de kışın görün. Bir don yaptı mı taştaki bütün zayıf noktalar ortaya çıkar."

"Peki neden işliyorsunuz o zaman?"

Bir kahkaha attı.

"Sergi için desem inanmazsınız ama doğru. Ressamlar sergi açar, sebze ve meyveciler açar, biz de açarız. Bilirsiniz, mezar taşlarında son moda..."

Mermerlerden söz etmeyi sürdürdü. Hangisi rüzgâr ve yağmura dayanıklı, hangisi işlemesi en kolay. Sonra bahçesini ve diktiği yeni bir karanfil türünü anlattı. İkide bir aletlerini yere koyuyor, parlayan başını siliyor, sıcağa sövüyordu.

Ben pek konuşmadım, huzursuzdum. Bu adamla karşılaşmamda doğal olmayan, garip bir şey vardı.

Önce, kendi kendimi adamı daha önce gördüğüme inandırmaya çalıştım. Bilmediğim yüzü, belki de belleğimin uzak köşelerinden birinde kendine yer bulmuştu. Ama kendi kendimi aldattığımı biliyordum.

Bay Atkinson işini bitirdi, yere tükürdü ve rahatlayarak iç geçirdi.

"İşte! Ne düşünüyorsunuz?" diye sordu. Gurur duyduğu açıktı. İlk kez okuduğum kitabe şöyleydi:

JAMES CLARENCE WITHENCROFT ANISI KUTSALDIR.

DOĞUMU 18 OCAK 1860 ANÎDEN EBEDİYETE İNTİKAL ETTİ.

20 AĞUSTOS 190"Hayatın tam ortasında, ölümün kucağmdayızdır aslında."

Bir süre sessizce oturdum. Sonra belkemiğimden aşağı buz gibi bir titreme indi. Mermerdeki adı nerede görmüş olduğunu sordum.

"Bir yerde görmedim" diye cevapladı Bay Atkinson. "Bana bir ad gerekiyordu, aklıma gelen ilk adı yazdım. Neden merak ettiniz?"

"Tuhaf bir tesadüf ama bu benim adım."

Uzun, alçak bir ıslık çaldı.

"Peki tarihler?"

"Ancak birine cevap verebilirim, o da doğru."

"Amma garip iş!" dedi,

Benden fazla bir şey bildiği yoktu. Sabah yaptığım resmi anlattım ona. Çizimi cebimden çıkarıp gösterdim. Bakınca yüzünün ifadesi değişti, çizdiğim adamın yüzüne gitgide daha çok benzedi.

"Üstelik daha evvelsi gün Maria'ya hortlak diye bir şey olmadığını söylüyordum" dedi.

İkimiz de hortlak görmemiştik ama ne demek istediğini anlıyordum.

"Belki de adımı işitmişsinizdir" dedim.

"Siz de beni bir yerde görüp sonra unutmuş olmalısınız! Geçen temmuzda Clacton'da denize gitmiş miydiniz?"

Ömrümde Clacton'a gitmemiştim. Bir süre sustuk. İkimiz de aynı yere, mezar taşmdaki iki tarihe bakıyorduk, biri doğruydu.

"İçeri gelin de yemek yiyelim" dedi.

Karısı neşeli, ufak tefek bir kadındı. Yanakları köyde büyümüş insanlarınki gibi al aldı. Kocası beni bir ressam arkadaşı olarak tanıştırdı. Sonuç esef vericiydi çünkü sardalya balığı ve tere salatası kaldırıldıktan sonra bana Gustav Dore'nin resimlediği bir Kitabı Mukaddes getirdi ve ben de yarım saat çizimlere hayranlığımı belirtmek zorunda kaldım.

Dışarı çıktım, Atkinson'u mezar taşma oturmuş sigara içerken buldum.

Bıraktığımız yerden sohbete devam ettik.

"Böyle bir soru sorduğum için özür dilerim" dedim, "ama yargılanabileceğiniz bir şey yapmış olabilir misiniz?"

Başını hayır anlamında salladı.

"Müflis değilim, işlerim iyi gidiyor. Üç vıl önce Noel'de gardiyanlara hindi verdim, aklıma gelen hepsi bu. Üstelik hindiler de pek ahım şahım değildi." Son cümleyi sonradan aklına gelmiş gibi söylemişti.

Ayağa kalktı, verandadan bir kova aldı ve çiçekleri sulamaya başladı. "Sıcak havalarda günde iki kere sularım" dedi, "yine de narin olanlaı sıcaktan ölür. Hele eğrelti otları! Sıcağa asla dayanamazlar. Nerede oturuyorsunuz?"

Adresimi söyledim. Eve dönmek için bir saat hızlı bir yürüyüş gerekiyordu.

"Bakın" dedi, "Durumu dikkatle gözden geçirelim. Eğer bu gece eve dönerseniz, kazaya uğrama ihtimaliniz var. Bir araba çarpabilir, ayrıca her yer muz ve portakal kabuklarıyla dolu, kafanıza merdiven düşmesi de cabası."

Hiç olmayacak şeylerden, altı saat önce gülüp geçeceğim bir ciddiyetle söz ediyordu ama ben gülmedim.

"En iyisi" diye devam etti, "saat on ikiye kadar burada kalın. Yukarı çıkıp birer sigara tüttürürüz. Belki içerisi daha serindir."

Kabul edişime ben bile şaşırdım.

Uzun, alçak tavanlı bir çatı odasında oturuyoruz. Atkinson karısını yatağa yolladı. Kendisi bileği taşında aletlerini biliyor, bu arada purolarımdan birini tüttürüyor.

Hava fırtına yüklü. Bu satırları açık pencerenin önünde, sallantılı bir masada yazıyorum. Masanın bacağı çatlamış; becerikli bir adama benzeyen Atkinson, keskisini bilemeyi bitirince onu da onaracak.

Saat on biri geçti. Bir saat bile dolmadan buradan gideceğim.

Ama sıcak bunaltıyor.

İnsanı çıldırtacak kadar sıcak.

BILL PRONZINI anlatıyor

Bazı eleştirmenler "Adsız Detektif' dizisine "sert" yaftası yapıştırdılar. Bu konuda ısrar da ediyorlar (hatta biri "retro noir" diyecek kadar ileri gitti, her ne demekse bu laf). Aynı kanıda değilim. Bugüne kadar yazdığım yirmi altı "Adsız" romanı, biraz keskin ama yine de insancıl suç edebiyatından başka bir şey değil. Benim tanımlamam bu. Hatta yalnızca bir tek "Adsız" hikâyeye, "Yanan Buhlar"a, "sert" denebilir, nedeni de iyice bilenmiş ustura keskinliğinde olmasıdır. Bu kitaba "Yanan Ruhlar"ı seçmemin bir nedeni, benim dizi hakkındaki düşüncelerimi destekleyen istisna olmasıdır. İkinci neden ise, hayatın garip bir cilvesi ama bu hikâyenin "Adsız Detektif' hikâyelerinin en iyisi olduğunu düşünmemdir.

Benjamin Appel'in eserlerinin de çoğuna "sert" yaftası yapıştırılmıştır. Oysa Appel, keskin ama insancıl suç edebiyatının özgün örneklerini vermiş bir yazardır. Onun eserlerindeki keskinlik benim ortaya çıkarabileceğim herhangi bir eserden çok daha derindir, testereli bıçak gibidir, çok daha ustalıklı, dantel kadar ayrıntılı ve çıplak bir güce sahiptir. 1934'te yazdığı

romanı Beyin Adamı, Burnett'in Küçük Sezar 'ından çok daha iyi bir gangster hikâyesidir. Koyu Leke, kentteki ırk ilişkilerini, Çıplak Kenar ise doklarda yaşanan yozlaşmayı teşrih masasına yatıran parlak eserlerdir. "Sosisçi Cinayeti" de karanlık ve yakıcıdır. Adeta bir veciz hikâye modelidir ve "Yanan Ruhlar" aynı merkezi temayı kullanır. Benim hikâyemden altmış yıl önce, Büyük Bunalım'ın ilk yıllarında yazılmıştır. Belki de o zamanki yoksul sokaklar ile bugünküler arasında temelde fazla değişiklik olmadığının bir kanıtıdır.

BILL PRONZINI'nin en sevdiği kendi hikâyesi:

YANAN RUHLAR

Majestik Otel, Altıncı Sokak, San Francisco'nun merkezi, Berbat bir adres, Folsom'dan çıkalı fazla olmamış eski bir dolandırıcının yuva kurması için berbat bir yer. Çarşının güneyinde eski adıyla Slot'un güneyindeyer alan Altıncı Sokak, şehrin berduşlar semtinin kalbidir ve yarım yüzyıldır öyle olmuştur.

Eddie Quinlan. Geçmişte kalmış bir ad ve ses. O sabah çıkageldiğinde her ikisini de tanımadım. Onu görmeyeli, konuşmayalı neredeyse yedi yıl olmuş, düşünmeyeli altı yıl. Eddie Quinlan. Bıçak sırtında gezen, içinde bir cevheri, hayatta bir amacı olmayan, geleneksel toplumu yer altı dünyasından ayıran daracık sırat köprüsünde kayıp giden bir gölge adam. Bilgi satıcısı, getir götürcü, birileri için ufak tefek borçları toplayan, yiyecek, yatacak, içki ve sigara parasını çıkarmak için yasal ya da yasadışı önemsiz işler gören adam. Bakıp asla görmediğiniz adam. Günümüzün Yehudi'si, orada olmayan küçük adam. Eddie Quinlan. Hiç kimse. Yenik, düşkün adam. Altıbuçuk yıl önce bir gece, şehrin en berbat mahallesinde bir uyuşturucu baskını. Bir satıcı diğerini ihbar ediyor ve en önemsiz satıcılardan Eddie Quinlan ortada kalıyor. Aşırı sert bir yargıç, Folsom'da beş yıl ve elveda Eddie Quinlan. Uyuşturucu satıcıları mı? Ellerini kollarını sallaya sallaya çıkıp gidiyorlar tabii. İkisi de.

Eddie çıkmış meğer, altı aydır dışarıdaymış. Altı ay özgür dolaştıktan sonra beni aramış. Bu gece sekiz civarında Maj estik Otel'deki odasına gelir miymişim? Nedenini beni gördüğünde söylermiş. Çok önemliymiş, gelir miymişim? Peki, Eddie. Ama nedenini anlayamadım. Eski günlerde ondan bilgi alırdım, beş dolara, on dolara ıvır zıvır bilgi. Belki şimdi de satacak bir şeyi vardı. Ama ben bilgi peşinde değildim, etrafa haber yaymamıştım, o halde aramak için niye beni seçmişti?

Eğer akıllıysanız, Slot'un güneyinde arabanızı park etmezsiniz. Ben arabamı Beşinci Sokak'taki Misyon Garajı'na saat 19.45'te bıraktım ve Altıncı Sokak'a yürüdüm. Neredeyse bütün gün yağmur yağmıştı, sokaklar hâlâ ıslaktı ama şimdi hava soğuk, gök berraktı. Öyle bir gece ki kara cam gibi koyu. Işıklar karanlıkta parlayacak yerde karanlığa çarpıyor. Işıklarla renkler öyle parlak ki, gecede ve ıslak yüzeylerde öyle keskin yansıyor ki kıymık gibi batıyor gözlerinize.

Cuma gecesi, Altıncı Sokak'ta insan kaynıyor. Kaldırımlar hınca hınç: Yaşlı adamlar, genç adamlar, yankesici kadınlar, boyalı kadınlar, siyahlar, Asyalılar, müptelalar, satıcılar, homurdanan akıl hastaları, birbirlerine sokulmuş, kesekâğıdma soktukları tatlı şarap şişeleri ile bira tenekelerini paylaşan sarhoşlar, paçavralar içindeki kadınlar ve erkekler, şık yeni giysilere bürünmüş, güneş gözlüğü takmış, elinde sonuna kadar açılmış transistörlü radyo ve kırmızıbeyaz baston taşıyanlar. Benim kadar iyi gören bazılarının elindeki bu bastonlarda tabanca, bıçak ve başka ölümcül aletler gizli. Ucuz oteller, yağlı kaşıklar, köhne tavernalar, geceyarısma kadar açık, demir parmaklıkları ve alaycı sahipleriyle eksiksiz içki dükkânları. Kahkahalar, haykırışlar, küfürler, tehditler, didişenler, çekişenler. Sidik ve kusmuk ve yıkanmamış beden ve ucuz içki kokuları. Hepsinin üstünü şemsiye gibi örten ve her yana sızan bir umutsuzluk. Avcılar ve av, gölgelerde varı gizli, floresan lambalarının ve kan kırmızısı neonların parlak, keskin ışıklarında yarı ortada.

Yoksul, berbat bir sokaktı, en kötülerinden biri. Yürürken tetikteydim. Elli sekiz yaşında olabilirim ama iri yarıyım, adımlarım da serttir. Neysem öyle görünürüm. İki şarapçı avuç açtı, turuncu peruklu şişko bir orospu yorgun bedeninin bir parçasını bana satmaya kalktı ama bunların dışında rahatsız eden olmadı,

Maj estik, Howard Sokağı'nın hemen ucunda beş katlı, eski ahşap, sıva ve pis tuğla karışımı bir binaydı. Önündeki dar girişte bir uyuşturucu satıcısıyla müşterisi bir küçük paket kokain fiyatı konusunda çekişmekteydi. Yanlarından geçtim, ikisi de bana aldırmadı. Burada gece gündüz uyuşturucu satılır. Aynasızların umursamadığından ya da Altmcı'yı düzenli denetlemediklerinden değil, yalnızca satıcılar polislerden on kat fazla olduğundan. Berduşlar sokağında silahlı saldırıdan hafif herhangi bir suça öncelik verilmez.

Küçük, çıplak bir lobi. Hiçbir mobilya yok. Havada bataklık gazı gibi kesif bir amonyak kokusu var. Hücreye benzer otel resepsiyonu bölümünde yaşlı bir adam, görmek istemediği şeyi asla görmeyen ölü gözler

le oturuyor. "Eddie Quinlan" dedim, dudaklarını kıpırdatmadan "202" dedi. Bir asansör vardı ama üstüne "Bozuk" yazılı bir kâğıt yapıştırılmıştı. Kâğıt toz içindeydi. Yanındaki merdivenden çıktım.

İkinci kat koridorunda da dezenfektan kokusu hâkimdi. 202 numaralı oda hemen merdivenin yanında, Altmcı'ya bakan taraftaydı. Kapısındaki madeni 2'lerden birinin çivisi çıkmıştı, ters duruyordu. Hemen altından yumruğumla vurdum kapıya. İçeriden bir hışırtı geldi, bir ses, "Kim o?" dedi. Kendimi tanıttım. Bir kilit döndü, bir zincir şakırdadı, kapı sarsılarak açıldı ve neredeyse yedi yıldır ilk kez Eddie Quinlan'la göz göze geldik.

Fazla değişmemişti. Ufak tefek bir herifti, şimdi kırkını geçmiş olmalıydı. İnce, hiçbir özelliği olmayan yüz hatları, solgun gözler, kum rengi saçlar. Saçı azalmış, yüzünün hatları uzamış, derinleşmişti. Burnunu paranteze alan hatlar bıçak yarığı gibiydi. Bunların haricinde, eski Eddie Quinlan'di.

"Hey!" dedi, "Geldiğin için sağol. Gerçekten söylüyorum, teşekkürler."

"Önemli değil, Eddie."

"Gır içen."

Oda bana bir sandığı hatırlattı. Kocaman, küflü bir sandığın içini. Dört çıplak duvar, hastalıklı deri gibi soyulmuş duvar kâğıdı parçacıkları, çıplak, halisiz zemin, çıplak tavandan sarkan çıplak ampul. Ampul yanmıyordu. Tek pencereli odada ışık, olduğu kadarıyla, düşük güçte bir okuma lambasından ve otelin kırmızıyeşil neonlarından geliyordu. Eski demir karyola, boyasız yatak ucu masası, her yanı çizik şifonyer, yatağın yanında ve pencerenin hemen önünde duran dik arkalıklı iskemle, kapısı olmayan bir girintide bir lavabo ve tuvalet, tabuttan daha büyük olmayan bir dolap.

"Pek bir şeye benzemiyor, değil mi?" dedi Eddie.

Bir şey söylemedim.

Kapıyı kapadı, kilitledi. "Oturulacak tek şey şu iskemle. Belki yatağa oturmak istersin, ha? Çarşaflar temiz. Her şeyi temiz tutmaya çalışıyorum."

"İskemleye otururum."

İskemleye gidip oturdum. Eddie yatağa oturdu. Telefonda manzaralı oda demişti. Ne manzara ama. Oturduğunda Howard Sokağı'ndan ta Misyon'a kadar görebiliyordun. Şehirdeki en berbat sokağın tam iki bloku. Sokak öyle yakındı ki şahdamarmın attığını, hayatının ve ölümünün çirkin seslerini işitebiliyordun.

"Beni buraya neden çağırdın, Eddie? Eğer satacak haberin varsa, şu anda almıyorum."

"Yo, hayır, öyle bir şey değil. Artık o işi yapmıyorum."

"Sahi mi?"

"Cezaevi bana bir ders verdi. Artık düzeldim." Sesinde alaycılık yoktu. Sıradan bir şey gibi söylüyordu.

"Bunu öğrendiğime sevindim."

"Çıktığımdan beri iyi bir yurttaş oldum. Yalan söylemiyorum. Hiç içmedim, bara bile gitmedim."

"Para kazanmak için ne yapıyorsun?"

"İş buldum" dedi, "Brannan'da toptan spor malzemeleri satan bir mağazanın paketleme bölümünde. Ücretim fazla değil ama namuslu bir iş."

Başımı salladım. "Ne istiyorsun, Eddie?"

"Konuşabileceğim biri, beni anlayacak biri. Bütün istediğim bu. Bana hep iyi davrandım Kim olursa olsun çoğu bana insan değilmişim gibi davranmıştı. Bokmuşum gibi."

"Neyi anlavacakmışım?"

"Orada neler olduğunu."

"Nerede? Altıncı Sokak'ta mı?"

"Bak" dedi. Uzandı, pencereyi tıklattı. Uzun uzun baktı aşağı. "Bak şu insanlara... Bak, tekerlekli sandalyede oturan herifle onu iteni görüyor musun? Sokağın karşısında."

Cama doğru eğildim. Tekerlekli sandalyedeki adam askeri kamuflaj ceketi giyiyordu, kucağında kalın yün battaniye vardı; kalabalık kaldırımda sandalyeyi iten siyah adam iri gövdeli, parlak kel kafalıydı. "Görüyorum."

"Beyaz olanının adı Baxter" dedi Eddie. "Vietnam'da altında el bombası patlamış, bacakları tutmuyor. Burada, Majestik'te kalıyor, bu koridorun ucunda. Odasından kokain falan satıyor. Siyah züppe Elroy. Koruması ve

oda arkadaşı, İkisi de boktan herifler. Birkaç ay önce Elroy onlara saldırmaya çalışan birini öldürdü. Kafasını tuğlayla parçaladı. İnanır mısın?"

"İnanırım."

"Ve sokağın en kötüleri de bunlar değil. En kötüleri değil."

"Buna da inanırım."

"Hapse girmeden önce böyle insanlarla birlikteydim, onlarla çalışırdım. Ama nasıl insanlar olduklarını asla anlamamıştım. Yani anlavama

mıştım. Şimdi anlıyorum, açıkça görüyorum. Her gün işe gidip gelirken, her gece buradan baktığımda. Bir süre sonra insanın midesini bulandırıyor, onların içini görünce gördüğün şeyler.

"Neden buradan taşınmıyorsun?"

"Nereye? Bundan daha iyi bir yere param yetmez."

"Daha iyi bir oda olmaz belki ama neden başka bir mahalle olmasın? Altıncı Sokak'ta oturmak zorunda değilsin."

"Paramın yettiği mahalleler bundan daha iyi olmaz. Baxter ve Elroy gibileri artık şehrin her yanında var. Eskiden yalnızca berduşlar sokağında, gettolarda, fuhuş yuvalarında olurlardı. Şimdi her yerdeler, her gün çoğalıyorlar, biliyor musun?"

"Biliyorum."

Ama neden? Neden böyle olsun?"

Zor zamanlar, kötü zamanlar, yabancılaşma, yoksulluk, yozlaşma, fazla sıkı yönetim, fazla gevşek yönetim, toplumsal hizmetlerin yokluğu, kimsenin aldırış etmeyişi, toplumu bir kanser gibi kemiren uyuşturucular. Aslında bir açıklama olmayacak kadar basit, tarif ettikleri hastalıklar kadar insanlık dışı açıklamalar. Bunları duymaktan yorulmuştum. Ne Eddie Quinlan'a ne de başkasına tekrarlamak istemiyordum. Bu yüzden sesimi çıkarmadım.

Başını salladı. "Her yerde yanan ruhlar var" dedi, sözler sanki ağzını yakıyordu.

Yanan ruhlar. "Folsom'da dine mi sardın, Eddie?"

"Din mi? Bilmem, belki biraz. Orada bir rahip vardı, arada bir konuşurdum onunla. Kötüler hakkında böyle söylerdi, ruhları yanıyor derdi.

Yangını söndürmek için elinden bir şey gelmiyormuş. Onlar cehennemlik, derdi, başkalarını da cehenneme sürüklüyorlar."

Buna söyleyecek lafım yoktu. Çöken sessizlikte dışarıdan bir ses, gayet açık seçik, "Seni bok piç seni, ne karıştırıyorsun pipomu?" dedi. Soğuktu dışarısı, keskin parlak gece pencereye yaslanmıştı. Kapının yanında paslı bir radyatör vardı amao da soğuktu. Majestik Otel'de kışın köründe bile kalorifer günde ancak birkaç saat yanardı.

"Bu şehir böyle" dedi Eddie. "Yanan ruhlar. Bütün gün, bütün gece, tutuşan ruhlar."

"Fazla kaptırma kendini."

"Sen kaptırmıyor musun?"

"...Evet. Bazen."

Başını bir aşağı bir yukarı salladı. "Bir şeyler yapmak istemez mi

sin? Bu durumu bir biçimde düzeltmek, yangım söndürmek? Bir yolu olmalı."

"Nasıl düzeltileceğini ben söyleyemem sana" dedim.

"Keşke hepimiz bir şeyler yapsak" dedi, "Henüz çok geç değil. Çok geç olmadı değil mi?"

"Hayır."

"Ben de öyle düşünüyorum. Hâlâ umut var."

"Umut, inanç, kör iyimserlik... Elbette."

"İnanmak zorundasın" dedi başını sallayarak. "Hepsi bu. İnanmak zorundasın."

Birden dışarıdan öfkeli sesler yükseldi. Bir kadın çığlık attı, tiz ve kırılgan bir çığlık. Eddie yataktan kalktı, pencereyi yukarı kaldırdı. Buz gibi soğuk ve nemli hava, sokağın gürültüleri, içeri doldu. Haykırışlar, bağırmalar, klaksonlar, ıslak zeminde fısıldayan otomobiller, Mission Caddesi boyunca sarsıla sarsıla yol alan bir otobüs, yine çığlıklar. Eddie pencereden sarktı, aşağı baktı.

"Bak" dedi, "bak."

Uzanıp baktım. Aşağıdaki kaldırımda, leopar mantolu bir orospu Howard Sokağı'na doğru deli gibi koşuyordu. Çığlıklar atan oydu. Arkasından kovalayan ise file çorapların üstüne daracık siyah bir etek geçirmiş, kıllı

bacaklı, korkunç makyajlı, elinde bıçak sallayan bir travestiydi. Bir grup sarhoş gülüşerek "Tecavüz! Tecavüz!" diye bağırmaya başladı. Orospu ile travesti zikzaklar çizerek Howard'a doğru gözden kayboldular.

Eddie kafasını içeri çekti. Yanıp sönen neon ışığı yüzünü gerçek dışı, sanrılı bir görüntüye çeviriyordu. "İşte böyle" dedi üzüntüyle. "Günler, geceler boyunca böyle."

Pencere açıkken soğuk dayanılmazdı. Giysilerimi deliyor, derimde geziniyordu. Bütün bunlardan, bu odadan, Eddie Quinlan'dan, Altıncı Sokak'tan sıkılmıştım.

"Eddie, benden ne istiyorsun?"

"Söyledim. Buralarda işlerin nasıl olduğunu anlayan biriyle konuşmak istemiştim."

"Yalnızca bunun için mi çağırdın beni?"

"Yetmez mi?"

"Senin için yeterlidir herhalde." Ayağa kalktım. "Gideyim artık."

Israr etmedi. "Tabii, git."

"Söyleyeceğin başka bir şey var mı?"

"Yok." Benimle kapıya yürüdü, kilidi açtı, sonra elini uzattı. "Geldiğin için teşekkür ederim. Çok memnun oldum. Gerçekten."

"İyi şanslar, Eddie."

"Sana da" dedi. "İnanmaya devam et."

Koridora çıktım, arkamdan kapı yavaşça kapandı, kilitlendi.

Aşağısı, Majestik'ten dışarı, yoksul sokak, otomobilimi bıraktığım garaj. Yol boyunca düşündüm: Benden istediği başka bir şey vardı, başka bir şey... Gidip onu dinlemekle verdim bunu ona. Ama neyi? Ne istemişti benden?

O gece öğrendim. Bütün televizyonlarda yayınlandı: Özel bültenlerde, sonra da on bir haberlerinde.

Ben ayrıldıktan yirmi dakika sonra, Eddie Quinlan manzaralı odasının penceresinde durup, bir dakika içinde, çalıştığı spor malzemeleri mağazasından aldığı yarı otomatik tüfekle aşağıdaki sokaktan geçen on dört kişiyi vurmuştu. Dokuz ölü, beş yaralı. Yaralılardan birinin durumu ağır, kurtulması beklenmiyor. Kurbanlardan altısı herkesçe bilinen uyuşturucu satıcıları. Diğerlerinin hepsinin fuhuştan soyguna kadar suç kayıtları var.

Ölenlerden ikisi, Vietnam'da çarpışmış felçli asker eskisi Baxter ile koruması Elroy.

Polisler ulaştığında Altıncı Sokak ölüler ve ölmekte olanların dışında bomboştu. Başka hedef kalmamıştı. Yukarıda, odasında Eddie Quinlan yatağa oturmuş, tüfeğin namlusunu ağzına dayamış, ayak başparmağıyla tetiği çekmişti.

İlk tepkim kendimi suçlamak oldu. Ama nasıl bilebilirdim, nasıl tahmin edebilirdim? Eddie Quinlan: Hiç kimse. Yenik. İçinde bir cevheri, hayatta bir amacı olmayan gölge adam. Kim onun böyle bir şey yapacağını öngörebilirdi?

Konuşacağım biri, beni anlayacak biri. Bütün istediğim bu.

Hayır. Onun istediği biraz sonra yapacağı şey konusunda kendini haklı bulmasına yardım edecek biriydi. Sözel intihar notunu kaydedecek biri. Aktaracağına, dünyaya doğru ve eksiksiz anlatacağına güvendiği biri.

Bir şeyler yapmak istemez misin? Bu durumu bir biçimde düzeltmek, yangını söndürmek? Bir yolu olmalı.

Dokuz ölü, beş yaralı, yaralılardan birinin durumu ağır, kurtulması beklenmiyor.

Yanan ruhlar. Bütün gün, bütün gece, tutuşan ruhlar.

Bu gece yanan ruh, Eddie Quinlan'ınkiydi.

BILL PRONZINTyi en çok etkileyen hikâye:

SOSİSÇİ CİNAYETİ Benjamin Appel

Paddy Quayne'in elektrikli sandalyede nasıl öldüğünü gazetede okuyunca, oltama yine çoktan unutulmuş şeyler, saatler geldi. Paddy Quayne'i tanırdım. O zaman bile iri bir çocuktu. Basık beyaz yüzü, bir kasabmki gibi kocaman, henüz tecrübesiz bilekleri vardı. Şimdi ölü. Gazeteyi masamdan aşağı ittim, haç çıkardım, kutsal noktalara değen parmak kör ve biraz çarpıktı, ibadete alışık değildi. Pek çok şeyi unutmuştum. Biri dindi, diğeri Paddy. Dolayısıyla Paddy'yi düşünmek günah çıkarmak gibi bir şeydi. Çok eskiden Paddy ve ben Batı Yakası'nda otururduk.

Kendi kendime söylendim: Seni evli barklı aşağılık koca şişko, sen de Paddy kadar katilsin. Kalıtım ve çevre gibi laflar etme sakın, kabahati böyle saçma sapan şeylere yüklemeye kalkışma.

Şans işte, tam o sırada rüzgâr dindi, oysa bir kez daha üfürse yaprak yere düşecekti. Rüzgâr Paddy'yi cehenneme savurdu, oysa ben evlendim, bir aileye ve servete sahip oldum. Sosisçinin öldürülmesi benim için son, Paddy için ise ilkti.

Batı Yakası'ndaki çocukluk günlerim canlanmıştı yüreğimde. Sanki bir merdivenin yarısına kadar tırmanmıştım, yüzüm yukarı dönüktü, daha da tırmanacaktım ve birden aşağı, arkamda kalan basamaklara bakmıştım, İşte çocukluk günlerim önümdeydi: Tırmanışa başladığım toprağı, bu en eski toprağımı oluşturan insanları gördüm. Yüreğimden ve beynimden fırladılar: Anne, Mary, okuldaki öğretmenlerim, belli belirsiz saygıdeğer bıyığıyla yaşlı Bayan Keenan, Dokuzuncu Cadde'deki Hollanda fırınlarında satılan sıcak yuvarlak kekler.

Kıpırdamadan oturmak zordu. Çocukluk günlerimin kanı yine içimde kaynıyordu, yine içimde kalkmak için o korkunç istek belirmişti: Kalkacaktım, Tanrı kadar yükseğe kalkacaktım, görünmeyen bir şeyle, kanundaki bir şeyle karşı karşıya gelecektim, koştuğum sokakların acısı ve neşesini yumruğumun içine alacaktım, şehri ve gençliğimi tutacak, sıkı sıkı tutacaktım. Doğruldum, kendi kendime dedim ki: Sana ne oluyor seni şişko salak, kafanda saç kalmamış, böyle işlerle ilgin yok artık, sonsuza kadar yok.

Dış büroya çıkıp sekretere bugün orada olmadığımı söyledim. Düşünecek çok şeyim vardı. Kendimi odama kapadım, Paddy'nin idamıyla ilgili haberi tekrar okudum. Rahip isteyip istemediği yazmıyordu ama istemediğine bahse girerdim... Demek başka suçlar da işlemişti. Tanrı'ın, şansım varmış...

İlki, büyük nane binasıydı. Ne kadar büyüktü. Üst iki katta nane şekeri yaparlardı. İşçilerin keyfi yerindeyse, bizim arka bahçeye açılan yangın merdivenlerine çıkar, biz çocuklara avuç avuç atarlardı. Yakalayamadıklarımızı, yere çarpınca kaçınılmaz olarak kırılan göktaşı parçaları gibi küçük sert parçalar halinde toplardık. Her zaman açtık. Kırtasiyecilerden bir sürü şey araklardık. Cam vitrinler içinde tertemiz tepsilerde çeşit çeşit kâğıtlara sarılmış çikolatalar, şekerler olurdu. Dokuzuncu Cadde'de üstten geçen demiryolunun destek sütunlarının arkasından gizlice yaklaşırsanız, manavdan muz ya da elma kapmanız mümkündü. Büyüyüp okuldan mezun olmaya hazırlandığımızda, Yunanlı sosisçiıiin tezgâhını yağmalamaya başlamıştık.

Cehennem Mutfağı'ndaki hali vakti yerinde ailelerden olmamıza rağmen açlık bizi suça sürüklemişti. Oturduğumuz yoksul apartman babamındı. Müteahhitti, hepimizin Fordham'de okuyacağına yemin etmişti. Paddy'nin babası polisti, iki erkek kardeşi de polis oldu. Angelo vardı, onun babası, hani şu sigaraları sardıkları gümüş pırıltılı kâğıtlarda şık, pahalı ve kocaman sosisler satardı. Ayrıca Çarpan, Kocaparmak ve ötekiler.

Arka bahçemizdeki kulübede kulübümüzü kuran Paddy'ydi. Bizim bahçedeki kulübe seçilmişti çünkü kulüp üyelerinin gökten elma yağar gibi yağan nane şekerlerinin yakınında olması gerekiyordu. İçeriye tabureler koymuştuk, kapı da hem içerden hem dışardan kilitlenebiliyordu. Kömür isi gibi karanlık olurdu içerisi. Oturur sigara içer, konuşurduk, çoğu zaman Paddy neler yapabildiği konusunda palavra sıkardı. Kızlardan daha beyaz Paddy ve çömelmiş dinleyen biz ötekiler, Ne konuşurduk? Tahtadan bir gemi yapmış, çalıntı ayakkabı boyasıyla kömür karasına boyamıştı. Bu korsan gemisinin kulüpteki adı HEPİMİZ TİMİZ tçlN'di. Bükülmüş sinema filmi şeritlerinden koku bombası yapar, yakar ve Yunan kahvehanelerinden içeri atardık. Yunanlılar planladığımız kıyımların en baba hedefiydi.

Paddy sosisçiye sinirleniyordu. Yağlı kara Yunanlı beş para etmez biriydi ona göre. Koyu tenli, üzgün suratlı bir adamdı, müşteri beklerken üşümüş ellerine üflerdi. Uzun sıska sosisler, lahana turşusu, hardal, hepsi 2 sent. "Dünden kalan sosisleri isteriz" diye bağırırdı Paddy. "Hey Yunanlı, dünden kalmış sosisin yok mu, sana yaramayan?" Sosisçi başını sallardı. En kaliteli sosisten satardı o. "Hadi çocuklar, sosisler nefis, iki sent, bol bol da lahana turşusu." Etrafına toplaşan biz beş çocuğa gülümserdi. Angelo'yla ben birkaç metelik bulup sosis alırdık. Üstüne lahana turşusu doldururken Yunanlı çatalı elimizden alır, Paddy de bağırırdı. "Boşverin yağlı karaya, doldur şu turşudan. Haydi ama bir ton para veriyoruz." Angelo bana bakar, çatalı bırakırdı. İyiydi Angelo, benimle kütüphaneye gelen güçlü, şişman bir çocuktu. Yürüyüp giderdik, arkamızdan bir bağrış çığrış kopardı. "Bir lokma versene!" "Cimrilik etme!" En çok bağıran Paddy, en büyük lokmayı yutardı.

O kış yollardaki su oluklarının üstüne dağlar gibi kar yığıldı, küçük çocuklar üstlerinde patikalar açtılar. Batı Yakası'nda hiçbir yabancı güvende değildi. Okuldan sonra kardan kalelerimizin etrafında toplaşır, suratını beğenmediğimiz herkese kartopu yağdırırdık. Paddy, Yunanlı'ya bir teklifte bulundu. Her gün iki sente karşılık beş dünden kalma sosis alacaktık.

Zırvalamasının âlemi yoktu. Yunanlı'da dünden kalma sosis vardı. Yunanlı bir polise şikâyet etti. Aynasız ona gülerken biz seyrediyorduk. "Burada çocuklar şakacıdır. Kartopu da atmıyorlar mı Chris? Seni incitmez, merak etme." Polis buz tutmuş Dokuzuncu Cadde'den aşağı doğru, copunu sallayarak yürüdü. Bizi görünce Yunanlı'nın benzi soldu. Anlaşılan onu kimse korumayacaktı. "Bu Amerika zor ülke!" diye bağırdı Paddy. "Yağlı karalar için çok zor."

Arabasını bir köşeden diğerine taşıyıp durdu, ama kartoplarıyla avlıyorduk onu. Pat! Durmadan el arabasını marizliyorduk. Herhalde iyi nişancıydık. Bir keresinde Paddy tam gözüne isabet ettirdi. Gözünü kırpıştırıp durdu, bayat sosis konusundaki teklifimizi yine de kabul etmedi. Yumruğunu sallıyordu. "Ben yoksul bir adamım" diye sızlandı, "Beni rahat bırakın çocuklar."

Angelo'yla ben bu eğlenceden bıktık ama Paddy kararlıydı. "Dünden kalma sosislerin var, bir kişiye bir sosis de fazla değil."

Yunanlı ağladı. Sokak ortasında bir erkeğin, yağlı kara bile olsa, ağladığını görmemiştim. Güneşli bir kış günüydü, don pencereleri dantel gibi kaplamıştı. O gün yüzlerimiz kıpkırmızı, gözlerimiz pırıl pırıldı. Üstümüzden geçen tren göğü varıyordu, her yer buzullar gibi tertemizdi, Yunanlı ise ağlıyor, nefesi donuyordu.

Paddy bu bir boka yaramaz herif konusunda bizi toplantıya çağırdı. Önce tatlı patates avına çıktık. Omuzlarına şal atmış yaşlı bir Yahudi kadın küçük teneke arabasında odun yakar, tatlı pateteslerini pişirirdi. Her birimize birer tane verdi, kadına dokunmadık. "Gördünüz mü" dedi Paddy, "bu çıfıt hiç de fena kadın değilmiş." Patatesleri kulübümüzde yedik, ağzımızda tatlı kokusu, kahverengi kabuklarının yoğun tadı vardı. Angelo, Paddy'nin Yunanlıya kötü davrandığını söyledi. Zavallı adamı niye rahat bırakmıyordu? Paddy sıcak patatesini üfledi. Angelo salaktı. Herif yağlı karanın tekiydi, bir köşede bin papel sakladığına bahse girerdi. Bütün bu işe yaramazların parası vardı. Onun bütün istediği günde bir sosisti. Herifin ne kadar mıhsıçtı olduğu belliydi işte.

Ertesi gün okuldan sonra Paddy kartoplarımızı suya koydu. Donduklarında, bakkaldan aşırdığı kâğıt torbalara doldurdu. Birini avlamak eğlenceli olacaktı. Dağıldık. Her birimiz bir bloku taradık. Brook Kardeşlerde Kocaparmak buldu Yunanlı'yı. Güçlerimizi birleştirdik, saldırdık. Filmlerde kızılderililerin göçmen arabalarının etrafında dönüşü

gibi bağıra çağıra koşuyor, bir yandan da bütün gücümüzle kartopu fırlatıyorduk. Paat. Yunanlı çok kartopu yedi, vurulmuş gibi sendeleyerek arabasına yığıldı. Paddy, sosislere saldırın diye bağırdı. Koştuk, sıcak sosislerle avuç avuç lahana turşusu kaptık, ağzımıza tıktık. Kimsenin geçmediği soğuk köşede bize kimse müdahale etmedi. Kapılar ardındaki dükkân sahipleri işe karışacak kadar babayiğit değildi çünkü karışacak olsalar gidip vitrinlerini indirebilirdik. Malını yediğimizi gören sosisçi canlandı, inanamadık. Yunanlılar korkak olurdu, istediğinizi yapardınız onlara. Ama topa tuttuğumuz bu herif birden Paddy'yi yakaladı. Atılan kartopları yüzünden ağzı kanıyordu ama Paddy'nin yakasını bırakmadı, "Polis!" diye bağırdı. Paddy midesine bir yumruk attı, "Bok herifi benzetin!" diye bağırdı bize. Hepimiz hücum ettik. Yunanlı çılgına döndü, çok yumruk yedi. Deli gibi öfkeliydik, kasıklarına vurduk. Paddy en öfkeli olanımızdı çünkü yakası yırtılmıştı, babasından kötek yiyecekti. Sosisçiyi itip yere düşürdük, başını, gövdesini tekmeledik. Sonunda Paddy'yi geri çekmek zorunda kaldık. Yunanlı bayılmıştı. Paddy arabasını devirdi ve kaçtık. Köşeye gizlenip baktım. Dükkân sahipleri nihayet ortaya çıkmıştı, bir kadın haykırıyordu.

Hayatta gizli bir kulübe ile kapalı bir kapıya hiç o anki kadar ihtiyacımız olmamıştı. Kulüpte birbirimize sokulduk, zorlu bir koşudan sonra ter içindeydik. Paddy, "Yağlı karaya ders olmuştur" dedi. Ağzımızı açıp bir şey söylemedik çünkü her şey olup bitmişti. Toplantı dağılınca Angelo'vu bizim eve götürdüm, odama çıktık, benimle aynı yatakta yatan küçük erkek kardeşimi yataktan attık. Angelo ağlamaya başladı. Yaptığımız korkunç bir şeydi. Angelo bir daha Paddy'nin yüzüne bakmayacağını, kesinlikle kulüpten çıktığını söyledi. Sonra eve gitti. Ben de Paddy'ye kulübün dağıldığını, bundan sonra toplantı yapılmayacağını nasıl söyleyeceğim diye düşündüm.

Yunanlı bir daha sosis arabasını itmedi. Ölmüştü. Bu kadar. Şans eseri, Yunanlı'yı dükkân sahiplerinin bizi tanıdığı mahallenin dışında kıstırmıştık, yoksa başımız derde girerdi. Her şey unutuldu. O yıllarda Batı Yakası'ndaki bir Yunanlı önemsizdi. Kıştı, insanlar kışın daha kolav unutur.

Paddv bana zorluk çıkarmadı. Ertesi gün Kocaparmak'la birlikte arka bahçeye geldiler. Çarşıya gitmişlerdi, aşırdıkları elmalardan ikram ettiler. Almadım. Paddy elindeki parlak elmalara baktı. "Kulüp yok artık" dedim. "Ben çıkıyorum, Angelo çıkıyor, kulübemi de kullanamazsınız." Paddy

yumruklarını sıkıp, gagama bir çift çorap bağlayacağını söyledi. Kocaparmak bana doğru geliyordu. Bir saniye sonra beni alaşağı ederlerdi ama birden kendi bahçemde, kendi kulübemde olduğumu hatırladım, burası benim babamın eviydi. Kulaklarını söküp ağzına tıkacağımı sövledim. Kocaparmak, Paddy'nin beni yamyassı etmesini bekledi. Paddy yavaş yavaş uzaklaştı. Bahçeden çıkarken, "Bu kadar heyecanlı olmadığın zaman görürüm seni" dedi. Arkasından bağırdım, "Yunanlı değilim ben, unutma!"

Paddy'yi kovmasaydım, benim sonum da onunki gibi olurdu. Şanslıydım çünkü Kocaparmak tarafsızdı, çünkü kulübe benimdi, çünkü Paddy ya ödlekti ya da umursamamıştı. Şans işte,

Daha sonra Paddy, Sekizinci Cadde'ye yakın bir çeteye bulaştı, çoğu İtalyan'dı. Derken bütünüyde yabancı bir mahalleye takılır oldu. Angelo'yla birlikte kulübeyi sıkıca kilitledik. Birkaç ay sonra ortaokuldan mezun olacaktık, liseye gitmeyi düşünüyorduk, Arkadaştık çünkü birbirimizden hoşlanıyorduk ve ikimiz de katildik. Angelo günah çıkardı, ben çıkarmadım. Sonra bitti...

Puromu söndürüp Paddy'nin elektrikli sandalyede ölmesini okudum. Tanrı nın yanında rahat uyu Paddy, diye düşündüm. Öyle yakışık

lı, öyle düzgün hatlı, ince, hareketli biriydi ki. Birdenbire umutsuzluğa kapıldım, boğazım kurudu, anıların can suyu çıkıp gidiyordu içimden, yüreğime acı doldu. Sosisçiye değil, yumruğumda, yüreğimde taşıdığım uçucu, unutulmuş bir şeylere üzülüyordum. Kaybolmuştu onlar. Bir kahkaha atarak düşündüm: Seni zavallı şişko sersem. O Yunanlı'nın öldürülmesine yardım ettiğine seviniyorsun. Sana hatırlatıyor. Kendini iyi hissetmeni sağlıyor. Gençliğini yeniden yaşıyorsun. İnsanı şaşırtan da bu. Zamanın sonsuza kadar yüreğine hapsettiği gençliğini yeniden avucunda hissetmek. Günah çıkarmayı bitirmek üzereydim. Hüzünlüydüm, içimi çekiyordum, arınmış gibiydim ama artık şaşırmıyordum. Kendi kendime, nedeni çevre değil, dedim. Kesinlikle değil. Çoğumuzun içinde öldürme isteği yatar, unutulmuş, üstü örtülmüştür, sanki orada değilmiş gibi yapılır. Elektrikli sandalyenin uzağında olduğum için şanslıydım. Sekreterime başka arayan varsa odamda olduğumu söyledim.

"Başka arayan mı?" diye sordu.

"Bu zaman ve çağdan arayanlar yalnızca" dedim. Herhalde getir götürcü çocuğa, patronun aklının karıştığını söyleyecektir.

TONY HILLERMAN anlatıyor

Gaz Odasından İlk Haber" New Mexico'daki, o zaman yeni olan gaz odasında yerine getirilen bir infazın capcanlı anılarından ve o odada ölecek olan bir zavallıyla yaptığım röportajdan ortaya çıktı. Karanlığın insanları 'ın okumuş olanlar, Colton Wolf adını verdiğim karakterin arka planında bir çocuğu katil yapan aynı acıklı hikâyeyi fark edeceklerdir.

Bu seçki için başka bir yazarın hikâyesini seçmem istendiğinde, aklıma hemen "Elveda Baba" geldi. Joe Gores'un, yazılarının özü olarak insan psikolojisini nasıl ustaca kullandığının mükemmel bir örneğidir. Her zamanki özlü biçemiyle ve birkaç bin kelime içinde, birbirlerinden ne kadar uzaklaşmış olurlarsa olsunlar bir aileyi bir arada tutan bağların derinliğine iner.

TONYHILLERMAN'nitı en sevdiği kendi hikâyesi:

GAZ ODASINDAN İLK HABER

John Hardin bürosuna girdi, duvardaki saate bir göz attı (12.22'yi gösteriyordu saat), paltosunu bir sandalyeye bıraktı, teleks makinesinin düğmesini AÇIK'a getirdi, ZİL yazan düğmeye bastı ve işaret parmağıyla tuşlara dokundu:

ALBUQUERQUE... ORADA MISIN?., SANTA FE

Makinenin koruyucu kutusuna bütün ağırlığını verdi, bekledi. Avuçlarının altındaki serinliği duyuyor, cam panelin tozlu olduğunu görüyor, o yüksek, yumuşak sesi ve sözcükleri tekrar tekrar işitiyordu. Teleks sarsıldı ve yazdı:

SANTA FE... TAMAM DEVAM ET... ALBUQUERQUE

John Hardin tuşlara bastı:

ALBUQUERQUE... BİR DAKİKA İÇİNDE GAZ ODASI HAKKINDA İLK YAZIYI GEÇECEĞİM. LÜTFEN DENVER'E 300 KELİMELİK YER AYIRMASINI SÖYLE... SANTA FE

Hardin daktilonun kılıfını kaldırırken (kılıfı yere attı) makineden ses çıkmadı. Sonra teleksin şaryosu iki kere sarsıldı ve yazılar geçmeye başladı:

SANTA FE... ACELE ETME DENVER GAZIN GENEL BASKIYA GİRECEK KADAR ÖNEMLİ OLDUĞUNU DÜŞÜNMÜYOR DDOE'DE KASIRGA TEL

SİZLER KARIŞTI. CHİCAGO'DA HARİKA OTEL YANGINI İNSANLAR PENCEREDEN ATLIYOR VB AMA EYALET BASKISI FELAKET RUHSUZ KANLI AYRINTILARI ORADA KULLANABİLİRİZ ... ALBUQUERQUE

Ayak sesleri uzun beton koridorda yankılanmış, hücrelerin karanlık, demir parmaklıklı ağızlarını geçmişler, Thompson, "Her zaman böyle dehşetli sessiz mi olur?" diye sormuş, hapishane müdürü "Mahkûmlar böyle gecelerde daima suskun olur" demişti.

Hardin içini çekti, kendi kendine bir şeyler mırıldandı ve tuşlara bastı:

ALBUQUERQUE... DENVER GECE NÖBETÇİLERİNE DENVER GÜNDÜZCÜLERİNİN OHIO AKŞAM BASKISI İÇİN 300 KELİME İSTEDİKLERİNİ HATIRLAT... SF

Sırtını makineye döndü, daktilosuna iki kâğıt ve araya karbon kâğıdı taktı, şaryo koluna iki kez bastı, şimdi 12.26'yı gösteren saate gözünü dikti. Gözü saatteyken saniyeler ağır ağır 12'ye doğru tırmanmıştı, sonra bir şey tıkladı ve saat 12.27'yi gösterdi.

Hardin tuşlara basarak hızla yazmaya başladı:

Gaz odasından ilk haber

Santa Fe, N. M., 28 Mart(UPI)Kendisine dostluk gösteren Ohiolu genç bir çifti öldüren 38 yaşındaki George Tobias Small, bu geccyarısım bir dakika geçe New Mexico Eyalet Cezaevi'ndeki gaz odasında öldü.

Paragrafı inceledi, kâğıtları daktilodan çıkardı, attı. Kâğıtlar masadan kayıp planör gibi yere indi, karbon kâğıdı aradan çıktı. Hardin daktiloya araya karbon kâğıdı geçirilmiş yeni kâğıtlar takarak tuşlara bastı:

Gaz odasından ilk haber

Santa Fe, N. M., 28 Mart(UPI)Geçen 4 Temmuz'da Ohiolu yeni evli genç bir çifti kafalarına vurarak öldüren 38 yaşındaki George Tobias Small, bu geceyarısı New Mexico Eyalet Cezaevi'ndeki gaz odasında suçunun bedelini ödedi.

İri yarı katil infaz tanıklarına sinirli bir tavırla gülümserken üç gardiyan, üstünde herhangi bir işaret olmayan üç düğmeye bastı. Bu düğmelerden biri, mahkûmun bağlı olduğu sandalyenin altındaki asit dolu bir kaba, siyanür haplarını düşürdü.

İri yarı mı? Belki uzun, omuzları çökmüş, belki leylek gibi. Sinirli değil aslında. Utangaç daha iyi, utangaç bir gülümseme. Aslında utanmış gibi gülümsemişti. Çekingen. Asansörden inip bodrumdaki aşırı aydınlatılmış odaya girdiğinde Small'un gözleri parlak ışıktan kamaşmış, parmaklığın arkasında dizilenlere gözlerini kısarak bakmıştı. Basın ve "resmi tanık" rolündeki resmi manyaklar. Önce şaşırmış gibiydi, sonra utanmış ve başını öte tarafa, sonra da ayaklarına çevirmişti. Müdür elini koluna koymuştu. İkisi gaz odasının önüne doğru hızla yürümüştü, acele ediyorlardı, bir gardiyan geçmeleri için çelik kapıyı açık tutuyordu. Başlarının üstünde sekizinci hücre bloku tam bir sessizliğe gömülmüştü. Hardin şaryoyu çevirdi.

Small'un sonu çabuk geldi. Bir an nefesini tutar gibi oldu, sonra ölümcül buharları derin derin içine çekti. Başı önüne düştü, bedeni ölü halde yana kaydı.

Oda sıcaktı. Boğucu. Temizlik sıvısı kokuyordu. Ama elinin altındaki çelik parmaklık soğuktu. "Büyük bir kalorifer kazanma benziyor" dedi Thompson. "Ya da hani şu bacalı eski odun sobalarına." Albuquerque Jo~ urnal'ın muhabiri, "Mahkûmlar buraya uzay kapsülü diyor" dedi. "Acaba neden pencere koymuşlar? Görülecek fazla bir şey yok." Thompson kahkaha atar gibi bir sesle, dünyanın en geniş manzarası olduğunu söylemişti. Sonra susmuşlardı. Peder McKibbon içeri girdiklerinde onlara uzun uzun, hiç gülümsemeden bakmış, yüzlerini incelemişti. Sonra açık kapının yanında kaskatı bir halde, yere bakarak beklemişti.

İş bulmak için Colorado'dan New Mexico'ya geldiğini söyleyen Small, Raton Bölge Mahkemesi jürisince Cleveland'da oturan Bay ve Bayan Robert M, Martin'in katlinden suçlu bulununca, geçen Kasım ayında ölüme mahkum edilmişti. Genç çift iki gün önce evlenmişti ve balayı için California'va gidiyorlardı.

Peder McKibbon'ın Small'a bir şeyler söylediği görülüyordu, hızla konuşmuştu, Small başıyla onayladı, sonra bir daha onayladı, sonra müdür bir şey söyledi, Small başını kaldırıp dudaklarını yaladı. Sonra hücrenin ağzından içeri girdi. Eşikte tökezledi ama McKibbon kolunu tuttu ve küçük sandalyeye oturmasına yardım etti. Small başını kaldırıp rahibe bak

tı. Gülümsedi, Nasıl tarif edersiniz? Utangaç belki, ya da minnetle. Belki midesi bulanarak. Sonra gardiyan uzandı, görünmeyen bir şeyler yaptı.

Belki kayışları takmıştı, ılık bir ayak bileğine ve dövmeyle bir kalp içine ANNE yazılmış ılık bir kola deri kayışı geçirmişti.

Small daha önce iki kere hapse girmişti. Polisteki kayıtları on beş yaşında Utah'ta otomobil çalmaktan başlıyordu, Small'u tutuklayan polisler, onun Martin'ı soymaya teşebbüs ettiğini, Martin direnince krikoyla başlarına vurarak ikisini de öldürdüğünü itiraf ettiğini belirttiler. Polislere göre, Small aracının bozulduğu görüntüsü vermek için eski model kamyonunun motor kapağını açmış, Martin çiftinin otomobilini durdurmuştu.

Durdurmuştu mu yazmak lazım, yoksa durmaları için işaret vermişti mi? Hardin'in başının üstünde duvar saati kısacık bir vızıltıyla elektriği içine çekti ve 12,32'yi gösterdi. Small öleli ne kadar olmuştu? Siyanür dedikleri kadar hızlı etkiliyorsa, otuz dakika herhalde. Peki dün, Small'un . idamlıklar bölümündeki hücresinin önünde durduğundan beri kaç saat geçmişti? O sırada akşamüstüydü. Uzakta, koridorun ucunda, eğik bir açıyla içeri giren, demir parmaklıkların yol yol kestiği gün ışığı görülebiliyordu. Small, "Ne kadar zamanım kaldı?" diye sormuştu ve Thompson saatine bakıp "Dördü çeyrek geçeden geceyarısma kadar yedi saat kırk beş dakika ediyor" demişti. Small'un kemikli elleri demirlere bir yapışıp bir bırakıyordu. Soma, "Yedi saat kırk beş dakika" demişti ve Thompson "Eh, saatim biraz ileri olabilir" diye cevap vermişti.

Hardin'in arkasında teleks çm, çm, çm, çm etti.

SANTA FE... DENVER ŞİMDİ OHIO AKŞAM BASKISI İÇİN 300 İSTEDİĞİNİ SÖYLÜYOR. SIZLANAN SAMMY SMALL BUGÜN GAZI YUTTU GİTTİ FALAN GİBİ BİR ŞEYE NE DERSİN?????.... ALBUQUERQUE

Teleks bekleyişin sessizliğine gömüldü, elektrikli motoru mırıldanıyordu. Dışarıda bir otomobil telaşla geçti. Hardin daktilonun tuşlarına bastı:

Small mahkemede itirafım reddetmişti. İddiasına göre Martin ona yardım etmek için durduktan sonra ikisi tartışmışlar ve Martin ona vurmuştu.

Söylediğine göre daha sonra "iptal olmuş" ve olay hakkında hiçbir şey hatırlayamamıştı. İki eyalet polisi tesadüfen park etmiş otomobilleri görüp durunca Small tutuklanmıştı.

"Müdür bana dedi ki siz ikiniz bütün gazetelere yazı yazarmışsınız. Belki... belki... anamın nerede olduğunu bilmek istediğim hakkında bir şeyi yazarsınız diye düşündüm. Yani, belki ona haber verebilirler." Yatağına

doğru geriledi, karanlığa doğru. Oturdu, sonra yine kalktı, parmaklıklı kapıya yürüdü yine. Üç adım. "Gömülmek için. Gömülmek için bir yer lazım." Thompson "Adı ne annenin?" dedi, Small yere baktı. "Sorun biraz da bu işte. Biz Salt Lake'te otururken biriyle birlikteydi ve yani, şey, o adam ve anam..."

Small'u tutuklavan memurlar ve diğer tanıklar Small'un aracında mekanik bir arıza olmadığına, Small'un vücudunda Martin'in ona vurduğuna dair bir iz olmadığına ve Martin'in de, kafasının arkasına vurulan müteaddit darbelerle öldürüldüğüne tanıklık ettiler.

Small parmaklıkların yanında duruyordu şimdi, öyle sıkmıştı ki demirleri, ucu kesik yüzük parmağından kalan kısım görünüyordu. Ellerini açıp kapıyordu, çabuk çabuk konuşuyordu. "Müdür, şey, müdür dedi ki, o iş bitince beni memleketime, nereye istersem oraya gönderirlermiş. Ücretini onlar ödeyecekmiş. Ama biri anamı bulmazsa nereye gönderileceğimi bilemem. San Diego'ya gitmeden önce uzun zaman kaldığımız bir yer vardı, orada biraz okula gitmiştim ama neresiydi hatırlamıyorum. Sonra sahilde, incir falan yetiştirilen bir yere taşındık, sonra galiba Oregon'a. Sonra da galiba Salt Lake'e taşındık." Small sustu, onlara, Thompson'la ona bakarken elleri rahatladı, "Bahse girerim anam nereye gönderilmem gerektiğini hatırlar" dedi.

Bayan Martin'in cesedi yoldan otuz metre uzakta bir tarlada bulundu. Polislere göre anlaşılan güzel gelin kaçmaya çalışmış, düşüp bileğini burkmuş ve Small tarafından kafasına vurularak öldürülmüştü.

Konu: George Tobias Small ya da Toby Small ya da G. T. Small. Beyaz, erkek, yaş yaklaşık 38 (doğum tarihi ve yeri bilinmiyor), ağırlık 90 kg, boy 1.85, gözler kahverengi, çehre pembe, Ayırıcı özellikler: Omuzlar dikkati

çekecek kadar düşük, sağ omzu soluna göre daha yüksek. Sol yüzük parmağında son iki boğum kesik, sol üst dudağında derin yara izi, sağ kolunun iç tarafında kalp içinde ANNE dövmesi.

İddia; Ceza kanununun 122 (3) maddesinin ihlali. Karar: Cinayetten suçlu, Colfax Bölge Mahkemesi. Ceza: Ölüm.

Daha önceki sicili: 28 Temmuz 1941, Utah Eyalet Islahevi, otomobil hırsızlığı.

7 Nisan 1943, Utah Eyalet Islahevi'ne geri gönderildi, soygun ve şartlı tahliyeyi ihlal.

14 Şubat 1945, soygun, tutuklamaya direnme. Islah edilemez genç. 3 Ağustos 1949, silahlı soygun, 57 yıla...

Small'un başı çocukluğundan beri yasalarla dertteydi. On iki yaşındayken otomobil çalarak mesleğe başlamış, sonra bir evi soyarak şartlı tahliyesini ihlal etmişti. Daha yirmi bir yaşma girmeden cezaevine girmişti, daha sonra iki kere daha girecekti.

Small ellerini parmaklıkları birleştiren demire dayamıştı ama kıpır kıpırdı elleri. Parmaklarının kıvrılıp bükülmesi durmak bilmiyordu. Kör yılanlar. Kesik parmaktan arta kalan kısım bile durmadan hareket ediyordu. "Küçükken üstüne kaya düştü. Galiba öyle olmuştu. Müdür dedi ki anam için etrafa haber salmış ama galiba daha bulan olmadı. Belki Los Angeles'tedir diye yazın. O adam bizimle Salt Lake'te kalmıştı, sahile gitmek istiyordu. Belki oraya gitmişlerdir."

O sırada Thompson sözünü kesti. "Bir dakika" dedi, "Annen nereliydi? Neden..."

"Hatırlamıyorum" dedi Small. Yere bakıyordu. Thompson sordu: "Sana söylemedi mi?" Small yine yüzümüze bakmadan, "Söyledi tabii, ama küçüktüm" dedi.

"Kasabayı falan hatırlamıyor musun? Ne kadar küçüktün?" Small güler gibi oldu, "Tam tamına on iki yaşında" dedi, sonra yine gülüp "zaten bu yüzden eve dönebileceğimi düşünmüştüm, doğum günümdü" dedi. "O sırada treylerde yaşıyorduk, anamın adamı içiyordu. Anam da içerdi. Adam içtiği zaman beni kamçılar, kovardı. Bu yüzden okuldan tanıdığım bir çocukla garajda kalıyordum ama ailesi artık orada kalamayacağımı söyledi. Doğum günümdü, eve gideyim dedim, belki bir şey olmazdı."

Small elini parmaklıklardan çekmişti. Yatağına gidip oturdu. Yeniden konuşmaya başladığında sesi o kadar alçaktı ki zor duyuyorduk.

"Gitmişlerdi. Treyler gitmişti. Bürodaki adam gece gittiklerini söyledi. Kirayı ödememişlerdi herhalde" dedi Small. Sonra yine sustu.

Thompson, "Vay be" dedi, sonra boğazını temizledi ve "Sana not falan bırakmadı mı?" diye sordu.

Small, "Hayır efendim, not bırakmadı" dedi.

"İşte o zaman otomobil çaldın herhalde" dedi Thompson. "Islahevine girmene neden olan otomobil hırsızlığı."

"Evet efendim" dedi Small. "California'ya gidip anamı bulurum diye düşünmüştüm. Los Angeles'e gittiğini düşünmüştüm ama yazacağım bir adres yoktu. Islahevinde istediğin kadar mektup yazabilirsin ama ben nereye göndereceğimi hiç bilemedim."

Thompson, "Of' dedi, Small kalkıp parmaklıkların yanına geldi ve sıkı sıkı tuttu.

"Şimdi ne kadar zamanım kaldı?"

Geceyarısma iki dakika kala, Small gaz odasının oval kapısından geçti ve ardından çelik kapılar ölümcül gazın sızmaması için sıkı sıkı kapatıldı. Cezaevi doktoru bir insanın siyanür dumanını içine çeker çekmez, o anda bilincini yitireceğini söyledi.

"Bay Small'un ölümünün hemen hemen acısız olacağına inanıyoruz" diye ekledi.

"Müdür dedi ki vücudumu birkaç gün saklayabilirlermiş ama sonra, eğer biri onu istemezse burada, cezaevinde gömerlermiş. Kokmaması için koyacakları soğuk bir yer yokmuş. Her neyse, insan eğer varsa akrabasının yanına gömülmeli diye düşünüyorum. Ben buna inanıyorum."

Thompson bir şey söylemek için boğazını temizledi. "Nasıl hissediyorsun, yani bu gece hakkında?" diye sordu. Small'un elleri parmaklık demirlerini kavradı. "Eh, korkmadığımı söyleyemeyeceğim. Hiç söylemedim ama acımıyor diyorlar. Daha önce yaralanmıştım, kesikler falan ama bu kadar korkmamıştım."

Sözcükler Small'un ağzından çıkmadı bir süre, sonra bağıra çağıra geldiler. Koridordaki kapıda okumakta olan gardiyan dönüp baktı, sonra kitabına döndü. "Beni korkutan bilmemek" dedi Small. Elleri parmaklıklardan kayboldu, hücrenin karanlık ucuna yürüdü, yatağa oturdu, tekrar ayağa kalktı, yürüdü ve dedi ki: "Ah, Tanrım, bilmemek."

Small infaz memurlarına yardımcı oldu. Yasanın emrettiği üzere sekiz tanık seyrederken, katil anlaşıldığı kadarıyla gaz odasında bacaklarını tutan kayışları gardiyanın yerine geçirmesine vardım etti. Kolları sandalyeye kayışla bağlanırken arkasına yaslandı.

Saat tiktakladı, içini çekti ve yelkovan camda gözyaşı biçiminde bir boya lekesinin ardına saklanmış olan sekizi gösterdi. Bu hareketin dürtüklediği teleks çın, çın, çın etti.

SANTA FE... DENVER ŞU ANDA YAYIMLANAN SPOR HABERLERİNDEN SONRA GAZ ODASINI GEÇECEK. SMALL YAZISI TAMAM MI?.. ALBUQUERQUE

Hardin daktilodan kâğıdı çekti ve "durdurmuştu" kelimesini çizip yerine "durmaları için işaret vermişti" yazdı. Kâğıdı teleks klavyesinin üstündeki mandala kıstırdı, cam paneli örtmesin diye ucunu kıvırdı, düğmeyi KLAVYE'den ŞERİT'e çevirdi ve yazıyı şerite geçirmeye başladı. İnce, sarı, dantel gibi delikli şerit kıvrılarak akmaya başladı, yerde bir halka oluşturdu.

Small'un elinin tersiyle yüzünü sildiğini görmüştü. Adam yine demir parmaklığın yanına gelince, başka yöne bakmıştı.

"Peder her sabah benimle konuştu" demişti Small. "Peder McKibbon. Hiç bilmediğim bir sürü şey anlattı bana. Çoğu Isa hakkında, İsa'yı biliyorum elbette. Eskiden Logan'daki yerdeyken, oradaki rahip İsa'yı anlatmıştı, birazını hatırlıyordum. Ama Logan'daki rahip günahtan, cehennemden söz etmişti, bu McKibbon, buradaki peder, şey, farklı şeyler anlattı," Small'un elleri yine parmaklıkta meşguldü. Sonra Small dosdoğru ona, yüzüne bakmıştı, soma da Thompson'a. Gergin, ablak, ter içindeki yüzünü, sözcüklerini ve iri yan bir adama yakışmayacak kadar yumuşak ve tiz sesini hatırlıyordu.

"Anamı bulmak için elinizden geleni yapmanızı isteyecektim sizden. Onu hep aradım. Beni serbest bıraktıklarında, hep onu arardım. Ama belki siz bulursunuz onu. Gazeteler falan. Bütün bunlar hakkında ne düşündüğünüzü duymak isterim" dedi. "O gaz odasından beni çıkardıklarında neler olacağını. Bunun hakkında ne diyeceğinizi görmek isterdim." Uzun süren bir sessizlikten sonra Small yine konuştu: "Eh, ne olacaksa, olanlar kadar kötü olamaz." Sonra yine durdu, sanki birini görecekmiş gibi hücresine baktı, sonra yine bize.

"Burada dolaşıyorum, ayağını yere vuruyor, bunu hissediyorum, tamam mı? Düşünüyorum, betona ayağını koyduğunu hissettiğim adam Toby Small. Ben. Bu pek bir şey değil herhalde ama bu geceden sonra bu da olmayacak galiba. Bir de orada birinin beni beklediğini umut ediyorum. Umarım benden başkaları da vardır." Yine yatağına oturdu.

"Bu İsa ve McKibbon'un bana anlattıkları hakkında ne düşünüyorsunuz, merak ediyorum." Başını ellerinin arasına koymuştu, yere bakıyordu, bu yüzden sesi boğuk çıkıyordu. "Yalan mı söylüyor dersiniz? Bir neden göremiyorum ama insan bütün bunları nasıl bilir, nasıl emin olabilir?"

Aktarım kutusunun takırtısı delicinin çıtırtılarına karışmıştı. Hardin metinde kaldığı yere bir işaret koydu ve paltosunun cebinden bir sigara çıkarmak üzere eğildi. Sigarasını yaktı, dudaklarından çekti ve sırtını klavyeye döndü. Başının üstünde, şerit ve klavye düetinin üstünde, saatin yine çaldığını, "tık" diye ilerlediğini işitti, başını kaldırdığında saat 12.46 idi,

McKibbon elini Small'un dirseğine koymuştu. Ütülü hapishane ceketini buruşturuyor, onunla konuşuyordu. Yüzünde sert ve yoğun bir ifade vardı. Small dikkatle dinliyordu. Sonra yine başıyla onayladı, onayladı, sonra gaz odasının kapısından içeri girerken başını çeliğe öyle fena çarptı ki gerideki parmaklıkla çevrili kısımdan bile duyuldu. Hardin onun yüzünü yuvarlak camdan görebiliyordu, uyuşmuş, acı dolu bir yüzdü bu.

McKibbon bir adım geri gitti, gardiyan kayışları takarken bir kitaptan okumaya başladı. Yüksek sesle okuyor, Small'un işitmesini istiyordu. Belki herkesin işitmesini istiyordu.

"Bana merhamet et, Tanrı'ın. Bütün gün sana ağladım Tanrı'ın, çünkü sen iyisin, naziksin, sana yalvaranlara merhamet bahşedersin. Kulağını eğ, Tanrı'ın. Beni işit çünkü muhtacım ve yoksulum. Ruhumu koru, çünkü ben kutsalım. Tanrı'ın, sana güvenen kulunu kurtar."

Yere halkalar halinde inen şerit yavaşladı, son tek halka dur düğmesine doğru tırmandı ve makine sustu. Hardin tozlu camdan içeri baktı, hata var mı diye son paragrafı okudu.

Yüzü oradaydı, yuvarlak pencereden görünüyordu, kahverengi gözleri doğal olmayacak kadar fazla açılmıştı, bir şeye bakıyor ya da bir şey arıyordu. Sonra pompadan bir emme sesi çıktı ve müdür gelip, "Sanırım artık hepimiz eve gidebiliriz" dedi.

Makineyi ŞERİT'ten KLAVYE'ye çevirdi ve tuşlara vurdu.

MÜDÜRÜN BELİRTTİĞİNE GÖRE KATİLİN ANNESİNİN BULUNUP SAHİP ÇIKMASI İHTİMALİNE KARŞI SMALL'UN CESEDİ PERŞEMBE GÜNÜNE KADAR BEKLETİLECEK. EĞER SAHİP ÇIKMAZSA HAPİSHANE AVLUSUNA GÖMÜLECEK.

Makineyi kapadı. Odadaki tek ses, yine vızıldayan ve 12.49'u gösteren saatin sesiydi.

TONYHILLERMAN'ı en çok etkileyen hikâye:

ELVEDA BABA Joe Gores

Otobüsten inince buz gibi Minnesota havasını ciğerlerime çektim. Bir gün önce otobüsle Springfield, Illinois'den Chicago'ya gelmiştim, bir ikinci otobüs beni buraya getirmişti. Eski tarz bir deponun önünden geçerken pencereye yansıyan görüntüm gözüme çarptı. Uzun boylu, beyaz vahşi çehreli, sert bir adam, bedenine uymayan bir palto giymiş. Başka bir görüntü daha çarptı gözüme, kanımı dondurdu: Üniformalı bir polis. Yoksa o otomobilde yananın bir başkası olduğunu öğrenmişler miydi?

Polis, rüzgârı kesen mavi paltosunun üstünden eldivenli elleriyle kollarını sıvazlayarak başka yöne döndü. Yeniden soluk almaya başladım. Hızla taksi kuyruğuna yöneldim. Yalnızca iki taksi bekliyordu. Öndeki beni görünce camını indirdi.

"Şehrin kuzeyindeki, Miller'ın yerini biliyor musun?" diye sordum. Üstümü başımı şöyle bir inceledi. "Biliyorum. Beş papel. Peşin."

Chicago'da sarhoşun tekini marizleyip aldığım paradan verdim ücretini. Arka koltuğa oturdum. Şoför taksiyi buzlu İkinci Sokak'tan yavaşça çıkartırken parmaklarım gevşedi, kaskatı balta durumundan çıktı. Bunun gibi bir soytarı beni korkutacaksa, yeniden içeri girmeyi hak ediyorum demektir.

"Duyduğuma göre ihtiyar Miller epeyce hastaymış." Göz ucuyla bana bakabilmek için yarı yarıya dönmüştü. "Onunla bir işin mi var?"

"Öyle. Yalnızca beni ilgilendiren bir iş."

Böylece sohbet sona erdi. Endişelendim. Bu soytarı bile duyduysa, babam iyice hasta demekti. Ama belki de bunun nedeni kardeşim Rod'un bankada başkan yardımcısı olmasıydı. Etrafta bir sürü yeni inşaat vardı. Kasabanın batısında da, eski ilçe yoluna biraz karışık bir üstgeçitle kavuşan bir otoyol yapılmıştı. Yeni inşa edilmiş bir mahallenin yarım kilometre kadar arkasında, çok iyi tanıdığım iki yüz dönüm ormanlık tepeler vardı.

İki gün önce, Indiana'daki Terre Haute Federal Cezaevi'nden kaçtığımda, peşime düşenlerin kordonundan böyle bir orman sayesinde kurtulmuştum. Cezaevi kamyonuyla, cezaevi çiftliğinin domuzlarına götürülen yal kovasının içinde kaçmıştım, dosdoğru batıya, Illinois hattının karşısına yönelmiştim. Açık arazide iyiyimdir, içerde biraz formdan düşmüş olsam bile. Dolayısıyla şafakta Paris, Illinois yakınlarında bir saman yığınının

içinde, cezaevinden on kilometre ötedeydim. Mecbur olunca her şeyi yapar insan.

Taksi özel bir yolun başında durdu, şoför ikircikliydi. "Bak, aslanım. Yol daha öteye gidiyor ama fena halde buz tutmuş gibi geldi bana. Şimdi girer de çukura düşersem..."

"Buradan yürürüm."

Taksi gidene kadar yolun kenarında bekledim. Soma arkamdan kovalayan rüzgârla birlikte tepeye, yapraksız ağaçların arasına yürüdüm. Babamla birlikte rüzgâra engel olsun diye diktiğimiz sedir ağaçları büyümüş, irileşmişti. Dikenli tel gibi birbirine geçmiş yabani böğürtlenlerin altında karda tavşan patikaları görünüyordu. Eski tarz, iki katlı ev, tepedeki meşelerin altındaydı ama önce köpek kulübelerine doğru saptım. Kat kat karlar bozulmamıştı burada. Artık av köpekleri yoktu. Mutfak penceresinin dışındaki kuş kabına da mısır konmamıştı. Ön kapının zilini çaldım.

Rod'un karısı, yengem Edwina kapıyı açtı. Ben otuz beş yaşındaydım, o benden üç yaş küçüktü. Korse takmaya başlamıştı.

"Aman Allah'ım, Chris!" Dudakları büzüldü. "Seni beklemi..."

"Annem babamın hasta olduğunu yazdı." Evet, yazmıştı. Baban çok hasta. Birimiz öldü mü kaldı mı umrunda değildir ya... Edwina sesimin tonundan ahlak dersi vermesi gerektiği sonucunu çıkardı.

"Buraya gelmeye nasıl cesaret ettiğine şaştım doğrusu. Şartlı tahliyeden falan yararlanmış olsan bile." Demek henüz kimse beni sormamıştı. "Ailenin adını yine çamurlara batırmaya niyetliysen..."

Yanından geçip koridora çıktım. "İhtiyarın nesi var?" Ona yalnızca içimden baba derdim, böylece kimse duymazdı.

"Ölüyor, daha ne olsun?"

Hınç dolu bir zevkle söylemişti bunu. Yumruk gibi çarptı beni ama yalnızca homurdanıp oturma odasına gittim. Sonra annem merdivenin başından seslendi.

"Eddy? Ne... Kim o?"

"Hiç... Satıcıymış, anne. Doktor gidene kadar bekleyebilir."

Doktor. Sanki bu hekim bozuntusu tek başına her derde derman olacakmış da. Doktor aşağı indiğinde Edwina adamı derdest edip ben

görmeden evden bir an önce çıkarmaya çalıştı. Ama tam paltosunu giyerken kolunu yakaladım.

"Bir dakikanızı alacağım, doktor. İhtiyar Miller hakkında."

Neredeyse bir seksen boyunda, benden birkaç santim kısaydı ama yirmi kilo fazlası vardı. Kolunu kurtardı.

"Bakın, dostum..."

Yakasına yapışıp sarstım. Paltosundan bir düğmenin kopmasına, gözlüğünün de burnuna düşmesine yetecek kadar. Yüzü kıpkırmızı oldu.

"Eski bir aile dostuyum, Doktor." Başparmağımla merdiveni gösterdim. "Nedir hikâye?"

Ona sormak aptallığın daniskasıydı. Polisler yanan otomobildeki çiftçinin ben olmadığımı her an fark edebilirdi. Parmak izi bulamasınlar diye kibriti çakmadan önce her yana yeteri kadar benzin dökmüştüm. Bıraktığım pabuç hariç, her yere. Yine de, adamın kayıp olduğunu anlayınca diş röntgenlerinden kimliğini tespit ederlerdi. Tespit edince de buraya gelip soru soracaklar, hekim bozuntusu da benim kim olduğumu kavrayrverecekti. Ama babamın Edwina'nın dediği kadar kötü olup olmadığını öğrenmek istiyordum ve bende sabır namına hiçbir şey yoktu.

Hekim bozuntusu paltosunu düzeltti, kırılmış onurunu yeniden kazanmaya çalışıyordu, "Yargıç Miller çok zayıf düştü, hareket edemeyecek kadar zayıf. Muhtemelen bu haftayı çıkaramaz." Yüzümden üzüntümü okumaya çabaladı ama insan federal hapishanede kendini kontrol etmeyi çok iyi öğreniyor. Hayal kırıklığına uğrayarak devam etti, "Sorun ciğerlerinde. Çok geç kalınmış tabii. Ama şimdi rahat, dinleniyor"

Bu sefer başparmağımla başka bir yeri işaret ettim. "Yolu biliyorsun."

Edwina merdivenin başındaydı, yine ahlak dersi yüzünü takınmıştı. Bütün ailede var bu, hatta evlilik yoluyla katılanlarda bile. Bir tek babamla bende eksikti.

"Baban çok hasta. Yanına gitmene izin vere..."

"Rod'a sakla bu tavırları, onda belki işe yarar."

Odaya girdiğimde ihtiyarın yatağın ucundan sarkan kolunu gördüm. Parmaklarının arasındaki sigaradan çıkan duman ince mavi bir çizgi halinde, hiç kıvrılıp bükülmeden tavana yükseliyordu. Bir zamanlar yemin billah kırk beş santim olan ve küçük sıkı yumruğunu kafama kafama

indirmiş olan kolu, şimdi bir sigarayı havada tutmayı bile beceremiyordu. İyi bir av köpeğinin vaşağa çatmış olduğunu görmüşüm gibi bir acı saplandı içime.

İhtiyar anam yatağın ayak ucundaki sandalyesinden kalktı, yüzü bembeyaz olmuştu. Ona sarıldım. "Merhaba, anne" dedim. Kollarımın arasında kaskatıydı ama geri çekilmeyeceğini biliyordum. Burada, babamın odasında çekilmezdi.

Babam sesimi işitince başını çevirdi. Işık, ipek gibi, bembeyaz saçlarında yansıyordu. Kaçınılmaz ölümle saydamlaşmış gözleri yeni yağmış karların üstüne düşen kayın gölgesi gibi saf, uçuk maviydi.

Zayıf bir sesle, "Chris" dedi, "oğlum, çetin cevizim... Seni gördüğüme çok sevindim."

"Sevinirsin elbette, seni gidi tembel şeytan" dedim bütün kalbimle. Ceketimi çıkarıp sandalyenin arkasına astım, kravatımı gevşettim. "Öyle tembel olmuşsun ki köpeklerden vazgeçmişsin."

"Yeter, Chris." Annem sert olmaya çalışıyordu.

"Birazcık oturacağım, o kadar anne" dedim rahat bir tavırla. Babam fazla konuşmazdı, biliyordum, ne kadar zaman onunla olursam kârdı benim için. Annem kapıda durdu, karanlık ve kararsız bir gölge gibiydi. Sonra dönüp sessizce çıktı, muhtemelen bankaya, Rod'a telefon edecekti.

Bir iki saat boyunca çoğunlukla ben konuştum. Babam gözleri kapalı, uyuyormuş gibi yattı. Sonra o da başladı söze. Uzak geçmişten, ben çocukken kurduğumuz tuzaktan, ormanda onu takip eden beyaz kuyruklu kızışmış bir erkek geyikten ve burnuna bir ağaç dalı indirerek nasıl ondan kurtulduğundan söz etti. Avukattı ama yargıç olduktan sonra uzaklaşmıştık birbirimizden. Yirmi yaşındayken herhalde iyice vahşiydim, otuz yıl önceki haliydim onun. Ama ben burnumun dikine aynı doğrultuda devam etmiştim.

Saat yedi sularında kardeşim Rod kapıdan seslendi. Odadan çıkıp kapıyı kapadım. Rod benden uzun, iri kemikliydi, atletik yapılıydı. Ama yüreğinin olması gereken yerde bir avuç lapa vardı. Açık renk gözleri birbirine yakındı, çenesi küçüktü, lisede futbola heves etmemişti.

"Karım ona yaptığın terbiyesizliği anlattı." Veznedarı azarladığı sesle konuşuyordu. " Annemle konuştuk ve bu gece buradan gitmeni istiyoruz. Biz..."

"Siz istiyorsunuz, öyle mi? Cızlamı çekene kadar burası ihtiyarın evi. Öyle değil mi?"

Bana bir yumruk salladı Rod söz konusu olduğunda bu bir sağ kroşe demektiaçık avcumla yakaladım yumruğunu. Sonra elimin tersiyle önce bir yanağına, sonra öbürüne iki tokat aşk ettim. Başı bir o yana, bir bu yana kaydı ve sırtını duvara çarptı. Karnına bir yumruk atıp iki büklüm eder, sonra da iki elimi birleştirip ensesine vururken dizimi suratına geçirirdim. Çok isterdim bunu yapmayı. Ama onlar peşime düşmeden buradan kaçma isteğim, kapana kısılıp kaçmak için kendi patisini yiyen bir gelincik gibi içimi kemiriyordu. Geri çekildim.

"Seni... seni cani canavar!" Ellerini bir kadın gibi yüzüne götürmüştü. Sonra gözleri tiyatro sahnesindeymiş gibi açıldı. Kavramıştı durumu. Neden bu kadar geç kavradığını merak ettim. "Kaçmışsın sen!" diye bağırdı. "Kaçtın! Sen bir kaçaksın! Adaletten kaçtın!"

"Ya, öyle. Kaçmaya da devam edeceğim. Seni bilirim velet, hepinizi iyi tanırım. İsteyeceğiniz en son şey aynasızların beni burada bulmasıdır." Sesini taklit etmeye çalıştım. "Aman Allah'ım! Skandal!"

"Peşine düşmüşlerdir..."

"Öldüğümü sanıyorlar" dedim ters ters. "Illinois'de çalıntı bir otomobille giderken buz tutmuş yolda kaydım, araba yuvarlandı ve içinde ben varken yandı."

Sesi fısıltıya dönüştü, dehşete kapılmışa benziyordu. "Yani... yani otomobilin içinde bir ceset mi var?"

"Doğru bildin."

Ne düşündüğünü tahmin edebiliyordum ama ona gerçeği söylemeye zahmet etmedim: Paltomun cebine soktuğum sıkılı yumruğumu tabanca sandığı için arabasıyla beni Springfield'e götüren yaşlı çiftçinin bir buz parçasına çarpıp ıssız arazide yoldan savrulduğunu, direksiyonun bedenini yarıp geçtiğini, pabuçlarını çıkarıp kendi pabucumun tekini onun ayağına geçirdiğimi, ötekini de otomobille birlikte yanmasın ki bulunsun diye, parmak izlerim üzerinde, yakınlarda bir yere bıraktığımı... Rod gerçeğe inanmayacaktı nasılsa. Beni yakalarlarsa, kim inanırdı zaten?

"Bana bir şişe burbon ile bir karton sigara getir" dedim. "Ayrıca, biri beni sorarsa Eddy ile annemin çenelerini sıkı tutmalarını sağla." Babam işitsin diye kapıyı açtım. "Teşekkür ederim, Rod. Evde olmak gerçekten güzel."

Hapishanedeki tek kişilik hücreler sayesinde kolayca uyanık kalabilmeyi ya da çabucak uykuya dalmayı öğreniyorsunuz. Hangisi gerekliyse. Babamın son otuz yedi saatinde hiç uyumadım, yatağının yanındaki sandalyeden ancak tuvalete gitmek ve telefon ya da kapı zili çaldığında merdivenin başına gidip dinlemek için kalktım. Her seferinde, tamam geldiler, diye düşündüm. Ama talih hâlâ benden yanaydı. Babam gidene kadar gelmeseler çok iyi olacaktı. Babam gittiği an, diyordum kendi kendime, yola düzüleceğim.

Rod, Edwina ve annem sonuna kadar odada kaldılar. Doktor da ücretini alacağından emin olmak üzere arkada bekliyordu. Nihayet babam güçsüz kolunu kıpırdattı, annem hemen yatağın kenarına oturdu. Ufak tefek, sırtı dik, yılmaz bir kadındı. Yüzü hani şu tek camlı eski tarz gözlükleri kullanmaya çok uygundu. Henüz ağlamıyordu, bir bakıma, sanki ışık saçıyordu.

"Elimi tut, Eileen." Babam durdu, bir kez daha konuşabilmek için güç topladı. "Elimi tut. O zaman korkmam."

Annem elini tuttu, babam gülümser gibi oldu ve gözlerini kapadı. Bekledik, soluklarının gittikçe ağırlaşmasını dinledik. Sonra, kocaman bir sarkaçlı saat gibi, durdu. Kimse kıpırdamadı, kimse konuşmadı. Onlara tek tek baktım, öyle nazik, ölüme öyle yabancıydılar ki kuluçka kümesindeki sansar gibi hissettim kendimi. Sonra annem ağlamaya başladı.

Kar tanelerinin uçuştuğu rüzgârlı bir gündü. Cipi cenaze töreninin yapılacağı kilisenin önüne park ettim, rüzgâr ceketimi çıkartmaya uğraşırken kaygan yoldan yukarı çıktım. Kendi kendime yüzüncü kez törene kalmakla deli olduğumu söylüyordum. Ölü çiftçinin ben olmadığımı artık öğrenmiş olmalıydılar. Cinfikir hapishane sansürcüsü, annemin mektubunda babamın hasta olduğunu yazdığını hatırlamış olmalıydı. Babam öleli iki gün olmuştu, şu anda Meksika'da olmalıydım. Ama bir şeyler tamamlanmamıştı sanki. Belki kendimi kandırıyordum, belki de benim gibi herifleri mahveden, şu mahut otoriteye karşı gelme ihtiyacıydı.

Uzaktan babama benziyordu ama yakma gelince yüzüne makyaj yapıldığını ve yakasının üç beden büyük olduğunu görebiliyordunuz. Eline dokundum. Bir heykelin eliydi, sert, hafifçe içe dönük tırnakları dışında yabancıydı,

Rod arkamdan geldi ve yalnızca benim işitebileceğim bir sesle, "Bugünden sonra bizi kendi halimize bırakmam istiyorum. Evimden

çıkmanı istiyorum."

"Utan kardeşim, utan" diyerek sırıttım, "Daha vasiyetname bile okunmadı."

Törene uygun adımlarla kar kaplı sokaklarda ışıkları yanan cenaze arabasının arkasından yürüdük. Taşıyıcılar ağır tabutu yağlanmış rayda yavaşça kaydırıp indirdiler ve açık mezarın üstüne kayışlarla bağladılar. Kar, kurşuni gökyüzünden kamçı gibi iniyor, metal tabuta değince eriyerek yanlara doğru derecikler oluşturuyordu.

Vaiz saçmalamaya başladığında oradan ayrıldım, artık hareket etmek, gitmek istiyordum ama çarçabuk yapmam gereken bir şey daha vardı. Bütün ağıt yakıcılar eve gelip tıkınmaya başlamadan evden bir şey almam gerekiyordu. Tüfeklerle mermiler çoktan garajı boylamıştı herhalde çünkü Rod ömründe bir kere bile ateş etmemişti. Ama o güzelim uzun namlulu ,22'lik tabancayı almak kolay oldu. Babamla ben o tabancayla o kadar çok zaman geçirmiştik ki kabzası aşınmış, hava nasıl olursa olsun yanımıza aldığımızdan, metal kısmının menevişi kaybolmuştu.

Cipi arazi vitesine geçirip ağaçların arasından tepelerin oradaki bir açıklığa doğru yol aldım, sonra yavaş yavaş karanlık basan ormanda yürüdüm. Ağır hareket ediyor, yıpranmış pabuçlarımdan geçip ayağımı ısıran kar soğuğunu duymamak için Kore anılarımı kafamdan geçiriyordum. Kahverengi bir şey atladı önümde. Bir tavşan, devrilmiş bir ağacın altından yıllarca önce oraya yığdığım, çürüyen odunlara doğru kaçtı. Orada kurduğum kapan belkemiğine indi, arka ayaklarını felç etti. Elimin kenarıyla boynunu kırana kadar çırpındı.

Tavşanı orada bıraktım, yine yürüdüm, tepelerin arasındaki küçük üçgen bataklığa doğru indim. Donmuş çimen topaklarını tekmelerken hızla karanlık çöküyordu. Nihayet rengârenk tüyleriyle bir halkaboyun ortaya çıktı, uzun kuyruğunu dalgalandırdı, ağır gövdesini havalandırabilmek için sülün kanatlarını çırpıyordu. Yükselmeye başladı, biraz sağımdaydı ve öyle çok zamanım vardı ki. Yan yarıya havalanmışken tetiğe bastım. Tekerlek gibi, yürek durduran dönerek düşüşüne başlamadan önce bile mükemmel bir atış olduğunu biliyordum.

Onları cipe geri götürdüm. Sülünün gagasında yakut damlası gibi bir kan vardı, tavşanın göğsü hâlâ sıcaktı. Mezarlığın kıvrılan yoluna park ettiğimde farlarımı çoktan yakmıştım. Tabutu henüz mezara indirmedikleri için kar üstüne yumuşak bir battaniye örtmüştü. Tavşanla sülünü tabutun

üstüne koydum ve bir iki dakika hiç kımıldamadan durdum. Rüzgâr şiddetle esiyor olmalıydı çünkü gözyaşlarımm yanaklarımı yaktığını fark ettim.

Elveda baba. Derenin karşısındaki orman şeridinde mevsim dışı geyik avlamaya elveda. Irmak yataklarında yaban ördeği avlamaya elveda. Yanan odun dumanına, ateşin ışığında tatlı burbon içmeye ve beni bir parça sen yapan her şeye elveda. Asla öldüremeyecekleri bir parça.

Cipe gitmek üzere döndüğümde kalakaldım. Geldiklerini işitmemiştim. Sanki ölüye saygılarını sunmak üzere sabırla bekleyen dört kişi. Bir bakıma öyleydi. Onların gözünde yanmış arabadaki ölü çiftçi birinci dereceden cinayetti. Vücudum gerildi, paltomun cebindeki, onların bilmedikleri 22'liği düşündüm. Evet. Ne var ki o tabancanın ancak bir tilkinin havlaması kadar durdurma gücü vardı. Keşke babam biraz daha güçlü kalibreli silahlar edinseydi. Ama edinmemişti.

Kollarıma birer çeki taşı yerleştirilmiş gibi, ağır ağır ellerimi başımın üstüne kaldırdım.

LAWRENCE BLOCK anlatıyor

Mutlaka en sevdiğim bir yazar olması gerekiyorsa, John O'Hara derim (19051970). Hayal gücünüzü epeyce genişletseniz bile, bir cinayet öyküleri yazarı değildir O'Hara. Bazı hikâyeleri ve romanları suçla ilgilidir, birkaçı da gerçekten suç edebiyatına girer. "Koruda" bunlardan biri. İlk kez okuduğumda hayran olmuş, bu işi nasıl becerdiğini anlarım umuduyla hemen bir kez daha okumuştum.

"Nereye Kadar Giderse" adlı hikâyem, Mary Higgins Clark'ın, geliri okuryazarlık çalışmalarına bağışlanmak üzere derlediği Olaylar Gelişiyor adlı kitap için sipariş üzerine yazılmıştı. Her hikâyede üç öğenin bulunması zorunluydu: Kalın sis, kalın biftek, kalın kitap. Doğrusu bunca kalın şey arasında, iyi hikâye yazılabilmesi pek olanaklı görünmüyordu bana. Ama insan Mary'ye nasıl hayır diyebilir?

Hikâye, en sevdiklerimden biri oldu çıktı. Daha sonra tekrar okuduğumda, içinde O'Hara'nın yankılarını buldum. İşte bu nedenle "Koruda" hikâyesine çok hoş bir eş oldu.

LAWRENCE BLOCK'un en sevdiği kendi hikâyesi:

NEREYE KADAR GİDERSE

Kadın lokantaya girer girmez adamı fark etti. Çok da zor olmamıştı. Yalnız başına oturan iki adam vardı, biri önünde bir tabak yemek bulunan yaşlı bir beyefendiydi.

Öteki otuz beşkırk yaşlarında, koyu renk gür saçlı, güçlü çeneliydi. Aktör olabilirmiş, diye düşündü kadın. Gangster rolünü verebileceğiniz bir aktör. Ne var ki kitap okuyordu adam, bu da genel resme pek uymuyordu.

Belki o değildir diye düşündü. Belki hava yüzünden gecikmiştir.

Paltosunu vestiyere bıraktı, sonra şef garsona Bay Cutler adında biriyle buluşacağını söyledi. "Buradan" dedi şef garson. Bir an onu yaşlı adamın masasına götürdüğünü sandı ama tabii ki öteki adama götürdü garson. Kadm yaklaşınca, adam kitabını kapayıp ayağa kalktı.

"Billy Cutler" dedi adam. "Siz de Dorothy Morgan olmalısınız. Anlaşılan bir içkiye ihtiyacınız var. Ne arzu edersiniz?"

"Bilmiyorum" dedi kadm. "Siz ne içiyorsunuz?"

"Şey" dedi adam kadehine dokunarak, "Böyle bir gecede oturur oturmaz bir sek martini ısmarladım. Bir tane daha ısmarlamak üzereydim."

"Martini 'in' sayılıyor artık, değil mi?"

"Bana kalırsa hiçbir zaman 'out' olmadı martini."

"Ben de ondan alayım."

İçkilerini beklerken havadan konuştular. "Yollar çok tehlikeli" dedi adam. "Ana yollarda, Jersey otoyolu ile Garden State yolunda zincirleme kazalar oluyor. Elli, yüz araç birbirine girmiş. Yeni yasalar çıkmadan önce her avukat böyle davaların hayaliyle yaşardı. Otomobille gelmediğinizi umarım."

"Hayır, trenle geldim" dedi kadın, "sonra da taksi tuttum."

"Çok akıllıca."

"Hoboken'a daha önce de gelmiştim. Hatta bir, bir buçuk yıl önce buradaki evlere bakmıştık."

"O sırada bir şey almış olsaydınız bugün çok kârlı çıkardınız. Fiyatlar tavana vurdu."

"Manhattan'da kalmaya karar vermiştik." Sonra da yollarımızı ayırmaya karar verdik diye düşündü ama yüksek sesle söylemedi bunu. Tanrı'va şükür ki ev almadık, yoksa şimdi onu da elimden almaya çalışırdı.

"Ben otomobille geldim" dedi adam, "Sis korkunç ama ben acele etmedim, sorun çıkmadı. Hatta yedi mi demiştik, yedi buçuk mu, hatırlayamadığım için yedide burada oldum."

"O zaman beklettim sizi" dedi kadın. "Ben yedi buçuk diye yazmışım ama..."

"Yedi buçuk olduğunu tahmin etmiştim" dedi adam. "Sizi bekletmektense kendim bekleyeyim diye düşündüm, Her neyse..." kitabına dokundu, "okuyacak kitabım vardı, içkimi ısmarladım, insan başka ne ister? Ah, işte Joe içkilerimizi getirdi."

Sek martinisi keskin ve soğuktu, kadının tam da böyle bir içkiye ihtiyacı vardı. Bir yudum aldı ve düşüncesini söyledi.

"Martiniden iyisi yoktur" dedi adam. "Burada da iyi yaparlar. Aslında burası iyi bir lokanta. Biftekleri çok iyidir, sırt filetosundan."

"Biftek de moda oldu artık. Martini gibi."

Adam kadına baktı. "Öyle mi?" dedi. "Demek son modayı izlemek istiyorsunuz. İkimize de biftek ısmarlayayım mı?"

"Nasıl isterseniz."

"Düşündüm ki bir içki içeriz ve..."

"İşimize bakarız."

"Doğru."

"Elbette" dedi kadın, "iyi olur."

Ne var ki onu Hoboken'a, bu lokantaya, bu adamın masasına getiren konuyu açmanın bir yolunu bulmak zordu. İkisi de onun niye buraya geldiğini biliyorlardı ama konuyu açmanın zorluğunu gidermiyordu bu. Bir yolunu bulmaya çalışarak yine hava durumuna, sise döndü. Hava iyi olsaydı bile, diye anlattı adama, yine tren ve taksiyle gelirdi. Çünkü otomobili yoktu.

"Yok mu? Tommy, ona yakın bir yerde hafta sonları geldiğiniz bir ev olduğunu söylememiş miydi? Otobüsle gidilip gelinemez oraya."

"Otomobil onun" dedi kadm.

"Onun? Ha, şu adamın."

"Howard Bellamy'nin" dedi kadm. Adını niye söylemesin ki? "Onun otomobili, onun şehir dışındaki evi, onun Greene Sokağı'ndaki dairesi. Anlaşıldığı kadarıyla öyle."

Adam başını salladı, yüzünde düşünceli bir ifade vardı. "Ama artık onunla birlikte değilsiniz" dedi.

"Tabii ki hayır. Şehir dışındaki evde de bana ait bir şey yok. Otomobilin anahtarını iade ettim. Bütün anahtarlarımı, otomobilin ve iki evin. Batı Onuncu Sokak'taki eski dairemi elde tutuyordum. Hatta belki acele ihtiyacım olur diye kiraya vermemiştim. Haklı çıktım, öyle değil mi?"

"Onunla zorunuz neydi tam olarak, tabii eğer sormamdan rahatsız olmazsanız?"

"Onunla zorum" diye başladı kadm. "Benim açımdan herhangi bir zorluk yoktu. Üç yıl birlikte yaşadık, ilk iki yıl hiç kötü değildi. Hiçbir zaman Romeo ve Jülyet olmadık ama geçinip gittik. Ama üçüncü yıl kötüydü, kendimi kurtarma zamanı gelmişti."

İçkisine elini uzattı ama bardağı boştu. Tuhaf, bitirdiğini hatırlamıyordu. Karşısında oturan adama baktı, adam sabırla bekliyordu, koyu gözlerinden hiçbir şey okunmuyordu.

Bir an sonra, "Ona on bin dolar borcum varmış" dedi kadın.

"On bin."

"Öyle diyor."

"Peki sız?"

Kadm başını salladı. "Ama elinde bir kâğıt var" dedi, "üstünde imzam olan bir kâğıt."

"On bin dolarlık."

"Evet."

"Size borç para vermiş gibi."

"Evet." Boş bardağıyla oynadı. "Ama vermedi. Ah, evet, elinde imzaladığım bir kâğıt var, bir de benim adıma yazılmış ve hesabıma yatırılmış bir çek. Ama o bana verilmiş bir borç değildi. Bana para vermişti, ben de o parayla ikimizin seyahat parasını ödemiştim."

"Nereye? Karayip Adaları'na mı?"

"Uzakdoğu'ya. Uçakla Singapur'a, oradan da gemiyle Bali'ye gitmiştik."

"Heyecan verici bir tatile benziyor."

"Öyleydi sanırım" dedi kadın. "O sırada aramız iyiydi, yani olabileceği kadar iyi."

"Şu imzaladığınız kâğıt" diye yönlendirdi adam,

"Vergiyle ilgili bir şeydi. Vergiden düşecekti. Nasıl, bana sormayın. Bakın, birlikte yaşadığımız süre boyunca kendi geçimimi kendim sağladım. Harcamaları ikiye bölerdik. Ama seyahat başkaydı, onu o ödedi. Belki de imzalı kâğıdı verginin bir bölümünü devletten..."

"Neden olmasın?"

"Tam da öyle. Şimdi ise bu meblağın borç olduğunu, benim ödemem gerektiğini söylüyor. Avukatından bir mektup aldım. İnanabiliyor musunuz? Avukatından bir mektup."

"Sizi mahkemeye veremez."

"Belli mi olur? Avukatın mektubunda dava açılacağı yazılıyor."

Kaşlarını çattı adam. "Mahkemeye giderse, siz de onun vergi kaçır: dığma tanıklık edebilirsiniz."

"Nasıl olur? Herhalde ben de bulaştım bu işe."

"Yine de, birlikte yaşadıktan sonra sizi dava etmesi düşüncesi... Genellikle tersi olur. Hukukta buna bir şey derler."

"Hayatı paylaşma tazminatı."

"Evet, tamam. Tazminat koparmaya çalışmıyorsunuz ya?"

"Şaka mı ediyorsunuz? Kendi geçimimi daima kendim sağladım dedim ya."

"Doğru, öyle dediniz."

"O orospu çocuğuyla tanışmadan önce de sağladım, onunla yaşarken de sağladım, ondan kurtulduğuma göre, bundan sonra da sağlayacağım. Bir erkekten son para alışım, on sekiz yaşındayken Ralph Amca'ınm bana New York'a otobüs bileti almasıydı. Borç veriyorum demedi amcam, kâğıt falan da imzalatmadı, yine de ona ödedim o parayı. Parayı biriktirdim, havaleyle gönderdim. Bir banka hesabım bile yoktu. Posta havalesiyle gönderdim."

"O zaman mı gelmiştiniz buraya? On sekiz yaşındayken mi?"

"Liseden yeni mezun olmuştum" dedi kadın. "O gün bugündür kendi başıma yaşıyorum, kendi geçimimi sağlıyorum. Singapur seyahatinin bana düşen bölümünü de öderdim ama anlaşmamız öyle değildi. O seyahat güya bir armağandı. Şimdiyse hem kendi payıma düşeni, hem de onun payına düşeni ödememi istiyor. On bin doların tamamını, ayrıca faizini istiyor ve..."

"Faizini de mi ödetecek?"

"İmzaladığım notta öyle diyor. On bin dolar artı yıllık yüzde sekiz faiz."

"Faiz" dedi adam.

"Çok kızdı" dedi kadın, "ilişkimizi bitirmek istememe çok kızdı. Olan bitenin hepsi bu yüzden."

"Tahmin ettim."

"Benim tahminime göre" dedi kadm, "eğer uygun insanlar onunla sohbet ederse, belki fikrini değiştirir."

"Buraya gelmenizin nedeni de bu."

Kadm başıyla onayladı, boş bardağıyla oynuyordu. Adam bardağı işaret etti, soru sorar gibi kaşlarını kaldırdı. Kadm yine başıyla onayladı, adam da elini kaldırarak garsona içkileri tazelemesini işaret etti.

İçkiler gelene kadar sustular. Sonra adam, "Birkaç arkadaş konuşabilir onunla" dedi.

"Harika olur. Bana kaça patlar?"

"Beş yüz dolar yeter."

"Bana uygun geliyor."

"Şu var ki, birileri konuşsun diyorsunuz ama konuşmak yetmeyebilir. Böyle bir durumda, etkilemeniz gerekiyor. Bırakacağınız izlenim öyle olmalı ki ya razı olacak ya da başına bir şey gelecek. Şimdi, eğer bu izlenimi bırakmak istiyorsanız, baştan kaba kuvvete başvurmak gerekir."

"Böylece boş konuşmadığımızı anlayacak, öyle mi?"

"Böylece korkacak" dedi adam. "Eğer korkmazsa öfkelenir. Hemen değil ama. İki iri kıyım herif adamı duvara yapıştırıp ne yapması lazım geldiğini ona söyleyecekler. Önce biraz korkacak ama eğer biraz acı kuvvet gösterisi yapılmazsa, eve gider, düşünür taşınır ve kafası kızar."

"Bunun olabileceğini görebiliyorum."

"Ama önce biraz itilip kakılırsa, yani dört beş gün acısını hissedecek kadar, o zaman kızamayacak kadar korkmuş olur. Sizin istediğiniz bu olmalı."

"Evet."

Adam içkisini yudumlarken kadehin arkasından kadına baktı. Gözleriyle kadını ölçüp biçiyordu. "Adam hakkında bilmem gereken şeyler var."

"Örneğin?"

"Örneğin gücü kuvveti."

"On kilo verse iyi olur ama bunun haricinde sağlığı yerinde."

"Kalp sorunu falan var mı?"

"Hayır."

"Vücut çalışması falan yapar mı?"

"Bir spor salonuna kayıtlı. Kaydolduğunun ilk ayında haftada dört gün gitti ama şimdi ayda iki kere gitse çok gittim diyor."

"Herkes gibi. İşte bu yüzden spor salonları iş yapıyor. Bütün para ödeyen üyeler düzenli gitmeye kalksa, kalabalıktan içeri giremezlerdi."

"Siz spor yapıyorsunuz" dedi kadm.

"Eh, öyle" dedi adam. "Genellikle ağırlık kaldırırım. Haftada birkaç kere. Alışkanlık edindim. Nerede edindiğimi size söylemeyeceğim."

"Ben de sormayacağım. Ama tahmin edebiliyorum,"

"Ediyorsunuzdur" dedi adam sırıtarak. Bir an için küçük bir oğlan çocuğuna benzedi, sonra sırıtması kayboldu, yine işe döndü.

"Dövüş sporlarına meraklı mı?"

"Hayır."

"Emin misiniz? Son zamanlarda olmasa bile, birlikte yaşamaya başladıktan önce merak salmış olabilir mi?"

"Böyle bir şeyden söz etmedi. Söylerdi öyle bir merakı olsa. Böyle şeylerle böbürlenmeye meraklıdır."

"Taşır mı?"

"Ne taşır mı?"

"Silah."

"Aman Allah'ım, hayır."

"Kesinlikle emin misiniz?"

"Silahı yoktur."

"Yine sorayım, kesinlikle emin misiniz?"

Düşündü kadın. "İnsan böyle bir şeyden nasıl emin olur ki? Birinin silahı olduğunu bilirsiniz ama olmadığını nasıl bilebilirsiniz? Şunu söyleyebilirim: Onunla üç yıl yaşadım, silahı olduğuna dair en ufak bir şey görmedim, işitmedim. Siz soruyu sorana kadar da aklıma gelmedi. Sanırım onun da aklına gelmemiştir."

"Ne çok insanın silahı olduğunu bilseniz, şaşarsınız."

"Muhtemelen şaşarım,"

"Bazen bana öyle geliyor ki ülkenin yarısının belinde silah var. Ruhsatlılardan çok daha fazla silah var ortalıkta. Eğer adamın ruhsatı yoksa, silah taşıdığım, hatta bir silahı olduğunu saklayacaktır."

"Bırakın taşımayı, silahı olmadığından da eminim."

"Muhtemelen haklısınız" dedi adam. "Ama şu var ki kimse bilemez. Karşısındakinin bir silahı olabileceğine hazırlıklı olmalı insan, hatta taşımakta olduğuna da."

Başını olamaz anlamında salladı kadın ama tereddütlüydü.

"Şimdi size bir soru sormam lazım" dedi adam. "Aslında bu soruyu sizin kendinize sormanız, cevabını da vermeniz gerekiyor. Bu işi nereye kadar vardırmaya hazırsınız?"

"Soruyu anladığımdan emin değilim."

"Biraz kaba kuvvet göstereceğimizi söyledik. Biraz itip kakacağız, bütün hafta acısını hissedeceği birkaç yumruk. Diyelim kaburga bölgesinde biraz çalışacağız."

"Tamam."

"Peki" dedi adam, "bu kadarı yeterse, tamam. Ama işin daha ileri gidebileceğini bilmeniz lazım,"

"Ne demek istiyorsunuz?"

Parmak uçlarını birleştirerek ellerini çadır gibi yaptı. "Yani, işin nerede duracağına önceden karar veremezsiniz. Bilmem deyimi hiç duydunuz mu, gorille iş pişirmeye benzer bu iş. Ne zaman duracağınıza siz karar veremezsiniz. Ne zaman durulacağına goril karar verir."

"Hiç böyle bir şey işitmemiştim" dedi kadm. "Çok sevimli. Ne demek istediğinizi anladım ama belki de anlamadım. Goril olan Howard Bellamy mi?"

"Goril o değil. Goril şiddettir."

"Ha."

"Bir şeyi başlatırsınız ama nereye gideceğini bilemezsiniz. Karşılık verir mi? Verirse, planladığınızdan biraz daha ileri gitmeniz gerekir. Karşılık vermeye devam eder mi? Devanı ederse, dozu artırmanız gerekir. Seçim hakkınız yoktur."

"Anlıyorum."

"Ayrıca insani unsur da var. Bizim çocukların konuyla duygusal ilişkisi yok. O zaman dersiniz ki bunlar soğukkanlı, profesyonelce davranır. "

"Benim de düşündüğüm bu."

"Ama bir yere kadar böyledir" diye devam etti adam, "çünkü onlar da insandır. Herife kızmaya başlarlar, pisliğin teki, hayvanın biri olduğunu söylerler kendi kendilerine, böylece onu itip kakmak daha kolay olur. Bir yere kadar rol yapmaktadırlar ama bir yere kadar da rol değildir. Diyelim

küfretti ya da karşılık verdi, salladığı yumruk yerine oturdu. O zaman çocuklar iyice öfkelenir, belki niyetlendiklerinden daha fazla zarar verirler."

Kadın düşündü. "Bunun mümkün olduğunu görebiliyorum" dedi.

"Yani insanın düşündüğünden daha ileri gidebilir işler. Kendini hastanede bulabilir."

"Yani kırık kemik falan gibi mi?"

"Daha da kötüsü olabilir. Örneğin dalağı yırtılabilir, örneklerini gördüm. Ya da iş ona kalırsa, midesine topu topu bir yumruk yiyip ölebilir de."

"Bir filmde görmüştüm bunu."

"Eh, ben de bir adamın kollarını açıp uçtuğunu görmüştüm filmde ama mideye inen bir yumrukla ölenler film icadı değildir. Bu, gerçek hayatta da mümkündür."

"İşte şimdi beni düşündürdünüz."

"Eh, doğrusu düşünmeniz lazım. Çünkü bunun sonuna kadar gitmesine hazırlıklı olmalısınız. Sonuna kadar deyince, sonuna kadar demek istiyorum. Muhtemelen sonuna kadar gitmez, yüzde doksan beş ihtimalle gitmez."

"Ama gidebilir."

"Doğru. Gidebilir."

"Hay Allah" dedi kadm. "Orospu çocuğunun tekidir ama ölmesini istemem. O orospu çocuğuyla bütün ilişkimi kesmek istiyorum. Hayatımın sonuna kadar vicdan azabıyla yaşamak istemiyorum."

"Tahmin etmiştim bunu."

"Ama on bin dolar ödemek de istemiyorum o orospu çocuğuna. Bu iş karıştı, değil mi?"

"Bir dakika izninizi isteyeceğim" dedi adam ve ayağa kalktı. "Siz de düşünün, sonra yine konuşuruz."

Adam gidince kadm kitabı eline aldı, başlığını okumak için çevirdi. Yazarın resmine baktı, kapaktan birkaç satır okudu, sonra aldığı gibi yerine koydu. İçkisini yudumladı çok ağır içiyor, bitirmemeye çalışıyordupencereden dışarı baktı. Otomobiller gelip geçiyor, farları kalın siste garip oyunlar oynuyordu.

Adam geri gelince, kadm "düşündüm" dedi.

"Ve?"

"Sanırım beş yüz dolardan oldunuz."

"Tahmin etmiştim."

"Çünkü gerçekten ölmesini istemiyorum, hatta hastanelik olmasını da istemiyorum. Korkutulması düşüncesi hoşuma gidiyor, bunu kabul ediyorum. Şöyle iyice ödü patlasın istiyorum. Biraz da canı acısın. Çünkü ona çok kızgınım."

"Kim kızmazdı ki?"

"Ama kızmanın ötesinde, aslında bütün istediğim şu on bin doları unutması. Allah kahretsin, hayattaki bütün param bu. Ona vermek istemiyorum."

"Belki vermek zorunda kalmazsınız."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Burada önemli olan para değil. Onun için değil. Onu terk ettiğiniz için ya da her ne olmuşsa, size bir ders vermek istiyor. Duygusal bir şey. Dolayısıyla onu parayla elde etmeniz kolay. Bunu bir işi olarak düşünün. Siz haklısınız, o haksız. Ama kıran kırana mücadele etmek bunca çabaya değmiyor. Dolayısıyla anlaşmaya varırsınız."

"Anlaşma mı?"

"Geçiminizi daima kendiniz sağladınız. Yani, o seyahat bedelinin yarısını ödemeniz mümkün, değil mi?"

"Evet, ama..."

"Ama bu güya onun size verdiği bir armağandı. Ama şimdi bunu unutun. Yarısını ödeyebilirsiniz. Ama bu yine de çok. Yapacağınız şey ona iki bin dolar önermek. İçimde öyle bir his var ki kabul edecek."

"Hay Allah" dedi kadın. "Ama onunla konuşamam. Böyle bir şeyi nasıl önereceğim?"

"Başka biri sizin adınıza önerecek."

"Yani bir avukat mı?"

"O zaman avukata para vermeniz gerekir. Hayır, ben yapabilirim diye düşünmüştüm."

"Ciddi misiniz?"

"Ciddi olmasam dile getirmezdim. Sanırım öneriyi ben götürürsem kabul edecektir. Onu tehdit etmeyeceğim ama öyle konuşacağım ki adam kendini tehdit altında hissedecek."

"Hissedecektir, eminim."

"Yanımda onun adına düzenlenmiş iki bin dolarlık bir çek olacak. Tahminimce alacaktır, eğer alırsa bir daha on bin papel konusunu açmayacaktır."

"Yani iki bin dolarla bu işten kurtulacağım. Size de beş yüz vereceğim herhalde."

"Sizden bir ücret almayacağım."

"Neden?"

"Bütün yapacağım herifle sohbet etmek. Sohbet için para almam. Ben avukat değilim, yalnızca birkaç otoparkı olan bir insanım."

"Kızılderili yazarların kalın romanlarını okuyan bir insan."

"Ha, bu mu? Okudunuz mu bu kitabı?"

Kadm başını salladı.

"İsimleri hatırlamak zor oluyor" dedi adam, "özellikle nasıl telaffuz edileceklerini bile bilmiyorsanız. Adamın birine saati sormuşsunuz, o da size nasıl saat yapıldığını anlatmış gibi bir şey. Ya da güneş saati nasıl yapılır. Ama çok ilginç."

"Sizin bir kitap okuru olacağınızı tahmin etmezdim."

"Billy Otoparkları. Birtakım adamları tanıyan, birtakım işlerin halledilmesini sağlayan adam. Tommy benim hakkımda yalnızca bunu söylemiştir herhalde."

"Aşağı yukarı o kadar."

"Belki de yalnızca buyumdur. Okumak, tanıdıklarım arasında farklı yaptığım tek şey. Başka dünyalar açıyor önümde. O dünyalarda yaşamıyorum ama ziyaret ediyorum oraları."

"Yani okuma alışkanlığını öylesine edindiniz, ha? Vücut çalıştığınız gibi mi?"

Güldü. "Öyle. Ama çocukluğumdan beri okurdum ben. Bu alışkanlığı başka bir yerlerde edinmedim,"

"Merak ettim doğrusu. "

"Her neyse" dedi adam, "orada okumak zor, herkesin düşündüğünden de zor. Çok gürültü oluyor."

"Sahi mi? Bilmiyordum. Hapse girersem Savaş ve Barış'ı okurum diye düşünürdüm. Ama gürültülüyse boş verin. Hapse girmeyeyim."

"Çok farklısınız" dedi adam.

"Ben mı?"

"Evet, siz. Görünüşünüz farklı elbette ama bunun ötesinde bir şey. Düşünebildiğim tek sözcük, kalite. Ama bu sözcüğü çoğu kez kendileri kaliteli olmayanlar söyler. Ki doğrudur muhtemelen."

"Haydi oradan" dedi kadın. "Konuştuklarımızdan sonra ırıı? Hayatım boyunca pişman olacağım bir şeyden sözlerinizle kurtardınız beni. Üstelik o orospu çocuğunu iki bin dolara sırtımdan atmanın yolunu gösterdiniz. Kalite dive buna derim ben."

"Eh, en iyi yönlerimi gördünüz de ondan."

"Siz de benim eıı kötü yönümü gördünüz. Ya da ona yakın bir şeyi. Eski sevgilimi dövsün diye kiralık adam arıyorum. Ne kalite ama!"

"Benim gördüğüm bu değil. Ben itilip kakılmaktan hoşlanmayan bir kadm görüyorum. Eğer istediğinize ulaşmanıza yardım edebilmenin yolunu bulduysam, sevinirim. Ama eninde sonunda siz bir hanımefendisiniz, ben ise ukalanın teki."

"Ne demek istediğiniz anlayamadım."

"Anladınız elbette."

"Galiba anladım."

Başıyla onayladı. "İçkinizi bitirin" dedi. "Sizi şehre bırakayım."

"Hiç gerek yok. Trene binerim."

"Zaten şehre gideceğim. Beni yolumdan alıkoymuyorsunuz."

"Emin misiniz?"

"Eminim. Ya da başka bir fikrim var. İkimiz de açız. Dediğim gibi, buranın bifteği iyidir. Size yemek ısmarlayayım, sonra da sizi eve bırakırım."

"Yemek" dedi kadm.

"Karides kokteyli, salata, biftek, fırında patates..."

"Beni kışkırtıyorsunuz."

"Bırakın kışkırtayım" dedi adam. "Yalnızca bir yemek."

Gözlerini kısarak adama baktı kadm. "Hayır" dedi, "ötesi var."

"Eğer isterseniz ötesi olabilir. Ama isterseniz yalnızca bir yemektir."

"Ama nereye varacağını bilemezsiniz" dedi kadm. "Yine aynı konuya döndük, değil mi? Hani şu goril. Ancak goril istediği zaman durursunuz."

"Herhalde goril ben oluyorum."

"Goril şiddettir demiştiniz. Eh, bu kez şiddet değil ama birimizden biri de değil. Aramızda olan bir şeyler. Bir şeyler oluyor, değil mi?"

"Siz söyleyin."

Kadın ellerine baktı, sonra adama. "İnsan acıkınca yemeli" dedi,

"Siz söylediniz."

"Zaten dışarıda hâlâ sis var."

"Sis çok yoğun. Üstelik kimbilir? Yemeğimizi bitirdiğimizde belki de sis kalkmış olur."

"Hiç şaşırmam" dedi kadm. "Hatta kalkıyor bile."

LAWRENCE BLOCK 'u en çok etkileyen hikâye:

KORUDA John O'Hara

Taıırı'nın unuttuğu bu küçük California kasabasında, Hollywood'dan çok uzakta, SaroyanSteinbeck'in topraklarına bile yakın olmayan bu yerde, William Grant, tahmin ettiği gibi, Richard Warner'la karşılaştı.

Johnstown hadi böyle diyelim kasab.ayaeskiden vodvil yazarlarının "yolda genişçe bir yer" diye anlattıkları şu kasabalardan biriydi. Yüzyıl öncesinin altına hücum dönemine borçluydu varlığım. Ama aradaki yıllarda terk edilmiş, sonra, sulamayla tarım gelişince, yeniden hayata dönmüştü. Hiçbir görkemi, hiçbir romantizmi, hiçbir heyecanı olmayan, kârlı olmadığı da besbelli bu kasaba, Grant'in Warner'la karşılaşmayı en son aklına getireceği yerdi. Yine de, ortadan tamamen kaybolduğuna göre, bir zamanlar hemen hemen herkesçe tanındığı dünyayı terk etmek isteyen bir adam için yaratılmıştı sanki.

Grant bir benzin istasyonunda arabasını durdurdu. "Doldurur musunuz, lütfen? Yağı var ama suya ve lastiklere de bir bakar mısınız?"

"Elbette. Lastiklere kaç basayım? Yirmi altı mı?" diye sordu benzincide çalışan adam.

"Evet, yirmi altı."

"Uzak yoldan geliyorsan beyim, biraz yüksektir, bilirsin ya. Yirmi altıya indireyim mi?"

"Evet."

"Bazıları istemez de."

"Ben isteyenlerdenim" dedi Grant. Bu kasabanın adı ne?"

"Johnstown. Johnstown, California."

"Şu içerideki sigara makinesi mi?"

"O içerideki bozuk bir sigara makinesi. En yakın yer de süpermarket. Kasabanın öteki ucunda görürsünüz. Süpermarket diyorlar ya, süper bir tarafı yok. Eskiden Buick acentesiydi, hepsi bu."

"Ama sigara vardır."

"Var, sigara var. Süpermarkette bulunan her şey var ama süpermarket deyip kimi kandırıyorlar? Buick acentesiyken ne kadar büyükse o kadar işte."

"Buick acentesine ne oldu?"

"Ne oldu? Buick pek satılmadı bu kasabada. Şurada birkaç dakika durun, hâlâ çalışan ModelA Ford bile görürsünüz. Bir çiftçiden öbürüne kimbilir kaç el değiştirmiş birkaç International kamyon da var. Çok eskiden, ben çocukken bir ailenin Locomobile'i vardı. Locomobile'i işittin mi hiç?"

"Evet."

"Bir çiftçinin de kocaman eski bir PierceArrow'u vardı. Şu büyük lüks otomobillerden. Ama bak ne diyeceğim? O eski arabaların yan basamaklarına baktığınızda, hepsinde eşya koymak için kutular vardı. Locomobile'in sahibi Ed Hughes, hatırlıyorum da, 3030'luk tüfek taşımak için sağ kapıya eyer torbası asmıştı. O zamanlar otomobilleri gösteriş için almazlardı. Dayanıklı oldukları için satın alırlardı. Yani şu zırt pırt araba değiştirmek moda olmadan önce."

"Araba değiştirme modası. Anlıyorum."

"Bilirsin, 'işte bu yılın hurdası, iki yıl sonra gel de bak, sana neler vereceğim.' Zaten sorun burada. Bak senin otomobilin yabancı model, kırk

beş bin mil yapmışsın, tozlanmamış bile. Otomobil diye buna derim. Kaputun altına baksam, kızar mısın? Biliyorum, yağa gerek yok dedin ama..."

"Bak şu geçene. Hiç de ModelA'ya benzemiyor" dedi Grant.

Benzinci Jaguar'ın geçtiğini fark etmemişti ama arkasından bakıp el salladı. Gülümsedi. "Hayır, o Dick Warner'di. Burada oturur. Bir tabir vardır bilir misin? Dick'in şapka kurdelesi kadar garip, derler. Galiba o tabir işte bu Dick Warner'dan kaynaklanıyor.

"Dick Warner mı? Ne kadar zamandır burada oturuyor?"

"Eh... On beş yirmi yıl oldu sanırım. Yoksa tanır mısın onu?"

"Muhtemelen. Nereden geldi buraya?"

"Vallahi pek emin değilim."

"İnce bir adam mı? Kumral saçlı? Ben yaşlarda?"

"Galiba bu tarife uyuyor. Kimsin sen, FBI falan mı?"

"Yok canım. FBI'dan olsam gidip şerif yardımcısını falan bulurum, öyle değil mi?"

"Buldun bile. Şerif yardımcısı benim. Şimdiye kadar Dick'in kötü bir şey yaptığı rapor edilmedi, ne iyi ne kötü bir şey. Faturalarını öder, kimseye borcu yoktur, ehliyetinin üstünde de parmak izleri var. Aaa, bak U dönüşü yapıyor. Belki de seni tanıdı."

"Sanmam."

"Buraya geliyor. Evet. Yavaş sürüyor. Sana iyice bir bakmak istiyor. Silahlı mısın, bayım? Tabanca taşıyor musun?"

"Hayır."

"Eh, Dick taşır. Siper al derim. Bak ben siperdeyim."

"Merak etme, olay çıkmayacak."

"Yine de emin olmak için ayak altından çekileyim. İçeri gidip kokartlım takayım, silahımı alayım."

"Haydi git. Ben burada kalıyorum."

Jaguar ağır ağır önünden geçti, şoförü dik dik Willam Grant'e bakıyordu. Jaguar benzinciyi geçince durdu, sonra geri geri otopark alanına girdi. Dick Warner arabadan indi.

Uzun boylu, inceydi, çiftlik sahiplerinin giydiği cinsten Panama şapkası vardı, şapkanın çevresinde de tüyden kurdele. Safari ceketinin kolları kıvrılmıştı, yazlık pantolon ve deri sandalet giyiyordu. "Sen Grant misin?"

"Evet benim. Merhaba Dick."

"Yüce Allah'ım" dedi Warner. Elini uzattı, Grant de sıktı.

"Yok, o değil, benim" dedi Grant.

"Ne arıyorsun burada?"

"Kanundan kaçmak için saklanacak iyi bir yer arıyordum."

"O zaman derhal git buradan. İkimize birden yer yok. Vay canına, Bili. Hey, Smitty, gel buraya, arkadaşımla tanış. Bu Bay Grant, bu da Bay Smith. Eksik benzin verme sakın."

"Yapma Dick. Olur mu öyle şey."

Grant, "Bay Smith beni vuracağını sandı" dedi.

"Niye söylüyorsun bunu ona? Belki de etrafı kolaçan eden biriydin, Dick seni görmek istemezdi belki."

"Silah taşıyormuşsun, Dick" dedi Grant,

"Smitty, sen kimin tarafmdasm? Çok konuşuyorsun."

"Bu adam bana soru sorup durdu. Çenesi düşük olan o. Dört seksen ediyor bavım ve bir daha buraya gelirseniz, kasabanın öteki ucunda başka bir benzinci var."

"Lastiklere hava basmamaya mı karar verdin?"

"Şuna karar verdim, lastiklerinin havasını kontrol etmek istiyorsan, kendin yaparsın. Su istiyorsan işte musluk."

"Pekâlâ şerif, yirmi sent para üstünü rica edeyim" dedi Grant ve Smitty'ye beş dolar uzattı.

"Bay Grant iyi adamdır, Smitty. Böyle davranmamalısın."

"Nasıl davranacağım konusunda senden öğüt almasam da olur, Dick."

"Anladım, dişetlerin yine rahatsız ediyor seni" dedi Warner. "Smitty'nin yeni takma dişi var ama dişetlerinin buna alışmasına izin vermiyor."

"Dişetieri yüzünden değil. Adamda meymenet yok."

"Toz olun, bayım, yoksa size ceza yazacağım."

"Niye?" dedi Grant.

"Trafiği tıkamaktan. İstasyonumun park yerini kullanıp ücret ödememekten. Bir şeyler daha düşünürüm."

"Düşünür vallahi. Eniştesi de belediye başkanı" dedi Warner. "Smitty, güzel kasabamıza gelen bir konuk böyle mi ağırlanır?"

"Turistlerden hoşlanmayız. Dick, eğer bu adam dostunsa şu dakikada arazimden çekiyorsun onu."

"Pekâlâ. Ardımdan gel Bili. Kırmızı ışıkta da geçme sakın."

"Buradan mümkün olduğunca hızla ayrılacağım."

"Otuz milden hızlı gidemezsin" dedi Smitty.

"Galiba dişçi sana yanlış damak vermiş" dedi Warner. "Yürü, Bili."

Kasabanın yapıları, dört blok boyunca dizili tek katlı, beyaz sıvalı iş yerleri ile hemen ardındaki tek katlı ahşap, fena halde boyaya ihtiyacı olan evlerdi. Sonra kırlar vardı, sulama yapılamayan yumuşak tepeler çıplaktı. Grant bir mil boyunca Warner'i izledi, sonra Warner klaksonunu çaldı, yavaşladı ve sağa, toprak bir yola döndü. Iküç yüz metre gittikten sonra Warner yine yavaşladı ve yine toprak dar bir yola girdi. Yolun sonunda çeşitli ağaçlardan oluşan bir koru vardı, korunun ortasında da bir çiftlik evi. Çitin arkasındaki iki at otomobiller geçerken başlarını kaldırıp baktılar, bir çoban köpeği Warner'ın arabasına aldırış etmeden Grant'inkinin yanından çılgınca havlayarak koşmaya başladı. Warner, arabasını yanaştırması için Grant'e işaret etti.

"Sonny'yi bağlayana kadar arabada kal. Yoksa bacağından bir parça koparma ihtimali var" dedi. Arabasından indi, köpek yanına geldi. Warner köpeğin tasmasından tuttu, bir kayış geçirdi ve kayışı iki ağaç arası

na gerilmiş bir tele iliştirdi. Köpek yalnızca bu iki ağaç arasında koşabilecekti. "Şimdi güvendesin."

"Bu köpeği neyle besliyorsun? İnsan etiyle mi?" "Benim beslememe gerek yok, kendi buluyor. Özellikle Meksikalılar'a bayılıyor. Mevsimlik işçilere, seyyar satıcılara. Daha hiç Hollywood yazarları yemedi ama galiba senden bir parça tadacak." "Bana da öyle geliyor." "Eh, uzağında dur o zaman."

"Tamam kızım" dedi Grant. "Belki şöyle sıkı bir tekme atmalıyım." "Atarsan buradan sağ çıkamazsın. Atmana ben izin versem de karım vermez."

"Aaa, demek evlendin."

"Aman yarabbi, evlenmesem burada yaşayabilir miydim?" "Boktan yer. Mevsimlik işçiler, Meksikalılar." "Sözlerine dikkat et. Karım yarı Meksikalı." "Bilmem gereken başka şeyler var mı?"

"Günün belirli saatlerinde, şu hendeğin yakınlarında çıngıraklı yılan çıkar ama buraya gelmezler pek. Evin çevresindekileri yok ettim. Zaten o kadar kalmayacaksın. Belli ki bir yerlere gidiyorsun. Haydi içeri gel, karımla tanış, şöyle soğuk bir içki iç." "Sigara almayı unuttum."

"Bizde çok var. Sinyora durmadan sigara tüttürür. İşte geldi." Görünce pek de Meksikalı demeyeceğiniz ama rengârenk köylü bluzu, eteği ve örme deriden sandallar giymiş bir kız, sinek teliyle çevrili verandanın kapısını açtı. "Merhaba" dedi.

"Geçmişimden bir şey getirdim sana. Bu, Bili Grant. Paramount'ta benimleydi. Bili, bu şu anki Bayan Warner. Adı Rita."

Rita tekrar, "Merhaba" dedi. "Peki, şu anki Bayan Warner hikâyesi ne?"

"Bekleyip göreceğiz."

"Sen bekle de gör. İçeri gel, Bili. Ne içersin? Soğuk biram var." "Teşekkür ederim. Mükemmel olur."

"Büyük Warner nerede rastladı sana? Ya da sen mi rastladın ona? Hiç konuk getirmez. En azından Hollywood'dan. Dick, birayı sen getir." Warner "Peki" dedi ve mutfağa gitti.

"Şimdi televizyonda çalışıyorum. Mekân aramak için geldim buralara. Hiç film işinde çalıştın mı?"

"Hayır ama mekân aramanın ne olduğunu biliyorum. Los Angeles, Fairfax'te liseye gittim."

"Nasıl oldu da bir filmde rol almadın?"

"Sence rol alacak kadar güzel miyim? Şu salaklardan daha güzelim herhalde ama kimse beni keşfetmedi. Majesteleri hariç."

"O nerede keşfetti seni?"

"Ona sor, herkese başka hikâye anlatır. Johnstown'daki bir çifte kızı olduğumu söyledi. Orospu çocuğu. Yine de evlendim onunla. Sen evli misin?"

"Elbette. Sen yaşlarda bir kızım var."

"Dick'in de var. Ama ben hiç görmedim."

"Biliyorum. Doğu'da yaşıyor."

"Bir de oğlu var. Onun bu yönü hakkında ağzı sıkı davranmasan da olur. Üç sabık eş, bir kız evlat, bir de oğul. Bir erkek kardeş, bir kızkardeş, bir anne. Hepsini biliyorum. Onu uzun zamandır mı tanırsın?"

"Uzun zaman önce onu iyi tanırdım. Sonra yollarımız ayrıldı. Nedenini hatırlamıyorum."

Bir tepsiyle bira şişeleri ve bardak getiren Warner, "Ama ben hatırlıyorum" dedi. "Seni kovdum çünkü üç gün ortadan kavboldun ve nerede olduğunu bana asla söylemedin."

"Öyle oldu galiba."

"Yapımcısı olduğum ikinci filmde beni rezil ettin."

"Yaa. Boktan bir yapımcı gibi davranmıştın, evet."

"Niye boktan diyorsun? Boktan olmayanı var mı? Sen de öylesin şimdi, üstelik daha kötü bir ortamda. Arada bir adını gazetelerde görüyorum. Ama boşver bunları. Buralara neden düştün?"

"Sen neden düştün?"

"Soruyu ben sordum."

"Mekân arıyorum."

"Buradan uzak dur lütfen. Marin bölgesine git. O piçlerin buraya, Johnstown'a gelmesini istemiyorum. Onlardan kaçmak için anam ağladı, her şeyi altüst etme, olur mu?"

"Söz veremem. Ama sana birkaç papel kazandırabilirim. Birkaç haftalığına burayı kiralayabilirim."

"Paraya ihtiyacım yok."

"Hey! Kimin paraya ihtiyacı yokmuş?" dedi Rita. "Birkaç papelim olsa iyi olurdu."

"Neden? Yeteri kadar paramız var."

"Doğrusu benim de aklıma takıldı" dedi Grant. "Demek yeteri kadar paranız var? Evet, burası güzel yer falan ama polo oynadığın günleri de biliriz."

"İstesem yine polo oynarım ama bugünlerde kim polo oynuyor ki? Ona bakarsan, bugünlerde kim film yapıyor ki?"

Rita, "Majesteleri sinemanın kokuştuğunu söylüyor" dedi. "Bu yüzden hiç gitmiyor sinemaya ama hepsini biliyor."

"Kokuyu gözlerinle almazsın" dedi Warner, "O güzelim koku taa Culver City'den buraya geliyor."

"Şimdi Culver City'de çalışıyorum" dedi Grant, "Metro stüdyolarında çok film çektim."

"Çekmekten söz ederken, Smitty'yle ne konuşuyordun?"

"Silah taşıdığından söz etti. Anlaşılan senin hakkında, geçmişin, nereden geldiğin hakkında hiçbir şey bilmiyor."

"Öyle istedim."

"Ama tuhaf bir durum var. Hakkında soru soran ilk yabancıya silah çekeceğine inanıyor. Burada on beş yıldır yaşadığın halde garip bir izlenim bırakmışsın insanlarda."

"Smitty'ye senin çelişkili diye nitelendireceğin çok şey anlattım. Yasalara uyduğum sürece buraya gelmeden önce ne işle meşgul olduğum ya da şimdi ne yaptığım kimseyi ilgilendirmez."

"Şimdi ne yapıyorsun?"

Warner baştan başa kitap raflarıyla kaplı duvarı gösterdi. Raflar ucuz kitaplar, eski dergilerle doluydu: Kovboy hikâyeleri, detektif hikâyeleri, bilimkurgu, insan aklını kurcalayan bütün popüler yazılar.

"Sen mi yazıyorsun bunları?" diye sordu Grant.

"Bunlardan çalıp yazıyorum. Beş takma adım var. Hikâye yazarak yılda beş bin ile on beş bin arası para kazanıyorum. Eskiden ucuz romancı dediklerimizden oldum."

"Seni meşgul ediyordur herhalde ama paraya ihtiyacın var mı ki? Hollywood'dan epeyce bir servetle ayrıldığını düşünmüştüm."

"Şu açgözlü Meksikalı şimdi yalnış fikirlere kapılacak. Kazandığımla geçiniyoruz işte."

Rita söze karıştı: "Jaguar almaya ya da New York'tan giysi ısmarlamaya kalktığın zamanlar hariç."

Warner, "Lüks harcamalarım, ruhumu canlandıran şeyler, Hollywood'da kazandığım paradan ödeniyor" dedi.

"Demek bu adama hoşgörü gösteriyorsun, Rita."

"Bana çok bağlı, görüyorsun işte" dedi Warner, sonra Rita'ya döndü: "Grant'in kucağına otur, Rita. Seni becerip beceremeyeceğini merak ediyor, bırak da denesin."

"Kucağına oturmamı ister misin, Grant?"

"Elbette. Warner haklı."

Rita bardağını bırakıp Grant'in kucağına oturdu. Grant ona sarıldı, öptü ve memelerini okşadı.

"Kes!" dedi Warner. "Otur yerine."

Kız iskemlesine oturdu, bardağını eline aldı.

"Ne dersin Çikita? Daha ileri gider miydin?"

" Sen ne dersin, kral hazretleri? Tabii giderdim."

"O zaman niye gitmedin?"

"Çünkü, 'Kes!' diyeceğini biliyordum."

"Vermen gereken cevap bu değil."

"Ama bu cevabı verdim. Öğreneceğim çok şey olduğunu söylemiştim sana."

"Yerinde duramıyor bu kız" dedi Warner.

"Hiç."

"O anlamda değil. Kendi başına buyruktur."

"Her zaman da öyle olacağım. Majesteleri beni yönettiğini düşünüyor ama istemediğim şeyi yaptıramaz bana. Kimseyi hipnotize edip iradesi dışında hareket ettiremezsin."

"Ettirebilirsin" dedi Grant. "Ama bir teoriye göre, hipnoz altında bile istemedikleri şeyi yapmazlarmış."

"Benim demek istediğim de buydu galiba."

"İkinize de hatırlatırım. Bunun hipnozla ilgisi yok. Ben hipnotizmacı değilim."

"Değilsin belki ama hipnoz gücün olduğunu düşünmek hoşuna gidiyor" dedi Grant. "Kesinlikle doğru söylüyorsun."

"Gerçekten neden 'Kes!' dediğini bilmek isterdim. Gücünü göstermek için değildi yalnızca. Korkmuştun."

"Saçmalama" dedi Warner. "Neden korkacakmışım?"

"Ha! Rita'yla birlikte samanlığa kaçacağımızdan korktun. O da durmak istedi çünkü utanmaya başlamıştı."

Warner kesik kesik güldü. "Utanmak mı? Rita mı? Eskiden geçimini nasıl sağladığını söyle şu adama."

"Orospuydum" dedi kız.

"Seferi elli dolara çalışan, bu işten bıkmış bir kız" dedi Warner.

"Başka şeyler de vardı" dedi Rita, "Yalnızca işten bıkmak yetmez."

"Karım kolay kolay utanmaz, Grant."

"Herhalde" dedi Grant.

"Karmaşık işleri, doğru yoldan sapanları bir bakışta tanır, ilk gördüğünde Grant hakkında ne düşünmüştün?"

"Eh, arabasına bakıp senin Hollywood'dan arkadaşın olduğunu anladım."

"Peki başka?"

"Fırsat bulsa bana sarkacağını düşündüm."

"Bunlar fazla karmaşık sayılmaz" dedi Grant.

"Eh, bir de senden hoşlanmadığını anladım."

"Şimdi bir yerlere varıyoruz işte. Neden böyle düşündün?" dedi Warner.

"Bunu söyleyemem."

"Pekâlâ, önemli değil, Başka izlenimlerini ve tepkilerini söyle."

"Onunla yatağa girebileceğimi düşündüm."

"Burada pek fazla erkek görmüyor da" dedi Warner.

"Bırak da konuşsun" dedi Grant.

"Ama bir süre sonra eğlenceli olmayacaktı. Burada en eğlenceli sensin, kral hazretleri." "Neden bu kadar eğlenceli, Rita? Seks haricinde" diye sordu Grant.

"Sekse boş verme. Bütün nedeni seks. Bu adamın her şeyi seks. Sana bir soru sormak istiyorum, Grant. Bütün o film yıldızlarıyla yattı mı gerçekten?"

"Eh, epeycesiyle ama en ünlüleriyle yatmadı. Ünlülerin peşinde koşmaya korkardı. Reddederler diye, sarktığı ve reddedildiği dedikodusu yayılır diye korkardı. Şekerim, Hollywood'da bu utanç verici bir şeydir. Hayır, kocan ünlü yıldızlarla yatmadı."

Rita, "Yalan attığını biliyordum" dedi Warner'a.

"Grant yalnızca işittiklerini anlatıyor. Bilmediği çok şey var."

"Oscar kazanan biriyle yattın mı hiç sen? En iyi yardımcı kadın oyuncu sözü etme bana. Bir numaradan söz ediyorum. Ya da adını filmin üstüne yazdıran bir yıldızla? Ya da adını film adıyla yüzde yüz yazdıranla?"

"O da ne?"

"Adının filmin adıyla aynı büyüklükte yazılması" dedi Grant. "Bunu başaran tek kişi Ernesta Travers'ti ve projeksiyonculara verirdi. Hatta ona filmi özel olarak gösteren bir projeksiyoncuyla hemen oracıkta yatmıştı."

"Hikâyeyi yanlış biliyorsun ama boşver. Ernesta'vı unutmuşum bile."

"Büyük yıldız olduğunu bilmiyordum onun" dedi Rita. "Başka bira ister misin, Grant?"

"İyi olur" dedi Grant.

"Ya sen kral hazretleri? Bir bira daha?"

"Sen getirirsen" dedi Warner.

Rita gitti.

"Evet, merak ettiğin şey doğru. Gerçekten de fahişeydi." "Eh, bir zamanlar çok güzel bir orospuymuş. Yani hâlâ güzel orospu. Zaman kiplerime dikkat etmeliyim. Bir zamanlar her ne idiyse, hâlâ güzel kadın."

"Şimdi ona yüz dolar verir misin?" "Tabii."

Warner yüksek sesle "Hızlı yüz dolar kazanacaksın" dedi.

Kız mutfaktan, "Grant'le mi?" diye sordu.

"Evet."

"Olur" dedi Rita. Elinde boğazlarından tuttuğu üç şişeyle geldi. Warner'ın önüne bir şişe koydu, sonra Grant'in yanına oturup onun bardağına bira doldurdu. "Yüz doların hepsi benim mi olacak?" "Elbette" dedi Warner.

"Sırtımdan bir kurşun yer miyim?" dedi Grant. "Bu riski göze alacaksın." "Ama benimle birlikteyken vurma Grant'i." "Bu riski de sen göze alacaksın,

sinyora."

Rita kocasına baktı. "Dinle, bunun ne kadarı şaka, ne kadarı kaka?" "Kesinlikle şaka yapmıyorum. Eğer şipşak yüz dolar kazanmak istiyorsan, Grant'le anlaştık biz. Şaka yapıp yapmadığımı Grant'e sor." "Tıpkı eskisi gibi, 1930'lardayız sanki." "Bilmem ki" dedi kız. "Neyi bilmezsin?" dedi Warner. "Aman canım, ne olacak ki?" dedi kız. "Eskiden böyle para kazanıyordun" dedi kocası. "İnkâr etmiyorum. Ama evimize ilk kez arkadaşın geliyor ve ona benimle bir parti düzenliyorsun" dedi kız.

"Yüz doların olsun istemiyor musun?" diye sordu Warner.

"Her zaman yüz dolarım olsun isterim."

"Eh, adama zaten sarıldın, memelerini de okşattın."

"Evet ama komiklik yapıyor sanmıştım."

"Komiklik falan yapmıyordu, yapıyor muydun Grant?"

"Doğru söylemem gerekirse, yapmıyordum."

"Ona yüz dolar vereceğini söylerken de komiklik yapmıyordun."

"Hayır, ona yüz dolar verirdim."

"Eh, seni orospu çocuğu" dedi kız, kocasına. "Eğer bu söylediklerinde ciddiysen, pekâlâ, oyunda ben de varım." Elini uzattı. "Hadi gel, Grant."

Grant ayağa kalktı. "Eh, bize müsaade" dedi.

Kız kocasına baktı. "İstediğin bu olamaz" dedi.

Warner, "Neden olmasın?" dedi.

"Allah seni kahretsin, Allah seni kahretsin!" Kız köylü bluzunu yırttı, beline kadar çıplak, kollarını Grant'in boynuna doladı ve öptü. "Hadi" dedi ve elinden tutup götürdü.

Kocaman yatağa yattı, Grant de giysilerini çıkardı ve yanına yattı. Kız ona baktı. "Endişelenme" dedi, "bu saatten sonra çekip gitmem." Kollarıyla sardı Grant'i ve küçük ellerini ağır ağır, okşayarak sırtında gezdirdi.

"Mükemmel." Warner'ın sesi soğuk ve sakindi.

Kız kocasını eşikte gördü ve haykırdı. "Hayır! Hayır!" İlk iki kurşun Grant'in belkemiğine girdi, adam titredi ve öldü. Kız onun bedeninin arkasına saklanmaya çalıştı ama Warner, Grant'i elinden yakalayıp yana çekti ve kalan dört kurşunu hiç acele etmeden sıktı. Sonra telefona gidip numaraları çevirdi.

"Smitty, buraya gel" dedi. "Sana bir şey göstereceğim."

İKİNCİ BÖLÜM

Sunuş LAWRENCE BLOCK

Bu ikinci bölümdeki yirmi altı hikâyeyi size sunmaktan kolay bir şey yok hayatta. Cömertçe katkıda bulunan yazarların adlarını vereyim önce: Doug Allyn, Mary Higgins Clark, Joe Gores, Reginald Hill, Edward D. Hoch, Clark Howard, Evan Hunter, Stuart M. Kaminskyr, Sharyrn McCrumb, Joyce Carol Oates, lan Rankin ve Carolyn Wheat. Ne kadar etkileyici, değil mi? Bir de onların seçtiği yazarlara bakın: William Bankier, Mat Coward, Stanley Ellin, Susan Glaspell, Edgar Allan Poe, Jack Ritchie, John Russell, Saki, Robert Louis Stevenson, Robert Turner ve o her daim gözde Anonim. (Yanaklarım kızararak itiraf etmeliyim ki ben de varım, ayrıca eşsiz Fredric Brown'ın bir hikâyesini sunuyorum.)

Ustaların Seçtikleri'nin ikinci bölümünü hazırlarken de verdiğimiz kararlar değişmedi. Kısa hikâyenin ustalarından bir grup yazarı iki hikâye seçmeye davet ettik. Biri, yazmaktan özellikle gurur duydukları kendi hikâyeleri olacaktı, diğeri de okumaktan özellikle hoşnut kaldıkları bir başka yazarın hikâyesi. Birinci bölüm gibi bu bölüm de olağanüstü bir kısa hikâye derlemesi olmaktan öte, kim neyi ve neden seviyor konusunda büyüleyici bir de pencere açıyor bize.

Seçilenlere göz gezdirirken gerçekten iyi bir hikâyenin okuru nasıl derinden etkilediğini, insanın nasıl aklında kaldığını düşündüm. Ne yazık ki bazen hikâyenin adını ve yazarını unuturuz da satırlar hiç aklımızdan çıkmaz.

İşte, aslında bir sunuşa ihtiyacı olmayan ikinci bölüme bu sunuşu yazmamın asıl nedenine geldik. İki hikâye var ki, kim yazmış, adı ne, bir türlü bulamadım. Oralarda bir yerde, birinizin bunu bana söyleyeceğinizi umuyorum.

Birincisini hiç okumadım, dolayısıyla hatırlamam da beklenemez. Yıllar önce, Donald E. Westlake'le her zamanki gibi oturup konuşuyorduk. Don, çok etkilendiği bir hikâyeden söz etti. Hikâyenin bendeki etkisi de güçlü olmuştu ama yalnızca özetini biliyordum.

Hatırladığım kadarıyla şöyleydi: Son derece sıradan bir adam sabahleyin kalkıp giyiniyor, kravatını takıyor, kahvaltı ediyor, karısını öpüp sokağa çıkıyor. İşe giderken yolda, anlaşılan rasgele seçtiği bir eve giriyor, koskoca

bir aileyi katlediyor, kasap gibi kesiyor hepsini. Sonra temizleniyor, kravatını düzeltiyor ve çıkıp yoluna devam ediyor.

"Vay be!" demiştim ya da buna benzer bir şeyler mırıldanmıştım.

Birkaç yıl önce hikâyenin izini bulmaya çalıştım. Önce, mantığın gerektirdiği üzere, Don'a sordum. "Müthiş bir hikâyeye benziyor, güzel ama böyle bir hikâyeyi ya da benzerini hiç okumadım" dedi. Oysa sohbetimizi bugünmüş gibi hatırlıyordum, Don'un ise aklında zerresi bile kalmamıştı. "Belki de başkasıyla konuşmuştun" dedi bana. Eğer öyleyse, hikâyeyi de bulabilirsem, ona da bildirir miymişim lütfen? Okumayı çok istermiş.

Don, "Bana öyle geliyor ki hikâye Anthony Boucher'in olabilir" demişti. Boucher'in bütün hikâyelerini okuduğumu sanıyordum ama kısa hikâye deyince belli olmaz. Eğer bir derlemede yer almazlarsa, çatlaklardan dışarı sızıp yitip gidebilirler. Bu yüzden bilmesi gereken kişilere sordum, kimse hikâyeyi hatırlamadı. Bazıları da böyle bir hikâyeyi Tony Boucher'in yazmış olamayacağını nazikçe belirtti.

İkinci hikâye de şu: Bir kadm ücra bir köyde yaşıyor. Bir gün radyodan yakındaki, bazıları muhtemelen kanlı katil olan delilerin kapatıldığı hastaneden bir manyağın kaçtığını işitiyor. Kaçan deli Almanya konusunu sabit bir fikir halinde kafasına takmış. Kadm paniğe kapılıyor. Otomobili mi çalışmıyor ne, öyle bir şey. Kaçamıyor ve manyağın her an ortaya çıkabileceğine inanmış durumda.

Sonra adamın biri çıkageliyor, kadını kurtarabilir, kadm da çok sevinip radyo haberlerinde işittiklerini, manyağın aklını nasıl Almanya'yla bozduğunu anlatıyor. "Biliyor musunuz" diyor adam, "İki yıl önce ben de Almanya'ya gitmiştim. Öyle güzel bir ülke ki! Münih'ten BadenBaden'e kadar bisikletle gittim, sonra da..."

Kadm adamın o manyak olduğunu anlıyor!

Ama kurtulmayı başarıyor. Kapıya biri gelince adamın ilgisi oraya kayıyor, kadın da adamı bıçaklıyor ya da öyle bir şey yapıyor, her neyse adam ölüyor, kadm da sağ. Kapıda da bir rahip var ya da belki bir polis. Bir itfaiyeci de olabilir, ne olduğunu bilmiyorum ama adam kapıda. Kadın kendini adamın kollarına atıyor ve neredeyse dili tutularak o manyağın nasıl az daha kendisini öldüreceğini anlatıyor. O orospu çocuğu nasıl da sıradan biriydi, diyor, ama sonra ne oldu biliyor musunuz, Almanya'dan söz etmeye başladı diye ekliyor.

"Almanya" diyor kadının kurtarıcısı. "Almanya. Biliyor musunuz, Almanya'nın yüzölçümü şu kadar kilometre kare, 1927yılı gayrisafi milli hasılası bu kadar Mark, ayrıca...."

Birden kadm anlıyor ki masum bir adamı öldürmüş, bu sapık da şimdi onu öldürecek ve yapabileceği hiçbir şey yok.

Bakın, müthiş bir hikâyeydi ya da o zaman bana öyle gelmişti. En azından kırk beş yıl önce okudum. Belki elli olmuştur. O zamanlar öyle gençtim ki hikâyelerin adına, yazarına pek dikkat etmezdim. Hatırlıyorum: Oturma odamızda şöminenin sağındaki kütüphanenin alttan ikinci gözünde duran bir hikâye kitabının içindeydi. Hoş bu kadar ayrıntılı hatırlamamın şu anda hiçbir yararı yok ama...

Sevgili okurum, bu hikâyelerden biri olsun kulağınıza tanıdık geldi mi? Hatırladmızsa bana bildirin, size güveniyorum. (LawBloc@aol.com ya da ABD faks no. 001212675 4341) Eğer bulabilirsem bu hikâyeleri, bundan sonraki Ustaların Seçtikleri cildine alacağım. Bulamazsam ve kimse bu hikâyelerden birini bile hatırlayamazsa, karar vereceğim ki bunlar hayal gücümün ürünleri, bilinçaltımda bu hikâyeleri ben yaratmışım. O zaman onları çalacağım, bakalım hatırladığım kadar iyi hikâyelere dönüşebilecekler mi.

Kabul ediyorum, bu kıssadan bu iki hikâyeyi bulma arzusunun ötesinde bir hisse çıkarabiliriz: Gerçekten gıızel bir hikâyenin insana nasıl olağanüstü bir etkisi olduğu. İkinci Bölünı'ün sayfalarında da, kitabı bitirdikten çok ama çok sonra da aklınızdan çıkmayacak epeyce hikâye bulacağınızı düşünüyorum. Ben buldum.

Greemvich Village

DOUG ALLYN anlatıyor

Bazı hikâyeler kolay yazılır. Yazı cadısı omzunuza çöker, tuşlara vurabileceğinizden çok daha hızlı fikir üretir, sonra da, siz ikinci fincan kahvenizi koyarken üslubunuzu perdahlayıp ustura gibi keskinleştirir. Hikâye artık üniversitenin birinci sınıfında aldığınız "Yazalım Eğlenelim" dersindeki çalakalem vazılar gibi akıp gitmektedir.

Ama bu hikâye zor yazıldı. Öyle kişiseldi ki başka biri için anlamlı olup olmayacağından emin değildim. Ellery Queen okurları hikâyeyi yılın en iyisi seçtiklerinde çok şaşırdım. Benim için çok anlamlıydı. Çünkü...

Hikâyeyi arkadaşım Nadine için yazmıştım. Nadine'in ruhu bir kasırgada çakan şimşek gibiydi, bu ışığın içine düşecek kadar talihli olanların dünyasını aydınlatırdı.

Nadine hiç görmedi hikâyeyi. Ne tepki vereceğini bilemediğim için göstermeyi erteleyip durdum. Zaman geçtikçe bu sorun iyice soyut hale geldi.

Belki şimdi görür.

Okuduğum sekiz milyar kadar hikâyenin arasından benim için önemli olan birini mi seçeyim? Çok kolay. Yıllarca önce, daha yeni yeni yazmaya başlamışken, bir arkadaşım polisiye okumamı önerdi. Bir Alfred

Hitchcock's Mystery Magazine ve bir Ellery Queen aldım. Vay carıma! Keşfe bak!

Polisiye hikâyenin, iliklerine kadar İngiliz olan bir malikânenin kütüphanesinde Binbaşı Pisbıyık'ın, kız kurusu Mürdüm Hanım'ın kafasına bir şamdan indirmesi olduğunu düşünürdüm. Hiç de öyle değilmiş.

Aldığım dergilerdeki hikâyelerin çoğu güzeldi ama biri gerçekten zihnimi aydınlattı. William Bankier, hayatta da karşılaşabileceğimiz bir sorunun etrafında insanın merakını gıdıklayan bir hikâye örebilen o ender yazarlardandır. Bazen işler istediğimiz gibi gitmez. Hayat böyledir.

"Başka Bir Zamanın Çocuğu" okuduğum ilk polisiye hikâyelerden biri. Sekiz milyar hikâye daha (Peki canım, yedi milyar olsun!) okuduktan sonra, ki bunlara benim yazdıklarım da dahil, hâlâ okuduklarımın içinde en iyilerinden biri olduğunu düşünüyorum. Bankier bir büyücü. Eğer onu hiç okumadıysanız, müthiş zevk alacaksınız.

DOUG ALLYN'in en sevdiği kendi hikâyesi:

ENİK CENNETİ

Dişi köpeğin altın rengi gözleri hülyalıydı, derin derin bakıyordu. Pırıl pırıl kürkü koyu kahverengiydi, omzunda ve kıçında beyaz lekeler vardı. Dört yaşında, kısa tüylü bir Alman puaııteri, aşağı yukarı 35 kilo ağırlığında, Çok yorgun görünüyordu. Şık hasır sepetteki kırmızı kadife yastığa yan yatmıştı. Sepetin önüne asılmış oymalı pirinç levhada adı yazıyordu: Hilda von Holzweg. Viyaklayan beş kürklü top, Hilda'nın şişkin memelerini emmekteydi.

Altmcısıysa artık viyaklamıyordu. Annesi onu diğerlerinden uzağa, sepetin öte yanına itmişti. David ölü köpek yavrusunu kaldırdı. Soğumaya başlamıştı bile. Hilda bir an başını kaldırıp David'e kötü kötü baktı ama hırlamadı. Muhtemelen hali kalmamıştı.

"Çok sancı çekti mi?" diye sordu Davıd.

"Emin değilim" dedi Ted Crane. "Gece sancısı vardı. Yatmadan önce saat on birde kontrol ettim. Sonra bu sabah, yedi sularında bir baktım ki hepsi burada."

"O sırada bu enik canlı mıydı?" dedi David ve minik bedeni elinde çevirdi. Yara beresi ya da sakatlığı var mı dive bakıyordu.

"Galiba. Ne yalan söyleyeyim, özellikle bakmadım. Yani, şu bembeyaz olan hariç hepsi birbirine benziyor. Albino mu o?" Crane de neredeyse albinoydu, yakışıklı, uzun boylu ve sarışın. Saçları çok açık renkti, kaşları da neredeyse görünmüyordu. İşe gitmek üzere koyu kahverengi yelekli bir takım elbise giymişti. Kravatı herhalde David'in üzerindeki nefti çizgili kadife ceketten daha pahalıydı,

"Hakiki albino olduğunu sanmam" dedi David. "Burnu koyu renk. Ama gözleri açılmadan tanı bilemeyiz. Saf beyaz kısa tüylü yavrular anladığım kadarıvla epeyce değerli. Ölü enik meme emmeye çalıştı mı?"

"Galiba. Özel bir ilgi göstermedim ama sonra bir baktım ayakta duramıyor, hırıldar gibi soluk alıyor. Sonra öldü. Öbürü de hırıldıyordu ama sonra düzeldi."

"Öbürü mü?"

"Başka bir yavru da garip davranıyordu. Karım odasına aldı, biberonla besliyor."

"Biberonu alıyor mu?" diye kaşlarını çatarak sordu David.

"Galiba. Ama yalnızca karım tuttuğunda. Biberonu bıraktığında yavru da emmeyi bırakıyor."

"Anladım. Kucağında mı tutuyor? Yani, bebek gibi mi?" David ölü eniği kucağında kafası dik tutarak ne demek istediğini gösterdi.

"Onun gibi bir şey" dedi Ted. David'in minik cesedi öyle hiçbir şey olmamış gibi evirip çevirmesi onu irkiltmişti. "Ama karım yavruyu çok da fazla tutamaz. Kendisi de... hasta. Bakın, bütün gün burada dikilemem. İşe gitmeliyim. Saat birde yemekli toplantım var."

"Birkaç dakikanızı daha alacağım" dedi David. Ölü yavrunun yüzünü dikkatle inceliyordu. Burun deliklerinde kurumuş süt damlacıkları vardı. Parmağının ucuyla ağzım açmaya çalıştı ama kenetlenmişti sanki. Minik ceset sertleşmişti bile, "Ciddi bir şey olduğunu sanmıyorum, Bay

Crane, Ana ve diğer yavrular birer at kadar sağlıklı görünüyor. Bu miniğin sorunu hastalık değil de doğumdan gelen bir sakatlık herhalde. İziıı verirseniz öbür hasta yavruyu bir muayene etmek isterim."

Crane sabırsızlanarak "Karımın odası merdivenin başında" dedi, "Artık gitmeliyim, Öleni halledebilir misiniz?"

"Yani ortadan kaldırayım mı?" dedi David.

"Memnun olurum" dedi Crane. "Elimi süremem... Ölü şeylere,"

"Hastanede çalıştığınızı sanıyordum."

"Halkla ilişkiler yöneticisiyim" dedi Crane. Fazla böbürlenmememe çalışıyordu ama beceremedi. "Fon yaratırım ben, hastalarla uğraşmam. Doğrusu, mümkün olduğunca cesetlerden uzak durmaya çalışırım."

"Ben bunu hallederim" dedi David. "Bir naylon torbanız var mı?"

"Mutfakta var. Geldiğiniz için sağolun Doktor YVestbrook. Artık çıkmalıyım." Crane acele yürüdü gitti. Hayat memat gibi berbat bir meseleyle uğraşmayacağı için memnun, diye düşündü David.

Sepette yatan Hilda ile yavrularını bırakıp oturma odasına girdi. Crane'lerin evi aslında antikalarla dolu bir konaktı. Yerde zengin Iran halıları vardı ama havları epeyce dökülmüştü. Tudor tarzı mobilyaların üstünde beyaz örtüler vardı. Üst katlara çıkan muhteşem merdivenin Rüzgâr Gibi Geçti'dekinin aynı olduğuna yemin edebilirdi. Merdivenler tekerlekli sandalyede geçen bir hayata göre ayarlanmıştı. David tekerlek kızaklarını ikinci kata kadar izledi. İlk kapı aralıktı, hafifçe vurdu.

'"Bayan Crane?" Cevap yok.

"Kimse yok mıı?" Dikkatle kapıdan içeri baktı. Bir kadın, kollarında bir köpek yavrusu, yatakta yastıklarla çevrili oturuyordu. "Merhaba" dedi David, "Adım Westbrook, veterinerim. Kocanız yavruların bazılarıyla başınızın biraz dertte olduğu söyledi, Girebilir miyim?"

Kadın bir an gözlerini kapadıktan sonra, başını evet der gibi eğdi. Saçları kızılkahverengi ve ince telliydi. Başının etrafında ateşten bir hâle var gibi duruyordu. Koyu zümrüt rengindeki gözleriyle çok uyumlu, yeşim

renginde, işlemeli ipek sabahlık giymişti. Oysa çukura kaçmıştı bu gözler. Muhtemelen otuz beş yaşlarmdaydı ama hastalık onu daha yaşlı gösteriyordu. Yatağının yanında çeşitli tıbbi araçların yerleştirilmiş olduğu bir raf vardı: Bir hava nemlendirici, bir kalp monitörü ve küçük mikrodalga fırın boyunda bir respirator. Uzunca bir plastik boru, respiratörü kadının yastığında duran bir oksijen maskesine bağlıyordu.

"Kusura bakmayın" diye fısıldadı kadm, "Konuşmakta güçlük çekiyorum, Hilda nasıl?"

"Çok iyi. Yavruları da öyle. Bu minik oğlan ne yapıyor?"

"Pek iyi değil. Yalnızca kucağımda yemek yiyor."

"Bakabilir miyim?" David yavruyu kadının kollarından çekti. Daha iyi görebilmek için pencerenin yanına götürdü, sonra parmağını yavrunun çenesine bastırdı, ağzını açtı ve baktı. Allah kahretsin. Damağında dar bir yarık vardı. Allah bin kere kahretsin.

"Ne var?"

David duraladı.

"Söyleyin, doktor. Kötü haber duymaya alışığım."

"Doğuştan bir sakatlığı var, Bayan Crane, yarık damak. Ölenin derdi de buydu herhalde. Üzgünüm."

"Lütfen, bana Inga diyebilirsiniz. Çok mu kötü?"

"Maalesef genellikle ölümcüldür. Çok iyi meme ememezler, anlatabiliyor muyum, dolayısıyla ya açlıktan ölürler ya da süt nefes borularına kaçar. Aşağıdaki yavru muhtemelen boğularak öldü."

"Ama bu doymuşa benziyor."

"Çünkü dik tutuyorsunuz. Emmesine gerek kalmıyor. Süt boğazından aşağı kayıyor."

"İyi ya."

"Şimdilik sorun yok. Ama katı yiyecekleri öyle yiyemez, suyu da bütün köpekler gibi içemez, Nefes borusuna ya da ciğerlerine su kaçar, zatürreeden ölür."

"Yapabileceğiniz bir şey vok mu?"

"Eh, yetişkin bir köpeğin damağına bir plaka takabilirim belki ama kolay bir şey değil. Ameliyat hem tehlikeli hem de çok pahalıdır."

"Ama mümkün, değil mi? Yetişkin bir köpekte?"

"Bayan Crane, Inga, beni bağışlayın, lafımı sakınmayacağım. Böyle yavrular yetişkinliğe erişeni eden ölür."

" Sahi mi? Doktor, yatağınım yanındaki araç gereçlere bir bakın. Bütün bunlar ne için, biliyor musunuz?"

David yatağın solunda, duvara davalı duran raflara baktı. "Bir kalp monitörü" dedi. "Bir de... respirator gibi bir şey mi?"

"Doğru. Bende ALS var. Lou Gehrig hastalığı. Üç yıl önce otomobil kazası geçirdim, sağ omuzum ve kalçanı kırıldı. Hastanede traksiyondayken ALS teşhisi kondu. Bir, bir buçuk yıl yaşarsın dediler. Üç yıl önceydi bu. Tekerlekli sandalyeyle dolaşıyorum, benim yerime çoğu kez respirator soluk alıyor ama gördüğünüz gibi hâlâ buradayım. Hayatın benim için çok değerli olmasının nedeni işte bu. Eğer bu yavruya iyi bakarsam, yaşama şansı olur mu?"

"Size bağlı. Çabucak büyüyecek. Birkaç hafta süt içer, sonra katı gıdaya ihtiyaç duyacak. Bu gıdanın da ağzına değmemesi gerekiyor. Onu tüple beslemeye hazır mısınız? Üstelik günde birkaç kere!"

"Eğer hayatını kurtaracaksa, bunu ya ben yapacağım ya da yapılmasını sağlayacağım. Yalnız değilim burada, annem vardım edebilir, yeğenim de. Peki siz? Siz de yardım etmek istiyor musunuz?"

"Bilemiyorum" dedi David. "Önerdiğiniz, bırakın hasta birini, sağlıklı insanlara bile zor gelir. Alınmayın hanımefendi ama kendi derdiniz kendinize yetmiyor mu?"

"İnanın bana, enik boyu bir iki dert bana başka dertlerimi unutturacak" dedi ve gülümsedi. Soluk bir gülümsemeydi bu ama çok güzeldi.

David yavruyu kadına vererek, "Demek ki elimizden geleni yapacağız" dedi.

"Güzel" dedi Inga Crane. Yavruyu göğsüne bastırdı. "Biraz oturmaz mısınız? Pek gelen giden olmuyor. Yvonne LeClair'in evlendiği hani şu yeni gelen adamsınız siz, değil mi?"

David yatağın yanındaki koltuğa kendini bıraktı. "O kadar yeni gelmedim" dedi. "Dört yıldır Algoma'da veterinerlik yapıyorum."

"Kuzey Michigan'da bir kasabada doğmadıysamz ebediyen yabancısınız demektir. Ted, kocam, buraya taşmalı... Aman Allah'ım. Beş yıl mı oldu?

Sanki çok daha önceydi. Evleneli fazla olmamıştı... Sonra başıma bu geldi." Boştaki eliyle kırık dökük bedenini gösterdi. "Ted çok çabalıyor ama öyle hareketli bir adam ki hastalıkla uğraşmak galiba onun için çok zor."

"Ama siz bu işle başa çıkmayı beceriyorsunuz anlaşılan."

"Başka seçeneğim mi var?" diye karşı çıktı kadm. "Ah, bir şey mi oldu? Yavru titriyor."

David eniğe dikkatle baktı, sonra rahatladı. "Merak etmeyin" dedi. "Rüya görüyor yalnızca."

"Rüya mı görüyor? Neyin rüyasını?"

"Anlayamadım."

"Dün gece doğdu bu yavru. Ne bir yere gitti, ne bir şey yaptı. Gözleri bile açılmadı" dedi Inga. "Neyin rüyasını görüyor olabilir ki?"

"Bilmiyorum. Bunu hiç düşünmemişim."

"Belki Enik Cenneti'ni görüyordur."

"Neyi?"

"Enik Cenneti'ni. Bizim hep köpeğimiz olurdu, bu yüzden de annem hiç leylek masalı anlatmazdı. Yavru köpeklerin Enik Cenneti'nden geldiğini söylerdi. O cennette köpekler bütün gün koşup oynarmış. Küçük bir kızken benim Enik Cenneti'ın bu evdi. Dedem yaptırmış bu evi, burada büyüdüm. Ted burayı satmamız gerektiğini düşünüyor. Masraflı bir ev olduğunu biliyorum ama annem başka bir yerde mutlu olmayacak, ben de seviyorum burayı. Çocukken arkadaki tepelerde ceylan gibi koşardım. Hâlâ rüyamda görüyorum. Koşarken rüzgâr yüzüme çarpıyor, kolayca soluk alabiliyorum. Uyanmaktan nefret ediyorum o zaman. Bu minik oğlan gözlerini açıp da Enik Cenneti'ııde olmadığını görünce hayal kırıklığına uğramaz umarım. Bu dünyada yaşamaya mecbur." Öksürrirken elini ağzına kapattı. Yorulduğu belliydi.

"En azından bir arkadaşı var" dedi David ve ayağa kalktı. "Adı ne olacak?"

"Şimdilik ad koymayacağım" dedi, parmak uçlarıyla düşünceli düşünceli köpeğin ipeksi kulaklarını okşuyordu. "Eğer adı olursa onu kaybetmek çok güç gelir. Birkaç hafta bekleyeceğim. Bakalım ne yapacak. Geldiğiniz için sağolun, Doktor Westbrook."

"David deyin bana. Arada bir gelmeme izin verir misiniz? Ücret almam."

"Çok sevinirim. Bir ad seçmeme yardım edersiniz. Tabii eğer... İhtiyacı olursa."

"İhtiyacı olacak" dedi David.

O eski "Hector daha yavruyken" sözünü hatırlayıp adını Hector koydu. O yavru Hector'un kimin nesi olduğunu ikisi de hatırlamıyordu ama önemli değildi. Inga'nın Hector'u, çok geçmeden gayet hareketli bir kişilik oldu çıktı. Sakatlığına rağmen neşeyle koşullara uyum sağladı. Inga'nın kucağında, bir tüpten önce sıvıları sonra da katı yiyecekleri yiyip içmeyi öğrendi. Sonraki birkaç ay, bahar yerini yaza terk ederken, David her hafta bir iki kere yavruya bakmak ve Inga Crane'le sohbet etmek için uğradı. Bu ziyaretler bazen bir iki saati buluyor, köpekler, ortak dostlar ya da genel olarak hayat hakkında konuşuyorlardı. David bu ziyaretler sırasında Ted'i çok az gördü. Ama Inga'nın annesi Clare'le tanıştı. Clare, evde bir hayalet gibi gayesiz dolaşan, yaşlı, tatlı bir kadıncağızdı. Bir zamanlar çok güzel olduğu aşikârdı ama şimdi Inga'nın kafası ne kadar çalışıyorsa, annesininki de o kadar dağınıktı.

Yatalağın ağır vücudunu kaldırmak, yıkayıp temizlemek gibi işler Inga'nın yeğeni Cindy'nin omuzlarındaydı. Yirmi, yirmi bir yaşlarında, tıknaz, güçlü kuvvetli bir kızdı Cindy. Sıçan rengindeki saçlarını MTV modeli, karmakarışık yapıyordu. Her bir kulağında üçer delik vardı. Hiç şikâyet etmezdi, ne var ki David kızın kendisinden hoşlanmadığını hissetmiş, Cindy'nin eve girişini ziyaret saatlerinin sonu olarak kabul etmişti.

Aslında bu ziyaretler mesleki olmaktan çok kişisel olmaya başlamıştı. Hector gayet sağlıklıydı ve ulusal borçlar gibi büyüyordu. David ise muayenehanesinde başını kaşıyamayacak kadar meşguldü. Ama bazı şeyleri insan kendisi için yapmaz. Ruhu için yapar.

Her neyse, artık bu ziyaretlerin sona ermesi gerektiğini biliyordu. Bir veterinerdi, doktor değil. Hector'un Inga'nın bakımı sayesinde gün geçtikçe geliştiği açıktı ama Inga, sanki ruhunun ateşi, küçük, büzüşmüş bedenini için için yakıyormuş gibi eriyip gidiyordu. Aslında Inga'yı görünce sıkıntı duyması gerekirdi, oysa tam tersi, kadının mücadelesi ona ilham veriyordu. Üniversitedeyken Dylan Thomas okumuştu ama Inga'yı tanımadan önce "Öfke, ışık sönüyor diye duyduğum öfke" dizesini hiç anlamadığını kavrıyordu. Inga'nın ne kadar acı olursa olsun hayatının her damlası için duyduğu susuzluk, insan ruhunun ne kadar yenilmez olduğunun somut

örneğiydi. Ama sonunda "yavaşça o güzel geceye" kayıp gitmedi Inga. Yavaşça olmadı hiçbir şey.

Telefonun zili David'i karanlık bir rüyanın derinliklerinden çekip çıkardı. Almacı bulmaya çalışırken yatak ucundaki saate bir göz attı. Dört buçuk. Hay Allah!

"Alo?"

"Doktor Westbrook? Ben Şerif Wolinski. Sabah sabah rahatsız ettiğim için özür dilerim ama bir sorunumuz var. Uyanık mısın?"

"Artık uyanığım. Hayrola Stan?"

"Stillmeadow Yolu'ndaki Cranederin evindeyim, Biliyor musunuz evi?"

Hay Allah! "Evet, biliyorum" dedi David. "Inga mı?"

"Evet, öldüğüne kuşku yok. İşin garibi, kadını galiba köpeği öldürmüş."

"Ne?"

"Bak doktor, telefonda anlatmak çok zor, gördüğünde şıp diye anlarsın. Buraya gelir misin lütfen? Hemen, şimdi."

"Tamam" dedi David. Artık tamamen uyanmıştı. "Geliyorum."

Algoma Bölgesi şerifinin devriye arabasıyla cankurtaranın mavi mavi çakan ışıkları şafağın ilk ışıklarına karışırken David evin garaj yoluna girdi. Şerif Stan Wolinski verandada bir o yana bir bu yana dolanarak bekliyordu. Stan'in bir beton bloka benzeyen gövdesinde gri üniforması yerli yerinde, gözleri de pırıl pırıldı. Bu kadar erken bir saate verdiği tek taviz sakallarının uzamış olmasıydı. David hep düşünürdü, acaba bu adam hiç uyumaz mıydı, yoksa bölge hapishanesindeki masasında şekerleme yaparak mı işi geçiştirirdi?

"Günaydın, doktor" dedi Stan, bir yandan da eve girip merdivene yönelmişti, "Yatağından kaldırdığım için kusura bakma, zor durumdayım."

"N'oldu?"

"Bayan Crane'in annesi sabah saat üçte 911'i arayıp kızının vefat ettiğini söylemiş, sonra da anlaşılmaz sözler mırıldanmış. İlk yardım teknisyenleri eve vardıklarında kadını kızının yatağına oturmuş bulmuşlar. Köpek de yataktaymış, cesedi koruyormuş. Anlaşılan yaşlı kadının kafası iyice bulanıkmış."

"Çok ilaç aldığını biliyorum" dedi David.

"Her ııeyse, Bayan Crane ölmüş. Bulduklarında belki de bir iki saattir ölüymüş. Yatak yorgan biraz karışıkmış, sanki sonunda kendini oradan oraya atmış gibi. Teknisyen cesedi gözden geçirirken respiratörün fişe takılı olmadığını görmüş."

"Respirator mü?"

"Evet. Anlaşılan respiratörsüz fazla nefes alamıyormuş. İşin tuhafı makine duvara çok yakın duruyor, yanında da birçok araç gereç var. Annesi hiç dokunmadığını söylüyor. Teknisyene göre kazara fişten çıkması mümkün değil. Durum garibine gitmiş, bu yüzden beni çağırmış."

"Sen de beni aradın. Niye?"

"Ona geliyorum. Ben eve vardığımda, kadının kocası ortaya çıktı."

"Ne demek, ortaya çıktı?"

"Yukarı geldi. Uyuduğunu söyledi ama cankurtarandakiler yarım saat kadar önce geldiklerini, epeyce de gürültü ettiklerini söylüyorlar."

"Belki Crane top atsan uyanmaz cinsindendir."

"Belki, Yatmadan önce bir iki duble viski yuvarladığını söylüyor, inanıyorum. Buram buram içki kokuyordu. Öte yandan, üstünde sokağa çıkarken giydiği elbiseler vardı. Şimdi sorarım sana, karın hasta olsa, gece vakti gürültüler işitsen, giyinmeye kalkışır miydin? Her neyse, teknisyen respiratörün fişinin çıktığını söyleyince Crane fişek gibi patladı. Fişi köpeğin çektiğini, zaten ikide bir oralarda dolandığını söyledi. Fişteki bazı izleri de köpek bırakmış olabilir. Bu yüzden sen i çağırdım."

"Fişe bakayım diye mi?"

"Dave, bir iki ay sonra muhtemelen doğal nedenlerle ölecek ölü bir kadm var elimde. Belki bazı şeyler birbirini tutmuyor ama bu da pek olağandışı değil. Ölüm bazen pis bir iştir. Kocasının hikâyesinden kuşkulanmam için bir neden yok. Ama emin olmak istiyorum. Eğer fişin üstündeki izler diş izine benziyorsa, hepimiz evimize gidebiliriz."

"Bu herif burada ne arıyor?" diye bağırdı Ted Crane. Ayaklarında çoraplarla durmuş merdivende yolu kapatıyordu. Gömleğinin bir ucu koyu renk pantolonundan dışarı çıkmıştı. Sallanıyordu, yüzü kıpkırmızıydı. "Onun suçu!"

"Bay Crane" diye söze başladı Stan.

"O Allah'ın belası köpeğin kusurlu doğduğunu biliyordu! Üstüne düşeni yapıp karım o eniğe bağlanmadan hayvanı uyutsaydı..." Crane, David'e doğru bir hamle yapıp başına bir yumruk savurdu. Stan adamın kolunu yakaladı ama Crane'in hamlesi üç erkeğin üst üste yere yuvarlanmalarına yol açtı. Üçü de merdivenin tepesinde, son derece tehlikeli bir biçimde birbirlerini yakalamaya çalışıyorlardı.

Stan, "Manyak mısın Crane, kendini topla!" diye haykırdı ve Ted'in kolunu arkaya büküp adamı zorla ayağa kaldırdı.

"Bırak beni, eşşoğlu eşşek! Burası benim evim!"

"Ben tersini söyleyene kadar burası bir suç mahalli!" dedi Stan. Ted'i duvara yapıştırmıştı. "Şimdi sakinleşeceksin, yoksa bileklerine kelepçeyi geçirip devriye arabasının arkasına kilitlerim seni. İyi misin, doktor?"

"Yaşıyorum" dedi David. Ayağa kalktı. İtiraf etmeliydi ki epeyce sarsılmıştı. Parmaklarını yanağında gezdirdi. Eli kanlandı. Oh, ne âlâ.

"Yanağında çizik var."

"Önemli değil" dedi David. "Crane'in kol düğmesi çizdi, o kadar. Bay Crane, karınıza çok üzüldüm. Sizin için çok korkunç olmalı. Bırakın işimi yapayım, sonra da defolup gideyim."

Crane omzunun üstünden "O köpeği de al götür" diye tısladı, "Al götür, yoksa onu öldürürüm! Yemin ederim öldürürüm!"

Stan hiç de nezaket göstermeden Crane'i bir sandalyeye götürüp oturttu. David onları holde bırakıp Inga'nın odasına girdi, iri yarı, üniformalı bir hastane teknisyeni kollarını kavuşturmuş kapının yanında duruyordu. Inga'nın annesi sabahlığını ve terliklerini giymiş, yatağın kenarına ilişmişti. Bir eli Inga'nın bedenini örten örtünün altındaydı. Kızının elini tutuyor, diye tahmin etti David. İhtiyar kadının omzuna dokundu. Kadın, gözlerinde hiçbir tanıma ifadesi belirmeden ona baktı, sonra başını çevirdi.

David sakınarak yatağın etrafını dolaştı, respiratörün yanında eğildi, fişi tuttu. Diş izleri. Bu tür izleri bin kere, antika mobilyalardan pipolara kadar her yerde görmüştü. Köpek yavruları dünyanın karşısında ne kadar güçlü olduklarını eşyaları ısırarak, çekiştirerek sınarlar. Ya da sırf çok eğlendikleri için, neşenin zevkini çıkararak eline geçirdiklerini dişlerler. Çoklu prize sokulu başka fişler de vardı, çeşitli tıbbi araç gerecin ve yatak ucundaki lambanın kordonları. Hepsi de dişlenmişti. Emin olmak için respirator fişini

dikkatle inceledi, hiç kuşku yoktu. Allah kahretsin. Bazen Yaradan'ın çok çarpık bir mizah anlayışı oluyordu...

Ağır ağır doğruldu, ellerinin tozunu silkti.

"Ne dersiniz?" diye sordu teknisyen. Bira fıçısına benzeyen, ağır sıklet, sakalları uzamış bir adamdı. Yorgun görünüyordu, muhtemelen vardiyasının sonuna gelmişti.

"Kocası haklı herhalde. Fişte gerçekten de diş izleri var" dedi David, bir yandan da örtülerin altındaki cesede bakıyordu. "Nasıl... ölmüş?"

"Soluk almakta zorlanınca kalbi durmuş sanıyorum. Aslında durumunu göz önüne alırsak, oksijen maskesi zaten yeterli değildi. Haftalar önce doktoru hastaneye kaldırmak, vantilatör tüpü takmak istemişti. Reddetti."

"Yanlış yapmış diyemeyeceğim" dedi David. "İnsanı çok rahatsız eder o tüp."

"Haklısınız" dedi teknisyen, "üstelik sağlığına bir yararı da yoktu. Yalnızca ölmesini geciktirecekti. Belki de böylesi daha iyi oldu. Uyandıysa bile neler olduğunu anlamayacak kadar sersemlemişti herhalde."

"Umarım öyle olmuştur" dedi David. "Tam bir hanımefendiydi."

"Eee?" Stan Wolinski kapıda duruvordu.

"Bana diş iziymiş gibi geldi" dedi David. "Derinliği, aralarındaki açıklık çok uygun. Belki laboratuvar başka bulgular verebilir."

"Laboratuvar gerekli mi dersin?"

"Hayır. Diş izleri, tamam."

"Yanlış bir şey mi oldu, doktor? Yüzün kararmış."

"Yalnızca sarsıldım" dedi David. "Hanımla arkadaş olmuştuk."

"O halde, Crane'in sana saldırmasını da göz önüne alırsak, gayet tarafsız bir fikir beyan ettiğini varsayabilirim. Geldiğin için sağol."

"Faturamı gönderirim sana" dedi David, "Hector nerede?"

"Hec... Ha, köpekten mi söz ediyorsun?"

Cankurtaran teknisyeni, "Yandaki yatak odasına kapadık" dedi. "Kadının yanına yaklaşmamıza izin vermiyordu."

"Onu da götürecek misin, doktor?" diye sordu Stan.

"Bu durumda götiirsem ivi olacak. Burada bir gece içinde yeterince sıkıntı yaşandı." Hector'u yandaki odadan aldı. Ted Crane hâlâ Stan'in onu oturttuğu sandalyedeydi. David geçerken başını kaldırıp bakmadı.

David, Hector'u cipinin arkasına kovdu. Yavrunun tasmasına bir kayış geçirdi ama aslında gerekli değildi bu. Hector kaçmaya kalkışmadı. Sarsak, ne yöne gideceğini bilemez gibiydi. Çevresinde olup bitenlerin farkında bile değildi. Davıd köpeğin neler hissettiği çok iyi anlıyordu.

David gün boyunca birkaç kez Hector'u beslemeye çalıştı. Inga'nın nasıl yaptığını görmüştü: Yavruyu sevecenlikle kucağına alıyor, damaktaki yarığa gelmesin diye besleme borusunu ağzının kenarına yerleştiriyordu. Hector da bu işten çok hoşlanıyordu. Niye hoşlanmasın ki? Bildiği tek anne onu hep böyle beslemişti. Ama David aynı şeyi yapmaya çalışınca

yavru kayıtsız haline bir an için son verip hırladı ve tüpü tükürüp attı. Bir saat sonra David'in ikinci hamlesi de başarısız oldu. Bir sonraki hamleyi asistanı Bettina'nın yapmasını uygun buldu, belki bir kadının eli...

"Doktor?" Bettina kafasını ofisinin kapısından uzatmıştı. "Cindy Meyers diye biri sizi görmeye gelmiş. Acil olduğunu söylüyor."

"Meyers mi? Ha, Inga Crane'in yeğeni olmalı. Eğer dışarıda kanamadan ölmek üzere olan bir hasta yoksa onu hemen görevim."

"Yok. Sıradan kontroller var. Bayan Meyers'i göndereyim,"

David, Cindy'yi kapıda karşıladı. Kızın üstünde bir Def Leppard süveter ve blucin vardı. Gözleri kızarmıştı ama üzgün olmaktan çok sinirli gibi görünüyordu. Gözlerini sıkıntıyla odada dolaştırdı, sanki rahatsız edici bir işlem için gelmişti.

David, kızı elinden tutup masanın yanındaki koltuğa götürdü, "Teyzenize çok üzüldüm" dedi. "Yapabileceğim bir şey varsa,.."

"Aslında, olabilir" dedi Cindy, sinirli sinirli etrafına bakmıyordu. "Sizinle özel konuşmak istiyorum. Kapıyı kapayabilir misiniz?"

David tereddüt etti, sonra kızın dediğini yaptı. "Nedir?" diye sordu.

"Bu sabah on su'armda Ted bana telefon etti. Şehrin merkezinde bir arkadaşıma gitmiştim. Ted... Epeyce içmiş gibiydi, bilirsiniz, sarhoştu sanki."

"Sanırım bu anlaşılır bir şey, değil mi?"

"Öyle herhalde" dedi kız. Derin bir nefes aldı. "Her neyse, derhal otomobile atlayıp döndüm. Ama düşündüm, taşındım, eve gitmeden önce sizinle konuşmamın daha iyi olacağına karar verdini,"

"Anladığımı sanmıyorum."

"Şöyle. Ted, Inga tevzemi Hector'un öldürdüğünü söyledi, Respirator fişini dişlemiş ve bir biçimde fişi çekmiş. Ted, şerifin bakmanız için sizi çağırdığını söyledi."

"Doğru. Fişte diş izleri vardı..."

"Kaç diş izi vardı?" diye sözünü kesti Cindy. "Yani, fiş tamamen dişlenmiş mivdi? Yoksa öyle birkaç iz mi varch?"

"Vallahi, aslında izleri saymadım ama kordon fazla ısırılmamıştı. Yine de diş izleri belirgindi."

"Bunu ben de biliyorum" dedi Cindy, "izleri görmüştüm."

"Görmüştüm demekle neyi kastediyorsunuz.'"

"Son haftalarda Hector her şeyi ısırıyordu" dedi Cindy. Kelimeleri dikkatle seçiyordu, sesi gergin aııa denetimliydi.

"Terlikleri, pabuçları, masa bacaklarını, ulaşabildiği her şeyi. Inga

da birkaç gün önce onu kordonu çiğnerken görmüştü. Kıçım iyice pataklamamı söyledi."

"Yavru işte" dedi David. "Bazen bir ders yetmeyebilir."

"Anlamıyorsunuz. Inga ile Ted bu yüzden kavga ettiler. Inga'nın köpeği atmasını istiyordu. Eğer Hector kordonu yine ısırırsa, Inga kabul etsin etmesin, Ted köpeği atacağını söyledi. Nitekim Inga köpek yanındayken çok dikkat ediyordu, geceleri de odasına almıyordu."

"Ne diyorsunuz?" diye sordu David.

"Bir şey demiyorum" dedi Cindy. "Yalnızca... Inga'nın nasıl öldüğünü anlamaya çalışıyorum. Ted'in anlattığına göre her şey gece olmuş, öyle mi?"

"Bildiğim kadarıyla cankurtaran üç buçuk civarında eve varmış."

"Inga geceyarısmdan önce uyumazdı. Diyelim ki Clare unutup odanın kapısını açık bıraktı ya da öyle bir şey oldu, Hector da içeri girdi. İlk işi, her zaman yaptığı gibi, yatağa sıçramak olacaktı."

David bir şey söylemeye çalıştı ama kız elini sallayarak onu susturdu.

"Biliyorum" dedi. "Yavru işte. Belki de merhaba demeden kordona gidip çiğnemeye başladı ve sonunda fişi çıkardı. Ama her yeri tükürük içinde bırakmadan bunu yapamazdı, değil mi?"

"Yok" dedi David, "yapamazdı."

"Öyleyse? Fiş ıslak mıydı?"

"Hayır" dedi David ağır ağır. Hatırlıyordu. "Kuruydu. Hatta biraz tozluydu. Ben... Fişi tuttuktan sonra ellerimi silkeledim." İkisi de bir an konuşmadılar, ikisi de karşısındakinin dediklerini düşünüyordu.

Sonunda, "Fişi köpeğin çıkarttığını düşünmüyorsunuz, değil mi?" diye sordu David.

"Ne düşüneceğimi bilmiyorum" dedi Cindy. "Anlamalısınız. Burada durumum sallantıda. Annemle babam öldüğünde Inga beni yanına almıştı. Ama şimdi her şey Ted'in oldu. Beni göz açıp kapayana kadar kapı dışarı edebilir isterse. Bana göre hava hoş ama Clare'e kim bakacak? Kendi kendine bakamaz, o evi de çok sever. İşte bu yüzden suyu bulandırmak istemiyorum. Yine de o kordona baksam iyi olacak. Daha önce çıkan patırtıyı bildiğim için fişi Hector'un dişleyip dişlemediğini anlayabilirim, bundan eminim. Yalnız, galiba bana bir tanık gerekiyor. Şimdi gidip bunu şeriften istesem ve sonuçta haklı çıkmazsam, Ted belki... Bakın, son haftalarda Inga'nın en yakın arkadaşı olmuştunuz. Benimle gelir misiniz? Lütfen."

"Ben... tabii" dedi David birden. "Haydi gidelim."

Cindy kapıyı çalmadan eve girdi. Yavaşça, "Şansımız varsa kimse duymadan işimizi bitirip çıkarız" dedi. "Zaten muhtemelen saçmalıyorum."

David sessizce kızın ardına düşüp merdivenden yukarı çıktı. Kendini bir hırsızmış gibi hissediyor ama mümkünse başı Ted Crane'le derde girmesin istiyordu. Clare hâlâ Inga'nın odasında, David'in saatler önce gördüğü gibi boş yatağın kenarında oturuyordu. Sabahlığının yerine temiz pak, gri bir ev elbisesi ve sağlam bir çift ayakkabı giymemiş olsa, hep orada oturduğuna inanırdı insan.

"Merhaba Doktor Westbrook" dedi dalgın dalgın, "Inga artık burada değil."

"Merak etme, anneanne" dedi Cindy yutkunarak. "Her şey düzelecek. Etrafa şöyle bir bakacağız." Yatağın çevresini dolaştı, respiratörün yanına

çömelip fişi inceledi. Dudakları ince bir çizgi haline gelmişti. Ağır ağır ayağa kalktı.

"Tam anlamıyla emin olamam tabii" dedi ciddiyetle, "ama yemin edebilirim ki fişin eskisinden farkı yok. Anneanne, dün gece Inga'yı... bulduğunda, Hector da odada mıydı?"

İhtiyar kadm, "Hector mu?" diye tekrarladı.

"Neler oldu söylesene bize" dedi Cindy sabırsızca. "Bir bir anlat, Odaya girdin, değil mi?"

"Evet, bir şey yüzünden uyandım... Telefon muydu? Yoksa kapı mı çalmıştı? Hatırlayamıyorum. Önce sabah oldu sandım. Aldığım haplar... Genellikle deliksiz uyurum. Ama uyanınca Inga'ya kötü bir şey olduğunu düşündüm. Odasına gittim. Ama... Orada değildi. Gitmişti." Clare başka yöne baktı.

"Oda" diye ısrar etti Cindy. "Bize odayı anlat,"

"Biraz... Dağınıktı" dedi Clare. "Bilirsiniz Inga her şeyin düzenli olmasını isterdi. Ben de ortalığı biraz topladım. Yabancıların... Öyle görmesini istemedim,"

"Peki Hector?" diye sordu Cindy. "Hector odada mıydı?"

"Hector mu? Hayır" dedi Clare. "Holdeki kiliminin üstünde yatıyordu. Benimle içeri girdi ve her zamanki gibi yatağa sıçradı ama,., Her zamanki gibi heyecanlanmadı. Yalnızca... Inga'nın yüzünü yaladı biraz, sonra yatağın ucuna kıvrıldı. Cankurtaran gelene kadar da kıpırdamadı yerinden. Sonra heyecanlandı, Inga'nın yanına yaklaşmalarına engel olmak istedi. Onu yan odaya kapadılar."

"Demek ki sen onu içeri alana kadar holdeydi" dedi Cindy. Bir an gözleri David'in gözleriyle karşılaştı.

"Evet" dedi Clare. "Hector dışardaydı."

Cindy derin bir nefes aldı, "Odayı topladığını söyledin. Neden anneanne? Çok mu dağınıktı?"

Clare dalgın dalgın "Çarşaf ve yorgan karmakarışıktı" dedi. "Sanki... son anda... Çok sıkıntısı vardı gibi."

"Sen de yatağı topladm, öyle mi?"

"Hayır, ben... Kitabı yatağın üstündeydi" dedi Clare. "Açık duruyordu, başkalarının onu okumasını istemezdi, biliyorum, ben de ortadan kaldırdım."

"Kitabı mı?" diye tekrarladı David.

"Günlüğü" dedi Cindv, sonra kütüphaneye gidip ince bir cildi eline aldı.

"Ona dokunma" dedi Clare, "Inga kızacak.,," Ne dediğini fark edince sustu.

Cindy günlüğün sayfalarını karıştırırken birden donakaldı. Defteri David'e gösterdi. Sayfanın üst kısmındaki paragrafa tarih atılmıştı ve dikkatle, düzgün harflerle yazılmıştı. Aıııa altında sayfanın yarısını kaplayan titrek bir karalama vardı: Ted fişi çe... Satır aşağı kaymıştı. Bitirilmemişti.

Holde bir hışırtı oldu ve birden kapıda Ted Crane belirdi. Sallanıyordu, yüzü kızarmış, saçları karışmıştı. "Ne oluyor burada?" diye mahmur mahmur homurdandı. "Burada ne arıyorsun sen Westbrook?"

David dikkatle günlüğü kapadı. Yatağın yanındaki telefonu eline alarak, "Ne mi yapıyorum, Bay Crane?" dedi, "Polisi arıyorum."

Crane işi kolaylaştırdı. Stan Wolinski onu günlük hakkında sorguya çekmeye kalkıştığında Ted öyle öfkelendi ki şerife bir yumruk attı. Büyük hata. Stan adamı saldınva yeltenmekten gözaltına alıp devriye arabasının arkasına iteledi.

David, Cindy ile anneannesini verandada kol kola bıraktı. Yaşlı kadın neler olup bittiğini kavramamış gibiydi. David, Cindy'nin daha önce sorduğu soruvu hatırladı. "Ciare'e kim bakacak?" Belki de cevap Clare'iıı vanmclavdı şimdi. Ovle olduğunu umdu.

David daha baştan Ted Crane'den fazla hoşlanmamıştı. Adamın son davranışları da üstüne tuz biber ekmişti. Yine de Ted'in Inga'yı öldürmüş

olabileceğini ya da ölümünde parmağı olabileceğini hazmedemiyordu. İnsanlar birbirlerini Detroit, New York ya da Los Angeles'ta öldürürdü, Algoma'da değil. İnsanlar bu kuzey bölgesine artık mutlu yaşamak için geliyordu. Belki de Ted'in sorunu buydu, Inga ile birlikte artık mutlu yaşayamayacaklarını anlamıştı.

David'in bir derdi de Hector'dıı. Yavru besleme tüpünü hâlâ reddediyordu. Eğer birkaç gün içinde bir şeyler yemezse, narkoz altında

zorla besin vermekten başka çaresi kalmayacaktı. Çok zor bir seçimdi bu. Hector'un damağından ameliyat olabilecek kadar büyümesi için daha en az on iki ya da on dört ay gerekiyordu. David kuşkuluydu, hayvan bırak bir yılı birkaç hafta bile zorla beslemeye dayanamazdı. Ayrıca, bu davranış sendromunu daha önce de görmüştü.

Efendilerine ya da eşlerine çok bağlı köpekler onlar ölünce bazen öyle bir yas tutar ki yaşama isteğini kaybeder. İnce ince ağlamazlar, ulumazlar ya da deli gibi hareket etmezler. Öyle uyuşmuş gibi kalırlar, yemek yemeyi reddederler. Tam Hector'un hali.

David bütün öğleden sonra müthiş öfkeliydi, müşterilerini ve Bettina'yı azarladı. Son müşterisi olarak Stan Wolinski'vi görünce öfkesi hiç de yatışmadı.

Şerif, David'in arkasından odaya girerken, "Doktor" dedi, "Senden bir ricam daha var, daha doğrusu Ted Crane'in ricası."

"Crane için parmağımı bile kıpırdatmam" dedi David ciddiyetle. Masanın yanındaki sandalyeye oturması için Stan'e işaret etti. "Ona bakarsan, sana da bir borcum yok, N'oldu?"

"Eh, bir kere, Bay Crane'in beş altı yalanım birden yakaladım" dedi Stan. "Önce evde uyuduğunu söylemişti. Ama Inga'nın günlüğünü gösterince masalını değiştirdi. Adını vermek istemediği bir hanımla birlikte olduğuna yemin etti. Ona dedim ki yiğitlik güzel şey ama kodeste bir işine yaramaz, oradaki dayılar böyle kibarlıkları umursamaz, İşte o zaman göçtü, çok tanınmış,., Bir hanımın adını verdi. Bu hanım da kasabanın çok tanınmış bir bevefendisiyle evli değil miymiş meğer!"

"Kimmiş?" diye sordu David. Merakından ölüyordu.

"Ona geliyorum" dedi Stan. "O hanıma telefon ettim. Bana Crane'i hemen hemen hiç tanımadığını söyledi, ilk adını bile hatırlamadı. "

"Peki mesele nedir? Her şey çok açık gibi geliyor bana,"

"İşte mesele o. Her şev çok açık. Bak şimdi, Ted Crane şu an en bayıldığım adamlardan biri olmavabilir. Ama okumuş vazmış bir adam. Aptal değil. Kanıtlayamayacağını bile bile neden böyle bir yalan söylesin? Bir de şunu sorayım, neden karısını öldürsün ki? Zaten ölüyordu kadm. Bütün yapacağı beklemekti, fazla uzun sürmezdi."

"Belki beklemekten bıktı."

"Belki. Ama ortada o gece nerede olduğu meselesi var, O hanımla herhangi bir tanışlıktan öte bir ilişkisi olduğunu kanıtlayabileceğini iddia ediyor. İddiasına göre kadına bir köpek yavrusu hediye etmiş. Bembeyaz bir şeymiş, çok para edermiş. Bu konuda bir şey biliyor musun?"

"Yeni doğan yavruların arasında bembeyaz bir tane vardı" diye doğruladı David. "Çok para edeceği konusunda da haklı. Kısa tüylü beyaz Almanlar çok nadirdir. En azından bin dolar eder, belki daha fazla."

"Öyleyse, eğer söz konusu hanımın böyle bir köpeği varsa, o zaman Crane'le söylediğinden daha fazla bir dostluğu var demektir."

"Belki de öyledir" dedi David. "Peki şimdi ne yapacaksın?"

"Ben bir şey yapmayacağım, doktor, sen. yapacaksın. O köpeği görsen tanır mısın?"

"Beyaz kısa tüylüyü mü? Muhtemelen. Ama sen de anlarsın. Neden gidip kontrol etmiyorsun?"

"Çünkü bu hanıma sordum, o da Crane'i tanımadığını söyledi. Şimdi kapısını çalıp köpeklerinin listesini istersem, bundan sözüne inanmadığımı çıkarır."

"Eee? Ne zamandır bir zanlıyı rencide etmekten çekmiyorsun?"

"Ama bu hanım zanlı değil, tanık. Üstelik Senatör Holcomb'un karısı oluyor."

"Diane Holcomb mu?" David bir ıslık çaldı. "Crane onunla mıymış?"

"Crane öyle iddia ediyor. Bu bölgede yine seçime gireceğime göre, mutlaka gerekmiyorsa senatörle karısını rahatsız etmek istemem."

"Yani gidip benim rahatsız etmemi istiyorsun."

"Kimseyi gücendirmek istemiyorum. Nokta. Holcomb'ların müştemilatının yanında köpek kulübeleri var. Arabanla yanından geçersen yoldan köpeği görebilirsin. Eğer öyle bir köpek varsa, gidip resmen Bayan Holcomb'un kapısını çalabilirim."

"Ya yoksa?"

"Eğer böyle bir köpek göremezsen o zaman elimizde Crane'in sözüne karşı kadının sözü var demektir. Crane daha önce de bana yalan söyledi. İşin komiği, ona inanmaya niyetli olmamın nedeni sensin. Bu sabahki

olayda yüzün çizilmişti ya? Kol düğmesinin izi. Çoğu erkek ancak çok özel durumlarda kol düğmesi takar."

"Örneğin, başka birinin karısıyla bir aşk randevusu mu?" David par

inaklarıyla yüzündeki çiziği yokladı. "Pekâlâ, Holcomb'ların köpek kulübelerinin önünden geçeceğim ama hepsi bu. Ted Crane için boynumu ipe uzatmamı bekleme."

"Bütün istediğim bir bakman. Tamam mı?"

"Tamam" dedi David suratını asarak. "Bir göz atarım,"

Söylemesi kolay. Holcomb'lar, Algoma'nın batısındaki yar boyunca uzanan tuğla cepheli bir çiftlik evinde oturuyorlardı. Evin arkasında dört arabalık bir garaj, garajın üst katında misafir ya da hizmetçi bölümü, yanında da köpek kulübeleri vardı. Bakımlı bahçeler süslü demir parmaklıklarla çevriliydi. Pahalı bir evdi ama yambaşmdaki evler de bir o kadar şıktı. On dönümlük bahçelerin içinde, en az üç arabalık garajı, polo oynanacak kadar büyük çimenlikleri olan evlerdi bunlar. Bunun anlamı yabancı bir otomobilin dikkat çekmeden ortalarda fazla dolaşamayacağıydı.

Neyse ki komşu ev yoldan uzak yapılmış, Windsor tarzı bir köşktü. Yolu Holcomb'ların misafir evinin arka kısmına paralel gidiyordu. Köpek kulübeleri bu yoldan rahatlıkla görülebilirdi.

David cipiyle bu yola saptı, kulübelere yaklaşırken yavaşladı. Av köpekleri. İlk üç kulübede birer çift av köpeği vardı. Otomobil yanlarından geçerken köpekler başlarını kaldırdı ama pek de aldırmadılar. Son iki kulübe sorun yaratıyordu. Av köpeklerinin kulübelerinden daha büyüktü bunlar. Birinin kapısı açıktı ve içi boştu. Burada nasıl bir köpek yaşadığını anlamak zordu, muhtemelen av köpeğinden daha büyüktü. Sonuncu kulübede beyaz bir köpek vardı. Crane'in verdiği yavru olabilecek kadar büyüktü ama öğle güneşinin altında sırtını dönmüş uyuyordu. David öyle ya da böyle emin olamadı.

Aniden cipi durdurdu ve arabadan indi. Alçak çitten atlayıp kulübelere koştu. Av köpekleri canlanıp çılgınca havlamaya başladılar.

Son kulübedeki beyaz yavru kımıldadı, kimin geldiğine bakmak için ayaklandı. Ama öbür köpeklerin kopardığı cayırtıya katılmadı. Av köpekleri havlardı, o bir av köpeği değildi. Kısa tüylü bir Alman puanteriydi, saf beyaz bir erkek. Hiç kuşkusuz Hector ile aynı sepeti paylaşmıştı.

David daha yakından bakmak için eğildi, emin olmalıydı. Yavru merakla ona yaklaşıp elini kokladı.

"Ne arıyorsunuz burada?"

Binanın köşesinden bir kadm çıkmıştı. İnsanı çarpacak kadar güzeldi. İnce, muntazam hatları olan bir yüzü vardı. Bal rengi saçlarını at kuyruğu yapmıştı. Gözlerini güneş gözlüklerinin ardına gizlemişti. Kıyafeti kır hayatına uygundu: Binici pantolonu, çizme, pamuklu bir gömlek ama hiç de işçi sınıfından birine benzemiyordu. Atalarından miras kalan para ve toplumda iyi bir konumun verdiği güven, belli ki iliklerine işlemişti, Belki de kendine bu kadar güvenmesinin nedeni eldivenli eliyle çok kısa tuttuğu kayıştan kurtulmaya çabalayan ve gözleri ateş gibi parlayan Doberman'dı. Köpek hırlamıyordu, dişlerini bile göstermiyordu aıııa gözleri David'in boğazına kenetlenmişti. İşini biliyordu. Muhtemelen eğitimli bir saldırı köpeği.

David yavaşça ayağa kalktı. "Tesadüfen geçiyordum, diyebilirim herhalde, Bayan Holcomb ama iyi bir dava uğruna bile yalan söylemeyi beceremem. Adım David YVestbrook. Veterinerim. Şerif Wolinski benden bir bilgiyi doğrulamam için uğramamı istemişti. Aslında bir iddiayı."

"Şu... Crane denen adamla ilgili herhalde. Şerife o adamı pek az tanıdığımı söylemiştim. Kocamla ben kendisini bir yerde görmüş olabiliriz, faal bir sosyal hayatımız vardır..."

"Bayan Holcomb, beni ikna etmek zorunda değilsiniz" diye kadının sözünü kesti. "Ben polis değilim. Öte yandan, bu yavru çok sıra dışı. Soyu bellidir herhalde, AKK'ye de kayıtlıdır sanırım."

"Size ne?"

"Tabii bana ne, hanımefendi. Ama dost canlısı mahalle veterinerinizin bir gözlemini belirtmesine izin verirseniz, bu köpeğin izini bulmak çok kolay olacaktır, Yani, isteseniz de istemeseniz de bir cinayet soruşturmasına adınız karışacak. Ted Crane cinayet gecesi sizinle olduğunu söyledi. Ayrıca bu köpeği size verdiğini de söyledi ve işte köpek. Pek az tanıdığınız bir adamdan biraz fazlaca pahalı bir hediye almışsınız, öyle değil mi?"

Cevap vermeye niyetlendi kadın, sonra dudağını ısırdı.

"Hanımefendi, bu işten sıyrılmak istiyorsanız, Stan Wolinski'ye doğruyu söylemek akıllıca olur. Belki o sizin gözünüzde bir köylü ama ağzını sıkı tutacağına güvenebilirsiniz. Size mesele çıkarmak istemiyor, hele kocanızın

başını derde sokmak hiç istemiyor. Bu yüzden de kendisi geleceğine beni yolladı."

Kadın soğuk bir tavırla "Peki, burada sizin rolünüz ne?" diye sordu,

"Benim rolüm yok. Buradayım, çünkü köpeği teşhis edebilirim."

"Sizin de ağzınızın sıkılığına güveneceğim, öyle mi?"

"Bütün yapabileceğim söz vermek. Algoma'da yaşıyorum ve çalışıyorum. Ben de düşman kazanmak istemem."

"İstemezsiniz" dedi kadm. Hıçkırır gibi içini çekti. "Sanmam. Pekâlâ. Ted dün gece buradaydı. Kocam bir hafta için Lansing'e gitti. Çoğu zamanını orada geçirir ve ben... Her neyse, Ted geceyarısma doğru geldi sanırım, birkaç saat sonra da gitti. Saat kaçta bilemeyeceğim. Biz.., Epeyce içmiştik." Derin bir nefes aldı, omuzlarını dikleştirdi. Koyu camların arkasında gözleri soğuk ve ifadesizdi. "Bu konuda söyleyebileceklerim bu kadar" dedi kesin bir dille. "Bunu Şerif

Wolinski'ye aktarırsanız sevinirim. Bir saat sonra Lansing'e, kocamın yanına gidiyorum. Bu gece valiyle yemek yiyeceğiz."

Doberman'ın kayışını çekti ve gitmek üzere döndü. Sonra tereddüt etti. "Lütfen Şerif Wolinski'ye söyleyin, susacağına güveniyorum. Sizin de. Tanrı aşkına, güvenebileceğimi umuyorum. Anladınız mı?"

"Evet, hanımefendi" dedi David. Bir yandan da Doberman'ı gözlüyordu. "Kesinlikle."

"Hoşuma gitmedi" dedi Stan Wolinski. "Onu kendim sorgulamalıydım." Algoma'nın merkezinde, Tubby'nin restoranııdaydılar. Wolinski'nin en sevdiği masaya oturmuşlardı. Duvarlar budaklı çamla kaplıydı, eşyalar koyu meşeydi, avizeler geyik boynuzundandı ve salonun tek süsü doldurulmuş geyik başlarıydı. Kuzey kasabasının şıklığı.

"Onu hâlâ sorguya çekebilirsin istersen" dedi David. Kahvesini yıudumluyordu. "Lansing bir buçuk saat çeker. Şimdi yola çıkarsan, valinin yemek sonrası nutkunun yarısında kadını yakalayabilirsin."

"Aman ne komik,"

"Kusura bakma. Aslına bakarsan ben de biraz hayal kırıklığına uğradım. Crane yine yalan söylüyor diye düşünmüştüm."

"Belki de Bayan Holcomb yalan söylüyor. Belki adanım paçasını kurtarıyor."

"Kuşkuluyum" dedi David. "Bana öyle kurbanlık kuzuymuş gibi gelmedi. Bana sorarsan, gerçeği söylemeyi lütfetti çünkü en uygunu oydu. Eğer Ted'in asılması işine gelseydi, bırakırdı assınlar."

"Zavallı Crane. Aşkta pek şansı olmamış, değil mi?"

"Şans dediğin nedir ki?" dedi David, "Bana kalırsa Inga Crane, ne kadar hasta olursa olsun Diane Holcomb'dan on kat daha 'kadm'dı. Ted'in hak ettiğinden do bin kat iyi bir kadm."

"Ama dediğin gibi Inga'nın durumu çok kötüydü, bu da korkunç bir sıkıntı yaratabilir. Hem duygusal lıenı de mali açıdan" dedi Stan. "Şah

sen Crane'in omurgasız biri olduğunu düşünüyorum. Tamam, cinayet gecesi nerede olduğunu ispat ediyor ama yine de katil çıksa sevinirim. Inga da onun adını verdi."

"Öyle oldu. Kasabaya dönerken bunu düşündüm durdum. Niye kocasının adını yazdı?"

"Çünkü katil kocasıydı" diye homurdandı Stan. "Ya da en azından kadm öyle düşünüyordu."

"Yani kadm gece uyandı, nefes alamıyordu, respiratörünün kapalı olduğunu fark etti ve Ted'in fişi çektiğini varsaydı, öyle mi? Kuşkuluyum. O makine olmadan fazla kımıldayamazdı, yardımsız yataktan da çıkamazdı. Ama son nefesini verirken adamın adını yazmayı başardı. Film gibi bir şey."

"Bazen ölüm film gibidir."

"Ama kadm ölmek istemiyordu. Henüz istemiyordu. Neden bir ad yazmaya uğraşsın ki? Niye telefonu kaldırıp 911'i çevirmedi': 1 Yatağın başındaki telefon çalışıyor, bugün seni oradan aradım."

Stan bir an ona dik dik baktı. "Emin misin?"

"Kesinlikle."

"Belki makineyi fişten çeken her kimse telefonu da çekmiştir ya da uzağa koymuştur."

"Ya da belki Inga hiç uyanmadı. Makine durdu, birkaç dakika sonra da Inga'nın solukları. Ama her halükârda Ted'i suçlayan notu yazmış olamaz."

"Neden?"

"Çünkü annesinin dediğine göre günlük yatağın üstünde açık duruyordu. Inga'nın mahremiyetini korumak için ortadan kaldırdı. Eğer Ted onu

öldürdüyse telefonu ya fişten çekmiştir ya da uzağa koymuştur, sonra da yine fişe takmıştır. Bu durumda günlüğü görmesi gerekirdi."

"Ama evde Inga'nın annesinden başka kimse yoktu. Onun böyle bir şey yapacağını düşünmüyorsun herhalde?"

"Yapsaydı, günlüğü ortadan kaldırmazdı, değil mi? Hayır, bana göre Inga'nın katili, Ted'in sevgilisini ziyaret edeceğini, Clare'in makinenin alarmını ya da Inga'nın çıkarmış olabileceği sesleri işitemeyecek kadar çok uyku ilacı aldığını biliyordu. Inga bir ara bana Ted'in tedavi masrafları konusunda dertlendiğini, evi satmak istediğini söylemişti. Ted hapse girerse, ihtiyar kadm da hiçbir şeyin farkında olmadığına göre, ev kime miras kalacak?"

"Yeğeni mi demek istiyorsun? Ama kasabada değildi, bir kız arkadaşını ziyarete gitmişti."

"Öyle mi? Bu hikâyenin sağlamasını yaptın mı Stan?"

"Hayır" dedi şerif. "Gerek görmemiştim. Şimdi iş değişti."

David mutfakta kendine bir geceyarısı kakaosu hazırlıyordu ki garaj yolunda fren yapan otomobil tekerleklerini işitti. İkinci fincana da kakao koydu, o sırada da Stan Wolinski arka kapıdan içeri girdi.

"Sağol, Doktor" dedi Stan. Dumanı tüten fincanı büyük bir memnuniyetle aldı. "Haberi işitmek için bekleyeceğini biliyordum. Cindy Meyers'i tutukladım. Acısını dindirmek için öldürdüğünü söylüyor. Zavallı Inga çok acı çekiyormuş, o da buna bir son vermek istemiş."

"Belki de öyledir" dedi David. Mutfak masasına oturması için Stan'e işaret etti.

"Bunu yutturmak için çok uğraşacak" dedi Stan. "Kendine bir tanık buldu, eniştesini suçlamak için de teyzesinin yazısını taklit etti. Inga'yı yufka yürekliliğinden öldürdüğüne inanacak bir yargıç bulur mu, kuşkuluyum. 'Alma'da evinde kaldım' dediği arkadaşı bunun bir cinayet davası olduğunu öğrenince bülbül gibi öttü. Cindy ona gizlice biriyle buluşacağını söylemiş, buraya dönmek için de kızın arabasını ödünç almış."

"Gizli bir âşık ha? Belki Ted sayesinde aklına gelmiştir bu fikir."

"Mümkün. Ama böyle bir şeyi kendi başına düşünebilecek kadar da kurnaz bir kız. Telefon kayıtlarını burnuna sokana kadar kasaba dışında olduğu masalında ısrar etti."

"Telefon kayıtları mı?"

"Tabii. Şöyle. Cindy, Ted'in gece yarısı ziyaretlerini biliyordu. Cankurtaran geldiğinde personelin Inga'nın fişini çekilmiş bulmalarından ve Ted'in de evde olmadığından emin olmak istiyordu. Arkadaşının evine dönerken Clare'i uyandırmak için telefon etmiş olmalıydı. Kayıtlara baktım. Gerçekten de Algoma'nın hemen dışındaki benzin istasyonunun telefon kulübesinden Crane'ler aranmıştı. Cindy üstelik kredi kartını kullanmış."

"Hiç de zekice değil."

Stan alay ederek, "Bozuk parası yokmuş" dedi. "Benzinciden de isteyememiş. Adamın kendisini hatırlayacağından korkmuş. Şimdi sana bir soru, Doktor. Bütün gün bir şey beni rahatsız etti. Eğer istemiyorsan, cevap vermezsin."

"Belki vermem" dedi David. "Sor."

"Hu sabah Crane'lerin evinde fişteki diş izlerini sormuştum ya? Kuşkulu olduğun duygusuna kapılmıştım."

"Hayır, diş izleri vardı."

"Yalan söyledin demiyorum, yalnızca kuşkuluydun gibi geldi bana."

"Çok... Uygun düşüyordu" diye kabul etti David. "Birkaç kordon vardı ve Hector hepsini dişlemişti. Çektiği tek fişin en önemlisi olması bana tuhaf gelmişti."

"Ama bir şey demedin."

"Demedim. Sabahın körüydü, düşünmeye zaman bulamamıştım. Crane'in fişi çekmiş olabileceğini düşündüm ama öyleyse bile parmağımla onu göstermeli miydim, emin olamadım."

"Neden?"

"Çünkü Inga dostumdu ve çok acı çekiyordu" dedi David dürüstçe. "Her soluğu ondan bir şeyler alıp götürüyordu. Dürüst olmak gerekirse, fişi çekmeyi birkaç kere ben de düşünmüştüm."

"Anlıyorum. Ama sonra Cindy, Ted'i suçlamak için yardımını istediğinde, kabul ettin."

"Ama o sırada, olanlar üzerinde düşünmüştüm" dedi David. Omuzlarını silkti. "Inga her şeyin sona ermesini isteseydi, her an oksijen maskesini atabilirdi. Ama atmadı. Sanıyorum Hector'un kendi başına ayakta

durabilecek kadar sağlıklı ve güçlü olduğunu görene kadar yaşamak istiyordu. Belki aptalca bir fikirdi ama kimsenin bunu onun elinden almaya hakkı yoktu, ne arkadaşlarının ne ailesinin. Yalnızca Inga buna karar verebilirdi."

"Benim için yeterli" dedi Stan, ayağa kalktı. "Yine de bir dahaki sefere, herhangi bir kuşku duyarsan bana söyle, tamam mı?"

"İnşallah başka sefer olmaz" dedi David, "En azından buıa benzemez."

Stan kapıda durup "İtiraf etmeliyim ki bana da çok zor geldi" dedi. "Ama en azından sonuçta iyi bir şey oldu. Arkadaşın çok acı çekiyordu ve her şey bitti artık."

David cevap vermeden başıyla onayladı. Ama doğru olmadığını biliyordu. Henüz her şey bitmemişti.

Inga'nın cenazesinden dört gün sonra Hector öldü. Sonuna doğru David bir iğne yaparak ölümüne yardım etti. Yavru, Inga'daıı başka kimsenin

elinden yemek yemiyor, yavaş yavaş sönüp gidiyordu. David, Hector'u zorla beslemek için narkoz verme fikrinden vazgeçti. Yalnızca kaçınılmaz olanı uzatmaya yarayacaktı bu. Çıkıp gitmek istediği bu kadar açıkken Hector'u zorla bu dünyada yaşatmaya yüreği elvermedi.

O gün öğleden sonra David yavrunun küçük bedenini bürosunun arkasındaki Crawford fırınına koyup yaktı. Yavrunun külleri bir zarfı ancak doldurmuştu.

Kutsal Haç Mezarlığı'nın kapısından cipiyle geçtiğinde gün kararıyordu, havada yağmur kokusu vardı. Girişin yakınma park etti, parke taşı döşenmiş yoldan Inga'nın mezarına yürüdü. Kadının istirahatgâhı her nedense cenazenin kaldırıldığı güne nazaran daha bir kalıcı görünüyordu. Biri çiçekleri toplamış, yeni kazılmış topraktan çimler uç vermeye başlamıştı.

Mezarın yanında çimlere diz çöktü bir an için. Dua etmedi. Dinle fazla bir ilgisi olmamıştı, dua etmek ikiyüzlülük olurdu. Birkaç dakika sonra kimsenin onu seyretmediğinden emin olmak için etrafına baktı. Kimseler yoktu. Mezarlık arkadaki yamaçlara kadar uzanıyordu. Görünürdeki tek ziyaretçi koyu renk yağmurluk giymiş ihtiyar bir kadındı, o da kendi düşüncelerine dalmıştı.

David çimlerin bir parçasını dikkatle kaldırıp küçük zarfı toprağa koydu, sonra çimleri yine yavaşça yerine yerleştirdi. Yaptığının kendine bile bir

anlam ifade edip etmediğini bilmiyordu. Ama Inga için bir anlamı olacağını umuyordu.

Gölgeler uzayana kadar, sessizce bekledi... Bir şey için. Herhangi bir şey. Belki bir işaret. Doğru olanı yaptığını gösteren bir şey. Hector'un küllerini buraya gömmekle her şeyin bittiğini hissedeceğini ummuştu. Ama öyle olmamıştı. Boş, anlamsız bir hareket olduğunu hissetti. Belki de Kinikler haklıydı. Belki mezar gerçekten de her şeyin sonuydu. Sonunda beklemekten yoruldu, uyuşmuş dizleriyle ayağa kalktı. Duraladı. Uzaklarda bir şey gözüne çarpmıştı. Bir kıpırtı. Belki de yalnızca ağaçlardaki rüzgâr. Algoma'nın tepeleri batmak üzere olan güneşin ışıklarıyla yıkanmış, sislerin içinde gölgeli dalgalar gibi uzanıyordu. Sönen ışıkta, tepeler sanki içten içe parlıyordu, sanki bir sihirbaz onları altına çeviriyordu, cennetteki gibi ya da...

...Enik Cenneti'ndeki gibi. Inga çocukken bu tepelerin onun Enik Cenneti olduğunu söylemişti. Belki de bu yüzden onun mezarda olmadığını düşünmüştü. Artık burada değildi Inga. Eğer bir yerlerdeyse, orada, o pırıl pırıl tepelerde özgürce koşuyordu. Özgürce nefes alıyordu. Yalnız da değildi. Hector onun arkasından gitmek için sabırsızlanmıştı, mutlaka Inga'nın yanında olmalıydı. Belki Inga'ya geldiği yere giden yolu göstermeye gitmişti. Enik Cenneti'ne. Hava mis gibiydi orada, tepeler de öyle yemyeşil, öyle güzeldi ki enikler doğarken bu cennetin rüyasını görürlerdi.

DOUG ALLYN'i en çok etkileyen hikâye:

BAŞKA BİR ZAMANIN ÇOCUĞU William Bankier

Gözleri karşılaştı ve Blake Metcalf m midesine sanki bir yumruk indi. On yedi yaşından fazla olamazdı, kızı yaşında yani. Ama kız kadehini uzattı, o da kırmızı şarapla doldururken, "Merhaba" dedi, "adım Tina Flanagan. Şehirde yeniyim."

Metcalfe de kendini tanıttı, sonra kızın Toronto'dan yeni geldiğini öğrendi. Babası bir torpil bulup kıza bir Montreal reklam ajansında iş bulmuştu. Evden uzaklaşmayı kız kendi istemişti.

İçki masasının yanında ayakta durup, gündüzleri çalışma ve çizim masalarıyla dolu olan bölümde dans edenleri seyrettiler. "Seni gözlüyordum" dedi kız. "Burada mı çalışıyorsun?"

Metcalfe başıyla onayladı. "Ben orijinal moruklardan biriyim" dedi. "En yaşlısı" diyerek de gereksiz yere durumu vurguladı. Kırk sekiz yaşındaydı, gitgide şişmanlıyordu. Pantolonlarının bel kısmı kıvrılmaya başlamıştı, elmacık kemiklerini bir yağ maskesi örtüyordu. Son zamanlarda hayat pek güzeldi, pek de kolay. Apex Sanat Stüdyosu, Metcalfe'ın çizimleri için ekstradan prim istiyor, bu paracıklarm bir kısmı da onun cebine giriyordu. Öğle yemeklerinde kendine ziyafet çeker, alışkanlıktan içer, eve gidip Laura'yla sevişirdi. İnsan yirmi beş yıllık karısıyla ne kadar sık sevişebilirse o kadar. Evde hasta kayınvalidesinin de olması bir sorundu ama eh ne yapalım...

Metcalfe kendini Tina'nın saçlarına bakarken buldu. Kestane rengi, dalgalı ve gürdü bu saçlar, uzunluğu ve parıldayışı ona birini hatırlatıyordu, ah evet, kızı Maggie'yi. İyi ki Maggie partiye gelememişti, yoksa şimdi böyle genç bir yetenekle çene çaldığını görse alaylı alaylı bakardı. Daha yirmi üç yaşındaydı Maggie Metcalfe ama şimdiden Rambeau'nun reklam bölümündeki iyi ilüstratörlerden biriydi.

"Söylemem gerek..." Tina ona baktı. "Yaşlı erkeklerden hoşlanırım. Kızmazsınız umarım."

"Kızarım dersem yalan söylemiş olurum." Bu tombul, sevimli kızda insanı cezbeden bir şeyler vardı. Metcalfe tam olarak ifade edemiyordu ama kızı tutup kollarına almaya niyetlendiğini kabul etmeliydi. Gerçi işin içinde bir şehvet unsuru vardı ama çekimin cinsellikten ibaret olduğunu sanmıyordu. Hayır, içinde kıza karşı kabaran bir sevgi vardı, Rahatsız edici

bir duygu ama onun kocaman, yumuşak yüzüne kendi yüzünü sürtmek, yanağındaki gamzeye burnunun ucunu yerleştirmek, üstüne yapışmış sabunsu koku her neyse onu içine çekmek istiyordu.

"Hiç babam olmadı, o yüzden" diye itiraf etti kız. "Evlat edinilmişim. Annemle babam, on iki yaşma girdiğimde bana söylediler. Çok iyi bir fikir, değil mi? Dediklerine göre beni çok sevdikleri için seçmişler." Şarabını yudumladı. "Babam Horace Flanagan, emlakçı. İşitmişsinizdir."

"İşitmeyen var mı? Locus dergisinin kapağında resmi var."

"Ne kadar akıllıyım gördünüz mü?" Metcalfe'e öyle bir gülümsedi ki adamın kalbi bir an tekledi âdeta, "Evlat edinilecekseniz, Horace Flanagan gibi birini seçin."

Partidekilerin bir kısmı beyzbol maçına gitmek üzere ayrıldı, Olimpik Stad'da Apex tribününde bedava seyredeceklerdi maçı. Seyrekleşen kalabalık bundan sonra dibine kadar içeceğe ve sarmaş dolaş dans edeceğe benziyordu. Metcalfe saatine baktı. Laura'ya eve dokuza doğru geleceğini söylemişti. Şirket partilerinin sonuna kadar kalmazdı asla.

"Gitmeye hazırlanıyorsunuz galiba. Beni de götürürseniz sevinirim" dedi Tina.

Serin bir yaz gecesiydi. Nötre Dame Sokağı boyunca yürüdüler. Kız doğal bir tavırla yürüyüşünü Metcalfe'in hızına uydurdu. Pek kimse yapmazdı bunu, çoğu tabakhaneden söz ederdi.

Otomobile binince, nerede oturduğunu sordu kıza. Durocher Sokağı'nda bir apartman dairesi vardı. "Ama henüz eve gitmek istemiyorum. Bir yerde kahve içebilir miyiz?"

Metcalfe tanıdıkların çıkabileceği lokantaları geçip doğuda, arada bir Main'deki striptiz klüplerinde tek başına felekten bir gece çaldıktan sonra geç vakitte yemek yediği bir yere götürdü kızı. Tina bayılmıştı lokantaya, ona yabancı gelen gürültüleri dinliyor, Fransız Kanadalısı garson kıza dostça gülümsüyordu.

"Beni yemeğe davet etmeniz çok hoştu."

"Benim için bir zevkti." Teklifi kendisinin yaptığını gerçekten de unutmuş muydu bu kız? Metcalfe'in canı kahve ve bir parça kekten başka bir şey istemedi. Kız ise ızgara tavuk, patates kızartması, ekmek ve vanilyalı sütlaç söyledi. Çatalını eline alırken, "Montreal'e bayılıyorum"

dedi. "Evimdeymiş gibi hissediyorum kendimi. Belki de burada doğmuşumdur. Ailem beni nereden evlat aldığını söylemedi. Ruhumda bir şeyler hissetmem mümkün müdür? Yumurtadan çıktığı yere dönen somon balığı gibi?"

"Mümkün."

"Ben yerken siz konuşun. Kendinizden söz edin."

Metcalfe pek kimseye açılmazdı ama birden kendini bu çocuğa her şeyi anlatırken buldu, hayatını ona anlatmakta sabırsızlanıyordu âdeta. Gençken iyi bir sanatçı olma rüyasından söz etti ona, Paris'te bir stüdyosu olsun isterdi, oysa hiç gitmemişti oraya. Bir ilüstratörün hayatı güvenliydi, o da bunu kabul etmişti. Gerçi aldığı işler ufuklarını genişletmiyor, yalnızca sıkıntı veriyordu ama...

Maggie ve yeni başladığı meslek hayatı hakkında konuşurken âdeta canlandı. "Şimdiden beni geçti." Cüzdanından kızının resmini çıkardı.

"Tanıdığım birine benziyor" dedi Tina, alnını kırıştırarak, bir yandan da bir kızarmış patatesi baharatlı sosa batırıyordu,

Metcalfe karısından söz etti, dil öğretmeni olarak mesleğini devam ettirmişti. Ama şimdi annesi öyle hastaydı ki öğretmenliği bırakıp bütün zamanını ona bakmaya ayırması gerekiyordu.

"Parkinson hastalığı nedir?" diye sordu Tina. "Hiç işitmemiştim."

"Umarım işitmezsin de. Hastanın eli kolu durmadan titrer, ihtiyaçlarını gideremez, yavaş yavaş ölüm yaklaşır ama çok yavaştır bu süreç. Yıllarca, yıllarca sürebilir."

"Tedavisi yok mu?"

"Eğer erken teşhis konulursa çok ustalık isteyen bir beyin ameliyatı yardımcı olabiliyor. Laura'nın annesi için artık çok geç." Korkunç bir ölüme mahkûm olan ihtiyar kadını ve hemşiresi olarak eve kapanıp kalan Laura'yı düşününce duyduğu öfke boğazını bir yumruk gibi tıkadı.

Yemek bittiğinde Tiıia kadınlar tuvaletine gitti. Metcalfe hesabı öderken garson kadm, "Kızınız 'hık' demiş burnunuzdan düşmüş" dedi.

Metcalfe'in dizlerinin bağı çözüldü, On yedi yıl geri gitmişti, doğumhanenin bekleme odasında dertli Doktor Fox'ıın karşısında duruyordu. Adamın ne dediğini anlamaya çalışıyordu. "Bebeğin bir sorunu var.

Soluk almakta güçlük çekiyor. Elimizden geleni yapacağız ama hazırlıklı olmalısınız. Hayır, şimdilik Bayan Metcalfe'e bir şey söylemeyiz."

Böylece, Ekim ayında feci bir hafta sonunda, Angela adını koymayı düşündükleri bebek geldiği gibi hızla gitmişti. Metcalfe, Laura hastaneden çıkmadan önce mağazaya telefon edip yeni bebek yatağını iptal ettirmeyi başarmıştı. Bir biçimde hayata yeniden dönüp kendilerini o sırada altı yaşında olan Maggie'ye adamışlardı. Ama yara hiç kapanmamıştı. Bugün bile Angela'nın ölümünü hatırladığında Metcalfe hüngür hüngür ağlardı.

"İyi misiniz?" Lokantanın girişinde bekleyen Metcalfe'in yanına geldiğinde Tina dikkatle adamın yüzüne baktı.

"Haydi gel, seni evine bırakayım."

Kuşku Metcalfe'in kafasında yalnızca bir fısıltıydı, İnanılmayacak kadar saçmaydı ama dinliyordu o fısıltıyı. Kızın yaşı uygundu. Aralarında anında bir bağ kurulmuştu, sıradan bir cinsel çekimin ötesindeydi. Şimdi de garson kadm, baba kız olduklarını düşünmüştü. Benzerliği vurgulamıştı.

Apartmanın önünde Tina'ya iyi geceler derken âdeta ipuçlarına gömülmüştü. O kahkaha, tıpkı Maggie'nin kahkahası. Gözlerini yere indirdiğinde Laura'nın gözleri. Geniş alın Metcalfe'in kendinin. Bir de alttaki üst üste binmiş dişler, niye daha önce dikkat etmemişti ki? Metcalfe ısırığı! Dişçisi derhal tanırdı.

Saatte elli kilometreyle eve doğru yol alıyordu. Kuşkulanmakta haklıydı ya da haksızdı. Haksızsa, Tina'nın burada oluşu, bizzat varlığı inanılmaz bir tesadüftü. Eğer kuşkusunda haklıvsa, her şev daha da inanılmaz hale geliyordu. O zaman, insan aklının ermeyeceği bir suçla karşı karşıya olacaktı. Doktor Stanley Fox bebeğin durumu hakkında bilerek mi yalan söylemişti? Bir biçimde, Angela'nın öldüğü yalanını uydurup Metcalfe'e cenaze levazımatçısı aracılığıyla küçük beyaz ve boş bir tabut mu vermişti? Sonra da Toronto'nun milyoner emlakçısı Horace Flanagan'a sağlıklı bir bebek mi teslim etmişti? Olabilir. Para her şeye kadirdir ve Flanagan'ın parası çok. Ama neden?

"Ama neden benim bebeğim?" Metcalfe evinin önünde park etmiş, öylece oturup yüksek sesle konuşuyordu.

"Bütün gece orada mı oturacaksın?" Laıra evin açık kapısından vavaşça seslendi.

İçeri girdi. Tepesine bomba inmiş gibi görünüyordu, midesi bozukmuş gibi yaparak halini örtmeye çalıştı. Karbonat içti, sonra da kendine bir koyu kahve yaptı. Teorisini Laura'ya çıtlatması hiçbir biçimde mümkün değildi. On yedi yıl önce bebeğini yitirmesi kadını neredeyse bitirmişti. Bugün bile bu konu konuşulmazdı evde.

"Annen nasıl?"

"Çok kötü bir günüydü."

"Beni çağırmalıydm."

"Parti olduğunu biliyordum. Doktoru aradım, kırıp dökmeve, vurup yıkmaya başladığını söyledim. Depresyondanmış. Gümüş el aynamla şifonyerin camını çatlattı."

"Üstelik yalnızdın." Yaşlı kadını bir huzurevine kaldıralım demekten vazgeçmişti. Laura bölge hastanesinin yanına bile yanaşmıyordu. Gerçekten bir kâbustu orası, koğuşlar ve koridorlar bir Ortaçağ oymabaskısmdan çıkmışa benzer insan enkazlarıyla doluydu. Kabul edilebilir seçenek, özel bir huzureviydi ama o da dünyanın parasıydı.

"Doktor ilacın dozunu artırmamı söyledi. Artık bir şey olmaz sanırım." Laura'nın yüzünde yeni kırışıklıklar belirmişti, ağzı o tanıdık kararlı çizgiyi çekmişti yine. Gözlerini yere indirdi, Metcalfe bir an için Tina Flanagan'ın yüzündeki ifadenin aynını gördü. "Yatmadan önce gidip onunla konuşur musun? Gelmeni bekliyordu."

Metcalfe yatağın yanına bir sandalye çekti ve kadının neşeli bir yüz görmesi için lambayı yaktı. "İyi akşamlar valide" dedi. "Bir sarhoşlar partisinden geliyorum. Merak etme, senin payını da içtim."

Fersiz, ilaçla uyuşmuş gözler yüzüne baktı. Gülümsemeye çalışan dudaklar açıldı ve titreyen el battaniyenin üstünden ona doğru kaydı. Metcalfe kadının yanağına bir öpücük kondurmak için eğildi, hâlâ gülümsüyordu ama gözlerini kapayıp soluğunu tuttu.

İki gün boyunca Metcalfe bu fantastik teoriyi kafasında evirip çevirdi. Fikir zaman geçtikçe gülünç duruma gelmivor, aklından çıkıp gitmiyordu. Çok eski zamanlardaki bir savaşın toprağa gömülü kalıntısı gibi somutlaşıyor, gerçeğe dönüşüyordu. Kazıp ya kuşkusunu doğrulaması ya ela bu düşü kafasından atması gerekecekti. Ama yardıma ihtiyacı vardı, tek bir yere gidebilir, tek bir kişiyle konuşabilirdi, Metcalfe'i vazgeçirmeye çalışmayacak biri.

Salı öğleden sonra işten iziıı aldı, Decelles Caddesi'ndeki apartmana gitti. Binanın çehresinde hüzünlü bir aşinalık vardı. Kırmızı tuğla, üç kat balkon demiri, bir Alexander Korda filminden çıkmış gibi kıvrımlı

betondan bir giriş. Yirmi üç yıl önce Laıırа'yla birlikte hastaneden çıkıp bu kapıdan girerken kollarında gururla bebek Maggie'yi taşıyorlardı. Altı yıl sonraysa kimseye görünmeden, yalnız, kolları boş, içeri girmişlerdi. Gösterecek bir şeyleri yoktu, suçluydular.

O ilk keresinde Alphonse Ferrier bodrum katından yukarı çıkıyordu. Al, binanın kapıcısıydı, sarhoşluk ve emirlere riayetsizlikten polislikten atılmıştı. Maggie'yi görünce yüzünün yerli hatları gururlu bir gülümseyişe dönüşmüştü, Sanki kendi kızıydı.

Angela'yı kaybettikten sonra, Laura henüz hastanedeyken Metcalfe uyumasına yardımcı olacak birkaç bira içmek için köşedeki Teksas Taverna'ya girmişti. Kapıya doğru bir masada Alphonse Ferrier tek başına oturuyordu. Haberi işitmiş olmalıydı. Metcalfe oturduğunda, Ferrier üç bardak biradan birini ona doğru itmiş ve "Berbat, değil mi?" demişti. Kısacık cümlesinde öyle bir tevekkül, kör talihin öylesine bir kabullenişi vardı ki Metcalfe'e son iki günden beri duyduğu bütün taşkın sevecenlik sözlerinden daha iyi gelmişti. Rahatlamış, o korkunç utanç hissinden kurtulmuştu.

"Sağol, Al" demişti. "Şerefe." Bir dikişte birayı içmiş, dört bardak daha ısmarlamıştı. O gece taverna kapanana kadar içtiler. Sonra haftada bir buluşup içmeye devam ettiler. Derken bir yıl sonra Laura, o hüzünlü çocuk odasını her gün gördüğü bu apartmandan çıkıp, şehre yakın bir mahalleye taşınmayı önermişti. O günden bu güne Ferrier'le yalnızca Noel'lerde bir kadeh parlatabiliyordu.

Metcalfe arabasını park etti. Ferrier ön kapının camlarını siliyordu. Biraz kilo almış gibiydi. Eğildikçe, kapkara parlak saçları bir perde gibi yere iniyordu.

"Bir biranın vakti geldi, Al."

Elinde güderi, doğruldu. Iroquois yerlilerine has koyu gözleri, böylesine beklenmedik bir zamanda çıkagelen eski kiracının yüzünde bir şeyler bulmaya çalışıyordu. "Ne oldu?"

"Derdim büyük."

"Ben ne yapabilirim?"

" Söyleyeceklerimi dinle. Delirdiğimi düşünürsen de söyle."

"Onu şimdi de söyleyebilirim. Ama bir bira iyi gelir."

Taverna kalabalık değildi. Kapının yanındaki masaya oturdular, biraları gelip de ilk yudumu tadana kadar konuşmadılar. "Şişkolaşıvorsun, Al."

"Koşmayı bıraktım." Ferrier her gün Beaver Gölü'ne inen merdiven

lere kadar yürürdü. Hava iyiyse de kötüyse de gider, dağı çevreleyen patikalarda kilometrelerce koşardı, "Ayak kemiğime bir şey yaptım. İyileşiyor. Yine koşmaya başlayacağım."

Metcalfe birinci birasını bitirdi, İkincisini aldı. "Angela'nın doğduğu gün öldüğünü hatırlıyor musun? Eh. Buna inanmayacaksın. Ölmemiş galiba. Sanırım onu gördüm."

Ferrier hiç de şaşırmışa benzemiyordu. Hiçbir zaman şaşırmış görünmezdi. "Büyümüş olması lazım. On yedi yıl mı oldu?"

"Doğru. O yaşta bir kızla tanıştım. Toronto'lu. Evlat edinildiğini söyledi bana. Lokantada bizi gören garson kadm, kızımın bana çok benzediğini söyledi. Al, dahası var. Onu görür görmez tuhaf bir hisse kapıldım. Hem de bütün bunları öğrenmeden önce."

Ferrier kapıdan dışarı, sokağın aşağısına baktı. "Nasıl olur bu?"

"Bilmiyorum. Doktor bebeğimi bir biçimde hastaneden çıkarmış olmalı. Bebeğin öldüğüne inandırmıştır herkesi. Ama bunu niye yapsın?"

"Soracak mısın ona?"

"Henüz değil. Bana deli der, hemen reddeder. Üstelik belki de o haklıdır. Yok, Al. Bir şeyler yapmam lazım."

İçki seanslarında Ferrier hep Metcalfe'in aklından geçenleri okurdu. Şimdi de bira bardaklarının terlettiği masa camında parmağının ucuyla bir haç çizdi. "Yapabilecek misin?" diye sordu. "Çocuğunun mezarını açıp bakabilecek misin?"

Hava iyiydi, risk azdı. Ferrier, Metcalfe'i apartmana götürdü, ikisine de birer bahçıvan tulumu uydurdu. İki çift çim makası, bir kürek, bir tırmık ve büyük bir bez torba buldu. Aletleri torbaya koyup Metcalfe'in arabasına bindiler, göle inen dağ kenarındaki merdivenlerin dibine gittiler.

"Mezarlığın kapısından girersek" dedi Ferrier, "ne istiyorsunuz diye sorarlar. Bir giriş daha var."

Merdivenleri tırmandılar, torbayı Ferrier taşıyordu. Beaver Gölü'nün ve dağ evinin yanından geçtiler, sonra çimenli yamaçtan devam edip mezarlığa bakan bir yara geldiler.

"Asıl zor kısım burası. Peşimden gel." Ferrier dik yardan aşağı, çalılara tutunarak ve çakılları yuvarlayarak inmeye başladı. Yarı yolda yar düzleşti, artık ilerlemek daha kolaydı. Çok geçmeden bir sıra genç huş ağacının yanından geçip çimende yürümeye başlamışlardı, derken mermer mezartaşlarınm arasındaki patikaya çıktılar.

"Buradan yolu bulabilir misin?" diye sordu Ferrier.

"Yıllarca önce bir iki kez gelmiştim. Çocuklara ayrılmış bir yer var."

Öğleden sonra, sessiz bir saatti, mezarlık neredeyse boştu. Metcalfe sıra sıra anıtların yanından geçerek yolu gösterdi. Büyük anıtlar yolu gölgeliyordu. Daha küçük taşların olduğu bir bölgeye geldiler, arkadaki mezartaşları yalnızca birer haç biçimindeydi. "Burası." Metcalfe, zihnini abuk subuk ayrıntılarla meşgul ediyordu: Çimenlerin boyu, Ferrier'in botlarmdaki bağcık geçen deliklerin sayısı... Ne yapmak üzere olduğunu düşünecek olursa, bir adım bile atamayacaktı.

"Orada birileri var" dedi Ferrier. Arkadaşına bir çim makası verdi. Birlikte yolun kenarına eğilip çimleri biçmeye başladılar.

Ferrier bir süre sonra doğruldu, tırmığı şöyle bir ileri geri oynattı. "Pekâlâ" dedi. "Çabuk olalım." Küreği alıp işe başladı. Metcalfe işi ona bırakmaya çoktan razıydı. Kürek keskindi, Ferrier düzgün kareler halinde çıkan çimenli kısmı kenara koyuyordu. Sonra kara toprağı kazmaya başladı.

Metcalfe o zaman cenaze levazımatçısıyla mezarlığa gelmemişti. Cenaze evindeki tören vetip artmıştı. Duaları dinlemiş, küçük beyaz tabutu götürmelerini seyretmiş, sonra da hastaneye Laura'nın yanına gitmişti.

Ferrier'nin küreği katı bir şeye çarptı. Toprağı temizleyip çürümüş talıtavı meydana çıkardı. "Bu işi bana bırakır mısın?"

"Evet, sen bak." Metcalfe öte yana döndü, bir yonca öbeğini inceledi, çimlerin köklerine sarılmış otları yoldu. Ferrier seslenince arkasına baktı.

"Haklıymışsın dostum."

"Ne?"

"Bu tabut boş." Metcalfe omuzunun üstünden bakarken tahta parçalarını iteledi. "Bu kutuya astarlık kumaş hariç hiçbir şey konmamış."

Bina bir zamanlar birinin eviymiş. Şimdi bürolara bölünmüştü. Otomatik santral, teleks cihazı, koskocaman elektrikli daktilo, hepsi çok pahalıydı anlaşılan. Resepsiyondaki kız da epeyce pahalı bir mala benziyordu. Metcalfe içeri girdiğinde telefonda konuşmaktaydı. Telefonu kapadı, parıldayan küpesini alıp deniz kabuğuna benzeyen kulak memesine taktı.

"Yardımcı olabilir miyim?"

"Bay Fox'la görüşebilir miyim? Daha önce aramıştım,"

"Bay Metcalfe mı? Evet, siz buyurun, ben geldiğinizi kendisine haber verevim."

Bir zamanların doktoru, şimdinin emlakçısı Fox kilo almıştı. Metcalfe onu aç bir liseli gibi sıska, kemikli, sinirli, genç bir adam olarak hatırlıyordu. Şimdi o kemikler takım elbisesini dolduran etlerle kaplanmıştı. Ziyaretçisini karşılamak üzere ayağa kalktığında, göğüs kısmındaki yağlar kollarının iki yanına değmesine engel oldu.

"Sizin için ne yapabilirim?"

Metcalfe oturdu. Fox'un gözlerinden adamın onu hatırlamamaya karar verdiğini okumuştu. Alphonse Ferrier'den ödünç aldığı tabanca ceketinin cebinde ağırlık yapıyordu. "Doktorluğu ne zaman bıraktınız?"

"Epeyce oldu. Emlakçilik daha iyi diye düşündüm. Üstelik onca yıl tıp okuduktan sonra." Fox öksürük ile kahkaha arasında bir ses çıkardı. "Ne kancıklık, değil mi?"

Metcalfe hemen lafa girmeye karar verdi. "On yedi yıl önce, kızım Angela'nın doğumunu yaptırmıştınız. Doğru dürüst nefes alamadığını söylediniz bana, ertesi gün de öldüğünü. Bir süre önce Toronto'dan gelen on yedi yaşındaki bir kızla tanıştım. Kızım olabilirdi. Birbirimize benzediğimizi söylüyorlar. Evlat edinilmiş. Ne dersiniz, Bay Fox?"

Adamın gergin yüzü ıslak çamur gibiydi. Benek gibi kızartılar derinlerdeki kimbilir hangi kaygıyı gösteriyordu. "Vakayı hatırlıyorum tabii. Çok hazin. Ama bu kız... Beyninizin size böyle bir oyun oynamasına iziıı vermemelisiniz."

"Haklısınız. Bu yüzden de gidip mezarını açtım. Oradan geliyorum." Metcalfe tabancanın sapma öyle bir yapışmıştı ki sanki bırakırsa yere yuvarlanacaktı. "Tabut boş. Eh, siz bunu zaten biliyorsunuz."

"Aman Allah'ım." Fox yüzünü etli parmaklarının arasına gömdü. Bir çift zevksiz yüzük Metcalfe'e bakıyordu. "Ne yapacaksınız?"

Tabancayı göstermenin vakti gelmişti. Cebinden çıkardı, orkestra şefinin değneği gibi sallanmasın diye ucunu masanın kenarına dayadı. "Henüz karar vermedim. Bağırsaklarınızı deşebilirim. Ama önce ne olup bittiğini öğrenmek istiyorum. Ve tabii nedenini de."

"Horace Flanagan. Bana para teklif etmişti, öyle çok para ki reddedemedim. Düşünebiliyor musunuz, biri önünüze çeyrek milyon dolar koyuyor, vergisiz. Bir bebek istiyordu. Çocukları olmuyordu. Evlat da edinemiyorlardı. Quebec'te farklı dinden olanlar evlat edinemez."

"Ama anlamıyorum. Böyle şevler el altından hep olur. Kızların başı derde girer, bebeği doğururlar, evlatlık verirler."

"Flanagan delidir. Evlenmemiş bir anneden doğan çocuğun kötü kan olduğunu düşünüyordu. Onun seviyesindeki bir adama uygun düşmezdi. Bana gelip ne istediğini söyledi. İyi bir anababanm çocuğu, kültürlü, yetenekli insanların. Böyle bir bebeği satın almaya hazırdı. Kesinlikle olmaz dedim ama sonra o inanılmaz rakamı söyledi. Ben de bir çıkış yolu arıyordum, doktorluk beni öldürüyordu, üniversite yıllarımda çok borçlanmıştım. Flanagan da bunu öğrenmişti."

Metcalfe kuşkularının doğrulandığını duyduğuna inanamıyordu. "Peki bu işi nasıl sıyırdın?"

Fox anlattı. Doğum hastanesi küçük bir yerdi, hasta azdı. İşi öyle ayarlamıştı ki Laura Metcalfe, onun verdiği ilaçlar yüzünden Pazar gecesi, genç, tecrübesiz bir hemşirenin nöbetçi olduğu sırada hastaneye gelmişti. Hemşireyi bebeğe acil müdahale gerektiğine ikna etmiş, Montreal Hastanesi'ne bizzat götüreceğini söylemişti. Yeni doğmuş bebeği Flanagan'larm evine götürmüştü. Bebeğin bakımını özel bir hemşire üstlenmişti. Sağlıklı bir kız bebekti, hiçbir sorun çıkmamıştı,

"Peki cenaze evi? Yalandan bir cenaze töreni yapıldı herhalde,"

"Evet, yalandan. Yirmi bin dolar verdim adama. Bir tek kişi biliyordu. Otopsiyi ben yaptım dedim, dolayısıyla tabut mühürlendi, kimse bakmaya gerek görmedi." Fox ellerini yüzünden çekti. "Yaptığım korkunç bir şeydi."

Metcalfe kalkıp kapıya yürüdü. "Size ne yapacağımı bilmiyorum. Polis çağırabilirim. Öldürebilirim." Tabancayı cebine koydu. "Önce gidip Flanagan'ı görmek istiyorum,"

İnanılacak gibi değildi ama Fox suçunu örtmeye çalışıyordu. "Bebekler ölür. Her zaman olur bu. Anababalar için korkunç bir şey ama unutuyorlar. Hayat sürüp gidiyor."

"Bu sözlerde yanlış olan şu" dedi Metcalfe. "Benim çocuğum ölmedi."

Sonraki günlerde Metcalfe ne yapacağına karar vermeye çalıştı. Fena halde köşeye sıkışmıştı. Keşfini Laura'ya söyleyemezdi, çıldırırdı kadm. Tina Flanagan'a gidip ben senin gerçek babanım da diyemezdi. Böyle bir açıklama kızı altüst edebilirdi. Birlikte yemek yediklerinde fark etmişti. Kız az biraz âşık olmuştu Metcalfe'e. Muhtemelen cinsel fanteziler kurmuştu kafasında. Babası olduğunu öğrenirse...

Öte yandan eğer Toronto'ya gider de Horace Flanagan'ı bulur ve öfkesini kusarsa, o para babası mutlaka onu vurdururdu. Böylesine tehlikeli bir sırrı bilen kişinin yaşamasına izin verir miydi?

Peki ya Flanagan'ı öldürürse? Böyle telaşla cinayet işleyip yakayı ele verince hem sır açığa çıkar hem de Laura, Maggie ve Tina ömürlerinin sonuna kadar bu feci olayla yaşamak zorunda kalırlardı. Kendi de ölene kadar kodeste kalırdı.

Peki ya Flanagan cinayetini dikkatle hesaplar da paçayı kurtarırsa? Kendisini yetiştiren babasını belli ki çok seven Tina için bu çok acı bir kayıp olurdu. Bunu kıza nasıl yapardı?

Metcalfe'in açacağı başka kapı kalmamıştı ama intikam duygusu öylesine güçlüydü ki ağzına bir avuç bakır para koymuş gibi bir tad alıyordu.

Tüylerini diken diken eden bir düşünce de Doktor Fox'un muhtemelen o gün Flanagan'ı arayıp Metcalfe'in işi öğrendiğini haber vermiş olacağıydı. Kendini emniyete almaya yürekten inanan milyoner, bu tehlikeyi bertaraf etmek için şimdiden çarkları işletmeye başlamış olabilirdi. Kısacası, Metcalfe harekete geçse de geçmese de, geçmişinin korkunç bir bölümüne dair gerçeği ona göstermiş olan kader, şimdi belki de geleceğine karar veriyordu.

"Bir iki hafta içinde bana yemeğe gelmenizi istiyorum" dedi Maggie. Ailesini ziyarete gelmiş, yemeğe kalmış, şimdi de babasıyla yemek masasının üstünde kibrit çöpüne poker oynuyordu. Laura koltuğuna gömülmüş, Fransızca sınav kâğıtlarını okuyordu, okuldaki eski bir öğretmen arkadaşı için bunu ücret karşılığında yapardı. Daveti duyunca yüzü aydınlandı.

"Harika" dedi. Maggie'nin evinde geceler çok eğlenceli olurdu. Eski dostlar çat kapı gelir, şarap içilir, durmadan kahkaha atılırdı. Ev dediği, eski bir konfeksiyon atölyesinin elden geçmişiydi: Geniş mi geniş bir çatı arası, yerde bir döşek, boyanmış tuğla duvarlarda rengârenk özgün resimler. "Bugünlerde gelelim."

"Toronto'ya gitmem gerekebilir" dedi Metcalfe. Sesi, plan falan yapmayın diyordu.

"Sizden bir gülücük koparmak için düşeş mi atmalıyım?" diye şikâyet etti Maggie. İskambil kâğıtlarını karıştırdı. "Bir oyun daha. Kare as çıkaran malı götürür."

İki gün sonra, Metcalfe sanat stüdyosundaki özel odasında iliistrasyon masasının başındaydı. Telefon çaldı. "Metcalfe?" dedi titreşimli bir ses.

"Ben Horace Flanagan, Binanın önündeyim. Çıkıp benimle bir çift laf eder misiniz?"

Metcalfe para babasını telefon kulübesinde hayal etti. "Siz niye yukarı gelmiyorsunuz?"

"Birlikte görünmeyelim. İkimiz için daha iyi olur. Tina için de."

Eh, adam doğrudan söze girmişti. Metcalfe kendini güvende hissetti. İş masaya yatırılmıştı ve sorun çözmeyi meslek edinmiş bu adam, Metcalfe'in ıstırabını dindirmek içinbirşeyler yapacaktı. "Hemen geliyorum."

Flanagan kulübeden aramamıştı. Telefon, binanın önünde cilalanmış bir buzul kayası gibi park etmiş duran kurşuni bir limuzinin içindeydi. Arka kapısı açıldı ve Metcalfe pahalı bir otel lobisinin köşesi gibi her tarafı kumaş kaplı bir mekâna girdi. Horace Flanagan, yumuşacık kurşuni kumaşla âdeta kaynaşmıştı. Yalnızca yüzü belirgindi. Pembebeyaz ten, deniz yeşili gözler, birkaç tel beyaz saç, belli belirsiz bir gülümseyişle kıvrılmış irice üst dudak, ortası çukur, tombul, keskin bir çene. Tina bu adamı babası olarak kabul ediyor diye düşündü Metcalfe, nedenini anlayabiliyordu. Bu adamı seviyor. Bu adamı özlüyor.

"Geldiğiniz için teşekkür ederim." Araba hareket etti. "Saat on biri geçiyor. Bir içki içer misiniz?"

"Viski ve su." Metcalfe adamın kiraz ağacından yapılmış bir dolabı açıp billür kadehlere viski kovuşunu seyretti. İnsanın sözünü bile edemeyeceği o

korkunç şeyi bana yapan adam bu, diye düşündü. Peki, niye boğazına sarılmıyorum?

"Şerefe." Hayatta tadına baktığı en iyi içki miydi bu, yoksa olup bitenlerin etkisi mi? Hafifçe ileri doğru bir hareketin sessizliğinde, muhtemelen kurşun geçmez camların ardındaki yeşilliklere bakmak. Tanrılar da dünyada böyle dolaşırlardı herhalde.

"Gelelim meseleye" dedi Flanagan. "Korkunç bir tesadüf olmuş. Tina'nın Montreal'e gelmesine asla izin vermemeliydim. Ama babasıyla karşılaşması, onun da Tiııa'yı tanıması milyarda bir ihtimal gibi geliyordu bana."

"Bana rastladı" dedi Metcalfe. Sesi alaycıydı. "Ben de onu tanıdım."

"Sonra daha da ileri gittiniz, Doktor Fox bana her şeyi anlattı. Gidip mezarı açtınız ve durumu anladınız. Pekâlâ, Bay Metcalfe, kıyameti koparmadığınız için sizi takdir ediyorum. Ben kendimi bu kadar tutabilir miydim acaba? Sizin yerinizde olsam sanırım silahıma sarılırdım. Ortalık ceset dolardı, Tina da iki babasını birden kaybederdi. Sonunda kaybeden o olurdu."

"Annesi de. Karım yani."

"Tabii." Milyoner elini yanındaki siyah çantanın üstüne koydu. "Ama öyle yapmadınız. Bu sırrı sakladınız ki bu da mutlu sona kavuşma şansı var demektir."

"Bundan emin değilim." Flanagan medeni davranışlardan söz ederken Metcalfe'in tepesi atmaktaydı.

"Zamanı geri döndürenleyiz. Size çocuğunuzu geri veremem. Öyle bir çocuk yok artık. Tina genç bir kadın, beni ve karımı anababa biliyor. İlişkimiz çok sağlam. Birbirimizi seviyoruz."

"Arabadan insem iyi olacak."

"Hayır. Dinleyin. Önümüzde iki seçenek var. Bu çantada çok para var. Yarım milyon dolar. Çok kaba bir hareket gibi gözüküyor, Metcalfe ama tazminat olarak size başka ne teklif edebilirim ki? İnanın bana, para saadet getirir. Birçok kişi parayla mutlu oluyor."

Metcalfe'in kafasında Ferrier'nin silahı vardı. Bürosundaki masanın alt çekmecesinde, birkaç resim defterinin altında. 'İki seçenek var dediniz."

Flanagan gerçekten endişeli görünüyordu. "İşbirliği yapmayı reddederseniz, mevkiiıui ve ailemin saadetini korumak için bazı adımlar atmak zorunda kalacağım." Cam panelin ardındaki şoförün ensesine baktı. Şoför öyle iri varı değildi. Dar omuzlar, ensesindeki kaslar ve kepeklenmeye meyilli kafa derisi, sabırsız bir kişiliğin işaretiydi. Zengin bir patronun koruması altında toplum dışı görevleri yerine getirmekten zevk alan biri.

Metcalfe sesini çıkarmayınca Flanagan siyah çantanın kilidini çevirdi, kapağını açtı ve yolcusunun dizlerine yerleştirdi. Hakiki para. Yarım milyon dolar. Hasta ihtiyar en iyi biçimde bakılacağı doğru dürüst bir huzurevine yatırılabilirdi. Kölelikten kurtulan Laura öğretmenliğe devam edebilir, hatta McGill Üniversitesi'nde doktoraya yazılabilirdi. Hatta neden Sorbon'da olmasın? O arada Metcalfe de Sen Nehri'ne bakan o stüdyoyu kiralar, kuşaktan kuşağa ona miras kalmış olan yeteneği geliştirme fırsatını elde edebilirdi. Vakit çok geç değildi.

Kendi kendine konuştuğunu işitti. "Peki bu parayı alsam, sonra da polise gidip sizi ve Doktor Fox'u ihbar etsem. Beni kim durdurabilir"

"Sağduyunuz. Bu hareketin Tina'vı nasıl etkileyeceğini gözünüzün önünde canlandırın. Onu sevdiğinizi biliyorum, o sizin kızınız. Ama babası bildiği adam, ki inanın, çok sever beni, mahkemelerde sürünecek. Dedikoduların onu nasıl etkileyeceğini düşünebiliyor musunuz?"

"En azından sizi hapse tıkarlar. Yeriniz orası."

"Bu ne işe yarar ki? Kanada cezaevleri sistemini satın alıp bir dizi tatil kampına çevirebilirim. Hayır, gazetelere haber olmak beni çok rahatsız edecektir ama özgürlüğümü kaptırmam. Oysa siz bir kazaya kurban gidebilirsiniz. Karınız dul, kızınız da yetim kalabilir. Tina'nın hayatı mahvolur, siz de öldüğünüzle kalırsınız. Oysa..." Flanagan elini para çantasında gezdirdi.

Dönüp dolaşıp stüdyo binasının önüne gelmişlerdi. Metcalfe çantayı kapadı, böylece rüşvet parası onundu artık. Otomobilin kapı kolunu kavradı, "Bütün kartları ele geçirdiğinizi sanmayın" dedi. "Mezarı açtığımda yalnız değildim. Yanımda bir arkadaşım vardı. Nüfuzlu bir dost. Eğer bana herhangi bir şey olursa, hikâyeyi herkese anlatacaktır."

Flanagan'ın gözlerinde saygı vardı. "Kimmiş bu nüfuzlu dost?"

Metcalfe kapıyı açarken, "Adını söyleyeceğimi sanıyorsanız" dedi, "benim intihara meyilli bir insan olduğuma inanıyorsunuz demektir. Ve de cinayet işlemeye."

Metcalfe bütün öğleden sonra çalıştı, eve giderken çantayı yanına aldı. Gözünün önünden ayırmaya korkuyordu. "Üstünde çalıştığım iş için gerekiyor" dedi Laura'ya.

"Al Ferrier telefon etti."

"Ne zaman?"

"Bu sabah, sen işe gittiğinde."

"Bakayım ne istiyormuş." Mutfak telefonundan aradı. "Al, benim."

"Sana yardım ettiğimi bilmeni istedim." Eski polisin sesinde bir memnuniyet ifadesi vardı. "Sabah erkenden şu Doktor Fox'un evine gittim. Azıcık korkuttum, eski polis kimliğimi gösterdim. Artık geçerli olmadığını nereden bilecek? Her neyse, senin dediklerini yapmasını söyledim ona."

"Sağol, Al. Ama korkarım pek de akıllıca bir iş olmamış."

"Neden? Çok sarsıldı."

"Şimdi konuşamam. Sana geleyim, evde misin?"

Kapıdan çıkarken Laura sordu, "Al Ferrier'le neler çeviriyorsunuz?"

"Bir bahis işine bulaşmış. Vazgeçirmeye çalışıyorum. Fazla kalmam."

Metcalfe otomobiline binip Decelles Caddesi'ndeki apartmana gitti. İçeri girip mermer merdivenlerden inerek bodrum katındaki kapıcı dairesine yöneldi. Tam zili çalacakken kapının aralık olduğunu fark etti. Sanki içerden soğuk bir rüzgâr esiyordu ama içeri girince dairenin aslında havasız olduğunu anladı. İçeride tanımadığı, küf gibi bir koku vardı.

Mutfakta ayağı Ferrier'in cesedine takıldı. Boğazı kesilmişti. Meyilli zeminde kan bir köşeye toplanmıştı. Metcalfe bir dakika kadar dostunun başında dikilip kaldı. Sonra dışarı çıktı, otomobiliyle en yakın telefon kulübesine gidip polise telefon etti, adını vermedi.

Birden fark etti. Bütün bunlar olup biterken elinden çantayı bırakmamıştı. Otomobilde çantayı yan koltuğa koydu ve paralara baktı. Hayatındaki en değerli şey gibiydi bu para, hayatın kendisi de dahil. Alphonse Ferrier onun yüzünden ölmüştü. Bu korkunç araştırmaya onu katmasaydı, Al yaşıyor olacaktı.

Ama aslında olanlar korkunç değildi. Angela'sı hayatına geri dönmüştü. Ortada kimliğiyle ilgili birçok ipucu bırakmıştı. Metcalfe dedoğal olarak bunların izini sürmüştü.

Sanki bu işte acılı anababalar için gizli bir mesaj vardı: Ölmüş çocuklarınızın peşine düşmeyin, sağ olabilirler.

Motoru çalıştırıp Maggie'nin Crescent Sokağı'ndaki adresine gitti. Maggie çatı arasında döşeğine uzanmış, yanında bir bardak beyaz şarap, bir parça peynir, dört kere seyrettiği bir filmi yeniden seyrediyordu.

"Dua et ki seni Robert Redford'dan daha çok seviyorum" dedi Maggie. Televizyonu kapadı, babasına bir bardak şarap koydu.

"Maggie, benim için bir şey yapman gerekiyor. Şimdi dikkat et çenen düşmesin." Çantayı açtı.

"Pazar günü monopol oynamak için yeni banknotlar almışsın" dedi kız. Yine de sesi pes perdeden çıkmıştı.

"Hakiki bunlar. Yarım milyon."

"Polisler ne zaman pencereden içeri ateş etmeye başlayacak?"

"Yemin ediyorum ki bu para yasal. Bizim. Gül istersen. Zengin bir babanın henüz bekâr olan büyük kızısın."

"Nereden buldun bunları?"

"Şu anda söyleyemem. Bir iş üzerindeyim."

"Başın dertte."

"Henüz değil. Ama başım derde girerse, işi sen sürdüreceksin. Yarın sabah bir banka kasası kirala ve parayı oraya koy. Bu gece ise gidip anneni görmeni istiyorum."

Maggie neler döndüğünü anladı. "Neden annemi sen görmüyorsun? Baba, neler oluyor?" Elini öyle sıkıca kavramıştı ki Metcalfe serbest kalabilmek için mücadele etmek zorunda kaldı.

"Bir süre uzaklaşmak zorundayım. Anneni bilirsin. Bunu ona anlatmaya kalkışsam olay çıkarır. İnan bana Maggie, yapabileceğim tek şey bu."

Metcalfe ofise uğrayıp Ferrier'in tabancasını aldı. Sonra Durocher Caddesi'nde Tina'nın oturduğu apartmana gitti. Partiden sonra onu eve bıraktığından beri görmemişti kızı. Bir iki söz söylemesi gerektiğini biliyordu ama ne?

Tina zildeki karta adını elle yazmıştı. Elyazısma bakan Metcalfe'in yüreği sıkıştı. Maggie ya da kendisi yazmış gibiydi. Dört kere çaldı, tam dönüp gidiyordu ki zemin kattaki daireden bir kadm çıkıp Metcalfe'e gülümsedi.

"Flanagan'a mı bakmıştınız. Kızcağız bir süreliğine gitti. Ama dairesini bırakmadı. İki aylık peşin verdi."

Metcalfe, Decarie Bulvarı'na, oradan da 401 numaralı karayoluna saptı. Toronto'ya doğru yol alıyordu. Yarı yola gelmişti ki Al'in cesedini bulmaktan ileri gelen şoku hissetmeye başladı. Neredeyse gecevarısı olmuştu. Bu hızla giderse sabah şafak sökerken Flanagan'ın şehrine varırdı. Biraz uyuşa iyi olacaktı.

"Boş oda" ışığı yanıp sönen bir motel bulup ıslak badana ve boya kokan bir oda tuttu, soğuk çarşafların arasına girdi. Bunca hatadan sonra seçenekleri neydi şimdi?

İlk ve en büyük hatası, Tina'nın kimliği konusunda hayal gücüne gem vurmamasıydı. O gece bir içki daha içip evine erken dönse bütün bunlar olmayacaktı. Ama onu yemeğe götürmüş, yüzüne bakmış, söylediklerini dinlemiş ve aslında yalnızca iltifat etmeye çalışan bir garson kadının gevezeliğini önemsemişti. Böyle çılgınca küçük hatalar dünyanın sonunu getirebiliyordu işte.

İkinci hata Al Ferrier'i bu işe bulaştırmak, sonra da Flanagan'a bir ortağı olduğunu söylemekti.

Al ise Doktor Fox'a koşup kimliğini açık ederek kendi sonunu biraz da kendi hazırlamıştı.

Gıcırdayan yatakta döndü. Hiçbir şey yapmasa, eve gidip geceyi sarhoş olarak geçirmiş gibi yapsa, her şey düzelir miydi? Asla. Ferrier'i öldürttükten sonra Flanagan'ın, bu cinayetle ilişkisini ortaya çıkaracak tek kişiyi ortadan kaldırmaktan başka çaresi kalmamıştı.

Hayır, en iyisini yapıyordu. Yapabileceği tek şeyi. Çocukluğunda, Toronto radyosunda Foster Hewitt'in hokey maçı anlatmasını dinlerdi. Spikerin en sevdiği basmakalıp sözlerinden biri şöyleydi: "En iyi savunma, iyi hücumdur". Metcalfe'in yaptığı da buydu, kendini savunma. Saat dörtte kalkmış, tıraş olmuş ve yine yola çıkmıştı.

Locus dergisinin son sayısında Flanagan'larm evinin bir fotoğrafı ve semtlerinin adı vardı. Metcalfe şehri iyi bilirdi, mahalleyi buldu. Sonra evi bulana kadar henüz uyanan sokaklarda dolaştı. Kolonyal cepheli bir evdi,

demir parmaklıklar ve ağaçlar arasından görünüyordu. Çakıllı bir yolu vardı. İyice parlatılmış kurşuni limuzin kapının önündeydi.

Otomobilini yarım blok ötede, evi görebileceği bir yere park etti. Gidip kapıyı çalmanın âlemi yoktu. Flanagan'ın konumundaki bir adamın halkla arasında etten bir duvar olmalıydı. Adam kapıdan çıkıp otomobiline binerken harekete geçmeliydi. Ama hızlı olmak zorundaydı.

Saat sekizde şoför evin yan tarafından göründü ve limuzinin yan kapısını açtı. Eline bir güderi alıp çamurluğu parlatmaya başladı. İşte Metcalfe'in istediği işaret buydu. Yavaşça otomobilinden inip çabucak bir çalılığın arkasına saklandı.

Çakılda ayak sesleri. Şoför yaklaşıyordu. Metcalfe cebindeki tabancayı sıkı sıkı kavradı. Adam demir kapıyı çekerken gıcırdayan menteşeler. Uzaklaşan ayak sesleri. Metcalfe'in şansı yaver gidiyordu. Zengin adam dakikti, bürosuna gitmek üzere yola çıkıyordu.

Metcalfe çalılıkların arasından evin kapısını gözetledi. Şoför esniyordu. Saatine baktı. Güderisi elindeydi. Eski bir asker gibi, albay geldiğinde meşgul görünmek istiyordu.

Kapı açıldı. Şoför aracı perdahlamaya koyuldu. Metcalfe saklandığı yerden hızla çıkıp kapıdan içeri girdi, yeni kesilmiş çimlerin üstünde yirmi metre ilerledi. Horace Flanagan beyaz takımı ve hasır şapkasıyla muhteşemdi. Koşan adamı gördü, tabancayı gördü, tam o sırada Metcalfe silahı doğrultup üç metreden nişan aldı.

"Bir dakika" dedi milyoner.

"Yapabileceğim tek şey bu!" diye bağırdı Metcalfe. Şoför elini cebine atmıştı ama Metcalfe'in umurunda değildi. İkisini de haklamaya vakit vardı.

Derken Tina Flanagan açık kapıdan dışarı çıktı. Metcalfe'i ve silahı gördü. "Bu da ne?" dedi, "Burada ne arıyorsunuz?"

Gözleri Metcalfe'in gözleriyle buluştu. Gülümsüyordu kız, sanki sahnedeydiler. Sonra bir şeyler hissetti, kaşları çatıldı, dudaklarıyla sessiz bir soru sordu. Bir saniye bile dolmadan, aralarında sanki sözcükler uçuştu, soruların hepsi değil, cevapların da hepsi değil ama bir anlayış seli, ömrünün sonuna kadar düşünmeye yetecek kadar.

Şoförün silahı ortaya çıkarken Metcalfe'inki titredi. Flanagan saldırganın yüzündeki kararsızlığı gördü ve korumasına seslendi ama çok geçti. Şoför

iki kere ateş etti ve Metcalfe yere düştü.

"Baba, neler oluyor?" diye haykırdı Tina, "Onu tanıyorum! Montreal'de çalışıyor."

"Gitme yanına, Tina. Benimle gel. İçeri gel."

"Seni neden vurmak istedi?"

"İnsanlar delice şeyler yaparlar. Bırak, içeri gel."

Metcalfe'in neler olduğunu düşünmek için birkaç saniyesi vardı. Acımıyordu bir yeri. Kayıp gittiği yer hiç de kötü değildi. İyi bir sondu bu. Laura ve Maggie zengin olacaktı. Laura'nın annesi iyi bir bakım görecekti. Kendi hayatı sönmüştü ama buna mecburdu. Tek yol buydu. Flanagan'ı öldürüp sonrasının üstesinden gelmeye çalışmaktan çok daha iyiydi.

Şoför diz çökmüş, tarafsız gözlerle onu inceliyordu. "Gerçek insanı özgür kılmıyor" dedi Metcalfe. Şoför şaşırdı. "Kendi kendini özgür kılmak zorundasın."

MARY HIGGINS CLARK anlatıyor

Sorduklarmda, diğerlerinden daha çok sevdiğim bir romanım olmadığını söylerim hep. En sevdiğim evladımı sormak gibi bir şey bu.

Kısa hikâyelere gelince iş değişiyor. Beni çok tatmin eden bir iki hikâyem var. En sevdiğim diyebileceğimin adı "Kapı Komşusu". Bunu seçtim çünkü müthiş korkutucu bulduğum bir düşünceyi içtenlikle izlediğini düşünüyorum. Bu hikâyede Bree, bitişik müstakil evlerden birinde yaşar, alarmı açıktır ve kendini tamamen güvende hisseder. Seri cinayetler işleyen manyak katil iki evin arasındaki ortak bodrum duvarının briketlerini delerek içeri girer. Bana göre, hepimiz evimizi sığmağımız olarak düşünürüz. Bütün olağan tedbirleri aldığımız halde evimiz saldırıya uğrarsa, durum özellikle dehşet verici hale gelir.

On üç, on dört yaşındayken okuduğum, hep hatırladığım ve çok sevdiğim bir hikâye bana âdeta gel gel diyor. Edgar Allan Poe'nun "Gammaz Yürek" adlı hikâyesi.

Bir hikâyede zevk aldığım bütün unsurlar onda mevcut: Dengesiz bir kafa, masum kurban, sığmağa saldırı.

Poe'nun hikâyesinde, o ihtiyar adamla birlikte ben de karanlıkta, göremediği birinin yanında olduğunu bilmenin dehşetini paylaşıyorum.

Hikâyenin içerdiği ironi de duygularımı tatmin ediyor: Kurbanın ölümünün nedeni, gözü ama yüreği sayesinde adalet yerini buluyor.

Hikâyenin son satırı, "O iğrenç yüreğinin vuruşları bu!" hâlâ tüylerimi ürpertiyor.

MARY HIGGINS CLARK'ın en sevdiği kendi hikâyesi:

KAPI KOMŞUSU

Haftalardır farkındaydı. Bodrumdaki alet edevat odasında hazırladığı gizli yerine bir misafir daha davet etme zamanı gelmişti. Sonuncusu, yani Tiffaıy'den beri altı ay geçmişti. Yirmi gün dayanmıştı Tiffany, ötekilerin çoğundan daha fazla.

Bree Matthews'u davet etmenin anlamı yoktu, biliyordu bunu. Pencereleri temizlemek, halıyı elektrikli süpürgeyle süpürmek, mobilyaları cilalamak, girişi süpürmek gibi her günkü işlerini yaparken kendi kendine kapı komşusunu seçmenin tehlikeli olduğunu hatırlatıyordu. Fazla tehlikeli. Ama kapısını çalıp da onu içeri buyur ettiğinden beri aklından çıkmıyordu kız. Girişte durup kollarını kavuşturmuş, bitişikteki evinin akmasının onun çatısından kaynaklandığında ısrar etmişti.

"Eve çeki düzen vermek için ödediğim parayla tamircim Buckingham Sarayı'nı elden geçirirdi" demişti. "Ama ne zaman yağmur yağsa Niagara Şelalesi'nde oturuyormuşum gibi oluyor! Her neyse, tamircim kabahatin sizin evinizi elden geçirende olduğunda ısrar ediyor."

Kızın öfkesi onu heyecanlandırmıştı. Küstah bir Kelt güzeliydi, lacivert gözleri, beyaz teni ve mavikara saçları vardı. Otuzuna yaklaştığını tahmin etmişti, genellikle beğendiği kadınlardan daha yaşlı ama çok çekici. Uzanıp ona dokunmak istiyordu, kapıyı kapamak, onu içeri hapsetmek.

Kıpkırmızı olmuş, sızıntının kendi çatısından gelmesine imkân olmadığını, o takdirde kendi evinde de akıntı olacağını anlatırken kekeleyip durmuştu. Bir başka tamircinin fikrini almasını önermişti. Bir inşaatçının yanında on beş yıl çalıştığım, tuttuğu tamircinin berbat bir iş yaptığını söyleyecekti az kalsın ama çenesini kapamayı becermişti. Onunla ya da eviyle ilgilendiğini göstermek istemiyordu, hatta herhangi bir şeyin farkında olduğunu...

Birkaç gün sonra, dışarıda, garaj yolunun iki yanına camgüzelleri dikerken gelip özür dilemişti. Öğüdünü dinleyip başka bir tamirci çağırmış, yeni gelen de eskisinin berbat bir iş yaptığım söylemişti. "Mahkemede

görüşeceğim o adamla" diye yemin ediyordu kadın. "Mahkeme celbini çıkardım bile."

Sonra, kızın dostça tavrından güç alıp budalaca bir şey yaptı. Birlikte, yüzleri bitişik evlerine doğru dururlarken yine kızın ön penceresindeki yan yatmış stor perdeyi gördü. Deli ediyordu bu stor onu. Kendi ön pencerelerindeki storlarla kızmkiler tam hizadaydı ama o yana yatmış stor onu karatahtaya sürten bir tırnak gibi rahatsız ediyordu işte. Bu yüzden onu tamir etmeyi teklif etti.

Kız o rahatsız edici stora, şimdiye kadar hiç görmemiş gibi baktı. "Teşekkürler ama boşverin" dedi. "Sızıntının berbat ettiği yerler onarılır onarılmaz dekoratör perdeleri takacak. Bunu da o zaman tamir eder."

"O zaman" birkaç ay sonra anlamına geliyordu muhtemelen ama yine de kızın reddetmesine memnun olmuştu. Kız kaybolduğunda polis soru soracaktı. "Bay Mensch, Bayan Matthews'u evinden biriyle çıkarken gördünüz mü?" diye soracaklardı. "Son zamanlarda hiç ziyaretçisi oldu mu? Onunla tanışıyor muydunuz?"

Gerçeği söyleyecekti: "Sokakta rastlaşırsak bir iki kelime ederdik. Galiba genç bir adamla çıkıyor. Arada bir onunla da bir çift laf etmişliğim vardır. Uzun boylu, otuz yaşlarında. Sanırım adı Carter. Kevin Carter."

Polis muhtemelen zaten Carter'ı biliyor olacaktı. Bree Matthews kaybolduğunda önce en yakın arkadaşlarıyla konuşurlardı.

Tiffany hakkında hiç sorguya çekilmemişti. Birinin soru sorması için herhangi bir neden yoktu. Arada bir müzelerde onunla karşılaşmıştı. Genç kadınlarının birkaçını müzelerde bulmuştu. Üçüncü ya da dördüncü karşılaşmalarında Tiffany'ye baktığı resim hakkında ne düşündüğünü sormuştu.

Ondan hemen hoşlanmıştı. Güzel Tiffany, öylesine çekici, öylesine akıllı. Gustav Klimt'te olan hayranlığını paylaşan bu adamın kendisi gibi olduğuna, güvenilir biri olduğuna inanmıştı. Otomobiliyle Georgetown'a geri götürme teklifine minnettar olmuştu. Metro istasyonuna yürürken otomobiline almıştı kızı,

Tiffany onu bayıltan iğneyi hissetmemişti bile. Arabanın döşemesine yığılmıştı. Tam garaja gireceği sırada, Bree Matthews evinden çıkmak üzereydi. Garaj kapısı otomatiğine basarken kıza başıyla selam vermişti. O zaman kızın "bir sonraki" olacağını bilmiyordu tabii.

Sonraki üç hafta boyunca her sabah bütün boş zamanını Tiffany'ye ayırmıştı. Gizli yeri ışıl ışıl, neşeliydi. Döşeme, yumuşak bir yorgan gibi kaim, sarı bir dolguyla kaplıydı. Odayı kitaplar ve oyunlarla doldurmuştu.

Hatta bitişik penceresiz banyoyu kiraz kırmızısına ve sarıya boyamış, portatif bir duş bile takmıştı. Kızı banyoya kilitliyor, o duş alırken kendisi de gizli yeri süpürüp fırçalıyordu. Tertemiz tutuyordu odayı, dağınıklığa tahammülü yoktu. Kızın üstündeki giysileri yıkayıp ütülüyor, her gün tertemiz önüne koyuyordu, ötekilere de öyle yapmıştı. Ceketini bile temizletmişti, kol ağzındaki o leke onu çıldırtıyordu.

Talihli olduğunu biliyordu. Bütün zamanını seçtiği kadınlarla geçirebiliyordu, çalışmaya mecbur değildi. Paraya ihtiyacı yoktu. Liseden sonra inşaatçının yanında çalışmaya başladığında babası maaş çeklerini ona vermesini emretmişti. "Bunları senin için biriktiriyorum August" demişti babası. "Kadınlara para harcamak boşunadır. Hepsi annene benzer, elindeki her şeyi alıp başka bir adam uğruna seni terk ederler. Evlendiğimizde çok genç olduğunu söylemişti, on dokuz yaş bebek sahibi olmak için çok erken demişti. Ben de ona annem için erken değildi, demiştim."

On yıl önce babası ölmüştü ve August, kuruşları sayarak geçirdikleri onca yıl boyunca babasının parayı tahvile yatırdığını öğrenip çok şaşırmıştı. Kendisi, August Meıısch, otuz dört yaşında bir milyonu aşkın doların sahibiydi. Birdenbire, artık seyahat edebileceğini, istediği gibi yaşayabileceğini anlamıştı, yıllar boyu geceleri evde oturup babasının, annesinin onu bebekken nasıl ihmal ettiğini anlatışını dinlerken hayalini kurduğu gibi. "Seni saatlerce bebek parkında bırakırdı. Ağladığında biberon ya da birkaç kuru bisküvi fırlatırdı. Sen onun esiriydin, evladı değil. Sana masal bile okumazdı. İşten eve geldiğimde seni dökülmüş süt ve kırıntıların içinde öylece bırakılmış bulurdum."

August geçen yıl YVashington'a taşınmıştı. Bu bitişik nizam mobilyalı köhne müstakil evi ucuza kiralamış, kendi tamir etmişti. Her tarafını boyamış, mutfağı ve banyovu parlayana kadar fırçalamıştı. Kira süresi 1 Mayıs'ta bitiyordu, yirmi gün sonra. Zaten ev sahibine de çıkacağını söylemişti. O zamana kadar Bree Matthews'u elde etmiş, başka bir yere gitme zamanı gelmiş olurdu. Yapması gereken tek şey gizli yere yaptığı bütün ekleri baştan aşağı boyamaktı, böylece kimse orada olan biteni tahmin edemezdi.

Son on yılda kaç şehirde yaşamıştı? Hatırlamıyordu artık. Yedi mi? Sekiz? Daha mı fazla? Washington'u seviyordu, daha çok kalmak isterdi ama Bree'den sonra iyi bir fikir olmayacaktı bu.

Acaba nasıl bir misafir olacak, diye düşündü. Tiffany hem kızmış hem de korkmuştu. Getirdiği kitaplarla alay etmişti, ona kitap okumamıştı. Ailesinin hiç parası olmadığını söylemişti August'a, sanki bunun parayla bir ilgisi varmış gibi. Resim yapmak istediğini söylediğinde ona bir şövale ve resim malzemesi bile almıştı.

Gerçekten de Tiffany, ziyareti sırasında bir resme başlamıştı, Klimt'in Öpücük tablosunun bir kopyasına. August o resmi şövaleden söküp atmış, ona verdiği çocuk kitaplarındaki o sevimli resimlerin kopyasını yapmasını söylemişti. İşte o zaman Tiffany açık bir boya kavanozunu ona fırlatmıştı.

Mensch daha sonraki birkaç dakikayı pek hatırlamıyordu. Yalnızca önüne baktığını, ceketi ve pantolonundaki rezaleti görüp kızın üstüne yürüdüğünü.

Ertesi gün ceset Washington kanallarının birinden çıkarıldığında polis kızın eski erkek arkadaşlarını sorguya çekmişti. Yerel gazeteler ve televizyon haberleri bu olayla doluydu, herkes Tiffany'nin kaybolduğu üç hafta boyunca nerede olduğunu merak ediyordu.

Mensch içini çekti. Şimdi Tiffany'yi düşünmek istemiyordu. Odayı tekrar temizleyip Bree için hazırlayacaktı. Sonra kendi bodrumunu onunkinden ayıran briketlerin sıvasını sökmesi gerekiyordu. Briketlerin yeteri kadarını söküp Bree'nin bodrumuna girecek, onu alıp delikten geçirecek, sonra da briketleri yerine yerleştirecekti.

Pazar gecesiydi. Bütün gün Bree'nin evini gözetlemişti. Kız hiç dışarı çıkmamıştı. Carter uğramavalı beri son zamanlarda Pazar günlerini evde geçiriyordu. Mensch adamı en son iki hafta önce görmüştü.

Yarın bu saatlerde burada, yanında olacaktı. Kendisine okuması için bir sürü Dr. Seuss kitabı almıştı. Öbür kitapları fırlatıp atmıştı. Bazılarının üstüne kırmızı boya sıçramıştı. Hepsi Tiffany'nin ona kitap okumayı nasıl reddettiğini hatırlatıyordu.

Yıllar boyu misafirlerini rahat ettirmeye çalışmıştı. Minnet duymamaları onların suçuydu. Kansas City'dekinin biftek istediğini hatırladı. Kocaman bir tane satın almıştı, bulabildiğinin en iyisini. Döndüğünde, dışarıda olmasını fırsat bilip kaçmaya çalıştığını anlayıp kendini kaybetmişti. Sonra ne olduğunu hatırlamıyordu.

Bree'nin daha iyi davranacağını umuyordu.

"Bu da ne?" Bree kendi kendine mırıldandı ertesi sabah. Bodruma inen merdivenin başındaydı. Komşu evin bodrumundan hafif bir kazıma sesi duyuluyordu. Başını salladı. Pazartesi sabahı saat altı ve Bay Mensch, bir kendievinikendintamiretprojesine başlamış!

İçini çekti. Bu kadar erken kalkmak anlamsızdı ama uykusu da yoktu. Fena halde nezleydi, dün kendini o kadar berbat hissetmişti ki bütün gün yataktan çıkmamış, uyuyup durmuştu.

Telefona bile cevap vermemiş, yalnızca mesajları dinlemişti. Annesiyle babası şehir dışındaydı, ninesi aramamıştı, ne de şu malum Bay Kevin Carter.

Şimdi bu nezleye rağmen saat dokuzda mahkemede olmalı, onarması gereken çatı için verdiği parayı tamirciden geri almaya çalışmalıydı. Akıntıdan dolayı eşyanın gördüğü zarar da cabası. Kararlı bir tavırla bodrum kapısını kapayıp mutfağa gitti, portakal suyu sıktı, kahve pişirdi, bir tost yaptı ve mutfak tezgâhına yerleşti. Daha önce hiç mahkemede tanıklık etmedim, diye düşündü. O yüzden böyle sinirliyim.

Bree Bridget'in kısaltılmışıMatthews çabuk sinirlendiğini kabul ediyordu. Geçen yıl bu müstakil evi satın alması bir hataydı ve ona pahalıya mal olmuştu. Cehennem hücresi demeye başlamıştı eve. Yine de akan suların verdiği zarar tamir edildiğinde harika bir yer olacağını kabul ediyordu.

Yargıca söyleyeceklerini gözden geçirdi: "Duvar kâğıtları lekelendi ve soyuluyor. Ninemin İran halısını sudan daha fazla zarar görmemesi için katlayıp plastiklere sardım. Parkelerin cilası gitti ve leke içinde. Şimdi boyacı ve parkecinin gelip dört ay önce pek güzel yapıp bitirdiklerini bir daha elden geçirip benden yine bir servet talep etmelerini bekliyorum.

Tamirciye akıntıyı kesmesini söyledim. Suyun komşumun çatısından geldiğini söylediğinde ona inandım ve zavallı Bay Mensch'i suçladım. Ara duvarımız ortak, Sayın Yargıç..."

Bree kapı komşusunu düşündü, kelleşmeye başlamış gri saçlarını at kuyruğu yapan, sokakta karşılaştıklarında bir merhaba demeye utanan adam. Öfkeyle kapısını çaldığında Bree'yi içeri davet etmişti. Önce bağırmalarını sakince, gözünü kırpmadan dinlemiş, sonra kızarmış, âdeta fısıldayarak suyun kendi çatısından akmış olamayacağını çünkü o takdirde

kendi evinde de akıntı olacağını söylemişti. Başka bir tamirci çağırmaksınız demişti.

O gece Kevin'e, "Zavallı adamın ödünü kopardım" demişti. "Evinin ne kadar düzenli olduğunu görür görmez akan bir çatıya tahammül edemeyeceğini anlamalıydım. Bahse girerim küçükken yaz kampının en derli toplu çocuğu madalyasını almıştır."

Kevin. Ne kadar uğraşırsa uğraşsın onu aklından çıkaramıyordu. Bu sabah onu uzun zamandır ilk kez görecekti. Artık çıkmıyorlardı ama adam onunla mahkemede buluşmakta ısrar etmişti. Mahkemeye gitmeye bayılmıyorum, dedi kendi kendine. Kevin'i görmeyi de hiç ama hiç istemiyorum !

Önce biraz atışmışlar, sonra feci kavga etmişlerdi. Kevin, tamircinin teklif ettiği anlaşmayı kabul etmemekle budalalık ettiğini söylemişti, mahkemede muhtemelen daha fazlasını koparamayacaktı ama zaten çok inatçı bir kızdı, kavgaya bayılıyor ve hep belden aşağı vuruyordu. Bu konuda mantıksız davrandığını da eklemişti, o utangaç küçük komşusuna bağırması da yanlıştı.

Bree, adama özür dilemekten bir hal olduğunu Kevin'e hatırlatmıştı, Bay Mensch de çok tatlı davranmış, hatta oturma odasının penceresindeki storu onarmayı önermişti. Derken, işi tatlıya bağlayacak yerde, Kevin'e asıl kavgaya bayılanın kendisi olduğunu söyleyivermişti, neden hep başkalarının tarafını tutuyordu acaba? İşte o zaman Kevin belki de bir adım geri çekilip ilişkilerini gözden geçirmeleri gerektiğini söylemişti. Bree de öfkeyle bağırmıştı: "Bir şeyin gözden geçirilmesi gerekiyorsa, zaten hiç var olmamış demektir!"

İçini çekti. Bu iki hafta ona çok uzun gelmişti.

Bodrumdan yine kazma sesleri işitildi. Neredeyse yüksek sesle, kes be, diyecekti. Sonra gürültü birdenbire kesildi, garip bir sessizlik çöktü. Bodrum merdiveninde ayak sesi mi vardı? Hızla arkasına döndü. Kapı komşusu elinde bir iğneyle orada duruyordu. Kahve fincanı elinden düşerken iğne çoktan koluna girmişti.

Kevin Carter sinirlerinin tehlike sınırına varacak kadar gerildiğini hissediyordu. İşte Bree'nin mantıklı olmaktan ne kadar uzak olduğunun bir örneği daha, diye düşündü. Bir katır kadar inatçı. Hangi cehennemde bu?

Tamirci Richie Ombert zamanında gelmişti. Aksi suratlı bir adamdı, durmadan saatine bakıp işe yetişmesi gerektiğini homurdanıyordu, Avukatına durumu anlatırken sesini yükseltmişti: "Akıntıyı keserim dedim ama baktım başkasına yaptırmış bile. Hem de bana vereceği paranın kat kat fazlasına. Peki, maliyeti neyse öderim dedim."

Bree gelmediği için küplere binen Kevin, Bakanlık'taki işine gitti. Kızın çalıştığı halkla ilişkiler şirketine telefon etmedi, evden de aramadı. Bundan sonra o arasmdı. Oysa mahkemeden sonra Bree'ye onu deli gibi özlediğini söylemeyi planlamıştı, şimdi bunu kafasından çıkarmaya çalıştı.

Mensch, Bree'nin gevşemiş bedenini bodrum merdivenlerinden aşağı, basamak basamak kaydırdı. Sonra eğilip kızı kaldırdı. Kazan dairesinin duvarında bir delik açmıştı, burası en az dikkati çekecek bölümdü. Briketleri kendi bodrumuna yığmıştı, böylece şimdi bütün yapması gereken kızı gizli yerine yerleştirmek, gidip fazladan birkaç giysi getirmek, sonra da briketleri yeniden yerleştirip sıvamaktı.

Bree hâlâ baygındı, gizli yerine taşıdığında direnmedi. Ayak ve kol bileklerini zincirledi, bir tedbir olarak ağzına gevşek bir eşarp geçirdi. Nefes almasından nezle olduğunu anlamıştı. Boğulmasını hiç istemezdi. Sabahlığını düzeltip üstünü güzelce örttü.

Şimdi kız burada olduğuna göre kendini güçlü, sakin hissediyordu. Ama çabuk

davranmalıydı. Elbiseleri ve çantası alınacak, dökülen kahve temizlenecek. Evden çıktıktan sonra kaybolmuş gibi görünmesi lazımdı.

Mutfaktaki telesekretere baktı, yanıp sönen ışığı birilerinin aradığını gösteriyordu. Garip, diye düşündü. Dün bütün gün dışarı çıkmadığını biliyordu. Telefona cevap vermemiş olabilir miydi?

Mesajları dinledi. Arkadaşlarıydı hepsi. "Nasılsın?"... "Bugünlerde buluşalım"...

"Mahkemede iyi şanslar"... "Umarım tamirciden paranı kurtarırsın."

Mensch mesajları sildi ve bir an mutfak tezgâhına oturdu. Her şeyi düşünmesi çok önemliydi. Dün bütün gün dışarı çıkmamış, telefonlara cevap vermemişti. Peki, yalnızca elbiselerini alıp bu sabah işe gitmiş gibi yapacağı yerde, evi iyice toplayıp Cumartesi gecesi eve hiç gelmemiş gibi yapsa? Kızın o gün dışarı çıktığını, on bir sularında koltuğunun altında bir

gazeteyle yalnız başına geldiğini görmemiş miydi? Kızın sağ salim eve girdiğini başka kim bilebilirdi ki?

Kalktı, lastik eldivenlerini giydi, etrafı gözden geçirmeye başladı. Mutfak lavabosunun altındaki çöp tenekesi boştu. Çekmeceden yeni bir naylon torba aldı, portakal kabuklarını, kahve kırıntılarını ve Bree'nin düşürdüğü fincan kırıklarını içine koydu. Titizce çalışarak mutfağı temizledi, hatta Bree'in ocağın üstünde bıraktığı tencereyi bile ovaladı.

Yukarıda, kızın yatak odasında yatağı yaptı, yanında yerde duran Washington Post'un pazar ilavesini kaldırdı. Gazeteyi çöpe attı. Yatağın üstüne elbisesini bırakmıştı Bree. Onu dolaba astı.

Sonra banyoyu temizledi. Çamaşır ve kurutma makinesi banyoda, pancurlu kapakların ardmdaydı. Çamaşır makinesinin üstünde Pazar günü kızın üstünde gördüğü blucin ve kazak vardı. Yağmur yağmıyordu o sırada ama bir de sarı yağmurluk giymişti. Hepsini aldı. Sonra dolaptan iç çamaşırı seçti. Birkaç kazak ve pantolon daha aldı.

Yağmurluğunu ve çantasını ön kapı girişinde buldu. Saatine baktı. Yedi buçuk olmuştu, gitme zamanı. O briketleri halletmeliydi.

Gözünden kaçan bir şey var mı diye etrafa baktı. Gözü ön pencerenin yan yatmış storuna takıldı. Düzensizlik midesini bulandırıyordu Mensch'in. Elbiseleri, çantayı ve çöp torbasını yere koydu, hızlı ve kararlı adımlarla pencereye gitti. Storun kordonu kopmuştu ama bağlayıp düzeltecek kadar bir parça vardı.

İşi bitirdiğinde rahat bir nefes aldı. Stor şimdi tam ötekilerin hizasmdaydı, kendisininkiler gibi pencere eşiğine değiyordu. Çabucak Bree'nin yağmurluğunu, çantasını, elbiselerini ve çöp torbasını topladı. İki dakika sonra kendi bodrumunda, briketleri yerine koyuyordu.

Bree önce kâbus gördüğünü düşündü, bir Disney Dünyası kâbusu. Gözlerini açtığında, kahverengi boyayla parmaklık gibi boyanmış briket bir duvar gördü. Oda küçüktü, iki metreye üç metre kadar. Kendisi de parlak sarı plastik bir döşekte yatıyordu. "Parmaklık"larm üstünde duvarda sıra sıra çıkartmalar vardı: Miki Fare, Kül Kedisi, Kermit, Miss Piggy, Uyuyan Güzel, Pokahontas.

Ağzında bir tıkaç olduğunu fark etti. Çıkarmaya çalıştı ama kolunu ancak beş altı santim kaldırabildi. Kollarıyla ayakları bir şeyle bağlıydı.

Kafasındaki bulanıklık geçiyordu. Neredeydi? Ne olmuştu? Arkasına döndüğünde mutfakta Mensch'i, komşusunu gördüğünü hatırlayınca paniğe kapıldı. Ağır ağır çevresine göz gezdirdi, gözleri faltaşı gibi açıldı. Oda, her neredeyse, aşırı büyük bir çocuk parkına benziyordu. Bir köşede yığınla çocuk kitabı vardı. Birinin üstündeki yazıyı okuyabildi: Grimm Masalları.

Nasıl gelmişti buraya? Mahkemeye gitmek için giyinmek üzere olduğunu hatırladı. Giymeyi planladığı takımı yatağın üstüne koymuştu. Yeniydi. Şık görünmek istiyordu, gerçeği söylemek gerekirse yargıca değil de Kevin'e. Artık bu kadarını teslim etmesi lazımdı.

Kevin. Mahkemede görünmeyince elbette gelip arardı onu. Başına bir şey geldiğini anlardı.

Ica, temizliğe gelen kadm da nerede olduğunu merak ederdi. Pazartesileri gelirdi. Ica bir şeylerin yolunda gitmediğini anlardı. Bree düşen kahve fincanını hatırladı. Mensch saldırınca mutfağın döşemesinde parçalanmıştı. Ica onun fincan kırıklarını ortada bırakmayacağını bilirdi.

Zihni iyice açılınca, arkasına dönüp de Mensch'i görmeden önce bodrum merdiveninde bir ayak sesi işittiğini hatırladı. Birinin evine bodrumdan girdiğini düşününce ağzı kupkuru oldu. Ama nasıl? Bodrum kapısında çifte kilit vardı, penceresinde de demir parmaklık.

Bütün vücudunu bir titreme aldı. Yok, bütün bunlar tesadüf değildi, dikkatle planlanmıştı. Bağırmaya çalıştı ama boğazından boğuk, hıçkırır gibi bir ses çıktı. Dua etmeye çalıştı, tek bir cümleyi tekrarlayıp durdu: Allah'ım lütfen, Kevin'in beni bulmasına yardım et.

Salı öğleden sonra geç bir saatte Kevin'i, Bree'nin çalıştığı yerden aradılar. Ondan bir haber almış mıydı? Ne bugün ne de Pazartesi işe gelmişti, telefon da etmemişti. Pazartesi mahkemede işinin uzadığını düşünmüşlerdi ama şimdi endişeliydiler.

Kevin Carter on beş dakika sonra Bree'nin ziline parmağını bastırdığında Mensch onu gizlice gözetlemekteydi. Carter'ın çimleri geçip kızın oturma odasının penceresinden içeri bakışını seyretti. Kendi zilini de çalmasını âdeta bekledi ama çalmadı Kevin. Birkaç dakika kararsızca durdu, sonra Bree'nin garaj penceresinden içeri baktı. Mensch kızın otomobilinin orada olduğunu biliyordu. Keşke o araçtan kurtulabilseydi ama bu mümkün değildi.

Carter'ın ağır ağır otomobiline yürüyüp uzaklaşmasını seyretti. Memnun bir tebessümle bodruma indi, her zaman yaptığı gibi, raflarda asker gibi dizilmiş ya da düzenli sıralar halinde duvara asılı duran aletlerine, boyalarına, cilalarına baktı. Bree'nin bodrumuna girmek için çıkardığı briketlerin üstünde şimdi kar kürekleri asılıydı, altlarındaki sıva kurumuştu bile. Hiçbir şey belli olmuyordu. Kazan dairesine, oradan da arkadaki gizli yerine girdi.

Bree sarı döşeğin üstünde yatıyordu, kolları ve bacakları hâlâ bağlıydı. Kız ona baktı, öfkesinin ardında korkunun bütün bedenini kaplamaya başladığını görebiliyordu. Diz çöküp kızın ağzından tıkacı çıkardı. "Erkek arkadaşın seni aramaya gelmişti" dedi. "Şimdi gitti."

Sol kolu ve bacağındaki zincirleri gevşetti. "Bana hangi kitabı okuyacaksın, anne?" dive sordu, sesinde birden çocuksu, yalvaran bir tını belirmişti.

Perşembe sabahı Kevin, FBI ajanı Lou Ferroni'nin odasında oturuyordu. Washington'daki bütün kiraz ağaçları çiçek açmıştı ama pencereden bakarken onları görmüyordu bile. Her şey bulanıktı, özellikle de son iki gün. Telaşla polisi arayışı, sorular, Bree'nin ailesine telefon edişi, FBI'ın işe karışması.

"Bayan Matthews'un kaybolma süresi yeteri kadar uzun, artık onu kayıp kişi olarak kabul edebiliriz" diyordu Ferroni. Ajan, Carter'ın kızın erkek arkadaşı, daha doğrusu eski erkek arkadaşı olduğunu biliyordu. Genç adam Bridget Matthews'la kavga ettiklerini hemen anlatmıştı. Ama kuşkulanılacak birine benzemiyordu, zaten nerede olduğunu da ispat edebiliyordu.

Bridget ya da herkesin çağırdığı gibi BreeCumartesi günü evindeydi, bu kadarını öğrenmişlerdi. Ama Pazar günü onu gören ya da onunla konuşan birini saptayamamışlardı, Pazartesi de mahkemedeki duruşmasına gelmemişti.

"Üstünden bir daha geçelim" diye önerdi Ferroni. "Anlattığınıza göre Bayan Matthews'un evini temizleyen kadm Pazartesi sabahı geldiğinde yatağın yapılı, bulaşıkların da yıkanmış olduğunu görüp şaşırmış." Ferroni temizleyici kadınla zaten konuşmuştu ama Carter'ın hikâyesinde bir aksaklık olup olmadığını denetlemek istiyordu.

Kevin başıyla onayladı. "Bree'nin kaybolduğunu anlar anlamaz Ica'yı aradım. Bree'nin ev anahtarı onda var, beni içeri soktu. Ica bana Pazartesi sabahı eve girdiğinde yatağın neden yapılmış olduğunu ve bulaşık makinesinin neden çalıştırıldığını anlamadığını söyledi. Hiç de normal değildi bu. Bree, Pazartesileri yatağını yapmazdı çünkü Ica o gün çarşafları değiştiriyordu. Bu demek ki Bree, Pazar gecesi yatağına yatmamış ve Cumartesi ile Pazar gecesi arasında bir zaman kaybolmuş."

Ferroni içgüdüsüyle Kevin Carter'ın yüzündeki ıstırabın gerçek olduğunu anlıyordu. O halde elde kim vardı? Richie Ombert, Matthews'un mahkemeye verdiği, dosyasında da küfretmek ve tehditkâr davranışta bulunmaktan birkaç şikâyet olan tamirci. Hiç de sevimli bir adam değildi ve şu anda baş şüpheliydi.

Henüz Ferroni'nin Carter'a söyleyemediği bazı şeyler vardı bu dosyada. CVAP'ın, yani FBI'ın Cinayet Vakalarını Araştırma Programı'nın bilgisayarı, belirli bir biçimde kaybolan bazı genç kadınların izini sürmekteydi. İlk ipucu on yıl önce California'da genç bir tiyatro okulu öğrencisi kaybolduğunda kaydedilmişti. Cesedi üç hafta sonra bulunmuştu. İşin acayip tarafı ceset bulunduğunda üstünde kaybolduğu sıradaki giysiler olmasıydı ama hepsi yeni yıkanmış, ütülenmişti. Herhangi bir tecavüz belirtisi, aşikâr ölüm nedeni dışında herhangi bir şiddet izi yoktu. Peki, üç hafta boyunca neredeydi?

Kısa bir süre sonra CVAP bilgisayarı Arizona'da çarpıcı benzerlikte bir vakaya işaret etti. Sonra New Mexico'da, sonra Colorado... Wisconsin... Kansas... Missouri... Indiana... Ohio... Pennsylvania'da... Son olarak da altı ay önce burada, Washington DC'de bir resim öğrencisi, Tiffany Wright kaybolmuştu. Cesedini kayboluşundan üç hafta sonra bir kanaldan çıkarmışlardı ama fazla kalmamıştı orada. Suyun verdiği zararı bir yana bırakırsanız giysilerinin hepsi temizdi. Tek tuhaf fark, bluzundaki, ressamların kullandığına benzer küçük kırmızı yağlıboya lekesiydi.

Bu minicik ipucundan giderek resim öğrencilerini araştırmaya başlamışlar, kızın sınıf arkadaşlarını gözden geçirmişlerdi. Ama şimdiye kadar bir sonuç alınamamıştı. Muhtemelen Bridget Matthews'un kayboluşu ile Tiffany Wright'ın ölümü arasında bir bağ yoktu. Seri cinayetler işleyen katil aynı şehirde iki kez saldırmamıştı şimdiye kadar...

"Bayan Matthews herhangi bir sanat dalıyla ilgileniyor muydu?" diye sordu Ferroni. "Örneğin hobi olarak resim yapar mıydı?"

Kevin başını salladı. "Aslında daha çok müziği ve tiyatroyu severdi" dedi. "Sık sık Kennedy Merkezi'ne giderdik."

Giderdik mi? Niye geçmiş zaman kipini kullanıyorum ki? Aman Allah'ım, hayır!

Ferroni notlarına baktı. "Bay Carter, şunun üstünden tekrar geçmek istiyorum. Siz evin geneline aşinasınız. Temizlikçi kadınla içeri girdiğinizde dikkatinizi çeken bir şey var mıydı?"

Kevin adama baktı kaldı, kaşları çatılmıştı.

Ferroni derhal, "Ne düşündünüz?" diye sordu.

Kevin'in yüzü perişandı. "Tuhaf bir şey vardı" dedi. "Bunu o zaman da hissetmiştim. Ama ne olduğunu bilmiyorum."

Ne zamandır buradayım? Bree kendi kendine soruyordu. Günleri saymayı unutmuştu. Üç mü? Dört mü? Hepsi birbirine karışmıştı. Mensch kahvaltı tepsisiyle yukarı çıkmıştı. Bir saat içinde yine gelecek, ona kitap okumasını isteyecekti.

Gayet katı bir düzeni vardı. Sabahları elinde temiz giysilerle, bir bluz ya da kazak, bir blucin ya da pantolonla aşağı iniyordu. Anlaşılan onu bayılttıktan sonra dolaplarını gözden geçirmiş, yalnızca yıkanabilen giysileri almaya dikkat etmişti.

Sonra ellerini çözecek, bacaklarmdaki zinciri bileklerinden birbirine bağlayacak ve onu banyoya götürecekti. Temiz giysileri bir iskemleye koyar ve onu içeri kilitlerdi. Bree duşu daha açmadan onun elektrik süpürgesini çalıştırdığını işitirdi.

Kaçmanın bir yolunu bulmayı ne kadar düşünürse düşünsün, beceremeyeceğini biliyordu. Bileklerindeki zincirle ancak küçük adımlar atabiliyordu, demek ki ondan hızlı koşamazdı. Kafasına vurup da adamı sersemleteceği bir şey yoktu, yani yukarı çıkıp kendini dışarı atacak kadar bir zaman bulamazdı,

Nerede olduğunu biliyordu şimdi: Mensch'in evinin bodrumunda. Sağdaki duvar kendi eviyle ortaktı. Polis onu arıyor olmalıydı. Kevin onlara çatıdaki akıntıdan dolayı Bay Mensch'i nasıl suçladığını söylerdi. Mensch'i soruştururlar ve adamda bir gariplik olduğunu anlarlardı. Ama Mensch düzenini tamamen değiştirmezse, birilerine orada olduğunu haber verme fırsatını bulamayacaktı. Beklemek ve umut etmek, yardım gelene kadar

adamı hoşnut etmek zorundaydı. Ona kitap okuduğu sürece Mensch memnun görünüyordu.

Geçen akşam, satın alması için Roald Dahl'ın kitaplarının listesini vermişti ona. Sevinmişti Mensch. "Hiçbir misafirim senin kadar iyi davranmamıştı" demişti.

Acaba o kadınlara ne yapmıştı? Bunu düşünme, diye kendine sıkı sıkı tembih etti Bree. Korktuğunu göstermek onu endişelendiriyor. İlk başlarda, kendini bırakıp ağladığında, "Beni bırak" diye ona yalvardığmda bunu anlamıştı.

"Çok gürültü ediyorsun" demiş, bir elini ağzına koymuş, diğeriyle de boğazına sarılmıştı. Bir an için onu boğacağını düşünmüştü Bree. Ama sonra adam duralamış, "Ses çıkarmayacağına yemin et" demişti. "Bana kitap okumana izin veririm o zaman. Lütfen, anne, ağlama."

O andan itibaren duygularına gem vurmayı başarmıştı.

Birden kapı tokmağının çevrildiğini işitti. Mensch içeri girdi, yüzü allak bullaktı. "Ev sahibim telefon etti" dedi. "Kontratımıza göre kira müddetinin bitmesine iki hafta kala evi başkalarına gösterme hakkı varmış. Yani Pazartesi'den itibaren ve bugün Cuma oldu bile. Bütün bu dekorasyonu kaldırmalı, hem bu duvarları, hem de banyonunkileri bovamalıyım. Kurumaları için de zaman gerek. Bütün hafta sonunu buna ayırmalıyım. Yani bugün birlikte geçireceğimiz son gün Bridget. Kusura bakma. Sanırım bana biraz daha hızla okumalısın..."

O sabah, yani Cuma, saat onda Kevin yine FBI binasında, Lou Ferroni'nin odasındaydı. "Verdiğimiz ilanlar sayesinde Bayan Matthews'un Cumartesi neler yaptığını aşağı yukarı biliyoruz" dedi Ferroni. "Birkaç komşusu Cumartesi öğleden sonra iki sularında sokaktan aşağı doğru yürüdüğünü görmüş. Sarı yağmurluk ve blucin giydiği, çantasının omzunda olduğunda hemfikirler. Yağmurluk ve çanta evde değil. O gün daha sonra neler yaptığını bilmiyoruz ama Georgetown'daki Aıtonio'da tek başına yemek yediğini biliyoruz. Sonra da saat dokuzda Beacon sinemasında yeni vizyona giren Tehlikeli Silah filmine gitmiş."

Bree, Cumartesi gecesi tek başına yemek yemiş, diye düşündü Kevin. Ben de öyle. O çılgın Mel Gibson filmlerini de gerçekten çok sever. Çok gülerdik buna...

"Sonra onu gören yok" diye devam etti Ferroni. "Ama elimizde çok önemli bir bilgi var. Mahkemeye verdiği tamircinin o gece, aynı saatte aynı filme gittiğini öğrendik. Adam sinemadan sonra dosdoğru evine gittiğini söylüyor ama bunu doğrulayacak kimsesi yok. Anladığımız kadarıyla kısa süre önce karısından ayrılmış." Ferroni, tamircinin bir sürü kişiye onu mahkemeye sürükleyen karıya neler yapmak istediğini anlattığını eklemedi. "Bayan Matthews'un o gece eve dönmediği teorisi üstünde çalışıyoruz" diye devam etti. "Otomobille gitmek yerine sık sık metroya biner miydi?"

"Eğer bir yerden dosdoğru başka bir yere gidecekse genellikle ya metroyu kullanır ya da taksiye biner" dedi Kevin. "Park yeri bulmanın bir bela olduğunu söylerdi." Bree'nin kayboluşundan tamircinin sorumlu olduğuna Ferroni'nin inanmaya başladığını görebiliyordu. Geçen Pa

zartesi mahkemede gördüğü Richie Ombert'i düşündü, öfkeliydi adam, sonra yargıç davayı düşürdüğünde havalara uçmuştu. Ama herif numara yapmıyordu, diye düşündü. Bree mahkemeye gelmeyince gerçekten şaşırmış, sonra da rahatlamıştı. Hayır, cevap Ombert değildi. "Başka ipucu yok mu?" diye sordu Ferroni'ye.

FBI ajanı Bree Matthews'un seri cinayetler işleyen bir katilin elinde olduğu teorisini bir an yeniden düşündü. "Hayır" dedi kararlı bir sesle. Sonra devam etti, "Ailesi nasıl? Babası Connecticut'a döndü mü?"

"Mecbur oldu. Salı akşamı Bree'nin ninesi hafif bir kalp sektesi geçirdi. O korkunç tesadüflerden biri işte. Yanında Bree'nin annesi var. Bu yüzden Bay Matthews dönmek zorunda kaldı. Ama her gün konuşuyoruz."

Ferroni içini çekti. "Onlara iyi bir haber vermeyi isterdim." Bree seri cinayetler işleyen katilin elindeyse durum daha iyi, diye düşündüğünü fark etti. Adamın ele geçirdiği bütün kadınlar kaybolduktan sonra birkaç hafta yaşamışlardı. Bu da FBI'a zaman kazandırırdı.

"Peki telesekreteri?" diye sordu Kevin. "Mesaj var mıydı hiç?"

"Pazar gününden kalma yoktu, varsa bile silinmişti" dedi Ferroni. "Tabii kendi evine telefon edip makinenin kodunu kullanarak mesajları almış olabilir."

Kevin başını salladı. Buradan çıkıp gitmeliydi. Ferroni'yle görüştükten sonra Ica'ya telefon etmeye söz vermişti ama önce Bree'nin evine gidip oradan arayacaktı. Nedense, Bree'nin evindeyken kendini ona daha yakın hissediyordu...

Kevin evin önünde park ederken, Bree'nin komşusu, o atkuyruklu adam da evine dönüyordu. Elinde kitapçı torbası vardı. Gözleri karşılaştı ama ikisi de konuşmadı. Komşu başıyla selam verir gibi yapıp bahçesine girdi. Medeni adam olsa en azından Bree'yi sormaz mıydı? diye düşündü Kevin. Belki de utanmıştır, işiteceklerinden korkuyordur.

Kevin, cebinden Ica'nın verdiği anahtarı çıkarıp eve girdi ve kadına telefon etti. "Gelip bana yardım edebilir misin?" diye sordu. "Bu evde beni rahatsız eden bir şey var ama bulamıyorum. Belki senin yardımın olur."

Ica'nın gelmesini beklerken, alt katta huzursuzca gezindi durdu. Oturma odasının kapısında durdu. O neşeli mutfakla burasının zıtlığı çok çarpıcıydı. Burada da, yemek odasında da mobilyalar ve halı naylon

larla örtülüp sudan zarar görmesin diye ortaya çekilmişti. İncecik çizgili, yumuşak fildişi rengindeki duvar kâğıdı lekelenmiş ve kabarmıştı.

Kevin üç ay önce bütün dekorasyon güya bittiğinde Bree'nin ne kadar sevindiğini hatırladı. Hatta evlilikten bile söz etmişler, Bree'nin şehirdeki bu evinden ve hafta sonu için Kevin'in Virginia'da aldığı o harika çiftlik evinden konuşmuşlardı. Kevin acı acı, bağlılık konusunda ne kadar da ihtiyatlıydık, diye düşündü. Ama bir'hiç uğruna kavga etmekten çekinmedik. Her şey o kadar aptalcaydı ki!

Ica o sırada kapıyı çaldı, Kevin'in düşüncelerini böldü. Jamaica'lı kadının güzel yüzü Kevin'inki gibi ıstırap doluydu. "Bu hafta iki saat bile uyuyamadım" dedi. "Bana kalırsa siz de uyumamışsınız."

Kevin başıyla evet dedi. "Ica, bu evde beni huzursuz eden bir şey var, dikkatimi çekmesi gereken bir şey."

Kadın başıyla onayladı. "Ne tuhaf, çünkü ben de aynı şeyi hissettim. Yatak yapılı, bulaşıklar yıkanmış olduğu içindir demiştim. Ama eğer Bree Cumartesi eve gelmemişse, durum açığa kavuşuyor. O evini hiç dağınık bırakmazdı."

Birlikte yukarı, yatak odasına çıktılar. Ica tereddütle etrafına baktı. "Pazartesi geldiğimde bu oda bana farklı gibi geldiydi" dedi.

"Nasıl yani?"

"Nasıl diyeyim... Fazla derli topluydu," Ica yatağa doğru yürüdü. "Bu süs yastıkları... Bree onları şöyle atıverirdi, yani şimdi durdukları gibi."

"Sen ne diyorsun?" diye sordu Kevin, kadının kolunu yakalamıştı.

"Bütün ev... Aşırı düzenliydi. Yatak yapılıydı ama ben bozdum çünkü çarşafları değiştirmek istiyordum. Çarşaflarla battaniye yatağın altına öyle sıkı sıkı sokulmuştu ki zorla çekebildim. Örtünün üstündeki süs yastıkları da karyola başına asker gibi dizilmişti."

"Başka?"

"Evet!" dedi Ica heyecanla. "Geçen hafta Bree bir tencerenin dibini tutturmuştu. Epeyce ovaladım, sonra bir kâğıda biraz tel ve temizleme tozu almasını yazdım, geldiğimde iyice temizlerim demiştim. Pazartesi sabahı tencere ocağın üstündeydi, bundan daha temiz bir tencere görmemiştim. Bree'ını tanırım, o asla böyle bir şey yapmaz."

Aşağı inip mutfağa girdiler. Ica dolaptan pırıl pırıl parlayan bir tencere çıkardı, Kevin'e baktı. "Bir gariplik vardı" dedi. "Yatak fazla derli toplu. Tencere aşırı temiz."

"Ve... ön pencerenin storu tamir edilmiş!" Kevin haykırdı. "Komşu

nunkilerle aynı hizada." Bu sözleri söylemeyi düşünmemişti ama birden, Bree'nin evinde onu rahatsız edenin ne olduğunu anlamıştı.

Şimdi buna dikkat edince, Bree'nin kapı komşusunu düşündü, durmadan pencerelerini temizleyen, çimleri biçen ya da evin önünü süpüren adamı. Nasıl biri olduğunu kim biliyordu ki? Kapısını çalsa Bree onu içeri alırdı. Üstelik storu onarmayı teklif etmişti, Bree söylemişti bunu. Kevin cebinden Ferroni'nin kartını çıkardı ve Ica'ya verdi. "Komşuya gidiyorum. Ferroni'yi ara ve acele buraya gelmesini söyle."

"Yalnızca bir kitap daha. Zamanımız o kadar. Sonra yine beni terk edeceksin, anne, tıpkı onun gibi, tıpkı hepsi gibi."

Mensch'e kitap okuduğu iki saat boyunca Bree onun, anasına hayran çocuktan öfkeli çocuğa dönüşmesini seyretmişti. Beni öldürmek için cesaret topluyor, diye düşündü.

Döşeğin üstünde, yanında bağdaş kurmuş oturuyordu. "Ama hepsini okumak istiyorum sana" dedi, sesi rahatlatıcıydı. "Kitapları sevdiğini biliyorum. Yarın sana duvarları boyamada yardım ederim. İkimiz birlikte çalışırsak çabucak bitiririz. Sonra başka bir yerlere gideriz, ben de sana kitap okumaya devam ederim."

Mensch birden ayağa kalktı. "Bana numara yapıyorsun. Benimle gitmek istemiyorsun. Sen de ötekiler gibisin." Üstüne yürüdü, gözleri kızgınlıkla

kısılmıştı. "Biraz önce erkek arkadaşının senin evine girdiğini gördüm. Fazla meraklı. Blucininin üstünde olması iyi. Yağmurluğunu ve çantanı da almalıyım." Sanki ağlamak üzereydi. "Artık kitap okumaya zaman yok" dedi ve odadan dışarı fırladı.

Öleceğim, diye düşündü Bree. Çılgınca kollarını ve bacaklarını zincirlerden kurtarmaya çalıştı. Sağ kolu yukarı kalkıverdi ve Bree adamın zinciri duvara geçirmeyi unuttuğunu anladı. Kevin'in yan evde olduğunu söylemişti. Gözlerini kapadı ve düşüncelerini yoğunlaştırdı: Kevin bana yardım et. Kevin sana ihtiyacım var.

Zaman kazanmalıydı. Bir tek şansı olacaktı, onu bir an için şaşırtmalıydı. Boştaki zincirle başına vuracaktı, belki sersemletebilirdi. Peki sonra? Gözü çocuk kitapları yığınına takıldı. Belki bir yol bulabilirdi. İlk kitabı kaptı, sayfalarını yırtmaya başladı. Kâğıt parçalarını parlak sarı döşeğin üstüne, oraya buraya saçıyordu...

Günü geldiğini bilmeliydim, diye düşündü Mensch. Bree'nin yağmurluğunu ve çantasını yatak odasındaki dolaptan çıkarıyordu. O Cu

martesi günü giydiği blucini ve kırmızı kazağı hazırladım. Onu bulduklarında diğerleri gibi olacak. Yine aynı soruyu soracaklar: Kaybolduğu günler acaba neredeydi?

Aşağı inmeye başladı, birden durdu. Kapı çalmıyordu. Yağmurluğu ve çantayı yere koydu. Cevap vermeli miydi? Vermese kuşku uyandırır mıydı? Hayır. Kızdan kurtulmalıydı, buradan götürmeliydi. Yağmurluğu alıp bodrum merdiveninden hızla indi.

Bu herif orada, biliyorum, diye düşündü Kevin. Ama cevap vermiyor. İçeri girmeliyim.

Ica çimlerin üstünden ona doğru koşuyordu. "Bay Ferroni yolda" dedi nefes nefese. "Kesinlikle onu beklemenizi söyledi. Zili artık çalmayacakmışsınız. Her şeyin fazla düzenli olduğunu anlatınca çok heyecanlandı. Dedi ki eğer düşündüğü gibiyse, Bree hâlâ sağmış."

Kevin, Mensch'in ön penceresine koşup içerisini görmeye çalıştı. Storun aralıklarından her şeyin tam bir düzen içinde olduğu odayı görebiliyordu. Boynunu eğince girişteki merdivenleri de görebiliyordu. Sonra, kanı dondu. Bir kadına ait deri omuz çantası en alt basamakta duruyordu. Çantayı tanıdı. Onu Bree'ye, doğum gününde hediye etmişti.

Kevin kaldırıma fırladı, boşaltılmamış bir çöp bidonu vardı orada. İçindekileri sokağa boşalttı, bidonu alıp koştu, pencerenin önünde ters çevirdi. Ica dengesi bozulmasın diye tutarken, bidonun üstüne çıktı ve pencere camına bir tekme attı. Paramparça olan canım sivri uçlarını da tekmeleyip evin içine atladı. Merdivenden yukarı fırladı. Bree'nin adım haykırıyordu.

Orada kimseyi bulamayınca paldır küldür aşağı indi, bir an durup ön kapıyı açtı. "FBI'a söyle içerideyim, Ica." Zemin kattaki odalara fırdolayı baktı, sonra bodruma yöneldi.

Nihayet kapının zili susmuştu. Kapıya gelen her kimse uzaklaşmıştı. Mensch acele etmesi gerektiğini biliyordu. Kolunda Bree'nin yağmurluğu ve bir plastik torbayla gizli yerin kapısını açtı. Sonra dondu kaldı. Sarı plastiğin üstüne kâğıt parçacıkları saçılmıştı. Kadın kitapları, onun bebek kitaplarını yırtıyordu. "Dur!" diye bir çığlık attı.

Başı acıyor, boğazı tıkanıyordu. Göğsünde de bir ağrı vardı. Oda altüst olmuştu. Nefes alabilmesi için her şeyi tertemiz etmek zorundaydı! Sonra da kızı öldürecekti.

Banyoya koşup çöp sepetini kaptı, geri koşup yırtık kâğıtları, parçalanmış kitapları içine doldurmaya başladı. Hızla, becerikli hareketlerle bir tek kâğıt parçası kalmayana kadar çalıştı. Bree döşeğin üstünde korkudan titriyordu. Onun yanında diz çöktü, plastik torba elindeydi. Sonra Bree'nin kolu kalktı, bileğindeki zincir adamın yüzüne indi.

Bağırdı, bir an için sersemledi. Sonra bir köpek gibi hırlayarak parmaklarını Bree'nin boğazına geçirdi.

Bodrum da boştu. Neredeydi Bree? Kevin dönüp garaja doğru koşmak üzereydi ki kazan dairesinin arkalarında bir yerde Mensch'in acıyla bağırdığını duydu. Sonra bir çığlık. Bree çığlık atıyordu!

Mensch elleriyle Bree'nin boynunu sıkarken birden başının kuvvetle arkaya çekildiği hissetti, sonra çenesine inen bir yumrukla dizleri büküldü. Afallamıştı, kafasını silkti ve sonra, gırtlağından boşalan bir çığlıkla ayağa fırladı.

Bree uzanıp Mensch'in ayak bileğini yakaladı, çekip dengesini bozdu. Kevin de koluyla adamın boğazına sarılmıştı.

Bodrum merdivenlerinden inen sert ayak sesleri duyuldu, Ferroni ve iki ajanı odaya daldılar. Silahlarını çekmişlerdi. Birkaç dakika sonra, Kevin'in

kollarına sığman Bree, Mensch'in bileklerine kelepçe geçirilişini ve yukarı götürülüşünü seyrediyordu...

İki gün sonra, Bree ile Kevin, Connecticut'ta ninenin yatak ucunda duruyorlardı. "Doktor iyileşeceğini söylüyor, nine" dedi Bree.

"Elbette iyiyim! Ama sen evden haber ver. Bahse girerim o tamirciyi mahkemede kıvrandırmışsmdır."

Bree, Kevin'in yukarı kalkan kaşlarına bakıp güldü. "Nine, adamın anlaşma önerisini kabul etmeye karar verdim" dedi. "Sonunda anladım ki, ben aslında kavga etmekten nefret ediyorum."

MARYHİGGİNS CLARKı en çok etkileyen hikâye:

GAMMAZ YÜREK Edgar Allan Poe

Doğru! Sinirli, çok sinirli, dehşetli sinirliydim ve şimdi de öyleyim, Ama deli olduğumu söylemeniz için bir neden var mı? Hastalık duyularımı keskinleştirdi, yok etmedi, körleştirmedi.

İşitme duyum hepsinden de keskindi. Gökteki, yerdeki her şeyi işitiyordum. Cehennemden gelen sesleri işitiyordum. Peki, o zaman, deli miyim? Dinleyin! Ve görün bütün hikâyeyi nasıl mantıklı bir biçimde, nasıl sakince anlattığımı.

Aklıma o düşünce ilk nasıl girdi, bunu söylemem mümkün değil ama bir kere aklıma düşünce gece gündüz yakamı bırakmadı. Amacım yoktu. Tutkum da yoktu. Yaşlı adamı severdim. Haksız davrandığı olmamıştı bana. Hiç hakaret etmemişti. Altınının pırıltısına da kapılmamıştım. Sanırım gözüydü! Evet, öyle! Bir gözü akbabanın gözüne benziyordu, soluk mavi bir göz, üstüne perde inmiş. O göz bana ne zaman baksa kanım donardı. İşte bu yüzden yavaş yavaş, yaşlı adamın canını almayı kafama koydum, böylece o gözden ebediyen kurtulacaktım.

Şimdi bakın, mesele şu. Deli olduğumu düşünüyorsunuz. Deliler bir şey bilmez. Ama beni bir görmeliydiniz. Nasıl akıllıca hareket ettiğimi görmeliydiniz, nasıl dikkatle, nasıl ileriyi görerek, niyetimi hiç fark ettirmeden işe giriştiğimi! Öldürmeden önceki hafta yaşlı adama her zamankinden daha iyi davrandım. Sonra her gece, geceyarısma doğru, kapısının mandalını yavaşça kaldırıp açtım. Çok ama çok yavaşça. Başımın gireceği kadar açınca, önce içeri her yanı sımsıkı kapalı, hiç ışık vermeyen bir fener soktum, sonra da başımı. Başımı nasıl sinsice soktuğumu görseniz, ah ne kadar gülerdiniz! Çok ağır hareket ettirirdim başımı, çok ama çok

ağır, yaşlı adamı uykusunda rahatsız etmeyeyim diye. Başımı aralıktan onun yatağında yattığını görebilecek kadar içeri sokmak bir saatimi alırdı. Yaa! Delinin teki bu kadar akıllıca davranır mı? Sonra, başım içeri girdiğinde fenerin örtüsünü dikkatle açardım, ah, ne kadar dikkatle, öyle dikkatle (çünkü menteşeler gıcırdıyordu), ancak incecik bir ışık çizgisi o akbaba göze düşecek kadar. Yedi uzun gece her gece tam geceyarısıbunu yaptım ama gözü her defasında kapalıydı, işimi görmem mümkün değildi çünkü beni tedirgin eden yaşlı adam değil, o kem gözüydü, Sonra her sabah, şafak söktüğünde dosdoğru odasına girip onunla cesurca konuşurdum, neşeli bir sesle adını söyler, geceyi nasıl geçirdiğini sorardım. Görüyorsunuz ya, her gece tam on ikide uyurken kendisine baktığımdan kuşkulanması için gerçekten de pek derin sezgili bir adam olması gerekirdi.

Sekizinci gece kapıyı açarken her zamankinden daha da dikkatliydim. Saatin akrebi bile benden daha hızlı hareket ederdi. O geceye kadar ne kadar güçlü, ne kadar dirayetli olduğumu anlamamıştım. Öylesine bir zafer duygusu içindeydim ki kabıma sığamıyordum. Düşünebiliyor musunuz, oradaydım işte, kapıyı azıcık azıcık aralıyordum ve zihnimden hangi gizli düşünceler, işler geçtiğini yaşlı adam hayal bile edemezdi. Aklıma bunlar gelince, doğrusu ya kıkırdadım, belki de beni duydu çünkü bir şey onu dürtmüş gibi birden yatağında kıpırdadı. Şimdi geri çekildiğimi düşüneceksiniz, yok, hayır. Odası kopkoyu karanlık, zift gibi simsiyahtı (hırsız korkusundan kepenkler sıkı sıkı kapatılmıştı), bu yüzden kapının açıldığını görmediğini biliyordum, hep aynı biçimde aralamaya devam ettim, ağır ağır.

Başım içerdeydi, feneri açmak üzereydim ki başparmağım teneke mandaldan kaydı ve yaşlı adam yatağından fırladı ve haykırdı: "Kim var orada?"

Hiç kıpırdamadım, hiç konuşmadım. Tam bir saat parmağımı bile kımıldatmadım ama bu arada onun yattığını da işitmedim. Hâlâ yatağında oturmuş, dinliyordu, tıpkı benim geceler boyunca yaptığım gibi, duvardaki ölüm saatlerini dinlediğim gibi.

Derken hafif bir inilti duydum, biliyordum, ölümcül bir dehşetin iniltisiydi. Acı ya da üzüntü iniltisi değil, yok hayır! İnsan dehşetten ölmek üzereyken ruhun derinliklerinden kopan o hafif, boğuk ses. İyi bilirdim o sesi. Geceler boyu, tam geceyarısı, bütün dünyanın uyuduğu sırada

göğsümün ta dibinden dalga dalga, iğrenç yankılarıyla birlikte yükselirdi, aklımı başımdan alan o dehşet duygusu. Dedim ya, iyi bilirdim.

İhtiyarın ne hissettiğini biliyor, ona acıyordum ama yüreğim de gevrek gevrek gülüyordu. İlk hafif gürültüden uyanıp yatakta kımıldadığından beri öylece gözleri açık yattığını biliyordum. İçini yavaş yavaş korku bürüyordu. Boşuna korkuyorum diye düşünmeye çalışıyor ama beceremiyordu. Kendi kendine, "Bacada rüzgâr uğuldamıştır, sıçan geçmiştir" diyordu ya da "cırcırböceği bir kere cır etti, sonra ötmekten vazgeçti." Evet, öyledir böyledir diye kendi kendini rahatlatmaya çalışıyordu ama beyhude olduğunu anlamıştı. Beyhude çünkü yaklaşan Ölüm'ün kara gölgesi kurbanın üstüne düşmüş, onu sarıp sarmalamıştı. İşte ihtiyar o görülmeyen gölgenin elemi yüzünden, görmese de işitmese de, odada başımın varlığını hissediyordu.

Uzun süre sabırla bekledikten sonra, tekrar yattığını da işitmediğim halde, karar verdim, fenerin küçük, küçücük bir deliğini açacaktım. Açtım da. Ne kadar saklana saklana olduğunu kestirebilirsiniz, sonunda örümceğin ipi gibi tek ve soluk bir ışık çizgisi delikten fırladı ve o akbaba gözün bebeğine vurdu.

Göz açıktı, faltaşı gibi açık. Ona bakarken gitgide hiddetlendim. Tam bir belirginlikle görüyordum, soluk mavi bir göz, üstüne iliklerimi donduran o çirkin perde inmiş. Ama vaşlı adamın yüzünü ya da bedeninin başka herhangi bir yerini göremiyordum çünkü ışığı sanki içgüdüyle tam da o lanet noktaya yöneltmiştim.

Peki size dememiş miydim ki sizin delilik dediğiniz, duyuların aşırı keskinliğinden başka bir şey değil ve işte, kulaklarıma alçak, boğuk, hızlı bir ses geldi, pamuklara sardığınız bir saatin sesi gibi. O sesi de iyi bilirdim. İhtiyarın yürek atışlarıydı. Davulun gümbürtüsü askeri nasıl yüreklendirirse, benim hiddetim de öyle arttı.

Buna rağmen geri durdum, kıpırdamadım. Neredeyse soluk bile almıyordum. Feneri hiç hareket ettirmedim. Işığı gözün üstünde kıpırdatmadan tutmaya gayret ettim. Bu arada yüreğin cehennemi tıpırtısı arttı. Daha hızlı daha hızlı attı yürek, sesi her an daha yüksek, daha yüksek çıktı. İhtiyarın duyduğu dehşet müthiş olmalıvdı! Daha yüksek sesle atı'yordu yürek, evet, her an daha yüksek! İyice kulak verdiniz mi bana? Sinirli olduğumu söylemiştim size: Öyleyim. İşte o sırada, gecenin ölü saatinde, o köhne evin korkunç sessizliğinde, böylesine garip bir ses,

dayanamayacağım bir dehşetle beni titretti. Yine de, birkaç dakika daha durdum, kıpırdamadım. Ama yürek atışları yükseldi, yükseldi! Düşündüm ki bu yürek yerinden fırlayacak, Sonra yeni bir endişeye kapıldım. Ya komşulardan biri işitirse sesi! İhtiyarın vakti gelmişti! Haykırarak feneri açtım ve odanın ortasına atladım. İhtiyar bir kere bağırdı, yalnızca bir kere. Bir anda onu yere sürükledim ve ağır yatağı üstüne devirdim. Sonra sevinçle gülümsedim, buraya kadar işi becermiştim. Ama dakikalar boyunca yürek boğuk bir sesle atmaya devam etti. Ama bu canımı sıkmadı, duvardan işitilmezdi nasılsa. Sonunda ses durdu. İhtiyar ölmüştü. Yatağı kaldırıp cesedi inceledim. Evet, taş, bir taş kadar ölüydü. Elimi yüreğinin üstüne koydum, dakikalarca orada tuttum. Yüreği atmıyordu. Taş gibi ölüydü. Gözü artık rahatımı kaçırmayacaktı.

Eğer hâlâ deli olduğumu düşünüyorsanız, cesedi saklamak için ne akıllıca önlemler aldığımı anlatınca artık öyle düşünmeyeceksiniz. Gece ilerliyor, hızla ama sessizce çalışıyordum. Önce cesedi parçalara böldüm. Kafasını, kollarını ve bacaklarını kestim.

Sonra döşemeden üç kalas çıkarıp hepsini dar da olsa aralara yerleştirdim. Sonra kalasları öyle akıllıca, öyle zekice yerine koydum ki hiçbir insan gözü onunki bileherhangi ters bir şey göremezdi. Yıkanacak giysiler, çarşaf marşaf, çıkarılacak kanlı leke falan yoktu. Çok dikkatli davranmıştım. Her şeyi hesaplamıştım. Hahha!

İşim sona erdiğinde saat dörttü, ortalık hâlâ geceyarısı gibi karanlıktı. Saatin çanı çaldığı sırada, dış kapı da çalındı. İçim rahat açmaya gittim, korkacak ne vardı ki? İçeri üç adam girdi, kendilerini büyük bir kibarlıkla polis diye takdim ettiler. Komşu geceleyin bir çığlık işitmişti, kötü bir şeyler oluyor diye kuşkulanılmış, karakola haber verilmişti, işte onlar da (polisler) evi aramak üzere gelmişlerdi.

Gülümsedim, neden korkacaktım ki? Beylere hoş geldiniz dedim. O çığlığı rüyamda ben atmıştım, öyle söyledim. İhtiyarın köyde olduğunu belirttim, Ziyaretçilerime evin her yanını gösterdim. Aramalarını rica ettim, iyice aramalarını. Sonunda onun odasına da götürdüm polisleri. Onlara hiç dokunulmamış, güvende duran parasını gösterdim. Kendime o kadar güveniyordum ki o coşkuyla odaya iskemle getirdim, yorgunluklarını burada çıkarmalarını arzu ettim, bense, mükemmel zaferimin verdiği çılgınca cesaretle, iskemlemi tam da kurbanın cesedinin huzurla yattığı noktaya yerleştirdim.

Polisler tatmin olmuştu. Davranışlarım onları inandırmıştı. Acayip denecek kadar sakindim. Oturdular, ben sorulara neşeyle cevap verirken, oradan buradan konuştular. Apia çok geçmeden sararıp solduğumu hissettim, keşke artık gitselerdi. Başım ağrıyordu, kulaklarım da sanki çınlamaktaydı ama onlar hâlâ oturmuş sohbet ediyordu. Çınlama iyice belirginleşti, durmadı, daha da belirgin hale geldi. Bu duygudan kurtulmak için daha çok konuştum ama devam etti ses ve kesinlik kazandı... Sonunda anladım ki gürültü kulaklarımda değil.

Kuşkusuz iyice solmuştu yüzüm ama daha bir akıcılıkla, yüksek sesle konuşmayı sürdürdüm. Ama gürültü arttı, ne yapabilirdim? Alçak, boğuk, hızlı bir sesti, pamuklara sardığınız bir saatin sesi gibi. Soluk alamıyordum ama memurlar fark etmedi. Çabuk çabuk, daha coşkulu konuştum ama gürültü durmadan artıyordu. Ayağa kalkıp havai konular hakkında münakaşa ettim, iyice tiz perdeden bir sesle ve elimi kolumu şiddetle sallayarak ama gürültü durmadan artıyordu. Neden gitmiyorlardı? Adamların gözlemleri yüzünden öfkeye kapılmışım gibi sert adımlarla bir aşağı bir yukarı gezindim... Ama gürültü gittikçe artıyordu. Allah'ım, ne yapabilirdim? Ağzım köpürdü, abuk subuk laflar ettim, küfrettim! Oturduğum iskemleyi kaldırıp yerdeki tahtaların

üstüne attım, parçaladım ama gürültü her şeyi bastırmıştı, durmadan artıyordu. Ses arttı... Arttı... Arttı! Polisler hâlâ tatlı tatlı sohbet ediyor, gülümsüyorlardı. İşitmemiş olabilirler miydi? Aman Allah'ım! Hayır, hayır! İşittiler! Kuşkulanıyorlar! Biliyorlar! Dehşete kapılmamla alay ediyorlar!.. Böyle düşündüm, düşünüyorum. Ama her şey bu ıstıraptan daha iyiydi! Bu istihzadan başka her şeye dayanabilirim! Bu iki yüzlü tebessümlere artık dayanamıyordum! Ya haykıracak ya da ölecektim! İşte... Yine! Dinleyin! Sesi daha da arttı, daha da! Daha da! Daha da!..

"Alçaklar!" diye bir çığlık attım. "Niyetinizi saklamayın artık! Kabul ediyorum, yaptım! Kalasları sökün! Burada, burada! O iğrenç yüreğinin vuruşları bu!"

JOE GORES anlatıyor

1957'de Tahiti'de saman çatılı bir evde yaşıyordum. O zamanlar Tahiti'ye yük gemisiyle, yatla ya da Fiji'den kalkıp ayda iki kere lagüne inen eski bir PBY deniz uçağıyla gelirdiniz. Havaalanı yoktu. Adaların birinden ötekine, kurutulmuş hindistancevizi taşıyan yelkenlilerle gidilirdi. Orada kaldığım bir yıl boyunca Tahiti yedi yüz turist misafir etmişti.

O yıl, ilerleme her şeyi yutmadan önce, Paul Gaugin'i âdeta esir eden esrarlı Güney Denizleri'nin son gölgeli kırıntılarını görebildim. Ayrıca, John Russell, Louis Beck, Robert Dean Frisbie ve Eugene Burdick gibi gerçek Güney Denizi masalları yazanları da okumaya başladım. Stanford'daki lisansüstü tezim bu yazarlar üstüneydi, şaşkın danışmanıma sus payı olarak da tezime Conrad, London, Michener ve Maugham'ı katmıştım.

Sonraki üç yılımı Doğu Afrika'da geçirdim. Orada Robert Ardrey'in insanın kökenini inceleyen African Genesis adlı çalışması hayatımı değiştirdi. Ardrey sayesinde Gaugin'in en sevdiğim duvar resminin Nereden geliyoruz, neyiz, nereye gidiyoruz?insanın hayatta kalmasına dair en önemli soruları sorduğunu anladım.

Anladım ki Russell, Beck ve diğerleri, hikâyelerini Güney Denizleri'ne oturtarak insanın esas doğasına bir ışık düşürmüşlerdi. Dış uzayın II. Dünya Savaşı öncesi eşdeğeriydi bu denizler. Yarattıkları karakterler bu denizlerin dünyasında her tür destekten yoksundy. Tek başına ayakta kalmayı başarmaları gerekiyordu, yoksa öleceklerdi.

1970'te "Suçlu" adlı bu fütürist hikâyeyi yazdığımda, Güney Denizleri tam bir turistik tatil tuzağı haline gelmişti. Ama bu arada Ardrey, yeni, dehşet verici bir sükûnet manzarası anlattı. Ruhsuz, mekanik, tek amacı insanlığı kontrol etmek olan geleceğin toplumu. Böyle bir toplumda düşman, bireydi.

Dolayısıyla " Suçlu" nun kahramanı, kendi toplumuyla uyum içindeki anlatıcı değildir. Kahraman suçludur çünkü o, Russell'ın "Bıçak"taki Jimmy Lee'si gibi, sınır dışına atılmış bir adamdır ve ya tek başına ayakta kalacak ya da ölecektir.

Jimmy Lee ile birbirlerini görür görmez tanırlardı.

II. Dünya Savaşı'na kadar Güney Denizleri, kuruntularımızda bugün dış uzayın aldığı yeri işgal ediyordu. Büyük Okyanus'un sonsuz ufukları, canavarlarla dolu derin mi derin çukurları, savaş öncesindeki hayal

dünyamızı günümüzün uzayda gezintisi, Yıldız Savaşları ya da Uzay Yolu gibi tetikliyordu. "Orada uzakta" her şey olabilirdi. Orada uzakta belki de bir şey vardı.

Billur gibi bir lagünde demirlemiş yelkenlinizin altında belki de incilerden oluşan bir servet yatıyordu ama çalıların ardında, siz karaya çıkar çıkmaz kafanızı kesecek "kara cavalacozlar" çömelmiş bekliyor da olabilirdi. Polinezyalı bir kız kara mercan kumsalında bir gece sizinle sevişebilir, ertesi gece ise sizi öldürebilirdi. Aşk, zulüm, zaaf dalavere, asalet, yedi erdemin ve yedi günahın hepsi, gökmavi denizlerin, fırtınaların, mercan atollerinin ve yemyeşil volkanik adaların sahnesindeki oyunda yer alıyordu.

John Russell, Güney Denizleri'ni iyi bilirdi ve amansız bir hikâyeciydi. Bir keresinde ucuz bir dergiye hepsi değişik adlar altında yedi hikâye birden yazmıştı. Çoğu Amerikalı için o sırada hâlâ Karanlığın Yüreği olan okyanus dünyasında dolaşmış, yazdığı maceraları yaşamıştı. Nitekim Guadalcanal yakınındaki Russell Adaları'na onun adı verilmiştir.

Russell'ın hikâyeleri güneşle yıkanan egzotik yerlerde geçer. Ani, nefes kesici bir şiddetle dolu olmalarına rağmen derinliklerinde bazen neredeyse büyülü bir esrar vardır. Her zaman da insan karakterindeki bir noktayı gıdıklarlar. Siyahın karşısında beyaz vardır, güçlünün karşısında zayıf, acımasız tacirin karşısında tembel tembel sahilde dolaşan

lar, insanın karşısında ise umursamazken, birden ölümcül olabilen doğa.

1925'te yayınlanan "Bıçak" âdeta Bussell'ın özetidir, basitliğiyle insanı aldatır. Ama her şey vardır içinde. Deniz kazası, umutsuzluk, dehşet, umut, kendine güven ve son olarak da intikam... Her şeye rağmen. Tuhaf bir biçimde, "Bıçak"tan önce okuyacağınız kendi hikâyeme de ilham

vermiştir.

JOE GORES'in en sevdiği kendi hikâyesi:

SUÇLU

Her şey bireysel vericilerden birinin bozulduğu hakkındaki sıradan bir raporla başladı. Pek sık görülmez bu durum ama küçük parçalarda metal yorgunluğuna bazen rastlanır. Bir yurttaşın derialtı vericisinin minyatür akımlarında böyle bir aksaklık görüldüğünde, ana bilgisayar, bağlantı kopukluğunu haber verir ve küçük bir güvenlik sondajı yapılır. Çavuş 1418'in görüntüsünü çağırdım, bir saniye sonra yüzü ekranımda belirdi.

"Verici aksaklığı raporu 31 için bağ kuruyorum. Şüphelinin personel kaydını çıkardınız mı?"

"Size görüntülemek üzereydim Sayın Denetici, efendim."

Personel kaydının istatistik bölümü ekrana yansıdı. Şüpheli iğrenç derecede kaslı, kara saçlı, kara gözlüydü, dört köşe yüzü, çirkin, kaim bir ensesi vardı. Ağırlık 85 kilo, boy 1,87 m, adı 36/204/GS/8219. Haberleşme Merkezi'nde istihdam edilen bir 36. Eyalet, 204, Kent yurttaşıydı.

"Çavuş, bu adam hangi HaMer istasyonundan?"

Çavuşun yüzü kaygılıydı. "Eee... Deneticim, efendim... eee... Buluntular'dan, efendim."

"Buluntular mı? 1418, bu adam Görselİşitsel'de mi çalışıyordu, yoksa..."

"Olumsuz, Deneticim, efendim. O bir... bir Okuma Materyali Dizincisi'ydi, efendim."

"Kitap Depolama bantlarına ulaşabiliyor muydu yani?"

"Olumlu, Deneticim, efendim."

"Bir saat zarfında yeni verici takılmak üzere tıp merkezine teslim olması için 8219 uyarıldı mı?"

"Biz... olumsuz, efendim. 8219 bugün istasyonuna gelmedi, Deneticim, efendim."

Birdenbire iş ciddiye binmişti. "Hastalığını rapor etti mi, 1418?"

"Olumsuz, Deneticim, efendim. Konut birimine bir Helitrans gönderdik ama onların raporu da olumsuz oldu."

Avuçlarım terden sırılsıklamdı. Yurttaş 8219'la bağlantımız kopmuştu! Hatalı bir bireysel verici yalnızca bir kusur sayılabilirdi. Ama bağlantının bilerek kesilmesi bir suçtu çünkü bir Norm Sapması ihtimali olabilirdi.

"Emirler iki dakika sonra" diye sertçe çıkıştım.

Ekranı boşalttım. Tere batmıştım. Uygun eylem elkitabma bakmak için bilgisayarın denetim kombinasyonunu tuşladım. Beklerken, endişe düzeyimi tahmin edip elkitabmda bu düzeydeki ajitasvon için tavsiye edilen psikotropik sakinleştirici dozajını aldım. Mikrobantlar işitsel tarayıcıma doldu. Talimatlar kulaklıklarımda çınlarken iletişim ekranını harekete geçirdim ve yapılacakları Çavuş 1418'e bildirdim.

"Derhal şüphelinin konut birimi kordon altına alınsın. Ancak ben gelmeden bireysel odalarını aramayın. Bütün mevcut konut sakinlerini odalarına kapayın, çalışma istasyonundakileri gözaltına alın ve Sarı Eylem Planı'ın başlatın: Şüpheli 8219 için her noktada, herkes tarafından yoğun arama tarama yapılacak."

"Anlaşıldı, Deneticim, efendim."

"Şüphelinin çalıştığı istasyondaki bütün bireyler Suç Yasasının 18.9 maddesine göre suçlu sayılacaktır: İşe Gelmeyeni Rapor Etmemek."

"Evet, efendim, Deneticim."

Aldığım sakinleştiriciler sayesinde sesim düzgün çıkıyordu. "Ayrıntılı talimat için NORMSAP Denetim'e başvuracağım. Liman Yedi'de beni bir Helitrans beklesin."

Geniş, insana sükûnet verecek kadar soluk koridorları personel aktarım bandıyla geçtim, ellerim biraz titriyordu. Beş yıl önce güvenlik deneticisi olarak 204. Kent'te işe başladığımdan beri bir Norm Sapması olayı görülmemişti. Peki ya Yüce Yetke şüphelinin kitap depolama bantlarına ulaşabilmesi için yapılan güvenlik araştırmasında bir ihmal tespit ederse? Düşünmesi bile tatsızdı. İşimin ayrıcalıklarını seviyordum: Görüntülerim, gözetimli cinsel faaliyetlerim, kimyasal eğlence yardımcılarım... Bana uygun bir eş seçmeleri için Gen Bankası'na sperm sunmayı bile düşünüyordum.

NORMSAP Denetim'de teleekrana adımı ve rütbemi bildirdim. Cevap olarak ekranda bir yüz belirdiği anda, yumruklarım sıkıldı, koltukaltlarım tere battı. Bizzat Hekim Bir'di bu, NORMSAP Araştırma Dairesi'ıin başkanı ve Yüce Yetke'nin üyesi.

"İçeri girin, Denetici." Ekrandan dostça gülümsedi. "Geliş nedeniniz güvenlikten geçti."

İç ofisinin pencereleri kentin baş döndürücü ak kulelerine bakıyordu. Uzaklarda, okyanusa ve geniş plankton çiftliklerine doğru uzanan Üçüncü Park'ın yeşillikleri vardı. Hekim Bir, ufak tefek, hızlı, hareketli bir adamdı, keldi ve kalın gözlükler takıyordu. Bütün bunlar ve hafifçe topallaması zaten onun Yüce Yetke olması için yetip artardı. Ancak genetik denetimden geçmemiş bir anababadan doğanlarda böyle fiziksel acayiplikler olabilirdi ve ancak Yüce Yetke'den birinin böyle acayipliklerle yaşamasına izin verilirdi.

Ağır plastik masasının yanındaki iskemleye oturmamı işaret etti, kalın gözlüklerinin ardından bana delici gözlerle baktı ve gülümseyerek sarı dişlerini gösterdi.

"Bu güvenlik ihlaline epeyce çabuk el koydunuz, Denetici. Eğer Suçlu 8219 çabucak yakalanırsa bir azardan daha ciddi bir şeyle karşılaşmayacaksınız."

Rahatladım. Hekim Bir, pencerenin yanında duruyordu, dönünce gözlüklerinde ışık kürecikleri parladı.

"Bazı ipuçlarına işaret eden birkaç nokta var. Gen Bankası'ndaki kayıtlara göre babası uzaygemisi telemetrisiyle uğraşan dürüst, çalışkan bir adammış. Ama annesi, evdeki teleekranı bilerek parçaladıktan sonra görülmedik derecede aşırı miktarda kimyasal yardımcı alarak ölmüş."

"Ben... Bunun önemini kavrıyorum, efendim. Kadm..."

"Acaba?" Birden havası değişmişti. "Anladığınızdan kuşkuluyum. Aşırı doz... Teleekranm parçalanması..."

"Birinci derece kusur, ikinci derece suç" dedim otomatik olarak. O sesini yükseltince ellerim yine titremeye başlamıştı. Ama Hekim Bir'in öfkesi geçmiş gibiydi.

"Doğru, her gece dört saatlik izleme zorunlu olduğuna göre... Şimdi, annesinin bir suçlu olarak dengesizliğine rağmen, 8219 parlak zekâlı bir çocuktu, gerçekten parlak. Kendisinde hiçbir Norm Sapması eğilimi görülmeyince güvenlikten geçti ve talebi üzerine Okuma Materyali Dizini konumuna getirildi. Talebi üzerine, Denetici: Pek herkesin bayıldığı bir konum değil, ha? Kuşkulanmalıydık."

Daha neşeli olduğunu görerek lafa girdim. "Evet, efendim, anlıyorum, efendim, Ben..."

"Umarım anlıyorsundur, Denetici."

"Efendim?" Midem yine kasılmaya başlamıştı.

"Kitapları onun önüne koyan sizin bölümünüz. Sizin bölümünüz bu noktaya kadar soruşturmayı yüzüne gözüne bulaştırdı." Hain bakışları yüzünden bütün kanım çekilmişti. "Örneğin ilk raporunuzda bu yasadışı ameliyatı yapan doktor hakkında hiçbir bilgi yok."

"Yasadışı ameliyat mı, efendim? Ben..."

"8219'un vericisini çıkaran!" diye haykırdı. Ağzının kenarında bir köpük kırıntısı belirdi. Derken yine gülümsedi ve sarı dişlerini tıkırdattı. Bir profesör edasıyla, "Suçlu hakkında üç ihtimal var, Denetici. Lütfen sayın."

Kekeledim. "Birincisi, efendim, sanırım... Sanırım yüksek dozda metamfetamin içerikli kimyasal yardımcı." Başıyla onaylayınca kelimeler ağzımdan daha kolay çıkmaya başladı, "İkincisi, akli ve ruhi dengesizlik. İkisi de yaygındır. Üçüncüsü..."

Durdum. Üçüncü bir ihtimal yoktu.

Ama Hekim Bir'in yüzü gözle görünür derecede solmuştu. Ufak tefek, sakat vücudu irileşir gibiydi. Kalın gözlüklerinin ardındaki gözleri büyümüş, yuvarlaklaşmıştı.

"Aptal!" diye bağırdı. Ağzının kenarı yine köpürdü, bir an için vücudu katıldı kaldı, sanki bir katatoni nöbetine tutuluyordu. "Genetik mutasyon, budala! O adam genetik bir mutant olabilir! Bul onu! Yakala!"

Çın çın çınlayan koridorlardan koşarak havaalanına kaçtım, beddualari hâlâ kulaklarımdaydı. Gerilim yüzünden kusmak istiyordum. Ne yapabilirdim? Nasıl başa çıkacaktım bu işle? Her nasılsa Helitrans'ta yol alırken birkaç sakinleştirici yutmayı becerdim, böylece 8219'un konut birimine vardığımda kendime bir çeki düzen verebilmiştim. Mevcut konut sakinlerinin çoğu kadınlar ve çocuklardı, hepsine sakinleştirici verildiği için onları bireysel odalarına kapatmış olan güvenlik görevlileriyle şen şakrak bir sohbete dalmışlardı. İnsan asansörüyle doğru konut katma yükseltildiğimde onları işitebiliyordum.

Suçlunun mekanındaki sessizliği bozan tek şey çevre denetim biriminin homurtusuydu. Kurallara uygun olarak, merkezi birimin uzun duvarı teleekranla kaplıydı, diğer duvarlar çıplaktı. Elbette pencere yoktu. Pencereler Yüce Yetke'ye mahsustu. Norm Sapması materyalini ortaya çıkarmak acınacak kadar kolay olmuştu. Suçlunun yatak odasında, tünik çekmecesindevdi. HaMer malzemesinden alınmış bir deftere, ki buna sahip olması da yasaktı, kitap bantlarından yasadışı olarak kopya edilmiş alıntılar ve aforizmalar dikkatle yazılmıştı.

İnancıma göre, iktidardakiler halkın özgürlüğünü şiddetli ve ani gasp yoluyla değil, yavaş yavaş ve sessizce tırtıklayarak kısıtlıyor.

Halk, deli değilse, özgürlüklerinden asla vazgeçmez.

Biz ve bizim gibi yürekten inananlar, dizlerimizin üstünde yaşayacağımıza, ayakta ölürüz.

Münevver ve tamamen hür toplumumuzda aklı başında hangi insan böyle deli saçmalarıyla uğraşmak için Varoluş Yoksunluğu tehlikesini göze alırdı ki? Eh, sanırım çok geçmeden bunu anlayacaktım. Ama kolay olmayacaktı. Suçlu öyle çabucak ele geçeceğe benzemiyordu.

Üstelik araya güvenliğin işini zorlaştıran başka vakalar girmişti. Deliren bir plankton çiftliği işçisi bir düzine işçi arkadaşını öldürmüştü, Harita Sektörü 11.4 ve 11.5'te de bir dizi tecavüz olayı vardı. Cinayet ve tecavüz elbette Norm Sapması gibi ciddi bir suç değildi ama soruşturma yapıp uygun para cezasını vermek saha ajanlarını uğraştırdı. Ayrıca Hekim Bir'e bölümümdeki gevşekliğin nereden kaynaklandığını göstermek için, Çavuş 1418'in Suçlu 8219'un kaçışmdaki görev ihmali yüzünden hadım edilmesini ve bundan sonra plankton çiftliklerinde çalıştırılmasını tavsiye etmiştim. Yerine geleni eğitmek zaman almıştı.

Ancak, 8219'un kaçışının on beşinci günü, Çavuş 1419'un sakin, becerikli yüzü teleekranımda belirdi. "Deneticim, efendim, Suçlu 8219'un çevresi kuşatıldı. Harita Sektörü 11.6, koordinatlar Ac, Bf."

Görsel tarayıcım bu sektörü ekranıma getirdi. Üçüncü Park. Hekim Bir'in penceresinden gördüğüm, ilkel atalarımızın "doğal çevre"sine benzeyen yoğun ormanlık bölge. Şimdiye kadar onu bulamamamıza şaşmamalı! Orada nasıl hayatta kalabildi? Üçüncü Park'ta taşınabilir bir çevre denetim birimini kurmak için gerekli güç bağlantıları bile yok!

"Derhal oraya gidelim, Çavuş."

Elkitabı'na göre Norm Sapması Suçluları NORMSAP hekimlerinin teşhis deneylerinde kullanılmak üzere herhangi bir zarara uğramadan ele geçirilmelidir. Bu yüzden birkaç gerilimli dakika geçirdik. Bir anda güçlü kuvvetli, kıpır kıpır, çirkin, kaslı bir vahşi olan suçlu, kordonu yararak Helitrans Birimi Muhafızı'ın yere devirdi. Biniş merdiveninin yarısına tırmanmıştı ki ağ tüfeğini ateşlediler, kıpırdavamadan ele geçti.

Ertesi gün, NORMSAP görevlilerinin, hatta belki bizzat Hekim Bir'iıı teleekran gözetimi altında ilk sorguya başladım.

"Suçlu 8219, bu ilk sorguyla Norm Sapması suçun tespit edilecek. Sonra NORMSAP görevlileri seni muayene ederek lokotomi yoluyla tekrar

toplum içinde yaşayıp yaşayamayacağına karar verecek. Aksi takdirde deneysel teşrihe tâbi tutulacaksın."

"Tabii anestezi yapılmadan, değil mi?" Hiç de kaygılanmışa benzemiyordu. Hatta bu sözleri söylerken tatlı tatlı gülmüştü.

"Maalesef bu bilimsel bir zorunluluk. Ama önce, bugün, sakinleştiricilerden arındırılma işlemi başlayacak..."

"Zaten psikotropikleri kullanmıyorum."

Adamın Fiziki Muayene Veri Formu'na baktım, inanılır gibi değildi ama form, suçlunun herhangi bir kimyasal yardımcı kullanmadığını doğruluyordu. Nasıl dayanıyordu? Bu durum onu daha zor bir rakip haline getiriyordu. Yüklenmeye başladım.

"Suçlu 8219, ortağınızın adını öğrenmemiz gerekiyor, sırtınızdan bireysel vericiyi ameliyatla çıkartan o yoz hekimin."

Dudaklarında yine o garip tatlı gülümseme belirdi. "Kendim yaptım, Den. Bir yiyecek hazırlama bıçağı ve iki aynayla."

Çabucak odası hakkındaki laboratuvar raporlarına baktım. İki küçük el aynası bulunmuştu, bir de üstünde kanının izi olan bıçak. Dışkı atığı biriminin kenarında da bir bireysel verici parçası bulunmuştu. Peki acıya nasıl dayanmıştı?

"Deri tabakasının altından bir bebeğin tırnağı büyüklüğündeki bir şeyi çıkarmak ne kadar acı verir ki, Den?"

"Adım Denetici'dir" dedim soğuk soğuk.

Teleekran monitörüne başparmağıyla bir işaret çaktı. "Başın NORMSAP'taki ahbaplarla belaya girecek diye mi korkuyorsun?" Başını salladı. "Onlar senin bir namussuzluk yapmayacağını bilirler, Den. Kuşaklar boyu genetik denetim sayesinde. Tabii Yüce Yetke denen o küçük, yaradılıştan psikopatlar çetesi tam da bu yüzden benden korkuyor. Ya bende tenetlenemememiş genler varsa..."

"Genetik kontrol son derece önemli nedenlerle başlatılmıştı!" diye sözünü kestim. Yüce Yetke'ye böyle dil uzatması beni çok rahatsız etmişti.

"Çünkü kuşaklar önce nüfus o kadar artmış, her yer öyle kalabalık hale gelmişti ki mevcut saldırganlık düzeyindeki insanlık, muhtemelen patlayıp sürekli bir şiddet yaratacaktı, öyle mi? Elbette. Ama insanları nereye kadar

denetleyeceksin? İnsanlar bir süre sonra insanlıktan çıkıp... başka bir şeye dönüşmez mi?"

Sorgulamayı derhal sona erdirdim. Bu adam beni hasta ediyordu.

Hem NORMSAP hekimlerinin gözleri üstiimüzdeyken gerçekten gergindim. Ama ertesi gün her şeye yeniden başladım.

"Biliyor musun, Den, bütün bu denetimler insanlığın şu muazzam kitlesini akıllı ama iradesiz bir sığır sürüsü haline getirdi. Artık Yüce Yetke'nin gözünde ancak şu plankton çiftliklerindeki dinoflagellateler ya da selentereler kadar önemimiz var. Tabii kimse Yüce Yetke'nin genetik yapısı hakkında bir laf etmiyor..."

"Bunun iyi ve yeterli sebepleri var..."

"Elbette. Saldırganlığı ve rekabetçi ruhu olmayan insan karar veremez. Yüce Yetke'nin bizi yönetmesi için denetlenmemesi gerekiyor. Yüce Yetke'nin iktidar mücadelesi için saldırgan olmaya ihtiyacı var. İktidar için sürekli mücadele halindeler."

Beni hasta ediyordu ama onu konuşturmaya devam ettim. "Böyle bir mücadele olduğunu hiç işitmedik..."

"Tabii ki işitmedin" diyerek sırıttı. "Ama bahse girerim, o mücadeleyi kaybedenlerin elinden yetkileri, çocukları almıyor, bir daha çocuk sahibi olamıyorlar. Demek ki... Benim bir benzerim yok. İktidar yapısının dışındaki, genleri kontrol edilmemiş tek kişi benim. Bu yüzden ele geçirilmem gerekiyordu."

"Sahi mi? Peki, bu dediğin 'kontrol edilmemiş genlere nasıl sahip oldun?"

"Mutasyon. Öyle olması gerek. Doğal bir mutantım ben, doğanın fırlatıp attığı. Annemle babam, herkesinki gibi Gen Bankası'nın ürünüydü. Şu halde başkalarıyla aramda gördüğüm farkın tek açıklaması mutasyon. "

"Sen de farklı olduğunu görür görmez, bir hain gibi, kitap bantlarından gizli materyali çıkarttın. Bilgisayar denetimiyle bağlantını bilerek koparttın. Ya harap..."

Kollarını açarak güldü. "Gördün mü, Den? Norm Sapması'nın klasik bir örneği. Neden yaptığıma gelince, kimbilir?"

Sahiden kim bilirdi? Sorgum tamamlanmıştı. Kişisel nakil bandıyla onu NORMSAP DENETİM'e götürdüm. Koridorda işitsel gözetim yoktu. Ona kişisel bir soru sordum.

"Bütün bunları bilerek yaptın, Suçlu 8219. Ama sen deli değilsin, Beyninde Norm Sapması dürtüleri saklı olsa da, neden Okuma Materyali Dizincisi olarak kalmadın?"

Yine aniden sırıtıp omuzuma bir şaplak attı. "Defterimdeki son satırları oku, Den. Küçük suçlar ve harita sektörleri üzerinde düşün. Sonra

mutantlarm fiziksel özelliklerini oku. Sonra da, işi çözdüğünde, mutlu karabasanlar sana! Çünkü durdurmak için bir şey yapmayacaksın."

Tutuklama Görevlisi olarak, NORMSAP Deney Laboratuvarı'nda onu teşrih masasına bağladıklarında gözlem penceresinden seyretmem gerekiyordu. Herhangi bir insan, hiçbir sakinleştirici almadan, bedenindeki organların sistematik biçimde teker teker kesilip çıkarılmasını nasıl böyle sükûnetle karşılayabilirdi?

Ama suçlu garip bir biçimde neşeliydi, hatta sıçrayıp ameliyat masasının kenarına oturdu, küçük bir çocuk gibi ayaklarını salladı. O kritik anda, o odadaki bütün gözlere, beyinlere meydan okuyordu. Yetmişti,

Sırıtarak "Bahse girerim, bir 'ah' bile dedirtemeyeceksiniz bana" dedi.

Sonra alet tepsisinden pırıl pırıl parlayan bir neşter kaptı ve ani bir hareketle boğazını kesti. Kıpkırmızı atardamar kanı fışkırdı, ayrım yapmaksızın muhafızların, hekimlerin ve Yüce Yetke'nin üstüne sıçradı.

Bir suçlunun kendi kendini katletmesi bir dizi trajik olayı tetikledi. Sorumlu NORMSAP ajanları geriatrik atık krematoryumunda Varoluş Yoksunluğu'na mahkûm edildiler. İşte adalet buydu. Gevşek davranmışlardı. Ama Suçlu 8219'un ölümünden topu topu iki gün sonra, Kent ile Hekim Bir'in kır malikânesi arasında vuku bulan bir Helitrans Birimi kazasında Hekim Bir'in karısı ve çocukları öldü. Hekim Bir, bu korkunç kaybın acısını daha unutamamışken, aslında hemen ertesi günistemeyerek NORMSAP radyasyon odasında kilitli kaldı ve kazaen kısırlaştı. Yüksek Yetke onun, "mateessüf', erken emekliye ayrıldığını açıkladı.

Dolayısıyla Suç Dosyası 36/204/GS/8219'u kapatma hazırlıklarına ancak birkaç gün sonra başlayabildim. O meşhur defteri öylesine karıştırarak son satırlara geldim. Bir şey yoktu. Defteri bulduğum gün gördüğüm o aptal duygusallıklardan biri. Biz ve bizim gibi yürekten inananlar, dizlerimizin üstünde yaşayacağımıza, ayakta ölürüz.

Sanırım, hastalıklı bir kafanın bir tür açıklanıasıydı bu. Başka ne demişti? Küçük suçlar. Ve harita sektörleri. Bir de... Mutantlarm fiziki özellikleri mi?

Evet.

Meraklanmıştım. Görsel tarayıcıya harita sektörünün yatay dikey hatlarını yedirdim. Aynı zamanda bilgisayara mutantlar hakkında bir bilgi bandı yüklemesini bildirdim. İşitsel tarayıcımla dinleyecektim.

Hangi harita sektöründe ele geçirilmişti? 11.4? 11.5? Hayır. O sektörlerde bir dizi tecavüz vakası olmuştu. Bitişiğinde Üçüncü Park vardı. Ama bir dakika. Tecavüz küçük suçtu. Harita sektörleri de yan yanaydı. Tecavüzler de Suçlu 8219'un Üçüncü Park'ta saklandığı on beş gün içinde vuku bulmuştu. Ve...

Değşinme ya da mutant, diyordu kulaklıktaki ses. Anababa tipinden, bir ya da birkaç kalıtımsal özellikte ani sapma. Bir gen ya da kromozomdaki değişimden kaynaklanır ve sonuçta yeni bir birey ya da tür ortaya çıkar.

Aniden bir dehşet dalgasıyla inleyerek masanın üstüne büküldüm, elim çılgınca bir sakinleştirici aradı. Kalıtımsal özellikler: Mutantlar, anababanm türünden dişilerle çiftleşerek kendi mutasyonlarmı üretebilirler. Karabasan mı demişti? Tam bir dehşetti bu!

Tecavüze uğrayıp gebe kalan kaç kadm durumu rapor etmemişti acaba? Evli kadınlar, belki. Genetik denetim bile bir ananın bebeğini koruma içgüdüsünü tamamen yok edememiş olabilirdi. Ya da belki aslında kürtaj olmayı umursamayan ama kısırlaştırılmak istemeyen genç kızlar. Tecavüz kurbanları otomatik olarak kısırlaştırılırdı. Belki de çocuğun babasının erkek arkadaşı olduğunu söyleyen, böylece çocuğu doğurmayı ve onun Devlet tarafından yetiştirilmesini garantiye alan kızlar.

Kaç kadm?

Sakinleştiricim sayesinde vine soluk alabiliyor, düşünüp tartıyordum. Böyle bir tek çocuk yaşasa bile Devlet'in özü tehlikeye girerdi. Bir sürü eski tip, asi insan ortaya çıkardı. Görevim belliydi. NORMSAP'a bildirmek. Hemen etkilenmiş sektörler taranır, bütün gebelikler sona erdirilir, bütün kadınlar kısırlaştırılırdı.

NORMSAP'ı görüntüledim. "Hekim Bir, hemen. Güvenlik Denetimi."

"Kendisi bir toplantıda, Denetimci. Uyaracağız."

Bekledim. Yeni bir dehşet bürüdü içimi. Suçlu 8219 benim sorumluluğum altındaydı! O intihar edince, ben de, istemeden de olsa, bu

canavarca Norm Sapması suçuna ortak olmuştum. 8219'un suç ortağı olarak Varoluştan Yoksun tutulurdum!

"Evet, Denetimci?" Yeni Hekim Bir, ekrandan dik dik bana baktı, gözleri biraz fırlaktı. Püskül saçları kafatasının çevresine sahile vurmuş yosun gibi yapıştırılmıştı.

"Ben... efendim..." Adalet bu mu! "Efendim, ben... Suçlu Dosyası 36/204/GS/8219 hakkında başka bir emriniz var mı?"

"O dosya kapandı" diye havladı. "Kapanmış bir dosya hakkında bilgi istediğiniz için, Denetimci, sizin dosyanıza bir tekdir yazılacak."

Ekran boşaldı, ben de tuttuğum nefesimi salıverdim. Yalnızca bir tekdir. Ölümden iyidir. Ne zararı var sanki? Yüce Yetke her şeyin yolunda olduğunu ilan etti. Dosya kapandı. Yüce Yetke daima doğrudur. Ama... Ama...

Yüce Yetke suçlunun şeytani planını şimdi bile bilmiyordu. Onun, ölüm anlamına gelse bile, bildiği tek yolla, dölü genetik denetime tâbi tutulmadan, kendini ve genetik hatalarını yeniden üretmeyi planladığını bilmiyordu. Yüce Yetke benim genetik, her şeyi düzenlenmiş kodumun, beni Devlet'e karşı düzenlenmiş bu korkunç planı açıklayamayacak kadar güçsüz kıldığını da bilmiyordu. Oysa o bunu görmüştü. Yüce Yetke daima doğru muydu yani?

Ellerim öyle kötü titriyordu ki masamın çekmecesini zar zor açıp ihtiyacım olanı buldum ve benim için mümkün olan tek eylemi gerçekleştirdim.

Bir sakinleştirici aldım.

JOE GORES'i en çok etkileyen hikâye:

BIÇAK John Russell

Jimmy Lee'nin hayatını kurtaran, bıçağı bulmasıydı. Bu kesin. Eğer bulmasaydı, Gül Adası sahilinde güneşte çürüyen deniz sülükleri, denizanaları ve diğer türler gibi eli kolu bağlı kıvrılacak ve ölüp gidecekti. Lagünün yanındaki mercan kayalığı boyunca sürünürken sızlanıyor, bir yandan da kazadan arta kalan bir şeyler bulmaya çalışıyordu. Tesadüfen morumsu yeşil havuza baktı. İki kulaç aşağıda, bir bıçağın tanıdık pırıltısını gördü.

Muhtemeldir ki Jimmy Lee'den daha becerikli insanlar bu keşiften teselli bulmazlardı. Örneğin Crusoe. Crusoe alayla karşılardı bunu. Ama herifçioğlu, şöyle adam boyu bir enkazda bulunacak ıvır zıvırla birlikte sahile vurmayı iyi becermişti doğrusu, ha? Tüfekler, kılıçlar, torba torba peksimet, fıçı fıçı rom. Hey yavrum! Niye Jimmy Lee'nin başına böyle bir şey gelmezdi?

Jimmy, o Crusoe herifçioğlunu bilirdi. Dundee'nin kamarasında sayfaları paralanmış bir kitap vardı. Auckland'da Denizci Misyonu'ndan apartmıştı kitabı, geminin mutfağında, sobanın arkasında geçirebildiği tatlı dakikalarda kelime kelime bir ziyafet çekmişti kendine. Aslında madem çok bilmişlikten söz ediliyorböyle muhteşem bir talih kuşunun başına neden konmadığını, neden asla konmayacağını pek de güzel biliyordu... Jimmy Lee henüz bir adam etmediğinin pekâlâ farkındaydı.

Zalim ve sıkıcı hayatındaki bütün başarısızlıklar gibiydi bu da. Her zamanki gibi aşağılayıcı, mahkûm edici, beceriksizce bir şey. İşte başına gerçek bir macera gelmişti, gemi kazası geçirme sırası onundu ve ne bir damla yiyeceği, ne bir aleti, ne de silaha benzer bir şeyi vardı.

Sıfıra sıfır, elde var sıfır. Altı penilik gömleği ve ayağındaki yırtık pantolon hariç.

O pantolon da Aşçı Anderson'un eskisiydi. Aylar önce o korkunç zorba, Jimmy'nin suratına fırlatmıştı, "başkasarada zencilerle domuz gibi yaşamayasm diye..."

"Aslında sana fazla bile, rıhtım faresi suratlı bok" demişti. Bu onun dostça hediye verme biçimiydi. "Allah biliyor ya bu yün kafalı kara kanakaların yarısı bile etmezsin. Yine de beyazsın, hani bir yıkansan, beyaz olacaksın!" Haykırtana kadar Jimmy'nin kulaklarını büktü, sonra bir tekmede başkasaradan dışarı attı, ardından da pantolonu. "Eeeeeeey yaaaaaa!" Aşçının savaş çığlığıydı bu, horoz gibi ötmek ile domuz gibi civaklama arasında bir şey. Nefret ses. "Çırpı bacak. Sütlaç surat. Çorba kazıntısı!" diye haykırıyordu, "Çık dışarı, adam gibi giyinmeden de geri gelme!"

Sonra da adama cehennemi bir ilham gelmiş, işi iyice mesele haline getirmişti. Pantolonun cebi vardı, Jimmy'nin sahip olduğu ilk cep. Aşçı bu cebin olanaklarından marazi bir tutkuyla bahsediyordu. Teorisine göre açıkça kabul etmese bile öyle sanıyordukurbanı umutsuz bir intikam hayali peşindeydi.

"Bak seeen, kıçında ne saklıyorsun bakalım?" dive tutturur, pabucunun burnuyla ya da elinin tersiyle dürtüp canını acıtırdı. "Bıçak, ha? Yoksa cebine bıçak mı sakladın, ha?" Jimmy cebinde bir parça ekmek kabuğu saklamayı bile göze almıyordu ama aşçı ufarak, çenesiz suratını uzatır, sesini şeytani imalarla alçaltırdı. "Say hepsini, anladın mı? Bıçakların hepiciğini say, ben de göreyim. Hele birini aşırırken yakalayım seni, hele bi!"

Jimmy'nin yorucu işinin çoğu bıçaklarla uğraşmaktı. Bileyitaşı ve süngertaşıyla saatlerce elden geçirirdi onları.

İlkin mutfak bıçakları vardı. Kasap bıçakları ve yemekte kullanılan et bıçağı. Ahşap bölmeye parıldayan sıralar halinde asılmışlardı. Çeşit çeşit bıçak. Bir öküzü ikiye bölecek altmış santimlik koca satırdan tutun patates üstünde ameliyat yapabilecek kadar minik, keskin usturaya kadar. Geniş ve ağır istiridye bıçakları vardı. Dundee çok iyi korunmuş bir inci yatağına rastlayıp iyi bir voli vurduğunda tepe tepe kullanılırdı bunlar. İstiridye kabukları da telaşla geçen kokulu bir hafta boyunca güvertede çürürdü. Gemicilerin kınlı kamaları vardı bir de, güvertedeki kara tayfalar bile kendi kamalarını taşıma hakkına sahipti. Bir bağımsızlık ve erkeklik nişanesi olarak kamaları etsiz kıçlarının üstünde, kabadayı kabadayı gezerlerdi.

Bu bıçakların hepsi de Jimmy'nin hevesli bakımından geçerdi. Hepsi şıkır şıkır parlak ve jilet gibi keskindi. Aşçı Anderson hepsini sıkı sıkıya kontrol ederdi ama Jimmy ne yaparsa vapsm ona beğendiremezdi. Adamın takıntısıydı bıçaklar.

Yelkenlideki diğer beyazlar, doğal olarak, işi şakaya vurdular, zorba kafaları böyle çirkinlikleri hep şaka diye görürdü zaten. Bu küçük efendiköle dramını uzaktan eğlenerek gözlüyorlardı. İkinci kaptan Gulbranson iri yarı vücuduyla kıllı kafasını lombozdan içeri uzattığında Jimmy durmadan bıçak biliyor olurdu. Aşçı bir yandan işine bakar, bir yandan da dikkatle, kötü kötü bakan gözlerini ondan ayırmazdı. Gulbranson gevrek bir kahkaha atıp fısıldayarak aşçıyı uyarırdı: "Bu küçük sakarmekeye dikkat et, Anderson. Dikkat et de seni arkadan vurmasın. Gözünün bebeği ışıldıyor. Günün birinde hakkından gelecek, bak gör!"

"Defol! Bu mu? Derisini patates gibi yüzerim alimallah. Denesin de görsün. Sen de görürsün, koca domuz. Topunuz gelse ne yazar!" Aşçı kollarını çırparak, işin düşüncesiyle bile heyecanlanıp ötmeye başlardı.

"Eeeeey, yaaaa!... Yemin billah, belasını arayan varsa beri gelsin, tamam mı?"

Sonra Gulbranson gülerek bir bu ateşli yaratığa bakıp hor görür, bir köşede gıkını çıkarmadan oturan zayıf, sarı saçlı, henüz bir biçime girmemiş delikanlıyı dikkatle seyrederdi. Gulbranson hiç aralarına girmezdi. Kaptan Joe Brett'ten en küçük tayfaya kadar kimse aralarına girmezdi. Açık hava adamıydı hepsi, hayalleri fazla geniş değildi, adadaki ticaret gemilerinin mürettebatından ne fazlaları vardı ne de eksikleri. Kendi çıraklıkları geride kalmıştı. Bu velet hayatta kalacaksa, hakkı olan yeri kendi açmalıydı. O zamana kadar, bütün değeri bıçakları temizlemekten ibaretti.

Jimmy Lee vakasına hükmeden işte bu eski deniz yasasıydı. Jimmy'nin bir ufacık pırıltıdan güç alması da işte özellikle bu nedendendi.

Durmadan kayalara doğru kabaran suyun içindeki şeyi iyice göremiyordu. Ama düz, temiz, madeni pırıltısını seçmişti. Bir bıçak. Bıçak olduğuna göre bildiği bir şeydi: Her gün kullanılan, alışıldık bir nesne. Bıçak olduğuna göre bir amaç ve bir araç sunuyordu... Ölüm kalını arasındaki bütün fark.

Jimmy için tam zamanında ortaya çıkmıştı.

Kaderin onu sürüklediği Gül Adası, Büyük Okyanus'tan artmış sayısız kalıntıdan biridir, Harp gemisi cesametindeki tepelikli bir kaya, kırık kayalıklı bir kumsal, kumsalı çepeçevre kuşatan mercan kayaları. Hepsi herhangi bir haritadaki iğne deliğinden büyük değil. Kimse Gül Adası'na gitmez. Cook Şirketi adaya bilet kesmez. Tacirlerin ve balıkçıların rotasında değildir. Resmi efsaneye göre bir defasında bir Deniz Bakanı etkileyici bir tabela asmak için adaya ayak basmış:

GÜL ADASI AMERİKAN SAMOA'S!

GİRİLMEZ

Kim, niye girecekti, giren nasıl sağ kalırdı ya da istemeden yasak araziye girmiş biri muamelesi görse oradan kendini nasıl dışarı atardı, bunları Bakan belirtmemişti. Okyanus'un çöpleri arasında insana meydan okuyordu tabela; Çapulcu firkateyn kuşlarına ve korsan deniz kaplumbağalarına ciddi bir uyarı.

Ama Dundee buralara gelmeye cüret ettiğinde insanın her şeyi önceden bildiğinin bu muzaffer işareti ortadan kalkmıştı herhalde. Dundee servet

avmdaydı, son olarak Manua Takımadalarında görüldüğü bildirilen, tayfaları tarafından terk edilmiş değerli kereste gemisi, Yackarra'yı bulmayı umuyordu. Nisan'ın on dördünde Gül Adası göründü. Ama onları uyaran tabela falan değildi. Gemi adanın iyice yakınma gelince toplanacak bir şey olmadığını gözlemlemiş ve yüksek eleştirel fikirlerini ortaya dökmüşlerdi.

"Allah bunu da öbürleri gibi yaratmış" diye fikrini belirtti Kaptan Joe Brett. "İyi ki bunun için fatura kesmek zorunda değil... Ne işe yarar bu, Gulbranson?"

Bir çeşit filozof olan ikinci kaptan cevap verdi: "Kimbilir, kaptan. Zavallının tekinin bi işine yarar, bi ihtimal."

Üç gün sonra ve on iki mil kadar güneyde, adaya neredeyse kendileri sığınıp zavallıcıklarşükredeceklerdi. Bu Nisan'ın on yedisinde oldu. Hattın aşağısında, tarihin, her biri bir felaket olan fırtınalarla anlatıldığı bölgenin tamamında hatırlanacaktı o gün...

Terk edilmiş gemiyi bulmuşlardı, bu tamam: Eski bir üç direkli. Çam kerestesi ve sacla bağlı ince çatı sediri, istifleri yüklü olduğu için batmadan kalabilmişti. Gemiye palamar atmak üzereydiler ki Azrail'in kara kanatları gibi bir kasırga üstlerine çöktü. Dümendeki kanaka o anda aklını kaybetti, Dundee'nin ön sereni patlayıp palangasını sürükledi, ön direk de "çat" diye ikiye ayrıldı.

Aşçı Anderson, ganimet hevesiyle sabırsızlanarak öbür gemiye yanaşan ilk kişi olmuştu. Kayığın içinde ayakta durup Jimmy Lee'nin el vermesini beklerken fırtına zincirlerinden boşandı. Kayık şiddetle palasartalara çarptı. Aşçı halatı yakalamaya çalıştı. Önünde Jimmy vardı. Bir çığlık atarak onu geri çekti ve tam kavık batarken eli bir yerde ayağı bir yerde halata sıçrayarak koca vücudunu kurtardı.

Sonra ne oldu? Parçalanan kayık Jimmy'yi nasıl kaldırıp rüzgâr altından Yackarra'nın küpeştesine fırlattı, yarı sersem, hemen hemen boğulmuş durumda, Dundee'nin kopuk kanatlı bir kuş gibi fırtınaya karışmasını nasıl seyretti, metruk gemi sonunda Gül Adası'nın mercanlarına nasıl çarptı da çatı tahtası balyaları ince sac şeritlerimle iş görür birer cankurtaran simidiarasında Jimmy nasıl sahile vurdu? Bütün bunlar neyse ki pek bulanık.

Bıçağın varlığı tutunabileceği ilk olguydu, sıkı sıkı yapıştı bu düşünceye.

Çıkıntılı kayanın üstünde çömelirken artık susuzluğun insanı ateş gibi tutuşturan evresine varmıştı. Düşünmeye başladı (Jimmy için yadırgatıcı bir süreçti bu). Düşündü ki eğer elinde bir bıçak olsa bütün etrafındaki gümrah genç ağaçları ve sarmaşıkları keserek özlerini çıkarabilir. Şurada da, yükseklerde asılı büyük yeşil kavun gibi bir şeyler vardı. Bıçağı bir sopaya takabilse saplarına vurup düşürebilirdi. Emmesi güzel olurdu belki. Hey yavrum! Serin meyve suyunun fışkırıp boğazından aşağı damla damla indiğini hissetti, arzu ve umutsuzluk duygularıyla köpek yavrusu gibi sesler çıkarıp parmaklarını ısırdı.

Çünkü Jimmy yüzmeyi bilmiyordu. Daha da kötüsü, iliklerine işlemişti su korkusu ve korkmakta ne kadar haklı olduğu feci biçimde kanıtlanmıştı. Hepsinden kötüsü de orada, aşağılarda, havuzda pusu kurmuş onu bekleyen ürkünç tehlikelerin farkındaydı... Gözünün ucuyla dalgalanan yüzgeçler, yılankavi kollar görmüştü: Esrarengiz ve adı ağza alınmayacak canavarlar.

... Hayır. Bıçağı çıkarmak için suya atlamaya cesareti yoktu. Ama bıçak oradaydı, elde etmek için gayret gösterilecek bir şey. Böylece ölmek yerine, düşe kalka büyük meyvelerin bulunduğu yere gidip bir ağaca çıkmaya çalıştı.

Ağaca nasıl çıkılır, hiç öğrenmemişti. Kaydı, debelendi ve acınacak biçimde burnu ile baldırını sıyırttı, oturup ağladı. Ama onu oracıkta tekmeleyecek biri yoktu, düşünme süreci de devam ediyordu. Bir süre sonra altı penilik gömleğini çıkarıp ayak bileklerini bitiştirecek biçimde gevşekçe bağladı. Böylece yine denediğinde, kendini yukarı, eğik bir ağaç gövdesinin tepesine çekebildi. Tıpkı ada yerlilerinin yaptığı gibi... Artık hatırlanmayacak kadar eski zamanlardan beri kullanılan bir hile.

Bir meyveyi vura vura koparttı. Kabuğu fena halde sertti ama bir ucunun dokusunu yumuşatmayı başardı. İnce bir sopayı meyvenin dibine kadar sapladı: Bir şey fışkırdı, Jimmy tuzdan çarpılmış ağzını yapıştırdı ve amatör bir kazazedenin şimdiye kadar tatmadığı kadar leziz, canlandırıcı, yürek serinletici bir suyu içine çekti. Jimmy için bu bir mucizeydi. Her halükârda da enikonu bir mucize olarak adlandırılabilir. Jimmy tropik dünyanın yarısının havai çeşmesini keşfetmişti: Sıradan bir yeşil hindistancevizi.

O anda Jimmy'yi kurtaran da buydu. Aslında dehşet, yalnızlık ve umutsuzluk zincirini kırmıştı. Aslında, basit bir amaçtan yaşama güdüsü ve azmini çekip çıkarmıştı. Çıkarmaya da devam etti.

O gece ilk defa, aslanlar, ayılar ve diğer zararlı yaratıkların bozmadığı iyi bir uyku çekti. Gündüzleri öyle hayvanlar olmadığını, etrafta bir kedinin bile saklanamayacağını görebiliyordu. Ama karanlıkta, rüzgârın ve kayalıkların homurtusunda, kim emin olabilirdi ki? Kuru yosunlarını, çıkıntılı kayanın üstüne, tehlikeyi göze almaya cesaret edebilirse, ulaşabileceği silahın yakınma serdi.

Ertesi gün ucu kırık uzun bir bambu sopasını çatal gibi kullanıp bıçağı çıkartmaya çalıştı. Neredeyse hepten elden gidiyordu bıçak ama dibi yoklarken sopasını kıvrım kıvrım kıvrılan, yumuşak, yarı saydam kurdelelerden oluşan tuhaf bir aranjmana saplamış bulundu. Jimmy açlıktan ölüyordu. Yaratığı parçaladı. Isırdı. Önce hafifçe iğrenerek, sonra büyük bir zevkle. Daha sonra bambunun uçlarını ayırarak ve mercanlara sürtüp keskinleştirerek daha iyi bir mızrak sahibi oldu. Aşağı yukarı aynı sıralarda, müteveffa Bay Crusoe'nun başına gelenleri pek de o kadar hayranlıkla düşünmemeye başladı.

Yine tesadüfen şanslı bir keşifte bulundu: Hindistancevizi kabuğunun ipliksi dokusunu büküp ilkel bir ağ yaptı, çakıldan ağırlıklar geçirdi. Biçimsiz alet tırmık işlevi görmedi, bıçağı yakalayamadı. Ama ağı başının çevresinde döndürüp döndürüp kumsalda toplaşan deniz kuşları

na fırlattığında biri yakalandı. Kolay avdı bu, eğer çiğ kuşu çiğ kaya ahtapotu kadar çabuk mideye indirebilseydi, büyük çaplı bir tavukçuluk işine girebilirdi.

Aşçılığa gelince, en müthiş gösterisi buna ayrılmıştı...

Haftalar sonra bu iş bir mesele olarak ortaya çıktı. O zamana kadar kendine büyük hurma yapraklarından bir kulübe, keskin uçlu mercanların üstünde yürümek için hindistancevizinin dış yaprağından sandalet, deniz çekildiğinde kabuklu deniz hayvanlarını toplamak için de mercandan küçük bir çekiç yapmıştı. Bir sapanı, sapanla atmak için taşları, bambu kamışından kaması da vardı. Ev bark sahibiydi artık.

Morumsu yeşil havuzun üstündeki çıkıntılı kayada oturuyordu hâlâ. Alev alev yanan gündoğumu ile cehennemsi günbatımı arasında, sıcağın buğusunda kayaları dans ettiren kızgın öğle vakitlerinde, zindanının bütün o gümbür gümbür gürleyen dairesi içinde, zavallı bir rıhtım faresinin sığınacağı başka bir yer yoktu. Yackarra çoktan parçalanmış, enkazı dağılmıştı. Vuruk keresteler ve çatı tahtası balyaları bir işe yaramıyordu. Oysa Jimmy bıçağı hep bir erkeğin el emeğinin parçası olarak görmüştü:

Uğrunda mücadele edilecek bir rahatlık ve ödül, insanda zorla, ürperten bir yaşama isteği uyandıran hayal.

Bir keresinde, oturup kara kara bıçağı düşünürken, çengele benzer bir şeyle onu nasıl alacağını gözünün önünde canlandırdı. Çengel balık tutmak için de işe yarardı. İstiridye kabuğundan yontulabilir, diye hayal etti, sonra Aşçı Anderson'un sakin gecelerde, "Yankee kemanı" dediği bir aleti kullanarak sabırla ve ustaca istiridye kabuğundan bilezik oyuşunu hatırladı.

Bakın, bir çengel aslında bir bileziğin parçasıdır. Yankee kemanı da, sağlam bir okla yaydan başka bir şey değildir, milini bükmek için iki ilmek yeter. Jimmy zaten bu yönde ilkel denemeler yapıyordu, bu yüzden okla yayını aldı, aşçıdan gördüğü gibi bütün gücüyle bastırıp işe girişti.

Önce istiridye kabuğunda denedi, parmaklarının altından ne kadar şaşırtıcı bir ısı çıktığını fark edince de tahta parçalarında. Başaramadı bir süre. Ama öyle bir an geldi ki kıvrıla kıvrıla yükselen incecik mavi bir duman elde etti, sonra da bambu tozundan çıkan capcanlı bir kıvılcım...

Her kim anlatırsa anlatsın, Jimmy'nin macerasının doruk noktası budur. Şaşılacak nokta budur, gururlanmamız gereken insan potansiyeli de bu. Aşçı yamağı tek başına, öyle Crusoe'nunki gibi ıvır zıvırı olmadan, uğultulu vahşi bir doğadan yiyecek, sığmak, alet ve sonunda da... ateşi söküp almıştı. Hiç de küçümsenmeyecek bir başarı, denebilir. Issız

adalara inanmayacak kadar akıllı bir kuşağın kolayca kuşkuyla bakacağı bir başarı. Ama durum kuşku duyulamayacak kadar açıktı. Bu, Jimmy'nin kurtarılışının tek ve doğrudan sebebiydi.

6 HaziranCuma. 14" 30' G. 68° 11' B. G.D.'den serin rüzgâr. Enkaza dair işaret yok, muhtemelen çok uzaklara sürüklendi ya da tamamen parçalandı. Eğer yarma kadar göremezsek Butaritari'ye dönüyoruz. Öğleden sonra güneyde duman gözlendi, Enkazcılar ya da yanan gemi olduğunu tahmin ederek rotamızı Gül Adası'na çeviriyoruz.

İşte Dundee yelkenlisinin seyir defteri.

Dundee'nin seyir defteri kesinlikle hayal gücünden yoksun bir açık hava kroniğiydi, hâlâ da öyle. Bu yüzden de acıklı kayboluş ve hiç beklenmedik bulunuş tarihleri arasında kavıp bir aşçı yamağından üzülerek ya da başka biçimdebahis yoktur. Dundee bu son iki ay süresince Apia uğrağında onarım görmek için yatmıştı. Yine denize açıldığında formalite icabı birkaç gününü aramaya ayırdı. Jimmy'yi değil tabii, kayıp Yackarra'yı. Jimmy'yi

aramıyorlardı, onun yaşama ihtimali hiç düşünülmemişti. Dundee'nin filikası lagüne girip de mürettebat kumsala bir göz atana kadar... O zaman bile kavramakta güçlük çektiler.

"Bu herif de kim dersiniz?" diye sordu Gulbranson.

Kayalığın kenarında, yan yatmış gün ışığında gözlerini kısarak onlara bakan biri belirivermişti. Güçlü kuvvetli biri, neredeyse çıplak, belinde bir pantolon kalıntısı. Büklüm büklüm kaslarını örten sağlıklı, tunçlaşmış derisiyle bu biri onlara bakarken şaşırmış ve gerginadalarda yaşayan genç bir yerliye benzetilebilirdi. Ama yerlilerin upuzun, gür, mısır püskülü gibi sarı saçları olmazdı! Tabii hiçbir yerli onlara doğru, tanımış gibi, acayip, vahşi bir sesle haykırmazdı.

"Eeeeey, yaaaaaa!" Böyle bir ses.

Kaptan Joe Brett kayığın kıçaltmda oturuyordu. Yanında Gulbranson vardı. Filikanın oturağında ise, akşam yemeği için kaplumbağa yumurtası toplama bahanesiyle gönüllü olan Aşçı Anderson. İki beyaz tayfa kürek çekiyordu çünkü ne bulacağını bilmeyen Kaptan Joe siyahları filikaya almamıştı.

Bütün tayfalar kumsala, sonra da birbirlerine bakakaldılar. "Tövbeler olsun!" dedi Gulbranson. "Jimmy Lee bu!"

Çılgınca bir ihtimaldi bu ama emin olacak kadar da sahile yaklaş

mışlardı. Jimmy Lee olduğunu görebiliyorlardı. Dahasmı da gördüler... Birdenbire o küçük sincabi hortlak çok tuhaf davranmaya başladı. Sıçradı, dans etti. Göğsünü yumrukladı, kollarını çırptı ve bir dövüş horozu gibi öttü.

"Aklını kaçırmış! "diye düşüncesini belirtti Kaptan Joe,

Gulbranson elini kaldırdı: "Dinleyin..."

"Eeeeeey!" diye başladı o garip meydan okuma. Kullanılmaya kullanılmaya paslanmış bir ses ve başka bir şey... alabildiğine coşku. "Görüyorum seni. Sana konuşuyorum, seni bok deniz horozu!" Ardından Aşçı Anderson'un adı işitildi, tam üç kere. "Duydun mu beni? Tencere dibi Kipçüsü seni. Izbirocu seni. Çok aradım seni. Bekleye bekleye hal oldum!.. Eeeeeeey, yaaaaaaa!"

Dinliyorlardı. Hepsi, aptal aptal. Derken her şaşkın yüze, durumu kavramanın belirtileri çöktü... Ama kayanın üstündeki şekil hâlâ sürdürdüğü

eşi görülmedik gösteriyle hepsini yerlerine mıhlamıştı. Döndü. Durdu. Bir an için son, tanımlanamaz bir kuşku ve tereddütle bekledi. Sonra bir zafer çığlığıyla ileri fırladı, temiz, derin bir dalışla suyu yardı. Yeniden görünüp kayaya tırmandığında elinde güneşte parlayan bir şey tutuyordu.

Dört gemici, Aşçı Anderson'a doğru bir göz attılar, Hatırladılar. Dundee'de, efendi ve köle arasındaki o küçük mutfak dramını sahne sahne, ayrıntılarıyla biliyorlardı. O acıyı, zalimliği ve hepsini taçlandıran o ihaneti. Kaşarlanmış kafalarının basit şakacılığıyla da, anladılar. Yani durumu kavradılar... Kaptan Joe Brett'in ciddiyetle onlara özetlediği gibi, özündeki adaleti de: "Öyle zır zır deli de değilmiş, ha!"

Filika çıkıntılı kayaya çok yaklaşmıştı. Aşçı Anderson zehirli bir yaratık gibi çöreklenmiş oturuyordu. Dudaklarının arasından sarı dişleri belirmişti. Gözleri alarm veriyordu. "Bıçak var elinde!" diye cırladı.

Marazi tabiatının bütün şeytanları o kelimelere tükiirmüştü. Hevesle filikanın küpeştesine yaslandı, kendi kaması kınından sıyrılmış, parıldıyordu... Ama Gulbranson, yüzünde hor gören bir ifadeyle bir yumrukta kamayı aşçının elinden, küpeşteden aşağı düşürdü.

"Yok bıçak falan. Bakın!"

Jimmy Lee de kendi silahını yere atmıştı. Filikayı karşılamaya geliyordu, elleri boştu. "Sıçarım bıçağına!" dedi Gulbranson.

"Demiştim sana" diye gevrek gevrek güldü. "Bi gün karşına çıkacak demiştim! Bu küçük sakarmeke bi gün senin hakkından gelecekti... Erkek erkeğe. Hakkının hakkı verilsin... Hile hurda yok!"

Güldü. Hepsi güldüler. Aşçı avını sokamamış yılan gibiydi. Ona kalsa ürküp çekilirdi ama öne ittiler. Son anda yalvarıp sinecekti ama itip kakarak sahile çıkardılar, etrafında halka oldular, o da utanıp vaziyet aldı. Gulbranson hakemlik yapmak için bir adım atınca ayağı bir şeye takıldı, az daha düşecekti, Jimmy'nin dalıp çıkardığı şeydi: Sonunda fırlatıp attığı şey, ince parlak bir metal parçası, çatı tahtalarını bağlayan ince şeritlerden... Gulbranson'a bir şey ifade etmiyordu. Jimmy Lee'ye de. Jimmy tebessüm ederek, güven dolu sert ve güçlühesaplaştı, sonunda hakkı olan aşamayı kazandı, yalnızca yumruklanyla, erkekçe, denizin o kadim yolundan.

REGINALD HILL anlatıyor

Bu eski Sınır Baladı'nı hep sevmişimdir; Ozan Thomas'ın (yani benim gibi ekmeğini uyduruktan kazanan bir herif) Cinler Diyarı'na kaçırılışım,

yedi yıl sonra Cinler Ecesi'nin ayrılık armağanıyla geri dönüşünü anlatır. Armağan şudur: Thomas artık hep gerçeği söyleyecektir. Eh, bu kadar çapraşık bir armağan da görülmemiştir! Bana böyle bir armağan verseler işsiz kalmıştım gitti! Sonra kendi kendime sordum, böyle bir armağanın bir polise etkisi ne olurdu? Bu fikir kafamı kurcaladı çünkü temelde hepimizi ilgilendiren bir sorun. Böylece, bu sorunu fazla ağır olmadan ama ciddi, fazla hafif olmadan ama eğlenceli bir biçimde sunmanın yolunu aradım. Sonuç "Doğrucu Thomas" oldu.

İyi hikâye anlatabilenlere insanı şaşırtacak kadar az rastlanır. Hem iyi hikâye anlatabilen hem de usta üslupçu olanlar daha da enderdir. Stevenson bunların başında gelir. Tuhaftır ama bu iki yeteneğin birbirine zararı dokunabilir çünkü okur anlatıya ayak uydurabilmek için hızını artırır, dilin güzelliklerinin tadına varamaz. "Markheim"m tadına varabilmek için en azından iki kere okumanızı tavsiye ediyorum. Aslında bu gereksiz bir tavsiye. Bir kere okuduktan sonra, özündeki gizi anlayabilmeniz için o sizi yeniden, yeniden çağıracaktır.

REGINALD HILL 'in eu sevdiği kendi hikâyesi:

DOĞRUCU THOMAS

Gece kapkaranlık, bir yıldız bile yok Dizlerine kadar al kanlara battılar Çünkü toprağa düşen kan Akıyor o ülkenin pınarlarından

Suçsuz!"

inanmazlık. Şok. Öfke. Bir içki ihtiyacı.

Müfettiş Tom Tyler, daha yargıç, sanığın serbest olduğunu bildirmeden mahkeme kapısına yönelmişti. Çabuk davranmışsa da Chuck Orgill daha hızlıydı. Sanık sandalyesinden fırlamış, Savın Bayan Avukat Allah'ın Belası Morphet'in kendisini kutlamak için uzattığı eli umursamadan, kadına sevinçle, tam bir ayı gibi sarılmıştı.

Adamın gözleri avukatın kaykılmış perukasının üstünden Tom'un gözleriyle karşılaştı. Bir saniyeliğine, dudakları alayla büküldü. Sonra, daha da kötüsü, âdeta sevecen bir tebessüm belirdi bu dudaklarda ve sol gözkapağını bilgiç bilgiç, bak kaderin cilvesine der gibi, anlaştık mı ortak der gibi, kırptı.

Delirmemek için bir Skoç şarttı. Torn çıkışa doğru omuzlarıyla kendine yol aça açа gitti, derken omuzlayamayacağı kadar sağlam bir gövde çıktı önüne.

"Kaybettin, ha?" dedi Şef Missendon. "O küçük hanımefendinin seni bir güzel temizleyip paklamasına yetiştim neyse ki."

"Dallama avukatlar. Hepsinden nefret ediyorum!"

"Senin yanında da bir tane vardı, hatırlasana!"

"Zıpçıktı pezevenk! Düz yolda yürüse kıç üstü oturur o."

Yoluna devam etmek istedi ama Missendon kolunu yakaladı.

"Savcının bürosundan Smithson burada. Bir saat boş zamanı varmış, bizimle Bryden davasını gözden geçirmek istiyor. Gözünü seveyim, Tom. Şu pezevenk laflarında az ağır ol, lıa?"

Tom kendini Lancashire kışında öğleden sonrası taklidi yapan kasvetin içine atabildiğinde saat ikiye çeyrek vardı. Adliyenin merdivenlerinde Missendon, "Bir içkiye ne dersin?" dedi, "kapanmadan Denizciler'e ulaşabiliriz."

Tom tereddüt etti. Canı hâlâ bir içki çekiyordu ama Denizciler'de karşılaşacağı meslektaşlarıyla birlikte değil.

"Kusura bakmazsanız ben yoluma devam edeyim, efendim" dedi, "Smithson'un dediklerine bir bakmak için Güney'e inmem lazım."

"Bu ne görev aşkı, çok etkilendim" dedi Missendon. Hiç de inanmışa benzemiyordu. "Sonra görüşürüz o halde."

Yürüyüp gitti. Tom onun gözden kaybolmasını seyretti, sonra Yeşil Ağaç'a giden yola saptı.

Ağaç'ın da olumsuz yanları vardı. Adliyeye en yakm bar olduğu için dallama avukatların geleneksel yalağıydı. Vakit geç olmuştu, yine de içerisi bir sürü zom fırlama doluydu. Omzunu bir koçbaşı gibi kullanarak dosdoğru bara giderken ortalığı protestolara ve saçılan şaraba boğdu.

Bardağını çabucak doldurdular. Barın aynasında kendini inceleyince bu çabukluğun nedenini anladı. Tıknaz, adaleli, otuz yaşlarında bir adam, çatık kaşlı, haşin ifadeli. Polis böyle belalılara yaklaşmayın diye halkı uyarır.

Alaycı bir tavırla kadehini kaldırdı. "Uzun bir ömre" dedi. "Ve koşunlar sana Küçük Hanım."

İçti ve sanki sihirli bir dokunuşla, aynadaki görüntüsünün yerini, küfrederek şerefe kadeh kaldırdığı kadmmki aldı.

Bar salonunu, yemek salonundan ayıran kapı kendiliğinden açılmıştı. Bayan Morphet, elinde yuvarlak brendi kadehi, bir adamla el sıkışmaktaydı. Tom adamı tanıdı, Orgill'in dava vekili Walter Lime. Arkadaşları ona "Harry" derdi, polis teşkilatı ise "Sümüklü". Muhtemelen bir kutlama yemeğini bitirmişlerdi ve Sümüklü başka bir suçlu müşterisini hapishaneden kurtarmaya gidiyordu. Öte yandan Allah'ın Belası Küçük Hanım'ın konyağını telaşla bitirmesi gerekmiyordu. Onun hijyenik tahtının önüne getirilmeden önce suçluların tozu alınır, temizlenip paklamrdı.

Kadın şimdi de birtakım "hoşça kal" hoşluklarına gülüyordu, muhtemelen polisi kandırmanın ne kolay olduğu hakkında bir zevzeklik etmişlerdi.

Tom bardan öyle bir hışımla kalktı ki şaraplar yine etrafa saçıldı. Kararlılıkla yemek salonuna yöneldi.

Dava vekili gitmişti. Bayan Morphet, Tom'a, mahkemede polisin gösterdiği kanıtların acınacak derecede uyduruk olduğunu ima ederkenki gibi baktı: Hem şaşırmış hem de ilgisini çekmiş gibi yani.

Tom, "Bir çift lafım var" dedi.

"Özür dilerim, tanıyorum sizi ama tam nereden çıkaramadım..."

"Sahi mi? Yalancı dediğiniz insanlara hiç bakmaz mısınız?"

"Ah" dedi Morphet. "Müfettiş Tyler, değil mi? Tam bu kelimeyi kullandığımı sanmıyorum..."

"Elbette kullanmadınız. Bir avukat için fazla basit olurdu. Ne demiştiniz bakayım? Notlarımı olaydan o kadar sonra yazmıştım ki. Ah, evet, Shakespeare'in Üçüncü Richard'ı gibi, çok eğlenceli olabilirmiş ama tarih kitabı olduğu iddia edilemezmiş."

"Böyle mi dedim?" Hoşuna gitmiş gibiydi. "Hay Allah! Ama böyle erkekçe söyleyince kulağa daha berbat geliyor galiba. Şimdi gerçekten de adliyeye dönmem gerekiyor, söyleyecekleriniz bittiyse..."

"Tehlikeli bir suçluyu sokağa salmanın nasıl bir duygu olduğunu öğrenmek istiyorum."

Kadm olgun kiraz dudaklarını büzdü, "Bilmiyorum, müfettiş" dedi. "Belki siz bilirsiniz. İnsanları sokağa salıp salmamak sanırım sizin görev alanınıza giriyor."

"Doğru" dedi Tom. "Siz de mahkemeye çıkıp kelimelerle oynarsınız, söylediklerinizin nelere yol açtığı umurunuzda değildir..."

Avukat, sandalyesinin altında duran çantasını, arkasına astığı ceketini topladı.

"Bunları hiç işitmemiş olayım, Müfettiş" dedi. "Doğrusunu söylemek gerekirse..."

"Sen doğruyu söylemekten ne anlarsın?" diye patladı Tom.

"Müfettiş, resmen şikâyet başvurusunda bulunmadan önce, hayatınızda bir kerecik olsun şunu deneyin. Orgill suçlu mu? Evet mi, hayır mı?"

"Jüri adamı suçsuz buldu, hatırlamıyor musun?"

"Boşver jüriyi! O bir karar, olgu değil. Doğruyu, en basit biçimiyle doğruyu söyleyin. Orgill suçlu mu? Yaptı mı? Evet ya da hayır."

Tom bir an o dar, ince kemikli, Siyam kedisi gibi surattaki profesyonel maskeyi gördü.

Sonra avukat, "Oturmaz mısınız, Müfettiş?" dedi.

Tom hâlâ çok kızgındı ama hem biraz istimi kaçırmıştı, hem de yemek salonundaki bazı gözlerin gizlemedikleri bir ilgiyle olan biteni izlediklerinin de farkındaydı. Oturdu.

Bayan Morphet konuştu: "Açık konuşmakla övünüyorsunuz, öyleyse kafanızda neler döndüğünü neden olduğu gibi söylemiyorsunuz?"

Tom derin bir nefes aldı, "Pekâlâ, söyleyeceğim. Sanırım... hayır, biliyorum ki ortalarda tehlikeli bir adam dolaşıyor çünkü jüri onu suçlu bulup hapse tıkmadı, oysa o suçu işlediğini biliyorum. Sanırım siz de bunu bilecek kadar zekisiniz. Buna rağmen birtakım yalanları gerçek gibi gösterdiniz, gerçeklere ise yalan diye çamur attınız. Pekâlâ. Sizin gibiler göze girmek için, yasalara göre herkesin savunma hakkına sahip olduğunu söyleyip duriır. Bu lafları çok duymuşumdur. Benim merak ettiğim, bir insan, bir birey olarak nasıl gerçekleri böyle çarpıtıp yine de yaşamaya devam edebilir?"

Sustu, viskisini yudumladı.

Morphet konyak kadehiyle ovnuvordu, sonra, "Benim derdim" dedi, "sizi pek de tanımamak, Müfettiş. Hakkınızda fazla bir şey bilmiyorum, bu yüzden de size siktir git mi diyeyim, yoksa şefinize telefon etmekle mi yetmeyim karar veremiyorum."

Tom dudağını büktü. "Peki soruma açık sözlü bir cevap vermek için ne bilmeniz gerekiyor?"

"Fazla değil" dedi avukat. "Yalnızca bu sorunun dürüst bir adam tarafından sorulduğuna inanmam lazım. Siz o ender yaratıklardan mısınız, Müfettiş?"

"Ben gerçeğin yanındayım" diye homurdandı Tom, böyle azametli bir laf ettiği için kendi kendine sinirlenmişti. "Yalan söyleyerek gerçeğe varılabileceğine de inanmıyorum."

"Gerçek bir Doğrucu Thomas" dedi avukat, sanki gizli saklı bir şakaya gülüyordu.

"Efendim?"

"Şu eski baladdaki Ozan Thomas. Hani Cinler Diyarı'na gidip de döndüğünde artık yalan sövleyemeyen."

"Bakın, ömrümde hiç yalan söylemedim demiyorum ama..."

"Ama sizin hayat tarzınızda yalana ihtiyaç yok, oysa benim var, öyle mi?"

"Onun gibi bir şey."

"O halde, mesela yirmi dört saat yalnızca doğruyu söylemek sizin için zor olmaz, değil mi? Hayrola, Müfettiş? Huzursuz gibisiniz. Beni güya yaptığım bir şey yüzünden suçluyorsunuz, oysa aynı şeyi topu topu bir gün yapmadan duramıyorsunuz, doğru değil mi?"

"Elbette yaparım ama..."

"Yapabileceğim en iyi teklif bu. Yirmi dört saat hiç yalan söylemeden yaşayabilirseniz, bana istediğinizi yapabilirsiniz."

Avukat, bu lastikli kelimeleri işitince adamın gözlerinin irileştiğini gördü, şeytanca gülümsedi.

"Yani ahlak kuralları çerçevesinde, Müfettiş. Ne dersiniz?"

Kadına baktı, böyle saçma sapan bir fikre metelik vermediğini göstermek istiyordu. Yeşil gözlüydü kadm, mahkemede durmadan lanet bir kararsızlığa düşmesine neden olan o dudaklar dolgun ve ıslaktı. Kadın önündeki meyve tabağından bir elma seçti, göğsüne sürerek parlattı ve adama uzattı.

"Ne bu?" diye sordu Tom.

"Şarkıda Cinler Ecesi, Thomas'a sihirli bir elma verir. Elma sayesinde Thomas yalan söyleyemez" dedi kadm. "Galiba sizin de biraz büyüye ihtiyacınız olacak, Müfettiş."

Avukatın alaycılığı tokat gibi çarpmıştı. Aynı şeyi mahkemede de yapmış, Tom'u hiç de akıllıca olmayan cevaplar vermeye kışkırtmıştı. Bir daha asla kışkırtmalara kapılmayacağına söz vermiş olduğunu hatırladığı sırada kendi ağzından çıkan sözleri duydu: "Bir gün hiç yalan yok, ha? Bana göre hava hoş."

"Çok iyi." Elmadan küçük bir ısırık aldı, sonra yine Tom'a uzattı. "Anlaştık mı öyleyse?"

Tom meyveyi aldı, "Anlaştık" dedi ve onun ısırdığı yerden hart diye ısırıp ağzını taze sulu elmayla doldurdu.

"Güzel. Saat kaç?" Sanki hazırmış gibi mutfak kapısının üstündeki eski duvar saati çalmaya başladı. "İki olmuş. Süreniz başladı, Yarın Ağaç'ta görüşelim. Ya da Ağaç'ın altında mı demeliydim?"

Yine o sır dolu alaycı tebessüm.

"Bana uyar" dedi Tom, ceketini giymeye çalışan avukatın zarif, yumuşak kollarına bakarken umursamıyormuş gibi konuşmuştu.

Avukat gözlerine baktı, birden ciddileşti.

"Bir şey daha var, Tom. Sana Tom diyebilir miyim? Sen de bana Sylvie demelisin. Tom, karınla mutlu musun?"

"Evet" dedi. "Yani, genellikle. Elbette bazen iyi bazen de kötü günlerimiz oluyor ama..."

Sustu, doğru cevap vermeye çalışırken arapsaçına dolanıyordu. Ama yalnızca bu nedenle değil: Sylvie yüzünü o kadar yaklaştırmıştı ki beş yıldızlı diş macunu kokulu nefesinin ılıklığını duyuyordu ve bu arada masanın altında, uzun, kırmızı tırnaklı parmaklar Tom'un bacak arasını hafifçe okşamaktaydı.

"Ama benimle yatmak hoşuna gider miydi, Tom?" diye fısıldadı.

"Ne?" Eli ayağı birbirine dolanarak sandalyesini arkaya itti.

Avukat ayağa kalktı, gülüyordu.

"Cevap vermene gerek yok, Tom. Pis bir hile, o kadar. Yirmi dört saat kendini gerçeklere adamış bir adama ne tuzaklar kurar, şaşacaksın. Yarın

görüşürüz. Görüşmezsek, nedenini anlayacağım."

Avukatın uzaklaşmasını seyretti, sonra masaya bıraktığı viski bardağını aldı. Hâlâ bir içkiye ihtiyacı vardı ama bu kez öfkesini beslemek için değil.

Bütün öğleden sonrasını kırtasiye işlerini halletmekle geçirdi. Vicdanının sesini dinleyerek kuralları burada da uyguladı, konuşurken de bu kesin kurallara ihtiyacı olacaktı, biliyordu ve doğruyu yazmanın bedeli evrakta ikide bir değişiklik yapmak oldu, raporlarını okuyanlar da herhalde ikide bir söyleneceklerdi.

Ama saat altıya geldiğinde yirmi dört saatine mükemmel başladığına kanaat getirmişti. Talihi yaver giderse sabah saat sekiz buçuğa kadar işinin insanı zorlayan baskısından uzak olacaktı. Bayan Allah'ın Belası Avukat'ın meydan okumasına göğüs gerebileceğinden kuşkusu yoktu ama çalışma hayatının, dikkatsizlere yığınla tuzak kurduğunu da bilirdi.

Odasından çıkarken o tuzaklardan biri koridordan ona doğru geldi.

"Tom, paydos mu?" dedi Missendon. "Güney'de işlerini hallettin

mı?"

"Efendim?"

"Güney'e gidip Bryden dosyasındaki bazı karışıklıklara çekidüzen vereceğini söylemiştin."

"Doğru."

"Verdin mi yani?"

"Doğru, vereceğimi söylemiştim."

"Ha" Missendon şaşırmışa benzemiyordu. "Peki gittin mi?"

"Hayır" dedi Tom.

"Ha" dedi Missendon. "Niye gitmedin?"

"Çünkü" dedi Tom dikkatle, "Zaten çekidüzen verileceklere çekidüzen vermiştim."

Veda edermiş gibi gülümsedi ve merdivenlere doğru yürüdü. Missendon da yanında yürümeye başladı.

"Peki niye gideceğini söyledin?" diye ısrar etti.

Tom içinden iç geçirdi ve "Bahaneydi" dedi.

"Neyin bahanesi?"

" Sizinle Denizciler'e gitmemenin bahanesi, efendim."

"Canın içki istememiş miydi yani? Niye söylemedin?"

"Öyle demek istemedim efendim,"

"Peki ne demek istedin?"

" Sizinle Denizciler'de içki içmek istememiştim efendim."

Missendon ona garip garip bakıyordu.

"İyi misin, Tom?" diye sordu. "Son zamanlarda acayip davranıyorsun."

"İyiyim, efendim."

"İyi o zaman. Sabah görüşürüz. İyi geceler."

"İyi geceler, efendim" dedi Tom.

Başka biriyle karşılaşmadan otomobiline bindiğinde derin bir nefes aldı. Bu doğruculuk meselesi hiç de iddia ettiği kadar kolay değildi. Tabii ki Missendon'a adliyede kıvırdığı yalan beyaz bir yalandı, insanların birbiriyle ilişkilerinin dağılmamasını sağlayan toplumsal çimento gibi bir şey. Ancak işten uzaklaşmanın, umut ettiği gibi sözünü tutmayı kolaylaştırmayacağını da fark edebiliyordu artık.

Eve girer girmez korktuğu başına geldi.

Maviş, üstünde yalnızca iç çamaşırlanyla merdivenlerin başında göründü ama maksadı uzun süren bir seferden dönen askere hoş geldin demek değildi.

"Tom, geldin mi? Çabuk ol. Yedide orada olacağız."

Bir anda hatırladı. Çok Özel Gün'dü bugün, kaympederiyle kaynanasının evlilik yıldönümü. Masterman ailesi hep birlikte akşam yemeğine çıkıyordu.

"Neden geç kaldın? Unutmuş muydun yoksa?"

Ciddi bir suçlamadan çok bir çeşit yakınmaydı. Maviş bir insanın böyle önemli bir günü unutabileceğine inanmazdı. Burada doğru cevap, "Tabii ki unutmadım, şekerim. Ama Missendon'un çenesi açıldı, terfi zamanım geldiği için moruğa biraz gülücük yapmam gerekiyordu" idi.

Ama bu gece işler farklıydı.

"Evet, unuttum" dedi.

Neyse ki karısı cevabını beklememiş, yatak odasına dönmüştü. Koca kalçalarının titreyişini seyretti. Şişmanlamasına aldırmıyordu, hatta birçok yerdeki ekstra birkaç kilo içini gıcıklıyordu. Ama karısının bu fazlalıkları düşünüp giysilerini seçerken dikkatli olmasını isterdi doğrusu. O incecik ipek külotun karısının arka dekoltesinin girdabında kayboluyor oluşu yalnızca Mavis'i ilgilendiren kişisel bir rahatsızlık meselesiydi ama duştan çıkıp da karısının bir zamanlar ona çok yakışan tarzda sımsıkı bir elbisenin içine girmeye çalıştığını görünce az kaldı yüreğine iniyordu,

"Çok şükür" dedi karısı, şöyle bir döndü. "Nasılım?"

"Evveeet" derken başını iyice salladı ve dudaklarını şaplattı. "Çabucak giyineyim. Geç kalmayalım."

"Yani, evveeet, çok beğendim mi?" dedi karısı, her zamanki gibi, iyice mübalağalı bir cevap duymayınca mutsuz olmuştu.

"Çok güzel bir elbise" dedi Tom. "Süper. Düz mavi gömleğimi mi giyeceğim?"

Mavis'in polislere dağıtılan resmi gömleğe çok benzediği için mavi gömlekten nefret ettiğini biliyordu ama bu kışkırtma bile ancak geçici bir sapma sağladı.

Koltukaltları çok dar olan ama Mavis'in onu kibar gösterdiğini (yani polise benzemediğini) düşündüğü ince çizgili inci grisi gömleğin düğmelerini iliklerken, karısı "Beğenmedin, değil mi?" dedi.

Nasıl sıyırtacağını düşündü, sonra gerçeğin fazla sınırında dolaştığını fark ederek, "Pek değil" dedi, "Elbise güzel de..."

"Ama bana yakışmadı, öyle mi? Neden? Neresi olmadı?'

"Biraz fazla dar gibi. Belki yanlış beden aldın..."

"Hayır, yanlış beden almadım. Her zaman giydiğim beden. Sen bana şişmansın demek istiyorsun, öyle mi?"

Öfkeyle bakıyor, kocasının ona güvence vermesini, açıklamasını, iltifatlara boğmasını bekliyordu.

Tom içini çekti ve "Evet" dedi.

Mavis'in anababası, onları almalarını bekliyorlardı ve bu Çok Özel Gün'de kesinlikle daha fazla bekletilmemeleri gerekiyordu. Bu yüzden Tom paçayı kurtardı. Bir Masterman ÇÖG'ünün tıkır tıkır yürümesine hiçbir şey engel olmamalıydı. Mavis'in ailesinin yılda kaç ÇÖG kutladığını

hesaplamaktan çoktan vazgeçmişti. Ama bütün bu ÇÖG'ler resmi tatil ilan edilse bir hamlede işsizlik sorunu çözülürdü, işte bundan emindi.

Kayınlarının evine otomobilin kalorifer sisteminin asla eritemediği buz gibi bir sessizlik içinde gittiler. Anniş'le Babiş'in varlığı ortalığı yüzeyde de olsa biraz ısıttı, zaten Maviş iki kişiye yetecek kadar ısı yayıyordu ama kayınpederle kayınvalidenin Tom'u sohbete çekme girişimleri başka sorunlara yol açtı.

"İş nasıl gidiyor, Tom?" dedi Baba Masterman, o Kuzeyli, görmüş geçirmiş, biz bunları biliriz oğlum, baba parası yemedik, kendi kendimizi yetiştirdik sesiyle.

"Bir değişiklik yok."

"Terfi zamanı geldi, umut var mı?"

"Her zaman umut vardır" dedi Tom.

"Eh, küçük anlaşmamızı unutma. Poliste artık bir yerlere varamadığını hissettiğin an, Masterman şirketinde rahat bir koltuk seni bekliyor."

Baba Masterman inşaatçıydı, Lancashire'daki en büyük şirketlerden biri. Yıllardır o ve kızı, Tom'u şirketin güvenlik işlerinin başına geçmesi için sıkıştırıyordu. Tom hep bir üst basamağa tırmandığını, toplumsal olarak kabul edilebilir Emniyet Müdürü konumuna doğru hızla ilerlediğini ima ettiği sürece, onları püskürtebiliyordu. Ama her nasılsa tek taraflı bir "anlaşma" ortaya çıkmıştı, buna göre yukarı doğru tırmanışında herhangi bir engelle karşılaştığında istifa edecek, şirkete girecekti.

Tom anlaşılmaz bir şeyler homurdandı.

Arka koltukta Anne Masterman'ın ince sesi duyuldu: "Bahse girerim ki Tom gizli gizli, beni terfi ettirmeseler de polisliği bırakıp Baba'nın yanına girsem diyordur. Doğru mu, Tom?"

Tom cevap vermedi.

Maviş tatlı bir sesle sordu: "Tom, annem sana bir soru sordu, işitmedin mi?"

"İşittim" dedi Tom.

"Eee, cevap versene. Kibar insanlar medeni bir soru sorulduğunda cevap verirler."

"Neydi şu medeni soru?" diye sordu Tom.

"Polislik çok zamanını alıyor. Bu korkunç işi bırakıp Baban'la dokuzbeş harika bir işte çalışmak istemez inisin?" Kaynanası açık seçik, anlaşılır bir sohbet âlemine yaptığı ender seyahatlerden biri için tam da bu anı seçmişti.

Tom düşündü, sonra, "Hayır" dedi, "Pamuk toplarım daha iyi."

Uzun bir sessizlik oldu, sonra kayınpederi bir kahkaha attı.

"Pamuk toplanmş! Bu iyiydi işte, hanım. Pamuk toplarmış! Bu

gençler çok zeki oluyor vallahi. Pamuk toplarım daha iyi. Hiç aklımdan çıkmayacak."

Fazla yara bere almadan bu engeli geçmişlerdi. Ama otomobilden indiklerinde Mavis'e acıklı bir özür dileyen bakış attığında aldığı cevap, faiziyle ödenecek bir bedeli vaat eden buz gibi bir nazar oldu.

Derin bir iç geçirdi. O Küçük Hanım'a karısıyla genel anlamda mutlu olduğunu cevabını verirken yalan söylemiyordu. Mavis'le ortak yönleri anlaşamadıkları noktalardan çoktu. Maalesef Mavis'in ailesi anlaşamadıkları noktalardan biriydi. Karısının aslında bu konuda suçluluk duyması, bir uzlaşmaya izin verilemeyeceği anlamına geliyordu.

Ailenin geri kalan kısmı lokantada bekliyordu. Kayınbiraderi Trevor oradaydı, güçlü bir babanın zayıf oğlu. Zaafını örtmek için şirin gözükmeye çalışmak yerine faşist olmayı yeğlemişti. Yanında karısı vardı, Joanna'nın alkolizmi kocasının iktidarsızlığının ya nedeni ya da sonucuydu. Tom, Joanna'yı severdi ama baldızı Trudi'den hoşlanmayı başaramamıştı. Trudi'nin konuşması banyoya girmesi kadar sıktı ki bu çok ender anlamına geliyordu. Aileyi Trudi'nin kocası tamamlıyordu. Fred, durmadan bir yerlere çarpan, eli ayağı dolaşan bir adam. Sonunda onu makinelerden ve sivri uçlardan uzak tutmak için Muhasebe bölümünde bir iş bulmuşlardı.

Yemek her zamanki gibi gidiyordu.

Yemek siparişlerini verirlerken Joanna kronik gıcıkların insanın içine işleyen açık sözlülüğüyle, "Ispanak" dedi, "Kocam ıspanak yiyecek. Sertleşmesine yardım edermiş diyorlar."

Tam o sırada Fred bütün koordinasyon bozukluğuna rağmen sporu severdiMavis'e son bilardo oyununda nasıl altıdan vurduğunu anlatıyordu. Atışı göstermek için sağ kolunu arkaya attığında dirseğiyle olmazsa olmaz şampanyayı açmaya çalışan garsonun kasığına vurdu. Adam boğulur gibi bir çığlık atıp iki büklüm oldu, şampanya şişesinin mantarı bir kurşun gibi

patladı ve yan masadaki kadının iki kaşının ortasına çarptı, bu arada şampanya şişeden öyle bir püskürdü ki kadının yanındaki adamın peruğu havaya uçtu.

Böyle durumlarda Tom'un en çok şaştığı, Joanna hangi akıl almaz sözü ederse etsin, Fred altyapının ne kadarını harabeye çevirirse çevirsin, kayınpederinin yalnızca, olur böyle şeyler, der gibi keli keh gülmesiydi. Oysa asla sarhoş olmayan, karides kokteylini tabağını kırmadan viyebilen Tom'a ailenin bozguncusu gözüyle bakılıyordu.

Ancak bu akşam ününe layık olacaktı.

Yemeğin ortalarına gelene kadar başı derde girmedi. Sonra Trevor sordu: "Suç durumları nasıl, Tom?"

"Çok suç işleniyor."

"Bilmez miyim? Bence kabahat mahkemelerde. Yalnızca azarlamakla yetiniyorlar. Yasama kurumlarının kendilerini toparlama zamanı geldi. Doğru değil mi?"

Bu sabah mahkemede başına gelenlerden sonra Tom elbette bu lafı onaylayacaktı.

"Doğru" dedi.

"Hırsızlık yaparken yakalanırlarsa baltayla bileklerinden kesmeli, bize bu lazım" diye devam etti Trevor. Kendi tezini kendi beğeniyordu. "Şantiyeden kaybolanın haddi hesabı yok, inanamazsınız valla. İrlandalılar yapıyor. Ortalık İrlandalı doldu, bu memlekete gelmelerine neden izin veririz bilmem. Peki suçüstü yakalasak ıı'oluyor? Hiçbir şey! Ertesi gün gidip bir zavallıyı daha soyuyorlar. Örnek oluşturmak lazım, başkalarını teşvik etmek.., Haklı mıyım, Tom?"

Tom dikkatle cevap verdi. "Genel ilke olarak, adil uygulanırsa, mantıklı biri bu yaklaşımdan mantıklı bir dava çıkarır, Trev."

Bu şartlar altında doğrusu iyi bir cevaptı, öyle düşünüyordu Tom. Ama Masterman ailesinin derdi şuydu: Aile inançlarına nazik bir edayla baş sallanmasını istemiyorlardı onlar, tapmağın içinde olmanız, karınüstü yere yatıp ilahın ayak başparmağını öpücüklere boğmanız gerekiyordu.

"Neden bize katılmıyorsun, Tom?" dedi babaları. "Ya da henüz buna hazır değilsen, hiç olmazsa uzmanlığından yararlanalım. Danışman gibi."

"Babam haklı, Tom" dedi Trevor. "Ailenin birbirine sarılması lazım, değil mi ya? Uzman bir kanun adamı olduğuna göre, Masterman şirketini temizlemeye nereden başlarsın?"

Tom'un dilinin ucuna, "Tepeden" cevabı geldi ama ağzından dışarı fırlamasına engel oldu.

"Bakın" dedi, "anlattığınız ufak tefek hırsızlıkları önlemenin yolu, bana kalırsa, denetime kaç para ayıracağınızdan geçiyor."

"Yani özel güvenlik mi?" dedi Trevor. "Senden bu sözü işittiğime hayret ettim."

"Pardon?"

"Özel eğitimin kötülüklerinden söz etmez misin sen? Ya da özel hastanelerin? Özel her şeyin? Birdenbire neden ailenin özel güvenliğe

para ödemesini istedin? Kanun ve nizam güçlerine ne oldu peki? Hiçbir şeyi hak etmeyen o fakir fukara takımından olmadığımız için kanun bizi korumayacak mı? Esasına bakarsan polisin parasını ödeyen de biz değil miyiz? Devlet yardımı almıyoruz. Vergimizi ödüyoruz. Parasını ödeyen düdüğü çalmayacak mı?"

"Duruma bağlı."

"Nasıl yanı?"

"Birçok şeye bağlı. Örneğin kaşığı veren aynı zamanda sapıyla çıkarıyor mu? Fred, şu bavırturpunu geçirir misin?"

Lafı çevirme çabaları sonuç vermedi. Fred küçük bir mucize gerçekleştirip turp tabağını düşürmeden ya da bir şeye çarpmadan geçirdi. İmdat der gibi Joanna'va baktı ama kadın katatoniye girmiş gibiydi.

Baba Masterman ağır ağır konuştu: "Seni anladığımı sanmıyorum, Tom. Şunu açıkça konuşalım. Birincisi, polis gücü bir kamu hizmetidir, doğru mu?"

"Doğru."

"Demek ki parası genel bütçeden ödenir, doğru mu?"

"Doğru."

"Bu da vergi demektir. Biz vergimizi ödüyoruz, tamam mı?"

Tom cevap vermedi.

"Tamam mı, Tom?" diye tekrarladı Baba.

"Bir miktar" dedi Tom.

"Bir miktar mı!" rliye patladı Baba. " Vergi faturamızı gördün mü hiç? Fred, sen anlat. Rakamları biliyorsun. Geçen yıl ne kadar ödedik?"

Bir an için Fred'in yüzü panikten kızamık çıkarmış gibi oldu. Sonra derin bir nefes aldı, dudakları sıra sıra rakamları toplarmış gibi kıpırdadı, sonra "Acayip çok" dedi.

"Doğru" dedi Baba. "Acayip çok. Derdin ne Tom?"

Kaçamak yapma zamanı. Hızla başını eğme ve zikzak çizerek koşma zamanı. Masanın altından Joanna'ya bir tekme indirip Trevor'un cinsel iktidarsızlığıyla ilgili bir rüyadan uyanmasını ve rüyayı masadakilerle paylaşmasını umma zamanı.

Ama gözlerinin önünde Allah'ın Belası Küçük Hanım canlandı, Cinler Diyarı'nın yeşil gözlü ecesi ona bir elma uzatıyor, o şeytansı beyaz dişleriyle elmayı ısırdığı yerden meyvenin suyu sızıyor.

"Derdim" dedi, "vergilerin nereye harcanmasını istediğiniz. Derdim oy verip o vergileri harcaması için iktidara getirdikleriniz. Derdim acayip çok vergi vermeniz ama acayip çoğunu da kaçırmanız."

"Tom!" Maviş öfkeden kudurarak bağırmıştı.

"Hayır, bırak konuşsun" dedi Baba. "Ne diyorsun, Tom? Biz dolandırıcı mıyız yani?"

"Evet" diye içini çekti Tom. Pişmanlıkla likörlü pandispanyayı düşündü. Çok güzel likörlü pandispanya yaparlardı bu lokantada, yiyeceğim diye heveslenmişti. Ama içinde bu gece tatlı yiyemeden yatağa gireceği gibi bir his vardı.

"Sanırım ne demek istediğini açıklaman gerekiyor, Tom" dedi Trevor, en derin üst düzey yönetici sesini kullanmıştı.

Tom tabağını itip, rozbifinin gerisine de veda etti.

"Pekâlâ" dedi. "Şu yemeği ele alalım. Bu lokantayla anlaşmanız var, değil mi? Mönülerinin arka kapağına Masterman ilanı koyuyorlar. Bu ilanın yıllık bedeli de şu işe bakın ki yıl boyunca burada birilerini yedirip içirmenizi karşılıyor. Bu anlaşmayla böbürlendiğini duydum, Trev. Demek ki bu yemeğin maliyeti defterlerinizde reklam harcaması olarak vergi indiriminden yararlanacak."

"Tastamam doğru" dedi Baba Masterman. "Yabancılar için hariç, iş yemeklerini vergi indiriminden çıkardıklarında ben düşündüm bu anlaşmayı. Oyunda bir adım önde olmanın yanlış bir tarafı yok, değil mi Tom?"

Konuşurken gururla gülümsedi ve sol gözkapağmı görmüş geçirmiş erkeğin bilmiş, fesat tavrıyla kırptı.

"Elbette yok" dedi Tom. "Bir vergi kaçırma hilesi olduğunu bir kenara koyarsan! Dur. Beni sonuna kadar dinle. Şu hep şikâyet ettiğin inşaat işçilerini alalım, şu seni soyup soğana çevirenleri. Kaçı aslında sizin yönettiğiniz taşaron şirketlerde çalışıyor? Böylece kayıt yok, ödenecek sigorta yok, siz de onları ucuza çalıştırabilirsiniz çünkü işe ihtiyaçları olduğunu, vergi iadesi zarfı da doldurmayacaklarını biliyorsunuz. Başka bir deyişle, siz ve sizin gibiler milyonlarca sterlin vergi kaçırıyorsunuz, sonra da utanmadan vergimizi ödüyoruz, değil mi ya, diye bağırıyorsunuz. Doğrusunu söyleyeyim mi, bir bok ödediğiniz yok! Ödeyene kadar da polis teşkilatı gibi düşük bütçeli, aşırı yüklü bir kamu hizmeti üstüne çan çan etmeye hakkınız yok!"

Anlaşılan uzun süredir içinde birikmişti, kelimelerin böyle bir avazda çağıl çağıl aktığına bakarsanız.

Benzer bir süreç Joanna'nın içinde de gelişiyordu anlaşılan çünkü birden uyandı, gözlerini ve ağzını kocaman açtı, "Hay Allah" dedi ve midesindeki yarı sindirilmiş akşam yemeği de bir avazda çağıl çağıl aktı.

İşte bu, bir süre için de olsa dikkatleri, o bozguncu feveranından başka yöne çevirirdi!

Ama hayır. Yengesinin mide artıklarından kurtulmak için Fred'in kendini geriye atıp da iskemlesini kırarak yerlere yuvarlanması bile sahne ışıklarının Tom'u bırakmasına yetmedi.

"Gördün mü yaptığını!" diye bağırdı Maviş. "Her şeyi berbat ettin!"

Ve Baba konuştu: "Böyle mutlu bir aile toplantısını mahvetmek için bizden nefret ediyor olmalısın, Tom."

İşte bardağı taşıran, adamın bu vaiz kürsüsündeymiş gibi kendini üstün gören tavrı oldu.

"Mutlu aile ha?" diye haykırdı Tom. "Bakın hele. Bir aksak hafiye, yerlerde sürünen bir sarhoş, bir titrek enkaz, bir dilsiz kokarca ve bir de

Michelin lastikleri reklamı! Charles Manson'ın bile bizden daha mutlu bir ailesi vardı!"

Kapıya yöneldi.

Otoparkın havasını iyice içine çekerken Maviş yetişti.

Michelin lastiği şakasına pişman olmuştu bile. Söylediği başka hiçbir şeye pişman değildi, henüz değil. Ama o şakanın affedilir yanı yoktu.

Haklı çıkmıştı Tom. Karısı onu bağışlama niyetinde değildi.

"Seni piç" dedi, "bu iş biter. Bu gece eve gelmeyeceğim. Geldiğimde de seni orada görmek istemiyorum. Defol git, anladın mı? Defol! Yoksa babamın avukatına attırırını seni!"

Yapabilirdi bunu! Ev, yani Masterman İnşaat'ın "Georgia" tarzı villası, Mavis'in babasının düğün armağanıydı ve tapuda bir tek karısının adı yazılıydı.

Baştan işi sıkı tutmalı, parasını kendi ödemediği bir evi istemediğini söylemeliydi. Ama bir sorun olacağını düşünmeyecek kadar seviyordu Mavis'i. Kadının ağzından çıkanı kulağının işitmediğine inanacak kadar seviyordu onu.

"Maviş, ben..." dedi ama açıklama yapmaya ya da af dilemeye vakit kalmadan suratının ortasına inen bir kol darbesiyle dengesini kaybetti.

Gerçekten de kilo almıştı karısı. Son vurduğunda yumruğu bu kadar güçlü değildi!

Dudağındaki kanlan silip arabasına bindi ve evine gitti.

Evde oturup ağır ağır bir şişe Skoç viskisinin dibine darı ekme işini yürüttü ama viskinin uyuşturucu etkisi kaybolmuştu sanki. Sonunda şişenin dibi gözüktü ama Tom hâlâ ayıktı.

Bunu biliyordu çünkü telefon çaldığında ayağa kalkıp cevap vermekte güçlük çekmedi.

"Alo?"

"Tom? Ben Missendon. Dinle, bir toplantıda konuşma yaptıktan sonra eve dönüyordum, araba telsizimde Köpek ile Ördek barında kavga çıktığını dinledim. Ciddiye benziyor."

Tom saatine bir göz attı. Geceyarısmı geçmişti. Bir bar kavgasının şefi yolundan çevirmesi için gerçekten de ciddi olması gerekiyordu.

"Hâlâ orada mısın, Tom?"

"Evet, efendim."

"Dinle, buna bayılacaksın. Köpek'te ne olmuş biliyor musun? Şu eski dostun Chuck Orgill'in serbest bırakılışım kutlamak için özel bir parti veriliyormuş. Bir kargaşa çıkmış. Ağır yaralılar varmış, belki daha da kötüsü. Ben oraya gidiyorum şimdi, düşündüm ki kim olduğunu duyunca bana katılmak istersin."

Orgill. Her şeyin başlangıç noktası.

"Evet efendim" dedi Tom. "Sağolun, efendim."

Otomobiline bindiğinde elinde hâlâ viski şişesini tuttuğunu gördü. Dikkatle yanındaki koltuğa yerleştirdi şişeyi. Araba kullanacak halde miydi? Yasal olarak hayır. Ama cambazın ipinde bile mükemmel yürüyebileceğini hissediyordu. Motoru çalıştırdı.

Köpek ile Ördek'in çevresinde bir sürü polis arabası vardı. Vaktin geç olmasına rağmen bir sürü de insan. Ön avludan bir cankurtaran haykırarak çıktı. Cümle kapısının önünde bir başkasının mavi beyaz ışıkları sessizce yanıp sönüyordu.

"Tom. Gelebildin."

Missendon gülümseyerek ona doğru geldi. Üstünde hâlâ smokin vardı, bol bahşiş veren bir müşteriye hoş geldin diyen garsona benziyordu.

Tom, "Merhaba, efendim" dedi. "Zayiat nedir?"

"Bir ölü, iki ağır yaralı, dört ya da beş kötü bıçaklanmış, bir sürü de orası burası kanayan. Böyle bir kalabalığı şampanyaların yanında başı boş bırakırsan olacağı budur."

"Peki Orgill?"

"Şeref konuğu mu? İçeride, yüzüne dikiş atıyorlar. Hastaneye gitmek istiyorum diye bas bas bağırıyor ama işim bitene kadar yakasını bırakacak değilim."

"Ölen kim?"

"Orgill'in kuzeni, Jeff."

Tom bir ıslık çaldı, "Biri bize bir iyilik yapmışa benziyor. Neler olmuş?"

"İktidar mücadelesi, öyle anlaşılıyor, Biliyorsun, Jeff uzun süredir Orgill ailesinin veliahtıydı. Chuck'ın uzun süre içeride yatacağını sanıyordu

herkes. Jeff de tahta çıkma zamanının geldiğine hükmetmiş olmalı. Ama O Küçük Hanım her şeyi değiştirdi. Bana kalırsa mazotu çekince Chuck'a aramıza yeniden hoş geldin demeye vüksünmüş Jeff. Gagalama düzeninde bir değişiklik yapmanın zamanı geldiğini ima etmiş bile olabilir. Ama gagalanan o oldu."

"Chuck mı gagaladı dersiniz? Çok kıyak olurdu. Tanık var mı?"

"Saçmalama, Tom" dedi Missendon. "İlk hay huyda, barmen iki kuzenin dalaştığını, sonra kıyamet koptuğunu geveledi. Ama kimin hakkında konuştuğunu hatırlama fırsatını bulunca, birden hafıza kaybına uğradı. Diğerleri de hatırlamayacaktır, kimin tarafından kavga etmiş olurlarsa olsunlar. Şimdi tek patron kaldı, kimse onu öfkelendirme tehlikesini göze almaz."

Konuşurken bara doğru yürüyordu. Kapıdan bakınca Tom kadınlı erkekli karışık bir grup gördü, çoğu yaralı ama ayaktaydı, bir düzine polis ad ve adreslerini not ediyordu. Sonra Missendon onu bara götürdü, kavganın nerede olduğunu sormasına gerek kalmadı. Duvarlar kanla kaplıydı. Salon övle karmakarışıktı ki cam ve mobilya kırıkları arasında bir insan enkazını seçebilmek zaman alıyordu.

"Bıçaklanmış mı?" diye sordu Tom. Ölüden dereler gibi akmış kanlara basmamak için dikkatle yürüyordu.

"Görünüşe göre üç kere, belki daha fazla. Doktorun ancak adamın öldüğünü doğrulayacak kadar yaklaşmasına izin verdim. Adli tıp uzmanları burayı tepeden tırnağa tarayana kadar herhangi bir şeyi kıpırdatmalarını istemiyorum."

"Ne bulmalarını umut ediyorsunuz?"

"Orgill'i cinayetten içeri tıkmaya yetecek herhangi bir şey. Sabah elimizden kaçtı, Tom. Bu sefer kaçamayacak."

"Tanık olmazsa zor" dedi Tom. "Buradaki izdihama bakılırsa kim vurduya gitmiş olabilir."

"Allah'ın Belası Küçük Hanım gibi konuşuyorsun, Bak, orada bir bıçak var. Bizim çocuklar olay yerine vardığında fırlatılıp atıldığı çok belli. Cinayet silahı olabilir. Üstünde Chuck'ın parmak izleri olsa iş kolaylaşırdı, Jeff ın elinde kan var. Şansımız varsa Chuck'ın kanıyla aynıdır. Jeff herifin suratına cam kırığı atınca fışkırmış. Chuck'ın gömleği de bende. Kan içinde. Bahse girerim Jeff in kan grubundandır."

Boş bir iyimserlik, diye düşündü Tom. Bütün bunlar doğru çıksa bi

le neyi kanıtlardı ki? Bir kere, Chuck Orgill'in kan grubu "0" idi, yani en yaygın cinsten. Biliyordu, çünkü adarn hakkındaki her şeyi bilirdi. Jeff de nüfusun yüzde doksanı gibi muhtemelen ya "0" ya da "A" idi, Sanki Sylvie Morphet'in sinsi, kandırıcı sesini duyuyordu,

"Müfettiş, bu kavgada kaç kişi yaralanmıştı? On beş mi? Yirmi? Daha mı fazla? Peki yaralıların kaçının kan grubu 'A' ya da '0'? O kadar çoğunun mu? Peki o zaman nasıl emin olabiliyorsunuz..."

Vesaire.

"Ne var oğlum? Pek mutlu görünmüyorsun" dedi Missendon sert sert, "Tükür bakalım aklindakini."

"Ot yoluyoruz gibi geliyor bana, efendim" dedi Tom dosdoğru. "Eğer Orgill'i içeri tıkmak için bulabildiğimiz tek delil kansa, Küçük Hanım bizi susuz götürür, susuz getirir. Tutturmak istiyorsak daha güçlü delillere ihtiyacımız olacak."

"Öyle miii?" Missendon öfkeyle bağırmıştı. "Ne var, Tom? Sayın Bayan Avukat seni çok mu korkuttu?"

"Buna inansamz iyi olur" dedi Tom. "Vay vaay. Şuradaki de ne?"

Cesedin vanmda çömelip döşemeye baktı.

"Ne var? Bir şey mi buldun?"

"Orgill'in gömleği. Bir düğmesi eksik mi?"

Missendon ona katılıp döşemeye baktı. Cesedin yana açılmış koluna yaklaşık yarım metre mesafede minik sedef bir düğme duruyordu, sanki yerinden zorla koparılmış gibi üstünde ipliği ve bir parça da kumaş vardı,

"Bekle, burada" dedi Missendon heyecanla. "Gidip bir bakayım,"

Dışarı çıktı, birkaç saniye sonra elinde mühürlü bir plastik kanıt torbasıyla döndü. Dikkatle, mührünü açmadan torbayı sallayarak içindeki kanlı gömleği düşürdü.

"Tom sen bir dahisin" dedi, çömelip gömleği yere sermişti.

Düğmeleri sedefti ve üstten üçüncüsü kopartılmıştı.

"İşte tam üstüne bastık" dedi Missendon. "Şimdi mutlu musun?"

"Hiç yoktan iyidir" dedi Tom, ayağa kalktı, "Ama yine de çok açık bir delil değil. Adli tıbbın adamları gelip burayı tarayınca kaç düğme daha

bulacaklar biliyor musunuz? Ama Jeff in elinde olsaydı..."

"Ama elinde" dedi Missendon, sesi şaşırmış gibiydi. "Hatırlamıyor musun? Bak."

Ayağa kalkıp vana çekildi. Tom cesede baktı.

Cesedin yana doğru açılmış sağ elinin parmakları arasında neredeyse kaybolmuş bir sedef düğme vardı şimdi.

"Orgill onu bıçakladığı sırada gömleğini yakaladı, geri geri düşünce düğmeyi koparttı" dedi Missendon. "Adli tıp uzmanları bile görür bunu."

"Hayır" dedi Tom aptal aptal, "yerdeydi."

"Doğru. Jeff yerdeydi, düğme de elinde" dedi Missendon. "Şimdi hatırladın, değil mi?"

Gülümsüyordu. Tom gözlerine bakınca bilmiş bilmiş gözünü kırptı.

"Hatırladın, değil ini Tom?" diye tekrarladı.

Tom cevap vermedi.

Orgill'i düşündü, eğer dünyada adalet denen bir şey olsa, bu gece hapiste geçireceği on yıla başlamış olacaktı.

Sylvie Morphet'in esrarlı tebessümünü düşündü, tam bir dürüstlük içinde yaşama iddiasıyla alay etmişti.

Masterman ailesinin yemeğini ve çöken evliliğini düşündü.

"Hayır" dedi.

"Efendim?"

"Hayır. Yapamam. Yalanınıza iştirak edemem."

Missendon'un yüzü demir bir maskeye dönüştü.

"Sen ne diyorsun, Müfettiş?"

"Diyorum ki, sordukları takdirde düğmeyi gerçekten nerede bulduğumu söylerim."

"O halde hiç bulmamış olman çok daha iyi, değil mi? Burada bir işin yok. Şimdi evine gidiyorsun ve adın bu soruşturmanın hiçbir satırında yer almayacak. Son zamanlarda aşırı çalıştın, Tom. Hazırlıksız olduğun için de zaten bugün bir davayı yüzüne gözüne bulaştırdın..."

"İşte bu tam bir yalan ve sen de bunu biliyorsun!" diye hırladı Tom.

"Yalan, ha?" Missendon, Tom'a sokulup kokladı. "İçmişsin. Benimle böyle konuştuğuna göre bir halt karıştırmış diye düşündüydüm. Ne kadar içtin?"

"Bir şişe ama..."

"Bir şişe mi!" Missendon hakikaten hayrete düşmüştü, "Buraya kadar otomobili nasıl kullandın? Aklını mı kaçırdın sen ne? Şimdi kulaklarını aç. Otomobilin yanına yaklaştığın anda seni tutuklatırım, yemin ederim. Seni eve götürecek birini bulayım. Ve evde kalacaksın. İkinci bir emre kadar hastalık iznindesin, anladın mı Müfettiş?"

"Evet" dedi Tom. "Anladım. Ama siz de beni anlayın lütfen efendim. Eğer sorarlarsa..."

"Sorarlarsa mı?" Missendon haykırıyordu, "Hangi orospu çocuğu sana bir şey soracakmış?"

"Ben!" dedi Tom. "Ben kendim."

Tom, Yeşil Ağaç'ın yemek salonuna girdiğinde eski duvar saatine göre ikiye on vardı.

Sylvie Morphet aynı masada ciddi ciddi Sümükiü'yle konuşuyordu. Tom ne hakkında konuştuklarını tahmin etmekte güçlü çekmedi.

Yaklaşıp masanın yanında durdu, ona baktılar. Dava vekili şaşkınlıkla bakıyordu. Avukat ise, insanı hem sinirlendiren hem de ayartan o gizli zevk ifadesiyle, "Müfettiş Tyler, yorgun görünüyorsunuz" dedi. "Adalet peşinde mumu söndürdünüz herhalde, öyle mi?"

"Onun gibi bir şey."

"Ama tam da değil" dive azarladı Sylvie. "Bay Lime zavallı Bay Orgill'i yine içeri attığınızı söylüyordu bana. Hiç zaman harcamıyorsunuz, değil mi?"

"Harcamıyor muyum?" dedi Tom. "Bakın, sözünüzü kestim ama saat ikide demiştik."

Kadın önce şaşırdı, sonra gülümseyip, "Elbette" dedi, "Bay Lime lütfen bize biraz izin verin, küçük bir özel meselemiz var. Hayır, hayır gitmeyin. Bir dakika bile sürmez. Pekâlâ, Müfettiş, nasıl gitti? Gelmenizin nedeni kazandığınızı söyleyip ödülünüzü almak mı?"

Aslında neden geldiğini Tom da bilmiyordu. Uyandığında, hayatının Köpek ile Ordek'in kanlar içindeki salonu gibi tam bir enkaza döndüğünü

düşünmüştü. Tutunabildiği tek somut şev, saat ikideki bu randevuydu.

Kadın bir şeyler bekleyerek bakıyordu ona, yeşil gözleri taze bahar yapraklarına düşen yağmur damlaları gibi ışıldıyordu. Küçük beyaz dişleri sevecen bir tebessümle açılmış yumuşak kırmızı dudakların ardında parladı ve mavi damarlı gözkapağını bilmiş bilmiş kırptı...

Birden bu ifadeyi daha önce de gördüğünü hatırladı.

Orgill de kodesten kurtulduğunda böyle muzaffer görünüyordu. Masterman da vergi hilesini gururla anlatırken böyle görünüyordu. Missendon da kanıtları saptırıp onu hileye davet ederken böyle bakmıştı.

İşte yine aynı bakış, aynı göz kırpış. Cinler Ecesi'niıı yüzünde...

Tamam! Şaşırmamıştı. Yetişkin bir adam olduktan sonra anlamıştı aslında. Bu dördü onlar gibi kimbilir kaç kişi daha vardıesas olarak aynı takımdandı, sıradan çalışanların insanca dünyasında değil, sınırları bulanık, kumları kaygan, kanla kıpkızıl olmuş derelerin üstünde sislerin döndüğü gölgeli bir ülkede yaşıyorlardı...

Peki kendisi neredeydi?

Basit. Cinler Diyarı'nda bir yabancıydı ve hariçten gazel okursa sonsuza kadar orada kalabilirdi.

"Evet?" Kadm konuşmaya davet ediyordu Tom'u. "Kazandınız mı?"

Bir kahkaha atıp başını salladı Tom. Çok şey bildiğini iddia edemezdi ama bir insanın Cinler Ecesi'vle bahse girip kazanmasının söz konusu olmadığını da biliyordu.

"Saçmalamayın" dedi rahatça. "Tabii ki kazanamadım. Kazanamazdım zaten. Baştan beri biliyordunuz. Şimdi izin verirseniz gidip karımla buluşacağım."

Tuhaf, yalan değildi bu. En azından olmadığını umuyordu.

Tahminine göre, Maviş bütün geceyi ailesiyle Tom'u yerden yere vurarak geçirmişti. Kahvaltıda anababasıyla bu güzel çalışmaya devam etmiş, sabah kahvesinde suskun kızkardeşiyle ruh çözümlemelerine girişmişti. Tam şu sırada da Trevor'la uzun uzun öğle yemeği yiyor ve geleceğinin ayrıntılarını şirkette, tabiiçiziyor olmalıydı.

Eh bu da, en tutucu tahminlere göre bile yeter derecede cereyanda kalmış demekti. Zira Tom Tyler karısının en korkunç sırrını biliyordu.

Ailesiyle fazlaca beraber olmak karısına fena halde dokunuyordu. İşte bu yüzden ÇÖG'ler mükemmel geçmeliydi, kalan zamanlarda ailesini ihmal etmenin suçluluk duygusundan kurtulmak için!

Maviş elbette asla kabul etmezdi bu durumu, seviştikten sonraki o tembel, mahrem dakikalardaki bir iki ima hariç. Ama Tom emindi, öğle yemeği bittiği sırada Maviş de boğulmaya yüz tutmuş olacak, bir şey alması gerektiği yalanını uydurup biraz kendi başına kalmak için eve yollanacaktı.

Eh, bu sefer şansı yoktu. Ya da vardı. Bu, durumu hangi açıdan ele aldığınıza bakar. Aileyle arasında yıkılan köprüleri tamir etmek için çok çalışacaktı. Tabii şirkette çalışmaya kadar vardırmayacaktı işi, asla! Ama elinden geleni yapacaktı. Maviş onu hâlâ sevdiğini, onu dayaıılamayacak kadar çekici bulduğunu kanıtlamasını isterse, herhangi bir sorgulamada çürütülmeyecek bir tanıklığı devreye sokabilirdi. Bundan kuşku duymuyordu.

Barın kapısına vardığında saat ikiyi vurmaya başladı.

Birden aklına geldi, bu demekti ki, kaybettim diye yalan söylediğinde henüz yirmi dört saat bitmemişti, yani böylece gerçekten de kaybetmiş oluyordu,..

Ama gerçekten de kaybettiyse, o zaman yalan değildi...

Demek ki...

Başını şiddetle iki yana salladı. Cinler Diyarı mantığıydı bu. Artık onlarla hiçbir alışverişi kalmamıştı.

Yeşil Ağaç'ın gölgelerinden dışarı, dünkü sisin yerini alan parlak kış güneşine cesur bir adım attı, doğruların mahvettiği hayatının parçalarını birleştirmeye başlamak üzere eve yollandı.

REGINALD HILL ’i en çok etkileyen hikâye:

MARKHEIMM Robert Louis Stevenson

Dükkân sahibi, "Evet" dedi, "buraya çeşit çeşit insan gelir. Bazı müşteriler cahildir, ben de üstün bilgeliğimin hayrını görürüm. Bazıları dürüst değildir..." Elindeki kandili kaldırdı, ışık birden misafirinin yüzünü aydınlattı. "O zaman da" diye devam etti, "erdemli olmanın yararını görürüm.

Markheim günlük güneşlik sokaktan içeri yeni girmişti, gözleri parlak ışıkla karanlığın karıştığı dükkâna henüz alışamamıştı. Bu imalı sözleri işitince, mumun alevi de bu kadar yakında olunca, ıstırapla gözlerini kırpıştırıp başka yöne baktı.

Dükkâncı kendi kendine güldü. "Bana Noel günü geldiniz" diye sözüne devam etti, "oysa evimde yalnız olduğumu, kepekleri indirdiğimi, çalışmamaya özen gösterdiğimi biliyorsunuz. Eli, bunun cezasını çekeceksiniz, defterlerimi denkleştirmem gerekirken sizinle vakit kaybettiğim için bir bedel ödeyeceksiniz. Bir de, bugün sizde iyice fark ettiğim bir davranışın bedelini ödeyeceksiniz. Ketum bir adamım ben, aptalca sorular da sormanı ama bir müşteri gözümün içine bakamıyorsa, bunun bedelini ödemesi gerekir." Dükkâncı yine kendi kendine güldü, sonra her zamanki gibi konuştu ama sesinde hâlâ alaycı bir tını vardı: "Getirdiğiniz nesneyi nereden bulduğunuzu, her zamanki gibi açık seçik anlatabilirsiniz, değil mi?" diye devam etti. "Yine amcanızın dolabında mı? Doğrusu müthiş bir koleksiyoncu!"

Ufak tefek, solgun, yuvarlak omuzlu dükkân sahibi bir yandan da neredeyse parmaklarının ucunda yükselip altın çerçeveli gözlüklerinin üstünden bakıyor, başını hiç inanmadığını gösterir gibi sallayıp duruyordu. Markheim bu bakışlara sonsuz bir acıma ve bir parça da dehşet duygusuyla karşılık verdi.

"Bu defa yanıldınız" dedi. "Satmaya değil almaya geldim. Elden çıkaracak antikanı yok, amcamın dolabı bomboş. Hepsi yerli yerinde olsaydı bile, borsada iyi kazandığım için antikalara birkaç parça daha eklerdim, o kadar. Bugün buraya gelmemin nedeni çok basit. Bir hanımefendi için Noel hediyesi arıyorum" diye devam etti ve hazırladığı konuşmasına girerken sözleri daha akıcı hale geldi. "Aslnda böyle küçük bir iş için sizi rahatsız etmekten dolayı ne kadar özür dilesem boş, küçük

iltifatımı hanıma akşam yemeğinde sunmalıyım. Sizin de çok iyi bildiğiniz gibi zengin bir hanımla yapılacak evlilikte ihmal söz konusu olmamalıdır."

Ardından bir sessizlik oldu, sanki antikacı bu sözleri kuşkuyla tartıyordu, Dükkândaki tuhaf ıvır zıvırm arasındaki saatlerin tiktakları ve çevre sokaklardaki at arabalarının belli belirsiz duyulan telaşı bu sessiz dakikaları doldurdu.

"Pekâlâ beyefendi" dedi dükkâncı, "öyle olsun. Ne de olsa eski müşterisiniz ve eğer dediğiniz gibi iyi bir evlilik yapma fırsatını bulmuşsanız, engel olmak bana düşmez, İşte bir hanımefendiye yaraşacak güzel bir şev" diye devam etti. "Bu el aynası... On beşinci yüzyıl, garantili, hem de iyi bir koleksiyondan çıkmış ama savın bayım, tıpkı sizin gibi müthiş bir koleksiyoncunun yeğeni ve tek vârisi olan müşterimin menfaatleri doğrultusunda, adını saklı tutacağım."

Dükkâncı tekdüze ve ısırıcı sesiyle konuşup dururken, sözünü ettiği nesneyi durduğu yerden almak üzere eğilmişti. Tam o sırada da Markheim'ın gövdesi elektrik çarpmış gibi sarsıldı, elleri ayakları titremeye başladı, yüzünü birbiri ardından şiddetli tutkular sardı. Sarsıntı geldiği gibi çabucak geçti, aynayı tutan elindeki azıcık titremenin ötesinde izi kalmadı.

"Bir ayna" dedi boğuk bir sesle, sonra durdu, daha anlaşılır bir sesle tekrarladı. "Bir ayna ha? Noel için mi? Yok canım!"

"Niye?" diye bağırdı dükkâncı. "Ayna niye olmazmış ki?"

Markheim adama tanımlanamaz bir ifadeyle bakıyordu. "Niye olmaz mı diyorsunuz?" dedi. "Ama bakın... Aynaya bakın... Kendinize bakın! Görmekten hoşlanıyor musunuz? Hayır! Ben de hoşlanmam... Kimse hoşlanmaz,"

Markheim aynayı aniden yüzüne tuttuğunda ufak tefek adam geriye

sıçramıştı ama başına daha kötü bir şey gelmeyeceğini kavrayınca, güldü. "Müstakbel hanımınızı memnun etmek zor galiba, beyefendi" dedi.

"Sizden bir Noel hediyesi istiyorum" dedi Markheim, siz ise bana bunu veriyorsunuz... Yılları, günahları ve ahmaklıkları hatırlatan bu lanet şeyi, bu elde tutulan vicdanı! Bunu mu kast etmiştiniz? Kafanızdan ne geçiyordu? Söyleyin bana. Söylerseniz sizin için daha iyi olacak. Haydi, bana kendinizi anlatın. Her şeyi göze alıp bir tahminde bulunayım, yoksa herkesten gizli hayır mı işliyorsunuz?"

Dükkâncı dikkatle karşısındakine baktı. Çok garip, Markheim hiç de gülüyora benzemiyordu. Yüzünde umut kıvılcımı gibi bir şey, bir heves belirmişti ama neşeye dair bir iz yoktu.

"Nereye varmaya çalışıyorsunuz?" dedi dükkâncı.

"Hayırsever değil misiniz?" diye suratını asarak karşılık verdi. "Hayırsever değilsiniz, dindar değilsiniz, vicdanınızın sesini dinlemiyorsunuz, sevmiyor, sevilmiyorsunuz, parayı almak için bir eliniz, aldığınızı koymak için bir kasanız var. Hepsi bu mu? Ulu Tanrı'ın, hepsi bu mu be adam?"

"Ne olduğunu söyleyeyim size" diye söze başladı dükkâncı, önce azarlar gibiydi, sonra gülmeye başladı. "Ama anladım, bu sizinki bir aşk ilişkisi ve siz de hanımefendinin sağlığına epeyce içtiniz."

"Oo!" Markheim tuhaf bir merakla bağırdı. "Hiç âşık oldunuz mu? Bana anlatın."

"Ben mi?" diye haykırdı dükkâncı. "Ben âşık oldum mu? Hiç zamanım olmadı, bugün de bütün bu saçmalıklara harcayacak zamanını yok. Aynayı alacak mısınız?"

"Acelesi ne?" diye cevapladı Markheim. "Şurada durup konuşmak çok zevkli. Hayat da öyle kısa ve belirsiz ki hiçbir zevkten mahrum olmak istemem... Yoo, hatta böyle küçük bir zevkten dahi. Uçuruma düşmek üzere olan bir adam gibi tuttuğumuza sıkı sıkı sarılmalıyız. Bir düşünürseniz, her saniye bir uçurum bir mil yüksekliğinde bir uçuruuıöyle yüksek ki, bir düşersek insana benzer hiçbir yanımız kalmayacak. Şu halde, en iyisi tatlı tatlı konuşmak. Birbirimizden söz edelim: Niye bu maskeyi takıyoruz ki? Sırlarımızı paylaşalım. Kimbilir, belki dost oluruz."

"Tek bir söz edeceğim"dedi dükkâncı. "Ya bir şey alırsınız ya da dükkânımdan çekip gidersiniz!"

"Doğru, doğru" dedi Markheim. "Yeterince saçmaladık. İş başına. Bana başka bir şey gösterin."

Dükkâncı aynayı rafa yerleştirmek için yine eğildi, ince sarı saçları gözlerinin önüne düşüyordu. Markheim biraz daha yaklaştı adama. Bileli paltosunun cebindeydi, iyice doğruldu, ciğerlerini doldurdu. Aynı anda yüzünde birçok farklı duygular belirdi: Dehşet, nefret, kararlılık, büyülenme ve fiziki bir tiksinti ve acıyla kıvrılan üst dudağının arasından dişleri göründü.

"Bu belki uygun düşer" diye düşüncesini belirtti dükkâncı, sonra, tam doğrulurken, Markheim kurbanına arkadan saldırdı. Uzun, şişe benzer hançer parladı ve indi. Dükkâncı tavuk gibi çırpındı, şakağını rafa çarptı ve sonra yere yığıldı.

Dükkânda zamanın küçücük sesleri konuşup duruyordu. Bazıları görmüş geçirmişliğin debdebesivle derin derin, ötekiler geveze ve telaşlı. Hepsi, birbirine karışan bir tik tak korosu halinde saniyeleri anlatıyordu. Sonra, kaldırımı bütün ağırlığıyla döverek koşan bir çocuğun adımları bu küçük sesleri bastırdı ve Markheim ürkerek yeniden çevresinin bilincine vardı. Dehşetle etrafına bakındı. Kandil tezgâhın üstündeydi, alevi hava akımıyla, vakur, sallanıyordu ve bu belli belirsiz hareketle bütün oda gürültüsüz bir telaşla doldu, bir deniz gibi kabarıp kabarıp indi. Uzun gölgeler âdeta baş sallıyor, karanlığın kaba lekeleri soluk alıp verircesine şişiyor, küçülüyor, portrelerin yüzleri ve porselen putlar sudaki hayaller gibi değişiyor, titreşiyordu. İçeriye açılan kapı aralıktı ve upuzun, ince bir gün ışığı demeti, işaret eden bir parmak gibi, gölgelerin kuşattığı derinlikleri gözetliyordu.

Markheim'ın gözleri, korkuyla çarpılmış gezintisinden kurbanının bedenine döndü. Orada yatıyordu gövde, hem kamburu çıkmış hem de kolu bacağı bir yana savrulmuş, inanılmayacak kadar küçük ve garip bir biçimde hayatta olduğundan daha rezil. O sefil, acınacak elbiseleri içinde, o hantal duruşuyla bir avuç talaş gibiydi dükkâncı. Markheim bakmaya korkmuştu cesede. Buyurun bakın! Bir hiç. Yine de, bakarken, bu eski elbise yığını ve kan gölü dile gelmeye başladı. Orada yatması gerekiyordu, o şeytani mafsalları çalıştıracak, hareketin mucizesini yöneltecek bir şey yoktu. Biri bulana kadar orada kalacaktı. Biri bulana kadar! Evet, peki sonra? Sonra bu ölü et yığını bütün İngiltere'de çınlayacak ve dünyayı bu işin peşini bırakmamaya çağıracak bir haykırış koyverecekti. Evet, ölü ya da diri, o hâlâ bir düşmandı. "Bir zamanlar, beyin boşaldığında" dive o dizeyi düşündü, kelime aklına takıldı. Zaman, artık iş bittiğini görekurban için biten zaman, katil için bir an, önemli bir an haline gelmişti.

Bu düşünce henüz aklına düşmüştü ki önce biri, sonra başka biri, her hız ve tondan biri katedral kulesinin çanı gibi derin, diğeri bir valsin prelüdü gibi çm çıtı çınlayansaatler öğleden sonra saat üçü çalmaya başladı.

Bu dilsiz odada birden bu kadar çok dilin konuşmaya başlaması onu sersemletmişti. Kendini hareket etmeye zorladı, elinde kandil, kıpırdayan gölgelerce kuşatılmış, tesadüfi yansımalarla iliğine kadar ürkmüş, bir aşağı

bir yukarı dolandı. Kimi yerli, kimi Venedik ya da Amsterdam malı bezemeli aynalarda yüzünü tekrar tekrar gördü, sanki bir casus ordusuyla karşı karşıyaydı, kendi gözleri ona baktı, teşhis etti. Kendi adımlarının sesi, ne kadar hafif olursa olsun, çevredeki sessizliği bozuyordu. Hâlâ, ceplerini doldurmayı sürdürürken, aklı, planındaki binlerce kusur yüzünden, kusturacak kadar tekrar tekrar suçluyordu onu: Daha sakin bir saat seçmeliydi, daha dikkatli olmalıydı, dükkâncıyı öldürmemeli, yalnızca bağlayıp ağzına bir tıkaç koymalıydı. Daha cesur davranıp hizmetçiyi de öldürmeliydi. Her şeyi başka türlü yapmalıydı. Yüreği delen pişmanlıklar, aklın bezgin, durmak bilmeyen çabası, değiştirilemezi değiştirmek, artık yararsız olanı planlamak, geri getirilemez geçmişin mimarı olmak için. Bütün bunlar aklından geçerken, beyninin ırak köşelerine, metruk bir tavanarasmda koşuşturan fareler gibi, çılgın hayvani korkular üşüşüyordu. Polisin ağır eli omuzuna inecekti, sinirleri oltaya takılmış balık gibi titreyecekti; gözlerinin önünden sanık sandalyesi, hapishane, darağacı ve kara tabut dörtnala geçti.

Sokaktaki insanlardan duyduğu dehşet, aklına bir kuşatma ordusu gibi çöreklendi. Mümkün değil ama diye düşündü, gürültü patırtının birazı olsun kulaklarına çalınmış, meraklarını uyandırmış olmalıydı; şimdi de bütün komşuların kıpırdamadan, kulaklarını dikmiş oturduklarını hissediyordu: Yalnız insanlar, Noel'i tek başlarına eski anılarla geçirmeye mahkûm ve şimdi aniden bu tatlı faaliyetten gerçeklere geri dönmek zorunda kalan insanlar, mutlu aile toplantıları, masanın çevresinde çıt çıkarmadan kalakalmışlar, annenin parmağı hâlâ kalkık. Her türden, yaştan ve mizaçtan insan ama hepsi kendi yuvasında, onu asacak ipe merakla bakıyor, örüyorlardı o ipi. Bazen yeterince sessiz hareket edemediğini düşünüyordu. Uzun Bohemya kadehleri bir çan gibi gürültüyle şıngırdadı, tik takların gürültüsünden ürküp saatleri durdurmaya niyetlendi. Sonra, yine, duyduğu dehşetin hızla değişmesiyle, dükkânın sessizliği tehlikenin kaynağı oldu, gelen geçeni uyarabilir, durdurabilirdi bu sessizlik. Markheim adımlarını daha cesurca atmaya başladı, dükkândaki eşyalar arasında paldır küldür geziyor, kendi evinde rahat rahat iş yapan bir adamın hareketlerini ince ayrıntılarına varana kadar taklit ediyordu.

Ama tehlike çanları onu öteye beriye öyle bir çekiştirmişti ki, aklının bir yanı hâlâ kurnazca işlerken, diğer yanı deliliğin kenarında titreşiyordu. Özellikle bir sanrı, aklını pençesine almıştı. Beyaz yüzüyle penceresinde onu dinleyen komşu, yoldan geçerken korkunç bir kuşkuyla kaldırımda

duraklayan adam, en kötü ihtimalle kuşkulanırlardı bu insanlar. Bilemezlerdi, tuğla duvarlar ve kepenkli pencerelerden ancak sesler sızabilirdi. Ama burada, evin içinde, yalnız mıydı? Yalnız olduğunu biliyordu, hizmetçinin her kurdele ve tebessümde "bugün gezmedeyim" diye bağıran en iyi yoksul elbiselerini giyip bir sevgili bulmaya çıkmasını seyretmişti. Evet, elbette, evde yalnızdı ama yine de, üstteki koskocaman boş evde, çıt çıkarmadan dolaşan ayak sesleri işittiğinden emindi. Biliyordu, açıklayamazdı ama biliyordu, evde biri vardı. Evet, emindi, hayalinde evin her odasına, her köşesine kadar takip ediyordu onu. İşte şimdi yüzü olmayan bir şeydi ama gören gözleri vardı ama işte o şey kendi gölgesiydi ama işte, bakın, kurnazca ve nefretle yeniden soluk almaya başlayan ölü dükkâncının hayali.

Arada bir, büyük bir çabayla, hâlâ bakmaya çekindiği açık kapıya bir göz atıyordu. Ev yüksekti, çatı penceresi küçük ve kirliydi, gün sisle körleşmişti, zemin kata süzülüp gelen ışık pek azdı, dükkânın eşiğini ancak belli belirsiz gösteriyordu. Yine de o kuşkulu aydınlık çizgisinde bir gölge titreşmiyor muydu?

Birden, dışarıda sokakta, pek neşeli bir beyefendi bir değnekle dükkânın kapısına vurmaya başladı, değnek darbelerinin gürültüsü arasında durmadan dükkâncının adını haykırıp şakalaşıyordu. Buz kesen Markheim ölüye bir göz attı. Yok canım, kıpırdamıyordu, bu darbeleri, haykırışları işitmeyecek kadar uzaklara kaçmıştı, sessizlik denizlerinin dibine gömülmüştü, bir zamanlar fırtınanın uğultusunda bile işiteceği adı, içi boş bir sesti artık. Tam o sırada neşeli bey vurmaktan bıkıp gitti.

Ne yapılacaksa çabucak yapıp bitir diye bir uyarıydı bu. Bu tehditkâr mahalleden uzaklaşmalı, Londra kalabalığının içine dalmalı, günün öteki kısmında o güvenli ve masum görünen sığınağa, yatağına ulaşmalıydı. Bir ziyaretçi gelmişti, her an başka biri gelebilir, dalıa ısrarlı olabilirdi. İşi bitirip de meyvelerini toplamamak iğrenç bir beceriksizlik olurdu. Para, şimdi Markheim'ın tek düşüncesi buydu. Paraya ulaşmanın yolu da, anahtarlar.

Omuzunun üstünden açık kapıya baktı, gölge hâlâ orada bekliyor, titriyordu. İğrendiğinin bilincinde olmadan ama karnında bir ürpertiyle, kurbanının cesedine yaklaştı. İnsani özü terk etmişti bu bedeni. Yarı yarıya talaşla doldurulmuş bir giysi gibi, kolları bir yanda bacakları bir yanda, gövdesi ikiye katlanmış, yerde yatıyordu, yine de o şeyden tiksiniyordu.

Göze donuk, çelimsiz görünüyordu ama dokunursa manidar olabileceğinden korkuyordu. Cesedi omuzlarından tuttu, sırtüstü çevirdi. Tuhaf bir biçimde hafif ve esnekti, kol ve bacaklar da sanki kırıktı, en olmadık biçimlerde duruyorlardı. Yüzünde hiçbir ifade kalmamıştı ama balmumu gibi solgundu ve bir şakağı feci halde kana bulanmıştı. Markheim'ın tek hoşlanmadığı şey buydu. O an, geçmişe, bir balıkçı köyündeki panayır gününe döndü. Kurşuni bir gün, uğuldayan rüzgâr, sokaktaki kalabalık, borazanların sesi, davulların gümbürtüsü, bir şarkıcının genizden gelen sesi; bir oraya bir buraya koşan oğlancık, izdihamda kaybolmuş, hem merak ediyor hem korkuyor, derken, asıl kalabalığın olduğu yerden çıkar çıkmaz bir tezgâh görüyor, bir de büyük bir perde, üstünde berbat görünümlü, cart renkli resimler asılı: Brownrigg ile çırağı; öldürdükleri misafirleriyle Manning'ler; Weare'in boğazına sarılmış Thurtell, bir sürü ünlü cinayetin çetelesi. Bir yanılsama kadar berrak görüyordu, bir kere daha o küçük çocuk olmuştu, o süfli resimlere yine bakıyordu, bedeni yine isyan ediyordu, hâlâ davulların gümbürtüsüyle sersem haldeydi. O gün çalan müziğin birkaç notasını hatırladı, o anda, ilk defa, midesi bulandı, başı döndü, eli ayağı boşaldı ama derhal direnmeli, üstesinden gelmeliydi.

Bu düşüncelerden kaçmaktansa yüzleşmenin daha akıllıca olacağına karar verdi. O ölü yüze daha cüretkârca baktı, suçunun nasıl bir şey ve ne korkunç olduğunu kavramak için beynini zorladı. Daha birkaç dakika önce bu yüz değişik duygularla canlanmış, bu solgun ağız konuşmuş, bu beden gemlenebilen bir enerjiyle alev alev yanmıştı ve şimdi, yaptığı yüzünden o hayat parçası durmuştu, bir saatçinin parmağını uzatıp saatin tik taklarını durdurması gibi. Böylece boşu boşuna düşünüp durdu. Artık vicdan azabı duyacak hali yoktu, bir zamanlar boyalı cinayet tasvirleri karşısında titreyen yüreği gerçeğe bakarken hiçbir heyecan duymuyordu. En fazla, dünyayı bir cennet bahçesine çevirecek melekelerin beyhude yere bahşedildiği bir insan için bir merhamet kırıntısı duyuyordu, hiç yaşamamış ve şimdi ölmüş biri için. Ama pişmanlıktan eser yoktu içinde, hayır.

Bunu anlayınca, kafasından bütün düşünceleri boşalttı, anahtarları buldu ve dükkânın açık kapısına doğru ilerledi. Dışarıda şiddetli bir yağmur başlamıştı, sağanağın dama vuran sesi, sessizliği âdeta kovmuştu. Evin odaları, tavanından sular sızan bir mağara gibi dur durak bilmeyen bir yankının hayaletiyle dolmuştu, saatlerin tik taklarına karışan bu sesten başka bir şey işitilmiyordu. Bir de, Markheim kapıya yaklaştıkça, kendi

dikkatli adımlarının cevabı gibi, sanki başka adımların merdivenden yukarı çıktığını duyuyordu. Gölge, hâlâ eşikte bir nabız gibi hafifçe atıyordu. Kararlılığın tonlarca ağırlığını kaslarına aktardı ve kapıyı kendine çekti,

Solgun, puslu gün ışığı, çıplak döşeme ve merdivenlerde, sahanlıkta elinde teberiyle duran cilalı zırh takımında, koyu ahşap oymalarda ve sarı duvar kaplamalarında asılmış resimlerin üstünde belli belirsiz parladı. Yağmur damlalarının sesi evin içinde öyle gürültüyle yankılanıyordu ki Markheim'ın kulaklarında farklı farklı seslere bürünmeye başladı. Ayak sesleri, iç çekişler, uzakta uygun adım yürüyen askerler, sayılan paranın şıkırtısı, gizlice aralanan bir kapının gıcırtısı, sanki cihannümava vuran damlaların pıtırtısı ve suyun oluklardan fışkırmasıyla karışıyordu. Yalnız olmadığı duygusu deliliğin sınırlarına varmıştı. Her yerden tekin olmayan varlıklarla kuşatılmıştı. Yukarıda, odalarda kımıldadıklarını duyuyordu, dükkânda ölü adam ayağa kalkmaktaydı. Büyük bir gayretle merdivenleri çıkmaya başladığında da önü sıra sessizce kaçıştılar, belli etmeden peşi sıra geldiler. Düşündü, ah bir sağır olsaydı, ruhu nasıl sükûnet bulurdu! Derken yine, daha da büyük bir dikkatle etrafını dinleyerek, hayatının ileri karakollarında güvenilir bir bekçi olan o huzursuzluk duygusu için kendi kendine şükretti. Başını bir o yana bir bu yana çeviriyordu. Sanki yuvalarından fırlamış gibi duran gözleri her köşeyi gözlüyordu ve her köşede ne idüğü belirsiz bir şeyin kuyruğunu görüyordu sanki ve hemen gözden kaybediyordu. İlk kata çıkan yirmi dört basamak can çekişen yirmi dört candı.

İlk katta, kapılar aralıktı, üç kapı sanki üç tuzak, top gümbürtüsü gibi sinirlerini sarsan. Artık asla çevresine bir sur çekip insanoğlunun gözleyen bakışlarından korunamayacağını hissediyordu. Evinde olmak istiyordu, duvarlarla sarmalanmış, yorganına gömülmüş, Tanrı'dan başka kimseye görünmeden. Bu aklına gelince, biraz düşündü, başka katillerin hikâyelerini ve intikam meleklerinden nasıl korktuklarını hatırladı. En azından Markheim korkmuyordu. Doğanın yasalarından korkardı. Ya o nasır tutmuş, değişmez yöntemleriyle, cinayetinin lanet bir kanıtını bir yerlerde saklamışlarsa! İnsanoğlunun tecrübe sürekliliğindeki bir kesintiden, doğanın kasıtlı gayrimeşruluğundan ise, körce, batıl bir dehşetle, on kat daha korkuyordu. Kuralları gözeterek, nedenden sonucu hesaplayarak bir ustalık oyunu oynamıştı. Ya doğa, mağlup zalimin satranç tahtasını devirişi gibi, kuralların dizilişini altüst ederse? Kış ortaya çıkma zamanını değiştirince, Napolyon'un başına da gelmişti bu (yazarlar öyle diyordu).

Markheim'ın da başına gelebilirdi. Taş duvarlar saydamlaşabilir, yaptıklarını cam kovandaki arılar gibi gözler önüne serebilirdi. Ayağının altındaki sağlam döşeme kayrak kumlara dönüşebilir, Marklıeim'ı içine çekebilirdi. Evet, onu mahvedecek çok daha ciddi başka kazalar da vardı: Mesela ya ev çöker de onu kurbanının cesedinin yanına gömerse ya da komşu evde yangın çıkar da itfaiyeciler her yandan onu kuşatırsa? Bunlardan korkuyordu ve bir anlamda bunlara Tanrı'nın günahı kovmak için uzattığı eller denebilirdi. Ama Tanrı'dan yana rahattı, yaptığı hiç kuşkusuz olağandışıydı ama mazereti de öyleydi, Tanrı bunu biliyordu, insanlar arasında değil de Tanrı'nın katında adaletten emindi.

Oturma odasının güvenli ortamına sığınıp kapıyı arkasından kapayınca, tehlikenin bir süre için de olsa geçtiğini fark etti. Oda karmakarışıktı, halı bile yoktu, orada burada sandıklar ve birbiriyle ilgisi olmayan eşyalar vardı. Sahnedeki aktör gibi kendisini çeşitli açılardan gördüğü birkaç büyük boy aynası, çerçeveli, çerçevesiz, yüzleri duvara dönük çok sayıda resim, güzel bir Sheraton büfe, ahşap kakma bir dolap ve üstünden duvar halıları sarkan büyük, eski bir yatak. Pencereler yerlere kadardı ama şans eseri alt pancurlar kapatılmıştı, böylece komşular onu göremezdi. İşte burada, Markheim, dolabın önündeki sandığı kenara çekti ve elindeki kümeden dolabın anahtarını bulmaya çalıştı. Uzun sürüyordu çünkü çok anahtar vardı, ayrıca çok sinir bozucuydu bu iş. Belki de dolap boştu ve zaman uçup gidiyordu. Ama böyle titizce uğraşmak onu sakinleştirmişti. Göz ucuyla kapıyı görebiliyordu, hatta, kuşatma altındaki komutanın savunduğu toprakların ne kadar önemli olduğunu memnunlukla doğrulaması gibi, arada bir göz atıyordu kapıya. Ama doğrusu sakindi. Sokağa yağan yağmurun doğal ve tatlı bir sesi vardı. Çok geçmeden, öbür yanda, piyanonun notaları bir ilahiyle uyandı, çocuk sesleri de melodiye katılıp sözlerini söylemeye başladı. Ne kadar heybetli, ne kadar rahatlatıcıydı bu melodi! Ne kadar tazeydi çocuk sesleri! Markheim anahtarları ayırırken gülümseyerek kulak verdi ilahiye. Kafası artık bildiği düşünceler ve resimlerle doluydu, kilisedeki çocuklar ve büyük orgun gürleyişi, arsada oynayan çocuklar, dere kenarında yıkananlar, böğürtlenli parkta dolaşanlar, rüzgârlı ve bulutlarla dolu gökte uçurtma uçuranlar, sonra, ilahinin başka bir kadansmda, yine kilise, yazın bir Pazar gününün uyuşukluğu ve rahibin ince, yumuşak sesi (hatırlayınca hafifçe gülümsedi) ve Kral James zamanından kalma boyalı mezar taşları, mihrabın yanına yazılmış On Emir'in silik harfleri.

Böylece hem meşgul, hem dalgın, oturmuş uğraşırken irkilerek ayağa fırladı. Birden başından aşağı buzlar, alevler boşaldı, beynine kan hücum etti, oracıkta mıhlandı kaldı, tir tir titriyordu. Biri merdivenlerden ağır ağır ama tereddütsüz çıkıyordu ve sonra bir el kapının tokmağını çevirdi ve kilidin dili çıtladı ve kapı açıldı.

Korku bir mengene gibi Markheim'ı kıstırmıştı. Neyle karşılaşacağını bilmiyordu, yürüyüp gelen ölü mü, insan adaletini uygulamaya gelenler mi, yoksa onu darağacına yollayacak, körce tökezlenen rasgele bir tanık mı? Ama aralanan kapıdan bir surat belirip, odada bir göz gezdirip, ona bakıp, sonra da çekilince ve kapı da ardından kapanınca, Markheim'ın boğazından denetleyemediği bir korku çığlığı çıktı. Bu sesi duyan ziyaretçi dönüp geldi.

"Beni mi çağırdınız?" diye nazikçe sordu, odaya girip kapıyı kapadı.

Markheim öylece durup gözünü kırpmadan ona bakıyordu. Belki gözleri nemliydi çünkü dükkândaki kandilin ışığında titreşen idoller gibi yeni gelenin hatları da titreşiyordu. Bir an onu tanıdığını düşünüyordu, bir an ise kendine benzetiyordu adamı ama daima, bu şeyin ne dünyaya ne de Tanrı'ya ait olduğu inancı, canlı bir dehşet yumrusu gibi yüreğinde yatıyordu.

Oysa, Markheim'a gülümseyerek bakarken, garip ama yaratığın sıradan bir havası vardı; "Para arıyorsunuz galiba?" diye eklediğinde de ses tonu gündelik nezaketin ötesine geçmemişti.

Markheim cevaplamadı.

"Sizi uyarmalıyım" diye devam etti öteki. "Hizmetçi sevgilisinin yanından her zamankinden erken ayrıldı, çok geçmez burada olur. Eğer Bay Markheim'ı evde görürse, neler olacağını anlatmayayım daha iyi."

"Beni tanıyor musunuz?" diye haykırdı katil.

Ziyaretçi tebessüm etti, "Uzun zamandır gözdelerinıdensiniz" dedi, "uzun zamandır sizi gözlüyor, yardım etmeye çalışıyorum,"

Markheim, "Nesin sen?" diye haykırdı. "Yoksa şeytan mı?"

"Ne olduğumun size sunmayı önereceğim hizmete etkisi olamaz" diye cevap verdi öteki.

"Olur" dedi Markheim. "Oluyor! Senden yardım almak mı? Hayır, asla, senden asla! Beni tanımıyorsun henüz, Tanrı'ya şükür tanımıyorsun!"

"Tanıyorum" diye cevapladı ziyaretçi, sesinde nazik bir sertlik ya da daha çok bir katılık vardı. "Seni iliklerine kadar tanıyorum."

"Beni tanımak mı!" diye bağırdı Markheim. "Kim tanıyabilir ki? Hayatım gülünç bir taklit, kendime bir ihanet. Kişiliğimi yalanlamak için yaşadım ben. Herkes de böyledir. Herkes etraflarında oluşan ve onları boğan bu maskeden daha iyidir. Hayatın her insanı eşkıyanın yakalayıp sesi çıkmasın diye pelerine sardığı biri gibi sürüklediğini görürsün. Eğer kendileri olabilselerdi, eğer yüzlerini görebilseydin, hepsi bambaşka olurdu, hepsi birer kahraman, birer aziz gibi parlardı! Ben çoğundan daha kötüyüm, yüküm daha ağır, nedenini bir ben bilirim, bir de Tanrı. Ama zamanım olsaydı, kendimi ifşa edebilirdim."

"Bana mı?" diye sordu ziyaretçi.

"Herkesten önce sana" diye cevapladı katil. "Senin zeki olduğunu sanmıştım. Düşünmüştüm ki var olduğuna göreyüreğimi okursun. Ama bak, beı.i yaptıklarımdan ötürü yargılamak istiyorsun! Bir düşün, yaptıklarım! Bir devler ülkesinde doğdum, orada büyüdüm, anamın karnından çıktığım andan başlayarak devler beni bileklerimden sürükledi, koşulların devleri. Sen beni yaptıklarımla yargılayacaksın! Ama içime bakamaz mısın? Şeytandan nefret ettiğimi görmüyor musun? İçimde nasıl açıkça vicdan yazıldığını, biraz fazlaca görmezden gelsem de vicdanımı bilerek yanıltmaya çalışmadığımı görmüyor musun? Beni insanlık kadar tanıdık olması gereken bir şey olarak okuyamaz mısın? İstemeden günah işleyen bir kişi olarak?"

"Bunların hepsi çok dokunaklı" diye geldi cevap. "Ama beni ilgilendirmiyor. Bu tutarlılık iddiaları alanımın dışında kalıyor, doğru yolda olduğun sürece ne gibi itkilerle sürüklendiğin umurumda bile değil. Ama zaman uçup gidiyor, hizmetçi kalabalıktaki yüzlere ve ilan tahtasındaki resimlere baktığı için geç kaldı ama yaklaşıyor, unutma, sanki darağacının kendisi

Noel zamanı sokaklardan geçip sana doğru geliyor! Sana yardım edeyim mi, ben, her şeyi bilen? Paranın nerede olduğunu sana söyleyeyim mi?"

"Bedeli ne?" diye sordu Markheim.

"Bir Noel armağanı karşılığında sana bu hizmeti sunarım" diye cevapladı öteki.

Markheim bir tür acı zaferle güliimsemekten kendini alamadı. "Hayır" dedi, "senin elinden bir şey almam. Susuzluktan ölüyor olsam, tası

dudaklarıma uzatan senin elinse, reddetme cesaretini kendimde bulurum. Safdillik belki ama kendimi şeytana sunmayacağım."

"Ölüm döşeğinde tövbe etmene bir itirazım yok" diye gözlemledi ziyaretçi.

"Çünkü bir yararı olduğuna inanmıyorsun!" diye haykırdı Markheim.

"Öyle demedim" diye cevapladı öteki. "Ben bu işlere farklı bir açıdan yaklaşırım, hayat bitince ilgim de söner. Adam hayatı boyunca bana hizmet etmiş, senin gibi, arzularının zaafına boyun eğerek din kisvesi altında etrafa kara bakışlar saçmış ya da buğday tarlasına burçak ekmiş. Artık kurtuluşuna bu kadar yaklaşmış olduğuna göre, bunlara bir hizmet daha ekleyebilir: Pişman olmak, gülümseyerek ölmek, böylece de henüz yaşayan daha ürkek müritlerimin güvenini ve umutlarını artırmak. O kadar da sert bir efendi değilim. Bir dene beni. Yardımımı kabul et. Şimdiye kadar yaptığın gibi hayatta istediğini yap. Kendinden hoşnut ol, masada dirseklerini iyice ger ve gece inmeye, perdeler kapanmaya başladığında, iyice rahatlaman için söylüyorum, vicdanınla kavganı daha kolay halledeceksin, Tanrı'ya daha kolay yaranacaksın. Böyle bir ölüm döşeğinden şimdi geliyorum, oda samimiyetle yas tutanlarla doluydu, adamın son sözlerini dinliyorlardı. Eskiden bir çakmaktaşı kadar sert, merhametsiz olan o yüze baktığımda, umutla gülümsediğini gördüm,"

"Peki sence ben öyle bir yaratık mıyım?" diye sordu Markheim. "Sence günah üstüne günah işlemekten, sonra da son anda sinsice cennete sızmaktan daha büyük bir emelim yok mu? Yüreğin bu düşünceye itiraz ediyor. Demek insanoğlu hakkındaki tecrübelerin bu kadar. Yoksa beni kanlı ellerimle yakaladığın için mi bu kadar adi olduğumu düşünüyorsun. Bu cinayet, iyilik pınarlarını bunca kurutacak kadar büyük bir dinsizlik mi?"

"Cinayet benim için çok özel bir sınıflandırma değil" dedi öteki. "Bütün günahlar cinayettir, bütün hayatın savaş olduğu gibi. Irkını bir salda mahsur kalmış denizcilere benzetiyorum, açlığın elinden kırıntıları kopartıp alıyorlar ve birbirlerinin hayatıyla besleniyorlar. Günahları, işlendikleri anın ötesinde de takip ederim. Hepsinde akıbetin ölüm olduğunu görürüm, benim gözümde, baloya gitmek için dil döküp anasını kandıran güzel kızın ellerinden de, senin gibi bir katilin eli kadar kan damlar. Günahları takip ederim mi dedim? Erdemleri de izlerim. Bir tırnak kadar farkları yoktur, günah da erdem de ölüm meleğinin tırpanıdır. Ben kötülük için yaşarını,

kötülük eylemde değil kişiliktedir. Kötü adamı bağrıma basarım ben, yapılan kötülüğü değil. Yapılan kötülüğün meyveleri, eğer yılların şiddetle aşağı düşen şelalesinin sonuna kadar izleyebilirsek, en ender erdemlerden çok daha hayırlı çıkabilir. Sana, bir dükkâncıyı öldürdüğün için değil, Markheim olduğun için bir kaçış yolu öneriyorum."

"Sana yüreğimi açacağım" diye cevap verdi Markheim. "Yakaladığın bu cinayet sonuncu olacak. Bu cinayeti işleyene kadar çok ders aldım. Bu cinayetin kendisi bir ders, çok önemli bir ders oldu. Şimdiye kadar, sürüklenmek istemediklerime, isyan duygusuyla sürüklendim, yoksulluğun esiriydim, zorla çalıştırıldım, zulüm gördüm. Şeytanın iğvasına kapılmayıp ayakta kalabilen güçlü erdemler vardır, benimkiler öyle değildi, zevke susamıştım. Ama bugün, bu yaptığım sayesinde hem bir ihtar hem de bir servet elde ettim. Hem kendim olma gücü hem de taze bir başlangıç. Dünyada, her şeyde özgür bir adam olacağım. Değiştiğimi görüyorum, bu eller iyilik yapacak, bu yürek rahata kavuşacak. Geçmişten bir şeyler geldi bana. Sebt akşamlarında kilisedeki orgun sesiyle hayal ettiğim, soylu kitaplar okuyup gözyaşı döktüğümde ya da masum bir çocukken annemle konuştuğumda sezdiğim bir şey. Hayat böyle olacak işte. Birkaç yıl serseri gibi dolaştım ama şimdi, ulaşmak istediğim şehir yeniden karşımda."

"Parayı Borsa'ya yatıracaksın herhalde" dedi ziyaretçi. "Eğer yanılmıyorsam birkaç bin kaybettin."

"Eh" dedi Markheim, "ama bu sefer eminim."

"Bu sefer de kaybedeceksin" dedi ziyaretçi yavaşça.

"Ama yarısını saklayacağım! "diye haykırdı Markheim.

"Onu da kaybedeceksin" dedi öteki.

Markheim'ın alm terlemeye başlamıştı. "Eh, ne yapalım?" dedi, "De ki kaybettim, yine yoksulluğa battım, bir yanım, kötü yanım, sonuna kadar iyi yanımı alt etmeye çalışmayacak mı? Kötülük de, iyilik de bende güçlü, biri bir yana çekiştiriyor beni diğeri öteki yana. Bir tekini değil, hepsini seviyorum. Büyük işleri, feragati, din uğruna ölmeyi anlayabilirim. Cinayet gibi bir suç işleyecek kadar düşmüşsem bile, merhamet bana yabancı değil, Yoksullara acırım, ne çektiklerini benden daha iyi bilen var mı? Onlara acırım, yardım ederim, sevgiye önem veririm, dürüst bir kahkahaya bayılırım, yeryüzünde yürekten sevmediğim iyi bir şey, doğru bir şey yoktur. Hayatımı yalnızca günahlarım mı yönetecek, aklımdaki hantal,

lüzumsuz düşünceler gibi erdemlerimin de bir etkisi olmayacak mı? Hayır, iyilik de eylemlerimizin pınarıdır."

Ama ziyaretçi parmağını kaldırmıştı. "Otuz altı yıldır bu dünyadasın" dedi, "talihin değişti, mizacın değişti ama hep düşerken gördüm seni. On beş yıl önce bir hırsızlık görsen irkilirdin. Üç yıl önce cinayet sözü edilse betin benzin atardı. Hâlâ tiksindiğin bir suç, bir gaddarlık ya da alçaklık kaldı mı? Beş yıl sonra sende bunların hepsini teşhis edeceğim! Yolun hep yokuş aşağı. Seni ölümden başka bir şey durduramaz."

Markheim boğuk bir sesle, "Doğru" dedi, "bir yere kadar kötülüğe boyun eğdim. Ama herkes böyledir: Azizler bile, hayatın işleyişi içinde inceliklerini kaybederler, çevrelerine benzerler."

"Sana basit bir soru yönelteceğim" dedi öteki. "Cevabına göre de ahlakının falına bakacağım. Birçok şeyde ihmalkâr oldun, belki de haklısın, ona bakarsan, herkes aynı. Bunu bir kenara koyalım, ne kadar önemsiz olursa olsun hoşnut olduğun herhangi bir davranışın var mı, yoksa bütün iplerin ucunu bıraktın mı?"

"Herhangi bir davranış mı?" diye takrarladı Markheim, düşünürken âdeta ıstırap çekiyordu. "Hayır" diye ekledi umutsuzlukla, "hiç yok! Her şeyde baş aşağı gittim."

"O halde" dedi ziyaretçi, "neysen onunla yetin çünkü asla değişmeyeceksin. Bu sahnede senin rolünün sözleri yazıldı, artık değiştirilemez."

Markheim bir süre suskun durdu, sessizliği ilk bozan ziyaretçi oldu. "Öyleyse" dedi, "parayı göstereyim mi sana?"

"Peki, beni bağışlamayacak mısın?" diye haykırdı Markheim.

"Denememiş miydin?" diye cevapladı öteki. "İki ya da üç yıl önce, dini bir toplantıda görmedim mi seni, ilahiyi en yüksek sesle söyleyen sen değil miydin?"

"Doğru" dedi Markheim, "şimdi bana düşenin ne olduğunu açıkça görüyorum. Ruhumu gösteren bu dersler için sana şükrediyorum, gözlerim açıldı, sonunda ne olduğumu gördüm."

O anda, kapı zilinin acı sesi bütün evde yankılandı. Ziyaretçi, bu ahenkli işareti bekliyormuş gibi, derhal tavrını değiştirdi.

"Hizmetçi!" diye bağırdı. "Döndü, seni uyarmıştım, şimdi önünde bir zor geçit daha var. Ona, efendin hasta demelisin, güven veren ama ciddi bir yüzle onu içeri almalısın. Gülümseme yok, abartma, başaracaksın! Kız içeri girip kapı kapandığında, dükkâncıdan kurtulmanı sağlayan aynı el çabukluğuyla yolundaki bu son tehlikeyi bertaraf edeceksin. Sonra bütün akşam senin, gerekirse bütün gece. Evdeki hâzineleri yağmalar, sonra da tehlikeden uzaklaşabilirsin. Tehlike maskesinin ardında sana uzatılan bir yardım eli bu. Kalk!" Bağırdı. "Kalk dostum, bu bir hayat memat meselesi, kalk, davran!"

Markheim akıl hocasına gözünü hiç kırpmadan baktı. "Kötülük yapmaya mahkûmsam bile" dedi, "bir özgürlük kapısı hâlâ açık duruyor: Eyleme geçmem. Eğer uğursuz bir hayatım olacaksa, koyveririm gitsin. Senin dediğin gibi, gerçekten de her ufacık iğvaya kapılıyorsam, hâlâ son bir davranışla, hiçbir çağrının ulaşamayacağı bir yere yerleştirebilirim kendimi. İyiliğe duyduğum aşk, kısırlığın lanetine uğradı. Pekâlâ, olsun! Ama hâlâ içimde kötülükten duyduğum nefret yatıyor ve bu nefret, her ne kadar hayal kırıklığına uğrayıp kızacaksan da, bana hem güç hem de cesaret verecek."

Ziyaretçinin hatları harikulade, güzelim bir değişim geçirmeye başladı. Müşfik bir zafer ifadesiyle parlayıp yumuşadı, tam parlarken soldu ve silindi gitti. Ama Markheim bu dönüşümü seyretmeye ya da anlamaya yeltenmedi. Kapıyı açtı, düşüne düşüne, ağır ağır, aşağıya indi. Bütün geçmişi ciddiyetle önünden geçiyordu. Olduğu gibi görüyordu bu geçmişi, bir kâbus gibi çirkin ve yorucu, istemeden işlenen bir cinayet kadar tesadüfi bir mağlubiyet sahnesi. Böyle gözünün önünden geçerken hayat onu artık cezbetmiyordu ama öte yanda, sandalını çekebileceği sakin bir liman gördü. Durdu, dükkâna göz gezdirdi, kandil hâlâ cesedin yanında yanıyordu. Tuhaf bir sükûnet. Öylece durup bakarken dükkâncının görüntüsü ve kapının zili arı gibi beynine üşüştü. Sonra zil sesi bir kere daha sabırsızca yankılandı.

Hizmetçiyi eşikte, âdeta gülümseyerek karşıladı.

"Polis çağırsanız iyi olur" dedi. "Efendinizi öldürdüm."

EDWARD D. HOCH anlatıyor

1990 başlarında, üç ayda bir çıkan edebiyat dergisi Crosscurrents 'ın "Polisiye" sayısına bir hikâye yazmamı istediler. İstedim ki her zaman yazdıklarımdan değişik bir şey olsun ama detektif hikâyelerinin geniş çerçevesinden dışarı da taşmasın. Her iki hedefe de "Detektifin Karısı" ile ulaştım sanıyorum. Bu hikâyeyi Yılın En İyileri antolojimde hiç de utanıp

sıkılmadan tekrar basınca, önce Ellery Queen's Mystery Magazine'efe, sonra da Ed Gorman 'in Yılın En İyi 25 Cinayet ve Esrar Hikâyesi 'nde yayımlandı.

Tabii ki çoğunuz bilirsiniz ama müteveffa Stanley Ellin'in 1958'de yazdığı bu mücevher gibi hikâye daha tanınmış hikâyeleri kadar fazla baskı yapmadı. Oysa bana göre en iyi iki üç hikâyesinden biridir. Siz de göreceksiniz ki kendi hikâyeme müthiş uygun düşüyor. Stanley'in düşüncelerine çok önem verirdim. Keşke sağ olsaydı da hikâyemi okusaydı.

Stanley Ellin'in yalnızca hikâyelerini okumuş olanların dikkatini The Key to Nicholas Street ve The Eighth Circle'a da çekmek istiyorum. 1950'lerin en iyi romanlaıındandır.

EDWARD D. HOCH'un en sevdiği kendi hikâyesi:

DETEKTİFİN KARISI

İlk evlendiklerinde, Jenny insanın bir detektif polisle evli olmasının neye benzeyeceğini henüz kavramamıştı. Kocasının çözmeye çalıştığı olaylar, aralarında şakalaşmaya vesile olurdu. Bazen, işi erken bitip de eve yemeğe geldiğinde Jenny'ye kasabada en son işlenen suçları anlatırdı. Çoğunlukla bu vakalar görgü tanıklarının ifadeleri ya da ihbarlarla çözülüyordu ama arada bir, hani şu kitaplardaki gibi çözerken ustalık isteyen cinayetler de olurdu.

Roger işte özellikle böyle vakaları Jenny'yle tartışırdı. Her ayrıntı nin üstünden dikkatle geçer, ele geçen ipuçlarını ortaya koyar, eğer varsa zanlının ifadesini ve cinayet saatinde nerede olduğu hakkındaki iddialarını, aradaki bağlantıları özetlerdi. Sonra Jenny'ye bakar ve "Yöntemlerimi bilirsin, azizim Watson" derdi. "Suçlu kim?"

Jenny hemen hemen hiçbir zaman doğru çözümü bulamazdı ama önemli değildi. Birlikte eğlendikleri bir oyundu bu. Kocası Holmes, kendisi de Watson'du, "Yöntemlerimi bilirsin azizim Watson" da aralarındaki gizli şaka. Hatta bir keresinde Roger tam yatakta sevişirken bu lafı edince, Jenny kıkırdamaktan bir hal olmuştu.

Ama o zaman yeni evliydiler, hayat ikisi için de basitti. Otuzlarına gelince, çocukları da olmayınca, bir şeyler değişmişti. Jenny neden geç saatlere kadar çalıştığını sorunca Roger, "Bugünlerde suç oranı arttı" diyordu.

"Artık bana elindeki vakaları anlatmıyorsun."

Roger içini çekip yüzünü öbür tarafa çevirirdi. "Bir uziyle param parça edilmiş uyuşturucu satıcısının nesini anlatayım ki? Her gün aynı şey. Bunları konuşmak beni yoruyor."

Mantıklıydı, Jenny farkındaydı bunun. Yıkıntıya dönmüş başka polisler, arkadaşları vardı. Roger'ın da başına gelebilirdi.

Ama bir şeyler daha vardı. Aralarındaki cinsellik o ilk yıllardaki kadar muhteşem değildi, öyle eskisi gibi birden alevlenmiyordu. Acaba başkasını mı buldu diye düşünüyordu Jenny bazı bazı. Kocasının vakalarıyla ilgilenmeye, yine onun Watson'u olmaya özellikle gayret ediyordu.

"Hepsi de uyuşturucu cinayeti mi?" diye sordu bir gece. "Bana ilginç bir şeyler anlat."

"Batı yakasında vurup öldürdükleri barmen mi mesela? İlginç mi bu?"

"Cinayet nedeni belli mi?"

"Soygun herhalde. Barı kapamış, yalnızmış. Kasaya dokunmamışlar ama belki de bir şey katili ürküttü. Belki başka bir neden vardı. On yedi yaşındaki bir velede içki vermemiştir, o da gidip babasının tabancasını alıp gelmiştir. Kurban katili içeri almış, demek ki onu tanıyormuş."

Bu konuşma Şubat'ta olmuştu, evliliklerinin sekizinci yılıydı.

Jenny şehir merkezindeki küçük bir reklam ajansının yaratıcı bölümünde çalışıyordu. Bazen bürodaki kadınlardan biriyle öğle yemeğine çıkar, çoğunlukla masasında sandviçini yerdi. Arada bir, havanın güzel olduğu yaz günlerinde, sandviçini yemek için sokağın karşısındaki küçük parka giderdi. Kasabadaki kamu hizmeti gören işletmenin desteğiyle Cumaları parkta caz konseri verilirdi. Ajansın grafikerlerinden genç ve sakallı Cari sıcak bir Ağustos günü öğleden sonra Jenny'yi işte bu konserde buldu, Jenny onun daha iyi bir iş bulduğunu, yakında şirketten ayrılacağını işitmişti.

"Kız Jenny, ne haber? Müzik hoşuna mı gitti?"

"Büroda sıkıldım" dedi Jenny, gülümseyerek. "Hurufat, klişe, matbaa lafından gına geldi."

Cari yanına, pürüzsüz taşa oturdu. "Kocacığın nasıl?"

"Roger iyi" dedi savunmaya geçerek. İşyerindekiler, özellikle de erkekler, polis olduğu için sanki Roger'ı hor görüyor, üstelik bunu pek de gizlemiyorlardı.

"Son zamanlarda hiç kötü adam yakaladı mı?"

"Bir uyuşturucu satıcısı varmış..."

"Peki, şu dizi cinayetleri işleyene ne diyor?" diye sordu Cari, bir yandan da yaldızını yırttığı gofretini çıtırdatmaya başladı. "Hani şu barmenleri vuran."

Gerçekten de Şubat'tan bu yana aşağı yukarı iki ayda bir olmak üzere üç barmen öldürülmüştü. Gazetenin biri, dizi cinayet işleyen katili yazmıştı. Ağustos'ta dördüncü cinayetin işleneceğinden korkuluyordu. Jenny bu vakayı Roger'a birkaç kere sormuştu ama kocası gündelik küçük zaferlerinden söz etmeyi tercih ediyordu. "O cinayetle uğraşmıyor galiba" diye cevap verdi, oysa olaya kocasının baktığını biliyordu.

"İşte aynasızların sorunu bu." Cari, ballıbademli gofretini ısırdı. "Önemsiz suçlarla uğraşıp duruyor, asıl işi gözden kaçırıyorlar."

Birden kocasını savunma ihtiyacını hissetti. "Roger diyor ki çoğu cinayet muhbirler sayesinde çözülürmüş. Ama böyle seri cinayet işleyenler yalnız çalışırmış. Yani adamın bir ortağı yok, dolayısıyla ihbar edeni de yok."

Cari gofretini bitirip arkasına yaslandı, sanki müzikle yıkanıyordu. Jenny müziğin eski bir Duke Ellington şarkısı olduğunu fark etti. Daha bir genç kızken babası sürekli bu şarkıyı çalardı. "Roger'la tanışmak isterim" dedi Cari, "Niye ofis partilerine hiç getirmezsin kocanı?"

"Çoğunlukla geceleri de çalışıyor" diye ürkek bir cevap verdi Jenny. Aslında iş hayatıyla ev hayatını ayrı tutmaya çalışıyordu. Roger birlikte çalıştığı insanlardan hoşlanmayacaktı, onlar da Roger'a saygılı davranmayacaklardı. Çoğu sanatçı tiplerdi, işe gelirken yırtık blucin giyerler, polislerin sağcı zalimler olduğunu düşünürlerdi.

"Eh, ne yapalım" dedi Cari ve ayağa kalktı. "Jenny'cik, büroda görüşürüz. Partime geliyorsun, değil mi?"

Adamın küçük parktan çıkıp gidişini, ajans binasının yan kapısından girişini seyretti. Yediği gofretin yaldızını düğüm yapar gibi bükmüş, oturdukları sıranın yanına, yere atmıştı.

Roger bütün gece surat astı. Önündeki yemeği didikliyor, pek konuşmuyordu. Jenny ona gün boyunca neler yaptığını, yeni suç işlenip işlenmediğini sormaya çalıştı ama kocasının ağzından pek bir laf çıkmıyordu. Sonra kahvesini içerken, "Bugün öğle üzeri otomobille şehir merkezinde dolaşıyordum" dedi Roger, "Sizin binanın önünden geçtim."

"Sahi mi? Keşke uğrasaydm. Birlikte öğle yemeği yerdik."

"Şu caz konseri verilen küçük parkta gördüm seni. Yanında bir adam vardı."

Jenny bu kıskançlık belirtisine güldü. "Carl'dı o, grafikerlerden biri. Pek fazla ciddiye almam onu. Sen de almamalısın."

"Otomobilden sana bakarken pek eğleniyor gibiydiniz."

Roger'ın şakalaşmadığını anladı ve sinirlendi. "Cari canını sıkıyorsa merak etme. İki hafta sonra ayrılıyor. Bir matbaanın tasarım bölümünde daha iyi bir iş buldu."

"Tanrı aşkına, yalnızca sordum!"

"N'oluyor sana? Bize neler oluyor? Eskiden işin hakkında konuşurdun, bana elindeki dosyaları anlatırdın. Üstelik çok eğlenceliymiş gibi söz ederdin işinden, bir oyunmuş gibi!"

"Artık oyun olmaktan çıktı. Bu kadar ceset varken oyuna hiç benzemiyor."

Jenny kocasını teselli etmeye çalıştı. "Bana dosyayı nasıl anlatırdın, ipuçlarını verirdin, hatırladın mı? Vakayı çözmemi isterdin. Bana 'azizim Watson' derdin."

"Derdim, değil mi?" Hatırlayınca gülümsedi.

Birkaç gece sonra Roger birden neşeden yerinde duramayarak Jenny'yi şaşırttı. Akşam yemeğini dışarıda yemeyi teklif etti, sonra da karısını aynı mahalledeki, ilk evlendiklerinde sık sık gittikleri lokantaya götürdü. "Bugün bir vakayı çözdüm" dedi içkilerini içerlerken. "Bütün hafta çalıştığım ilginç bir olay."

Anlaşılan olayı anlatacaktı, Jenny içinin beklentiyle ısındığını hissetti. Eski günler geri gelmişti sanki. "Fotoğraf var mı?" diye sordu, kocasının eve geldiğinde elinde olan büyük sarı zarfı hatırlamıştı.

"Yemekten önce olmaz. Eve dönünce gösteririm."

"Birazcık anlat hiç olmazsa."

"Adamın biri karısının intihar ettiğini bildirdi. Kadın kendini garajdaki tavan kirişine asmış."

"Not bırakmış mı?"

"Hayır. Zaten soruşturma açmamızın nedenlerinden biri buydu."

"Diğer neden neydi?"

"Otomobili garaj girişindeydi. Oysa karbon monoksitle intihar kendini asmaktan çok daha temizdir."

Yemekleri geldi. Daha hoş şeyler konuştular. Jenny büroda olan biteni, üzerinde çalıştıkları reklam kampanyalarını anlattı. Aylardır bu kadar güzel bir yemek yememişlerdi. Evleri yürüme mesafesindeydi. Bu güzel yaz sonu gecesinde birkaç blok öteye yürümek insanı canlandırıyordu. Jenny serin havayı yüzünde hissedince sonbaharın eşikte olduğunu anladı.

Eve girince Roger ona getirdiği yirmiye yirmi beş boyutlu parlak fotoğrafları gösterdi. Artık cinayet mahalli fotoğrafları renkli oluyordu, Jenny ortada en azından kan olmadığına şükretti. Kadının çoraplı ayakları yerden yarım metre yüksekte, yüzüstü çevrilmiş bir tahta portakal sandığının yanında sallanıyordu. "Sandığa çıkıp ipi boynuna geçirmiş, öyle mi?"

"Öyle gibi gözüküyor" dedi Roger ve hafifçe gülümsedi. "Haydi bakalım: Yöntemlerimi biliyorsun, azizim Watson."

"Bir kere sandık pek çürük. Oysa kadm epeyce iri yarı. Daha önemlisi, şu arkadan çekilmiş fotoğrafa bak. Tabanları görünüyor. Çoraplarında kaçık yok. Bu kötü sandığa ayağında çoraplarıyla basıp da ipi ayarlaması, sonra da bir tekmeyle yuvarlaması ve o kıymıkların çorabını kaçırmaması mümkün değil."

"İşte, karşınızda sınıfın birincisi! Ben de kadının kocasına aşağı yukarı bu sözleri söyledim. Bir saat içinde itiraf etti."

"Çok sevindim" dedi kocasının kulağına. Bir katili yakaladığı için, o deli gibi sevdiği eski Roger olduğu için çok memnundu.

O gece katil yine iş başındaydı.

Ertesi gece Roger berbat haldeydi. "Sana oyun oynama zamanının geçtiğini söylediğimde ciddiydim. Çok güç durumdayım. Şubat'tan beri tanı dört cinayet. Bütün şehir yöneticileri ayağa kalktı. Çabucak bir ilerleme kaydetmezsek beni bu vakadan alacaklar. Eee, bu da terfiye elveda demektir. Yine trafik memurluğuna dönmezsem şanslı sayılırım."

"Gazetelere bakmadım. Anlatsana. Öbür cinayetler gibi lokantada mı olmuş?"

"Bu farklı. Adam işten evine dönerken, saat üç sularında vurulmuş. Anlaşılan katil apartmanın yanındaki ara sokakta bekliyormuş."

"Ama o da barmen, öyle mi?"

Roger başıyla onayladı. "Platt Sokağı Bovling Salonu'nda barmene yardım ediyormuş. Daha önce Max'ın Parti Evi'nde çalışmış. İkinci kurbanla aynı yerde yani."

"İzi buradan sürebiliriz. Belki de müşterilerden birine kumar borçları vardı. Belki de biri onlara borçluydu. Belki gizlice uyuşturucu satıyorlardı."

"Daha önceki kurbanlarda bütün bunların sağlamasını yaptık. Yine soruşturacağız ama umut yok gibi görünüyor. Son kurban yalnızca asıl barmenin yerine bakıyordu. Her zaman değil, Max'ın yerinde büyük bir parti için fazla adama ihtiyaç duydukları zamanlar çalışıyordu. İkinci ve dördüncü kurban muhtemelen karşılaşmışlardır ama bildiğimiz kadarıyla öyle fazla bir ahbaplıkları yoktu."

"Peki diğer kurbanlar?"

"Bağlantı yok."

"Soygun da değil."

"Cüzdanına dokunulmamış."

"Bir tesadüf olabilir mi?"

Roger başını salladı. "Balistik, bütün vakalarda aynı silahın kullanıldığını söylüyor. Dokuz milimetrelik bir otomatik tabanca."

Bütün gece suratını astı, Jenny ne yaptıysa yüzünü gül düremedi. Sonunda sordu, "Şu güne kadar bitir bu işi dediler mi?"

"Bir ya da iki hafta. Artık hareket istiyorlar."

"Belki ben yardım edebilirim."

Roger içini çekti, döndü gitti. Daha önce de söylediği gibi, artık oyun oynama zamanı geçmişti.

Roger ofiste Cari için verilen partiye gelmedi. Zaten gelmesini de beklemiyordu Jenny. Partiden söz ettiğinde cevap vermeye bile tenezzül etmemişti. Çoğu gece yemeğini yalnız başına yiyordu. Yüzünü gördüğünde saat dokuz, on, bazen daha da geç oluyordu. Bir detektifle evli olmanın böyle olacağını hiç düşünmemişti.

Şehrin merkezindeki şık otellerden birinde yapılan parti hoş bir değişiklikti. Cari, karısı iki yıl önce bir otomobil kazasında öldüğünden beri hiç içki içmiyordu ama bu, diğer çalışanların eğlenmesine engel olmamıştı. Jenny'nin patronu, yani yaratıcı bölüm başkanı, Herb adında iri yarı bir adamdı. Evli olsun olmasın ofisteki bütün kadınların peşindeydi. Bir ara Jenny'yi köşeye sıkıştırmıştı ama tehlike yaratmayacak kadar zomdu. Bir süre sonra ajans başkanı, Jenny'den otomobiliyle Herb'i eve götürmesini rica etti.

"Bu durumda araba kullanamaz. Bir otomobil kazası daha istemiyorum, Jenny. Otomobile binmesine yardım edersem, onu eve götürebilir misin lütfen? Bir kilometreden daha yakında evi."

"Tabii, Bay Miller." Hiç hoşlanmamıştı bu fikirden ama patrona bir taksi çağır da Herb'ü eve götürsün diyemezdi. Miller yanında çalışanların sarhoş olduğunu kimse bilsin istemezdi.

Ancak yolda giderken Carl'a veda etmediğini hatırladı.

Herb eve gidene kadar homurdandı ve horuldadı. Ama apartmanının önünde durduklarında ayıldı, kim olduğunu tam kavrayamasa da Jenny'yi mıncıklamaya kalkıştı. Jenny adamın elini göğsünden itti, Herb de elini cebine sokup bir mendille birlikte bir kibrit, bir sakız ve anahtarlarını çıkardı.

Jenny koşup hem Herb'ün otomobilden inmesine yardım etti, hem de anahtarlarını ve diğer ufak tefeği topladı. Apartman kapıcısı gelip duruma el koydu, hiç de şaşırmış görünmüyordu. Belki de Herb'ü böyle çok görmüştü.

Jenny evine döndüğünde, Roger mutfakta kendine bir sandviç yapıyordu. "Bu gece dışarıda olacağını unutmuşum" dedi. "Parti nasıldı?"

Jenny omuzlarını silkti, anahtarlarını masaya attı. "Sıradan. Bölüm başkanı sarhoş oldu, onu eve götürmek zorunda kaldım. Cinayet işi nasıl gidiyor?"

"Gitmiyor. Dört cinayet. Üstelik birinci cinayette bildiklerimizin bir adım ötesine geçemedik. Zamanım daralıyor. Emniyet Müdürü Kasım seçimlerinden önce bu iş çözülsün istiyor."

"İzin ver sana yardım edeyim" dedi Jenny. "Fotoğrafları eve getir bakayım. Hatırlasana, o kendini asan kadm olayında ipucunu bulmuştum."

"Fotoğraflarda bir şey yok" diye ısrar etti Roger. "Belki bin kere üstünden geçtim."

Ertesi sabah Jenny bir bahane uydurup bürodan çıktı, kütüphaneye gidip biraz araştırma yaptı. Gazete mikrofilmlerini tarayıp daha önce cinayetler hakkında çıkan haberleri okudu. Yeni bir şey yoktu, bu dört adam arasında mesleklerinden başka hiçbir bağ görülemiyordu. İkinci kurban Max'ın Parti Evi'nin devamlı çalışanıydı ama diğerleri orada burada birtakım işlere girmişler, çoğunlukla da mahalledeki barlarda yarım gün çalışmışlardı. İlk kurban en gençleriydi, yirmi altı yaşında. Diğer üçü otuz ya da kırklarmdaydı. Şehrin değişik kesimlerinde oturuyorlardı, birbirlerine göz aşinası olsalar da öyle tanıdık bile sayılmazlardı. Öldüğünde biri evliydi, ikisi boşanmıştı. En genç kurban hiç evlenmemişti.

Yoksa rasgele barmenleri mi öldürüyor, diye düşündü Jenny. Yoksa bu dördünün seçilmesinin bir nedeni mi vardı?

O gece Roger her zamankinden daha berbat haldeydi. Cinayet mahalli fotoğraflarından bazılarını ev getirmişti ama zarftan çıkarmaya üşendi. Bütün kurbanların kız arkadaşlarını ya da eski karılarını sorgulamış ama hiçbir ipucu elde edememişti. "Ortak kız arkadaşları yok, kıskanç âşıklar yok."

Sonunda, tam yatarlarken Jenny sordu, "Fotoğraflara bakabilir miyim?"

"Buyur bak. Sabah geri götüreceğim."

Jenny zarfın çıtçıtını açıp bir düzine çeşitli cinayet mahalli fotoğrafı çıkardı. Cesetler. Dört ceset. Hepsi çok yakın çekim. Üçü kurbanların çalıştığı, kapanış hazırlıkları sırasında öldürüldükleri barlarda çekilmişti. Dördüncüsü katilin saklanıp beklediği ara sokağı gösteriyordu. Fotoğraflardan birinde katilin otomatik tabancasından fırlayan mermi kartuşları vardı, ara sokaktaki çer çöp arasmdaydılar.

Bir boş sigara paketi, yakındaki sinemanın yırtık bileti, yarısı yenmiş patlamış mısır paketinden saçılanlar, bükülüp düğüm yapılmış bir gofret yaldızı, bir tuğla parçası...

Bir sonraki fotoğrafa geçti, sonra hemen ara sokaktaki çöplerin resmine döndü. Böyle katlanıp düğüm atılmış gofret yaldızını nerede görmüştü? Herkes gofret yaldızına düğüm atar mıydı, yoksa bir tek kişi mi?..

Sonra hatırladı, O öğle tatilinde, caz konserini dinlerken Cari gofretinin yaldızını yere atmıştı. Aynı markaydı: Ballıbadem. Yaldızı da aynı biçimde

bükülüp düğüm haline getirilmişti.

Tabii ki bu bir kanıt değildi.

Roger'ın yanına yatağa uzandığında, "Fotoğraflar bana bir fikin.verdi" dedi. "Yarın gidip bir şeye bakacağım."

"Yardıma çok ihtiyacım var. Sabah arabanı da istiyorum."

"O niye?"

"Benimkinin freni arızalı. Hafta sonu tamir ettiririm."

"Beni işe bırakırsın ama."

"Kendi başına eve dönebilir misin?"

"Sue beni bırakır."

"Güzel." Öteki yana dönüp horlamaya başladı.

Jenny gazete arşivlerinde iki yıl önce Carl'ın karısının ölümüne neden olan otomobil kazasını aradı. Kazanın ayrıntılarını hiç bilmiyordu, Jenny ajansa girmeden olmuştu. Ama Bay Miller'ın söylediği bir şey, "Bir kaza daha istemiyorum", düşündürmüştü Jenny'yi. Acaba bir ofis partisinden sonra mı olmuştu bu kaza? Haberi bulması çok uzun sürdü ama işte, oradaydı. Carl'ın karısına, gecevarısmdan hemen sonra Max'ın Parti Evi'nin otoparkından çıkarken bir kamyon çarpmıştı. Cari ile karısı partiye ayrı arabalarla gelmişlerdi, kaza olduğunda Cari hâlâ içerdeydi. Kadının kanmdaki alkol seviyesi o kadar yüksekti ki kamyon şoförü herhangi bir şeyle suçlanmamıştı.

Daha sonraki bir makalede dut gibi sarhoş olduğu aşikâr birine içki vermeye devam eden Max'ınki gibi bir yerin suçlu sayılıp sayılmayacağı üstünde duruluyordu. Dava açılacağı söylentileri vardı, Max'ın yerinin sahibi de o gece çalışan dört barmenden kimin bu işten sorumlu olduğunu belirleyemediğini söylemişti.

Dört barmen.

Niye görmemişlerdi bunu? Niye kimse görmemişti?

Cevabı basitti. Meseleye ters yönden yaklaşmışlardı, yani dört kurbandan. Jenny ise Cari, ölü karısı, kaza ve Max'ın Parti Evi yönünden yaklaşıyordu.

Şimdi oraya gitmesi gerekiyordu. Max'ın yerine.

Roger'ın arabayı almasının günü müydü sanki!

Büroya dönüp Sue'nun küçük Volvo'sunu ayarladı. "Bir saat bile sürmez" diye söz verdi.

Max'ın Parti Evi'nde şansı yaver gitti. Max oradaydı, geceki büyük bir emeklilik partisi için hazırlık yapıyordu, Jenny ne istediğini anlatınca, "O dava hâlâ sürüyor mu?" diye sordu. "Geçen Ocak ayında anlaşmışlardı."

"Gazeteciye o gece dört barmenin çalıştığını söylemişsiniz. Adlarını istiyorum,"

"Bakın, birkaç bin dolara anlaştılar, dava düştü. Ölen kadının kocasının avukatı bundan daha fazla bir şey koparamayacağma ikna etti adamı. Biraz para ödediysem de kadına bizim otoparktan çıkarken kamyon çarptığı için ödedim. Barmenlere gelince, istesem de adlarını veremem. Bir ikisi vergiden kaçmak için kayıtsız çalışıyordu o gece. Böyle şeyler olur bizim işte."

Jenny çantasını açıp ad listesini çıkardı. "Sizden tek şey istiyorum. "O dört adam bunlar mıydı?"

Max listeye baktı, sonra da Jenny'ye. "Pekâlâ, evet, onlar. Bazıları öldü."

"Gazete okumuyorsunuz galiba. Hepsi öldü. Dördü de."

Jenny, arabada Sue ile eve gelirken heyecandan yerinde duramaz olmuştu. Bulduklarını aklından bir bir geçiriyor, arkadaşının gevezeliklerini duymuyordu. Cari, Ocak ayında karşı tarafla anlaşmıştı ama tatmin olmamıştı çünkü aldığı paranın miktarı adil olmaktan çok uzaktı.

Bir ay sonra, Şubat'ta, cinayetler başlamıştı. İki ay ara veriyordu ki arada bağlantı kuran olmasın. Nitekim üçüncüde bağlantıyı kurmuşlardı ama zaten bir kişi kalmıştı.

Dört ölü. Biri ya da birkaçı karısının trajik ölümünden sorumluydu. Eğer ara sokakta son kurbanını beklerken gofretinin yaldızını öyle düğüm gibi büküp atmasaydı, kimse onun katil olduğunu bilmeyecekti. Peki bu dört barmenin kim olduğunu nasıl öğrenmişti? Belki de ilk kurbanla ahbaplık kurmuş, masum bir tavırla diğerlerinin adını sormuştu. Kapanıştan sonra barda kalabilmesini de açıklıyordu bu. İlk kurbanla ahbap olmuş, diğer üçünün adlarını öğrendikten sonra da adamı öldürmüştü.

"İşte geldik" dedi Sue. Garaj yoluna girmişlerdi. "Arabanı göremiyorum. Roger hâlâ çalışıyor herhalde."

"Son zamanlarda her gece çalışıyor. Teşekkür ederim, Sue."

"Sabah görüşürüz."

Jenny aceleyle eve girdi. Terlemişti. Elbiselerini çıkardı. Roger'a nasıl söyleyeceğini prova edip duruyordu. Sabahlığını giyip televizyonun karşısına geçti ama aslında ekranda ne oynadığını görmüyordu.

Roger o gece çok geç geldi. İçeri girdiğinde Jenny onun çok öfkeli olduğunu fark etti. Karısına tek kelime bile etmeden omuzluğunu çözdü, tabancasını bir sandalyenin üstüne attı. Sonunda, "Bu ne demek, Jenny?" diye sordu.

"Ne?" Roger'ın uzattığı elinde ne olduğunu görmeye çalıştı. "O da ne?"

"Kullanılmamış bir paket prezervatif. Otomobilinin yan koltuğunun altında buldum."

"Ben..."

"Açıklayacak mısın?"

Beyni dönüyordu. Karşısındaki adam sanki bir yabancıydı. "Roger, bırak düşüneyim. Ben..." "İyi bir neden bul. Değsin bari."

"Aman Allah'ım, Roger! Arabada biriyle seviştiğimi mi düşünüyorsun!" Birden hatırladı, "Herb, bizim başkan! Partide çok sarhoş olduğu için onu eve bıraktığımı sana söylemiştim. Oturduğu apartmana geldiğimizde mendilini çıkarırken cebinden bir şeyler düşürmüştü. Topladım onları ama bunu görmemişim."

"Herb, bölüm başkanın. Buna inanacak mıyım yani?"

Birden bu haksız kıskançlık ve kuşku Jenny'nin öfkesini kabarttı.

"Neye inandığın umurumda değil!" Sabahlığının önünü düğmelerini kopararak açtı. "Haydi! Memelerimde parmak izi ara istersen!"

O zaman Roger onu tokatladı. Fena halde.

Jenny o gece kanepeye kıvrılıp uyudu. Bir biçimde kendini başka darbelerden korumuştu. Uyandığında şafak sökmüştü, yağmur yağıyordu. Roger biraz sonra merdivenlerden indi ve Jenny'ye yaklaştı. "Dün gece için özür dilerim. Bu vaka beni perişan etti. Bu sabah Emniyet Müdürü'nü görmek zorundayım ve ona gösterecek bir şeyim yok."

Jenny kalktı, sabahlığına sarındı, kahvaltı hazırlamaya başladı. Sonra, Jenny kahvesini içerken, kocası sormayı akletti: "Dün bir şeyler düşünebildin mi? Cinayetler hakkında?"

"Hayır" dedi yavaşça. Yağmur damlalarının süzüldüğü pencereye gözlerini dikmişti. "Hiçbir şey düşünemedim."

EDWARD D. HOCH'u en çok etkileyen hikâye: **HAYATIN BOYUNCA KÜÇÜK BİR KIZ KALAMAZSIN Stanley Ellin**

Onu uyandıran sessizlikti. Birden uyanmamıştı. Tom ikide bir, şakayla karışık bir kıskançlıkla ölü gibi uyuduğunu söylerdi. Derin bir uykudan ağır ağır bilincin yüzeyine çıkmış, öylece, gözleri kapalı yatarken gecenin tanıdık seslerine kulak vermişti. Ama bir şey ters gidiyordu.

Soma döşeme tahtasının gıcırdadığını duydu gece eve geç gelen kocasının adımıyla gıcırdayan tahtanın güven verici sesive anladı. Uykunun yüzlerce fersah derinliklerindeyken bile Tom'un odaya girdiğini anlamıştı herhalde. Yatak ucu lambasının yakıldığını bildiren tık sesini, yataktan dolaba, dolaptan şifonyere giden adımların dolu dolu sesini bekliyordu. Hiç değişmeyen bu seslerin sonunda kocası eğilip "uyuyor musun?" diye sorar, minik bir mırıltıyla, "evet" derdi, uyuyorum ama eve gelmene sevindim ve lütfen bütün gece o kâğıtları okuyup uykusuz kalma.

Demek ki şimdi de odadaydı, bunu biliyordu ama nedense alışıldık adımlarını atmıyordu, onu uyandıran da bu olmuştu. Hani odaya cırcırböceğinin girdiği zamanki gibi, zavallı şey. Bir hafta boyunca bıkmadan, yorulmadan bütün gece boyunca evin bir köşesinde cırıldayıp durmuş, Julie sonunda alışmıştı bu cırcırlara. Böceğin öldüğü ya da koza örmeye gittiği ya da cırcırböcekleri ne yaparsa onu yaptığı gece, bir saat uyumayıp cırcırın başlamasını beklemiş, sonra da sesin yokluğuna alışana kadar doğru dürüst uyuyamamıştı.

Zavallı şey, diye düşündü uykulu uykulu. Pek de umursamıyordu ama ışığın açılmasını, ayak seslerinin yatakla dolap arasında o huzur veren gidiş gelişlerini bekliyordu. Nasıl olduysa düşünce bir yılan gibi belkemiğinden yukarı doğru sürünmeye başladı, boğacak gibi göğsünü sarmaladı. Zavallı şey, diyordu düşünce ona, zavallı budala şey. O Tom değil!

Adamın eldivenli eli vahşice ağzını kapadığı anda gözlerini açtı. O an tepesinde adamın koskoca gölgesini gördü, boğazmdaki soluğun tıkanışım işitti, burnuna ekşi içki kokusu geldi. Sonra ağzını tıkayan eli şiddetle ısırdı, dişlerini eldivene gömdü ve iyice, iyice geçirdi. Adam öbür yumruğunu yüzünün ortasına indirdi. Her tarafı gevşedi, başı neredeyse ya taktan dışarı sallanıyordu. Adam yüzüne bir yumruk daha attı.

Sonra karanlık, üzerine bir hortum gibi indi.

Tavanda sallanıp duran soluk renkli balonlara baktı. Öyle boş boş bakarken ilgisini çekti: Balonlar birer maskeye dönüşüyordu ama acayip bir biçimde ağızları üstte, gözleri alttaydı. Maskeler kıpırdadı, ağızları burunları düzeldi. Surat oldular. Doktor Vaughn. Ve Tom. Bir kadın. Kafasına kuş yuvası gibi beyaz bir soytarı şapkası takmış biri. Bir hemşire.

Doktor üstüne eğildi, başparmağıyla gözkapağını kaldırdı. Birden keşfetti ki yüzü zonk zonk zonklayan bir çürükten ibaret. Doktor parmağını çekip homurdandı. Onu öyle uzun zamandır tanıyordu ki, bu homurtunun memnuniyet belirttiğini anladı.

Doktor, "Beni tanıdın mı, Julie?" diye sordu.

"Evet."

"Neler oldu biliyor musun?"

"Evet."

"Nasıl hissediyorsun kendini?"

Bu soruyu düşündü. "Tuhaf. Yani, sanki çok uzaktayım. Kulaklarım uğulduyor."

"İğnedendir, Seni ayılttığımızda dehşetli bir isteri krizine girdin, sana iğne yapmak zorunda kaldım. Hatırlıyor musun?"

"Hayır."

"Daha iyi. Üzme canını."

Üzmüyordu canını. Derdi saatin kaç olduğunu bilmemekti. Eğer saat kaç bilmiyorsanız, her şey öyle gerçek dışıdır ki. Yatak ucundaki etajerin üstünde duran saate bakabilmek için başını çevirmeye çalıştı. Doktor, "Altıyı geçiyor" dedi. "Neredeyse şafak sökecek. Belki de ilk kez şafağı göreceksin. Bahse girerim."

Davul gibi şişmiş ağzıyla becerebildiği kadar gülümsedi. "Geçen yılbaşı görmüştüm" dedi.

Tom yatağın öte yanına geldi. Yatağa oturup elini sıkı sıkı tuttu. "Julie" dedi. "Julie, Julie, Julie." Kelimeler ağzından sanki uzun süredir birikmiş de artık taşmış gibi çıkıyordu.

Julie bu yüzden onu sevdi, ona acıdı da. Bir de böyle göründüğü için. Korkunç görünüyordu kocası. Perişan, tıraşsız, gözleri çukura kaçmış.

Sanki sırf sinirle ayakta duruyordu. Benim yüzümden, diye mutsuzca düşündü, hepsi benim yüzümden.

"Özür dilerim" dedi Julie.

"Özür mü!" Tom elini öyle bir sıktı ki irkildi. "Ne diye? Manyağın biri... hayvanın biri!.."

"Yapma, lütfen!"

"Biliyorum, Biliyorum her şeyi unutmak istiyorsun sevgilim ama hemen unutmamalısın. Bak, Julie, polisler seninle konuşmak için bütün gece beklediler. Adamı mutlaka bulacağız diyorlar ama senin yardımına ihtiyaçları var. Adamı tarif etmelisin, onun hakkında ne hatırlıyorsan söylemelisin. Sonra artık düşünmene bile gerek kalmaz. Anlıyorsun, değil mi?"

"Evet."

"Aferin."

Tom ayağa kalkacaktı ama doktor, "Hayır" dedi. "Karınla kal. Çıkarken onlara bildiririm. Gitmeliyim artık. Bu gece nöbetleri ihtiyarlara iyi gelmiyor." Eli kapı tokmağında, durdu. "Onu bulduklarında" dedi sert bir sesle, "zevkle..." Gerisini getirmedi, anlayacaklarını biliyordu.

Buruşuk elbiseli, iri, ak saçlı adam, Şube'den Teğmen Christensen'di. Ufak tefek, zarif, bıyıklı adamsa Savcılık'tan Bay Dahi. Aslında, dedi Bay Dahi, suç soruşturmalarıyla bizzat ilgilenmiyordu ama bu... bunun gibi vakalar özel önlem gerektiriyordu. Herkes işbirliği yapmalıydı. Bayan Barton'un da işbirliği yapması lazımdı. Istırap duyacağını biliyordu ama Bayan Barton, Teğmen Christensen'in sorularına dosdoğru, utanıp sıkılmadan cevap vermeliydi. Acaba bunu yapabilir miydi?

Julie, Tom'un cesaret vermek ister gibi başıyla onayladığını gördü. "Evet" dedi.

Teğmen Christensen'in cebinden defter kalem çıkarışım seyretti. Tükenmezin ucunun çıkması için dibine bastırdığında bir böceği eziyormuş gibiydi.

"Önce tam ne olduğunu anlatmanızı istiyorum" dedi. "Hatırlayabildiğiniz her şeyi."

Anlattı, teğmen de harıl harıl deftere yazdı, kalemi şıkırdıyordu.

"Saat kaçtı?" diye sordu teğmen.

"Bilmiyorum."

"Kaç sularıydı? Zamanı aşağı yukarı saptayabilirsek, zanlıların o saatte nerede olduğunu soruşturabiliriz. Ne zaman yattınız?"

"On buçukta."

"Bay Barton yaklaşık on ikide gelmiş, demek ki on buçuk ile on iki arasında olduğunu biliyoruz." Teğmen sanki defterle konuşuyordu. Düşünceli düşünceli dudaklarını büzdü. "Şimdi asıl önemli noktaya gelelim."

"Evet?"

"Şu. Tekrar görseniz adamı tanıyabilir misiniz?"

Julie gözlerini kapadı. O dehşet verici gölgeye bir biçim vermeye çalıştı ama yalnızca midesini bulandıran bir korku duydu. "Hayır" dedi.

"Sesiniz çok eminmişsiniz gibi çıkmıyor."

"Ama eminim."

"Nasıl emin olursunuz? Biliyorum, oda epeyce karanlıktı ama adamın içeri girdiğini duyduğunuzda uyandığınızı söylediniz. Demek ki karanlığa alışmaya vaktiniz oldu. Sokak lambasının ışığı da perdelere vuruyor. Bu koşullarda muhtemelen çok iyi göremezdiniz ama bir şey görmüşsünüzdür, değil mi? Yani, bir fırsat çıkarsa adamı tanıyacak kadar. Değil mi?"

Tedirgin oldu Julie çünkü adamın haklı olduğunu, kendisinin yanıldığını hissediyordu ama yapabileceği bir şey yoktu sanki. "Evet" dedi, "ama tam olarak değil."

Savcılıktan Dahi ağırlığını öbür ayağına kaydırdı. "Bayan Barton" diye lafa karışmaya çalıştı ama Teğmen Christensen elinin kesin bir hareketiyle onu susturdu.

"Bakın" dedi teğmen. "Şöyle ifade edeyim. Farz edin ki adamı bir yere getirdik, siz onu yakından görebiliyorsunuz ama o sizi hiç görmüyor. Gözünüzde canlandırdınız mı? Tam önünüzde olacak ama sizin ona baktığınızı bile bilmeyecek. O zaman onu tanımak kolay olur, değil mi?"

Julie teğmeni memnun edecek cevabı vermeyi çok istiyordu, teğmenin, görmesini istediğini görmek için neler vermezdi. Ama ne kadar uğraşırsa uğraşsın, hatırlamıyordu. Başını umutsuzca iki yana salladı. Teğmen Christensen içini çekti.

"Pekâlâ" dedi. "Peki, adam hakkında söyleyebileceğiniz herhangi bir şey var mı? Boyu nasıldı? Uzun mu, kısa mı, orta boylu mu?"

Gölge başının üstünde dağ gibi belirdi. "Uzun. Hayır, emin değilim. Ama galiba uzundu. "

"Beyaz mı, siyah mı?"

"Bilmiyorum."

"Kaç yaşlarında?"

"Bilmiyorum."

"Belirgin bir giysisi var mıydı? Dikkatinizi çeken bir şey?"

Yine başını sallayacaktı ki birden hatırladı. "Eldiven" dedi, sevinmişti hatırladığına. "Eldiven giyiyordu,"

"Deri mi, yün mü?"

"Deri." Derinin ekşi tadı ağzına geliyordu şimdi. Midesi kalktı,

Şıkşıktaşıkşık. Teğmenin kalemi. Teğmen hevesle başını defterinden kaldırdı. "Başka bir şey?"

"Yok."

Teğmen kaşlarını çattı. "Elimizde pek bir şey yok, değil mi? Yani, öyle gibi konuşuyorsunuz."

"Özür dilerim" dedi Julie, niye ikide bir özür diliyordu ki? Özür dilenecek bir şey mi yapmıştı? Kendi kendine acıdığı için gözlerinin yaşardığını hissedip Tom'un elini göğsüne çekti, rahatlamak için kocasının yüzüne baktı. Çok şaşırdı çünkü Tom ona tıpkı teğmen gibi bakıyordu.

Öteki adam, Dahi, bir şeyler söylemekteydi.

"Bayan Barton" dedi, sonra tekrarladı, "Bayan Barton," Adamın yüzüne baktı. "Neler hissettiğinizi anlıyorum, Bayan Barton ama size söyleyeceklerim çok önemli. Lütfen beni dinler misiniz?"

"Evet" dedi hissizce.

"Bu sabah saat birde sizinle konuştuğumda, Bayan Barton, övle bir haldeydiniz ki... Yani, demek istediğim o sırada canınızı sıkmak istemedim, anlarsınız. Sizin için çalışıyordum. Aslında bütün toplum adına çalışıyordum."

"Hatırlamıyorum. Hiçbir şey lıatırlamıvorum."

"Olabilir. Ama şimdi beni anlıyorsunuz, değil mi? Ayrıca biliyorsunuz, son yıllarda birbiri ardından böyle korkunç olaylar oldu. Yönetim ve basın da, hakları var tabii, savcılığa ve emniyet müdürlüğüne baskı yapıyor, Bir çare bulalım diye."

Julie başını yastığına bırakıp gözlerini kapadı, "Evet" dedi, "öyle diyorsanız, evet."

"Öyle. Ayrıca bilmenizi isterim ki zarar gören taraf, yani kurban bizden yardımı esirgerse fazla bir şey yapamayız. Peki, kurban bize neden yardım etmiyor? Bu gibi vakalarda çoğu zaman kurban neden suçluyu teşhis etmeyi, suçluya karşı ifade vermeyi reddediyor? Herkes işitecek diye mi? Adamı önce belki biraz cesaretlendirdiği için onun tanık sandalyesinde neler diyeceğinden mi korkuyor? Nedeni umrumda değil ama o kadm vahşi bir hayvanı çaresiz komşularının üstüne saldığı için suçludur!

Bakın Bayan Barton. Adım gibi biliyorum, bunu yapan adamın poliste dosyası vardır. Dosyadaki suçlar da... Eh, bunları şimdi sizin yanınızda söylemeyeyim. Şimdi merkezde bir sürü adamım böyle dosyaları inceliyor. Doğru dosyayı bulduklarında ipuçları bizi dosdoğru ona götürecek. Ama adamı yakaladığımızda sonsuza kadar ondan kurtulmamızı yalnız siz sağlayabilirsiniz. Şimdi sizden o an geldiğinde bunu yapacağınızı bana söylemenizi istiyorum. Bu sizin göreviniz. Bundan kaçamazsınız."

"Biliyorum. Ama onu görmedim."

"Farkında olduğunuzdan çok daha fazlasını gördünüz, Bayan Barton. Beni yanlış anlamayın, bilerek sakladığınızı falan söylemiyorum. Feci bir şok geçirdiniz. Unutmak istiyorsunuz, tamamen aklınızdan çıkarmak istiyorsunuz. Olacağı da bu zaten, eğer kendinizi böyle bırakırsanız. Şimdi, bütün bunları bilerek, kendinizi bırakmadan, adamın daha kesin bir tarifini verebilecek misiniz?"

Belki Tom hakkında yanıldım, diye düşündü, aslında bana öyle bakmıyordu. Umutla gözlerini açtı ve açtığına pişman oldu. Kocasının öfkeli ve şaşkın hali geçmemişti, şimdi de öne eğilmiş, irade gücüyle doğru cevabı dudaklarından çekip çıkaracakmış gibi dik dik bakıyordu. Ama Julie onun bunu yapamayacağını biliyordu. Gözleri yaşla doldu ve ince bir sesle ağlamaya başladı. Derken bir mucize gibi eline bir kâğıt mendil tutuşturuldu. Hemşireyi unutmuştu. Yatağın arkasından tersyüz olmuş bir baş ona, Julie'ye doğru eğildi ve garip bir biçimde rahatlattı onu. Odadaki

bütün bu adamlar, hatta kocası, ona yapılanlardan sonra birer yabancı haline gelmişlerdi. Yanında bir kadm olması çok iyi geldi Julie'ye.

"Bayan Barton!" Dahl'ın sesi hiç beklenmeyecek kadar sertti, Tom derhal ona döndü. Julie'nin şükranla fark ettiği gibi Tom'un bu hareketindeki tehdidi anlamıştı Dahi. Konuştuğunda bu kez sesi epeyce yumuşamıştı. "Bayan Barton, izin verirseniz durumu olanca açıklığıyla ortaya koyacağım. Bakın neyle karşı karşıyayız.

Tehlikeli bir adam ortalıkta kol geziyor. Onun sarhoş olduğunu sanıyorsunuz galiba ama nerede yalnız ve korumasız bir kurban bulacağını çok iyi bilecek kadar ayıktı. Muhtemelen haftalardır evi gözetliyordu, kocanızın geç saatlere kadar bürosunda çalıştığını biliyordu. Eve nasıl gireceğini de. Şuradaki pencere pervazını fena halde kazıyarak içeri girmiş.

Buraya evi soymak için girmemiş. Soyabilirmiş ama ilgilenmemiş. Bir tek şeyle ilgileniyormuş." Dahi şaşırtıcı bir tavırla şifonyere gidip üstünde duran çerçeveli düğün resmini eline aldı. "Bu sizsiniz, değil mi?"

"Evet" dedi Julie şaşırarak.

"Biliyor musunuz, çok güzel bir genç kadınsınız." Dahi resmi bıraktı, Julie'nin el aynasını aldı, yatağa yaklaştı. "Şimdi size genç ve güzel bir kadının o adama karşı koymaya çalıştığında neye benzeyeceğini göstereceğim." Birden aynayı Julie'nin yüzüne tuttu. Aynadaki hayali görünce dehşetle irkildi Julie.

"Hayır, lütfen!" diye haykırdı.

Dahi sert bir sesle "Üzülmeyin" dedi. "Doktor bir süre sonra iyileşeceğinizi söylüyor. Ama o zamana kadar aynaya her baktığınızda o adamı açıkça görmeyecek misiniz? Parmağınızı ona uzatıp, elinizi de Kutsal Kitap'ın üstüne koyup, bu oydu diye yemin etmeyecek misiniz?"

Artık hiçbir şeyden emin değildi Julie. Düşünceli düşünceli Dahl'a baktı. Dahi kollarını iki yana açıp bıraktı, söylevi bitmişti. "Onu tekrar gördüğünüzde tanıyacaksınız, değil mi?" diye âdeta emretti.

"Evet" dedi Julie.

Artık beni kendi halime bırakırlar, diye düşünmüştü ama yanılmıştı. Bütün dünya onunla uğraşıyordu ve dünyayı bir dolaba kapatmanın da imkânı yoktu. Kapı zili durmadan zırlıyordu. Holdeki telefon çalıyor, biri konuşurken sesi çıkmıyor, sonra hemen yine çalmaya başlıyordu. Tom, sert

yüzlü birtakım erkekleri polisleriçeri buyur ediyordu. Adamlar utana sıkıla Julie'nin yüzüne bakıp odayı kolaçan ediyor, sonra da bir köşeye çekilip fısıldaşıyorlardı. Tom onları dışarı çıkarıyor, sonra yanına geliyordu. Konuşmuyordu. Orada öylece, sabırsız bir gerginlikle oturuyor, kapının ya da telefonun yine çalmasını bekliyordu.

Hemen hemen hiç yanından ayrılmıyordu. Onu seyreden Julie buna gitgide daha fazla üzüldüğünü anladı. Kocasının aklını dağıtıyor, en çok önem verdiği şey olan işinden alıkoyuyordu. Tom'un işi hakkında fazla bir şey bilmezdi ama çok önemli bir anlaşma üzerinde aylardır çalıştığını biliyordu. Evde yalnız başına geçirdiği gecelerin sorumlusuydu o anlaşma. Peki, bürodan bu kadar uzak kalırsa ne olacaktı o anlaşmaya? Topu topu iki yıllık evliydiler ama "Bir İşadamının Karısı Nasıl Olmalı?" adlı kitabı pek iyi öğrenmişti. Kitaba göre evde sorunun biri gelip diğeri gidebilirdi ama önemli olan İş'ti. Eskiden bu fikri itici bulurdu ama şimdi hoşuna gidiyordu. Torn işe gidecek, Julie de kapısını herkese kapayacak, her şey eskisi gibi devam edecekti.

Ama bu konuyu açtığında Tom omuzlarını silkti. "Anlaşma zaten o kadar önemli değildi. Boşa zaman harcadım. Sana bunu söylemek üzere odaya girince seni o vaziyette buldum. Dehşet verici bir manzaraydı." Julie'ye baktı, gözleri yorgunluktan camlaşmıştı, "Dehşet verici" dedi.

Sonra yine oturup kapının ya da telefonun çalmasını beklemeye başladı.

Odada Tom yoksa, bir hemşire bulunuyordu. Gece hemşiresi Bayan Shepherd suskundu, gündüz hemşiresi Bayan Waldemar ise konuşkan.

"Bu küçük ihtiyar dünyada neler neler olmuyor ki" diyordu. "Evin önünden geçerken araçlarını yavaşlatıyorlar, çimenlerin üstünde dolaşıp duruyorlar. Ne görmeyi umut ederler, bilmiyorum ki. Akıllarına şeytan girmiş, işte o kadar. Ama bunu yüzlerine söylesen yalancı diye ilk bağıran da onlar olur. Üstelik arka koltukta da çocukları otururken. Ne var tatlım? Sanki rahatsız gibisin."

"İyiyim, teşekkür ederim" diyordu Julie. Bayan Waldemar'a lütfen ya susun ya da dışarı çıkın demeyi düşünmekten bile ürküyordu. Biliyordu, bazı insanlar bunu yapabilirdi, onlar birinin duygularını incittiğinizde sizin hakkınızda ne düşüneceklerini umursamazlardı. Ama Julie için bu çok önemliydi,

Bayan Waldemar, "Ama suçlu kim dive bana sorarsan" diyordu, "derim ki gazeteler. İyi ki doktor gazete okumana izin vermiyor tatlım çünkü okusan bayram var sanırsın. Ortada Rusya falan varken insan sanır ki doğru dürüst bir konuda kaygılanacaklar. Ne münasebet! Ön sayfalarda kocaman kocaman yazmışlar. Üç kuruş için her şeyi yaparlar, böyle adamlar bunlar. Para, para, para. Çocuklar manşetlere bakıp o yaşta garip şeyler öğreniyorlar!

Söyledim, gazetecilerin yüzüne pat pat söyledim. Evden dışarı adımımı atar atmaz, adam hiç pervasız yanıma yaklaşıyor ve benden senin resmini getirmemi istiyor. Olmadı çalacakmışım! Bütün gazetelerde lise yıllığından alınma resmin var. Herhalde şu şifonyerin üstündeki gibi büyük bir şey istiyorlar. Öyle iyilik olsun diye yapmayacakmışım bunu, tam elli dolar nakit ödeyecekmiş, bak hele! İşte fırsat bu fırsattır deyip iki çift laf ettim ona, etmedin deme. Uykun mu geldi kuzucuğum? Azıcık uyumak ister misin?"

"Evet" diyordu Julie.

Annesiyle babası geldi. Onları görmeyi sabırsızlıkla beklemişti ama Tom onları odaya getirince o sabırsızlık uçtu gitti. Tom babasının o "her şev boşuna" havasından, her davranışından belli olan o çaresizlikten, hep nefret etmiş, adamı hor gördüğünü saklamaya da hiç çalışmamıştı. Annesi daha ilk baştan Tom'un Julie için fazla yaşlı olduğunu söyleyerek evlendiklerinde Tom otuz, Julie on sekiz yaşındaydıevliliklerine karşı çıkmıştı. Sonraları işi Tom'un yüzüne karşı rezil bir kabadayı olduğunu söylemeye kadar vardırmış, Tom da bunu bir savaş ilam olarak görmüştü.

O budalaca olay kendi kabahatiydi, Julie bir suçluluk duygusuyla kabul ediyordu bunu. Bazı konularda ihtiyar kız kuruları gibi titizlenen Tom, ütücüye göndermeden önce ceketlerinin ceplerini boşaltmadığı için Julie'ye kızmış, o da o sıralarda kocasının eşi değil de anasının kuzusu olduğu için annesine telefon edip ağlayarak olup biteni anlatmıştı. Bu hatayı bir daha tekrarlamamıştı ama olan olmuştu işte. Kocası ve anababası açıkça düşman saflarını oluşturuyor, Julie de boşu boşuna arabuluculuk yapmaya çabalıyordu.

Hepsi birden odaya girdiklerinde Julie aralarındaki düşmanlığın havayı elektriklendirdiğini hissetti. Başına gelenlerin bütün bunları değiştireceğini ummuştu ama yüreği daralarak fark etti ki değişen bir şey yoktu. Tevekkülle düşündü. Sonuçta Julie'yi sevdiklerinden daha çok birbirlerinden nefret

ediyorlardı. Bunu düşünür düşünmez de böyle bir şey düşündüğü için utandı.

Babası titrek bir biçimde parmaklarını merhaba der gibi kızma salladı, sahibini kaybetmiş bir kuçu kuçu gibi yatağın ucunda durdu. Kapı çalınıp da kim olduğuna bakmaya giden Tom'un arkasına babası da takılınca Julie rahatladı. Annesinin gözleri şişmiş, kıpkırmızı olmuştu. Küçük, nemli mendilini burnuna bastırıyordu. Julie'nin yanına oturdu, elini okşadı.

"Korkunç bir şey, güzelim" dedi. "Korkunç. Gördün mü Allah'ın unuttuğu bir yerde ev almanıza neden karşı çıktığımı? Nasılsın şimdi?"

"İyiyim."

"Ninen yüzünden erken gelemedik. Öğrensin istemedik ama işgüzar bir komşu tutup söylemiş ninene. Bilinsin ne hale gelir. Yataklara serildi. Doktor Vaughn bir saat başında bekledi."

"Çok üzüldüm."

Annesi yine elini okşadı. "İyileşecek, merak etme. Ayağa kalkınca sana bir kart gönderir."

Ninesi aklına gelen her sebeple kart yollardı. Julie pek de neşelenmeden acaba bu olay için ninesinin nasıl bir kart bulacağını düşündü.

"Julie" dedi annesi, "saçını taramamı ister misin?"

"Hayır, anne, sağol."

"Ama taraz taraz olmuş. Bu hemşireler aldıkları paraya karşılık ne yaparlar acaba? Peki, koyu renk gözlüklerin nerede şekerim? Şu plajda kullandıkların. Şu morluklar kaybolana kadar onları kullansan hiç fena olmaz, değil mi?"

Julie ıvır zıvır bulutlarının bir sivrisinek sürüsü gibi üstüne çöktüğünü hissetti, "Anne, lütfen."

"Pekâlâ, üstüne düşmeyeceğim. Ama hemşireler için bir iş listesi hazırlayacağım. Her neyse, aslında hazır babanla Tom burada yokken seninle ciddi bir konuyu konuşmak istiyorum, Julie. Konuşabilir miyim?"

"Evet."

Annesi öne eğildi, gergindi. "Şey hakkında... Yani, olanlar hakkında. Tom için şimdi neler düşünebileceğin hakkında. Julie, ne hissedersen hisset o senin kocan. Bunu hiç unutmamalısın. Tom'a bunun için saygı

duyuyorum, sen de duymalısın şekerim. Bir kadının kocasına borçlu olduğu bazı şeyler vardır, böyle korkunç bir şey olduktan sonra bile borçlu olacağı şeyler. Bunlar bir kadının görevidir. Bana niye öyle bakıyorsun Julie? Ne dediğimi anlıyorsun, değil mi?"

"Evet" dedi Julie. Birdenbire annesiyle babasının müşterek hayatlarının içyüzünü gördüğü için her yanı buz kesmişti. "Lütfen bu konuyu kapat. Her şey düzelecek."

"Düzeleceğini biliyorum. Sıkıntılarımızla yüzleşmekten korkmazsak zarar görmeyiz, öyle değil mi? Julie, Tom gelmeden söylemek istediğim bir şey daha var. Tom hakkında."

Julie kendini hazırladı. "Evet?"

"Tom'un dediği bir şey. Babanla buraya geldiğimizde biraz onunla konuştuk. Derken... Eee, ne hakkında konuştuğumuzu biliyorsun, lafın ortasında Tom gayet rahat bir tavırla, yani, sanki havadan sudan bahsedermiş gibi, adamı yakalarlarsa öldüreceğini söyledi. Julie, dehşete düş

tüm. Ne kadar öfkeli bir adam olduğunu bilirsin ama öfkeli değildi kesinlikle. Sükûnetle, doğal bir şey söylüyormuş gibi konuştu. Adamı öldürecekmiş, o kadar. Ne dediğini çok iyi biliyordu, Julie. Bir şeyler yapmalısın."

Julie âdeta başı dönerek, "Ne yapayım?" dedi. "Ne yapabilirim?"

"Kesinlikle öyle konuşmamasını söylemelisin. Herkes aynı şeyleri hissediyor. Hepimiz o canavarın ölmesini ve gömülmesini istiyoruz. Ama adamı öldürmek Tom'a düşmez. Başı feci bir belaya girebilir! Başımız yeterince belada zaten, değil mi?"

Julie gözlerini kapattı, "Evet" dedi.

Doktor Vaughn gelip Julie'nin odada dolaşmasını seyretti. "O güneş gözlükleriyle pek de hoş olduğunu kabul etmek zorundayım Julie ama niye takıyorsun onları? Yoksa gözlerinde bir sorun mu var?"

"Hayır" dedi Julie. "Takınca daha rahat ediyorum."

"Anladım, O gözlükler herkese daha iyi görünmeni sağlıyor, insanların da sana daha iyi görünmesini. Hiç fena fikir değil. Belki bütün insanlık sürekli gözlük takmalı. Üstelik karaciğere alkolden daha iyi gelir, ne dersin?"

"Bilmiyorum" dedi Julie. Yatağın ucuna oturmuş, sabahlığının içine gömülmüş, Çinliler gibi bitiştirdiği ellerini de yenleriyle örtmüştü. Ellerinin artık hiç ısınmayacağını sanıyordu. "Size bir şey sormak istiyorum."

"Tabii, haydi sor."

"Aslında sormamalıyım, bana güleceksiniz. Ama umursamıyorum. Tom hakkında. Yakaladıklarında o adamı öldüreceğim, demiş anneme. Herhalde yalnızca... Yani böyle bir şey yapmaya kalkmaz, değil mi?"

Doktor gülmedi. Ciddiyetle, "Tam da böyle bir şey yapmaya kalkışacağını sanıyorum."

"Birini öldüreceğini mi?"

"Julie, seni anlamıyorum. Tom'la evleneli kaç yıl oldu?"

"İki yıl."

"Bu iki yıl boyunca yaparım deyip de eninde sonunda yapmadığı bir şey oldu mu?"

"Hayır."

"Bahse girerim öyledir. Tom'u çok iyi tanımasam da bunu biliyorum çünkü babasıyla birlikte büyüdük. Tom'a her baktığımda babasını görüyorum. Tehlikeli denecek kadar gururluydu, öfkesi burnunda. Bu öfkeyi zor bastırıyordu, kesinlikle çok zor. Tom da aynı. Her an patlamaya hazır bir öfkeyi durmadan bastırmaya çalışmak insanı kimbilir ne kadar yorar. Açık konuşacağım, Julie. Bartonlar'ın dengeli bir aile olduğunu asla söyleyemem. İçlerinden birine iyi bir neden ver, karşısındakini öldürür. Tom'un da bir tabancası var, değil mi?"

"Evet."

"O kadar korkmuş görünmene gerek yok" dedi doktor. "Neyse ki bizi uyaran oldu. Christeıısen'e söylerim, herifi elektrikli sandalyeye bağlayana kadar o kıymetli kocana göz kulak olurlar. O canavara kurşun sarf etmeye değmez zaten."

Julie başını başka yana çevirdi. Doktor parmağıyla Julie'nin çenesini tutup tekrar kendisine bakmasını sağladı. "Merak etme" dedi, "Tom'un başının derde girmemesi için elimden geleni yaparım. Sözüme güveniyor musun?"

"Evet."

"Peki seni kaygılandıran ne? Herifi elektrikli sandalyeye bağlayacaklarını söylemem mi? Öyle mi?"

"Evet, bunu işitmek istemiyorum."

"Ama neden? Hem de sen? Adamı bulmaları için dua etmivor muydun? Öldüğünü görmek isteyecek kadar nefret etmiyor musun ondan?"

Sanki ıstırabının kilidini açan bir anahtardı sözcükler.

"Ediyorum!" dedi umutsuzca, "Hem de nasıl! Ama Tom bana inanmıyor. Derdim bu, anlamıyor musunuz? Tom bu işi onun kadar umursamadığımı düşünüyor. Adamı yakalasalar da yakalamasalar da benim her şeyi unutmak istediğimi sanıyor. Söylemiyor ama ben anlıyorum. Bu da her şeyi berbat ediyor. Hep utanç ve suçluluk duygusu içindeyim. Hiçbir şey değiştiremeyecek bunu. Adamı yüz kere assalar da bu duygu değişmeyecek!"

"Değişecek" dedi doktor haşin bir tavırla. "Julie, neden kafanı kullanmıyorsun? Tom'un senden daha derin bir suçluluk duygusu içinde olduğunu anlamadın mı? Seni koruyamadığı için bilinçaltında bir başarısızlık duygusu taşıyor. Şimdi de bütün çılgına dönmüş erkekler gibi davranıyor. İntikam istiyor. Adamın defterini dürmek istiyor. Julie, aranıza giren şey Tom'un bu suçluluk duygusu.

Peki bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz, küçük hanımefendi? Yapman gereken bir şey var. Pis bir iş. Polis adamı ele geçirdiğinde onu teşhis edeceksin, ona karşı tanıklık yapacaksın, kameraların ve gazetecilerin karşısına çıkacaksın, sana yakından bir göz atmak isteyen bir sürü beyinsizin arasında yürüyeceksin, İşte bu kadar kötü. Bu berbat işin insanları ne kadar heyecanlandırdığını bilmiyorsun. Şimdiye kadar seni koruduk. Ama çok geçmeden sen de görme şansını elde edeceksin. Bu da senin için bir sınav olacak. Eğer kaçmaya kalkışırsan hemen oracıkta evliliğinin bitişine imzanı atabilirsin, İşte düşünmen gereken bu, hiçbir şey asla değişmeyecek saçmalığı değil!"

Julie orada oturmuş sanki kendine uzaklardan bakıyordu. Elleri o kadar soğuktu ki kollarının üstünde gezdirdikçe tüyleri diken diken oluyordu. "Küçük bir kızken biri eliyle beni gösterse bile ağlamaya başlardım" dedi.

"Hayatın boyunca küçük bir kız kalamazsın" dedi doktor.

Zamanı geldiğinde Julie bu sözleri düşünerek güç bulmaya çalıştı. Resmi polis otomobilinin içinde Tom ile Teğmen Christensen arasında oturuyordu.

Onu seyreden dünyadan korunmak için güneş gözlükleri takmış, ceketinin yakasını iyice kaldırmış, gözlerini kapamış, dişlerini sıkmıştı. Doktorun sözlerini dua okurmuş gibi durmadan tekrarlıyordu, sonunda sözcükler kafasında biteviye dolaşan, rahatlatıcı bir mırıltıya dönüştü.

Teğmen Christensen, "Adam evinizden birkaç blok ötedeki eski apartmanlardan birinin kapıcısı" dedi. "Sarhoş, kokuşmuş biri. Eskiden de bazı ahlakdışı hareketleri yüzünden gözaltına alınmış ama hiç böyle bir suç işlememiş. Bu sefer öyle bir kapana kısıldı ki ölse çıkamaz. Ne delilik ayağına yatabilir ne de başka bir şey. Enseledik herifi."

Hayatın boyunca küçük bir kız kalamazsın, diye düşündü Julie.

Teğmen, "Bizi şaşırtan o gece nerede olduğunu söyleyebilmesiydi. Olay gecesi bir kadınla birlikte içip sarhoş olduğunu söyleyip durdu, kadm da hikâyeyi doğruladı. Kadına gerçeği söyletene kadar çok uğraştık ama sonunda başardık. Anlaşılan o gece adamın yakınından bile geçmemiş. Böyle bir mahlûk için yalan söylemeyi düşünebiliyor musunuz?"

Hayatın boyunca küçük bir kız kalamazsın, diye düşündü Julie,

"Geldik, Bayan Barton" dedi teğmen.

Araba Emniyet Müdürlüğü'nün yan kapılarından birinin önünde durdu. Tom tam kameralar başlarına üşüştüğü sırada karısını kapıdan içeri itti. Muhabirler Julie'yle konuşmak için bağırıyor, suratlarına kapanan kapıyı yımırukluyorlardı. Teğmen önlerine düşüp onları uzun, ruhsuz koridorlardan geçirirken Julie, Tom'un elini sıkı sıkı tuttu. Yolda başkaları da onlara katıklı, sonunda Dahl'ın beklediği odaya vardılar.

"Yalnızca birkaç dakikanızı alacağız, Bayan Barton" dedi Dahi. "Asıl büyük engeli aştık. Bütün yapacağınız adama bakıp evet ya da hayır demek. Hepsi bu. Onun sizi görmesi mümkün değil. Korkmanıza gerek yok. Anladınız mı?"

"Evet" dedi Julie.

Yine Tom ile Teğmen Christensen'in arasına oturdu. Önündeki platforma parlak bir ışık düşüyordu, geri kalan her yer karanlıklar içindeydi. Karanlıkta bütün çevresini adamlar sarmıştı. Durmadan kıpırdıyorlardı, biri öksürdü. Dahl'ın keskin profilinin hatları ve dar omuzlan birden platformun önünde belirdi, sonra Julie'nin önündeki iskemleye oturunca kayboldu. Julie nefes almakta zorlandığını hissetti. Karanlıkta ciğerlerini dolduracak kadar

havayı solumak imkânsızdı. Derin nefes almaya çalıştı, okulda jimnastik alıştırmalarındaki gibi sayıyordu. Albirkiüç. Verbirkiüç.

Yakında bir kapı kapandı. Üç adam platforma çıkıp yüzleri Julie'ye dönük durdular. İkisi üniformalı polisti. Üçüncüsü, aralarında duran, upuzun boyuyla tepelerinden bakıyordu. Bir kadavra kadar zayıftı, yırtık bir hırka ve kirli bir pantolon giymişti. Yüzü sarkıktı, kocaman elini anlamsız bir hareketle ikide bir ağzına götürüyordu. Julie gözünü o elden ayırmak istedi ama yapamadı. O körce, yoklar gibi hareket eden el Julie'yi büyülemiş gibiydi.

Üniformalı polislerden biri bir kâğıt parçasını kaldırdı.

"Charles Brunner" dedi yüksek sesle. "Yaş kırk bir. Tutuklandığı olaylar..." Ses sürüp gitti, sonra birden kesildi. Ama el hâlâ inip kalkıyor, Julie'nin gözü önünde irileşiyordu. Hiç de kaygılanmadan, bayılacağını anladı. Öne doğru sallandı, kafası düştü ve burnunun ucuna sert ve soğuk bir şey bastırıldı. Amonyak burun deliklerini yaktı, soluk soluğa başını çevirdi. Teğmen şişeyi yine yüzüne yaklaştırınca mecalsizce itti.

"İyiyim" dedi.

"Onu görünce fena oldunuz, değil mi?"

"Evet."

"Çünkü onu tanıdınız, değil mi?"

Acaba bu yüzden mi bayıldım, diye dalgınca düşündü. "Emin değilim."

Dahi üstüne eğildi. "Neden böyle söylüyorsunuz, Bayan Barton? Onu görünce tanıyacaktınız, bana söz verdiniz. Şimdi neden vazgeçiyorsunuz? Neden korkuyorsunuz?"

"Korkmuyorum."

"Korkuyorsunuz. Onu görür görmez baygınlık geçirdiniz. Çünkü onu ne kadar zihninizden çıkarmaya çalışırsanız çalışın duygularınız buna izin vermiyor. Bu duygular gerçeği söylüyor şimdi, değil mi?"

"Bilmiyorum!"

"O zaman yine bakın o adama ve ne olacağını görün. Haydi, bakın!"

Teğmen Christensen, "Bayan Barton, şimdi bizi hayal kırıklığına uğratırsanız, dışarıda gazetecilerle kendiniz konuşursunuz. Kurtlar gibi

başımıza üşüşmüş dürümdalar. Ben de hayatımda ilk kez nelerle uğraştığımı görsünler istiyorum!"

Tom'un parmakları omuzlarını kavradı. "Seni anlayamıyorum, Julie" dedi. "Neden söylemiyorsun? Adam o, değil mi?"

"Evet!" dedi Julie ve karanlıktan uzanıp onu çeken kızgın, nefret dolu sesleri duymamak için elleriyle kulaklarını kapattı. "Evet! Evet!"

"Tanrı'ya şükür" dedi Teğmen Christensen.

Sonra Tom kımıldadı. Ayağa kalktı, elinde madeni bir şey parlıyordu ve Julie çığlık atarken arkasındaki adam o şeye doğru atladı. Birden oda ışığa gömüldü. Başka adamlar da Tom'un üstüne atladı, çevresinde bir mücadele, bir kargaşa koparken iskemlelerin birbirine çarptığı duyuluyor, gürültü platforma doğru amansızca ilerliyordu. Sonunda bedenlerinin ağırlığıyla Tom'u yere indirirlerken platformda artık kimse kalmamıştı.

Adamlardan ikisi özür diler gibi Tom'u ayağa kaldırdılar ama kollarını da sıkı sıkı tutuyorlardı. Başka biri silahı Teğmen Christensen'e verdi. Tom başını silaha doğru salladı. Üstü başı darmadağınıktı, nefes nefeseydi ama garip bir biçimde sakindi.

"İzninizle, silahımı geri alayım" dedi.

"İzin vermiyorum" dedi teğmen. Tabancayı açtı, kurşunları eline boşalttı, sonra da Julie'nin titrek ama rahatlayan bakışları altında silahı ve kurşunları kendi cebine attı. "Bay Barton, öyle bir haldesiniz ki, sizi cinayete teşebbüs suçundan tutuklasam itiraz bile etmezsiniz, değil mi?"

"Etmem."

"Ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Bırakın şimdi biraz öfkeniz yatışsın, biz de işimize bakalım. Şimdiye kadar her şey iyi gitti, değil mi? Bayan Barton mahkemede de tanıklık edince Brunner'ı ölmüş bilin vo unutun." Teğmen Julie'ye baktı. "Mantıklı, değil mi?" diye sordu ona.

Julie dua eder gibi "Evet" dedi.

Tom gülümsedi. "İzninizle, silahımı istiyorum."

Teğmen tek kelime etmeden bir an durdu, sonra silahın orada olduğundan emin olmak istermiş gibi cebini yokladı. "Başka bir zaman" diye son sözünü söyledi.

Tom'un kollarını bıraktılar. Birden öne kaykıldı ve polislere tutundu. Yüzü birden ölü gibi solmuştu ama teğmene döndüğünde hâlâ

gülümsüyordu.

"Bir doktor çağırsanız iyi olacak" dedi tatlı tatlı. "O Allah'ın belası gorilleriniz galiba bacağımı kırdı."

Tom hastanede yatarken hiç konuşmadı, tamamen içine kapanmıştı. Israrları sonucunda bacağı bilekten dizine kadar alçıda eve getirilince, Doktor Vaughn onunla uzun bir konuşma yaptı. Oturma odasının kapalı kapıları ardında ikisi yalnızdı. Doktor herhalde sözünü hiç sakınmadan konuşmuştu. Gittikten sonra Julie bütün cesaretini toplayıp oturma odasına girdiğinde kocasının kendine baktığını gördü. Sanki Tom'un boğazından aşağı zorla acı bir ilaç boşaltmışlardı ve bu ilacın ona iyi gelip gelmeyeceğine henüz karar verememişti.

Tom yanındaki minderi patpatladı. "Hem sen hem ben hem de bacağım sığar buraya" dedi.

Julie itaat ederek yanına oturdu, ellerini kucağında kavuşturdu.

"Vaughn çok doluymuş, içini epeyce boşalttı" dedi birden. "İyi de oldu. Korkunç bir şey geçti başından, Julie, beıı de hiç yardım etmedim sana, değil mi? Aksine daha da berbat hale getirdim işleri. Kendi kendime bile yalan söyledim bu konuda. Olanlardan sonra ne yaptımsa senin için yaptığıma kendimi inandırdım. Oysa bu süreç boyunca yalnızca kendi derdime yamyordum. Öyle değil mi?"

"Bilmiyorum" dedi Julie. "Umrumda da değil. Olan biteni benimle konuştuğun sürece hiçbir şey önemli değil. Benimle konuşmazsan, işte ona dayanamam."

"Demek bu kadar fenaydı."

"Evet."

"Ama nedenini anlıyorsun değil mi? İçimi kemiren bir şey vardı. Ama bitti artık, yemin ederim. Bana inanıyorsun değil mi Julie?"

Julie tereddüt etti. "Evet."

"Bu koyu renk gözlükler yüzünden doğruyu söyleyip söylemediğini anlayamıyorum. Çıkar da bakayım."

Julie gözlükleri çıkardı, kocası ciddi gözlerle yüzünü inceledi. "Ga

liba doğruyu söylüyorsun" dedi. "Bu kadar güzel bir yüz yalan söyleyemez. Ama neden hâlâ bunu takıyorsun? Hiç iz kalmadı ki."

Gözlüklerini yeniden taktı ve dünya yine o içini rahatlatan aşinalığına, gölgelerine kavuştu. "Seviyorum bu gözlüğü" dedi. "Alıştım."

"Eh, doktor sesini çıkarmıyorsa bana göre de hava hoş. Ama kendini tehlikeli ve egzotik bir kadın gibi göstermek için takıyorsan bunları, vazgeç. Fazla tatlısın. Bundan kaçamazsın."

Julie gülümsedi. "Kaşlarını çattığında korkmuyorum. Hem de hiç."

"Korkuyorsun ama hoşuma gidiyor bu. Sana ne derler bakayım, uslu. Evet, uslu. Karım dünyanın tek evli ve uslu kadınıdır. Yumuşak başlıdır ama soğuk ve mesafelidir. Yaldızlara sarılmış güzel bir hanımefendi. Neden rahibe olmadın acaba?"

Julie yüzünden mutluluk aktığını biliyordu. Kocası böyle davranmayalı öyle uzun zaman olmuştu ki. "Rahibe olacaktım az daha, Okuldayken çok düşünmüştüm bunu. Bir kız vardı... Harika bir insandı, rahibe olmaya karar vermişti. Aklıma oradan gelmişti herhalde."

"Sonra ne oldu?"

"Ne olduğunu biliyorsun."

"Hatırlamaya başladım. Şehir Kuliibü'ndeki ilk dansına gittin. Nefis bir beyaz elbisen vardı, saçlarında da yıldızlar..."

"Payetler."

"Hayır, yıldızlar. Ve ben seni gördüm. Sonrası hakkında tek hatırladığım, birlikte Meksika'da balaymdaydık." Kollarını karısının beline doladı, Julie bu güçlü dairenin içinde gevşediğini hissetti. "Julie, bu kâbus sona erdiğinde yine oraya gideceğiz. Bavullarımızı otomobile koyar, sınırın güneyine geçer ve her şeyi unuturuz. Floşuna gider bu, değil mi?"

"Hem de çok." Başını omuzuna dayayarak kocasının yüzüne baktı. "Ama bu kez boğa güreşine gitmeyelim lütfen."

Tom güldü. "Pekâlâ, ben boğa güreşine giderim, sen de şehri gezersin. Geri kalan zamanda hep beraber oluruz. Başımı ne yana çevirsem seni görmek istiyorum. Bundan daha uzak olmasın. Yani elimi uzatınca sana dokunabileyim. Tamam mı?"

"Tamam" dedi Julie.

İşte kocasına yine kavuşmuştu, kendi kendine güvence verdi. Kavuştuğuna göre de, Brunner ve kaçınılmaz mahkemeyi her düşündüğünde duyduğu karamsarlığı bastırabilirdi. Arada bir aklına gelen

bu düşünceleri Tom'a hiç söylemezdi. Eve girip çıkan herkesin, ailesi ve dostları, doktor, hatta Tom'la iş görüşmesine gelen yabancıların söz birliği etmişçesine Brunner hakkında konuşmaktan kaçındığını fark etmişti. Tom'un huzursuzca da olsa uyumasını sağladığı o geceye kadar. Sonra kapının zili insanı çıldırtan bir ısrarla çalmış, çalmıştı.

Julie gözetleme deliğinden dışarı bakınca orta yaşlı, yorgun görünüşlü, kolunun altında kullanılmaktan yıpranmış bir deri çanta olan bir adam gördü. Sinirlenerek kapıyı açıp, "Lütfen çalmayın zili" dedi. "Kocam hasta ve uyuyor. Hiçbir şey istemiyoruz."

Adam Julie onu durduramadan içeri girdi. Şapkasını çıkarıp Julie'ye baktı. "Ben satıcı değilim, Bayan Barton. Adım Karlweiss. Doktor Lewis Karlweiss. Hiç işitmiş miydiniz?"

"Hayır."

"îşitmeliydiniz. Bugün saat üçe kadar Akıl Hastalıkları Hastanesinin başhekimiydim. Şu anda ise işsizim ve itibarım da sıfır. Öyle öfkeli ve ürkmüş bir haldeyim ki Bayan Barton, bir şeyler yapmaya karar verdim. Bu yüzden buradayım."

"Bunun benimle ne ilgisi var anlayamadım."

"Anlayacaksınız. İki yıl önce Charles Brunner hastanemde müşahede altındaydı ve tedavi gördükten sonra benim onayımla taburcu edildi. Anladınız mı şimdi? Size saldıran adamı serbest bıraktığım için resmen ben sorumluyum. Dengesiz olmakla birlikte tehlikeli olmadığını belirten belgeyi ben imzaladım. Bugün öğleden sonra ortalığı karıştırmak isteyen cahil bir siyasetçi çetesi o belgeyi neredeyse yedireceklerdi bana!"

Julie inanamayarak sordu, "Yani şimdi gidip onlara hata yaptıklarını mı söyleyeyim? Bunu mu istiyorsunuz?"

"Gerçekten hata yapıyorlarsa, Bayan Barton. Benim için yalan söylemenizi istemiyorum. Burada bulunmam yasal mı onu bile bilmiyorum. Derdim zaten başımdan aşkın." Karlweiss, Julie'nin omuzunun üstünden oturma odasına baktı ve dosya çantasını bir kolundan öbürüne geçirdi. "İçeride oturup konuşabilir miyiz? Anlatılacak çok şey var."

"Hayır."

"Pekâlâ, o zaman burada anlatırım. Az ve öz konuşacağım. Bayan Barton, dünyada hiç kimse Charles Brunner'ı benim kadar iyi tanıyamaz.

Kendinden bile iyi tanırım onu. İşte bu yüzden de doğru kişiyi teşhis ettiğinize inanmam çok zor!"

Julie, "Bunları işitmek istemiyorum" dedi, "Lütfen gidin buradan. "

"Hayır, gitmeyeceğim" dedi Karlweiss. Konuşması çok hararetliydi. "Beni sonuna kadar dinlemelisiniz. Bakın, Bayan Barton, Brunner her şeyi belirli bir kalıp içinde vapar. İşlediği her küçük ve pis suç bu kalıba uyar. Bir zayıflığın kalıbıdır bu, tam bir erkek olmayı başaramamasının belirtisidir.

Oysa şimdi bu kalıbın mutlak anlamda tersi için suçlanıyor. Sizin başınıza gelenler, saldırgan ve sadist bir kişiliğin vahşi bir erkeklik gösterisiydi. Yalnızca şiddete başvurarak duygusal ve fiziki açıdan tatmin olan biri olmalı. Böyle bir kişiliğin gizi budur... Şiddet ihtiyacı. Viktorya Dönemi'ndekilerin anladığı tarzda şehvet değildir, şiddet yoluyla rahatlamaktır. Ancak Brunner bu ihtiyacı hiç bilmez. Onun içinde böyle bir şey mevcut değildir. Bu bir hastalıktır ama Brunner'in hastalığı değil!

Şimdi anladınız mı onu teşhis etmenize benim ve hastanedeki arkadaşlarımın neden şaşırdığımızı? Bilim dalımızda henüz bazı şeyleri çok iyi bilmiyoruz bunu ilk itiraf eden ben olayımama birkaç vakada kişilik kalıplarını matematik denklemler kadar kesin bir biçimde ortaya çıkarabildik. Brunner'in de bunlardan biri olduğunu düşünüyordum. Eğer onu teşhis etmeseydiniz, öyle düşünmeye devam ederdim. Bu yüzden buradayım. Sizi tanımak istedim.

Brunner'in size saldıran kişi olup olmadığı hakkında herhangi bir kuşkunuz var mı bana dosdoğru söyleyin istedim. Çünkü varsa..."

"Yok."

"Çünkü varsa" diye yalvardı Karlweiss, "Brunner'in suçlu olmadığına yemin edebilirim. Mantıklı olan bu. Ama bir parçacık bile kuşku duyuyorsanız..."

"Duymuyorum!"

"Julie!" Tom yatak odasından seslendi. "Kim o?"

Julie müthiş bir korkuya kapıldı. Gözünün önünde Brunner'in hapishane merdivenlerinden inip sokakta yürüdüğü, güneş ışığından gözleri kamaşınca, Tom'un, karşısında durup ağır ağır cebinden tabancasını çıkardığı canlanıyordu. Karlweiss'in yenini yakaladı, adamı kapıya doğru

neredeyse sürükledi. "Lütfen gidin!" diye deli gibi fısıldadı. "Konuşulacak bir şey kalmadı. Lütfen gidin!"

Arkasından kapıyı kapadı ve dizleri titreyerek kapıya yaslandı.

"Julie, kim o?" diye seslendi Tom. "Kimle konuşuyorsun?"

Kendini toplayarak yatak odasına gitti. "Satıcı" dedi. "Sigorta poliçesi satıyor. İstemediğimizi söyledim."

"Biliyorsun, yabancılara kapıyı açmanı istemiyorum" dedi Tom. "Neden böyle bir şey yaptın

kı?"

Julie gülümsemeye zorladı kendini. "Zararsız biriydi" dedi.

Ama korku yüreğine kök salmıştı. Capcanlıydı. Nelerle beslenmiyordu ki, DahPdan gelen ve Tom'un kaybolmaması için şifonyerin gözüne koyduğu mahkeme celp kâğıdı. Tom'a bir şey vermek için gözü her çektiğinde orada, gözünün önündeydi. Mutfaktaki takvimde kırmızı kalemle daire içine alınmış mahkeme tarihi. Siyah çarpı işaretlerini her kovuşunda biraz daha yaklaşıyordu. Sonra da beyninde binbir biçim alan resim. Ama hep aynı resim, sonu hep aynı: Brunner hapishane merdivenlerin aşağı iniyor ya da Brunner mahkeme salonuna giriyor ya da Brunner küflü kilerde, Julie'nin onun doğal çevresi olarak gördüğü verde duruyor, sonunda Brunner orada aptalca gözünü kırpıştırarak, elini ağzına götürerek duruyor ve Tom karşısında cebinden ağır ağır tabancasını çıkarıyor, tabanca Brunner'ın göğsüne doğru çevrilirken parıldıvor...

Doktor Vaughn, Tom'a koltuk değneklerini getirdiğinde resim daha da belirgin hale geldi. Julie koltuk değneklerini görür görmez nefret etti onlardan. Tom'un ayağında alçıyla bir odadan diğerine hoplarken ağırlığını ona vermesine, kollarının olanca ağırlığıyla Julie'nin omuzlarına bastırmasına hiç aldırış etmemişti. Alçının kocasını eve bağlayan bir köstek olduğunu biliyordu. Torn âdeta alçıyla mücadele ediyor, durmadan homurdanıyordu, sanki mücadele etmek ve homurdanmakla alçı çıkıp gidecekti, Ama koltuk değnekleri onu rahatlatmıştı. Brunner her neredeyse oraya gidebilirdi artık.

Julie o akşam kocasının koltuk değneklerini kullanışını seyretti. Yürümüyor, dengesini bulmak için onları kullanıyordu. Sonra kanepeye oturmasına, alçılı ayağını bir tabureye yerleştirmesine vardım etti.

Tom, "Julie, insan pijama ve robdöşambrla yaşamaktan nasıl bıkıyor bilemezsin. Neyse az kaldı artık, değil mi?"

"Az kaldı."

"Aklıma geldi, yarın giysilerimi ütiicüye göndermelisin. Adamın eli ağır, yürümeye başladığımda ancak hazır olur."

"Peki" dedi Julie. Dolaba gidip kollarında bir dolu elbiseyle döndü ve hepsini koltuğun arkasına astı. Dalgın dalgın bir ceketin ceplerini kontrol ederken Tom, "Gel buraya, Julie" dedi.

Gelip önünde durunca Tom elini tuttu. "Aklında bir şey var" dedi. "Ne düşünüyorsun?"

"Hiçbir şey."

"Yalan söylemeyi hiç beceremezsin. Ne var Julie?"

"Bir şey yok."

"Pekâlâ, nasıl istersen." Elini bıraktı, Julie de koltuğun arkasındaki yığma döndü. Tom'un âdeta içini okumasından, ne düşündüğünü bilmesinden rahatsız olmuştu, herhalde düşündüklerinden de hoşlanmıyordu. Ceketi kenara koyup yalnızca otomobil kullandığı zaman giydiği paltoyu eline aldı. İçi titreyerek aklına geldi. Demek ki Tom o geceden beri giymemişti bu paltoyu. Cebinden eldivenleri çıkarıp paltoyu ceketin üstüne attı.

"Bu eldivenleri" dive gösterdi, "nereye..."

Bu eldivenler, diye bir haykırış yankılandı içinde. Bu eldivenler, dedi arkasındaki küçük bir ses. Bu eldivenler, bu eldivenler, diye gitgide hafifleyen yankı ve sonra ölümcül bir sessizlik.

Bir eldiven.

Bir kurşuni süet eldiven. Üstündeki koyu kahverengi lekeler kurumuş, kabuk kabuk olmuş. İşaret parmağı yırtılmış, oyuk gibi olmuş. Ağzında acı tadı. Sahibi, bir yabancı, kanepede oturuyor, elini uzatmış, Julie'ye bir şey söylüyor.

"Onu bana ver Julie" dedi Torn.

Tom'a baktı ve artık aralarında gizli saklı bir şey kalmadığını anladı. Alnının terleyişini, terlerin kanı çekilmiş yüzünden aşağı akışını seyretti, Dişlerinin ortaya çıkışını, avağa kalkmaya çalışırken gözlerinin dik dik baktığını gördü. Ayağa kalkamadı, nefes nefese arkasına yaslandı.

"Dinle beni, Julie" dedi. "Dinle beni ve kendini topla."

"Sen" dedi sarhoş gibi. "O şendin."

"Julie, seni seviyorum!"

"Ama o şendin. Delice bir şey bu. Anlamıyorum."

"Biliyorum. Çünkü delilikti. Öyleydi. Bir an için delirdim. Aşırı çalışmaktan. O anlaşma yüzünden. Anlaşma olsun diye kendimi öldürüyordum. O gece vazgeçtiklerini söyleyince bana, ne oldu bilmiyorum. İçip sarhoş oldum. Sonra eve gelince anahtarımı bulamadım. Pencereden girdim. O zaman oldu işte. Neydi bilmiyorum ama içimde bir şey patladı. Beynimde bir şey. Seni gördüm ve istedim ki... Nedenini bile bilmiyorum! Nedenini sorma! Aşırı çalışmak yüzündendi. Herkesin başına geliyor son zamanlarda. Gazetelerde okuyoruz hep. Biliyorsun, Julie. Mantıklı olman lazım!"

Julie fısıldadı, "Sen olduğunu bana söylesevdin. Keşke söyleşeydin. Ama söylemedin."

"Çünkü seni seviyorum!"

"Hayır. Ama nasıl hissettiğimi biliyordun, duygularımı bana karşı kullandın. Brunner olduğunu zorla söylettin bana. Bana yaptıkların... Her şeyi bana söyletmek, söyletmek, onu öldürene kadar söyletmek için yaptın. Aslında onu öldürmeye kalkışmadın. Bunu senin için ben yapacaktım. Yapardım da!"

"Julie, Julie, Brunner kimin umurunda? Nasıl biri olduğunu gördün. Kokuşmuş bir herif. Bir halta yaramaz. Öyle insanlar olmasa herkes daha mutlu yaşar."

Julie başını şiddetle salladı. "Ama onun yapmadığını biliyordun! Suçlunun asla bulunmadığı vakalardan biri olabilirdi, neden ısrar ettin?"

"Çünkü emin değildim! Herkes geçirdiğin şok yüzünden hatırlamadığını söylüyordu. Kendini zorlarsan hatırlayacağını söyleyip durdular, Yani eğer Brunner,.. Yani böylece her şey halloluyordu! Bir daha bu olayı düşünmeyecektin!"

Eğer iyice eğilirse Julie'ye dokunabilirdi. Derhal bir adım geri çekildi Julie, nasıl bu gücü bulduğuna da şaştı.

"Nereye gidiyorsun?" dedi Tom. "Aptalca bir şey yapma, Julie. Kimse sana inanmaz. Söylenenleri, yapılanları düşün, kimse sana inanmak bile

istemeyecek. Aklını kaçırmışsın diyecekler!"

Tereddüt etti Julie. Sonra tereddüt ettiğini dehşetle fark etti. "Bana inanacaklar!" diye haykırdı, bir kör gibi evden dışarı koştu. Koşarken hıçkırarak ağlıyordu. Kaldırıma gelince tökezledi, ellerinin ve dizlerinin üstüne düştü, ayağa kalkarken sıyrılan dizinin acısını hissetti ve karanlık, boş sokakta topallayarak ilerledi. Epeyce gittikten sonra kalbi davul gibi çarparak, dizleri neredeyse düşecekmiş gibi titreyerek durdu, eve baktı. Artık Julie'nin evi değildi. Onundu.

O... hepsi... Julie'yi bir yalancı ve suç ortağı haline getirmişlerdi. Hepsinin kendi nedeni vardı ve Julie de bütün zaaflarıyla onlara izin vermişti. Azapla düşündü, korkunç bir zaaftı bu. Daima onaylarını alma ihtiyacı, onlara hep evet deme isteği. Kara gözlüklerin arkasına saklanmak gibi bir şeydi, o gözlüklerle gördüğü dünyanın çıplak gözle gördüğü dünya olmadığını umursamamıştı.

Dönüp ışıklara, insanlara doğru kaçtı. Kara gözlükler sokakta, Julie'nin fırlattığı yerde duruyordu. Gece rüzgârı, tozları, kırık çerçevenin içinden öte yana süpürdü.

CLARK HOWARD anlatıyor

Hep söylenir, yazılır, derslerde okutulur, yazar olmak isteyenler bildiklerini yazmalıdır diye. Başlarından geçenleri. Anıları. Olayları. Maceraları.

"Son Ağlayan" yayımlandıktan bir ay sonra, Ellery Queen Mystery Magazine, adıma gelen bir mektubu yolladı bana. Gönderen hanım bir zamanlar Illinois Eyalet Meslek Okulu'nda memurmuş. Hikâyemi çok beğenmiş çünkü okulda çalışırken, bir delikanlının hikâyedekine benzer bir olay yüzünden öldüğü hakkında dedikodular işitmiş. Mektubun sonunda şu kelimeler vardı: "Oradaydınız. Biliyorsunuz."

Evet, yazar olmaya niyetlenenler bildiklerini yazmalı.

1950'lerde, Kore Savaşı'ndan dönüp Bahriye'den terhis olduğum sırada yazar olmayı kafama koymuştum. Özellikle de kısa hikâye yazarı. Daha uzun bir şeyler yazmak gibi bir emelim yoktu, yalnızca kısa hikâyeler yazmak istiyordum, hep severdim hikâye okumayı.

O günlerde çıkan bütün hikâye dergilerini alır, baştan aşağı okurdum. Böyle çok dergi vardı: Polisiye hikâyeler, kovboy, aşk hikâyeleri, macera. Bu dergilerde yazanların hikâyelerini okuyarak, inceleyerek, çözümleyerek yazmayı öğrendim. Çok geçmeden gözde yazarlarım oldu, her ay onların eserlerini iple çekerdim. O günlerde belki de en sevdiğim yazar Jack Ritchie idi. Bazı yazarların "çengel" dediği türün ustasıydı. Bu, hikâyenin ilk satırlarında okura "çengel" atabilme yeteneğiydi. Öyle bir çengel atacaksın ki bütün hikâyeyi okuyup bitirmeden edemeyecekler. Ritchie ayrıca bir diyalog virtüözüydü. Karakterlerinin konuşmaları yumuşacık, kolaydı, hiç çaba sarf etmeden okuyuverirdiniz.

Hayatı boyunca Jack Ritchie'nin yazılarını inceledim ve her hikâyesini okuduktan sonra daha iyi bir yazar oldum. Burada okuyacağınız Edgar ödüllü "Emily'nin Yokluğu", bu usta hikâye yazarının mücevherleri arasında kusursuz bir elmastır.

CLARK HOWARD 'ın en sevdiği kendi hikâyesi:

SON AĞLAYAN

Martin öğle yemeğinden personel bürosuna döndüğünde gözlerine inanamadı. İş arayanlarla mülakat yapanlardan birinin masasında, yirmi yıl önce Freddie Walsh'i öldüren adam oturuyordu.

Martin eşikte durdu, odanın bir ucundan adama baktı. McKey idi, Martin emindi. Moruk McKey.

Kendi camlı bürosuna gitti, oturdu, masanın üstündeki ellerinin hafifçe titrediğinin farkındaydı. Önündeki kâğıtları karıştırdı, bekledi. Personel Müdürü olarak her iş başvurusunu incelemek zorundaydı. Demek ki birkaç dakika sonra hakikaten Moruk McKey mi, yoksa ona benzeyen biri mi anlayacaktı. Bu arada, sorun çıkartan yalnızca Martin'in elleri değildi, ağzı da kurumuştu, yediği sandviç ise karnında dönmeye başlamıştı.

Bürosundan çıktı, su bidonunun başına gitti, kâğıt bardağına buz gibi su doldurdu, masasına döndü, suya bir AlkaSeltzer attı. Su çok soğuk olduğu için tablet erimek bilmiyordu ama Martin ilacı nihayet bir yudumda içiverirken mülakatçı da başvuru formunu önüne koydu.

"Fabrikadaki gece bekçisi kadrosu için başvuruyor" dedi kadm.

"Pekâlâ."

Mülakatçı odadan çıktı, Martin'in formu inceledikten sonra onu telefonla tekrar çağıracağını biliyordu. Martin kendini zorlayarak yalnız kalana kadar bekledi, sonra başvuru formundaki ada bakabildi.

Edward McKey.

Martin, Moruk McKey'in ilk adını hiç bilmiyordu. Acaba kardeşi ya da kuzeni falan olabilir miydi? Başvuru formunun daha önce çalıştığı iş yerleri sayfasını açtı. Üstten ikinci, Illinois Eyalet Erkek Meslek Okulu'ydu.

Oydu. Moruk McKey.

Freddie Walsh'i öldüren adam.

Cook Bölgesi Çocuk Tutukevi'nden sanki sıradan bir okul otobüsüyle gelmişlerdi ama şoför ile yolcular arasında tel örgü vardı, önde de silahlı bir memur. On iki yaşındaki Martin pencere kenarında oturdu ve vol boyunca kırlara baktı. Otobüste bir düzine çocuk vardı, beyaz, siyah, koyu tenli, hepsi aşağı yukarı yasal asgari on iki yaş ile on altı yaş arasında. Hepsi de Martin gibi korkudan düğüm düğümdü, bu yüzden kimse konuşmamıştı. Birbirlerini tanımıyorlardı, belki çocuk tutukevinin hücrelerinde ya da gündüz salonlarında rastlaşmışlardı ama bunun bir yararı dokunmuyordu. Çoğunlukla yabancı gibiydiler, bir partiye davet edilmişlerdi, hiçbiri gitmek istememişti ama gitmeye mecburdular.

Illinois Eyalet Meslek Okulu, St. Charles'da, Chicago'nun iki bölge batısında, Iowa karayolu üstündeydi. Şehrin yalnızca fakir mahallelerini bilen Martin için öylesine yabancıydı ki Asya'da olsa ne yazardı. Kırların rengi, toprağı, doğal güzelliği, Martin'in içinde, derinde bir yerlerde büyülü bir kıvılcım, bir beğenme duygusu uyandırdı ama aynı anda, sokak içgüdüleriyle bu duyguları acele denetledi. Güzeldi güzel olmasına ama insan nasıl hayatta kalırdı buralarda? Hayatta kalmak için kapı eşikleri, çıkmaz sokaklar, damlar gerekirdi.

Otobüsün öbür yanından bir oğlan gelip Martin'in yanına oturdu. "Nah ordaki kara lekeli ak inekleri gördün mü?" diye sordu.

"Gördüm" dedi Martin.

"Kara lekeli ak inekler olduğunu hiç bilmezdim. Hepsi kahverengi olur sanırdım."

Martin başını salladı. "Ben de" dedi. Oğlan Martin'den büyüktü, belki on dört yaşında, daha irice. Martin kadar da korkudan düğüm olmuş değildi.

"Neredensin?" Soru, hangi şehirdensin anlamına gelmiyordu, hangi mahalledensin demekti, hepsi Chicagoluydu.

"Batı yakasından" dedi Martin. "Ashland ile Van Buren'in kesiştiği yer."

"Sahi mi? Ben güneydenim. Yirmi ikinci ile Sacramento arası. Çok da uzak değilmişiz." Sesini alçalttı. "Seni neden içeri attılar?"

"Islah olmuyorum" dedi Martin. Bu yüzden ıslahhaneye gönderiliyordu ama ne demek olduğunu bilmezdi, hatta kelimeyi söylerken dili

bile dönmüyordu. Herhalde babası olmadığı, anası uyuşturucu müptelası olduğu, eyaletin vesayeti altında olduğu halde yerleştirildiği her ailenin yanından kaçtığı içindi.

Yanındaki çocuk garip bir gurur ve korku karışımıyla "Beni hırsızlıktan aldılar" dedi. "Hey, adım Freddie Walsh. Seninki ne?"

"Martin Howe."

Freddie ona baktı, sırıttı, "Pek küçük görünüyorsun. Bahse girerim sana Bebek Surat diyorlardır."

Martin omzunu silkti. "Demiyorlar."

"Ben öyle diyeceğim. Tamam mı?"

Yine omzunu silkti. "Olur herhalde."

İşte Martin ıslahhanedeki lakabına böyle kavuşmuştu, Freddie Walsh'ın, yani Moruk McKey'in öldürdüğü çocuğun sayesinde.

Martin, Edward McKey'in başvurusunu inceledikten sonra personel mülakatçısım çağırdı, kadın odasına geldi.

"Olur gibi görünüyor" dedi Martin kadına. "Her zamanki işlemleri yapın."

Her zamanki işlemler, şirketin yeni personel alırken yürüttüğü standart soruşturmaydı. İşe başvuranın doldurduğu formdaki bilgiler söz konusu iş için uygun niteliklerse, o kişiye araştırma yapılacağı, birkaç gün içinde personel bölümünün kendisini arayacağı söylenirdi, Sonra personel bölümü, başvuranın eski çalıştığı yerleri, eğitim durumunu, referanslarını ve diğer bilgileri soruşturur, eğer hepsi uygunsa başvuru formu, yeniden son inceleme ve onay için Martin'in masasına gelirdi.

Martin iki yıldır Personel Müdürü'ydii, son on dört yılda önce postacı, getir götürcü olarak çalışmış, derken kâtip, mülakatçı, iş danışmanı olmuş, son terfiden önce de müdür yardımcılığı yapmıştı. Çalıştığı Wayne ve Grayson Şirketi, özellikle afiş ve bilbord ebadında kâğıt stoklayan büyük bir kâğıt ürünleri firmasıydı. Üç eyalette fabrikası ve ulusal çapta küçük bir pazarlama grubu vardı. Martin, Wayne ve Grayson'un yönetici ekibinin parlak genç elemanlarından biri kabul ediliyordu. İşine bağlı, sadık ve hırslıydı. Dokuz yıldır haftada iki gece üniversitede derslere devam ediyor, iş idaresi okuyordu. Otuz beş yaşma gelmeden diplomasını almayı umuyordu.

Mülakatçı, Edward McKey'in başvuru formunu alıp masasına döndükten sonra Martin kendi masasındaki kâğıtları karıştırmaya, bir yandan da Freddie Walsh'i öldüren adamı gizli gizli gözetlemeye devam etti. McKey fazla değişmemiş gibiydi. Hâlâ keskin hatlı bir yüzü, gaga gibi burnu vardı, saçları öyle modaya falan aldırılmadan arkaya taranmıştı, kulakları kafasına göre çok büyüktü. Martin'e biraz ufalmış gibi geldi ama uzaktan görüyordu adamı, belki o yüzdendi. Martin on iki yaşındayken McKey'in sert bedeni, iri, kıllı kolları ona kocaman ve korkutucu gelmişti. Artık yetişkin bir adamdı Martin ve şimdi Edward McKey'in orta boylu olduğunu fark ediyordu.

Martin, mülakatçının gülümseyerek McKey ile tokalaşmasını seyretti ve yaşlı adam ofisten çıkarken onu gözleriyle izledi. McKey hâlâ Martin'in

ıslahhanedeki ilk gününden hatırladığı gibi, kollarını sallayarak, kalçasını dalgalandırarak yürüyordu.

Resmi adı Illinois Eyalet Erkek Meslek Okulu'ydu ama St. Charles kasabasına yakın olduğu için, girip çıkan çocuklar arasında eskiden beri "Charleytown" diye bilinirdi. "Meslek Okulu" lafının gerçekle hiçbir ilgisi yoktu. Meslek falan öğretilmiyordu bu okulda, tabii patates sökmek, ot yolmak, yerleri silmek falan bir tür çıraklık kabul edilmiyorsa. Hayalinizi ne kadar zorlarsanız zorlayın, okul değildi burası. Hapishaneydi.

Martin, Freddie Walsh ve otobüsteki öteki çocuklar, yeni gelenler için ayrı bir baraka olan Kabul ve Gözaltı Birimi'ne sokuldular. Çırılçıplak kaldılar, saçları kökünden kazındı, kocaman kahverengi çamaşır sabunlarıyla kendilerini tekrar tekrar ovalarlarken gözlendiler. Bir tenekeden lastik bir pompayla kafalarına, ayaklarına, koltuk altlarına ve apış aralarına sarı toz bulutları püskürtüldü, sonra hepsi akıp gidene kadar soğuk duşun altında durdular. Ancak o zaman hepsine birer ıslahhane kıyafeti verildi: Kaba lacivert pantolon, açık mavi kaba gömlek, beyaz don ve fanila, kaim gri çorap ve siyah, içi kaplanmamış, devlet tipi ayakkaplar. Kayış yoktu çünkü insanın yumruğuna sarılmış, onon beş santimlik kısmı dışta sallanan, tokalı bir kayış son derece tehlikeli bir silahtı. Bir yılda üç çocuk birden kayış kavgasında gözünü kaybedince Charleytown'da kayış yasaklanmıştı.

KG'de kalma süresi iki haftaydı. Çocuklar barakanın ve küçük, tel örgüyle çevrili bir havalanma avlusunun dışma, ancak kurumdaki çeşitli görevliler onları tek tek çağırdığında çıkabiliyordu. Önce muayene olmuşlardı. Doktorlar genellikle yeni gelenlerde bir hastalık bulamazlardı, bu sokak veletleri her nasılsa iyi kötü sağlıklı kalmayı başarıyordu. Martin'in ciğerlerinde lekeli doku bulunmuş, önce veremden kuşkulanılmış ama bir şey çıkmamıştı. Doktor birkaç röntgen daha çektikten sonra, "iyileşmiş çifte akciğer apsesi" demişti, "muhtemelen tedavi edilmemiş stafilokok pnömoni sonucu."

Freddie Walsh'ta da kapanmış yaralar vardı: Kalçalarındaki ve sırtındaki kayış izleri. Başka bir çocuk, Philly, muhtemelen büyümüş bir dil yüzünden konuşma zorluğu çekiyordu. İkide bir çılgına döndüğü için Vahşi Kedi lakaplı bir çocuk herhalde geri zekâlıydı ama onun için de yapılacak bir şey yoktu. Eyalette bu yaş grubundaki zekâ özürlüler için bir kurum mevcut değildi. Joey Lupo adlı, Chicago'nun çarşısına atfen Loop denen İtalyan

çocuğun sağ gözü şaşıydı ama bunun için de yapılacak bir şey yoktu. Doktor ona "ameliyatla düzeltilebilmesi için her iki gözün de şaşı olması gerektiğini" söyledi.

Muayeneden sonra sıra dişçiye geldi. Herkes için tek standart vardı. Basiller tedavi edilirdi. Piyore tedavi edilirdi. Basit çürükler diş ağrısı yapana kadar ellenmez, sonra diş çekilirdi. Charleytown dişçileri dolgu yapmıyordu.

Ardından psikolojik değerlendirme yapıldı. Hepsi cinsellikle ilişkili gibiydi. Bu mürekkep lekesine bak: Sana müstehcen bir resmi mi hatırlatıyor? Günde kaç defa mastürbasyon yaparsın? Bir erkekle hiç cinsel ilişkin oldu mu? Bir akrabanla? Bir hayvanla? Çıplak bir kadm resmi çiz. Çocuklar soru soranlardan çok korkmuştu. Hepsi gülmez suratlı, gözünü bile kırpmayan, alçak sesli, bir biçimde tehditkâr insanlardı, bütün yüz ifadeleri, davranışları bar bar bağırıyordu: Biliyoruz, sende yolunda gitmeyen, korkunç, çok korkunç bir şey var! Ancak Vahşi Kedi gibi bir çocuk önlerine geldiğinde, adam öldürmeye gizli yatkınlığı olan bir manyak ya da bundan daha kötü bir yafta yapıştırabilecekleri bir çocuk, işte o zaman onu tekrar tekrar çağırıyor, bütün kadro etrafında oturup onu inceliyor, sanki çocuğun hiç duyguları yokmuş ya da sağırmış gibi olan biteni önünde tartışıyorlardı.

Meslek danışmanlığı, en büyük komedi, sona saklanmıştı. Muhtemelen, diye karar vermişti çocuklar, öyle bir kahkaha atmamızı istiyorlar ki topluma geri döndüğümüz zaman bile neşeli olalım.

Danışman soru sorduktan sonra elindeki basılı forma bir çarpı atıyordu. "Tarlada hiç çalıştın ini?" diye sordu.

Tarla mı? Ashland ve Van Buren civarında mı? Tarla da neyin nesiydi?

"Hayvanlar hakkında bilgin var mı?" Elbette, mahallede kediler yaşar, köpekler ölür.

"Hiç ofisboy olarak çalıştın mı?" Hayır.

"Hiç komi ya dc: aşçı yamağı olarak çalıştın mı?"

"Ben on iki yaşındayım, efendim" dedi Martin, "çalışma izni on altı yaşmdakilere veriliyor."

Danışmanın dudakları gerildi. "Formda bu sorular soruluyor. Sen cevap ver, o kadar."

Formun sonuna geldiğinde danışman Martin'e göre en başta sorulması gereken soruyu yöneltti. "Şimdiye kadar İliç çalıştın mı? Çahştmsa nasıl bir işti?"

"Bovling salonunda lobut düzelttim" dedi Martin. Son yerleştirildiği ailenin yanından kaçtığında, yakalanıp çocuk ıslahevine götürülmeden bir ay önce, Batı Madison Caddesi'ndeki Şelale Bovling Salonu'nda çalışmıştı. Her gece iki turnuvada lobutları düzeltip her gün iyi kötü düzenli yemek yiyebilecek kadar para kazanmıştı. Salon kapanana kadar saklanıyor, sonra hanımların istirahat odasındaki divana yatıp uyuyordu. Gündüzleri ise sokaklarda dolaşıyor, sosyal hizmet görevlilerinin kaçakları asla aramadıkları yerlere gidiyordu: Merkezdeki büyük kütüphane, müzeler, sanat enstitüsü, planetaryum. Kıyafete ihtiyacı olduğunda ucuzcu mağazalardan çalardı, kimse ikinci el giysi satan dükkânlarda hırsızlık yapılacağına ihtimal vermez.

"Bütün yaptığın bu muydu, lobut düzeltmek?" Danışman hiç de eğlenmemiş gibi gülümsedi. "Eh, şanslı gününde değilsin demek. Eğlence merkezimizi inşa edenler bovling salonunu unutmuş. Seni çöp toplamaya yazıyorum. Çalışma iznine ihtiyacın olmayacak bu işte."

KG'deki son günlerinde, Martin ve diğerlerine yedek kıyafetlerini bohça yapıp ön tarafta sıraya girmelerini, ev babalarının onları seçeceğini söylediler. Charleytown'daki çocuklar "ev" denen ve her birine ABD başkanlarının adı verilmiş olan barakalarda yaşardı. Her evin sorumlusuna baba denirdi. Vahşi Kedi, Buchanan Evi'ne gönderildi, psikiyatrlar bu evin "sorunlular" için olduğunu söylerdi. Philly, Grant Evi'ne gitti. Martin, Freddie Walsh ve Loop, Polk Evi'ne gittiler. Onları almaya gelen ev babasının keskin hatlı bir yüzü vardı, kollarını sallayarak, kalçasını dalgalandırarak yürüyordu.

Martin saat beşten sonra birkaç dakika daha bürosunda kaldı. Bütün çalışanlar gittiğinde, Edward McKey'in iş başvuru formunu buldu ve bir fotokopisini çıkardı.

Eve vardığında, sekiz yaşındaki oğlu Kevin, beyzbol eldiveni ve topuyla verandada bekliyordu. Martin oğluna "Üstümü değişip hemen geliyorum" dedi. Kevin'in Minikler Ligi'ndeki ilk yılıydı, Martin her akşam onunla bir saat antrenman yapıyordu.

Mutfakta, Martin'in karısı Peg fırındaki kızarmış domuzun üstüne yağ gezdiriyordu. Bir elinde fırın eldiveni, diğer elinde kepçe, savunmasızdı,

Martin de evrak çantasını yere koyup karısına arkadan sarıldı.

"Eğer bir tarafımı yakarsam, Martin..."

"Merhaba baba" dedi beş yaşındaki kızları Ellie. Eksik ön dişleriyle annesiyle babasına merakla baktı.

Martin, Ellie'nin evrak çantasını yatak odasına taşımasına ve kendisi eski bir şeyler giyerken "kocaman yatak"ta oturmasına izin verdi. O gün neler olup bittiğini dinlerken, ki anaokuluna gitmek, bir bardak süt dökmek ve anneyle bir çiçeğin saksısını değiştirmek bunlara dahildi, Martin kızının Peg'e bu kadar benzemesine sevindi. Martin gibi, yoksul mahallelerden gelen Peg'in de hayatı çetin geçmişti: Alkolik bir baba, mutsuz ve umutsuz bir anne, iki serseri ağabey, on dört yaşında merdiven altında fahişeliğe başlayan bir kızkardeş. Peg yolunu ayırmış, Martin gibi kendi kurallarına ve standartlarına göre yaşamıştı. Şimdi yetişkin bir kadın olarak çocukken mahrum olduğu şeyleri hatırlıyor, Ellie'ye hepsini vermeye çalışıyordu. Ellie ile o kadar benziyorlardı ki Peg sanki kendini yetiştiriyordu, bu da Martin'in çok hoşuna gidiyordu. Martin'in aynı şeyi Kevin'e yapması da Peg'in hoşuna gidiyordu.

Martin hazır olunca, "Ağabeyin ve ben biraz top yakalama çalışacağız, sen de gelir misin?" dedi.

"Ama ben yıkandım" dedi Ellie. "Beyzbol oynarsam yine yıkanmam gerekir mi?"

"Herhalde."

"O zaman istemem."

Martin ile Kevin top çalıştılar, sonra duş yapıp akşam yemeği için giyindiler. Daha sonra büyükler bulaşıkları yıkarken, iki küçük televizyon seyretti. Sonra, haftada üç gece yaptıkları gibi aile saati başladı. Dördünün de katıldığı bu saatte, biri istediği oyunu seçiyordu. Ellie genellikle Düğmeyi Bul oynamak isterdi, Martin ise alfabenin bir harfiyle başlayan isim, şehir vb bulma oyununu icat etmişti. Bazen hep beraber yürüyüşe çıkarlardı.

O gece daha sonra Martin, "Charleytown'da tanıdığım Freddie Walsh diye bir oğlandan söz etmiş miydim hiç?" diye sordu.

Peg uykulu uykulu "Hatırlamıyorum" dedi. Seviştikten sonra bir dalıp bir uyanmaktan hoşlanırdı. Güneşin son ışıkları derdi buna. "Birçoğunu

anlatmıştın."

"Bu orada ölmüştü."

"Ölen birinden hiç söz etmemiştin, hatırlamıyorum." Bir an daldı, sonra uyandı. "Niye sordun?"

"Aslında yok bir şey. Bugün bir şey yüzünden onu hatırladım," Çarşafı karısının omuzlarına çekti. "Hadi uyu tatlım" dedi yavaşça.

Peg uykuya daldıktan sonra Martin uzun süre uyuyamadı, sanki o gün olmuş gibi hatırlıyordu.

"Adım, Bay McKey" dedi sert suratlı adam. "Ben ev babanızım. Bana hitap ederken daima 'efendim' diyeceksiniz. Demediğiniz takdirde bir tekdir alacaksınız. On tekdir bir ceza yapar."

McKey karşısında duran altı yüze baktı: Martin, Freddie, Loop ve öteki üç çocuk. "Tek sıra olun ve beni izleyin" diye emretti. "Konuşmayın."

McKey onları Ev'e götürdü. Çift kapılı girişte hepsini durdurdu ve küçük bir ilan tahtasına dikkatlerini çekti. Tahtaya bir gazete kesiği raptiyelenmişti, başlığı şöyleydi: BİLLY McKEY EYALET LİGİNDE. On dört yaşında, yakışıklı, gülümseyen, başında futbol kaskı olan bir çocuğun fotoğrafı da tahtaya iliştirilmişti.

"Oğlum Billy" dedi McKey. "Lisedeki ilk yılında eyalet takımına girdi. Eyalet takımına giren ilk birinci sınıf öğrencisi. Billv hakkındaki haberleri tahtaya asıyorum ki evimdeki oğlanlar iyi bir çocuğun hayatta neler yaptığını öğrensinler. Belki birkaçınız yolunuzu değiştirirsiniz." McKey'in gözleri hafifçe kısıldı. "Bu Ev'in zorunlu işlerinden biri, Rilly hakkında tahtaya astığım her şeyi okumaktır. Bazen bu konuda sorular sorarım. Doğru cevap veremeyenler bir tekdir alır,"

Sonra McKey hepsini yatakhaneye götürdü, hepsine yatağını ve yatağın nasıl yapılacağını gösterdi. "İyi yapılmayan yatak bir tekdir alır." Her çocuğa bir dolap verdi. Yedek giysilerin ve havluların nasıl yerleştirileceğini gösterdi. "Düzenli olmayan dolap bir tekdir alır." Duşları gösterdi. "Sabunu boşuna harcamak bir tekdir alır. Musluğu sımsıkı kapatmamak bir tekdir alır."

Bir an, McKey'in arkası dönük olduğunda Freddie Walsh, Martin'e fısıldadı. "Fazla soluk almak bir tekdir alır. "

McKey birden kafasını çevirip Freddie'nin dudaklarının kımıldadığını gördü. "Ev babasının arkasından fısıldaşmak bir tekdir alır" dedi, gömleğinin cebinden spiralli küçük bir defter ve bir kurşun kalem çıkarttı. "Walsh'ti, değil mi?"

Freddie çok geçmeden Martin, Loop ve diğer yeni gelenler gibi Charleytown'daki hayatm, tekdir almamak için hiç bitmeyen, genellikle beyhude bir çaba olduğunu öğrenecekti. Tekdir almamak mümkün değildi, çok tuzak vardı, Gömleğinin bir düğmesini iliklemesen tekdir alıyordun. Sesini yükseltmen tekdir demekti. Yemek salonunda tepsini temizlememek bir tekdire yol açardı, düdük çaldığında nerede olman gerekiyorsa orada olmamak, kadın görevlilerden birinin vücuduna bakmak, kaldırımın yanlış tarafında yürümek, herhangi bir didişme, başka evlerdeki çocuklarla konuşmak, çimene basmak, tükürmek, kapıyı fazla çarpmak da öyle. Gömleğinin ucunun pantolondan çıkması, hatta suratında ev babasının beğenmediği bir ifade belirmesi, çoğu masumca, dikkatsizce, düşüncesizce ve şakadan yapılan yüzlerce hareket gibi tekdire sebep oluyordu. Charleytown'a gönderilen çocuklar zaten yaşlarından daha olgundu ama Charleytown'da iyice yaşlanıyorlardı.

Martin, Freddie ve Loop korunabilmek için birlikte olmaya karar verdiler. Freddie hepsinden biraz büyük ve epeyce de güçlü olduğu için üçlünün doğal lideriydi. Kızıl saçlı ve güçlü kuvvetli olduğu için Tuğla lakabı takıldı ona. Polk Evi'ndeki herkes çok geçmeden Bebek Surat ve Loop'a bulaşanın Tuğla'ya bulaşacağını öğrendi. Tuğla'nın kendi başına halledemediği olaylarda Bebek Surat ile Loop ona yardım ediyordu. Gündüz barakanın arkasında halledemediklerinin gecevarısı icabına bakıyorlardı çünkü en sert velet bile bir ara uykuya dalardı.

Ev'in asıl patronu Yıldırım'dı, düğüm düğüm kaslı, yakışıklı, siyah bir oğlan. Elleri de çok hızlıydı, lakabını oradan almıştı. Bebek Surat, Tuğla ve Loop'la uğraşmıyordu çünkü buna değmeyeceklerini söylüyordu. Hiçbirine evden harçlık gönderilmezdi, yalnızca Loop'a, her ayın ilk Pazar günü olan ziyaret gününde yiyecek paketi gelirdi. Freddie'nin annesi hiçbir şey getirmezdi, Martin'in de hiç ziyaretçisi yoktu. Yıldırım'ın ayda bir kere gelen bir kutu yiyecekten üstelik İtalyan yemekleribir parça almak için üç çocuğu itip kakması budalalık olurdu.

Her gün Freddie zararlı otları çapalaınak için tarla ekibine katılır, Loop çamaşır odasında elle çalışan sıkma makinesini çalıştırır, Martin de günde

iki kere dış kapıdan girip mutfak çöplerini ve atölye artıkları toplayan büyük çöp kamyonuna binerdi. Caz denen siyah oğlanla birlikte kamyonun kasasına tutunurlardı. Caz, lakabını durmadan el çırpıp topuk çarptığı için almıştı. Kamyon her durduğunda ikisi yere atlar, elli beş galonluk çöp bidonlarını sırtlayıp kamyona boşaltırlardı

İşi taşeron olarak yapan kasabalı şoför her durduğunda onlara aynı şeyi söylerdi: "Zıplayın haydut herifler, çabuk, çabuk! Bütün gün bekleyemem!" Caz ve Bebek Surat hızlarını hiç değiştirmezlerdi. Her günün sonunda, kamyon ikisini Polk Evi'ne bıraktığında, McKey şoföre ikisinin nasıl çalıştığını sorar, şoför hep aynı cevabı verirdi: "Çok yavaş. Daha çabuk olsalar buradan yarım saat erken çıkabilirdim. Tembel herifler. Neden buraya düştükleri belli." Her gün McKey her birine bir tekdir verirdi.

Yalnızca çöp kamyonunda çalışmakla ayda üç kez cezayı hak edecek kadar tekdir alıyorlardı.

Martin Cuma gecesi Peg'e, "Sabah gidip Loop'u görmek istiyorum" dedi. "Başka bir planın var mıydı?"

"Çocukları öğleden sonra çarşıdaki karnavala götürmeye söz vermiştik. O zamana kadar dönersin, değil mi?"

"Elbette."

"Çocukların yeni okul resimlerini götürmeyi unutma" diye hatırlattı Peg. "Biliyorsun, onların büyüdüğünü görmek çok hoşuna gidiyor."

"Cüzdanıma koydum bile" dedi Martin.

Cumartesi sabah erkenden kalkıp otomobiliyle Stateville'e, Joliet'in kuzeyindeki, ağır mahkûmların kaldığı cezaevine gitti. Ziyaretçi girişinde küçük bir form doldurup bölmenin öbür yanındaki görevliye uzattı. Görevli, "Lupo, Joseph Angelo" adını ve mahkûm numarasını önündeki bilgisayara tuşladı. Onaylı mahkûm ziyaretçisi listesinden adı doğrulanınca, Martin'i ikinci bir odaya aldılar, cepleri boşaltıldı, her zamanki gibi anahtarlığını alıkoydular çünkü evrak çantasının anahtarı bir kelepçe anahtarına çok benziyordu. Sonra metal detektöründen geçti, bir ziyaretçi kartı verildi ve içeri alındı.

Ziyaretçi odası uzun ve dardı, bir uçtan diğerine uzanan, yere çivili bir masayla ikiye bölünmüştü. Masanın ortasına beyaz bir çizgi çekilmişti, iki ucunda da çizginin bir yanından öbür yanına herhangi bir şey geçirilmemesi

için iki görevli yüksek taburelere oturmuşlardı. Martin odaya girince, Kevin ve Ellie'nin okul fotoğraflarını, Loop'a versinler diye görevliye uzattı.

Loop odaya kendi tarafından girdiğinde Martin'e el salladı, hâlâ şaşı olan sağ gözünü kırptı ve gardiyan fotoğrafları verince büyük bir memnuniyetle sırıttı. Martin'le birlikte masanın iki yanında, ortalara doğru, görevlilerden mümkün olduğunca uzağa yürüdüler.

"Yahu Bebek Surat, bu veletler harika" dedi Loop otururken, iki elinde iki fotoğraf tutuyordu. "Kevin tıpkı sana benziyor. Bu Ellie çok gönüller yakacak ha! Şu tebessüme bakınız. Öyle hızlı büyüyorlar ki inanamıyorum. Vay be." Loop, Martin'in çocuklarını hiç şahsen görmemişti. Onlar daha doğmadan hapse girmiş, ikisini de fotoğraflardan, anlatılanlardan, mektuplardan tanımıştı. Yine hiç karşılaşmadığı Peg ayda bir kere ona şakacı mektuplar yazardı. Martin, Loop'u yılda altı kere ziyaret ederdi, iaşe hesabına bütçelerinin elverdiği kadar para yatırırlardı. Aralarında hiç konuşmadan verdikleri karara göre Martin asla ailesini hapishaneye getirmiyordu.

Loop fotoğrafları kenara koydu, iki adam bir süre oradan buradan konuştular: Cubs ve White Sox takımları ne durumda, ağır sıkletler ne berbat değil mi, Martin yeni bir otomobil alsın mı, yoksa yeni modellerin çıkmasını mı beklesin, Ortabatı'ya hiç yağmur yağmıyor, Loop'un, devlet okul kitaplarının ciltlendiği hapishane ciltçisindeki işi, Martin'in personel bölümündeki işi.

Nihayet Martin neredeyse fısıldar gibi, "Loop" dedi, "izi bulunmayacak bir aleti nereden bulurum?"

Mahkûm kaşlarını çattı. "Nereden mi bulursun? Bu da nereden çıktı?" Sesi Martin'inkinden bile alçaktı, dudakları hemen hemen hiç oynamıyordu.

"Bana bir tane lazım" dedi Martin.

"Nedenini soruyorum" dedi Loop. Yüzünde sert bir ifade belirdi. "Benimle oyun oynama, Bebek Surat" dedi katı bir sesle.

Martin yutkundu. "Moruk McKey'i hatırlıyor musun?"

"Charleytown'daki boku mu? Tabii. Kim unutur o herifi?"

"Geçen gün bizim ofise gece bekçiliği için başvurdu."

Loop'un ağzı hayretle açıldı. "Vay canına" dedi inanamayarak.

İki adamın gözleri, çok uzun bir zaman önce verdikleri bir sözün anısıyla birbirine kilitlendi.

Polk Evi'nde cezalar her gece saat yedi buçukta verilirdi. On tekdir biriktirmiş olan her çocuk Bay McKey tarafından antreye çağırılırdı. McKey her akşam evine gidip yemeğini yedikten sonra ıslahhaneye döner, ceza

saatine bizzat nezaret ederdi. Cezaların infazı bitip de çocuklar yatakhaneye kilitlendikten sonra, McKey vine evine dönerdi. Geceleri Ev'den bir gece bekçisi sorumluydu, sabah McKey gelene kadar görevinin başında kalırdı.

McKey'in rasgele, hiç uyarmadan, oğlu Billy hakkında ilan tahtasına astığı yazılarla ilgili sorduklarına cevap veremeyip de tekdir almayan yoktu. Spor (BİLLY McKEY PASI KAPTI, MAÇI KAZANDI; BİLLY McKEY BASKETBOL TURNUVASINDA, BİLLY McKEY 10ü YARDA KOŞUSUNDA EYALET REKORU KIRDI), Yavrukurt Bülteni (BİLLY McKEY 15. LİYAKAT MADALYASINI ALDI), Presbıteryen Kilisesi Bülteni (BİLLY McKEY KİLİSE OKULUNDA KÜÇÜK ÇOCUKLARA DERS VERECEK), Lise Gazetesi (BİLLY McKEY RO.T.C.'NİN YENİ TEĞMENİ; BİLLY McKEY SINIF BAŞKANI SEÇİLDİ), Ulusal Şeref Demeği Dergisi (BİLLY McKEY ÜÇÜNCÜ YILINDA DA 4.0 AVERAJ TUTTURDU).

Polk Evi'ndeki çocuklar Bay McKey'in tahtaya astıklarını okumuyor değillerdi, hepsini okuyorlardı. Ama çoğunu anlamıyorlar, haberlerle kendilerini özdeşleştiremiyorlar, dolayısıyla da hatırlamıyorlardı. Yavrukurtların, R.O.T.C.'nin ya da Ulusal Şeref Derneği'nin ne olduğunu bilmiyorlardı. Her şeyiyle Amerikalı olan bu Billy McKey hakkında okudukları haberler, kafalarına girmeyen bir sürü kelimeden ibaretti. Bu yüzden de McKey onları gafil avlıyordu.

"Hey, Walsh" diye meydan okurdu, "oğlum Billy'nin geçen hafta müthiş bir vuruş yaptığı softbol takımının adını söyle."

Freddie düşündü, omuzlarını silkti. "Hatırlamıyorum Bay McKey, efendim."

Spiralli defter çıkardı. "Bu bir tekdirdir, Walsh."

Sonra, "Sen, Lupo. Billy'nin kazandığı lise münazara yarışmasının konusu neydi?"

Loop'un yüzü buruştu, şaşı gözlerini kıstı. "Bay McKey, 'konu' ne demek oluyor?"

"Sana bir tekdir yazılıyor demek oluyor, Lupo."

Ya da, "Sen, Howe. Oğlumun tam not ortalaması hakkında yazı yazan örgütün adı neydi?"

Martin gayret gösterdi: "Ulusal Not Derneği."

"Yakmiaştm Flowe ama yeterli değil. Bir tekdir. Bir daha okuduğuna dikkat et."

Cezalar değişkendi. Küçük çocuklar genellikle şnav çekerdi. Daha büyükler kollarını dümdüz, avuçlar aşağıda, öne uzatır, ellerinin üstüne ikiye dört ebadında bir tahta konurdu. Birkaç dakika içinde sanki kolları çıkmış, boyunları patlamak üzere gibi hissederlerdi.

Bir de Nokta vardı, duvarın yanında yerde beyaz bir daire. Burada durur, duvardaki beyaz çizgiye bakardın. Freddie Walsh, Nokta'da durma rekorunu kırmıştı: Yere yığılmadan önce tam on bir saat, yirmi dakika. Çocukların çoğu bundan çok önce bayılırdı.

İhtiyar Emektar da vardı, Bay McKey'niıı deri kayışı. İhtiyar Emektar tercihe bağlıydı. Şnav, ikiye dört ya da Nokta yerine Bay McKey bazen çocuklara kayışla önceden belirlenmiş sayıda okşama hakkı tanırdı. Çocuklar pantolonlarını çıkarır, donla kalır, dik bir iskemleye dayanırlar, darbeleri bu vaziyette karşılarlardı.

En kötü ceza itfaiye hortumuydu. Antre duvarında tahta bir kutuda sarılmış dururdu, kutunun yanındaki büyük bir musluğa bağlıydı. Hortum yatakhanenin ucuna kadar uzanır, evin bodrumuna inen birkaç basamağa kadar da giderdi. Bodrum, kışın evi ısıtan kalorifer kazanı hariç boştu. Basamakların sonunda tuğla bir duvar vardı. Martin'in Charleytown'da geçirdiği ikinci yazda, McKey yeterli tekdir alanları duvar boyunca çıplak sıralama fikrini geliştirdi. Hortumu basamaklardan aşağı sürükler, gece bekçisine musluğu açtırtır, hortumdan fışkıran suyu sıralanan çocuklara yöneltirdi. Fışkıran suyun kuvvetiyle hepsi çıplak duvara yapışır, korunmak için iki büklüm olup yere atarlardı kendilerini.

Yüzleri acıyla çarpılıp ağlamaya ve yalvarmaya başladıklarında McKey birer birer bodrumdan çıkmalarına izin verir, onlar da sırılsıklam, acınacak halde, soluk almaya çalışarak, yukarı kattaki yataklarına yarı koşar, yarı sürünürlerdi. Son ağlayan, fışkıran suya en fazla dayanan, en fazla cezaya

maruz kalan, en güçlü, en inatçı kafalı, daima bodrumdan çıkmasına en son izin verilendi.

Genellikle bu Freddie Walsh olurdu,

Freddie'nin Moruk McKey'i en sinirlendiren tarafı bazen asla ağlamaması, asla yalvarmamasıydı. Bazen Freddie, McKey'in cezasını, hepsini, geri adım atmadan kabul etmeyi kafasına koyardı. Böyle zamanlarda çıplak bedenini tuğla duvarın dibine bir top yapar ve bütün oğlanlar yukarı çıktıktan çok sonrasına kadar McKey'in hortumdan fışkıran suyla onu dövmesine izin verirdi. Bir omzu ve bir eliyle kulaklarını diğer eliyle de hayalarını korurken duvara ve yere yapışır, gözlerini sımsıkı kapatır, arada bir hava almak için açtığı çenesini kilitler ve McKey'i, kolları ağır hortumu tutmaktan acıyana kadar orada dikilmeye mecbur ederdi. Ev babası suları Freddie'nin kafasına, boynuna, omuzlarına, sırtına,

kalçalarına, açık neresi varsa oraya fışkırtırdı, Bedeninin bir yanına inen suyun darbesi dayanılmaz olunca Freddie duruşunu değiştirir, McKey de çocuğun bedeninde yeni bir hedef seçerdi. Çok geçmeden en acıyan kısmın sırtının her iki yanında kalça kemiğinin hemen üstündeki yerler olduğunu öğrendi. Su oralara ne kadar fazla çarparsa, Freddie'nin bağırma ihtimali de o kadar artıyordu.

McKey genellikle bu irade savaşını kazanırdı. Ancak bir iki kere, Freddie acıya dayanamayıp durması için yalvarmadan önce, McKey musluğu kapayın diye yukarı bağırmıştı. Böyle zamanlarda evi gece nöbetçisine devrederken McKey'in suratı kapkaranlık olurdu.

Son defasında Freddie, Moruk'tan daha fazla dayanmıştı çünkü bayılmıştı. Suyun fışkırması durduğunda kendinde değildi. Yatakhanedeki oğlanlar Freddie bir sedyede revire götürülürken pencereden baktılar. Onu bir daha görmediler. McKey birkaç gün sonra Freddie'nin iyi olduğunu, başka bir eve nakledildiğini söyledi. Bebek Surat ile Loop farklı bir bilgi edindiler. Revirde çalışanların kaldığı Roosevelt Evi'ne kadar gitmeyi becerdiler ve oradaki çocuklardan biriyle konuştular.

Çocuk onlara bir sır verdi. "Nakil falan olmadı" dedi, "o çocukcağız öldü. Böbrekleri iflas etmiş. Doktorlar nedenini anlayamadı."

O gece, duş odasında karanlıkta birlikte ağlarken Bebek Surat ile Loop birbirlerine söz verdiler. Bir gün, bir biçimde, ya biri ya ikisi birden, Moruk McKey'i öldüreceklerdi.

"Delisin sen" diye homurdandı Loop. "Sana bir alet bulacağımı düşünüyorsan kafayı yemişsin demektir. Freddie'ye hiçbir borcun yok."

"Yemin ettik, Loop"diye hatırlattı Martin.

"Çocukluk işte. Artık çocuk değiliz."

"Biri McKey'e yaptıklarını ödetmeli." Martin'in sesi dostunun sesi kadar kararlı hale geliyordu.

"Ödetmeli mi? Aman Allah'ım, bu kodesteki heriflerin yarısı da böyle der. Oğlum, hayatta hiçbir şeyi ödetemezsin. Hayat sana ödetmezse talihli sayılırsın." Loop beyaz çizginin izin verdiği kadar öne eğilmişti. Sesi daha alçaldı ama daha ısrarcıydı. "Beni dinle" dedi. "Sen şanslılardan birisin. Burnunu boktan çıkarıp gün yüzü görebilenlerdensin. Tatlı bir karın, iki harika çocuğun, bir evin, doğru dürüst bir işin var. Bunlar ne kadar değerli, farkında değil misin?" Arkasına yaslandı, parmak uçlarıyla masaya vurmaya başladı. Sabrı taşıyordu.

"Bana bak, oğlum. Senden az biraz büyüğüm ama on yaş fazla gösteriyorum. Islah olmaz bir suçlu olarak ömür boyu yatacağım. Dili büyük olduğu için konuşamayan Philly'yi hatırlar mısın? Bir içki dükkânını soymaya kalkışırken beynini patlattılar. Dükkân sahibinin karısı arka odadan elinde ondörtlükle çıkıp onu yere serdi. Vahşi Kedi'yi hatırladın mı, öfkesi burnundaki çocuğu? California'da idam mahkûmu, hızlı araba kullandığı için onu kenara çeken trafik polisini öldürmüş. Topu topu bir trafik cezası alacaktı, Allah aşkına ve şimdi gaz odasında canı çıkacak.

Birlikte çöp kamyonunda çalıştığın siyah oğlanı, Caz'ı hatırlar mısın? Eroin müptelası oldu, aşırı dozdan bir kapı aralığında öldü. Ya Yıldırım, evi yöneten iri yarı siyah çocuk? Şimdi ne yapıyor biliyor musun? On ikinci Cadde'yle Kedzie arasında silahlı çetenin başı. Kendilerine Abanoz Aygır diyorlar ve zavallı insanların cebini boşaltıyorlar."

Mahkûm, bir nefes alıp parmaklarını masaya vurmayı bıraktı. Sert, suçlu bakışlı gözleri, düşmana doğrultulmuş top gibi Martin'e dikildi.

"Freddie Walsh'a bir borcun olduğunu düşünüyorsan, ahmağın birisin. Freddie çabucak kurtuldu. Sana değil, bize benzeyecekti o. Bana, Philly'ye, Caz'a ve ötekilere. Hayatı boyunca burnu boktan çıkmayacaktı." Loop başını iki yana salladı. "Sana nereden tabanca bulabileceğini söylemem. Çünkü kendini öldürmene neden olmayacağım. Moruk McKey'i öldürürsen olacak budur. Kendini öldürmüş olursun."

Martin bir eliyle gözlerini örttü ve başım masaya eğdi. Loop ellerini çizginin kendi tarafına dayadı ve aynı şeyi yaptı. Ağır bir sessizlik çöktü, bunca dostça ziyaretten sonra tuhaf, huzursuz, alışılmadık bir sessizlik. Bir dakika on dakika gibi oldu, sonra Martin elini gözlerinden çekti ve ağır ağır başını salladı.

"Haklısın Loop" dedi yavaşça, zorla gülümsedi. "Galiba birinin bana bunu hatırlatması gerekiyordu. Sağol. Sana bir borcum oldu."

Loop omzunu silkti. "Bana borcun falan yok. Onlara borçlusun ama." Çenesiyle Martin'in çocuklarının fotoğraflarını gösterdi.

Bir gardiyan gelip masaya, Loop'un önüne bir kâğıt parçası koydu. Bu, ziyaret saatinin sona erdiğini haber veriyordu. Martin ve Loop kendi taraflarında yürüyerek girişteki memurun yanına geldiler, Loop memura çocukların fotoğraflarını verip Martin'e iade etmesini söyledi.

"Hoşçakal Loop" dedi Martin. "Teşekkürler."

Mahkûm yine şaşı gözünü kırptı. "Kendine dikkat et, oğlum."

Martin cezaevinden çıkıp ziyaretçi otoparkmdaki arabasına giderken Loop'un söylediklerini düşünüyordu. Loop'un yeminini bozacağı Martin'in aklına gelmeyecek tek şeydi. Anlayacak ve yardım edecek tek kişi Loop'tu. Freddie Walsh onların arkadaşıydı, kimi zaman onları korumuştu. Aynı sokaktan gelmişler, aynı toplumun yumruğunu dişlerine yemişler, aynı düzenin hükmünü giymişler, aynı otorite tarafından lanetlenmişlerdi. Ama Freddie hep son ağlayan olmuştu. Başka hiçbir şey yüzünden olmasa bile bunun için öcünün alınmasını hak ediyordu.

Loop da, farkında olmasa bile, Martin'e bu öcü almak için gereken tabancayı nereden bulacağını söylemişti.

Chicago'ya varmak bir saatini aldı. Yolda hesabının olduğu bankanın bir şubesinin önünde durdu, otomattan üç yüz dolar çekti. Şehre vardığında güneybatı yakasının merkezine yöneldi. Her taraf siyaha kesmişti artık. Kedzie Caddesi'nde otomobilini sürerken etrafta bir tek beyaz surat görmüyordu. Kaldırımdakilerden bazıları geçerken ona öfkeyle baktılar. Kim olduğumu merak ediyorlar diye düşündü Martin. Vergi tahsildarı mı, şartlı tahliye memuru mu, boktan apartmanların sahibi mi... Rengi yüzünden burada yabancıydı, bir düşman. Kendi de hissediyordu bunu. On İkinci Cadde'ye gelene kadar gömleği kollarının yarısına kadar terden şırıl sıklam olmuştu.

Mahalleye girdiğinde sorun çıkacağını biliyordu ama caddenin köşesini döner dönmez endişeleri yatıştı. Dörtyol ağzından birkaç kapı sonra önü dükkân, pencereleri de siyaha boyanmış olan bir binanın üstünde bir tabela gördü: ABANOZ AYGIRLAR KULÜBÜ. Daha küçük yazıyla SADECE ÜYELER GİREBİLİR tavsiyesi yapılıyordu. Martin rahat bir nefes aldı. Ama terlemeye devam etti.

Arabasını park etti, çıkıp kilitledi, birkaç suratsız gencin durup kötü kötü baktığı kaldırımın karşısına geçebilir miyim acaba diye düşündü. Gençlik günlerinden kalma bir lafı hatırladı: Külhanbeyi blöf yapar. Asla korktuğunu belli etmemelisin. Arabasının etrafından dolaştı, gençlere şöyle bir göz attı ve sanki orada yoklarmış gibi yanlarından geçti. Arkasından küfür edildiğini duydü, aldırmadı ama tam o sırada aklına korkunç bir şey düştü: Ya Abanoz Aygırlar Kulübü'nün kapısı kilitliyse...

Değildi. İçerisi mahalle lokali gibi döşenmişti. Bar, tabureler, birkaç masa, pul büyüklüğünde bir dans pisti. Bir düzine erkek, birkaç kadm ve bir barmen vardı. Martin içeri girdiğinde gözlerine inanamıyorlarmış gibi baktılar. Beyaz polisler bile Abanoz Aygırlar Kulübü'ne öyle rahatça giremezdi. Erkeklerden birkaçı kalkıp tehditkâr bir edayla durdular. Barmen barın ucuna geldi, dik dik baktı.

Martin ona doğru yürüdü, "Yıldırım denen adamı arıyorum" dedi.

Hepsi ona dik dik bakmaya devam etti. Kimseden çıt çıkmadı.

"Başka adı var mı bilmiyorum" dedi Martin. "Onu yalnızca Yıldırım diye bilirim."

Dik bakışlar. Sessizlik.

"Arkadaşıyım" dedi Martin ama hiç inandırıcı değildi.

Barmen sırıttı. "Yıldırım'ın böyle ak pak arkadaşları olduğunu işitmemiştik."

Ayağa kalkanlardan ikisi yavaş yavaş bara doğru gelmeye başlamışlardı. Külhanbeyi blöf yapar. Elini ceketinin altına sokup silahlıymış gibi yaptı. Ters ters, "Arkadaşı mıyım değil miyim, bırakın da Yıldırım karar versin" dedi barmene. "Bebek Surat gelmiş deyin yeter. Charley town'dan."

Bir süre daha Martin'e öylece baktılar, sonra içlerinden biri başını salladı, diğerleri arkalarına yaslanıp içmeye devam ettiler. Başını sallayan adam ön kapıdan çıktı gitti. Martin elini ceketinin altından çekti.

Barmen bir an düşündü, sonra sordu, "Bir içki ister misin?"

Martin'in canı hiç bu kadar içki çekmemişti. "Buzlu votka" dedi.

Birkaç dakika sonra, içkinin yarısını gövdeye indirmişken, kapıdan çıkıp giden adam yanında uzun boylu, yakışıklı, bir temizlik ve titizlik abidesi olan siyah bir adamla çıkageldi. Yeni gelen, Loop'un aksine, Charleytown'dan sonra geçen yirmi yılda beş yıl bile ihtiyarlamış görünmüyordu.

"Vay, vay, vay" dedi Yıldırım. "Bebek Surat!"

Gülümseyerek elini uzattı.

Bir saat sonra, Martin dönüş yolundaydı. Arabasının torpido gözünde, Edward McKey'nin başvuru formu fotokopisinin vanmda, dolu bir ,38'lik vardı.

"Bir aletin olabileceği kadar temiz" demişti Yıldırım. "İtalya'da kaçak imal edilmiş, Haiti yoluyla kaçak getirilmiş, burada da hiç kaydedilmemiş. Üstünde ne imalatçı adı var ne de seri numarası. Balistik raporu bile yok. Dünyada izini süremezler."

Yıldırım, Martin'den para almayı reddetmişti. Martin'in yasalara uyan, çocuk çoluk sahibi biri olduğuna gerçekten sevinmiş görünüyordu. Kendi iki oğlunu anlatmıştı, ikisi de gayri meşruydu, anaları başka başkaydı, ikisi de sokaklardaydı, biri uyuşturucu kullanıyordu, biri için henüz umut var gibiydi. "Klasik müzik seviyor herifçioğlu" dive açıkladı

Yıldırım, sanki olmadık bir mucizeden söz ediyordu. "Dedim ki ona, eğer yamuk yapmadan liseyi bitirirsen seni Londra Konservatuarına gönderirim."

Martin'in neden temiz bir silah istediğini sormamıştı, Martin de bir açıklama yapmamıştı. Hiç yitirmediği sokak içgüdüleri, McKey'in ölümüyle arasında bağ kuracak ne kadar az kişi olursa o kadar iyi olacağını söylüyordu ona.

Eve zamanında varıp Peg ile çocukları karnavala götürdü.

"Çok uzun sürdü bu sefer ziyaretin" dedi Peg. "Bir şey mi oldu?"

"Araba birkaç defa tekledi" dedi Martin. Peg'e yalan söylemekten nefret ediyordu ama bu gece evden dışarı çıkmak için bir nedene ihtiyacı vardı. "Mac'in garajı bütün gece açıktır. Akşam yemeğinden sonra gidip bir baktırayım. Muhtemelen karbüratöründe pislik var."

Peg ile çocuklar karnavalda çok eğlendiler, Martin de halinden memnunmuş gibi yaptı. Tek kötü an, atış galerisinde, Ellie'nin istediği bebeği kazanmak için tüfeği eline aldığı andı. Bütün hedefler Moruk McKey'e benziyordu. Martin'in elleri öyle bir titredi ki saçma atan tüfeği kontrol edemedi. "Bir dahaki karnavala yine deneriz, tatlım" dedi küçük kıza. Kızın hayal kırıklığı pamuk helvacıya kadar sürdü.

Karnavaldan soma pizza yemeğe gittiler. Eve vardıklarında saat sekiz olmuştu. Martin her şey gayet doğalmış gibi görünmeye çalışarak, "Sen çocukları yatırırken ben de bir koşu tamirciye gideyim" dedi. "Bir saat falan sürer herhalde."

Çıkarken garaja uğrayıp bir çift pamuklu iş eldiveni aldı. Avuçlarının terini alırdı eldivenler, parmak izi de bırakmazdı. Yıldırım, tabancayı bir mendille tutarak Martin'e kurşunu nasıl süreceğini göstermiş, emniyetini kontrol etmiş, sonra silahı iyice temizleyip mendile sarmıştı.

Martin o gün eve dönerken Edward McKey'nin evinin önünden geçmişti, nerede olduğunu çok iyi biliyordu. Arabasına binerken, şimdi bütün yapılacak iş, diye düşündü, gidip o orospu çocuğunu öldürmek.

Martin yarım blok öteye, McKey'in evinin arkasına çıkan ara yolun köşesine park etti. Pamuklu eldiveni giydi, etrafına sarılmış mendili çözüp silahı rüzgârlığının cebine soktu. Otomobilini kilitlemeden bıraktı, McKey'in sokağından öteye yürüdü. Ara yolun birkaç adım berisindeki ağacın koyu gölgelerine saklandı. Birkaç dakika orada durdu, gözleriyle, kulaklarıyla, daracık karanlık yolu ölçüp biçti. Çıt çıkmıyordu.

Gizlendiği yerden çıkarak ara yola girdi ve McKey'in evinin arkasındaki evler boyunca hızla yürüdü.

McKey köşeden beşinci evde oturuyordu. Martin o gün evin harap, mahallenin de yoksul olduğunu görünce şaşırmıştı. McKey'in filmlerdeki gibi güzel evlerde oturduğunu düşünmüştü hep.

Martin sokaktan daha karanlık olan ara yolda yürürken arka avlu kapılarını saydı. Beşinci kapıda durdu, avludan bir şey görebilir miyim diye bakındı. Evin arka tarafında tek ışık vardı, muhtemelen mutfaktı bu. Her yer karanlıktı. Bir eliyle kapıyı azıcık sarstı, avluda bir köpek olabilirdi. Sessizlik sürdü.

Kapıyı dikkatle açtı, içeri girdi, arka verandaya kadar parmaklarının ucuna basa basa yürüdü. Merdivenler tahtaydı, bu yüzden yan taraflarına

bastı, gıcırdama ihtimali daha azdı. Yine de bütün ağırlığını vermeden önce dikkatle her basamağı sınadı. Ne garip, dive düşündü, insan bazı şeyleri hiç unutmuyor.

Pencereden içeri baktığında küçük, darmadağınık bir mutfak gördü, tekerlekli sandalyede oturan, sırtı pencereye dönük biri masanın yanına getirilmişti. Martin kaşlarını çattı. Mutfağın bütününü göremiyordu ama mutfak kapısının öbür yanında bir pencere daha vardı, oradan görebilirdi. Oraya doğru yürümeye başladı.

Birden verandanın ışıkları yandı, evin arka kapısı açıldı ve Edward McKey elinde çöp torbasıyla dışarı çıktı. İki adam birbirlerini gördüler, ikisi de irkilip geri çekildi.

"Sen de kimsin?" diye korkarak sordu McKey. "Ne istiyorsun?"

Bir tanık var diye düşündü Martin. Tekerlekli sandalyedeki.

"Bay McKey" dedi denetlediği sesiyle, "Ben Wayne ve Grayson şirketinin Personel Müdürü'yüm, gece bekçiliği için başvurmuştunuz. Buradan geçiyordum, bir uğrayayım dedim. Ön kapıyı çaldım ama galiba işitmediniz."

"İşitmedim herhalde" dedi McKey. Çöp torbasını verandadaki bidona attı. "İçeri buyurun" dedi, "Bay..."

"Howe. Martin Howe."

İsim McKey'e bir şey ifade etmişe benzemiyordu. Martin adamın ardından mutfağa girdi.

"Dağınıklığın kusuruna bakmayın" dedi McKey. "Bizim hanım birkaç yıl önce öldü. Oğlumla ikimiz kaldık." Tekerlekli sandalyeye işaret etti. "Pek düzenli bir ev sahibi sayılmanı."

Martin tekerlekli sandalyede oturana baktı. Delikanlı falan değildi,

Martin'den iki yaş büyüktü, yüzü Martin'in hâlâ Polk Evi ilan tahtasından hatırladığı resimlerin aynıydı. Billy McKey. Başı hafifçe yana kaykılmıştı. Ağzının kenarından salyalar akmıştı, gözlerini hiç kırpmadan boşluğa bakıyordu.

Hayır, tanık yoktu.

Martin elini cebindeki silahın üstüne koydu.

McKey biraz da sorar gibi, "Herhalde buraya işe alındığımı söylemek için gelmemiştiniz" dedi. "Bu oğlan yüzünden o işe çok ihtiyacım var. Geceleri çalışmam lazım çünkü gündüzleri bir bakıcı tutmak çok pahalı oluyor, yapılacak işi çok. Ama yandaki dul hanım geceleri uyurken başında durabileceğini söyledi. Eğer iyi bir gece işi bulursam, rahat edeceğiz."

"Oğlunuza ne oldu, Bay McKey" diye sordu Martin. Ardından bir tanık bırakmadığından emin olmalıydı.

McKey biraz da utanırmış gibi omuzlarını silkti, gözlerini kaçırdı. "Uyuşturucu. Üniversitede alışmış. Hayatta her şeye sahipti: Yakışıklılık, kişilik, akıl, atletik yetenek. Hepsini uyuşturucu için çöpe attı. Bir gece fazla miktarda melek tozu almış, komaya girdi. Komadan çıktığında işte gördüğünüz gibiydi... Bir bitki."

"Konuşamıyor mu?"

McKey başını salladı. "Düşünemiyor ki."

Martin silahın emniyetini açtı. Gözleri McKey'den Billy'ye, sonra yine McKey'e gitti. Parmağı tetikte gerildi.

"Neden uğradınız bize, Bay Howe?" diye sordu McKey. Oğlunun omzunu sıkıyordu.

Martin omuzdaki gergin ele baktı, sonra elini gevşetti, emniyeti kapadı. "İşe alındığınızı söylemek için" dedi. "Pazartesi sabahı Personel'e gelin. Beni görün."

McKey güçlükle yutkundu. "Bunun benim için ne demek olduğunu bilemezsiniz" dedi, boğulur gibi konuşuyordu. "Çok zor günler geçirdik, hem ben, hem de bu çocuk..."

"Eminim şimdi her şey düzelecek" dedi Martin cesaret verircesine. "Pazartesi görüşürüz. İyi geceler."

Geldiği gibi arka kapıdan çıktı. Pencerenin önünden geçerken bir an içeri baktı. McKey dizüstü çökmüş, Billy'nin kucağındaki battaniyeye yüzünü gömmüş, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Martin düşündü. Freddie Walsh son ağlayan olmamıştı.

CLARK HOWARD'ı en çok etkileyen hikâye:

EMILY'NİN YOKLUĞU Jack Ritchie

Telefon çaldı, açtım, "Evet?"

"Merhaba sevgilim, ben Emily."

Duraladım. "Hangi Emily?"

Küçük bir kahkaha attı. "Hadi tatlım. Emily, karın."

"Kusura bakmayın, yanlış numara." Telefonu kaparken ahizeyi düşürür gibi oldum.

Millicent, yani Emily'nin kuzeni bana bakıyordu. "Çarşaf gibi bembeyaz oldu yüzün."

Aynaya gizlice bir göz attım.

"Renginden söz etmiyorum, Albert. Lafın gelişi. Davranışın. Korkmuş gibisin. Çok şaşırdın." "Yok canım."

"Arayan kimdi?"

"Yanlış numara."

Millicent kahvesinden bir yudum aldı. "Bu arada, Albert, dıin kasabada Emily'yi görür gibi oldum ama tabii bu mümkün değil."

"Elbette mümkün değil. Emily San Francisco'da."

"Evet ama San Francisco'da nerede?"

"Söylemedi. Arkadaşlarını ziyarete gitti."

"Emily'yi doğduğundan beri tanırım. Benden gizli saklısı yoktur. San Francisco'da kimseyi tanımaz o. Ne zaman dönecek?"

"Epey kalacak sanki."

"Ne kadar?"

"Bilmiyordu."

Millicent gülümsedi, "Sen daha önce de evlenmiştin, değil mi Albert?"

"Evet."

"Aslında, Emily'yle tanıştığında duldun."

"Bunu saklamıyorum ki."

"İlk karın beş yıl önce bir tekne kazasında ölmemiş miydi? Denize düşüp boğulmamış mıydı?"

"Maalesef. Yüzme bilmezdi."

"Can yeleği takmıyor muydu?"

"Hayır. Yeleğin hareketlerine engel olduğunu söylemişti."

"Anlaşılan kazanın tek tanığı şendin."

"Öyle sanıyorum. En azından başka kimse ben gördüm demedi."

"Sana miras bıraktı mı, Albert?"

"Bu seni ilgilendirmez, Millicent."

Cynthia'nın mirası elli bin dolarlık bir hayat sigortası, kırk bin dolarlık hisse senedi ve tahvil ve bir küçük yelkenli tekneydi ve tek mirasçı bendim.

Kahvemi karıştırdım. "Millicent, ev hakkındaki haberi ilk sana söyleyeyim dedim."

"Haberi mı?"

"Evet. Evi satmaya karar verdik. İkimize fazla büyük geliyor. Daha küçük bir ev alalım diyoruz. Belki de bir apartman dairesi. Fırsatı kaçırmayayım dersin diye düşündüm. Eminim aramızda anlaşırız."

Gözlerini kırptı. "Emily asla burayı satmaz. Burası onun yuvası. Bizzat onun ağzından işitmezsem inanmam."

"Hiç gereği yok. Bana vekâlet verdi. Bu işlere aklı pek basmaz, bilirsin. Ama bana çok güveniyor. Her şey yasalara uygun."

"Bir düşüneyim," Fincanını masaya koydu. "Albert, Emily ile tanışmadan önce ne iş yapıyordun? Hatta Cynthia ile tanışmadan önce?"

"İdare ediyordum."

Millicent gidince, ben de evin arkadaki geniş arazisinde yürüyüşe çıktım. Yine küçük korulu vadiye gidip yerdeki kütüğe oturdum. Ne kadar sakindi burası. Sessiz. Kafa dinlenecek yer. Son birkaç gündür ikide bir buraya geliyordum.

Millicent ve Emily. Kuzenler. Yan yana geniş araziler içindeki neredeyse birbirinin eşi iki evde oturuyorlardı. Bu durum göz önüne alınırsa, ikisinin de aynı derecede zengin olduğu düşünülebilirdi. Ancak durum bu değildi, Emily'yle evlenince bunu anlamıştım.

Millicent'in serveti herhalde yedili rakamlara ulaşıyordu çünkü avukatı ve mali danışmanı Amos Eberly sırf Millicent için çalışıyordu.

Öte yandan Emily'nin evden ve çevreleyen araziden başka bir şeyi yoktu, elindekileri ayakta tutmak için de fena halde borçlanmıştı. Yalnızca iki hizmetkâr tutabiliyordu: Brewster'lari. İnsanı çok rahat ettiren Bayan Brewster yemek yapıyor, arada bir ortalığı temizliyordu. Eskiden uşak olan

kocası ise kalan her işi üstlenmeye mecbur olmuştu, arazide beceriksizce bir şeyler yapmaya çalışırdı. Aslında iki bahçıvan tutabilseler iyi olacaktı.

Millicent ve Emily. Kuzenler. Ama görünüm ya da kişilik olarak birbirine bu kadar benzemeyen iki insan hayal etmek zordur.

Millicent uzunca boylu, zayıf ve azimlidir. Kendini entelektüel sanır ve çevresindekilere hükmetmeye eğilimlidir, bunlardan biri de tabii ki Emily'ydi. Emily'yi pençesinden kurtardığım için Millicent'in benden nefret ettiğini görebiliyorum.

Emily. Ortadan kısa boylu. Bir on kilo kadar fazlası var. Dost canlısı, Çok akıllı olduğunu falan iddia etmez. Ona hükmetmek kolaydır, evet ama bir şeyi kafasına koyduğunda da insanı şaşırtacak kadar inatçı olabilir.

Eve döndüğümde Amos Eberly'nin beklediğini gördüm. Elli yaşlarında bir adamdır. Gri takım elbiseleri pek sever.

"Emily nerede?" dive sordu.

"Oakland'da." Durdu, düşündü.

"Yani San Francisco'da demek istiyorum. Oakland, körfezin karşısında değil mi? İkisini bir diye düşünürüm hep, bu da ikisine birden haksızlık oluyor."

Kaşlarını çattı. "San Francisco da mı? Ama onu bugün kasabada gördüm. İyi görünüyordu."

"Mümkün değil."

"İyi görünmesi mi mümkün değil?"

"Onu görmeniz mümkün değil. Hâlâ San Francisco'da."

İçkisini yudumladı. "Emily'yi görünce tanırım. Leylak rengi, kemerli bir elbise giymişti. Bir de tül gibi açık mavi eşarbı vardı."

"Yanılıyorsunuz. Ayrıca bugünlerde kadınlar tül gibi açık mavi eşarp takmıyorlar."

"Emily takıyordu. Size haber vermeden dönmüş olamaz mı?"

"Hayır."

Eberly beni inceledi. "Hasta falan mısınız, Albert? Sanki elleriniz titriyor."

"Biraz grip olmuşum" dedim çabucak. "Beni sinirli yapıyor. Sahi buraya neden gelmiştiniz, Araos?"

"Belirli bir nedeni yok, Albert. Civardan geçiyordum, uğrayıp Emily'yi göreyim dedim."

"Yetti ama burada olmadığını söyledim."

"Pekâlâ, Albert" dedi beni sakinleştirir gibi. "Neden sana inanmayayım ki? Burada değil diyorsan, değildir."

Salı ve Perşembe günleri öğleden sonra evin yiyecek alışverişini yapmayı âdet edinmiştim, bu işi aritmetiğinden kuşkulandığımda Bayan Brewster'dan devralmıştım.

Her zamanki gibi otomobilimi süpermarketin otoparkına bıraktım ve kilitledim. Başımı kaldırdığımda kısa boylu, tombulca bir kadının sokağın karşı tarafında, blokun diğer ucuna doğru yürüdüğünü gördüm. Leylak rengi bir elbisesi ve açık mavi eşarbı vardı. Son on günde onu dördüncü görüşümdü.

Hızla sokağın karşısına geçtim. Elli altmış metre kadar arkasmdaydım ki köşeyi döndü.

Dur diye bağırma arzusuna direnerek, tırısa kalktım.

Köşeye vardığımda, ortadan kaybolmuştu. Bir düzine dükkânın herhangi birine girmiş olabilirdi.

Orada durmuş soluklanmaya çalışırken, bir otomobil kaldırıma yanaştı.

Millicent'tı. "Sen misin, Albert?"

Hiç de sevinmiş görünmeyerek baktım ona. "Benim."

"Ne arıyorsun buralarda? Seni koşarken gördüm, hiç görmemiştim koştuğunu,"

"Koşmuyordum. Kan deveranımı hızlandırmak için hızlı hızlı yürüyordum. Birazcık koşmak sağlığa yararlıdır, biliyorsun."

Hoşçakal deyip süpermarkete gittim.

Ertesi sabah vadiye yürüyüşümden döndüğümde, Millicent'i oturma odasında, kahvesini koyarken ve iyice yerleşirken buldum. Evde yalnızca Emily'nin yaşadığı günlerde edinmişti bu huyu.

"Yukarı çıkıp Emily'nin elbiselerine baktım" dedi Millicent. "Eksik bir şey yoktu."

"Niye eksik olsun? Eve hırsız mı girmiş? Kızın bütün kıyafetlerini, düğmesine kadar biliyor musun ki?"

"Düğmelerinin her birini bilmiyorum ama çoğunu bilirim. Bütün giysileri tamam gibi geldi bana. Bana Emily'nin bir bavul bile almadan San Francisco'ya gittiğini söyleme sakın."

"Bir bavul götürdü. Küçük bir şey."

"Giderken ne giymişti?"

Millicent bu soruyu daha önce de sormuştu. Bu kez, "Hatırlamıyorum" dedim.

Millicent kaşlarını kaldırdı. "Hatırlamıyor musım?" Fincanını masaya koydu. "Albert, bu gece benim evimde bir seans yapacağız. Belki gelirsin diyorum."

"Saçma sapan seanslara gelmem ben."

"Sevdiğin ölmüşlerinle iletişim kurmak istemiyor musun?"

"Ben ölülerin sükûn içinde bırakılmasına inanırım. İpe sapa gelmez şeylerle niye üzelim onları?"

"İlk karınla konuşmak istemez miydin?"

"Niye Cynthia ile konuşmak isteyeyim ki? Ona diyecek bir şeyim yok zaten."

"Belki onun sana söyleyeceği bir şey vardır."

Alnımın terini sildim. "O aptal seansına gelmeyeceğim, o kadar."

O gece, yatmaya hazırlanırken Emily'nin dolabındakileri gözden geçirdim. Ne yapacaktım bunları? Yardımsevenler derneğine falan veririm, diye düşündüm.

Gece saat ikide müzik sesiyle uyandım.

Dinledim. Evet, aşağı kattaki piyanoda kesinlikle Emily'nin en sevdiği sonat çalmıyordu.

Terliklerimi giydim, sabahlığımı sırtıma geçirdim. Holde ışıkları yaktım.

Merdivenlerin yarısına gelmiştim ki piyanonun sesi kesildi. Yine de aşağıya kadar indim, müzik odasının kapısında durdum. Kulağımı kapıya dayadım. Çıt yok. Yavaşça kapıyı açıp içeri baktım.

Piyanonun başında kimse yoktu. Ama üstündeki şamdanda iki mum titreşiyordu. Oda soğuk gibiydi. Epey soğuk.

Perdelerden birinin arkasında hava akımının kaynağını buldum ve verandaya açılan sürgülü kapıları kapadım. Mumları söndürdüm, odadan çıktım.

Merdivenlerin başında Brewster'a rastladım.

"Bana piyano çalımyormuş gibi geldi, efendim" dedi, "Siz miydiniz?"

Avuçlarımı sabahlığıma sildim. "Elbette."

"Piyano çaldığınızı bilmiyordum efendim."

"Brewster, hakkımda bilmediğin birçok şey var. Asla da bilmeyeceksin."

Odama döndüm, yarım saat bekledim, sonra giyindim. Dışarıda, parlak ay ışığında, bahçe kulübesine giden yolu seçtim. Kulübe kapısının sürgüsünü çektim, ışığı yaktım ve bahçe aletlerine baktım. Duvar raflarındaki aletlere gitti gözlerim.

Su yolu açmak için kullanılan uzun saplı küreği indirdim, ucundaki kurumuş çamuru silkeledim. Aleti omuzuma attım, korulu vadiye doğru yürümeye başladım.

Tam varmak üzereydim ki durup derin derin iç geçirdim. Başımı salladım, kulübeye döndüm. Küreği raftaki yerine koydum, ışığı söndürdüm, yatağıma döndüm.

Ertesi sabah kahvaltı ederken Millicent uğradı.

"Bu sabah nasılsın, Albert?"

"Daha iyi sabahlarım olmuştu."

Millicent masaya oturup, Bayan Brewster'ın ona da bir fincan getirmesini bekledi.

Bayan Brewster sabah postasını da getirdi, Birkaç reklam broşürü, birkaç fatura, bir de üstünde adım yazılı küçük mavi bir zarf.

Zarfı inceledim. El yazısı tanıdık geldi, kokusu da. Posta damgası yırtılmıştı.

Zarfı açtım ve içindeki bir sayfa kâğıdı çıkardım.

Sevgili Albert,

Seni ne kadar özlediğimi bilemezsin. Yakında eve döneceğim, Albert. Yakında.

Emily

Notu zarfa geri koydum, ikisini de cebime yerleştirdim.

"Eeee?" diye sordu Millicent.

"Eeee, ne?"

"Zarfın üstündeki yazıyı Emily'ninkine benzettim. Ne zaman geleceğini söylemiş mi?" "Emily'nin el yazısı değildi. Chicago'daki teyzemden gelen bir not."

"Chicago'da teyzen olduğunu bilmiyordum."

"Millicent, merak etme. Chicago'da gerçekten de bir teyzem var."

O gece başucumdaki telefon çaldığında yatmıştım ama uyanıktım. Ahizeyi kaldırdım. "Merhaba sevgilim. Ben Emily."

Beş saniye geçmesini bekledim. "Sen Emily değilsin. Bir sahtekârsın."

"Haydi Albert, niye inat ediyorsun? Tabii ki ben Emily'yim."

"Olamazsın."

"Nedenmiş?"

"Çünkü."

"Çünkü neden?"

"Nereden arıyorsun?"

Güldü. "Çok şaşırırsın."

"Emily olamazsın. Onun nerede olduğunu biliyorum ve gecenin bu saatinde merhaba demek için telefon edemez... etmez. Geceyarısım çoktan geçti."

"Nerede olduğumu bildiğini sanıyorsun, öyle mi Albert? Hayır, ben artık orada değilim. Çok rahatsızdı, korkunç rahatsız. Ben de terk ettim orayı, Albert. Terk ettim."

Sesimi yükselttim. "Allah kahretsin. Hâlâ orada olduğunu kanıtlayabilirim."

Güldü. "Kanıtlamak mı? Böyle bir şeyi nasıl kanıtlarsın, Albert? îyi geceler." Kapattı.

Yataktan kalkıp giyindim. Aşağı indim, çalışma odasına saptım. Kendime bir içki hazırladım, yudum yudum içtim, sonra bir tane daha hazırladım.

Saatime son kez baktığımda bire yaklaşıyordu. Gece ayazma karşı hafif bir ceket giydim, bahçe kulübesine gittim. Kapısını açtım, ışığı yaktım,

raftan uzun saplı küreği çektim.

Bu kez koruluk vadiye varabildim. Koca meşenin yanında durdum, ay ışığında parlayan açıklığa baktım.

Adımlarımı atarken sayıyordum. "Bir, iki, üç, dört..." On altıda durdum, doksan derece döndüm, sonra on sekiz adım daha attım.

Kazmaya başladım.

Beş dakikadır kazıyordum ki birden bir düdüğün tiz sesini duydum ve o anda yaklaşan seslerle birlikte belki bir düzine fenerin ışığı üstüme çevrildi.

Elimi siper ederek gözlerimi parlak ışıktan korudum ve Millicent'i gördüm. "Neler oluyor?"

Zalim dişlerini gösterdi. "Öldüğünden emin olmak istedin, değil mi, Albert? Bu da mezarını kazmanla mümkündü."

Dik durdum. "Kızılderililerden kalma ok başları arıyorum. Eski bir inanca göre, ay ışığında bir tane bulursan, haftalarca uğur getirirmiş."

Millicent etraftaki insanları bana tanıştırdı. "Emily'nin başına bir şey geldiğinden kuşkulandığımdan beri özel detektifler yirmi dört saat seni gözetliyordu."

Diğerlerine işaret etti. "Bayan Peters. İyi bir taklitçidir, Emily'nin telefonda işittiğin sesinin sahibi. Piyano da çalar. Bu da Bayan McMillan. Emily'nin el yazısını taklit etti, leylak rengi elbiseli, mavi eşarplı kadm oydu."

Millicent'in bütün ev halkı mevcuttu. Amos Eberly ve Brewster'lan da tanıdım. Yarın kovacağım onları.

Detektifler kendi küreklerini ve kazmalarını getirmişlerdi. İkisi kazdığım dört parmak derinliğindeki çukurun başına geldiler. Kazmaya başladılar.

"Bakın" dedim. Kızgınlığımı belli ediyordum. "Buna hakkınız yok. Burası benim mülküm. En azından arama izninizin olması gerekiyor."

Millicent çok eğlendi. "Bu senin mülkün değil, Albert. Benim mülküm. Sınırı altı adım ötede geçtin."

Alnımı sildim. "Eve dönüyorum ben."

"Tutuklandın, Albert."

"Saçmalama Millicent. Bu adamların arasında doğru dürüst üniformalı bir polis göremiyorum. Bu eyalette özel detektifler tutuklama yapamaz."

Bir an sersemlemiş gibi oldu, sonra aklına geldi. "Bir yurttaş olarak seni tutukluyorum, Albert. Herhangi bir yurttaşın tutuklama hakkı vardır ve ben de bir yurttaşım."

Millicent zincirinden tutarak düdüğünü döndürdü. "Seni ele geçireceğimizi biliyordum, Albert. Dün gece az daha onu mezardan çıkaracaktın, ha? Sonra fikrini değiştirdin. Ama iyi oldu. Dün gece bu kadar tanığım olmayacaktı. Bu gece ise hazır bekliyorduk."

Detektifler on beş dakika falan kazdılar, sonra mola verdiler. Biri kaşlarını çattı. "Kolayca kazacağımızı düşünmüştüm. Bu toprak daha önce kazılmışa hiç benzemiyor."

Yine işe koyuldular, epeyce sonra iki metre derinliğe indiklerinde vazgeçtiler. Kürekli adam, kazı yerinden dışarı tırmandı. "Lanet olsun, burada gömülü kimse yok. Bulduğumuz tek şev bir ok başı."

Millicent son yarım saattir bana nefretle bakıyordu.

Gülümsedim. "Millicent, Emily'yi gömdüğümü nereden çıkardın?"

Sonra onlardan ayrılıp eve döndüm.

Millicent'in muhteşem numaralarından ve yirmi dört saat izlendiğimden ne zaman mı haberim oldu? Taa başından beri, sanırım, Dikkatliyimdir.

Millicent'in amacı mı neydi? Herhalde öyle korkacaktım ki sonunda çöküp Emily'yi öldürdüğümü itiraf edecektim.

Açık konuşayım, böyle bir planın başarıya ulaşma ihtimalinin pek az olduğunu gördüm. Ama Millicent'in ne yapmaya çalıştığını anladığım anda, bu serüvene katılmaktan kendimi alamadım.

Bu girişimi, oyunu, Millicent başlatmış olabilirdi. Ama onu vadiye sürükleyen bendim.

Arada işi azıcık abarttığımı düşündüğüm oldu: Olmayan terimi silmeler, leylak rengi elbisesiyle kaçan kadının arkasından koşmalar, falan. Öte yandan bu tepkileri göstermem bekleniyordu, hevesli seyircilerimi hayal kırıklığına uğratmak istemezdim.

Vadiye düşünceli düşünceli yürümek doğrusu hoş bir fırça darbesi olmuştu. Önceki gece küreğim omuzumda yarı yola kadar gitmek de beni seyreden topluluğu yirmi dört saat sonraki final sahnesine hazırlamak içindi.

Millicent hariç on sekiz tanık saymıştım.

Uzun uzun düşündüm. İftira? Fesat? Haksız tutuklama? Daha neler vardı kimbilir.

Muazzam, gerçekçi olmayan bir tazminat davası açmakla tehdit edecektim onu. Bugünlerde moda buydu, değil mi? Yirmi milyon? Önemli değildi, zaten işin mahkemeye kadar gideceğini hiç sanmıyordum.

Yoo, Millicent herkesin diline düşmeyi göze alamazdı. Kendini nasıl bir aptal durumuna düşürdüğünü bütün dünyanın öğrenmesini istemezdi. Çevresinin, arkadaşlarının ona kıçlarıyla gülmesine dayanamazdı.

Becerebildiği kadar örtbas etmeye çalışacaktı tabii. Tanıkları susturmak için birkaç dolar şuraya, birkaç dolar da buraya. Ama insan tam on sekiz kişiyi parayla sonsuza kadar susturabileceğini cidden düşünebilir mi? Sanmıyorum. Ancak, fısıltı gazetesi etrafta dolaşmaya başladığında eğer başrol oyuncusu, böyle saçma sapan bir olayın asla ve kat'a vuku bulmadığını söylerse çok yardımı dokunurdu.

Bunu Millicent için yapardım. Bir bedel karşılığında elbette. Büyük bir bedel.

Hafta sonunda telefonum çaldı,

"Ben Emily. Eve dönüyorum, şekerim."

"Harika."

"Beni özleyen oldu mu?"

"Öyle çok ki bilemezsin."

"Bir aydır nerede olduğumu kimseye söylemedin değil mi Albert? Özellikle de Millicent'a?"

"Özellikle de Millicent'a."

"Ne söyledin ona?"

"San Francisco'daki arkadaşlarına gittiğini söyledim."

"Hay Allah. San Francisco'da hiç tanıdığım yok. Kuşkulandı mı dersin?"

"Eh, birazcık."

"Hiç iradem olmadığını sanıyor ama var. Yine de, vazgeçersem bana gülmesini istemedim. Eh, herhalde bir sağlık yurduna gitmek de bir çeşit aldatmaca. Yani, bütün yediklerini kontrol ediyorlar, insanı baştan çıkaracak bir durum olmuyor. Ama ben de hakikaten inat ettim. Aslında istediğim an eve dönebilirdim."

"Müthiş bir iraden var, Emily."

"Tam on beş kilo verdim, Albert! Ve bir gramını bile almayacağım. Bahse girerim, Cynthia kadar inceyim şimdi."

İçimi çektim. Emily'nin kendini durmadan birinci karımla karşılaştırmasına hiç gerek yoktu. İkisi başka başka varlıklardı, ikisinin de kalbimdeki yeri ayrıydı.

Zavallı Cynthia. O küçük teknede tek başına denize açılmakta ısrar etmişti. Yat kulübünde oturmuş martinimi yudumluyor, soğuk, kurşuni limanı seyrediyordum.

O berbat günde denize açılan tek tekne Cynthia'nındı. Anlaşılan beklenmedik, sert bir rüzgâr çıkmıştı. Teknenin alabora olduğunu, Cynthia'nın denize düştüğünü görmüştüm. Derhal alarm vermiştim ama teknenin yanına vardığımızda çok geçti.

Emily de içini çekti. "Bütün gardrobumu yenilemem gerekecek herhalde. Kesemiz elverir mi acaba, Albert?"

Elverirdi artık. Uzun süre.

EVAN HUNTER anlatıyor

.fmyboy "Röportaj"ı yayınladığında adını "Sardunya Vakası" koymuştu. Ben her zaman ilk koyduğum başlığı tercih etmişimdir. Hatta Playboy'un hikâyemi satın aldığını öğrendiğimde adını "Playboy Röportajı" koysunlar ve bir ünlüyle gerçekten yapılmış bir röportaj gibi yayınlasınlar istedim. Hikâye ilk kez 1971'de çıktı. Yani, Alfred Hitchcock'la Kuşlar ve Marnie üzerine çalışmamızın sona ermesinden sekiz yıl ve Robert Turner'ın hikâyesini adapte etmek üzere anlaşma yapmamdan on iki yıl sonra.

"On Bir Haberleri" ilk kez 1955'te Bluebook'fa yayımlanmıştı. Dört yıl sonra Alfred Hitchcock beni aradı. Hikâyeyi bir televizyon programı için satın almıştı, acaba bu hikâyeden bir televizyon oyunu çıkartabilir miydim. Daha sonra bu iş için beni seçtiğini çünkü hikâyenin "içsel" bir niteliği olduğunu söylemişti. Bu, hikâyenin büyük ölçüde kahramanın kafasında olup bittiği anlamına geliyordu. Hollywood jargonunda hikâyenin "açılması" gerekiyordu. Televizyon oyununu bitirdikten iki yıl sonra Hitch beni yine aradı, Kuşlar 'ın senaryosunu yazıp yazamayacağımı sordu. Daphne DuMaurier'nin bu kısa romanının da "açılması" gerekiyordu. Robert. Turner bu küçük yoğun hikâyeyi yazmasaydı, inanıyorum ki Kuşlar'jn senaryosunu yazmam benden asla istenmeyecekti.

EVAN HUNTER'ın en sevdiği kendi hikâyesi:

Efendim, Sardunya kazasından sonra röportaj yapmayı sürekli reddettiniz...

Sirke katılma arzusu duymuyordum.

Reklamdan kaçan biri değilsiniz normalde.

Normalde hayır. Ancak Sardunya'daki olay çığrından çıktı, ben de yangına kürekle gitmek istemedim. Ben film yaratırım, basın için sansasyonel haber değil.

Sardunya'daki gibi olayların getireceği reklama bayılacak "film yaratıcıları" da var...

Ben onlardan değilim.

Kazanın filmin gişesini epey artırdığını kabul edersiniz.

Amerikan kamuoyunun ölülere duyduğu meraktan ben sorumlu değilim.

Sardunya'da olanlardan sorumlu musunuz?

Sardunya Adası'nda... Orası bir ada.

Peki Sardunya Adası'nda, öyle diyorsanız.

Sorumlu olduğum tek şey bir filmin yönetilmesiydi. Diğer olan biten her şey, olmuş bitmiştir.

Ama kaza olduğunda siz de oradaydınız...

Oradaydım.

Şu halde...

Bu konuyu tartışmak istemiyorum.

Orada bulunan aktörler ve teknisyenler bu konuda çok laf ettiler. Düzeltmek ya da reddetmek istediğiniz bir şey yok ıııı? Her şeyin kayıtlara düzgün geçmesini istemez inisiniz?

Kayda geçmesi gereken filmdir. Benim filmim kayıtlara geçer. Geri kalan her şey anlamsızdır. Aktörler yük hayvanlarıdır, teknisyenler de uşak. Herhangi birinin ağzından çıkanı reddetmek ya da düzeltmek anlamsız bir zaman kaybıdır.

Bunu biraz açar mısınız?

Neyi?

Şu düşüncenizi. Aktörlerin...

Bu bir düşünce değil, basit bir gerçek. Akıllı bir aktöre hiç rastlamadım. Yok, bunu düzelteyim. Meslek hayatım boyunca bir tek aktörle çalışmaktan zevk duydum. Hâlâ ona büyük saygı duyarım. Yani, suratına makyaj yaptırması gereken bir mesleği icra eden herhangi birine duyabileceğim saygı kadarını.

Sardunya'da çektiğiniz filmde bu aktörü oynattınız mı?

Hayır.

Neden? Saygı duyduğunuza göre...

Zaten kabarık olan banka hesabına hasılatın yüzde ellisini bağışlamak gibi bir istek duymadım.

O kadar mı istemişti?

O sırada. Şimdi olsa yüzde yetmiş beşe çıkardı herhalde, bilmiyorum. Kendi yarattığım bir filmin hasılatının yüzde ellisini sabana koşulan bir ata ya da bir çift öküze vermeye asla niyetim yok.

Eğer dediklerinizi doğru anladıysam...

Muhtemelen anlamadınız.

Neden böyle söylüyorsunuz?

Çünkü söylediklerim herhangi bir yayında asla doğru aktarılmadı. Derginizin de buna istisna teşkil edeceğini hiç sanmıyorum.

O halde neden bu röportajı kabul ettiniz?

Çünkü yeni projemi anlatmak istiyorum. Bu gece New Yorklu bir oyun yazarıyla buluşacağım. Bana bir senaryonun son taslağını verecek. Birlikte üstünde çok çalıştık, çok ter döktük. Sanıyorum istediklerimin hepsini yerine getirdi. Şu halde, geleceğe bakarsak, bu röportaj film tamamlandıktan hemen sonra, dağıtıma hazır olduğunda çıkacak. En azından takvimde bir aksama olmayacağını umut ediyorum.

Bu oyun yazarının kim olduğunu öğrenebilir miyiz?

Buraya benimle konuşmaya geldiğinizi sanmıştım.

Evet ama...

Gözlemlerime göre, Otto Preminger ya da Alfred Hitchcock ya da David Lean, hatta şu yeni hayalperest nouvelle vogue gençleri bile gazetecilerle görüştüklerinde yalnızca kendilerinden söz ediyorlar. Film sanayisine tek katkıları da bu olsa gerek.

Beğendiğiniz fazla yönetmen yok galiba.

Beğendiğim birkaç kişi var.

Adlarını söylemek ister misiniz?

Griffith, DeMille, Eisenstein gibi birkaçını beğenirim.

Neden özellikle bu kişiler?

Hepsi öldü.

Beğendiğiniz yaşayan bir yönetmen yok mu?

Yok.

Yok mu? "Gönlü bol" diye bilinen bir adamın başka tanınmış film sanatçılarını övmekte bu kadar cimri olması biraz tuhaf geliyor.

Evet.

Evet, ne?

Evet, tuhaf görünüyor. Kişiliğime kesinlikle aykırı bir durum. Ancak ben her yaşayan yönetmeni bir tehdit, bir meydan okuyuş, bir rakip olarak görürüm. Dünyada ancak belirli sayıda sinema ekranı var, bu ekranları doldurmak için rekabet eden binlerce de film. Eğer Hitchcock'un son gerilim filmini görmek için Radio City önünde kuyruk oluşturuyorlarsa, muhtemelen caddenin öte tarafında benim filmimi görmek için kuyruğa girmeyecekler. Bir gişe şampiyonunun bütün filmlerin hasılatını artırdığı teorisi saçmadır. Gişe birincisinin yalnızca kendine yaran dokunur. Öteki filmler zarar görür çünkü kimse onları seyretmez. Yalnızca o büyüğü, şampiyonu, kaldırımda kuyruk oluşturanı seyretmek isterler. Ben bütün filmlerimin kaldırımda kuyruk oluşturacak bir heyecan yaratacağından emin olmak isterim. Kendi filmim sayesinde başkasının başarı kazanmasından da nefret ederim.

Ama bazı filmlerinizin başarısız olduğunu hatırlıyorum.

Başarısızlıklar asla hatırlanmaz. Ayrıca herhangi bir filmimin başarısız olduğunu düşünmüyorum.

Sanatsal başarısızlıktan mı söz ediyoruz, gişe başarısızlığından mı?

Asla sanatsal bir başarısızlığım olmadı. Bazı filmlerim gişede biraz hayal kırıklığı yarattı. Ama yalnızca birkaçı.

Sardunya filmi geçen Haziran'da vizyona gireceği sırada...

Temmuz'da. Dört Temmuz'da vizyona girdi.

Evet ama girmeden önce...

Haziran olmalı, evet. Temmuz'dan önce normal olarak Haziran gelir.

Stüdyonun gösterime izin vermediği hakkında dedikodular vardı.

Saçma.

Söylentilerin aslı yok muydu? Stüdyonun filmi rafa kaldıracağı söylentisinin?

Film gösterime girdi, değil mi? Muazzam bir başarı kazandığını da eklemeliyim.

Bazı gözlemciler, filmin bu başarıyı Sardunya'daki kazanın getirdiği reklama borçlu olduğunu söylüyor. Siz de aynı fikirde misiniz?

Bu sefer ben sana bir soru sorayım, delikanlı. Farz edelim ki Sardunya Adası'ndaki kaza, Kumsaldaki Kız Cehennem Melekleriyle Karşılaştı falan gibi bir süprüntü çekilirken olmuştu. Sence böyle bir reklam öyle bir filmin de başarısını garantiler miydi?

Herhalde hayır. Ama işin içinde sizin adınız ve filmdeki yıldızların...

Benim adımda dur. Benim filmlerimin yıldızlarla herhangi bir ilgisi yok. Filmlerimden birinde eğitilmiş bir fok kullansam, yine de herkes görmeye gider. Filmimde seni oynatırım, insanlar yine de seyreder o filmi.

Sinemanın ortak bir çaba olduğuna inanmıyor musunuz?

Tabii ki inanmıyorum. Senaryo yazarına ne istediğimi söylerim, o da yazar. Set tasarımcısına nasıl bir şey istediğimi anlatırım, o da yapar. Kameramana kamerayı nereye yönelteceğini ve hangi merceği kullanacağını söylerim. Aktörlere nereye doğru gideceklerini, sözlerini nasıl söyleyeceklerini anlatırım. Ortak bir çaba mı bu sence? Ayrıca, "çaba" kelimesinden de nefret ederim.

Neden?

Çünkü bu kelime başarıyla sonuçlanmayan bir gayreti ima ediyor. Bir şey yapmaya çalıştın ve beceremedin. Filmlerimin hiçbiri "çaba" değil. "Çaba" kelimesi "iddialı"ya benziyor. İkisi de başarısızlık içeriyor. Kitap kapaklarını okumaz mısın? "Falancanın şimdiye kadarki en iddialı çabası"nı gururla sunarlar. Sence ne demek bu? Bence, zavallı pezevenk gözünü fazla yükseğe dikmiş, becerememiş, demek.

Başarısızlıktan korkuyor musunuz?

Tahammül edemem.

Sardunya'da çektiğiniz film başarılı mıydı? Sanatsal açıdan?

Daha önce de söyledim...

Evet ama eleştirmenler filmin montajını düzgün bulmadılar. Boğulma olayından önce çekilen sekanslar bölük pörçük filme...

Bir kere, eleştirmenler montaj, kamera açısı, hareketli kamera falan gibi teknik şeylerden söz etmeye başlayınca hemen uykum gelir. Bir film yapmanın ne olduğu hakkında hiçbir fikirleri yoktur, sanat hakkındaki laf ebelikleri bizim köydeki kız kurularını etkileyebilir ama beni etkilemez. Aslında, kameranın ardında ya da orada, perdede ne olup bittiğini hiçbiri bilmez. Sinema eleştirmeni olmanın tek koşulu nedir bilir misiniz? Çok film görmüş olması. Nokta. Bana göre, bu, onu patlamış mısır uzmanı yapar, sinema uzmanı değil.

Her neyse, filmin son bölümünün montajında epeyce zorlandınız herhalde.

Nasıl zorlandım yani?

Filme bütünlük kazandıracak kadar çekim yapabilmiş miydiniz?

Film zaten bir bütündü. Tabii ki olmayan çekimleri filme katamazdım. Kız boğuldu. Bu basit bir gerçek. Filmin kalanını ilk başta planladığımız gibi çekmedik, çekemezdik. Ama hemen orada, daha doğrusu Roma'da, gerekli senaryo değişiklikleri yapıldı. Roma'ya uçup bir İtalyan senaristle görüştüm, istediğim değişiklikleri o yaptı.

Ama filmin jeneriğinde adı geçmedi.

Filmden adının çıkarılmasını istedi. Ben de isteğini yerine getirdim.

Epeyce bir kavgadan sonra.

Kavga falan olmadı.

Ona vurduğunuz bildirilmişti.

Saçma.

Via Veneto'da.

Via Veneto'daki en büyük şiddet gösterim, Doney'in kaldırımında kamparisoda içmek olmuştur.

Ama gazeteler...

Roma basınının yalan yazmak gibi kötü bir şöhreti vardır. Zaten İtalya'da doğru dürüst bir tane bile gazete yok.

Ama efendim, senaristle bir sürtüşmeniz oldu, değil mi? Dedikoduların hepsi de...

Bir iki laf çarptırdık birbirimize.

Ne konuda?

Of aman, bu felaket sıkıcı konunun peşini bırakmayacağız anlaşılan. Onun iddiasına göre, kızın ölümüyle basında çıkan gürültünün böyle çirkin boyutlara varacağını bilememiş. O temiz İtalyan adının küçük fırsatçı ben onu tutmadan önce topu topu bir film yazmıştı, o da ikinci sınıf bir Amerikalı televizyon oyuncusunun oynadığı İtalyan Western'I üstünde kuşku bulutları dolaşan bir projeyle ilişkilendirilmesini istememiş. Tam bu kelimeleri kullanmıştı. Aslında tam tersi oldu. O yüzden o budalaca numarasına izin vermedim.

Tam tersi mi? Ne demek istiyorsunuz acaba?

Sanıyorum talihsiz dedikodulardan kaçmak yerine, olan biteni kendine yontuyordu. Oynadığı oyun öyle açıktı ki. Zavallı küçük piç kurusu. Sonunda bıraktım istediği olsun. Benim bir filmimde adının geçmesinden onur duyacağını sanıyordum. Bu arada aydınlatıcı olsun diye eklemeliyim, senaryoyu daktiloya çekmesi için ona verdiğim haftada beş bin doları iade etmedi tabii. Anlaşılan paramın üstünde "kuşku bulutları" dolaşmıyormuş.

"Daktiloya çekmesi" için mi dediniz?

Daktiloya çekmek, evet. Senaryoyu şeye uydurmak için... Filmin daha inandırıcı bir sonu olması için senaryoya kattığımız fikirlerin hepsi benimdi.

Senaryoyu boğulma olayına uydurmak için mi?

Filmin kalan kısmında kızın var olmayışını açıklamak için. Bu konuyu tartışma heveslisi değilim çünkü açıkçası çok zevksiz bulduğum gulyabani hikâyesi gibi bir şey haline geldi. Sonuç olarak kız boğuldu, öldü. Ama bu basit bir olgu, biz de başka bir basit olguyu gözden kaçırmamalıyız. Şimdi çok duygusuzca bulacaksınız, hiç de hoşlaşmayacağınız bir gözlem olduğunun da çok iyi farkındayım ama o ana kadar bu filme üç milyon dolar harcanmıştı. Eminim ki başka filmler de çekilirken başrol oyuncuları hastalanmıştır, kalp krizi geçirmişlerdir, ölmüşlerdir. Bildiğim kadarıyla

böyle olaylar bir filmin çekilmesini durdurmamıştır. Başrol oyuncularından biri öldü diye bir filmin çöpe atıldığını da hiç işitmedim. Ama boğulma olayından hemen sonra, hatta film gösterime girene kadar bana filmi durdurmam için baskı yaptılar.

Demek ki stüdyo filmi gösterime sokmak istemedi, öyle mi?

Ne diyeyim... Başta yalnızca çekimi durdurmak istediler. Reddettim. Sonra kaba montajı gördüklerinde tam o sırada da dedikodular ayyuka çıkmıştıbirtakım zorba yapımcıları, prodüksiyon amirlerini, artık ne isterseniz hepsini, bir sürü şık unvanlı cahiller güruhunu yolladılar, onlar da bana filmi bırakmamı söylediler. Onlara neyin dibine kadar yollan olduğunu söyledim. Sonra filmin montajı bitti, müzik eklendi ve aynı şeyler tekrarlandı. Sonunda mahkemeye veririm sizi dedim. Kontratımda filmin hasılatının önemli bir kısmı bana ait ve filmin bir çöp tenekesinin dibinde çürümesine göz yumamazdım.

Filmin gösterime girmesi size tatsız gelmedi mi?

Elbette gelmedi. Kız kazaya uğradı. Kaza kimsenin kabahati değildi. Kız boğuldu. Eğer figüranlardan biri tepeden aşağı atla inerken ölseydi bu kadar kıyamet kopar mıydı? Hiç sanmıyorum.

Ama kabul edersiniz ki boğulma olayının cereyan ettiği koşullar..,

Boğulma olayı bir kazaydı. Sığ bir suda çekim yapıyorduk.

Suyun derinliği konusunda çıkan haberler üç metreden otuz metreye kadar değişiyor. Her iki derinlik de sığ sayılamaz.

Su beline geliyordu. Üstelik kız uzun boyluydu. Bir yetmiş galiba. Ya da bir seksen. Emin değilim.

Peki neden boğuldu, efendim?

Hiçbir fikrim yok.

Oradaydınız, değil mi?

Kamera teknesindeydim, evet.

Peki ne oldu?

Sanırım bu işi halledip bitirmemiz gerekiyor. Bugün ve/veya gelecek hakkında konuşmayı tercih ederim ama anlaşılan geçmişi ad nausem halletmeden başka bir şey tartışamayacağız.

Nasıl isterseniz, efendim.

O kaza hiç olmasaydı keşke, efendim, ben bunu isterdim, Ayrıca durmadan bu konuda rahatsız edilmemeyi de isterdim. İtalyan polisi boğulma olayının tamamen kaza eseri olduğuna karar verdi. İtalyan mahkemeleri buna razıysa, Allah kahretsin, ben de razıyım. Ama Amerikalıların skandal iştahlarını doyurmaya imkân yok, öyle değil mi? Ne kadar masumca, ne kadar zararsız olursa olsun her kazanın, her olayın ardında bir fesat, bir kumpas arıyorlar. Onlara göre hiçbir şey göründüğü gibi olmamalı. Her şeyin altında bir esrar, bir entrika yatmalı. Saçma. Herhangi birimizin kızın ölmesini isteyeceğimizi düşünebiliyor musun? Kazadan önce bu film için kaç para harcandığını biraz önce söyledim size. Tahminimce, filmin gecikmesi, değişikliklerin getirdiği maliyet, aşk hikâyesini bir sonuca bağlamak için bir kız daha getirtmek, hepsi tahmini bütçeye en azından bir milyon dolar daha eklemiştir. Boğulma olayını kimse istemedi. Yalnızca bir iş olarak bakıldığında bile kimse istemedi.

Ama oldu.

Oldu.

Nasıl?

Tam neler olup bittiğini hâlâ bilemiyorum.

Yardımcı yönetmen...

Evet.

Soruşturmanın tanığıydı...

Evet, evet.

Kızın suya girmemek için yalvardığını söyledi.

Su o sabah hiç olmadığı kadar soğuktu. Bu konuda yapabileceğimiz bir şey yoktu. Basit bir olguydu, o kadar. Işık mükemmeldi, her şey yerleştirilmişti, çekime hazırdık. Oyuncular çocuk gibidir, bilir misiniz? Eğer suya girmek için tereddüt etmesine izin verseydim, bir bakardım ki ertesi gün çimenlerde yürümeyi reddediyor.

Asıl senaryonun yazarı diyor ki o sabah çektiğiniz sahne...

Kızın rıhtıma doğru yüzdüğü sahne mi? N'olmuş o sahneye?

Öyle bir sahne yazmadığını iddia ediyor. Orijinal senaryoda öyle bir sahne olmadığını iddia ediyor.

Gitsin Yazarlar Sendikası'yla konuşsun o zaman.

Orijinal senaryoda var mıydı o sahne?

Hiçbir fikrim yok. Bir filmin çekimi esnasında insan yenilik getirmezse... Gerçekten, benim bir senaryoyu noktası virgülüne kadar izlememi bekleyen var mı? Peki o zaman bir yönetmen olarak işlevim nedir? Bir oyuncuya "daha yüksek sesle konuş" ya da "sesini alçalt" demek mi? O zaman yazarlar kendi senaryolarını kendileri yönetsinler. Sizi temin ederim, pek vol alamazlar.

Sahne sizin getirdiğiniz bir yenilik miydi? Sudaki sahne?

Belki de. Hatırlayamıyorum. Eğer bizim Hollywood'lu beygirin iddia ettiği gibi, asıl senaryoda yoktuysa, herhalde ben icat etmiştim o sahneyi. Kelimenin tanımına bakarsak, evet, bir yenilikti, öyle değil mi?

Senarj'oya ne zaman eklenmişti?

Hatırlamıyorum. Kimi zaman çekimden bir gece önce aklıma bir sahne gelir. O zaman teknisyenleri çağırır, ertesi gün bana gerekecek şeyleri tarif ederim, sabah da çekerim. Eğer ek diyalog gerekiyorsa, aktörlerin ve senaryo takipçisinin eline gerekli sayfaların geçmesini sağlarım. Oyuncuların o gece yeni bölümü çalışmalarını isterim. Eğer ek diyalog yoksa...

Bu sahnede ek diyalog var mıydı?

Hayır. Kız bir deniz motorundan rıhtıma kadar yüzecekti.

Böyle durumlarda ne yaparsınız? Diyalogu olmayan ek sahnelerde?

Genellikle oyuncuyu kenara çeker, sahneyi ona anlatırım. Mealini. Bu çok basit bir sahneydi. Kız motorun kenarından suya atlayacak, rıhtıma yüzecekti.

Sığ suda.

Eh, atladığı zaman dibe saplanma tehlikesi olacak kadar sığ değil, eğer demek istediğiniz buysa.

O zaman belki de suyun derinliği hakkındaki tahminler...

Suyun derinliği yüzme bilen biri için önemli değildi.

Kız yüzme biliyor muydu?

Elbette biliyordu. Sanıyor musunuz ki suya girmesine izin...

Yalnızca iyi bir yüzücü müydü diye merak etmiştim.

İdare ederdi. Eleanor Holm ya da Esther Williams değildi ama rolü de Olimpiyat şampiyonu olmasını gerektirmiyordu. İdare edecek kadar yüzme biliyordu.

Sahnenin mealini ona ne zaman anlatmıştınız?

O sabah, sanıyorum. Eğer belleğim... Evet, sanıyorum fikir önceki gece aklıma gelmişti, ilgili kişileri çağırıp ertesi sabah bana gerekecek şeyleri bildirdim. Sabah da sahneyi kıza anlattım. En azından genellikle öyle yaparım. Bu sahne için de aynı şeylerin olmuş olması gerekir.

Motordan atlayıp rıhtıma yüzmesi gerektiğini anlattınız, öyle değil mi?

Bütün yapması gereken buydu.

Kabul etti mi?

Tabii ki. Pek acemi bir kızcağızdı; ilk filmiydi bu. Tabii kabul etti. Kabul etmemesi gibi bir durum olamazdı. Onu keşfettiğimde bir yeniyetme moda dergisinde mini etek midir nedir, bir şeyler giyip modellik yapıyordu. Onun için müthiş bir fırsattı bu, bu film. Onun yanına koyduğum insanlara bakar mısınız! Başroldeki aktöre kaç para verdim biliyor musunuz? Boşverin. Hâlâ sinirleniyorum.

Başrol oyuncusunun, kızın boğulmasından sonra, filmi bırakırım dediği doğru mu?

Önüne gelen her gazeteye, dünyanın neresinde ne kadar dergi varsa hepsine söyledi bunu. Aya bilbord koymadığına şaşıyorum doğrusu ama herhalde şu anda bunun için NASA'ya dilekçe yazıyordur.

Ama filmi bırakırım dedi mi?

Dedi. Tabii ki böyle bir şeye izin veremezdim. Zaten kontratı da uygun değildi buna. Bazen aktörler birtakım hayallere kapılıp tarladaki çift öküzü olmadıklarını düşünmeye başlıyorlar. Günümüzde büyük ölçüde bağımsız filmler çekilmesine rağmen, asıl güçlü lokomotif stüdyodur ve stüdyo, perdede koca suratını budalaca gülerken gören her ikinci sınıf ıvır zıvır oyuncu konusunda insanı rahatsız eden ufak tefek çıkıntıları düzeltir. Bazen aktörün kafası asıl hayatta da o perdedeki hayal kafa kadar kocaman olur. Filmi bırakmak mı? Mahkemeye verip ayağından çoraplarını bile alırdım.

Neden filmi bırakma tehdidini savurdu?

Daha baştan zorluk çıkarmıştı. Galiba bir fırsat kolluyordu, kız boğulunca da bu fırsatı kullanayım dedi.

Nasıl zorluk çıkarıyordu?

Bu beyefendinin nasıl tanındığı hakkında bir yorumda bulunmam gerektiğini sanmıyorum.

O halde, kızla arasında bir aşk başladığı söylentisi doğru muydu?

Başrol oyuncuları arasında bir aşkın başlamadığı bir filmde henüz çalışmadım. Sinema sanayisinin basit gerçeklerinden biridir bu.

Bu filmin basit gerçeklerinden biri miydi?

Ne yazık ki evet.

Neden "ne vazık ki" dediniz?

Kızın önünde parlak bir meslek hayatı vardı. Onu öyle... Onun incinmesini görmek istemiyordum.

İncinmesini mi?

İtalyan basını kızın, o adam gibi dedikodusu ayyuka çıkmış biriyle aşk ilişkisini yakalamaya bayılacaktı. Onu tekrar tekrar bu konuda uyardım. Kızın elini vüzünü düzeltmek için ne kadar çok para harcamıştık, biliyor musunuz? Bir gecede yıldız olabilirsiniz ama o gece için günlerce hazırlanmanız gerekiyor.

Uyarılarınıza kulak astı mı?

Çok gençti.

Yani?..

On dokuz, çok gpnç.

Ama tabii, aralarında bir aşk olduğuna dair haberler çıktı. Sizin gayretlerinize rağmen.

Evet, buna rağmen. Eh,

Evet?

Gençler kolay etkileniyor. Ama onu uyardım. Sonuna kadar uyardım onu. Boğulmadan önceki gece, otelde onuruma büyük bir parti veriliyordu. Bir gün önceki çekimleri seyretmiştik, hepimiz çok memnunduk. Tabii ben kızın müthiş parlayacağından iyice emin olmuştum. Birini bulmuş, onu yetiştirmiştim, beyaz perdede kalıcı olabilecek biriydi. Hiç kuşkum yoktu. Öyle bir... Öyle parlak bir... Sinemacı olmayan birine bunu anlatmak mümkün değil. Övle insanlar vardır ki filmini çekene ka

dar renksiz, ne idüğü belirsiz, şahsiyetsizdirler. Ama filmini çektiğiniz anda sinema perdesi insanı kör eden bir hayatiyetle parlar. Kızda bu nitelik vardı. Bu yüzden yine söyledim ona, o parti gecesi. Onu kenara çektim, sessizce içkilerimizi içiyorduk, eskiden neydi anlattım ona, gençler için bir moda dergisinin kimsenin tanımadığı modeli. Ama bu film gösterime girdiğinde kim olacaktı? Ona yalvardım, o adamla, öyle dile düşmüş bir adamla aptalca oynaşacağım diye bütün bunları fırlatıp atmaması için yalvardım. Gazeteciler de oradaydı, biliyor musunuz, önemli bir partiydi. Partiyi veren kişiyi, ooo, yıllarca önce, Riviera'da tanımıştım, başka bir film çekiyordum o zaman, bu bir çeşit yeniden kavuşma partisiydi. Eh. Eh, herhalde bütün bunların önemi kalmadı artık, değil mi? Kız öldü. Ertesi gün boğuldu.

Neler olmuştu? Partide yani.

Fotoğraflarını çekmeyi becerdiler. Otelin rıhtıma bakan yüksek bölümündeki dairelere giden uzun, üstü kapalı bir yol vardır. Paparazziler orada ikisinin... Nasıl desem, onurlandırıcı olmayan fotoğraflarını çekmişler. Makinelerini almaya çalıştım, fotoğrafçılardan biriyle biraz itiştim...

Bu fotoğraflar sonra yayınlandı mı? Kazadan sonra?

Evet, evet. Tabii o zaman bile anlamıştım. O fotoğraf makinelerini elime geçiremeyince kızın meslek hayatının mahvolduğunu anladım. Yaptığım her şey, bütün o titiz çalışma, hazırlıklar, hepsi boşunaydı. Hepsi de onun içindi, biliyor musunuz, hepsi onu bir yıldız, kendi başına bir şahsiyet yapmak içindi. Onu odasına götürdüm. Fena halde azarladım ve sabah saat altıda makyaj için hazır olması gerektiğini hatırlattım.

Ertesi sabah neler oldu?

Saat sekizde teknedeydi, makyajı yapılmış, kostümünü giymiş. Bikini vardı üstünde, bir de bornoz giymişti. Epeyce serin bir gündü.

Garip davranıyor muydu?

Garip mi? Ne demek istediğinizi anlamadım. Olması gerektiği gibi usluydu. Tek başına oturmuştu, kimseyle konuşmadı. Ama bunun dışında gayet iyi görünüyordu.

Aranızda bir düşmanlık yok muydu?

Hayır, hayır. Belki biraz yabancılaşma. Ne de olsa gece çok öfkelenmiştim ona, çok da azarlamıştım. Ama ben bir profesyonelim, çekmem gereken bir sahne vardı. Hatırladığım kadarıyla nazik ve arkadaşça davranmıştım. Hatta ürperdiğini görünce ona termosumu teklif ettim.

Termosunuzu mu?

Evet. Çay. Bir termos dolusu çay. Çayımı çok demli severim, neredeyse acımsı olacak. Çekimlerde benim istediğim gibi çay demleyen kimse bulamam, dolayısıyla kendim demlerim, termosumu da yanımda taşırım. Teklif ettiğim buydu. Tekneye binmeden önce odamda demlediğim çayla dolu termos.

Kabul etti mi?

Çok memnun oldu. Titriyordu. Epeyce keskin bir rüzgâr vardı, karayel çıkıyordu herhalde. Ona sahneyi anlatırken çayını içti. Teknenin kıçında yalnızdık, herkes ön tarafta çekim hazırlıklarıyla meşguldü.

Gece konusunda herhangi bir şey söyledi mi?

Tek kelime bile etmedi. Etmesini de beklemiyordum. Çayın çok acı olduğundan şikâyet etti yalnızca. Her damlasını içsin diye dikkat ettim.

Neden?

Neden mi? Söyledim ya. O gün hiç olmadık kadar soğuktu. Grip falan olsun istemiyordum.

Efendim... Ona çay ikram etmenizin başka bir nedeni var mıydı? Her damlasını içirmenizin?

Ne demek istiyorsunuz?

Teknedekilerden birkaçının dediğini tekrarlıyorum yalnızca.

Ne demişler?

Kızın işe geldiğinde sarhoş olduğunu, onu ayıltmaya çalıştığınızı, suya girdiğinde hâlâ sarhoş olduğunu söylemişler.

Saçma. Benim setimde kimse içmez. W. C. Fields ile çalışsam bile onun içmesine izin vermezdim. Ona çok saygı duyardım oysa. Bir aktör olarak duygulu ve dürüst bir adamdı.

Ama dedikodulara göre kız kamera teknesinden deniz motoruna çıktığında sarhoşmuş.

Kesinlikle ayıktı. Böyle dedikoduların nasıl başladığını öğrenmek isterdim doğrusu. Kız çayım içti ve benimle üç saati aşkın bir süre yalnız başına oturdu. Deniz motoruyla bir renk sorunumuz vardı. Pruvanın yeşilini sevmemiştim, başka renge boyanmasını istedim. Sonuçta çekim hazırlıkları beklediğimizden uzun sürdü, Havanın bulutlanacağından ve içerdeki sete geçmek zorunda kalacağımızdan korkuyordum. Ama burada önemli olan, bütün bu süre zarfında kimsenin yanımıza gelmemesi. Peki nasıl oluyor da kızın sarhoş olup olmadığını biliyorlar? Sarhoş değildi, bu konuda sizi temin edebilirim.

Efendim, dediklerine göre...

Dedikleri, dedikleri... Kim bunlar kuzum?

Teknedeki diğer kişiler. Dediklerine göre, deniz motoruna geçerken nereye bastığını bilemiyormuş. Dediklerine göre, gözleri cam gibiymiş...

Laf!

...Çekimin ertelenmesini istediğinde de...

Hepsi boş laf!

...Sesi çok hafif, güçsüz çıkıyormuş.

Size kesinlikle, hiçbir şey saklamadan ve kızın çekim teknesine bindikten deniz motoruna geçene kadar üç buçıık saat kadar bir süre yanında kalan tek insanoğlu olarak diyebilirim ki, bütün bu süre içerisinde ayıktı, tepki veriyordu ve hareketlerini kontrol edebiliyordu. Soğuk olduğu için suya girmek istemedi. Ama bu basit bir gerçekti ve ben okyanusun ya da havanın ısısını değiştiremezdim, Üstelik ışığı kaçırma tehlikesi varken ve o lanet motor dahil her şey nihayet hazır olmuşken çekimi erteleyemezdim.

Dolayısıyla suya girdi. Ona söylendiği gibi.

Evet. Çok kısa bir mesafeyi suyun altından yüzecek, sonra da su yüzüne çıkacaktı. Sahneyi öyle planlamıştım. Suya girdi, kameralar çalışıyordu, biz... Hiçbirimiz ilk başta kızın su yüzüne neden bir türlü çıkmadığını kavrayamadık. Bizde şafak attığında, çok geçti. O, elbette kızın arkasından suya atladı...

Kim?

Başroldeki aktör. Kahramanca bir hareket, kıllı göğüslü yıldız davranışı. Yanına vardığında kız ölmüştü.

Neden boğuldu? Kramp mı girdi? Dip akıntısı mı? Ne?

Hiçbir fikrim yok. Kazalar olur. Başka ne diyebilirim? Bu çok talihsiz bir kazaydı, çok üzüldüm. Ama olan oldu. Çok üstünde durulursa, halihazırda olanlar gözden kaçırılabilir. Ben hiçbir şeyin üstünde durmam. Bir şeyin üstünde fazla durursanız her şey durağanlaşır, kokuşur. Ben ileriye bakarım, böylece gelecek beni asla şaşırtmaz. Örneğin, beni rahatlatan bir şey söyleyeyim. Bu röportaj basıldığında, henüz çekimlerine başlamadığım bir filmin montajını ve müziklerini yapıyor olacağım. Pek az değişen bir rutin, gerçektir, özlüdür. Sinema endüstrisinde çoğu kez eksik olan bir gerçekliği sağlar.

Bu yeni filminiz, efendim...

Çok şükür, hiç sormayacaksınız sandım.

Konusu ne?

Bir filmin konusunu ya da temasını asla tartışmam. Eğer üç dört paragraftık bir özetle bir hikâyenin hakkım verebiliyorsak, neden o hikâyeyi filme çekmek için aylarımı vereyim ki? Film özetleri, hikâyenin basite indirgenmesi için "hikâye analizcisi" denen kişilere ihtiyacı olan Hollywood yapımcıları tarafından icat edilmiştir çünkü söz konusu yapımcılar "Koş, Benek koş"tan daha zor bir metni anlayamazlar.

Yeni filminiz hakkında bize ne söyleyebilirsiniz efendim?

Şunu söyleyebilirim: Yugoslavya'da geçiyor ve o bölgenin kayalık sahillerini tam bir sinema şölenine dönüştürebilirim. Hiç rastlanmadık güzellikle bir aşk hikâyesi. Başrol için olağanüstü yetenekli bir kız buldum. Daha önce hiçbir filmde oynamamış. Tesadüfen onu keşfettiğimde La Cieııaga'da küçük bir tiyatro grubuyla çalışıyordu. Bir arkadaşım bu grubun oynadığı orijinal metne bir bakmamı söyledi, bir film olabilir falan diye düşünmüş. Oyun felaketti ama kız harikaydı. Hemen bir deneme çekimi yaptırdım, sonuç çarpıcıydı. Önemli olan kameranın önünde neler olduğudur, bu yüzden birçok önemli tiyatro oyuncusu sinemaya geçemiyor. Bu kızda öyle bir hayatiyet var ki insan arada projektör, perde gibi mekanik araçların olduğunu unutuyor. İnanılmaz bir şey, hatta acayip. Sanki kızın yaşam gücü, aradaki araçları aşıyor, bir kenara atıyor da denebilir. Öyle bir tepki düzeyinde, öyle doğrudan, öyle farkında olmadan bir iletişime geçiyor ki, böyle bir şeyin var olduğunu düşünemezdim. Onunla birlikte, bakayım, neredeyse altı aydır çalışıyorum, çok alıcı bir kız. Zekânın ve akkor gibi bir güzelliğin ender rastlanan bir bileşimi. Hollywood'un bugünkü ortamını ve bütün endüstrinin belirsiz durumunu düşünürsek, bu kızın geleceği

hakkında kehanette bulunmak aptallık olur. Ama bu kız dinlemeye ve öğrenmeye devam ederse, eğer önümüzdeki aylarda da şimdiye kadarki gibi çok çalışmaya razı olursa, o zaman uygun bir rehberin eşliğinde ki bu rehberliği ona sağlamaya niyetliyimçok parlak bir meslek hayatı olacağını söyleyebilirim.

Genel olarak sinema sanayisinin geleceği hakkında bir şey söylemek ister misiniz efendim?

Genelle asla ilgilenmem, yalnızca özelle. İyi film yapma sanatına ama sanat olduğunu iddia eden pornografi ile mizah olduğunu iddia eden patolojik hastalıklarından bahsetmiyorumkendini adamış insanlar olduğu sürece, halka nitelikli filmler sunabilmek için gerekli fedakârlığı yapmaya hazır insanlar olduğu sürece, sinema sanayisi ayakta kalacaktır. Ben de ayakta kalacağım. Hatta, daha iyi belirteyim, kalıcı olacağım.

Teşekkür ederim, efendim.

EVAN HUNTER'ı en çok etkileyen hikâye:

ON BİR HABERLERİ Robert Turner

Öyle sıcaktı ki sırtüstü yatsanız, hiç kıpırdamasanız, hatta nefes bile almasanız, yine de terlerdiniz. Odamda öylece yatıyor, tavana bakıyor, ihtiyar anamın mutfakta tencere tava tıngırdatmasını dinliyordum. Tam o sırada o şey yine geldi. Sanki kafamda bir nabız atıyordu: Bu Gece, diyordu. Bu Gece, Bu Gece.

Hiçbir şey yapmadan yatmak iyi değildi.

Kalktım, şifonyere gidip aynaya baktım. Hasta, sinirli falan görünmediğimden emin olmalıydım. Anamı üzmek istemiyordum. Zaten her şey yeterince kötüydü.

Sanki bu gece on sekizimden daha büyük görünüyordum ama belki de aynaya baktığımda hep sert ve gergin görünmeye çalıştığımdandı. Yaşıma göre sakalım epeyce sertti, on beşimde tıraş olmaya başlamıştım. Ama hiç de öyle hastalıklı görünmüyordum. Gayet iyiydim.

Mutfakta fırında pişen bir şey kokuyordu. Kokusu nefisti ama biraz midemi bulandırmıştı. Anam firma eğilmiş, içinden bir turta çıkarıyordu. Kabuğunun kenarları kıtır olmuş, iyice kızarmıştı. Bana baktı, alt dudağını uzattı ve terli alnına düşen bir tutam saçı püfledi.

"Davie, bak elmalı" dedi. "Çok da güzel oldu. En sevdiğin, nefis bir elmalı turta."

"Müthiş" dedim. Belki de çok sevinmişe benzemiyordum çünkü bana bir garip bakmıştı.

"Sofrayı kurar mısın, yemek hazır" dedi,

Çatal bıçakları falan masaya yerleştirdim, oturdum, anam sofraya kocaman bir tabak sosis ve fasulye koydu. Tabağıma bakınca midemde bir şey düğümlendi. Sanki boğazım şişti. Başımı kaldırıp saate baktım, 19:30'du. Bakmak istememiştim çünkü kendi kendime saate bakmayacağıma dair söz vermiştim. Yine de düşünmeden, öyle bakıverdim.

Sofradan kalktım, mutfaktan çıktım. Oturma odasındaki pencereye gidip sokağa baktım. Yazdı, dışarısı hâlâ aydınlıktı. Pencere açıktı, sokakta top oynayan küçük çocukları hem işitiyor hem görüyordum. Deli gibi oradan oraya koşuyorlardı, sanki nereye koştukları belli değilmiş gibiydi ama elbette belliydi. Biliyordum. Eskiden, oturduğumuz mahallede ben de

oynardım. Hatırlayınca, sanki o çocuk ben değilmişim de başka biriymiş gibi geliyordu.

Başımı kaldırınca, sokağın karşısındaki pencerede Mary Polaff ı gördüm. Dışarı eğilmiş bu yana bakıyordu. Daha çocuktu ama biçime girmişti bile. Pencereden hızla çekildiğini görünce elimi sallamaya, bir şeyler haykırmaya başladım. Onu göremediğimi sandı, dönüp arkasındaki odadan birini çağırdı. Sonra şişko moruk anası yanına geldi, ikisi birden pencerenin az berisinde durup bana baktılar. Herhalde onları göremediğimi sanıyorlardı ama görüyordum.

Neden dik dik baktıklarını, ne konuştuklarını biliyordum. Yapmamalıydım ama sinirlenmiştim. Nasıl birden sinir bastığını, sonra da bu yüzden utandığınızı bilirsiniz ama o sırada sinirlenmek üzere olduğunuzu anlamazsınız. Pencereden dışarı eğildim, boynumdaki ve şakaklarımdaki damarların şiştiğini hissediyordum. Bağırdım: "Kimi gözetliyorsun, meraklı turşucu? Bak bakalım! İyice bak. Baksana!"

Sonra içeri çekildim, arkama döndüm. Anam mutfaktan çıkmıştı. Ağlamak ister gibiydi ama ağlayamıyordu, "Davie!" dedi, "Lütfen Davie, lütfen hayatım!"

Ona arkamı döndüm, kendimi aptal gibi hissediyordum, öfkem dinince mecalsiz kalmış gibiydim. Gelip kollarını omuzlarıma doladı. "Haydi gel, yemeğini ye Davie" dedi. "Lütfen. Kendimizi kontrol etmemiz lazım, oğlum. Neye karar verdiğimizi hatırladın mı? Onu düşünmeyeceğiz. Lütfen."

"Peki" dedim. "Ama niye öyle bakıp duruyorlar? Başkalarından farklı mıyım, acayip bir mahluk falan mıyım?"

Kollarından kurtuldum. "Aç değilim galiba" dedim. "Sana söylemeyi unuttum, akşamüstü bir hamburger yemiştim. Şimdi canım bir şey istemiyor. Sonra görüşürüz."

Kapıya doğru yürüdüm. Seslendi, sesi panik içindeydi, "Nereye gidiyorsun oğlum? Ne yapacaksın?"

"Bilmiyorum" dedim. "Belki biraz yürürüm. Bilmiyorum."

Başka bir şey söylemedi ama biliyorum, söylemek istiyordu. Sormak istiyordu, hani şu filmi görecektik, Parkside'da oynayan müzikali, içinde öyle cinai şeyler falan olmayan, o saçma sapan şirin müzikali görsek iyi olmaz mı, diyecekti ama demedi.

Anama üzülüyordum. Onu bırakıp çıkmak hoşuma gitmiyordu ama evde dolanırsam sinirime dokunacaktı, sonunda onu incitecek bir söz edecektim. Bu yüzden çıkıp gittim. Belki sonra kendime gelir, eve dönerdim. Bilmiyordum.

Güneş neredeyse batmıştı ama dışarıda, sokakta, hâlâ kaldırımlardan ateş fışkırıyor, apartmanlardan insanın yüzüne yansıyordu. Boğulacak gibiydim. Çabucak uzaklaştım, basamaklarda oturanların yüzüne bakmadım. Sopalarla top oynayan çocuklardan birkaçı bana bir şey haykırdılar ama neydi duymadım, dikkat etmedim.

Bir süre sonra 181. Sokak'ta metro girişindeydim, nereye ve neden gittiğimi düşünmeden içeri girdim, aşağı indim. Aşağısı serin olmalıydı ama değildi. Sokaktan daha sıcaktı. Şehir merkezine giden ekprese bindim. Vagondaki o kocaman çılgın vantilatörler fırıl fırıl dönüyor, insanın saçını ve gazete parçalarını oradan oraya savuruyor ama serinletmiyordu. Birinin hemen altına oturdum. Vagonda onon iki kişi daha vardı. Hangisine baksam sanki acayip acayip beni süzüyordu ama tabii öyle değildi. Bana öyle gelmişti.

Times Meydam'na gelince inip yukarı çıktım. Broadway insan kaynıyordu, sıcak yaz gecelerinde New York'ta hep olduğu gibi insanlar yürüyor, vitrinlere bakıyor ve birbirlerine bağırıyorlardı. Times Kulesi'nin o çılgın küçük üçgeninin tepesinde elektrik lambaları göz kırparak saati söylüyordu: 20:32.

Saate küfrettim, saate baktığım için kendime küfrettim, yine boğazım acıdı. Birkaç dakika sanki yutkunamadım.

Rastladığım ilk bara girdim. İçerisinin askerlerle tıklım tıklım dolu olduğunu görünce hemen çıkmaya niyetlendim. Askerler ve yazlık beyaz kıyafetleriyle bahriyeliler, birkaç da havacı. Sonra dedim ki şunlarla bir kapışsam bana iyi gelir. Belki herifin tekini benzetirsem ya da o beni benzetirse bir yardımı olur. Böylece içeri girdim, barda beyaz pantolonu koca kıçına fazla dar gelmiş bir bahriyeli ile tıknaz bir paraşütçünün arasına zorla sıkıştım. Sıkıştırdığım için de kimseden özür falaıı dilemedim. Derhal dönüp bana baktılar ama bir laf etmediler. Tersine, ver açtılar.

Barm arkasındaki aynanın üstüne bir balık ağı sarkıtılmıştı, anlaşılan mekân daha şık falan gözüksün diye. Ağm deliklerinden kendine baktığında, yüzünün her yerini ayrı görüyordun. Baktım, burnum epeyce büyükmüş, bir kaşım da diğerinden daha yukarıda. Hep biraz Jeff

Chandler'a benzediğimi düşünürdüm ama bu gece hiç benzemiyordum. O balık ağından bakınca, hiç. Bir şeye kızmış sıradan bir salak gibiydim.

Cebimde üç buçuk dolar vardı. Bir viski yuvarladım, ardından bir bira, o kadarı yarım dolar tuttu. Demek ki yedi atımlık barutum vardı.

Gürültülü bir yerdi, askerler yüksek sesle konuşuyordu, müzik kutusu da öyle açıktı ki sokaktan bile duyardınız, üstelik hiç susmuyordu. Ama burada beni kimse tanımazdı, kimse bana aldırmıyordu. Bir iki kadeh sonra sanki sevmiştim burayı. İlk üç kadehi anlamadım bile, en azından fark etmedim. Derken bir şey oldu, anladım ki kafayı buluyorum. İyice zomlamazsam durup dururken parmağımı bile kıpırdatmam.

Yanımdaki iri yarı, süprüntü herif barmene saati sordu, barmen de dönüp barın ucundaki duvarda asılı elektrikli saate baktı. Daha önce fark etmemiştim saati. Buraya girdim gireli saati düşünmemiştim. Yemin ediyorum. Ama o anda ben de saate baktım, dokuz buçuk olmuştu bile, Yani bir buçuk saat kalmıştı, bu kadar yaklaştığını kavrayınca tıpanı attı. Bahriyeliye döndüm.

"Zaman o kadar önemliyse, niye kendine bir saat almıyorsun? Donanmada size para veriyorlar herhalde."

Bu lafı ettiğim anda beni ikiye ayıracaklarını anladım. Herif bunu yapabilecek kadar iri yarıydı. Ama umrumda değildi. Öyle cesur, sert erkek falan olduğumdan değil. Yalnızca umursamıyordum. Ama bahriyeli herif döndü, şaşırmışa benziyordu. Sakin sakin, "Yavaş ol, ahbap" dedi. "Derdin ne?" Hani şu ağır çekim Güney aksanıyla konuşuyordu.

Derdimin ne olduğunun onu ilgilendirmediğini söyledim. Baştan aşağı süzdü beni, başını hazin hazin salladı ve maalesef bir randevusu olduğunu, zaten geç kaldığını belirtti. "Aynı fikirdeyim" dedim ama yine de saate bakıp bardan çıkıp gitti. Bir tuhaf oldum, terk edilmişim gibi, hayal kırıklığına uğramışım gibi. Barda her iki tarafıma da baktım, biri bir şey desin diye bekledim ama kimse aldırmıyordu.

Bir içki daha içtim, sonra kırmızı yüzlü, yaşlı, sarışın bir orospu çıkageldi. Yanındaki yiirüyemeyecek kadar zom değildi ama bu çuvala yüz verdiğine göre epeyce istimi almıştı. Kadının adamı yağlayıp balladığı,

zaman kazanmaya çalıştığı belliydi. Bir bölmeye girer girmez birbirlerine yumuldular. O yaşta biraz iğrenç oluyordu sanki.

Barda yan duruyordum, sırtım saate dönüktü. O çiftten gözlerimi alamıyordum. Sonra, içkiden miydi neydi, sarışın kokoz gözüme moruk anam gibi görünmeye başladı. Yani anamın birkaç yıl sonra, belki on yıl sonra, saçlarını da sarıya boyarsa görüneceği gibi. Çılgınlıktı, sarışının nesinin bana anamı hatırlattığını bilmiyorum çünkü ona benzemiyordu. Bir şeyi işte. Çok fena oldum. Anamı düşündüm. Ona, hatta kendime ne yararım vardı ki, böyle boktan bir halde, kendi kendime açınırken. Onu hâlâ sinemaya götürebilirim diye düşündüm.

Öylece oradan ayrıldım. Ortalık kararmıştı artık, yani Times Meydanı ne kadar karanlık olabilirse. Biraz da serinlemişti. Gece Broadway'a çıkarsın, ne kadar alışık olursan ol, şaşırırsın. Sanki şeytan tüyü vardır. Sanki hiçbir şeyin gerçek olmadığı bir dünyadır ve sen deli gibi eğlenmekten başka bir şey düşünmezsin. Yalnızsan, arkadaşlarınla birlikteysen bile bir kız istersin, fena halde istersin. Bu gece öyleydim işte.

Kendimi öyle iyi hissediyordum ki 42. Sokak'a kadar yürüdüm, sonra da 50.'ye. Eve dönmeyi erteleyip durdum sonra metroya binip Washington Heights'a gitmek için 8. Cadde'ye yürüdüm.

Kötü bir seçimdi. 8. Cadde boştu, her yer şıkır şıkır ışıklı olsa da hüzünlüydü. 8. Cadde bir tuhaftır, hiçbir yere gitmez. Başka bir şehirde çok önemli olurdu, ana cadde gibi. Ama Times Meydam'na çok yakındır burası. Genç, güzel bir dansçının, pasaklı, yorgun bir fahişeyle yan yana yürümesi gibi. İkisi de aynı giyinmiştir ama işte o kadar. Kasvet bastı beni.

Bu yüzden bütün gece, bütün gün düşünmemeye çalıştığım şey, yine yaraya basan parmak gibi aklımı zorlamaya başladı. Buna izin veremezdim. İzin versem, iyice düşünsem durduramayacaktım kendimi. Yine kendimi çok yalnız hissettim. 8. Cadde'de öyle yürüyordum falan, boyum topu topu bir karıştı, korkudan titriyordum, çabucak bir şeyler yapmalıydım. Başka bir garabet bara girdim.

Bu defa tam gözünden vurmuştum. Adına bakmamıştım ama içeri girdiğim anda İrlanda'nın Yonca Barı falan gibi bir ismi olması gerektiğini anladım. Fanatik İrlandalılar'a hizmet veren barlardan biriydi. Barın arkasında İrlandalIların tuhaf biçimli değnekleri, birkaç kahverengi melon şapka asılıydı ve aynanın üstünde hâlâ Aziz Patrick Günü'ıideıı kalma kirli yeşil bayraklar ve süsler örtülüydü. Ağustos aymdaydık, Tanrı aşkına. Ama fazla kalabalık değildi, kocaman 67 ekran televizyon açıktı, ortada saat de

yoktu. Böylece ben de, Western filmlerindeki gibi bara doğru şişine şişine ilerledim.

Televizyonda o durum komedisi dizilerinden biri oynuyordu, aptal bir sarışınla oda arkadaşı hakkında. Sarışının aptallığı insanın sinirine dokunmuyordu çünkü sevimli bir tarafı vardı kızm. Üstelik o önündekilere bakınca ne kadar aptal olduğunu fark etmiyordunuz bile. Öyle katıla katıla falan gülmedim ama seyrederken insan sanki bir boşluğa giriyordu. Bardaki bir düzine falan İrlandalı da öyle gülüyorlardı ki bulaşıyordu insana. Bir kere güldüm bile.

Bu arada iki akaryakıt daha çektim, yedincisini, parasını verebileceğim sonuncusunu götürürken dizi bitti. Kafam iyiydi, istediğim kadar iyi olmasa bile. Her tarafım karıncalanıyordu, macun gibi, boşalmış gibiydim. Her şeyi de gayet keskin, sanki üç boyutlu görüyordum. Hani yaşını başını almış herifler derler ya, küpler gibi içmişsen bile şöyle adam gibi sarhoş olmamışsmdır. İşte öyleydim.

Son içkimi içerken reklamlar başladı ve bardakiler daha önce hiç görmemiş gibi televizyona bakmaktan vazgeçtiler. Ciddi ciddi içmeye ve konuşmaya başladılar. Herkesin herkesi tanıdığı, ilk adıyla çağırdığı ve herkesin nazikçe birbirine küfredip de kimsenin alınmadığı barlardan birivdi. Kimse bana aldırış etmiyordu. Merih'ten gelmiş görünmez adam gibi hissediyordum kendimi. İyiydi. Aşağı yukarı tam istediğim gibiydi.

Derken, iri yarı, çalı kaşlı, tası kafasına koyup kenarlarından kendi kesmiş gibi saçlı, kollarını kıvırdığı mavi iş gömleğinden benim bacağım kalınlığında kolları görünen bir adam herkese şşşt şşşt demeye, barda alevlenen konuşmaları kesmeye başladı.

Gürültü dinmeye başladığında yine "Şşşt şşşt" dediğini işittim. "Kapayın çenenizi, haberleri dinleyelim. Haberler! Haberler!" Bu tek kelimeyi tekrarlayıp duruyordu.

Televizyona baktım, üstünde bir dünya küresi ve bir teneke motor yağı olan masada ciddi suratlı, üniversite mezunu tipli biri oturmuş çok samimi, çok ciddi bir sesle bir şeyler geveliyordu.

İri varı herif sihirli bir değnek sallamış gibi herkes çenesini kapadı ve yine televizyona bakmaya başladı. Haber spikerinin konuşmasını dinledim: "...ama önce yerel on bir haberleri..."

Gerisini işitmedim. Bütün işittiğim, herifin bir kelimeyi durmadan

tekrarlayan, beynimin bir yerindeki sesiydi: "Haberler! Haberler!" Bir de spikerin sesi: "on bir... on bir... on bir..." takdmış plak gibi.

Saat on bir. Üç dakika sonra...

Oradan çıkıp gitmeliydim. Haberleri dinlemem şart değildi. İşitmek istemediğim kısım sonlara doğru verilecekti, özel bülten gibi bir şey. Tabii eğer haberlerde vereceklerse. Zamanım vardı. İşitmem gerekmiyordu. Ama bunu düşünmedim bile o sırada. Hiçbir şey düşünmedim.

Spikerin samimi, ciddi, bütün ekranı dolduran yakın çekim yüzüne bakmaya, düzgün, kültürlü sesini dinlemeye devam ettim. Parmaklarımın barda önümde duran kalın dipli viski bardağını sıktığını hissediyordum. Bir daha parmaklarımı bardaktan ayıramayacağımı düşündüm.

Sanki başka birinin sesiyle bağırarak, isteri tutmuş gibi konuştuğumu işittim: "Kapatın şunu! Kapatın şu şeyi!"

Barda bir tele dizilmiş gibi duran kafalar hep birden dönüp bana baktı. Sanki ayinin ortasında küfretmiştim. Umrumda değildi. O ses konuşuyor, konuşuyordu, duymak istemediğim şeyi söyleyecekti.

"Şu lanet herifin sesini kesecek misiniz?" diye bağırdım.

Kesmeyeceklerdi. Görebiliyordum. Biliyordum. Ama onun orada konuşmayı sürdürmesine izin veremezdim. Bir milyon yıl çalışsam, çabalasam bile yine aynı şeyi yapamazdım ama bu defa kolay oldu. Viski bardağını aldım. Televizyon on küsur metre ötede, yerden üç metre yüksekteydi ama ekranın tam ortasından vurdum. Bardak tüpün içine girdi, bir saniye önce spikerin kocaman parlak suratı ve sesi vardı, sonra ise televizyonun önündeki kırık camlar ve duyabileceğiniz en müthiş sessizlik.

Ensesi tıraşlı iri İrlandalı'nın bana doğru geldiğini gördüm. Suratı muhtemelen bütün gün dizdiği tuğlaların rengindeydi, gözleri de çok küçük ve çok parlak, iyice kafasına gömülmüş. Ama kıpırdayamıyordum.

"Niye yaptın bunu?" Sesi incinmiş gibiydi. Hiç kızmışa benzemiyordu. "Delirdin mi oğlum? Niye yaptın bunu?"

Cevap verebilirdim ama beklemedi. Beni tokatlamaya başladı ve ben de birinin beni tokatlamasına dayanamam, İşte herhalde o sırada fıttırdım. Büyük bardağımda biraz bira kalmıştı, savurduğum anda bira üstüme döküldü, bardak da adamın alnına geldi. Sağlam bardakmış. Elimden kayıp yere düştüğünde bile kırılmadı. Sonra adamın midesine bir yumruk attım.

Gerisi biraz bulanık. Sanki yüz kişi falan üstüme çullandı ama olamaz çünkü barda olsa olsa onon iki kişi vardı. Ayrıca ne yazardı. Çullanmalarını istiyordum. Paçası tutuşsa bile kıpırdamayacak kadar şişko olan barmen bir ceylan gibi tezgâhın üstünden atladı. Elinde kocaman, düğüm düğüm bir karadiken sopası vardı.

Bir süre çok eğlendim çünkü hepsi bir anda bana vurmaya çalışıyordu, dar bir kapıdan geçmeye çalışan köpek sürüsü gibiydiler. Beni benzetmek için birbirlerinin üstüne çıkıyorlardı, bu arada ben de kollarımın bütün hızıyla suratlarına yumruklarımı indiriyordum. İlk üçünün suratlarının ortasına vurdum. Birinin burnundaki kıkırdağın ezildiğini duydum. Yumruğumun altında birinin gözünün yıvışık yumuşaklığını hissettim. Sonra bir şey yanağıma vurdu, çok acımadı ama kulaklarımı ağrıttı ve biri kolumu yakalayıp öyle bir büktü ki bir şeyin çat ettiğini hissettim, bağırdım. Sonra bir tuğla duvar üstüme yıkılıyordu, durmuyordu, hatta hepsi üstüme çöküp göremez olduktan, her yer karardıktan sonra bile...

Bir cankurtarandaydım ama bunu kavramam uzun sürdü. Oysa sirenin iniltili sesi kulağımdaydı, karşımda da iki beyaz ceketli adam ve bir polis oturuyordu. Suratım surat gibi değildi. Korku hikâyelerinde denizden çıkıp dünyayı istila eden o büyük, âdeta zonklayan, kaygan, yapışkan şeyler vardır ya işte sanki suratım öyleydi. Kıpırdadım, kolum elektrik çarpmış gibi oldu, feci acıdı. Bu bana bir şeyi hatırlattı.

"Saat kaç?" dedim.

Polis ile cankurtaranın iki adamı orada öylece oturup bana baktılar. Delice bir düşünceyle beni işitmediklerini, ne kadar yüksek sesle konuşursam konuşayım işitmeyeceklerini sandım. Öyle, sonsuza kadar bana bakıp oturacaklardı.

Sonra kel cankurtaran görevlisi kol saatine baktı ve "on biri yirmi geçiyor" dedi. Acayip bir sesi vardı, kalın, hırıldar gibi.

Orada yattım, kolum yüzünden artık kıpırdamadım. Düşünmeye başladım, artık düşünmemek için bir neden kalmamıştı. Düşünmenin ne zararı olurdu ki? Bitmişti, Sonsuza kadar bitmişti. 17 dakika önce parlağı vermişlerdi bedenine ve sıçramıştı. Bana anlattıkları gibi kayışlarını zorlamıştı ama ışık azalmamıştı çünkü anlattıklarına göre artık öyle olmuyordu. Belki üç, dört, yoksa beş dakika mı sonra hareketsiz kalmıştı. Artık kıpırdamamıştı.

Başını örtmüşlerdi ama nasıl olduğunu görebiliyordum. Yüzünde bir kere on yaşımdayken gördüğüm ifade vardı. Beni kırlara, yürüyüşe götürmüştü, bacağını zehirli yılan sokmuştu.

Hemen oturmuş, izci bıçağımın ucuna kibritin alevini tutmuştu. Işınlan yerin tam üstüne bir mendili sıkıca bağlamıştı. Yüzü feci solmuştu, ağlayacak gibiydi. Onu hiç öyle görmemiştim. Ama canı acımıştan çok kızmış görünüyordu, kocaman düzgün, beyaz dişlerini göstererek sırıtıyordu ya da yüzünü buruşturuyordu ya da öyle bir şey.

Bu gece ona onu yaptıklarında yüzü öyleydi, biliyordum.

Ne kadar zamandır ağladığımı bilmiyorum ama etrafı göremiyordum. Bir bebek gibi bağıra bağıra ağlıyordum. Düşündüm: Oradaki, senin için ağlamıyorum, duydun mu? Hazine versen senin için ağlamam, üzülmem çünkü beş yıl önce babam olmaktan çıktın. O kadınla gittin, beni bıraktın, anamı bıraktın. Çünkü artık gelmeyeceğini anlayınca seni ölmüş farz etmeye, hakkında hiç konuşmamaya karar verdik ve bunu yaptık. Bir süre sonra çok zor gelmedi. Kendim için, anam için ağlamıyorum çünkü biz iyiyiz. İkimiz de çalışıyoruz, idare ediyoruz.

Ama niye o küçük orospuyu biriyle yakaladın da sonunda onu öldürdün ve gazetelere manşet oldun ve mahkemelere falan düştün ve bu gece seni saat on biri üç geçe idam ettiler? Babam, bunu niye yaptın?

Ve düşündüm: Allah belanı versin, senin için bağıra bağıra ağlamıyorum, kolum acıyor. Öldürüyor beni. Hepsi bu. Anladın mı?

Sonra ayağa kalkmaya çalışmış olmalıyım çünkü iki cankurtaran görevlisi ve polis üstüme çullanıp beni tuttular ve biri sağlam koluma bir iğne batırdı. Bütün bildiğim bu oldu...

STUART M. KAMINSKY anlatıyor

Bir zamanlar yaşadığım Florida'daki Sarasota, küçücük, mücevher gibi bir kültür şehridir: Tiyatrolar, opera, bir gösteri sanatları merkezi, sahilin karşısındaki adalarda lüks evler, yeni bir kütüphane, bir orkestra, bir caz kulübü... Serin, beyaz kumların bir battaniye gibi örttüğü geniş, uzun sahillerimiz emekliler ve dünyanın her tarafından gelen turistlerle doludur. Ama her yerin olduğu gibi buranın da karanlık bir yanı vardır. Şehrin bazı bölgeleri hakkında pek konuşulmaz. Oralarda insanlar kaybolur, saklanır, orada hayatlar pamuk ipliğine bağlıdır.

Lew Fonesca uzun boylu değildir, güçlü kuvvetli ya da hırslı da değildir. Detektif bile değildir. O, kayıp insanları titizce araştırır, bulur. Lew, kayıp insanları, karanlık tarafta yaşayanları ve karıları, kızkardeşleri, oğulları, kızları o karanlıkta kaybolanları âdeta kendine çeker. Lew kayıpları her zaman bulur ama her zaman onları kurtaramaz. Adele'ler çoktur. Karanlık koyudur.

"Albay Thoureau'nun Ölümü" Eylül 1861'de The Knickerbocker 'da ya da New York Monthly Magazine 'de yayımlanmıştı. Kimin yazdığını bilmiyorum. Başka bir yerde yayımlandığını da sanmıyorum. Eski dergilerin kopmuş, ufalanan sayfalarına bakmaya bayılırım. Yitip gitmiş şiirleri, tutkulu makaleleri, unutulmuş hikâyeleri okurum.

Bu esraui hikâye İç Savaş sırasında yazılmış. Bilinmeyen yazarı savaşa ve kölelik sorununa şöyle bir değiniyor. Asıl üzerinde durduğu, bir subayın cinayete kurban gitmesi. Niyeti öyle olmasa da hikâye yüzyılı aşkın bir süre önceki dönemde ölüm, ırk ve kadınlara karşı tutum üzerine pek çok şey anlatıyor. Döneminin üslubunda yazılmış. Kulağa Poe'nunkine benzer bir üslup çalmıyor ama belki o kadar iyi değil. Poe'daıı sonra canlanan ve hakkında neredeyse hiçbir şey bilmediğimiz tarzın bir örneği. Eh, başka bir nedeni olmasa bile, baş kahramanın patronu Volkan Hayat Sigortası Şirketi olunca, insan o hikâyeyi merak etmez mi?

STUART M. KAMINSKY'nin en sevdiği kendi hikâyesi:

“Burası çok sıcak."

Ufacık büroma göz gezdirdi kadm. Kararsızlığını, büroyu beğenmeyişini göstermemeye çalışıyordu.

"Klima bozuk" dedim.

"Peki niye çalıştırıyorsunuz?"

"Hiç olmazsa bir hava akımı sağlıyor, Kızınız kayıp, öyle mi?"

Başıyla "evet" dedi.

Şimdiye kadar tek öğrenebildiğim kızı Adele'in kaybolduğu, kadının adının da Beryl Fitztown olduğuydu. Beryl ellisindeydi, koyu renk saçları kısa kesilmişti, epey seyrekti. Ciddi, biraz üstünden dökülen, kemerli, biçimsiz mavi bir elbise giymişti. Çantasını dizlerinin üstünde tutuyordu, dizlerini de sıkı sıkı bitiştirmişti. Tatlı mavi gözleri vardı, bir zamanlar

herhalde çok güzeldi. Yanağında da iri şeftali büyüklüğünde sarımavi bir bere vardı.

"Resmi var" deyip çantasını açtı.

Bekledim. Klima vınlıyordu, sıcak olmadığını varsaydım.

"İşte."

Küçük bir fotoğraf uzattı, çarşılarda gördüğünüz otomatik fotoğraf kulübelerinde çekilmişe benziyordu.

Kız kesinlikle güzeldi. Sarışın, düz saçlı, yeşil kazak giymiş, dişleri bembeyaz ve düzgün.

"Adele" dedi Beryl, kızı birden beliriverecekmiş gibi pencereye bakıyordu.

Bu sefer ben başımla anladığımı belirttim.

"Yanağınızdaki bere nasıl oldu?"

Elini yanağına götürdü, "Moteldeki banyoda düştüm" dedi.

"Hikâyenizi anlatın Bayan Fitztown."

Çantasına bakarak, "Kocam, Adele üç yaşındayken öldü. Ağaç" dedi.

"Adı Ağaç mıydı?"

"Hayır" diyerek içini çekti. "Adı Dwight'ti. Ağaçları budar, bahçelere biçim verirdi. Büyük bir meşeden düşüp öldü."

"Vah vah" dedim.

"Adele'i tek başıma büyüttüm. Kansas'taki Brisbane'de bir çocuğun yapabileceği pek bir şey yoktur. Gündüzleri ve çoğu geceleri Jim ve Ella'nın Sağlıklı Yemek restoranında çalışırdım. Kamyoncular gelirdi. Çoğu gece Adele televizyon seyreder, dairemizin penceresinden petrol kuyularına bakardı. En azından büyüyüp bir gruba karışana kadar."

"Kötü bir grup muydu?" diye sordum.

"Brisbane'deki tek grup, eğer üç beş çocuğa grup diyorsanız."

"Devam edin."

"Anlatacak fazla bir şey yok. Lisede iyi bir öğrenci değildi. Başı epey derde girdi. Babası Dwight gibi öfkeliydi."

"Ağaç budayıcısı."

"Amigo kızlara katıldı ama çalışmalara gitmeyince çıkardılar" dedi Bervl içini çekerek. "Okul piyeslerinde de oynadı. Birinde bir dolu cümlesi vardı. Onca lafı nasıl hatırlar insan?"

"Bilmem ki" dedim.

"Eh" dive devam etti Beryl Fitztown. "Hayat bir muamma."

"Yaa" dedim.

"Evden kaçalı üç ayı geçti. Not bırakmamış. Eşyalarını toplamış, televizyonun üstüne, gidiyorum, ararım diye mesaj yapıştırmış, o kadar. Kaçtığını Şerif Josh Hamilton'a söyledim, elinizdeki fotoğrafın aynını aldı. Takip edeceğini, birkaç hafta içinde çıkagelmezse icabında süt kutularının ve kâğıt torbaların üstüne ilan vermemi söyledi.

Dönmedi. Hani biri size telefon edince numarasını gösteren aletler var, Josh ondan almamı söyledi. Aldım ama Adele'den ses çıkmadı, iki hafta öncesine kadar. Numarayı yazdım. Adele'in sesi kötüydü, korkmuşa benziyordu. Niye olduğunu söylemedi bana. Ona 'eve gel' dedim. 'Gelemem' dedi, 'ınerak etme' dedi. Buradan aramış, Sarasota, Florida."

Bervl Fitztown çantasından bir kâğıt çıkardı. Bana uzattı. Bölge kodu 813'tü.

"Onu bu sefer ben aradım" dedi Beryl, çantasının minik gümüş kilidiyle oynuyordu. "Belki on beş kere aradım. Kimse cevap vermedi. Bir hafta önce bir adam çıktı karşıma, Tamiami Trail'de bir motelin dışındaki bir telefon kulübesini aradığımı söyledi. Ella beni Wichita'ya getirdi, oradan da otobüsle buraya geldim. Adele on altı yaşında, daha yeni girdi, Güzeldir, pek zeki değildir, Başı dertte. Geçen hafta boyunca ona rastlarım dive etrafta dolaştım ama nasıl bulunur, ne sorulur bilmiyorum."

"Polise gittiniz mi?"

"Evet" dedi. "Önce polise gittim. Adele'in bendeki yetişkine benzer diğer tek fotoğrafını, bir de telefon numarasını aldılar, bakacaklarını söylediler. İyi bir adamdı çavuş, resmi her yere astıracağını, bilgisayara da gireceğini söyledi. Öyle bir hisse kapıldım ki sanki Adele yüz küsur kayıp çocukla birlikte bir kutuya giriyordu."

"Haklısınız sanırım."

Telefon numarasını masamın üstünde, gülümseyen kızın fotoğrafının yanına koydum.

"Başka?" diye sordum.

"Evet" dedi. "Siz kimsiniz?"

"Adım Lewis Fonesca. Illinois, Cook Bölgesi eyalet savcılık bürosunda çalışırdım eskiden. Soruşturma bölümü. Bir sabah karını işe arabayla gitti. Göl Kıyısı yolunda bir araba kazasında öldü. Kıştı. İşimde terfi etmeyeceğim belliydi, öyle hırslı değilimdir. Üşüyordum, her yer herkes bana karımı hatırlatıyordu. Çok mu anlatıyorum?"

"Hayır" dedi.

"Beni nasıl buldunuz?"

"Dairy Queen'deki adam söyledi" dedi, başını pencereye doğru salladı, Pencereden 301 numaralı karayolu üstündeki Dairy Queen görünüyordu. O karayolunun bir adı da Washington Caddesi'ydi ama bu kasabada oturduğum altı ay süresince yola 301'den başka bir şey dendiğini duymadım. Zaten, Bahia Vista'ya da Baya Vista diyorlardı, Honore Sokağı da Honor Sokağı olmuştu.

Bana galiba üçüncü kez baktı, gördüğü kırk bir yaşında, hızla sevrelen saçlı, düzgünce esmer suratlı, kısa kollu mavi gömlekli ve gri jean giymiş bir adamdı.

"Detektifsiniz" dedi, "televizyondaki gibi. Rockford."

"Daha çok Harry Orwell" dedim. "Detektif değilim. Bu eyalette ruhsatım yok. Ama herhangi bir yurttaş soruşturma yapabilir. Benim de yaptığım bu. Soruştururum."

"Soru sorarsınız."

"Soru sorarım."

"Ücretiniz nedir?"

"Günde elli dolar, artı masraflar."

"Masraflar?"

"Telefon. Benzin. Bunun gibi şeyler. Her gün size rapor veririm. Herhangi bir zamanda bir gün öncesinden hizmetimi sona erdirebilirsiniz. Tahminime göre iki üç günde Adele'i bulurum ya da Sarasota'da değil derim."

"Tamam" deyip yine çantasını açtı, cüzdanından beş adet on dolarlık banknot çıkardı. "Fatura isterim."

Parayı aldım, sarı yasal deftere faturayı yazdım. Aldı, "Otomobil yıkanan yerin arkasındaki Best Western'de kalıyorum. Oda numaram 204" dedi.

"Peki" dedim kartımı uzatırken. "Beni gece gündüz buradan arayabilirsiniz."

Beryl Fitztown kartımı aldı, baktı, çantasına koydu, ayağa kalktı, çantasını kapattı. Ben de kalktım.

"Pek sıcak bir kadın değilim" dedi. "Sevgimi gösteremem. Adele'e de gösteremedim. Ama onu seviyorum, sanırım o da bunu biliyor. Lütfen onu bulun."

"Bulacağım" dedim.

Gitti.

Çekmecemden birkaç kâğıt mendil çıkarıp başımı, yüzümü ve ensemi sildim, mendilleri çöp tenekesine attım. Gömleğim tere batmıştı, sırtıma yapışıyordu. Sarasota'da sıcak bir Aralık günüydü, neredeyse otuz derece ve kışa göre sıcak ve nemli ama görülmemiş bir sıcak değildi. Kış kuşları sezonunun ortasıydı. Turistler ve kışlıkçılar anakarada Bradenton ve Sarasota'da fahiş fiyatla ev kiralıyor ya da satın alıyordu. Asıl paralı kışlıkçılar Longboat ve Siesta Key kumsallarındaki tatil köylerinde ya da evlerindeydi. Sezon boyunca Manatee ve Sarasota bölgelerine toplam yaklaşık iki yüz bin kişi gelirdi.

Sarasota'da, havaalanının güneyinde, Tamiami Trail'den şehir merkezine ve tiyatrolar bölgesine kadar birkaç kilometre boyunca ucuz moteller vardı. Motellerin başlıca müşterileri orospulardı ama kışları Fransız ve Alman turistler de düşerdi. Adele'in telefon ettiği kulübeyi buralarda arayacaktım. Olmazsa Bayfront Parkı'nın güneyine, merkeze gidip araştırmama çarşılarda, restoranlarda ve dükkânlarda devam edecektim,

Sarasota'da emeklilere, turistlere ve tam gün çalışan şehir sakinlerine hizmet veren yüzlerce lokanta vardı. Uzun bir ya da iki gün olacaktı.

Ama Adele'i bulmanın o kadar güç olacağını sanmıyordum. Elli dolara da ihtiyacım vardı. Eğer iki cinayetle uğraşacağımı bilseydim.., eh, yine de işi alırdım herhalde.

Büromda yaşıyordum. Uyku tulumum, bir yastık ve giysilerim masamın karşısındaki pencerenin yanında, dolaptaydı. Dolabın yanında azıcık kararmış bir lavaboda dişimi fırçalar, yıkanır ve tıraş olurken aynaya

bakmamaya çalışırdım. Hemen her gün YMCA'ye gider, makinelerde çalışır, yüzer ve uzun, sıcak bir duş alırdım.

Kasabaya ilk geldiğimde Sarasota ve Bradenton'daki avukatları sırayla dolaşıp ruhsatlı detektiflere verdiklerinden epeyce aşağı bir fiyata hizmetlerimi sunmuştum. Bazı hukuk bürolarından yavaş yavaş birkaç iş gelmeye başlamıştı, ruhsatlı özel detektiflerden de epeyce düşman edinmiştim. Yalnızca soru sorup topladığım bilgileri, beni tutan her kimse, ona getirdiğim sürece kanuna uyuyordum.

Artık Sarasota ve Bradenton'u iyice öğrenmiştim. İkisi de henüz küçük şehirler olduklarından güzel bir kızı hatırlayan çıkabilirdi. Yapılacak ilk iş Tamiami Trail'deki telefon kulübelerinin numaralarını kontrol etmekti. Adele kaldığı yere yakın bir kulübeyi kullanmış olabilirdi.

Adele'in fotoğrafını ve telefon numarasını cüzdanıma yerleştirdim, Chicago Cubs beyzbol kepimi kafama geçirdim, otomobilimi park etmiş olduğum Dairy Queen'e gittim.

Gecenin neredeyse onuydu. Acıkmıştım. Çikolata kaplı kocaman bir vişne tatlısı, çift köfteli burger aldım ve bana müşteri gönderdiği için Dave'e teşekkür ettim.

"Hanımın yardıma ihtiyacı vardı" dedi, "çocuk kaçıvermiş."

Dave muhtemelen ben yaştaydı ama yıllarca körfezdeki teknelerde güneşin alnında çalışmaktan derisi kara kuruydu. Bedeni hâlâ sert ve güçlüydü ama yüzü güneşte pişmiş toprak gibiydi.

Dave burgerimi ve tatlımı hazırlarken, "Kızı bulurum herhalde" dedim.

"Ah bu çocuklar" dedi Dave, başını salladı.

Siparişim gelince Adele'in fotoğrafını Dave'e gösterdim. Bir süre baktı, gözlerini kısıp düşündü,

"Bu kızı gördüğümü sanmıyorum" dedi. "Ama kimbilir? Saçını kesmiş, belki boyamıştır, yüzüne bir sürü boya sürmüştür, bir dondurma yiyip gitmiştir. Kimbilir?"

"Sağol Dave" dedim, tatlımı ve burgerimi aldım.

"Kimbilir?" dedi. "Ne dediğimi anladın mı?"

"Anladım" dedim.

85 model V Cutlass'imde yedim, motor açıktı, klima deli gibi çalışıyordu. Kasabaya geldiğimde bu arabaya 500 dolar ödemiştim. îki ay içinde 300 dolar da tamir parası vermiştim. Yürüyordu, kliması da çalışıyordu.

Bradenton ile Sarasota'nın sınırı Yeni Kolej ve Asolo Gösteri Sanatları Merkezi'nin hemen kuzeyindedir. Sarasota Kültür şehridir. Kültürün K'sı büyük. Bir sanat müzesi, beş tiyatro, biri yalnızca müzikal sahneye koyar. Muazzam bir konser salonu, iki bale ve bir opera topluluğu.

Harcourt Inn'in karşısındaki Ilık Rüzgâr Moteli'nin dışında duran telefon kulübesinin yakınlarında, büyük K'lı kültüre benzer bir şey yoktu. Numara tutmuyordu. Ilık Rüzgâr Moteli'nin duvarında da bir telefon vardı. Numarası Beryl Fitztown'ın bana verdiğinin aynıydı,

Arkama dönünce kendimi Bay Doğru'yu bulduğunu zanneden bir fahişeyle burun buruna buldum.

"Arkadaş ister misin?" diye sordu.

Hüzünlü gözlü, bozuk tenli, neredeyse hiç göğsü olmayan bitkin bir esmerdi.

"Hayır, teşekkür ederim. Ama acaba bu kızı gördünüz mü?"

Cüzdanımı çıkarıp Adele'in fotoğrafını gösterdim. Orospucuk resmine baktığı kızdan pek de yaşlı değildi,

"Güzel çocuk" dedi hiç umursamadan ve resmi geri verdi. "Polis misin? Bu şehirdeki bütün polisleri tanıdığımı sanırdım. Yeni misin?"

"Polis değilim" dedim, "Yalnızca kayıp bir kızı arıyorum, ona bir iki şey soracağım."

"Polis sandım seni. Geçen hafta burada çok dolandılar."

"Niye?"

"Şu karşı sokaktaki Sarı Güneş'te John öldürüldü. Polisler bütün kızlara marş marş çektiler, bir sürü şey sordular ama bir şey bulamadılar."

Otomobiller gelip geçiyordu. Biri yavaşladı. Pis sarı saçlı, kocaman yuvarlak yüzlü bir çocuk başını camdan dışarı çıkardı ve boynu kıpkırmızı kesilecek kadar bağırarak "Buna mı kaldın moruk? Amma zavallısın" dedi.

Araba hızlanıp gitti.

Kız dişlerini sıktı, bir soluk aldı, oyuna yeniden başlamaya niyetlendi.

"Başka ıeler var o cüzdanda?" dedi.

"Resimdeki kızı tanıyorsan ve bana onun hakkında bir şeyler söylersen beş dolar var."

"Beş papel" diye homurdandı kız.

"Geçim zor" dedim.

"Önce parayı ver" dedi, "sonra konuşurum."

Beş doları verip cüzdanımı cebime koydum.

"Adı Suzanne" dedi kız, kollarını kavuşturdu. "Az Oyalan'da iş tutardı."

Omzunun üstünden işaret etti. İki motel aşağıda Az Oyalan Moteli'nin yorgun neon oku yanıp sönüyordu.

"Sonra?" diye sordum.

"Sonra gitti" dedi omuzlarını silkerek.

"Pezevengi kimdi?"

Kız yine omuzlarını silkti, kalabalık sokağa doğru boş boş bakıyordu.

"Beş papel etmedi söylediğin" dedim.

"Benden bu kadar" dedi, "geçim zor."

Omuz silkme sırası bana gelmişti. Az Oyalan'a yöneldim. Eh, bir ipucum vardı, İkinci telefon kulübesi verimli olmuştu. Adele'in buralardaki adım ve kaldığı yeri öğrenmiştim.

Az Oyalan Moteli, idare bürosunun cam kapısında American Express, Master Card, Visa ve Discover kabul edilir, Almanca, İspanyolca ve Fransızca konuşulur yazıyordu. Ayrıca otel kâtibinin nakit para saklamadığı da belirtilmişti. Kapıyı ittim. Öyle oturulacak bir yer yoktu, oda bile denmezdi. Yarı dolu bir kahve ibriğinin yanında kâğıt bardaklar duruyordu. Alçak tezgâhın arkasında oturmuş, Ekonominin İlkeleri'ni okuyan bir delikanlı vardı. Kitabı bırakıp "Nasıl yardımcı olabilirim size?" diye sordu.

Kocaman gözlüklerini çıkardı, nazik bir gülümsemeyle ayağa kalktı.

Cüzdanımdan Adele'in fotoğrafını çıkarıp verdim. Gözlüklerini yine taktı.

"Suzanne" dedi, "burada... Eh, birkaç ay önce kalmıştı. Niye sordunuz?"

"Annesi onu arıyor" dedim.

Başım yana eğdi, fotoğrafa bir daha baktı, sonra geri verdi.

"Polis değilsiniz. Özel detektifseniz kartınızı gösterin."

"Özel detektif değilim" dedim. "Yalnızca soru sorarım. Suzanne'ın soyadı var mıydı?"

Delikanlı biraz düşündü, sağ elini tezgâha vurdu, içini çekti ve "Galiba Port Charlotte'taki kulüpte söyleyen şarkıcılardan biriydi."

"Tek adlı çok şarkıcı var mı bu motelde?"

"İnsanı şaşırtacak kadar çok" dedi delikanlı. "Cubs taraftarı mısın?"

"Kepim. Evet."

Kepimi çıkarttım, tezgâhtaki kutudan bir kâğıt mendil alıp terden ıslanmış kenarlarını sildim.

Kepimi tekrar giyip mendili çöp tenekesine atarken "Saçsız kısmı kapatıyor" diye gözlemledi velet.

Konuya dönüp "Suzanne'dan hoşlanıyorsun" dedim, "yani, ne kadar tanıyorsan."

"Pek konuşmazdı. Bazı şarkıcılarımız konuşmayı sever. Bazıları insanı çıldırtabilir. Çabuk sinirlenirdi ama evet, ondan hoşlanırdım."

Ne yapacağını düşünürken ben de dikilip bekledim.

"Bak" dedi, bizden başka biri olmadığı halde sesini alçaltmıştı. "Yeni Kolej'de öğrenciyim. Bu işte iyi para kazanıyorum, üstelik kitap okuyabiliyorum, ödevlerimi yapabiliyorum, arada bir nasıl bir motele girdiklerinin farkında olmayan turistlerle de İspanyolca'ını, Almanca'ını, Fransızca'ını geliştiriyorum."

Bu defa suskunluğu biraz fazla sürdü. Pencereden dışarı, gelip geçen arabalara baktı.

"Beş papel karar vermene yardımcı olur mu?" diye sordum.

Başını salladı, "Hayır" dedi, "Tilly için çalışırdı. Köşede 5 numaralı oda. Onu nasıl bulduğunu sorarsa, Elspeth denen kızdan dersin. Uzun boylu, boyama sarışın, kısa saçlı, dolgun dudaklı, orta karar göğüslü. Elspeth üç hafta önce Tilly'yi atlatıp San Antonio'ya döndü."

"Teşekkürler" dedim.

"Umarım onu bulursun" dedi delikanlı. "Çocukluğumda kızkardeşimle yakaladığımız sakat balıkçıl kuşunu hatırlatıyordu bana."

Beton dökülmüş otoparktan geçip L biçimli motelin köşesine yöneldim. Park edilmiş iki araba vardı, biri 5 numaralı odanın önündeki küçük mavi

Fiat'tı.

"Kim o?" diye bir ses duyuldu kapıyı çaldığımda.

"Adım Seymour."

"Seymour kim?"

"Sırf Seymour" dedim. "Şarkıcıyım."

Minik, kaim camlı gözetleme deliğinde bir göz belirdi.

"Polis misin?" diye sordu.

"Herkes bana bunu soruyor" dedim. "Hayır, polis değilim. Sana sormak istediğim bir iki soru var yalnızca."

"Ne hakkında? Niçin?"

"Suzanne hakkında" dedim. "Annesi arıyor onu."

"Ben de arıyorum" diyerek kapıyı açtı.

"Tilly misin?"

"Gir içeri" dedi.

Motel odasına girdim, kapıyı kapadı. İnce, yakışıklı, 1.90'a yakın bir siyahtı, temiz bir blucin ve güzelce ütülenmiş beyaz gömlek giymişti. Yirmi beşten fazla olamazdı.

Etrafıma baktım. Döküntü bir motel odasıydı, eve benzemiyordu.

"Burada oturmuyorum" dedi kafamdan geçenleri okuyarak. "Suzanne'ı neden arıyorsun?"

"Annesi burada. Onu eve götürmek istiyor."

"Eve mi? Annesi mi? Onun anası, evi yok. Bana L.A.'de boktan bir teyzeden ve kocasından kaçtığını söylemişti."

"Adele'in annesi var ve L.A.'li değil."

"Yalan söylemiş" deyip başını salladı. "Bir içki içer misin? Ben kendim içmem ama misafirler ve ziyaretçiler için bir buzdolabım var."

"Hayır, teşekkürler" dedim.

"Keyfin bilir" dedi, odanın köşesindeki küçük kahverengi buzdolabına gitti. Bir kutu soda aldı ve pas renkli, tüyleri dökülmüş iki kişilik koltuğa oturdu. Ben ayakta kaldım.

"Adele senden kaçmış" dedim.

Güldü, sodadan bir yudum aldı.

"Benden kaçmazlar" dedi. "Arada bir, genç hanımlardan birine beni terk etmesini söylerim ama gitmek istemezler. Hakkımı alırım, asla el kaldırmam. Ve yorulmam. Anladın mı?"

"Anladım. Elspeth" dedim. "O kaçtı."

"Öyle mi dedi? Onu ben def ettim. Seni bana yollamasının kanıtladığı gibi davranışları hoş değildi. Elspeth. Korkunç bir ad. Başka bir ad takmama izin vermemişti."

"Suzanne" dedim.

"İyi bir çocuk. Gözleri fazla hüzünlü ama iyi işçi. Sızlanmazdı. Çabuk öfkelenirdi ama. Bana bunu hediye etti."

Gömleğinin sağ kolunu kıvırdı. Derin kırmızı bir yara izi vardı.

"Bu işte bir iki savaş yaran olması iyidir" dedi, gömleğinin kolunu indirdi.

"Nerede olduğunu biliyor musun?"

Soda kutusunu alnına değdirdi ve gözlerini kapattı. Biri anahtarla kapıyı açtı. Yüzü ağır makyajlı, kısa dar siyah elbiseli bir kadm içeri girdi, bana gülümsedi ve hâlâ gözlerini açmamış olan Tilly'ye baktı.

"Git bir fincan kahve al kendine, Francine" dedi Tilly. "Fincan büyük olsun, ha."

Francine'in kıpkırmızı dudaklanndaki tebessüm kayboldu, yavaşça odadan çıkıp kapıyı kapattı.

"Anasını satayım" dedi Tilly, gözlerini açıp kollarını koltuğun arkasına yaydı. "Nereden işittiğini söylemeyeceğine yemin edersen sana bir şey söylerim."

"Bana niye güvenecekmişsin ki?"

"Güvenmem ulan" dedi sabırsızca. "Bana kalırsa Adele'i bulup da anasıyla birlikte evine gönderirsen çok iyi olur. Ağzına sıçmak istediğim bir iki herifin böylece ağzına sıçılır. Anladın mı?"

"Şöyle böyle" dedim.

"Bay John Pirannes" dedi Tilly nefretle. "Büyük işletmeci. Longboat'taki Kumsal Tatil Köyü'nden. O köyde turistler kalır, çoğu zengin moruklar. Adele geleli bir hafta olmamıştı ki kıza kancayı taktı. Arkasında koca

gövdeli, çopur suratlı bir Haitili'yle geldi. Bu Bay Pirannes bana bir teklif getirdi, sıçmık kadar bir para. Gülümseyip gıkımı çıkarmadan aldım."

"İnsan satmak kolay değildir" dedim.

"Hey, sana çok önemli ve bedava bilgi veriy orum. Orada dikilip vicdan azabı bileti kesme."

Sodasını bitirdi, kutusunu önündeki küçük beyaz masaya koydu. Hakkını vermeliydim. Kutuyu ezip buzdolabının yanındaki çöpe fırlatmamıştı,

"Haklısın" dedim. "Sağol."

"Hey" dedi, bir yandan da küçük kara uzaktan kumandayla televizyonu açtı. "Sana söyledim. İyilik yapmıyorum. Adele'i Bay John Pirannes'in elinden almak öyle çarşıya gitmeye benzemeyecek, anladın mı? Şimdi çıkar mısın? Televizyonun önünü kapatıyorsun."

"Son soru" dedim.

Televizyonun sesini kıstı, arkamdaki tanıdık gibi gelen kadın sesi sustu.

"Son soru" dedi,

"Adının Suzanne değil de Adele olduğunu nereden bildin?"

"Sen öyle dedin" diye başladı, sonra durdu. "Yarım blok ötedeki posta kutusunu biliyor musun?"

"Evet."

"Kansas'ta bir yerdeki arkadaşına bir kart yolladı, iyi olduğunu, sekreterlik öğrendiğini ve Sarasota'yı çok sevdiğini yazmıştı."

"Posta kutusunu mu açtın?"

"Bu başka bir soru, hakkını kaybettin. Nazik olmaya çalışıyorum ama beni üzüyorsun."

Kapıya yürüdüm, televizyondan kadının sesi geldi. Çıkmadan ekrana bir göz attım. Mary Tyler Moore, Ed Asner'a bir şey anlatmaya çalışıyordu.

Ben geçerken Francine motel bürosundaydı. Sigara içiyor ve ona söylendiği gibi kahvesini yudumluvordu. Artık girebileceğini belirtmek için odaya işaret ettim. Tezgâhın arkasındaki delikanlı bana baktı, Tilly'yle işlerin iyi gittiğini anlatmak için başımı salladım.

Henüz erkendi, yapılacak işlerim vardı. Selby Halk Kütüphanesi'nin kapanmasına hâlâ bir saat vardı. Tamiami'den geçip Sanat Bulvarı'na saptım, Hyatt'ın önünde park ettim, kepimi ön koltukta bırakıp kütüphaneye

girdim. Bay John Pirannes'e dair bir haber bulurum belki diye Sarasota Herald Tribüne mikrofilmlerine baktım. Hızlı bakarım mikrofilmlere, bunu eyalet savcılık bürosunda çalışırken öğrendim. Pirannes hakkında bir şey yoktu, adadaki bütün tatil köylerininkine benzeyen birkaç reklamdan başka Kumsal Tatil Köyü hakkında da. Sarı Güneş Moteli'nde öldürülen Kanadalı turist hakkında bir habere rastladım. Yazıya göre muhtemelen odasında bir hırsız yakalamış, hayatıyla ödemişti. Telefon kulübesindeki orospu, ölen herifin müşterisi John olduğunu söylemişti. Gazete bu konuyu deşmemevi tercihetmişti.

Fazla bir şey bulmayı ummamıştım. Kütüphane memurunun masasına gittim.

Masada oturan kadının uzun kara saçları ve tatlı bir tebessümü vardı.

"John Pirannes dive birini duydunuz mu?" diye sordum.

Kadın gülümsemeye devam etti ve "Pardon?" dedi.

"Kütüphanecisiniz" dedim.

"Yirmi küsur yıldır öyle olduğumun farkındayım" dedi.

"Kütüphaneciler iyi kaynaklardır, özellikle yerel..."

"Dedikoduları öğrenmek için" dedi, hâlâ gülümsüyordu.

"Bilgi edinmek için" dedim.

Adele'in fotoğrafını gösterdim. Platırlamadı. Hikâyemi ona da anlattım, hiç soru sormadan beni dinledi.

Arkamda, kütüphane onları kovalamadan önce kitap almak isteyen dört kişi sıralanmıştı,

"Beş dakika soma kapatıyoruz" dedi kütüphaneci. "Karşıdaki Hyatt'ın barında bulun beni."

Sıradan çıkıp Hyatt'a yöneldim. Akşam çökmüştü ama sıcak azalmamıştı. Topu topu bir futbol sahası kadar mesafe yürümeme rağmen terliyordum ki otelin serinliği yüzüme çarptı.

Barda iki adamın bir film hakkında konuşmalarını dinledim. Barmen sipariş ettiğim birayı getirdi, ona Adele'in fotoğrafını göstermeyi düşündüm, iyi olmayacağına karar verdim, bira bardağımı ellerimin arasında tutarak oturup kütüphaneciyi beklerken sinema konusunu dinledim.

On beş dakika sonra geldi, beyaz ipek bluz, bol sarılı kırmızılı rengârenk bir etek.

Yanımdaki bar sandalyesine otururken, "Kusura bakmayın" dedi. "Düşündüğümden uzun sürdü işler."

"Beklemeye değdi" deyip bardağımı şerefine kaldırdım.

"Doğru düşünmüşüm" dedi. "Beni tavlamaya çalışıyordunuz."

Çalışmıyordum ama madem ki kapıyı açmıştı...

"John Pirannes hakkında bilgi edinmeye de çalışıyordum."

"Her zamanki mi, Rhonda?" diye sordu barmen.

Kütüphaneci Rhonda başıyla onayladı, barmen bir bira daha isteyip istemediğimi sordu. "Evet" dedim.

Saatine bakarak "Yirmi dakikam var" dedi Rhonda. "Bir arkadaşımla sinemaya gideceğim,"

"Erkek mi?"

"Öyle bir etki bırakayım istemiştim ama hayır, kadm. Pekâlâ, neden John Pirannes hakkında soru soruyorsunuz?"

"Hayatımı böyle kazanıyorum. Yanında genç bir kız olabilir. Kızın annesi onu bulmak ve Kansas'a geri götürmek istiyor."

"Anlıyorum" dedi, barmenin getirdiği buzlu koyu amber bardağını

aldı.

"Beraber misiniz?" diye sordu barmen.

"Ben ödeyeceğim" dedim.

Rhonda bardağını bana kaldırdı ve ohbunaihtiyacımvardı der gibi yudumladı.

Sonra bardağını masaya koydu ve bana bakarak "John Pirannes" dedi, "beyazlar giymeyi sever, kara saçlarını arkaya tarar, dişlerine güzel kron geçirilmiştir, düzgün konuşur. Denildiğine göre bütün parası nakit

miş. Beş yıldır burada. Çok yüksek kaliteli telekız işi. Herkesin ortasında, genellikle de kızlardan birine öfkelenip bağırmasıyla ünlü. Her gün YMCA'in jimnastik salonuna giden Tony Spiltz denen ufak tefek adam hep yanındadır."

"Kafası tıraşlı ufak tefek adam mı?"

"Tamam o" diye onayladı Rhonda.

"Bu sabah erkenden YMCA'ye gittiğimde oradaydı. Pek konuşmuyor."

"Çok okuyor ama" dedi Rhonda. "Özellikle de klasikleri okumaya bayılıyor. Tony hakkında ne düşündüğümü söyleyeyim mi?"

"Elbette."

"Okumaktan başka yapılacak bir şey olmayan bir yerde fazla zaman geçirmiş" dedi, içkisini yudumladı.

"Pekâlâ. Şu halde elimizde hapishane kaçkını koruması olan tehlikeli bir adam var" dedim. "Bu işime yaradı."

"Güzel" dedi Rhonda, yine saatine baktı. "Gitmeliyim. Beni nerede bulacağını biliyorsun. İçki için teşekkürler."

Elime dokundu. Hoşuma gitti ama o da çıkıp gitmişti. Hesabı ödedim, eski ahbapmışız gibi barmene başımı salladım ve en yakın telefona yöneldim. Yarım günde Beryl Fitztown'ın yapmam için beni tuttuğu şeyi halletmiştim. Mantıksız adım, gidip kızı Lido'da aramak olurdu. Mantık galip geldi. Best Western Moteli'ni arayıp oda 204'ü istedim.

"Evet" dedi Bayan Fitztown.

Baştan aşağı giyinik, bacaklarını bitiştirmiş bir durumda oturup televizyon seyrettiğini ve aramamı beklediğini görebiliyordum âdeta.

"Ben Lew Fonesca. Adele'i buldum. Yani, nerede ve kimle olduğunu biliyorum."

"Nerede?"

"Polise gidip yardım istemeye söz verirseniz söylerim. Artık kızınızın nerede olduğunu biliyorsunuz. 'Hayır' diyemezler."

. "Lütfen Adele'in nerede olduğunu söyleyin."

"Longboat Adası'nda Kumsal Tatil Köyü'nde John Pirannes adında bir adamla."

Her kelimeyi tekrar ettirdi, "Pirannes"m nasıl yazıldığını sordu. Söyledim.

"Teşekkür ederim" dedi. "Kalan borcumu size sabah öderim."

"Borcunuz yok, Bayan Fitztown. Lütfen polise gidin. Kendi başınıza Adele'i asla kurtaramazsınız."

"Kadın satıcılarından korkmam, Bay Fonesca" dedi. "Bildiğime göre Tanrı bizimleyse korkulacak bir şey yoktur."

"Yanınızda beli tabancalı iri yarı bir polis olması hiç fena olmaz" dedim.

Telefonu kapattı.

Üç beş kuruş kazanmıştım, klimayı tamir ettirecek kadar değil belki ama bir süre için hamburger, gazoz, benzin, yağ alabilir, Arı Kovanı çamaşırhanesine koca bir sepet kirli çamaşır götürebilirdim. Bir televizyona ihtiyacım olduğuna karar verdim. Küçük bir siyah beyaz acaba Goodwill'de kaça satılıyordu?

Uyku tulumumu yaydım, pantolonumla gömleğimi çıkardım, ışığı söndürdüm. 301'den hızla geçen trafiği dinledim, Dairy Queen'den küçük bir kahkaha ve birkaç ses yükseldi. Uyumak üzereydim. Sonra aklıma Beryl Fitztown'ın dediği bir şey geldi.

Kalktım, iç çamaşırlarımı düzelttim, ışıkları yaktım. Telefon masada beni bekliyordu. Polisi aradım.

"Memur Scott" diye gür bir erkek sesi duyuldu. "Yardım edebilir miyim?"

En iyi Alabama köylüsü şivemle "Beryl Fitztown adlı bir kadm bu gece polise müracaat etti mi?" diye sordum.

"Evet?" dedi Scott.

"Acaba bir bakar mısın, şu şikâyet formlarından doldurmuş ıııu?"

"Bayan Fitztown'ın nesisiniz?" diye sordu Scott.

"Kardeşi, Orel Bass, Myakka civarında otururum. Çok merak ediyorum onu memur bey."

"Niçin şikâyet ediyordu?"

"Memur bey, kayıp kızını, yeğenim Adele'i arıyor. On altı yaşında, anası da nerede olduğunu bildiğini sanıyor. Korkuyorum biliyor musun, ya kendi başına tuhaf yerlerde Adele'i aramaya

kalkarsa?"

Uzun, çok uzun bir bekleme.

"Bakıyorum" dedi Scott. "Bayan Beryl Fitztown diye biri şikâyette bulunmamış bu akşam. Barda kocası tarafından dövülen bir kadm var, evine hırsız girdiğini iddia eden bir de adam."

"Çok sağolun" dedim, soru sormasına fırsat vermeden telefonu kapadım.

Beryl Fitztown Tanrı'nın yardımıyla Johnny Pirannes ya da herhangi bir kadın satıcısının hakkında geleceğini söylemişti. Johnny'nin kadm satıcısı olduğunu nereden biliyordu? Ben söylememiştim. Pekâlâ kızın

erkek arkadaşı ya da kaçaklara yardım etmeyi seven iyi kalpli ihtiyar bir dişçi olabilirdi. Tabii, Beryl Fitztown kızıyla beraber olan herkesin kadm satıcısı olduğunu düşünüyor olabilirdi ama sesi öyle çıkmamıştı.

Üç dakikada giyinip büromdan çıktım. Fazla trafik yoktu. Fruitville'e çıktım, sola dönüp Tamiami'den yine sola döndüm, sonra Denny'nin yerinin önünden sağa sapıp köprüden Kuş Adası'na saptım, sonra da St. Armand Geçidi'ne girdim. Körfez karanlıktı, teknelerin ışıkları parlıyordu. St. Armand Meydanı turistlerle cıvıl cıvıldı. Bir turist faytonuna çarpmamak için direksiyonu sola kıvırdım, Longboat Adası'na yöneldim, bir köprüden daha geçtim, Mexico Körfezi Yolu'ndan aşağı indim. Beş mil uzunluğundaki adadaki tek yol buydu.

Longboat para demektir. Solumda tatil köyleri ve kumsala bakan yüksek apartmanlar, sağımda yüksek duvarlarla çevrili evler vardı. Kışın burada zengin Fransız ve Almanlar yaşardı, Sinema yıldızlarının da milyonlarca dolarlık sığmakları vardı ve Johnny Pirannes ve onun gibileri sessizce iş görürdü.

Kumsal Tatil Köyü'nün kapısına dayandım, arabanın camım açıp gülümsedim.

"Bay Pirannes beni bekliyor" dedim.

Bekçi ihtiyardı ama aptal değildi. Döküntü arabama bakıp telefon etmek üzere camlı kulübesine girdi. Otuz saniyede dışarı çıktı.

"Cevap vermiyor" dedi. "Özür dilerim."

"Yalnızca..."

"Özür dilerim" dedi bekçi, sanki gerçekten de üzülmüştü.

Geri manevra yaptım, döndüm, yine Mexico Körfezi Yolu'na girdim, ilk yapmam gerekeni yaptım. Çeyrek mil ötedeki küçük bir alışveriş merkezinin önünde arabamı park ettim. Açık dükkân pek azdı ama başka arabalar vardı. Kumsal Tatil Köyii'ne geri yürüdüm. Bir güvenlikçinin beni durdurup soru sormayacağını umuyordum. Ağaçlara yakın yürümeye dikkat ettim, çalıların arasında geçebileceğim bir delik buldum. Tatil köylerinde

kapıdan girmeye çalıştığınız sürece güvenlik tamdır ama hiçbir tatil köyünü çepeçevre saran tel örgü yoktur. Mehtap ve yakındaki yüksek apartmanların ışığında yürürken az kaldı bir havuza düşüyordum, uyuklayan bir leyleğe basacaktım neredeyse ve dizimi bir tuğla ızgara ocağına çarptım. Kumsala vardığımda gömleğimi çıkardım, omzuma attım ve yumuşak beyaz kumlarda yürümeye başladım. Gece dolaşmaya çıkmış başkaları da vardı. Kumsal Tatil Köyü'nde, yaşlı bir adamın tek başına yüzdüğü ışıklandırılmış yüzme havuzunun yanından geçtim.

Adam bana başıyla selam verdi. Üç binanın lobisinde adlara baktım, küçük golf arabalarıyla etrafta dolaşan güvenliğe toslamamaya gayret ettim. Üçüncü binada J. Pirannes'i buldum, düğmeye bastım. Ses yok.

Yine bastım. Bu sefer bir kız cevap verdi. "Alo."

"John Pirannes lütfen" dedim. "Telefona gelemez şimdi." "Niye?"

"Galiba öldü" dedi kız. "Adele ile mi konuşuyorum?" "Evet."

"Düğmeye basıp beni içeri al" dedim, "Düğme mi?"

"Telefonun yanında, kapının bir yerinde." "Kimsin sen, polis mi?" "İyi tahmin" dedim. "Kapı."

Telefonu elinden bıraktığını duydum, elimde telefon, bekledim. Bir yandan da güvenliğin golf arabasını gözlüyordum. Sonra bir zzzzt sesi. Telefonu yerine koyup lobiye girdim. Pirannes'in dairesi 16, kattaydı. Aşağı yukarı yirmi saniye içinde yukarı çıkmış koridorda koşuyordum. Pirannes'in kapısı kilitliydi. Kapıya vurdum. Yine vurdum. "Kim o?" dedi tanıdık bir ses. "LewFonesca" dedim,

Kapı açıldı, kendimi Beryl Fitztown ile yüz yüze buldum. Sol elinde bir çanta vardı. Sağ elinde göğsüme dönük bir tabanca tutuyordu, Yanağmdaki bere şişmiş, morlaşmıştı. "Lütfen kapıyı kapayın" dedi. Kapıyı kapadım.

Beryl Fitztown'ın arkasındaki kanepede saçları arkaya taralı iri yarı bir adam yatıyordu. Göğsünün ortasındaki büyük kurşun deliğinden kan sızmaktaydı.

"Adele nerede?" diye sordum etrafıma bakarak.

"Gitti" dedi. "Telefona cevap verdi, düğmeye bastı ve kaçıp gitti."

"Onu aramamız gerekiyor herhalde" dedim.

Başını "hayır" der gibi salladı, cesedin karşısındaki çiçek desenli yumuşak sandalyeye oturmamı işaret etti. Oturdum. O ayaktaydı. "Ne

oldu?" diye sordum.

"Taksiyle geldim, bu adamla konuşmaya çalıştım. Adele benimle gideceğini söyledi. Adam 'hayır' dedi, bana vurdu, 'defol' dedi. Onu vurdum."

"Hafta başında o turisti de vurdun" dedim. "Kızını müşteriyle bastın. Adele'i götürmeni engellemek istedi. Yanağmdaki bere bu yüzden oldu. Onu vurdun ve..."

"Adele benden kaçtı. Aradım, sordum, sonra vazgeçip sizi buldum."

Beryl Fitztown kanepeye, cesedin yanına oturunca adam biraz zıpladı, kadm farkına varmadı.

"Kızı Tony Spiltz götürdü değil mi?" diye sordum.

Omuzlarını silkti, tabancanın namlusu hâlâ bana dönüktü.

"Nereye gittiler?"

Cevap vermedi, sonra derin derin içini çekti.

"Bir iki saat burada otururuz, belki bütün gece" dedi, "sonra polisi ararız."

"Sonra iki cinayeti de itiraf edeceksin, öyle mi?"

"Edeceğim" dedi,

Arkama yaslanıp esnedim. Uykum vardı. Sakallarım uzamıştı.

"İkisini de öldürmedin, değil mi Beryl?" diye sordum.

"İkisini de öldürdüm" dedi, tabanca elindeydi.

"Şehre gelip Adele'i aradın, turistle motel odasında buldun. Herif seni dışarı atmak istedi. Sana vurdu. Adele kendini korumak için odaya tabanca saklamıştı. Çıkarıp turisti vurdu. Adele'i korumak için cinayeti üstlenmeye hazırdın ama o seni bırakıp gitti, belki polise gideceğini söyledi. Gitti, tabancayı da yanında götürdü. Yaklaştım mı?"

Cevap vermedi. Yaklaşmıştım.

"Bu durumda, bana geldin, telefon numarası masalını anlattın" diye devam ettim. "Turistimizin vurulduğu otelin tam yanındaki telefon kulübesini kolayca buldum. Soruşturdum, Adele'i buldum, Johnny Pirannes'i sana ben söyledim, ona kadm satıcısı demek hatasını yaptın. Kızının ne olduğunu biliyordun."

Beryl Fitztown ölüye baktı, başını salladı. Bunun ne anlama geldiğinden emin değildim.

"Buraya geldin. Turistle aynı sahne meydana geldi. Pirannes defolmanı söyledi. Adele saıa yine vurduklarını gördü. Silahı aldı ve 'bum', bir kadm satıcısı daha eksildi."

Cevap vermedi.

"Bayan Fitztown, Beryl?"

"Yanılıyorsunuz" dedi kesin bir sesle. "İki adamı da ben vurup öldürdüm, polise de öyle söyleyeceğim."

"Sen bilirsin" dedim. "Bu arada Adele saçı tıraşlı, yarı deli bir eski mahkûmla yollarda. Kanımca Adele silahını biraz hızlı çekip kullanıyor. Bundan sonra kimi vuracak, Beryl?"

"O kimseyi vurmadı" dedi kesin bir dille.

"Yoo" dedim. "O kimseyi vurmadı. Sanırım Pirannes'in cesediyle seni yalnız bırakıp gideceğim. Önce biraz konuşursunuz, sonra da polisi ararsın. Gel anlaşalım. Ben koşup polisi aramayavım, sen de onlara burada olduğumu söyleme."

Güldü. Pek kahkahaya benzemiyordu, sağlıklı da değildi ama gülmüştü.

Ağır ağır kalktım, ona hafifçe gülümsedim, kapıya doğru yürümeye başladım.

"Son öneri" dedim. "Onu ele ver. İyi bir avukat tut."

"Onunla giden adamın yığınla parası vardı. Adele'e bakacağını söyledi."

"İnandın mı buna?"

"Fazla seçeneğim yoktu" dedi omuzlarını silkerek.

Kapıya varmıştım.

"Beryl..."

"Öyle güzeldi ki, Bay Fonesca" dedi uzak bir tebessümle. "Televizyondaki gibi süslü, boyalı değil. O yitik bir çocuk, Bay Fonesca. Ona rehberlik edecek bir ele ihtiyacı var."

"Tony Spiltz de tam bu işin adamı mı diyorsunuz?"

"O benim bebeğim" dedi Beryl, anlayış bekliyordu benden.

Odadan çıktım, kapıyı yavaşça arkamdan kapadım.

Gece sıcaktı, daha güvenliği atlatacak, arabamın hâlâ durduğunu ümit ettiğim otoparka kadar gidecektim.

Johnny Pirannes'in cesedinin vanmda oturmuş polisi arayıp aramamaya karar vermeye çalışan Beryl Fitztown'i düşünmemeye gayret ettim. Tony Spiltz'in yanında oturup 175'ten yukarı Tampa'ya ya da aşağı Miami'ye doğru giden Adele'i düşünmemeye çalıştım. Düşünmemeye gayret ettim. Bu konuda pek iyi değilim. Meditasvonda tam bir felaketim. Bu gece uyuyabilirsem Beryl Fitztown ile hiç tanımadığım Adele isimli kızı rüyamda göreceğimi biliyordum.

Bradenton'daki bütün gece açık, geceyarısmdan sonra iki içkiye tek içki parası alan bara yollandım,

STUART M. KAMINSKY'İ en çok etkileyen hikâye:

ALBAY THOTJREAU'NUN ÖLÜMÜ [Yazarı bilinmiyor]

Kuzeyde doğdum, mesleğim avukatlık. Güneyde, burada adı geçmesi gerekmeyen ama Güney Carolina'daki Charleston'a bin milden uzak olmayan bir şehirde oturuyorum, işlerim fena sayılmaz.

Aktarmak üzere olduğum benzersiz hikâyeye giriş mahiyetinde olmak üzere kendi hakkımda bu kadarını söylemenin uygun olacağını düşündüm.

Üç yıl önce, şimdiki gibi bir Ağustos avında, Massachusetts'teki çocukluğumun geçtiği evi ziyaret etmeye vakit buldum. Boston'da birkaç gün geçirecektim. Bir gün eski bir okul ve mezuniyet arkadaşımın adına Bay Richards diyelimidarehanesindeydim. Bu arkadaşım danışman olarak da ün kazanmıştı ve New England eyaletinin başkentindeki en sağlam ve güvenilir Hayat Sigortası Şirketi'nin her sırrına vâkıf danışmanı olarak sorumlu bir mevkii işgal etmekteydi.

R. bana "Tam zamanında geldin" dedi. "Önüme bir iş geldi, belki bana biraz bilgi verebilirsin."

Sonra devam ederek Volkan Hayat Sigortası Şirketi'nin, benimle aynı şehirde oturan Albay Thoureau adlı bir beye hayat sigortası yapılması için o sabah bir başvuru aldığını anlattı. Başvuru yerel şube aracılığıyla değil, doğrudan Boston'daki şirkete yapılmıştı. Dilekçeye sağlık, alışkanlıklar vb konusunda gerekli bütün tıbbi vb vesikalar eklenmişti ve şimdiye kadar her şey gayet normal gidiyordu. Yalnızca sigortanın miktarı şirket yöneticilerini tereddüde sevk etmişti. Kırk yaşını aşmış olan Albay T., vefatı vukuunda yasal mirasçılarına 25 bin dolar ödenmesini arzu etmekteydi.

R'nin kulağıma fısıldadığına göre Şirket hatırı sayılır miktarlara sigorta edilmiş bazı kişilerin beklenmedik vefatları dolayısıyla son zamanlarda büyük kayıplara uğramıştı. Bu ölümlerden en azından birinde hak sahiplerinin bir dolap çevirdikleri konusunda kuşkular vardı. Geçmişteki kayıpların nedenleri soruşturulurken de bundan sonra son derece dikkatli olunmasına karar verilmişti.

"Sigorta için başvuran kişi senin bir hemşehrin, acaba kendisi hakkında bana biraz bilgi verebilir misin?"

Albay T.'nin siması tanıdıktı. Oturduğum mahalledeki bir otelde yemek yerdi, satranç oynamayı sevmesiyle ve genelde sakin, mütevazı tavırlarıyla dikkatimi çekmişti. Fazla şişman olmayan, dinç görünümlü, hafif kır saçlı, dik yürüyen ve hoş yüzlü bir adamdı. Hakkında bütün söyleyebileceğim bunlardı. Eh, bu da, olduğu kadarıyla, uygun görünüyordu.

"Döndüğünde bu beyefendi hakkında bir şeyler öğrenirsen memnun olurum. Birkaç hafta bu başvuruyu inceleyeceğiz. Risk fazla olduğu için hemen karara bağlayamayız."

İki hafta sonra büromdaydım. R.'nin istediği bilgiyi temin etmek için hemen dost meclislerinde dikkati çekmeden birkaç soru sordum. Ancak pek az bilgi edinebildim. Aslında kimse fazla bir şey bilmiyordu. Bana söylediklerine göre albay, Louisiana'lı, Fransız kökenliydi. Bir plantasyonu vardı ama birkaç yıl önce kimsenin bilmediği bir nedenle plantasyonunu ve zencilerini satmış, New York'a taşınmıştı. Orada bir kış geçirmiş, sonra şimdiki ikametgâhına geçmişti. Karısını da yanında getirmişti. Ama buradaki ikametlerinin ilk yılında anlaşamamışlar ve sessizce ayrılmışlardı. Albay son üç buçuk yıldır şehrin sakin ama iyi bir semtinde, küçük bir evin birinci katında yalnız yaşıyordu. Bir tek hizmetçisi vardı, tavan arasında yatan yaşlı bir zenci kadm. Albay yemeklerini daha önce belirttiğim otelde yerdi. Alışkanlıkları basit ve düzenliydi. Sık sık soğuk duş alırdı, hemen her gün satranç oynardı ve tuhaftı ama matematikle uğraşırdı. Devamlı bir işi yoktu, yine de rahat yaşayan bir beyefendiydi. Geçimini nasıl sağladığı hakkında kimse bilgi veremiyordu. Ama yeterli ve güvenilir bir gelir kaynağı olduğu, karısının şehrin öbür ucunda refah içinde yaşamasından belli gibiydi, anlaşılan borcu da yoktu. Çocukları olmadığını daha önce belirtmeliydim.

Bütün bunlar tatminkâra benziyordu, hiç zaman geçirmeden bütün bu ayrıntıları Boston'daki arkadaşım R.'ye bildirdim.

Ama şirket müdüriyetinin bu ayrıntıları yeterli bulmamasına çok şaşırdım. Yerel temsilcileri, genç bir meslektaşım, konu hakkında benimle görüşme talimatı almıştı, durumun iyice aydınlatılması için yardımımı rica ediyorlardı. Özellikle albayın nakdi ve ailevi durumu hakkında bazı konuların kesinleştirilmesi arzu ediliyordu.

Sigorta temsilcisi Willard'a bu soruları açıkça ve doğrudan doğruya albaya sormasını tavsiye ettim. Öyle yaptı ve tek mirasçının karısı olduğu, ondan maalesef ayrılmış olsa da, ani ölümü durumunda geçimini temin etmek istediği cevabını aldı. Mülkleri bloke edilmiş olduğu için yaşadığı sürece her ikisini de geçindirse de ölümü halinde karısına yararı olmayacaktı. Albay bütün bunları Willard'a öyle açıkça ve dürüstçe anlatmıştı ki temsilci, şirkete başvuruyu kabul etmelerini tavsiye etti. Şirketin hekimi Dr. Evarts da albayı inceden inceye muayene edip olumlu görüş bildirince Boston'daki müdüriyet artık tereddüt etmeden gerekli evrakı gönderdi. Sigorta poliçesini alınca albay hemen gerekli primleri ve diğer ücretleri yatırdı.

Bu işle bu kadar uğraşınca Albay T.'nin gözümde daha ilginç bir hale gelmesi doğaldı. Hatta merakım öyle artmıştı ki adam hakkında öğrenebildiklerim kadar öğrenemediklerim yüzündenher gün olduğu gibi yemekten sonra otelimizin okuma odasında ya da akşamları yürüyüş yaparken karşılaştığımızda, ne düşündüğü belli olmayan bu yüze merakla bakardım. Bu yüzde, beyhude yere, bir an için bile olsa ruhunu görmek isterdim. Artık kanaat getirmiştim ki albay yüz hatlarını, ruhunda esen duyguları sergilemekten çok saklamak için kullanıyordu. Ben de düzenli alışkanlıkları olan bir insanım, bekârım ve Albay T., çok geçmeden, nasıl denir, hayatımın bir parçası olmuştu. Her gün gözüm onu dolaştığı olağan mahallerde arardı, gördüğümde de rahat ederdim. Ya da tesadüfen akşam yürüyüşümde albayın mert yüzü gözüme çarpmazsa ya da otelin verandasındaki sakin köşesinde oturmuyorsa, huzursuz olurdum.

Albaya gelince, o kimseyle, birkaç kelime hariç, konuşmazdı. Herkes onu tanırdı, yani göz aşinasıydı. Dolayısıyla hakkında konuşulan bir adamdı. Özünde yalnız bir adama benziyordu. İnsanlardan kaçmıyordu, yalnızca yalnız bir adamdı. Yüzünden bu o kadar belli oluyordu ki kimse onu bir yerlere davet ederek rahatsız etmiyor, tedirgin edilmeden istediği gibi yaşıyordu.

Tabii arada bir yeni gelen biri "Albay T. de kim?" diye sorardı, biz de omuzlarımızı silkerek cevaben soruyu tekrarlar, adamın kim olduğunu merak ederdik. Ama o iyi giyinir, herkese kibar davranırdı. Bilgili bir adam olduğu açıktı ve insan çok geçmeden herkesten farklı, çarpıcı özelliği olmayan birini merak etmekten vazgeçiyordu.

Ne var ki albayı gözetlemekten kendimi alamıyordum. Çok az konuşması yüzünden ilgim o kadar arttı ki bütün tehlikeleri göze alarak onunla tanışmaya karar verdim. Sonbahar gelip geçiyordu. Bir gün öğleden sonra her zamanki gibi günlük yürüyüşümü yaparken, hakkında bu kadar düşündüğüm adamı görünce bir yolunu bulup onunla konuşmaya karar verdim. Ama ortalarda yoktu.

Boş yere yürüdüm, etrafa bakındım. Yürümeye devam ettim, sahilde niyetlendiğimden daha uzaklara gitmiştim ki birkaç yağmur damlasının beni uyarmasıyla başımın üstünde indirmeye hazır yağmur bulutlarının toplandığını fark ettim. Üstümde hafif yazlık giysiler vardı, üşütmekten korkarak bir sığınak bulmaya çalıştım. Biraz ötede henüz inşaatı tamamlanmamış bir ev görüp yağmura yakalanmamak için içine sığındım. Nitekim bardaktan boşanırcasma yağmaya başladı. Bulutlar güneşin ışıklarını engellemiş, neredeyse karanlık olmuştu.

Derken sığmakta yalnız olmadığımı fark ettim. Çok yakınımdan sesler geliyordu, iki kişi olduklarını anlayabildim, biri belli ki genç bir adamın sesiydi, diğeri de daha yaşlı bir adamın kalın ve sert sesi.

Yağmur başladığı gibi birden durdu. Sığmağımdan dışarı adım atmaya hazırlanıyordum ki seslerin sahipleri yaklaştı. Yaşlı adamın sesi kulağıma tanıdık gelince gayri ihtiyari geri çekildim.

"Şimdi her şey tamam mı?" dedi yaşlı adamın sesi.

"Evet, tamam" dedi genç olan, sesi heyecanlı gibiydi.

"Yemin ettin, biliyorsun."

"Evet efendim, bana güvenebilirsiniz."

"Ne erken ne de geç. Hiçbir şey sana engel olmasın. Evi biliyorsun. Gideceksin, değil mi?"

"Tam zamanında gideceğim, efendim."

"Şimdi burada kal, ben önden çıkayım. Alacağın ödülü unutma. Bu geceye kadar, hoşça kal."

"Bu geceye kadar. Unutmam efendim."

Ayak sesleri sığındığım kapı aralığına yaklaştı. Sessizce arkaya çekildim, yanımdan hızla geçen adama bir göz attım. Adam geçerken gökyüzü biraz aydınlandı ve bir de baktım ki kesinlikle, hiç kuşkusuzşu benim esrarengiz dostum, albaydı. Hızla yürüyordu, şaşkınlığımdan uyandığımda alacakaranlıkta kaybolmuştu.

Eve dönerken, çok garip, diye düşündüm. Kesinlikle albaydı gördüğüm. Ama orada ne işi vardı? Ya "Yeminini unutma" dediği genç adam kimdi? Bu gece ne olacaktı?

Ertesi sabah büromdaki odamda oturuyor, önemli bir davanın dosyasını hazırlıyordum ki kâtibimin beni görmek isteyen birini içeri sokmamak için münakaşa ettiğini duydum. Sigorta şirketi temsilcisinin, yani dostum Willard'ın sesini tanıdım. Aslında onu bile görmek istemediğimden merdivenlerden aşağı inişini dinledim.

"Onu mutlaka görmeliyim" diyordu. "Benini için çok önemli. Lütfen geldiğimi, beş dakikadan fazla kalmayacağımı bildirin ona."

Kapımı ardına kadar açıp W,'a seslendim, birkaç saat için hiç kimseyi göremeyecek kadar önemli ve acil işlerim olduğunu söyledim.

"Ama ne oldu? Çok huzursuz görünüyorsun."

"Öyle" dedi. "Nasıl diyeyim, büyük bir talihsizlik oldu. Albay T.'yi hatırlıyor musun?"

"Elbette, ne olmuş ona?" dedim çabucak, evvelsi geceki olayı hatırlıyordum.

"Ölmüş. Bu sabah yatağında ölü bulunmuş, boğazını kesmişler. Biraz önce cesedi gördüm."

Bir an durduktan sonra devam etti: "Bunun benim için ne kadar nahoş bir iş olduğunu anlarsın. Biliyorsun, hayat sigortası çok riskliydi, benim tavsiyemle başvurusunu kabul etmişlerdi."

Hâlâ boş boş, şaşkınlıkla yüzüne bakıyordum. Son derece beklenmedik bir haberdi.

"Anlat" dedim, "nasıl olmuş?"

"Albayın dairesini temizleyen zenci kadm her zamanki gibi odayı toplamak üzere saat dokuzda gelmiş. Dış kapının kilitli olduğunu görmüş, birkaç kez çalmış, cevap alamayınca yakında oturan efendisine haber

vermiş. Kapıyı açtırmak için bir çilingir getirilmiş ve... bir trajedi! Odada albayı yatağında kanlar içinde ölü bulmuşlar."

"Odalar ne durumdaydı?"

"İç kapılar ardına kadar açıktı. Yatak odasının sokağa bakan pencereleri de açıktı. Eşyalar gayet düzenliydi. Albayın altın saati ve cüzdanı yatağın başındaki tuvalet masasında duruyordu. Çarşaflar biraz düzensizdi ama fazla değil, anlaşılan ölürken çırpınmış. Bundan başka, odadaki herhangi bir eşya ya da mobilyaya dokunulmamıştı bile. Birkaç saat önce hayatını kaybettiği açıktı. Zavallı adamın cesedi katı ve soğuktu, Yatağın yanında, yerde, bir ustura vardı. Sanki elinden düşmüştü."

"Herhangi bir kavga belirtisi?" dive sordum.

"En küçük bir iz bile yoktu. Kesinlikle bir intihar vakası. Ama ben şirketimizin böyle habis bir işten dolayı zarar görmesine izin vermeyeceğim." Öfkeli Willard anlaşılan müteveffa albayın Volkan Hayat Sigortası Şirketi'nin kasası hakkında kötü emelleri olduğunu düşünüyordu.

"Adli tabip olaya el koydu mu?"

"Evet."

Bir an düşündükten sonra, "Pekâlâ, derhal Boston'a telgraf çek" dedim, "İki saat sonra seninle Albay T.'nin dairesinde buluşalım."

Trajedi mahalline vardığımda adli tabip Dr. Davis bir jüri oluşturmuş, evin diğer sakinlerini sorguya çekmişti bile. Beynim evvelsi gece istemeden duyduğum garip konuşmayla dolu, bu işe başkalarından daha fazla şaşmış bir halde anlatılanları dinledim.

Evin zemin katında bir manifaturacı vardı. Sahibi başka bir yerde oturuyordu. Albayın üst katını bir sakat ve hizmetçisi kiralamıştı. Tavan arasında da albayın hizmetini gören zenci kadm ve yine zenci bir çamaşırcı kadın kalıyordu.

Albayın dairesinin kapı kilidiyle oynanmamıştı. Anahtar yatağının yastığı altında bulunmuştu. Önceden belirttiğim gibi pencere açıktı ama pencere pervazı, iç ve dış duvarlar incelendiğinde, herhangi birinin yasalara aykırı olarak içeri girdiğine dair bir iz görülememişti.

Asıl esrar döşemedeydi! Yatağın yanında, yerde biriken kanlardan kapıya kadar ve bir adım ötede, odanın dışında, bir insanın ayak izleri görülüyordu!

Kanlı izler! Yalnızca biri tam bir ayak iziydi, diğerleri sanki ayağının ucuna basarak yürüyen bir adamın izleriydi. Çıplak ayak izleri.

Ölünün ayakları çıplaktı ama kan yoktu. Ayrıca, karşılaştırıldığında ölünün ayağı, izleri bırakanın ayağı kadar büyük değildi. Ölçenlerden biri öyle demişti. Ama durumu inceden inceye gözden geçiren doktor albayın çıplak ayağının yaşadığı sırada böyle bir iz bırakabileceğini söylüyordu.

Buraya kadar orada bulunanlar iki varsayım arasında eşit sayıda bölünmüştü: Cinayet ve intihar.

Jüriden biri, diğerine "Niye öldürülmüş olsun ki?" diyordu. "Hiçbir şey çalınmamış."

Diğeri cevap veriyordu: "Niye intihar etsin ki ve kendi boğazını kestikten sonra niye dışarı çıksın ki? Ve tekrar yatağa nasıl geri dönmüş olabilir?"

Birkaç kişi sorguya çekildi. Bir gece bekçisi, albayın odasında saat on civarına kadar ışık gördüğünü söyledi.

Üst katta oturan hanım, sabah saat ikiyle üç arasında albayın odasında birinin aceleyle ve hızla kapıyı açışı gibi bir gürültü duymuştu.

Sakat hanımın hizmetçisi evvelsi gece albayın merdivenlerden dairesine çıktığını görmüştü. Her zamankinden farklı bir hali yoktu ama sanki daha ağır ağır yürüyordu.

Çamaşırcı kadın sorguya çekildiğinde, saat üçte bir kapının ya da pencerenin açılmasıyla uyandığını söyledi. Zaten erkenden işe gitmesi gerektiği için biraz sonra kalkmış, giyinmiş ve sokağa çıkmak üzere aşağı inmişti. Sokak kapısı kapalıydı ama anahtar kapının arkasında, her zamanki gibi kilide takılı olduğu halde kilitlenmemişti. Son olarak da sokağa çıktığında yolun öte tarafında iki büklüm olmuş bir adam görmüştü. Kadının ayak sesini duyunca adam hızla ayağa kalkmış ama ağır ağır yürüyerek uzaklaşmıştı. Karanlıkta yüz hatlarını görememişti ama adam kısa, yapılıydı, üstü başı bir gemicininki gibi sarkık döküktü.

Soruşturmanın bu safhasında evin önünde bir araba durdu. "Bayan T. geldi" dedi Dr. Davis.

Kadını çağırmışlardı. Oturma odasına aldıklarında doktor gidip onu karşıladı. Bizler yan odada kaldık. Kapı aralığından bakınca narin bir beden, ıstırabını gösteren ama bir zamanlar güzel olan bir yüz gördüm.

Adli tabip, kadını buraya çağırmalarına yol açan müteessif hadise konusunda taziyetlerini bildirdikten sonra müteveffa hakkında soru sormaya başladı.

"Kocanızı en son ne zaman görmüştünüz, Madam?"

Kadm ağlıyordu, sonunda konuşabildiğinde hıçkırıklara boğuldu: "Neredeyse dört yıldır kendisiyle konuşmadım" derken sesi hâlâ ıstırapla çatallanıyordu.

"Şimdi görmek ister misiniz?"

Kadını yan odaya alıp cesetle başbaşa bıraktılar. Yatağın yanında diz çöktü ama cesede dokunmadı, sessizce ağlıyor, bütün vücudu acısının şiddetiyle katılıyordu.

Sonunda odadan çıktığında adli tabip sorgusuna devam etti: "Kocanız melankoli nöbetleri geçirir miydi, Madam?"

"Hayır efendim."

"Durumunda utanç verici bir şey var mıydı?"

"Bildiğim kadarıyla hayır, efendim."

"İntihardan söz ettiğini hiç duymuş muydunuz?"

Yüzünü ellerine gömdü, bir süre sessiz bir ıstırapla titredi, sonunda tereddüt ederek cevapladı: "Etmişti, efendim ama yalnızca bir kere."

İntihar taraftarı jüri üyesi, cinayet taraftarı arkadaşına, "Dememiş miydim?" dedi.

"Sebebini açıklayabilir misiniz, Madam?"

Biraz düşündükten sonra bu hanımefendi oldukça ciddi, duygularını belli etmeyen bir yüz ifadesiyle doktora baktı ve sakin bir sesle, "Hayır efendim, söylemek istemiyorum. "Herhangi bir alaka...." dedi ve aniden sustu.

Avukatlarla adli tabip bir süre fısıldaştılar, sonra tabip yine sordu: "Bu soruyu sorduğum için özür dilerim, Madam ama sormak zorundayım. Kocanızın ölümündeki esrarı aydınlatacak herhangi bir şey biliyor musunuz?"

Kadın yine elleriyle yüzünü kapadı, ağladı ve ruhunu pençesine alan o korkunç ıstırapla titredi. Ama konuşabildiğinde, epeyce açık bir dille ve kesinlikle doğruyu söylediğini gösteren bir yüzle, "Hayır, efendim" dedi, "bilmiyorum."

Sonunda adli tabip, "Şu anda size ihtiyacımız olmayacak, Madam" dedi.

Hanımefendi cesede son bir kez umutsuzca ve acıyla bakıp müteveffanın elini tutmak ister gibi yatağa doğru bir adım attıktan sonra vazgeçti ve çekildi.

Hizmetçi kadm tekrar çağırılıp odada görmeye alışık olduğu herhangi bir şeyin eksik olup olmadığı soruldu. Hayır dedi. Sağlam bir kafesle korunan şöminenin önü açılmıştı. Bu yolla girilip çıkıldığı konusunda herhangi bir iz yoktu. Nihayet, evvelsi gece olanları anlattım. Bekleneceği gibi, anlattıklarım herkesi çok heyecanlandırdı. Ama albayın ölümündeki esrarı aydınlatmıyordu. Gördüğüm kişinin albay olup olmadığından bile tam emin değildim. Eğer o idiyse bile, olayı açığa kavuşturmuyordu. Hatta daha karmaşık hale getiriyordu. Bütün dinlediklerimiz esrarı daha da koyu hale getirmişti. Jüri karara varamadı: Gerçekten de cinayet ile intihar arasında kararsız kalmışlardı, ortada o kadar çok teori ve varsayım dolaşıyordu ki karar vermek imkânsızdı. Adli tabip intihar olduğunu düşünüyordu. Sigorta temsilcisi Willard, şirketi dolandırmak için düzenlenmiş bir dalavere olduğu düşüncesindeydi ve Bayan T.'nin planın başı olarak tutuklanmasını istiyordu. Jüri üyeleri, bütün jüriler gibi akıllıydı. Ama ne tahmin ederlerse etsinler, ellerindeki bilgi o kadar azdı ki, dediğim gibi, kararı askıya almaya ve gelişmeleri beklemeye karar verdiler. Bu arada müteveffanın evrakı gözden geçiriliyordu. Jürideki bir manavın dediği gibi her şey titizce düzenlenmişti. Ama bu, esrarengiz olaya bir ışık tutmuyordu. Bir vasiyetname bulunamamıştı, gümüş, nakit para ve mücevherat gibi nesnelerin izi bile yoktu. Albayın alışkanlıkları ve imkânları düşünüldüğünde bu şaşırtıcıydı. Willard bu durumun adamın Volkan'ı dolandırmak için intihar ettiği düşüncesini güçlendirdiğini belirtti. Bu arada burnu iyi koku alan bir jüri üyesi bu işte bir hırsızlık, belki bir cinayet kokusu aldığını bildirdi.

Tam çıkmak üzereydik ki müteveffanın dostu olduğunu söyleyen bir centilmen çıkageldi. Adamı derhal tanıdım, bazen albayla satranç oynardı. Adının Yüzbaşı Snyder olduğunu söyledi, çok şaşırmış ve bu ani ölüme çok üzülmüş görünüyordu ama bir bilgi veremedi. Bayan T.'den, cenaze töreni vesaire için ne lazımsa yapmasını rica eden bir not almıştı ve şimdi yetkililerin izin verdiği işleri yapmayı teklif ediyordu.

Biz çıkarken adli tabibe dönüp, "Bu arada, doktor" dedi, "müteveffa arkadaşımın eşyalarından bir hatıra almak isterdim. Eğer eşyaları

satılacaksa, gümüş satranç takımını almak isterdim, bu takımla satranç oynayıp çok güzel saatler geçirmiştik. Bir de arkadaşımın hep cebinde taşıdığı bir St. George altınını almak isterim."

"Gümüş satranç takımı olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Evet. Muhtemelen şu küçük masanın içinde bulacaksınız. Bakın üstü şöyle açılırdı." Masanın üstünü açtı. "İşte satranç tahtası. Ama taşları yok!"

Satranç taşları bulunamadı. St, George altını da ortalardayoktu.

İşte hırsızlık kanıtı bulunmuştu!

Yüzbaşı, müteveffa arkadaşıyla, öldüğü geceden iki gün önce, Salı sabahı satranç oynadığına bizi temin etti.

Bu keşif işleri değiştirmişti. Eğer böyle bir hırsızlık yapıldıysa, o halde ya cinayet işlenmişti ya da çok garip bir şekilde hırsızlık bir kazaya tesadüf etmişti. Her ne olursa olsun şimdi izi sürülecek bir şey vardı, kayıp malların bulunmasıyla bu benzersiz karışıklığa ilişkin bir ipucu ele geçirilebilirdi. Kayıp eşyaların tarifi yapıldı ve rehincilere ya da başka yerlere sorulması ricasıyla polise gönderildi. Albayın hizmetçisinin odası arandı ama bir şey bulunamadı, namuslu bir kadm olan zenci de ona daima çok iyi davranan efendisinden bir şey çaldığından şüphelenildi diye gözyaşı döktü.

Polis kayıp eşyalar hakkında bir ipucu elde edemedi. Muhtemelen hırsız değerli gümüş satranç takımını eritmişti. Altın liraya gelince, kimse şüpheye kapılmadan elden ele geçebilirdi, hatta kimse farkında olmadan birçok el değiştirmiş bile olabilirdi. Çünkü böyle büyük bir limanda yabancı madeni paralar kimseyi heyecanlandırmaz. Bu altın gibi bir düzinesi şu anda şehirde tedavülde olabilir. Bu altının tek özelliği geçen yüzyıla ait olmasıydı, bir yüzünde Aziz George ve ejderha resmi vardı, oysa daha yeni tarihli altınlarda şu andaki hükümdarın resmi bulunur. Eski altın liralar yenilerinden birkaç sent daha kıymetlidir, dolayısıyla genellikle ya toplatılmıştır ya da eritilmiştir. Ama elinde böyle bir altın bulunanın dikkat çekeceği kadar da nadir paralar değildirler.

Esrarengiz hadise hakkında hiçbir ipucu bulunamadan iki haftayı aşkın bir süre geçti. Artık gazeteler bu konudan bahsetmiyordu. Bayan T. ya da herhangi biri sigorta parasını talep etmediği için Willard, müteveffa albayın bir dolandırıcı olduğuna iyice inanmıştı ki bir gün yeni bir gelişme, sonuca ulaşma umudunu ya da yarım bir umudu getirdi. Polis müdürünün karısı manavdan alışveriş ettikten sonra para üstü olarak bir İngiliz altını almıştı.

Akşam bozuk paraları kocasına verince adam derhal bu liranın albayın cebinden esrarengiz şekilde kaybolan altının aynı olduğunu anladı. Derhal manava giderek durumu soruşturdu ve paranın izini sahildeki küçük bir rehinciye kadar sürdü. Bu adam, parayı birkaç gün önce, belki on gün, belki daha fazla, tanımadığı ama gemici gibi giyinmiş bir adamdan aldığını söyledi. Gemici rehincinin malları arasından bir giysi satın almış, giysiyi ve parasının üstünü alıp gitmişti, nereye kimse bilmiyordu. Rehinci adamı tarif ediyordu ama bu tarifin ipucu olarak fazla değeri yoktu,

Ancak, birkaç gün sonra, bu küçük rehinci dükkânına giren birinin altını veren adam olduğunu, ona belli etmeden polise gösterdi.

Polis, "Emin misin?" diye rehinciye sordu.

"Evet, efendim. Adamı çok iyi hatırlıyorum."

Adam dükkândan çıkmak üzereydi. Polis yanına yaklaştı, elini omzuna koyarak, "Albay T.'nin evinden aldığın gümüş satranç takımıyla parayı nereye sakladın?" diye sordu.

Adam sarardı, tir tir titredi ve sonunda kendini toparladığında böyle bir suçlamayı şiddetle reddetti. Giysi satın almak için altını verdiğini bile kesinlikle reddetti ama daha sonra suçlamanın bir kısmını kabul etti. İddiasına göre bu kadar beklenmedik bir suçlamayla karşılaşınca korkudan her şeyi reddetmiş ve çok utanmıştı çünkü suçlandığı korkunç şey hakkında kesinlikle hiçbir şey bilmiyordu. Dediğine göre gemi marangozuydu ama şu anda işsizdi. Birkaç haftadır şehirdeydi. Daha önce New Orleans'taydı ama orada iş bulamayınca kara yoluyla buraya gelmişti. Aşevlerinde yemiş, şehrin çeşitli yerlerinde kalmıştı, belli bir ikameti yoktu. Ona arka çıkacak arkadaşı yoktu. Kesinlikle namuslu olduğunu söylüyordu, bıraksınlar diye gözyaşı döküp yalvarmıştı. Pek kuşkulu bir hali olmamasına rağmen gözaltına alındı, ertesi gün tam bir soruşturma yapılacaktı. Bunun üzerine, çok merak ettiğim için, onunla konuşmak isteyen Willard'la birlikte gidip adamı gördüm. Tutuklunun sesi garip bir şekilde kulağıma tanıdık geliyordu ama daha önce görüp görmediğimi hatırlamıyordum. Adam avukat olduğumu öğrenince, kendi sözleriyle, "yarın onunla ilgilenmemde" ısrar etti. Öyle zavallı bir şekilde valvarıyordu ki albayın ölümüyle bir ilgisi olduğuna inanmadığım için razı oldum. Hiçbir kabahat işlemediğine dair beni temin etti ve polise anlattıklarını bana da tekrarladı.

Soruşturma yapıldı. George Gordon'un (tutuklunun adı buydu) kaldığı pansiyonun sahibi söz konusu gece onun saat on bir civarında odasında

olduğunu ve ertesi sabah yedi sularında odasından çıkıp kahvaltıya indiğini belirtti. Tutuklu bu saatler arasında odasından çıkmadığını söylüyordu. Çamaşırcı kadının tanıklığına göre muhtemelen hırsızlık saat ikide gerçekleşmişti. Bölge savcısı çağrıldı ama gemicinin tutuklanmasına yol açan paranın albayın parası olup olmadığını ispat edemedi. Tuhaftı ama Yüzbaşı S., yani parayı teşhis edebilecek tek kişi olan tanık ortalarda yoktu. Nerede olduğu soruşturulunca, aniden şehri terk ettiği ortaya çıktı. Muhtemelen New Orleans'a gitmişti ama bu konuda bile güvenilir bir bilgi edinilemiyordu. Savcı, Yüzbaşı S.'nin anlaşılmaz yokluğundan söz edince, tutuklunun yüzü aydınlandı, sandalyesinden eğilip kulağıma fısıldadı: "Beni bırakırlar artık. Ellerinde bana karşı bir delil yok."

Pansiyon sahibi tekrar çağırıldı. Tutuklunun saat on birde, belki biraz daha geç geldiğini tekrar etti. Tutuklu saat onda yatağında olduğunu söylemişti.

"Saat on birden önce neredeydin?" diye sordu savcı. "Hırsızlığın o gece daha erken saatlerde yapılmış olması ihtimali var."

Tutukluyu uyarmak için, "Eğer suçlanmana sebep olacaksa bu soruya cevap vermek zorunda değilsin" dedim.

"Gecenin erken saatlerinde nerede olduğumu ispat edersem serbest bırakılır mıyım?" diye hevesle sordu bana.

Şu andaki duruma göre hemen hemen kesin olduğunu söyledim.

"Öyleyse" dedi ani bir kararla, "söyleyeceğim. Bayan Thoureau'nun evindeydim!"

Çok şaşırmıştım. "Bayan Thoureau'nun, yani ölen adamın dulunun evinde mi?" dedim. Bütün mahkeme salonu hayretler içindeydi.

"O hanımı çağırırsanız eminim bu konuda tanıklık edecektir."

Derhal Bayan Thoureau'yu getirmesi için biri gönderildi. Bu arada müvekkilim mahkemenin sorularını cevaplayarak Bayan T.'nin evinde bazı eşyaların tamiri ve cilası için çalıştığını, hanımefendinin kendisinin ne kadar fakir olduğunu öğrendiğini ve en acil ihtiyaçları için ona öğüt ve para verdiğini, o gece de hanımın evine kazandığı parayı almak için gidip sonra da dosdoğru pansiyona döndüğünü söyledi.

Bayan T, içeri alındı. Tutuklunun hikâyesini bütün ayrıntılarıyla doğruladı.

Savcı, "Bir sorum daha var, Bayan T." dedi. "Tutuklunun önünde, herhangi bir şekilde, müteveffa eşinizin imkânları ve yaşam biçimi hakkında herhangi bir atıfta bulundunuz mu?"

"Asla, efendim."

"Tutuklunun, Albay T.'yi tanıyıp tanımadığım, nerede kaldığı ve alışkanlıkları hakkında malumatı olup olmadığını biliyor musunuz?"

"Albay T.'yi tanımadığını biliyorum, hatta onu gördüğünü bile sanmıyorum."

Bir dakika kadar bir sessizlik oldu. Tutuklu umut doluydu. Birkaç dakikadır, önce Bayan T.'nin, sonra da tutuklunun yüzünü incelemekte olan savcı birden hanıma döndü ve sordu: "Tutuklu George Gordon ile akrabalığınız nedir, Madam?"

Tanığın yüzü bir an kıpkırmızı oldu, sonra kül gibi soldu. Konuşmaya çalıştı ama dudakları kıpırdadığı halde sesi çıkmadı. Masaya tutunmaya çalıştı, sonra yere, cansız düştü. Bayılan kadını açık havaya çıkardılar. Bir hekim çağırıldı. Kadına felç geldiğini bildirdi ve derhal evine götürülmesini emretti. Artık mahkemede bulunması mümkün değildi.

Hastasının ardından aceleyle giden hekim, "Zavallı kadın bu geceyi çıkarır mı belli değil" dedi.

Tutuklu sonunda kendini tutamayıp kederle ellerini ovuşturarak bağırdı: "Anne! Zavallı anneciğim! Ölümüne sebep oldum!"

Annesi mi? İşler yine karışmıştı.

Celse tatil edildi, tutuklu hücresine gönderildi. Davayla ilgilenen bizler her zamankinden daha çok merak içindeydik. Albay T.'nin dulu bir cinayete mi karışmıştı? Dürüst bir kadından başka biri olamayacak kadar dürüst görünüyordu. Ayrıca, müteveffanın mirasında herhangi bir hak iddiasında da bulunmamıştı. Yine de...

Ertesi sabah kalktığımda duyduğum ilk haber müvekkilimin kaçtığıydı. Gece kendisini hücreye kilitleyen yardımcı gardiyanın hakkından gelip elbiselerini almıştı. Kaçtığı birkaç saat sonra anlaşılmıştı. Burada belirtmeliyim ki zavallı genç, Curaçoa'ya yelken açan bir gemiye saklandı ve izini başarıyla kaybettirdi. O gece kapımın altından bana bir not bırakmıştı. Notta en kısa zamanda bu esrarengiz olaydaki payını anlatacağını bildiriyor, cinayet gibi görünen hadiseyle uzaktan yakından

ilgisi olmadığına, Albay T.'yi o adla ya da başka bir ad altında asla tanımadığına, onunla biri o yağmurlu akşamüstü olmak üzere sadece iki kere tesadüfen karşılaştığına yemin ediyordu. Demek ki sesini oradan hatırlıyordum.

İki gün sonra kayıp Yüzbaşı Snyder'ın ortaya çıkışıyla, tahmin edeceğiniz gibi yine şaşırdık. Nihayet, durumu bilen birkaç kişiyi bu kadar heyecanlandıran esrarın açıklamasını ondan alabildik. Yüzbaşının anlattıklarını mümkün olduğunca kısa özetleyeceğim.

Bayan Thoureau, Louisiana'lı bir plantasyon sahibinin kızıydı. Kuzeydeki bir yatılı okulda öğrenim görmüştü. Romantik ruhlu olduğu için on yedi yaşındayken, yuvası bildiği okulda retorik hocalığı yapan birine âşık olmuştu. Bu adam gösterişli, epeyce düzgün görünümlü biriydi ama prensip diye bir kavrama sahip değildi. Saf kızcağızın kendisine tutulduğunu anlayınca sevgisine karşılık verme taklidi yapmıştı. Bu aşkın sonucunda, kız okulu bitirip evine dönmeden bir ay önce bir çocuk doğurmuştu. Utancını yalnızca üç kişi biliyordu: Onu iğfal eden ama suçunun meyvesi ortaya çıkınca kaçan adam ve okulun sahibi ve yöneticisi iki bekâr hanım. Emily'nin başına gelenler işitilirse okullarına gölge düşeceğinden korkan bu hanımlar kızın utancını saklamasına yardım etmişler, bir erkek çocuk doğurduğunda da bebeğe uzak bir çiftlikte bir yuva temin etmişlerdi. Çocuğun bakımı için para geldikçe çiftlikte çocuğun kimliği hakkında soru sorulmayacaktı. Zavallı anne bebeğine ne olduğunu çok sormuştu. Ancak herhangi bir şekilde çocuğu bulmaya kalkışmayacağına dair söz verdiğinde de okulun iki müdiresi utancının sırrını kimseye söylememeye razı olmuşlardı.

Kızcağız iyileşince Güney'deki evine döndü. Burada sessiz bir pişmanlıkla geçen beş yıldan ve hayattaki gerçek görevlerini örnek bir şekilde yerine getirdikten sonra Albay Thoureau ile tanıştı. Sevgileri karşılıklıydı. Albay kızda sessiz, ciddi ama iyi yürekli birini, davranışlarının vicdani dürüstlüğünde de ruhunun idealini bulmuştu. Emily de bu açık sözlü, asil beyefendide genç kalbini öylesine korkunç bir yanlışa sürükleyen iğreti dürüstlüğün hakikisini bulmuştu. Albay aşkını itiraf edip karşılık isteyince kızın ıstırabını bir düşünün, Gözleri bir an parlamış, ertesi an ise günahı ve utancı gözünün önüne gelmişti ve ağlayıp hıçkırarak cevap vermeden âşığının yanından kaçmıştı.

Ona her şeyi söylese miydi? Ama albay, Emily'nin masumiyetini ve saflığını sevmişti. Mutluluğu elinden alıp götüren o korkunç sırrını saklayıp herhangi biriyle evlenmeye cesaret edebilecek miydi? Sırrını söylemeye kalkışsa onu kimbilir ne acı mücadeleler, ne beyhude kararlar, ne gözyaşları ve dualar bekliyordu. Emily'nin, âşığının ısrarlı yalvarmalarına boyun eğdiğ:'*ıi söylemekle yetinelim. Ama o tek hatasını dürüstçe itiraf etmedi. Etse mutlu olabilecek, en azından muhakkak ki dürüst olacaktı.

Mutlu bir evlilik oldu. Emily'ye şimdi Bayan Albay T,hatasının meyvesinin kaybolduğu söylenmişti, belki de ölmüştü. Onu iğfal eden adam başıboş gezen bir sefihti, uzak bir yerlerde yaşıyordu. Güvende miydi Emily? Öyle olduğunu düşündü ve birkaç yıl gerçekten mutlu bir hayat yaşamaya cesaret etti. Babası öldü. Annesi öleli çok olmuştu. Kardeşi yoktu. Kocası her şeyiydi, Emily de kendini onun mutluluğuna adadı.

Albayın bir uçurumun kenarında durduğunu kim bilebilirdi ki! Emily'yi iğfal eden adam günahın geniş yokuşunda sürekli aşağı kayıyordu, ihtiyaçları her türlü tehlikeye rağmen yerine getirilmeliydi. Eski kurbanına mektup yazdı, serinkanlılıkla ihtiyaçlarını belirtti ve bunların giderilmesini arzu ettiğini bildirdi. Zavallı kadm bu şeytana teslim olmak zorunda kalıp kendi imkânlarıyla onun taleplerini karşılamaya çalıştı. Adamın onun huzurunu bozmayacağını umuyordu.

Beyhude umut! Böyle bir ganimet fırsatından vazgeçilemezdi. Emily sırrı ya açığa çıkarsa diye adamın isteklerine tekrar tekrar boyun eğdi. Sonunda, bu şeytan adamın gitgide daha küstahlaşması karşısında umutsuzluğa kapılarak onunla bir daha görüşmeyeceğini bildirdi. İşte o zaman, bir gün, kocasına içinde eski mektuplar ve hatıralar olan bir paket geldi, göndericinin iddialarını doğruluyordu bu mektuplar.

O sırada mutsuz çift şehrimizde ikamet etmekteydi. Bayan T., o sefih adamın pençelerinden kaçabilmek için beyhude bir umutla kocasını buraya taşınmaya ikna etmişti. Karısını bütün kalbiyle seven albay, gelecekte susmasını sağlamak için sabık profesörle anlaştı, sonra karısının geçimi için imkânlarının bir kısmını ayırdı, böylece ayrıldılar. İkisi de mutsuzdu.

Hâlâ sevdiği kadını sefalete düşmekten korumak isteyen albay, sonunda çareyi hayat sigortası yaptırmakta bulmuştu. Yaşadığı müddetçe karısının rahat etmesini sağlayacak, öldükten sonra da ona herhangi bir ihtiyaç hissettirmeyecek miktarı sağlamış olacaktı Sigortayı iyi niyetle yaptırmıştı. Ama bir ay sonra, huzurunu bozan hayvandan bir tehdit mektubu daha alıp

yine mutsuz oldu. Rezil herife burada adını zikretmeyeceğiz bir mektup yazıp hatırı sayılır miktarda bir para karşılığı Amerika'yı terk edip bir daha dönmeyeceğine dair yazılı söz aldı. Ama albayın bunca acısının üstüne, bir de o zalim herif aldığı parayı kumar masasında kaybetti ve biraz daha para verilmezse ülkeden ayrılmayacağını bildirdi.

Bu arada, Emily'nin oğlu büyümüş, güçlü kuvvetli bir genç olmuştu. Bir Batı nehrindeki buharlı gemi imalatçısına çırak verildi. Üvey annesi ölmüş, ölüm döşeğinde çocuğa doğumunun sırrını ifşa etmiş, annesinin nerede oturduğunu söylemişti. Genç adam, kendisini doğuran kadını görmek arzusuyla tutuşarak üç beş kuruşunu bir araya getirdi ve derhal C'ye doğru yola çıktı.

Bayan T.'yi ziyaret edip zavallı kadına hikâyesini anlattı ve hiç beklemediği kadar büyük bir sevgi ve sevinçle karşılandı. İkisi de aralarındaki gizli bağın sırrını korumaya karar verdiler. Zavallı anne, hayatının bizim şu anda şöyle bir göz attığımız ayrıntılarını asla, kendi oğluna bile açıklamadı. Genç adam annesinin bir dul olduğunu zannediyordu, kocasının aynı şehirde yaşadığından hiç kuşkulanmamıştı.

Genç adam şehre ilk geldiğinde (aslında New Orleans'dan, mahkemede söylediği gibi karayoluyla değil gemiyle gelmişti) hırsızların arasına düşmüş, soyulmuştu. Eski tayfa arkadaşları onu neredeyse öldürüyorlardı. Tam o sırada Albay T. yetişmiş, tayfaları dağıtmış ve zavallı çocuğu evine götürüp yaralarını sarmıştı. Kaderlerinin trajik bir şekilde bağlı olduğunu hiç düşünmemişti.

Yüzbaşı Snyder, "Birkaç gün sonra" diye devam etti ama bu arada belirtmeliyim ki bu garip hikâyenin bütün parçalarını bir araya getirmiş, zeki ve cesur bir adam olduğunu ispat etmişti, "şu bahsettiğimiz profesör, Jeremiah Randall, Albay Thoureau'dan bir talepte daha bulunmuştu. Çaresizdi. Zavallı albay da öyle. Servetinin önemli bir kısmını bu habis adama kaptırmış, adam da paraları sefahat âlemlerinde harcamıştı. Albay bu adamın boşboğazlık yapacağı korkusuyla yaşıyordu. Muhakkak ki birçok defa bu 'profesör'ün darağacında asılacağı hayaliyle avunmuştu. Bütün bunlar olurken de bu iyi beyefendi bütün kalbiyle kadersiz karısını sevmeye devam etti. Keşke akıllıca davranıp aşkına sahip çıksa, onu bağrına bassa, alıp bu müfteriden uzaklara kaçırsaydı! Ama öyle olmadı.

Şimdi anlatacaklarımı" diye devam etti Yüzbaşı Snyder, "o cehennem serserisinin resmen boğazına basıp öğrendim. Onu New Orleans'daki

Poydrasstreet'te yakaladım ve şimdi hapishanemizin en kalın duvarlı hücresinde kalıyor. Allah belasını versin! Celladın işine karışmak istemedim, yoksa nefesi kesilene kadar boğazını sıkacaktım!" Yüzbaşı elini gösterdi, bu elin boğazıma yapışmasını istemezdim doğrusu. "Şunu bilin ki, zavallı dostum o meşum Perşembe günü bir toplantı düzenlemişti, 'profesör' ile birlikte son bir anlaşmaya varacaklardı. Randevunun saati geç olduğu için 'profesör'e evin anahtarını ve bir yedek gece anahtarı gönderdi, saat on birde Randall sessizce geldiğinde albayı kendisini bekler buldu. Dediğine göre albay ona küfretmiş, ki buna inanıyorum, ve onu öldüreceğini söylemiş ama bu korkakça bir yalan. Konuşurlarken birbirlerine girmişler, Thoureau'yu yere yatırmış. Sonra (Randall) kan akacağını hissetmiş. Etrafta silah var mı diye bakmış, görememiş. Cebinde sağlam denk ipleri varmış. O cehennem zebanisi dedi ki bana..." Snyder dehşet içindeki kulaklarımıza tıslar gibi konuşuyordu. "Albayın ayaklarını, sonra kollarını bağlamış, ağzına tıkaç koymuş, sonra yatağa yatırıp boğazını adamcağızın kendi usturasıyla kesmiş! Sonra üç saat ay ışığında odayı düzeltmiş, sık sık odaya para almaya geldiği için eşyaların yerini iyi biliyormuş. Sonra da çıplak ayaklarıyla dışarı çıkmış. Ama gitmeden önce yatakta yatan kurbanına bir baktığı için ayaklan yerdeki kan gölüne bulanmış. İşte kapının dışındaki kanlı izler böyle olmuş, tam orada iz bıraktığını fark etmiş. Ama korkak herif kapıyı kapadığı için bir daha dönüp o ölümcül izleri silmeye cesaret edememiş."

"Demek ki zenci çamaşırcı kapıdan çıktığında sokağın karşısında onu ayakkaplarını giyerken görmüş, öyle mi?" diye sordum.

"Tam öyle" dedi Snvder. "Zavallı Bayan Thoureau'yu uzun zamandır tanır ve saygı duyarım. Albayın cenazesinden sonra beni çağırıp ağlayarak hem kendi hüzünlü hikâyesini, hem de kocasının ölümüne sebep olan kişi hakkındaki şüphelerini anlattı. Onu bulmamı istedi, ben de silahımı ona doğrultana ve korkak dudaklarından bir itiraf elde edene kadar bir saniye uyumadım. Hamdolsun ki bu eyalette canileri asıyorlar. Asmasaydılar bu hayvanı kendi ellerimle öldürecektim."

İşte hepimizi meraklandıran esrarın çözümü böyle oldu.

Profesör Jeremiah Randall asıldı. Sallandığını gördüm. Bir daha asla bir adam asılırken gidip görmeyeceğim, Çok korkunç.

Zavallı Bayan Thoureau birkaç hafta daha yaşadı ama bunca acıya dayanamayan bedeni sonunda felce yenik düştü. Öldüğünde Randall henüz

asılmamıştı. Kadersiz oğlunu bir daha hiç görmedim. Uç gün önce içinde yüz dolar ve birkaç kelime olan bir not aldım. Şöyle diyordu: "Bir zamanlar, hiç dostum yokken beni savundunuz. Teşekkürler." Bu not sayesinde yukarıda anlattığım hikâyeyi hatırladım. İsimler ve tarihler biraz değiştirilmiştir. Gerisine gelince, bölgemizde on yıldır avukatlık yapan herkes size bu şayanı dikkat Albay Thoureau cinayetini anlatacaktır.

SHARYN McCRUMB anlatıyor

Kabadayıları bilirim. Her mahallede bir tane vardır ve ben de evin utangaç tek çocuğu olarak Jackson Drive'daki kükreyen ayının doğal hedefi olmuştum. Dört yaşındaydım. Her gün Öğleden sonra annem beni dışarı, oynamaya yollardı ama ben bir saat sonra, kir pas içinde hıçkırarak dönerdim. Yine mahalle kabadayısının kurbanı olmuştum.

Nihayet bir gün, çaresiz kalan annem bana dedi ki, "Bir daha eve ağlayarak dönersen, seni o çocuktan daha beter döveceğim." Döverdi de. Annemle babam öyle çocuklarına kul köle olan tiplerden değillerdi. Taze yontulmuş değnek kullanırlardı. Benim adıma o çocuğun ailesiyle görüşmek annemin aklına bile gelmezdi. Çocukluk bir savaştı ve ben de tek başımaydım.

Ertesi gün korkudan donmuş halde evden çıktım. Önce o kabadayı beni pataklayacaktı, sonra da annem. Bütün kaçış deliklerinin tıkalı olduğunu hissediyordum. Köşeye kıstırılmış bir hayvan tehlikelidir.

Jackson Drive'ın kabadayısını tepede buldum, öteki büyük çocuklarla konuşuyordu. İlk kez beni tamamen görmezlikten geliyordu ama bu durumun fazla uzun sürmeyeceğini biliyordum. O beni görmeden, çimenin üstündeki bir demir boruyu elime geçirdim, becerebildiğim kadar yükseğe kaldırıp ensesine indirdim. Kabadayı, mezbaha topuzu vurulmuş kasaplık öküz gibi yere serildi, ben de eve gidip anneme "Her şey yolunda" dedim. "Onu öldürdüm."

Onu öldürmemiştim ama hastanenin acil serıbsine götürüldü. Bir daha yanıma yaklaşmadı.

"Sisli Dağda Kaza" adlı kısa hikâyemde kurbanlık koyun olduğum zamanın duygularını yeniden hatırlayarak babamın dönemindeki Doğu Tennessee'de yaşayan utangaç bir çocuğu anlattım. Benim gibi bu çocuk da caka satan bir kabadayıya karşı çıkar ama onun intikamı daha ince, daha ironiktir. Kabadayı, zalimliğiyle kendi kuyusunu kendi kazar.

Hikâyemin ve yalnız geçen çocukluğumun yansımalarını, Saki takma adıyla kısa hikâyeler yayımlayan İngiliz yazar H. H. Munro'nun hayatında buldum. Saki, çocukluğunda, asker babası Hindistan'da görevliyken hiç evlenmemiş teyzesiyle yaşamıştı. Onun başbelası teyzesiydi. İnsana çok şey hatırlatan harikulade hikâyesi "Sredni Vaştar"da Saki, tek arkadaşını,

sevdiği hayvanı elinden alan, nefret ettiği vâsisinden korkunç bir intikam alır.

"Sisli Dağda Kaza" gerçek bir olaydan yola çıkar, sondaki intikam sahnesini ben icat ettim. Saki'nin hikâyesinde de öyle olduğunu sanıyorum: Çok sevilen bir hayvana zarar verilmesini yazar bir intikam zaferine dönüştürüyor. Yazar olmanın birçok harika yanı vardır, hapse girmeden öç almak da içlerinde en güzellerinden biridir.

SHARYN McCRUMB 'ın eu sevdiği kendi hikâyesi:

SİSLİ DAĞDAKİ KAZA

O gün öğleden sonra HaskelHerin kızları cenaze çelengi için para toplamaya geldi. Davy onlara kilerdeki kabartma tozu kutusundan bir beşlik, on tane de metelik verdi. Anası herhalde bir yirmi beşlik verirdi çünkü Davy'nin babası artık haftada iki gün demiryolu atölyesinde çalışıyordu ama kadın o sırada kazanın dedikodusunu yapmak üzere Kessler'lere gitmişti. Cemaatin bütün anaları, gözleri ağlamaktan kıpkırmızı, bu trajediyi konuşacaklardı çünkü vaizin dediği gibi giden kim olursa olsun ölüm acı verir. Ama eninde sonunda analardan her biri "ya benim oğlum olsaydı" diyecekti. Ama onlarınki ölmemişti sonuç olarak, ölen Junior Mullins'ti. On beş sent Junior Mullins'e yeter, diye düşündü Davy.

Sisli Dağ'ın çukur vadisinde yaşayan yirmi üç aileden toplanan para, Erwin'deki dükkândan alınacak uygun bir buket mağaza çiçeğine yeterdi. HaskelHerin kızlarından biri her ailenin adını Junior'un ailesine verilecek karta yazacaktı. Bay Mullins'in demiryolundaki müdür arkadaşları muhtemelen daha büyük, daha şık çelenkler gönderirler, hatta durum göz önüne alınırsa şirketin başkanından bile bir tane gelebilirdi ama komşular, böyle üzüntülü bir zamanda aileyi düşündüklerini ve dua ettiklerini göstermek için bir çelenk göndermek isteyeceklerdi.

Davy hâlâ bisikletinin yasını tutuyordu. Kimse bisiklete çiçek toplamayı düşünmemişti. İki dolar vermişti bisiklete. O iki doları tek başına acı çekerek kazanmıştı, ter içinde, çalılıkların dikenleri arasında, terk edilmiş tarlalarda böğürtlen toplayarak, sonra da kapı kapı dolaşıp galonu on sentten satarak. Bir galona o kadar çok böğürtlen sığar ki. İki dolar edecek kadar on sent toplamak Davy'nin yaz günlerinde iki değerli haftasına mal olmuştu. Tam iki hafta boyunca bütün gün çalışmış, herkes yüzmeye giderken ya da eski taşocağmda top oynarken, o galonluk kovayı

fundalıklarda sürüklemiş, yılanlara ve zehirli sarmaşığa basmamaya gayret etmişti. İki hafta boyunca şeker yememiş, gazoz içmemiş, cumartesi matinelerine gitmemişti.

En zoru Cumartesi öğleden sonralarıydı. Davy böğürtlen tarlasında yalnız başına kalırdı, öyle sıcaktı ki uzağa bakınca hava titreşirdi, dağlar bir açık hava hapishanesinin yeşil duvarları gibi etrafını kuşatırdı. Dağın öte yanında bir yerlerde arkadaşları eğleniyordu. Saatlerce eğilip çalılarda böğürtlen toplarken sızlayan sırtını ve dikenlerin paraladığı parmaklarını unutmak için sinemada ne oynadığını hayal etmeye çalışırdı. Buck Jones gibi kovboyları ya da Tom Miks ve atı Napolyon'u çok severdi ama hangi film oynarsa oynasın her Cumartesi cebinde parası varsa sinemaya giderdi. On bir yaşmdaysan ve ev sana hendeğin suyu kadar berbat görünüyorsa perdede göreceğin her şey gerçek hayattan daha iyidir. Eğer sinemayı kaçıracaksan, bir şeyi çok ama çok istiyorsun demektir. Şu sırada sinemada Tehlikeli Tepeler oynuyordu: Buck Jones genç kadının altın madenini haydutlardan kurtarır. Sessiz sinemaydı oynayanlar, konuşmalar ekrana yansıtılan kartlara yazılırdı. Davy'ye göre bölgedeki çocuklar okumayı okulda değil sinemada öğrenirdi. Cumartesi matinelerinde ekrana yansıyan yazıları yüksek sesle okuyan veletler yüzünden salon Johnsonlar'ın oğul vermiş arı kovanları gibi uğuldardı.

Davy, Phantom dizisinin çoğunu kaçırmıştı. Hikâyenin bazı kısımlarını unutan ve sevdiği kısımları durmadan tekrarlayan Johnny Suttle'ın anlattığı özetle yetinmek zorundaydı. Ama Davy'nin umrunda değildi. Nasılsa başka filmler gelecekti, Phantom'u kaçırmışsa da ödülü kendi bisikletine sahip olmaktı. Becermişti işte.

Alnının teriyle kazandığı iki dolarla bir bisikletin iskeletini satın alabilmişti. Lastikleri, freni, pedalları yoktu bisikletin. İhtiyar Bayan Turner'ın bahçesinden aldığı azıcık yardımla tekerlek lastiklerini kendi yapmıştı. Kadın dört metrelik kırmızı bahçe hortumunu hiç arayıp sormamıştı. Davy'nin hortumdan yaptığı lastikler ev yapımı bisiklete tıpı tıpına uyacak genişlikte ve sağlamlıktaydı. Ama anasının çamaşır astığı galvanize teli kesip de tekerlek jantlarına tutturmak için bahçe hortumunun içinden geçirince babayı bulmuştu. Teli aldığı için yediği köteğe değmişti ama. Artık bisiklete binebiliyordu.

Davy'nin iki dolarlık bisikletinin pedalları çöpe atılmış ray parçalarıydı, tekerlekli koltuktan çıkardığı frenler çalışmıyordu ama önemi yoktu.

Bisiklete biniyordu. Babası eve gelirken demiryolu atölyesinden hemen hemen boşalmış bir mavi boya kutusu getirmiş, Davy de bisikletini öyle güzel boyamıştı ki uzaktan bakınca dükkândan alınmış gibi duruyordu,

Taşocağmda bir aşağı, bir yukarı pedal bastı, döndü, çukurlara girdi, bisikletini sıçratarak engel diye dikine koyduğu yulaf kutusunun üstünden aşırttı. Bisikleti durdurmak istediği zaman ön tekere ayağını basıyordu. Bisiklete tek başına bindiğinde sorun yoktu ama Well'in otlağındaki bisiklet polosu oyununa katılmak istiyorsa daha güvenilir bir fren bulmalıydı.

Bisiklet polosu eski bir keçe top ve çocuklardan birinin çöp tenekesini karıştırırken bulduğu kroket çomaklarıyla oynanırdı. Takımlara ayrılır, keçe topa vurularak otlakta bir aşağı bir yukarı yarış edilirdi. Ama takım arkadaşlarına çarpmamak için frenlere ihtiyaç vardı çünkü karşı takım topu kapıp öte yana doğru vurduğunda hızla yön değiştirmek zorundaydım Birkaç saat orasını burasını kurcaladıktan sonra koltuk frenlerini Coca Cola şişesi kapağından yapılma bir fren bileziğiyle onardı. İki üç saat zorlu bir bisiklet polosu maçından sonra şişe kapağı aşınır, yine frensiz kalırdı. Ama o zamana kadar polo maçı biter, Davy de eve gidip ertesi maç için frenleri yine onarırdı.

Derme çatma bisikletinin üstünde pek güzel gidiyordu Davy. Junior Mullins, oyun oynamak için Charlie Bestor'un motosikletinin arkasında arzı endam edene kadar. Davy, Junior ve Clıarlie'nin aynı hamurdan yoğrulduğunu düşünürdü: Küstah büyük kabadayı, küstah küçük kabadayı. Charlie lisenin son smıfmdaydı, her yaz Georgia'daki Fort Oglethorpe ROTC kampına giderdi. Son defasında kamptan motosikletle dönmüştü, şimdi de asfalt yollarda büyük bir gürültüyle aşağı yukarı geziniyor, dalkavuklarını motosikletle gezdirmeye söz veriyor, çevredeki bütün çocuklara tepeden bakıyordu.

Junior Mullins bütün oğlan çocuklarının nefret ettiği ama kimsenin karşı çıkmaya cesaret edemediği türden iri yarı, gürültücü bir çocuktu. Babası demiryolunda müdürdü, işi sağlamdı, dolayısıyla Junior'un başkasının eskisi olmayan giysileri vardı, herkes mısır ekmeği ile soğuk patates yerken onun sefertasmda salamlı sandviç, elma ya da portakal olurdu. Junior Mullins'in bisikleti mağazadan alınmıştı, parlak kırmızı, yepyeniydi, babası doğum gününde Johnson City'den getirmişti. Babası bütün öbür çocukların babalarının müdürü olduğu için, Mullins ailesi tuğladan bir evde oturduğu için ve Noel'de hediye olarak topu topu bir portakal, bir parça şeker ve yeni

bir çift ayakkabı yerine oyuncak kamyon ve model uçak aldığı için, Junior Mullins herkesten üstün olduğunu sanırdı. Üstünlüğünü, on yaşındaki bir müstebitin bütün acımasız zalimliğiyle kuruyordu. Kullandığı silahlar, hor görme, alay, sataşma, son çare olarak da yumruklarıydı. Davy yoluna çıkmamaya gayret eder, çoğu zaman da başarırdı ama kimse Junior Mullins'in dikkatinden uzun süre kaçamazdı.

Davy'nin de sırası gelmişti. Well'in otlağında, tam da polo maçına başlarken Junior Mullins çıkageldi. Charlie Bestor motosikletini gruptan birkaç metre ötede durdurdu ve Junior indi, kırmızı yüzü her zamanki gibi bir sırıtışla kaplıydı. Üstünde tek bir yama olmayan mavi bir tulum ve deri bir ceket giymişti. "Bebeler, hâlâ bisiklete mi biniyorsunuz?" dedi. "Bizimkisi gerçek tekerlek." Başparmağıyla motosikleti gösterdi.

Charlie Bestor motosikletini okşadı ve seslendi: "Yarışa var mısınız?"

Johnny Suttle ayakkabısının ucuyla toprağı eşeledi. "Tam da polo oynamaya hazırlanıyorduk" diye mırıldandı.

Junior Mullins düdük gibi bir ses çıkardı. "Duydun mu Charlie? Polo oynamaya hazırlanıyorlarmış! Ödlekler, siz polo oynamaktan ne anlarsınız" diyerek sallana sallana bir araya toplaşmış bisikletçilerin yanına geldi. "Eh, ben size öğretirim."

"Bisikletin yoksa oynayamazsın" dedi Dewey Givens. Bu laf ağzından çıkar çıkmaz pişman oldu çünkü Junior'un suratı nispet yaparmış gibi parlamıştı. Şöyle bir geriye çekilip kurbanlarının yüzünü inceledi. Mühim arkadaşına poz kesiyordu şimdi, demek ki her zamankinden daha gaddar olacaktı. Düşünüyormuş gibi yaparken diğer çocuklar sessizce kıvranıyorlardı.

"Dewey, sanırım haklısın" dedi sonunda. "Evet. Seninle aynı fikirdeyim. Bisikletim yoksa, polo oynayamam elbette. Galiba birini ödünç alacağım." Birbirine yapışmış kıvranan çocuklara baktı, her biri Junior Mullins'in suratına bakmaktansa gözlerini başka yerlere dikmişlerdi."

Davy heyecana artık dayanamayarak konuştu: "Eve gidip kendininkini al" dedi.

Buna Charlie Bestor bile güldü. Herkes Junior Mullins'in, yepyeni bisikletinin polo gibi herkesin kaçınılmaz olarak bisikletini birbirine çarptığı sert bir oyunda çizilmesi tehlikesini göze almayacağını biliyordu. Bütün diğer çocukların ezik bozuk ikinci el ya da ev yapımı bisikletleri

vardı. Mullins'inki mağazadan alınmıştı, öbürküler onun bisikletinin tırnağı bile olamazdı. Junior, Davy'ye sırıttı. "Olmaz. Sanırım birinizinkini ödünç alacağım" dedi. Davy'nin parlak mavi bisikletine baktı. "Seninki yeni, ha? Kendin mi yaptın?"

Davy gururlandı, başıyla evet dedi, Junior Mullins, bir yumruk mesafesinde olmasına ve Davy'ye gece balık sepetine girmiş yengeçmiş gibi bakmasına rağmen. Junior gösteri yaparcasına Davy'nin bisikletini inceledi, bahçe hortumundan lastiklerine, lekesiz boyasına, Coca Cola kapağından frenlerine baktı. Belki bisikletimle nasıl gurur duyduğumu görür de almaz, diye düşündü, merhamet değil de saygı duyduğu için yırtarım diye umutlandı.

Junior kelimeleri uzata uzata, "Güzel olmuş" dedi, bir yandan da ray artığı pedalları yokluyordu. Charlie Bestor'un seyredip etmediğini görmek için arkasına baktı. "Yani, ev yapımı bisiklet olduğuna bakılırsa. Sağlama benziyor. Bir deneyeyim de bak bakalım, iyi iş çıkarmış mısın."

Davy gidona sımsıkı yapıştı. "Fazla ağırsın, Junior" dedi, "kırarsın."

Junior'un suratı iyice kızardı, iri yarı bir oğlandı, şişmana yakındı, bu yüzden bedeni hakkındaki yorumlardan her ne kadar zararsız da olsa, hoşlanmazdı. Bisikleti Davy'nin elinden çekerek aldı. "Eh, bunu göze alacağız artık. Polo oynamam gerekiyor." Kroket çomağını yakaladı, iri gövdesini küçük çocuğun bisikletine yerleştirdi ve otlağın ortasına doğru sendeleyerek sürdü, "Haydi, gösteri başlasın!" diye öbür oğlanlara bağırdı.

Hepsi teker teker bisikletlerini oyun sahasına sürdüler. Bazıları geçerken Davy'ye özür diler gibi ya da acıyarak baktı. Ötekilerin Junior hakkında ne düşündükleri ya da kurban olarak seçildiği için üzülmeleri Davy'nin umurunda değildi. Bisikletini istiyordu ama kimse geri almasına yardım etmeyecekti. Tek başına Junior'a karşı gelmeye kalkarsa, sonunda eline geçen kanlı bir burun ve yırtık bir gömlek olacaktı, üstelik Junior bisikletini de parçalardı.

Yumruklarını sıkarak saha kenarında durdu, takımların otlakta bir aşağı bir yukarı pedal çevirmelerini, topu öteye beriye atmalarını seyretti. Topa vuran tahta çomakların ve oyuncuların bağırış çağrışmın arasında fazla ağırlık binmiş b'j'kİetinin gıcırdadığını duyuyordu sanki. Junior Mullins öç alır gibi oynuyor, topa vakm olsunlar olmasınlar öteki çocuklara bilhassa çarpıyordu. Gol atmak ya da oyunun gidişatını değiştirmekle ilgilenmiyor gibiydi. Junior için bir polo maçı bir şeye çarpmanın bahanesiydi. Davy her

çarpma sesinde sıçrıyor, Junior'un bisikletini ezdiğini, boyasının baştan aşağı çizildiğini düşünüyordu. Birkaç metre ötede Charlie Bestor motosikletini bir ağaca dayamış, üstün bir varlığın çar

pik gülümseyişiyle oyunu seyrediyordu. Bazen Junior'a cesaret verecek bir şeyler haykırıyor, daha cesur oynaması için onu kışkırtıyordu.

Bir saat sonra Junior oyundan bıktı. Davy'nin bisikletini otlağın öbür ucundaki otlara fırlattı ve Charlie Bestor'un motosikletine doğru gitti. "Haydi gidelim buradan" dedi. "Bebelerle oynamanın tadı yok."

Junior, sırıtan Charlie Bestor'un arkasına oturdu, Davy'ye seslendi: "Bisikletin çok güzel! Belki yine binerim."

Bu bir tehditten öteydi. Bir vaatti.

Davy motosiklet homurdanarak rayların üstünden geçip ilk virajda gözden kaybolana kadar bekledi, sonra hızla tarlanın öteki ucuna, bisikletinde ne hasar olduğuna bakmaya gitti. Öteki çocuklar geri durdular. Teker teker otlaktan ayrıldılar. Davy yalnız kaldı.

Çalı kaplı otlara eğildi, bisikletinin gidonunu tuttu. Birkaç kere çektikten sonra bisikletini çalılardan kurtarabildi. Toprağa yatırdı, parmaklarını bir zamanlar ön lastik olan parçalanmış bahçe hortumunda gezdirdi. Bisiklet çizik ve vuruk içindeydi, o kadar vurulunca ve Junior'un ağırlığı binince gidon tamamen çarpılmıştı. Boyasında uzun çizikler vardı, frenler şişe kapağıyla onarılmayacak kadar berbat durumdaydı. Davy harap eserini boş otlaktan sürüyerek, taşlı derede neredeyse taşıyarak, patikanın en düzgün kısımlarını seçerek eve götürdü. Yüzü dertliydi, çenesi bir buldogdan daha sıkı kenetlenmişti, gözlerinde sanki Sisli Dağ'dan başka bir yerlerdeymiş gibi uzak bir ifade vardı, Hiç ağlamadı.

Bir dahaki Cumartesi'ye kadar Davy'yi kimse görmedi. Kimse ne yaptığını sormak için uğramadı çünkü herkes ne yaptığını biliyordu ve diyecekleri bir şey yoktu. En iyisi onu rahat bırakmaktı. Atlatınca geri gelir, her şey eskisi gibi devam ederdi.

Davy arka bahçedeki tütsüleme kulübesinde karanlık olana kadar çalışıyordu. Birtakım parçalar buldu, zımparaladı, çekiçledi, boyadı, orasını burasını tamir etti, sonunda bisiklet neredeyse eskisi gibi oldu. Asla o kadar sağlam olmayacaktı, tabii. Gidonu dümdüz yapamamıştı, derin izler boyanın altından görünüyordu ama bisiklet onarılmıştı. Yine frenleri vardı. Binebiliyordu.

Anası bisikletine ne olduğunu sorunca Davy çok dik bir yokuştan aşağı inmeye kalkıştığını ve göze görünmeyen bir ağaç köküne çarptığını söyledi. Kadın ona uzun uzun baktı, sanki bir şeyler söyleyecekti, sonra omuzlarını silkip eve döndü. Junior Mullins'i evdekilere şikâyet etmenin anlamı yoktu, onun babası demiryolu atölyesinin müdürüydü. Hiç anlamı yoktu.

Cuma akşamı bisikletini denedi, evin önünde bir aşağı bir yukarı, ateş böcekleri bahçeyi aydınlatana ve anası içeri girmesini söyleyene kadar gidip geldi. Epeyce manevra yapabiliyordu. Birkaç küçük ayarlama yaptığında bisiklet hazır olacaktı.

Cumartesi sabahı erkenden, babası bir sürü yapılacak iş buyurmadan ya da anası mısır koçanlarını ayıklatmaya kalkmadan yola koyuldu. Lastik pabuçları hâlâ çiyden ıslaktı. Taşocağmı geçtikten sonra toprak patikaya saptığında bağrışmalar duydu. Arkadaşlarını her zamanki toplantı yerinde Well'in otlağında buldu. Ama bu kez oyun oynanmıyordu. Beş oğlan bisikletleriyle çember yapmış, şu uzun Cumartesi sabahında ne yapacaklarını konuşuyorlardı. Davy onlara baktı: Johnny Suttle, Dewey Givens, Jack Howell, Bob Miller ve Junior Mullins. Davy bisikletini çekerek otlağı geçti, sessizce Johnny ile Bob'un arasına girdi.

"Polo kız oyunudur!" diyordu Junior.

Bu sözleri kuşkulu bir sessizlik izledi. Küçük çocuklar birbirlerine baktılar. Sonunda Bob Miller, "Taşocağmdaki çukurlardan bisikletleri atlatalım mı?" diye sordu.

Junior, "Taşocağmdaki çukurlardan bisikletleri atlatalım mı?" diye sesini değiştirip Bob'u taklit etti.

Yine sessizlik.

"Ekspres oyunu oynayan var mı?" dedi Junior. "Yoksa çok mu ödleksiniz?"

Johnny Suttle ıslık çaldı. "Yani yük trenini bisikletle takip mi? Böyle bir şey yaptığımı duyarsa anam derimi yüzer."

Birkaç onay mırıltısı duyuldu.

"Nereden bilecek ki?" dedi Junior.

"Eve bisikletim parçalanmış halde dönünce" dedi Johnny.

Junior omuzlarını silkti. "Doğru oynarsan bisikleti parçalamazsım Zor tarafı vagonun merdivenini yakalayıp bisikleti bırakmak. Eğer rayların

yanında ot bürümüş bir yer bulursak, şarampole düştüğünde bisiklete fazla bir şey olmaz sanırım."

"Tehlikeli" dedi Davy yavaşça.

"Ben daha önce de yaptım" dedi Junior. "Harika gezi oluyor. Yük treni virajı almak için yavaşladığında yakalarsın, merdivene atlarsın, sonra da kendine yumuşak bir atlama yeri bulana kadar rayda gidersin. Yoksa daha önce hiç denemediniz mi, ödlekler?"

Junior hepsine tek tek baktı, biri korktuğunu itiraf etsin diye bekliyordu. Sisli Dağ'lı beş oğlan da ona baktılar, gözleri fal taşı gibi açılmıştı, güneşte yanmış tenlerinden bile belli olacak kadar kıpkırmızı kesilmişlerdi ama kimse itiraz etmedi, kimse gözünü kaçırmadı.

"O zaman karar verildi" dedi Junior. "Tam yerini biliyorum."

Beş çocuk toprak patikada onu izleyip tek sıra halinde tepeden yukarı bisikletlerini ağır ağır sürdüler, sonunda rayların yolla kesiştiği bir yere geldiler. Junior mağazadan alınmış kırmızı güzel bisikletine binmiş, önlerinde dimdik gidiyor, geçit törenindeki süvari subayı gibi kolunu kaldırarak işaret veriyordu.

Birliğine, "Sağdaki rayları takip edeceğiz!" diye bağırdı.

Bu emirle dönüp bisikletlerinden indiler, rayın kenarındaki mıcırdan bisikletlerini sürüyerek yürürlerken Junior da araziyi teftiş ediyordu. "Hızlanabileceğimiz uzun, düz bir yol bulmalıyız ama hemen virajdan sonra olmalı ki tren yavaşlasın, biz de yakalayabilelim."

Kimse cevap verme gereğini hissetmedi. O zaten yüksek sesle düşünüyordu.

Johnny Suttle en arkada Davy'nin hemen ardından geliyordu. "Dediği gibi bir şarampol aramıyor. Otluk yerlere bakmıyor. Bu yamaç hep taşlık."

"Umurunda değil" dedi Davy.

Nedenini ikisi de biliyordu.

Bu ciddi yürüyüş kolu, trenin helezon çizerek dağa tırmandığı dik yokuşta raylar boyunca ilerliyordu. Aşağıda tarlalar Temmuz güneşinde yemyeşil parlıyordu. Nolichucky Irmağı da vadi boyunca yanında giden raylar gibi pırıltılar saçmaktaydı. Burada mıcır dökülmüş tren yolu altmış santim genişliğindeydi, hemen yanında da killi topraklı ve taşlı dik hendek uzanıyordu.

Johnny Suttle, Davy'nin kolunu tuttu. "Dönebiliriz" dedi.

Davy başını hayır anlamında salladı. Ödleklik yapıp geri dönülemezdi artık. Kuralların bir parçasıydı bu. Eğer korktuğunu gösterirsen, gruptan çıkardın, Junior Mullins de seni tavşan gibi kovalayıp dururdu artık.

Yorulmuşlardı ama Junior'un uygun bulmadığı iki virajdan daha geçtiler, sonra dağa giden yolun ortalarına doğru, en keskin virajı döndüler ve raylar yine yokuşa vurmadan önce neredeyse yüz metrelik bir düz yol gördüler. Junior döndü, yolu göstererek başını salladı, "işte burası!"

İyi bir yerdi. Yoluri kenarında makinistten saklanmalarını sağlayacak yüksek defne çalıları vardı. Lokomotif saklandıkları yerden geçer geçmez vagonu kovalamaya başlarlardı. Yüz metrede hızlanıp vagon merdivenine yetişebilirlerdi.

Junior çeteye defnelerin arkasına saklanmalarını işaret etti. Gözlerini kısarak güneşe baktı, "şu sıralarda bir yük treni geçecek" dedi. O kadar teri emişti ki gömleği sırtına yapışıyor, tombul etlerini iyice gösteriyordu. Terli koluyla alnını sildi, rayları inceledi. "Burası iyi" dedi. "Bir şey daha var." Kırmızı bisikletini dikkatle defnenin gövdesine dayadı ve oğlanlara baktı. Sırıtıyordu.

Davy dışında herkes başka yere bakıyordu.

"Bisikletlerden birini ödünç almalıyım."

"Benimkini yeni tamir ettim" dedi Davy yavaşça. Yalvarmıyor ya da mızıldanmıyordu, yalnızca üstünde düşünülmesi gereken bir olguyu belirtiyordu.

"Ne iyi" dedi Junior. "Bisikletini işe yarar hale getirdiğine çok sevindim. Bozuk bir bisikleti ödünç almak istemezdim doğrusu." Bir eliyle yeni tamir görmüş bisikleti kavradı, diğeriyle Davy'yi kenara itti. "Sen seyret velet" dedi.

Davy omuzlarını silkti. Junior Mullins ile tartışmanın yararı yoktu. Ya onun istediği olur ya da oynanmazdı. Herkes bunu bilirdi. Haksız davranıyor diye yakınırsa Davy'ye sümüklü bebek yaftası yapıştırılırdı, o kadar.

Johnny Suttle raylara baktı, sonra da kendi ezik büzük bisikletine. "Junior, benimkini alsana" dedi.

"O eski püskü şeyi mi? Yok. Güzel, mavi bir bisiklet istiyorum. Zaten Davy'ninkine alıştım."

Davy, defnelerin gölgesine, Junior'un bisikletinin yanına oturdu. "Peki" dedi.

Junior yine sataşmak üzere bir adım attı ama uzaklardan gelen hafif bir sesle durdu. Derinden gelen ve vadide yankılanan vınlamayı dinlediler.

Tren düdüğü.

"Pekâlâ" dedi Junior ve Davy orada yokmuş gibi döndü. "Bisikletlere binin çocuklar. Ben önden gideceğim. Kömür vagonu geçene kadar bekleyin, sonra beşe kadar sayıp pedallara basın. Tamam mı? Yük vagonunun yanına gelince iki elinizle merdiveni yakalayın, kendinizi yukarı çekin. Sonra bisikleti her iki ayağınızla tekmeleyin. Tamam mı?"

Başlarını salladılar. Tren düdüğünü bir daha çalınca titrediler.

"Şimdi gelir" dedi Junior.

Rayların titreşimini, madeni tekerleklerin raylardaki takırtısını duyana kadar Davy'ye saniyeler hiç bitmeyecek gibi geldi. Sonunda kapkara buharlı lokomotif gök gürültüsü gibi ortaya çıktı. Defnelerin arkasına çömeldiler, makinistin yüzünü görecek kadar, geçen trenin rüzgârını hissedecek kadar yakındılar.

Junior gürültüyü bastırmak için olanca sesiyle "Şimdi!" diye bağırdı. Gizlendiği yerden fırladı, yarı yolda Davy'nin bisikletine atladı, trene yetişmek için deli gibi pedal çevirmeye başladı. Öbür çocuklar da bisikletlerine atladılar ve hızla Junior'un ardına düştüler, bir yandan da sinemadaki Buck Jones western'lerinde trene saldıran kızılderililer gibi çığlık atıyorlardı.

Davy arkalarından baktı.

Junior öndeydi, gümbürdeyen yük trenine yetişmek için öyle hızla gidiyordu ki gidona paralel hale gelmişti. Düzlüğün ellinci metresinde üçüncü yük vagonunun merdiveniyle aynı hizaya geldi.

Bundan sonra her şey sanki ağır çekimde olup bitti. Ev yapımı bisiklet birden durur gibi oldu, sonsuz ve donmuş bir an süresince öne arkaya sarsıldı. Soma, Junior bir çığlık bile atamadan, kimse gözünü bile kırpamadan bisiklet sola doğru devrildi. Bisiklet ve Junior trenin tekerleri

arasında kayboldular. Yük vagonlarının gök gürültüsü gibi takırtısına rağmen, Davy'ye her şey tam bir sessizlik içinde olup bitmiş gibi geldi.

Haskell'lerin en büyük kızı kapıda oyalandı. Bir tarafında büyük kara harflerle JUNİOR MULLİNS yazılı para kutusunu elledi. Cenaze töreni yarın yapılacaktı. Tabutun çivili olduğunu söylüyorlardı. "Kaza olduğu zaman oradaydın değil mi?" diye sordu.

Davy başıyla evet dedi.

Kız öyle bir eğilmişti ki Davy onun yüzündeki gözenekleri görebiliyor, nane kokan nefesini hissediyordu, "Nasıl oldu?" diye fısıldadı kız.

"Düştü işte."

"Sonrasında... Tanınmaz hale gelmiş diyorlar."

"Öyle." Bisiklet de tanınmaz haldeydi. Yük vagonunun altına takılıp ray boyunca elli metre sürüklenmiş bir metal yığınıydı, o kadar. Babası işçilerin trenin altından bisiklet parçalarını nasıl kestiklerini anlatmıştı. Mullins ailesini düşünerek, o yığını çöplüğe atmadan önce hortumla yıkamışlardı.

"Geri alamayacaksın bisikletini" dedi babası. "Hem arkadaşını hem de bisikletini kaybetmen kötü oldu. Güzel bir bisikletti. Çok uğraşmıştın, biliyorum."

Davy başını salladı. Çok uğraşmıştı. İki kere, yeni baştan yapmıştı, bisikletiyle gurur duyuyordu. Ekspres oyunundan bir gece önce son yaptığı, bisikletin zincirindeki bir halkayı eğelemek olmuştu. Üstüne fazla yük bindiğinde zincir kopacak, bisikletin dengesi bozulacaktı.

"Önemli değil, baba" dedi Davy. "Önemli değil."

SHARYNMcCRUMB 'ı en çok etkileyen hikâye:

SİREDNİ VAŞTAR Saki

Conradin on yaşındaydı ve doktorun mesleki görüşüne göre beş yıl daha ya yaşar, ya yaşamazdı. Doktor riyakâr, çıtkırıldım bir adamdı, kimse ona kulak aşmazdı ama hemen herkesin çekindiği Bayan De Ropp doktorun düşüncelerine önem verirdi. Bayan De Ropp, Conradin'in kuzini ve vâsisiydi, çocuğun gözünde dünyadaki "zorunlu" ve "tatsız" ve "gerçek" şeylerin beşte üçünü temsil ediyordu. Bu anılanların tersi olan beşte ikisini ise Conradin'in kendisi ve hayalleri oluşturmaktaydı. Conradin bugün yarın o usanç verici zorunluluklara hastalıklar, aşırı ihtimamın getirdiği kısıtlamalar ve hiç bitmeyen sıkıntı gibidayanamayacağını düşünüyordu.

Yalnızlığın kamçıladığı, gemi azıya alan hayalleri olmasa her şeyden çoktan vazgeçecekti.

Bayan De Ropp en dürüst davrandığı anlarda bile Conradin'i sevmediğini kendi kendine itiraf edememişti ama çocuğun isteklerine "kendi iyiliği için" karşı çıkmayı öyle özellikle sıkıcı bir görev saymadığının, az buçuk da olsa, farkındaydı. Conradin ondan iliklerine kadar nefret ediyor ama bunu gizlemeyi başarıyordu. Kendi kendine icat ettiği bir iki eğlenceli oyun, vâsisinin hoşuna gitmeyeceği için daha bir zevkli geliyordu. Hayal dünyasını kadına kapamıştı, murdar bir şeydi kadm, Conradin'in dünyasına girmemeliydi.

Aman şunu yapma, aman bunu yapma ya da aman ilaç saatini unutma demek dışında açılmayan onca pencerenin baktığı, kasvetli, insanı hiç neşelendirmeyen bahçede ilgisini çekecek bir şey bulamıyordu. Var olan birkaç ağaç Conradin meyvelerini koparmasın diye âdeta kıskançlıkla bir tarafa ayrılmıştı, sanki bu kıraç arazide çiçek açan ender türlerdi hepsi. Bir yılda toplanabilecek meyvenin topuna on şilin verecek pazarcı muhtemelen zor bulunurdu. Ama bahçenin kimsenin uğramadığı bir köşesinde, perişan çalılıkların ardına gizlenmiş, enikonu büyük, kullanılmayan bir aletedevat kulübesi vardı. Conradin için bu dört duvarın ardı bir sığmak, bir oyun odası ile bir katedralin çeşitli yönlerini birleştiren bir yerdi. Kısmen bölük pörçük tarih bilgilerinden, kısmen de kendi kafasından çıkardığı bir alay bildik hayaletle doldurmuştu içerisini ama kulübenin iki de etten kemikten sakini vardı. Çocuk, başka kimselere gösteremediği sevgisini bir köşedeki yoluk tüylü Houdan tavuğuna vermişti. Arkadaki kuytularda, iki bölüme ayrılmış, birinin önüne sık demir parmaklık geçirilmiş büyük bir kafes duruyordu. Burası iri bir gelinciğin mekânıydı, bir zamanlar dost bir kasap çırağı Conradin'in uzun süredir sakladığı üç beş gümüş para karşılığında hayvanı kafesiyle birlikte gizlice getirmiş, bugünkü yerine yerleştirmişti. Conradin bu ince uzun, sipsivri dişli hayvandan ölesiye korkuyordu ama hayatta sahip olduğu en değerli şey de oydu. Aletedevat kulübesindeki varlığı gizli, korkutucu bir sevinç veriyordu Conradin'e. "O Kadın"dan titizlikle gizlenmeliydi bu bilgi. Conradin içinden kuzinine böyle derdi. Bir gün, kimbilir nereden bulduysa buldu, hayvana harika bir ad uydurdu, o andan itibaren de hayvan Conradin için bir Tanrı ve bir din oldu. O Kadın, haftada bir kere yakındaki kiliseye gidip kendini dine veriyor, Conradin'i de beraber götürüyordu ama kilisedeki ayin Conradin'e Rimmon Tapmağı'ndaki ayin kadar yabancı geliyordu. Her Perşembe, aletedevat

kulübesinin loş, küf kokulu sessizliğinde Siredni Vaştar'ın, o yüce gelinciğin yaşadığı tahta kafesin önünde esrarlı, ayrıntılı bir ayin düzenlerdi. Kutsal kafese, mevsiminde kırmızı çiçekler, kışın da kızıl ağaççilekleri sunardı çünkü o, her şeyin vahşi, sabırsız yanına özel bir önem veren bir Tanrı'ydı, oysa O Kadm'ın dini, Conradin'in gözlemlediği kadarıyla, tamamen zıt şeylerle doluydu. Büyük şenliklerde kafesin önüne hindistancevizi serperdi. Hindistancevizi sunulması önemliydi çünkü Conradin onları çalmak zorundaydı. Bu şenlikler düzenli yapılamıyordu, genellikle geçmiş bir olayı kutlamak için düzenlenirdi. Bir keresinde, Bayan De Ropp tam üç gün şiddetli diş ağrısı çektiğinde, Conradin şenliği bu üç gün boyunca sürdürmüş, ağrıya Siredni Vaştar'ın neden olduğuna neredeyse kendini inandırmıştı. Eğer ağrı bir gün daha sürseydi, evde hindistancevizi kalmayacaktı.

Houdan tavuğu, Siredni Vaştar kültüne hiç dahil edilmemişti. Conradin uzun zaman önce tavuğun Anabaptist olduğuna hükmetmişti. Anabaptist'in ne olduğuna dair bir bilgisi varmış gibi yapmıyordu ama için için gösterişli, öyle saygın falan olmayan bir şey olduğunu umuyordu. Onun saygınlık örneği Bayan De Ropp'tu ve ondan nefret ediyordu.

Conradin'in aletedevat kulübesinde fazla zaman geçirmesi, bir süre sonra vâsisinin dikkatini çekmeye başladı. "Yaz kış demeden orada zamanını geçirmesi çocuğa yaramıyor" diye karar verdi hemen ve bir sabah kahvaltıda Houdan tavuğunun satıldığını, sahibinin gece gelip onu götürdüğünü bildirdi. Miyop gözleriyle Conradin'e bakıyor, öfke nöbeti geçirmesini, üzülmesini bekliyordu. Çocuğu dört başı mamur bir öğüt ve mantıklı laf yağmuruna tutmaya hazırdı. Ama Conradin hiç sesini çıkarmadı, söylenecek bir şey yoktu. Belki de çocuğun bembeyaz, donuk yüzündeki bir şey kadının bir an için vicdanını sızlatmıştı çünkü o gün akşamüstü, çay saatinde masaya kızarmış ekmek kondu. Oysa genellikle, "dokunur" diye çocuğa kızarmış ekmek vermezdi. Ayrıca, ekmek kızartmak "zahmetli" idi ki bu da orta sınıftan bir kadının gözünde ölümcül bir kusurdu.

Çocuğun elini sürmediğini görünce, incinmiş bir edayla, "Kızarmış ekmek seversin sanmıştım!" diye bağırdı.

"Bazen" dedi Conradin.

O akşam kulübede "kafes Tanrı'sı ayini"nde bir yenilik yapıldı. Alışılmış ilahilerden sonra Conradin bir dilekte bulundu: "Benim için bir şey yap,

Siredni Vaştar."

O şeyin ne olduğu belirtilmemişti. Madem ki Siredni Vaştar Tanrı'ydı, bilmesi gerekirdi. Conradin öteki boş köşeye bakıp hıçkırığını bastırdıktan sonra, nefret ettiği dünyaya geri döndü.

Artık her gece, yatak odasının rahatlatıcı karanlığında ve her akşam alet kulübesinin gölgelerinde, Conradin'in acı yakarışları yükseliyordu: "Benim için bir şey yap, Siredni Vaştar."

Bayan De Ropp çocuğun kulübeye gitmekten vazgeçmediğini görünce bir gün ortalığı teftiş etmeye karar verdi.

"Ne saklıyorsun o kapalı kafeste?" diye sordu. "Herhalde domuz yavrularıdır. Hepsini attırıp orayı temizleteceğim."

Conradin ağzım sımsıkı kapadı. Ama O Kadın odasını karış karış arayıp dikkatle sakladığı anahtarı buldu, keşfinin keyfini sürmek için derhal kulübeye gitti. Hava soğuktu, Conradin'e evden çıkmaması söylenmişti. Yemek odasının en uçtaki penceresinden çalılıkların dibindeki kulübenin kapısı zar zor görülebiliyordu. Conradin oraya yerleşti, Kadm'ın kulübeye girdiğini gördü, sonra onun kutsal kafesin kapısını açtığını ve miyop gözleriyle Conradin'in Tanrı'sının uzandığı, gözlerden ırak, sık samandan yatağa baktığını gözünün önüne getirdi. Belki kaba, sabırsız elleriyle samanları didiklerdi. Conradin duasını son kere, canla başla fısıldadı. Ama dua ederken bile dileğinin gerçekleşeceğine inanmıyordu. Kadm'ın çok geçmeden yüzünde o nefret ettiği gülümsemeyle, dudaklarını büzerek dışarı çıkacağını, bir iki saat sonra da bahçıvanın o muhteşem Tanrı'smı götüreceğini biliyordu. Artık kafesteki herhangi bir kahverengi gelinciğe dönüşecekti, bir Tanrı olmayacaktı. Kadının şimdi olduğu gibi bundan sonra da kazanacağını biliyordu. Onun bunaltıcı, hükmedici, üstün aklı yüzünden her gün daha da illetli hale gelecek, sonunda bir gün hiçbir şeyin önemi kalmayacak ve doktor haklı çıkacaktı. Yenilgisinin acısı, ıstırabıyla, tehdit altındaki Tanrı sı için söylediği ilahiyi daha yüksek sesle, daha cesurca söylemeye başladı:

Siredni Vaştar öne çıktı,

Düşünceleri kıpkızıldı, dişleri bembeyaz.

Düşmanları aman diledi, o ölümü getirdi.

Güzelim Siredni Vaştar.

Birden ilahi söylemeyi bırakıp pencereye yaklaştı. Kulübenin kapısı öylece aralık duruyordu, dakikalar geçip gitmekteydi. Bitmek bilmeyen dakikalardı ama yine de geçiyorlardı. Sığırcıkların çayır boyunca, üçü beşi bir arada, koşuşturup uçuşmalarını seyretti. Onları tekrar tekrar saydı, bir gözü hep kulübenin yaylı kapısmdaydı. Ekşi suratlı bir hizmetçi gelip çay için masayı hazırladı ama Conradin hâlâ durup bekliyor, seyrediyordu. Umut santim santim yüreğine sızıyor, yenilginin özlemli sabrından başka bir şey bilmeyen gözleri zaferle parlamaya başlıyordu. Alçak sesle, gizli bir coşkuyla, yenginin ve mahvoluşun şarkısını yeniden söyledi. Derken sabrının ödülünü aldı: Kapının aralığından uzun, yere yakın, sarıkahverengi bir hayvan çıktı, sönen gün ışığında gözlerini kırpıştırdı, çenesinin ve boynunun tüylerinde koyu, ıslak lekeler vardı. Conradin dizüstü çöktü. Koca gelincik bahçenin ucundaki küçük dereye gitti, bir an durup su içti, sonra küçük kalas köprüyü geçti ve çalılıkların arasında kayboldu. İşte Siredni Vaştar böyle geçip gitmişti.

"Çay hazır" dedi ekşi suratlı hizmetçi, "hanımefendi nerede?"

"Epey önce kulübeye gitmişti" dedi Conradin.

Hizmetçi hanımını çaya çağırmaya gittiğinde, Conradin büfenin çekmecesinden ekmek kızartma maşasını çıkarıp kendine bir dilini ekmek kızartmaya hazırlandı. Bir yandan ekmek kızartıp üstüne bol bol tereyağı sürerken ve tadını çıkara çıkara yerken, bir yandan da yemek odası kapısının ardında bir parlayıp bir sönen sesleri ve sessizlikleri dinledi. Hizmetçinin sersemce çığlık çığlığa haykırması, mutfak civarından cevap veren merak dolu bağırışlar, oraya buraya koşuşturan ayak sesleri, acele yardım çağırmaya gidenler, sonra, bir sükûnetin ardından, eve ağır bir yük taşıyanların korkulu hıçkırıkları ve ayaklarını sürümeleri.

Biri tiz bir sesle bağırdı, "Zavallı çocuğa kim söyleyecek? Ben ölsem yapamam!" Onlar ne yapacaklarını aralarında tartışırken, Conradin kendine bir dilim ekmek daha kızarttı.

JOYCE CAROL OATES anlatıyor

Aşık" New Jersey'de acımasız, nemli ve güneşli bir Paskalya Pazarı kâbusunda ortaya çıktı. 1 numaralı otoyolda arabamla (hikâvede 11 numaralı otoyol), Princeton Junction'dan (hikâyede Pelham Park) dönmüş, birkaç mil güneydeki evime gidiyordum. Garip bir ışık, her yönde akan trafiği bir tür sabit görüntü halinde "görmeme" yol açtı. Taşıtlardaki tek tek insanları "görüyordum", her birinin yoğun, belki takıntılı gizli gündemleri

vardı. Birden kavradım: İstesek birbirimizi mahvedebilirdik. Basitçe, şerit değiştiriversek, fren yapsak ya da sağa sola yalpalasak, ön tamponlarımızı birilerinin arka tamponlarına bindirsek... Böyle şeyler işte. Zihnimdeki görüntüler cehennemden çıkagelmişti sanki ama bütünüyle de doğaldı. Böyle şeyler neden hep olmuyor? Bizi içine alan, koruyan uygarlık öyle kırılgan ki. İşte bakın, otomobillerimize kurulmuş büyük bir hızla fırlayıp gidiyoruz, hemşerilerimizin özde aklıselim sahibi olduğunu kabul etmişiz.

"Aşık"ta aldatılan kadının intikamı ona son derece mantıklı geliyor, onun yerinde olsak belki bize de öyle gelirdi. İntikamda biraz da kaçınılmazlık, ilkel bir adalet duygusu vardır. Olağan cinsel düello bu hikâyede tersyüz edilir çünkü avcı olan kadm, av olan ise erkek, yani sabık âşığıdır. Kadın onu henüz ele geçirememiştir ama ele geçireceğini biliriz... Çok geçmeden... Kadının suç ortağı bir Saab'dır, isteklerine göre üretilmiş, tehlikeli olabilecek kadar hızla giderken keskin manevra yapabilmesi için ince ince ayarlanmış, cilalı, güçlü bir aşk makinesi.

Burada, gökdelenlerdeki bürolarıyla yeni şehir dünyalarımız, iş merkezlerimiz, otoyollarımız, yoncalarımız, "çıkış" şeritlerimiz arasında otomobil kullanmanın o garip, adlandırılamaz romansını ve hızın ürkütücü mahremiyetini de kutsamak istedim. Hikâyeyi ben yazdım ama sonunu bilmiyormuşum gibi, macera duygusuyla yüreğim pıt pıt atarak okuyorum onu. Aldatılmış kadının tarafını tutmaktan kendimi alamıvorum ve Mercedes'i yoldan çıkarmasını istiyorum...

Belki de istemiyorum. Her neyse zaten bu, yalnızca dehşet verici kctdm fantezilerinden biri.

"Kara Kedi", Edgar Allan Poe'nun "Gammaz Yürek" ve "Usher Ailesi'nin Düşüşü" gibi birkaç başyapıtından bindir. Bu rüyamsı, gerçeküstü anlatılar gibi "Kara Kedi" de insanda ilkel korku duyguları uyandırır: Kendi çılgın özümüzü yok etmenin bir yolu olarak sevdiklerimizi vok etmenin dehşeti ve "duvarlara hapsedihne"nin, "diri diri gömülme"nin dehşeti. Feci bir sona mahkûm anlatıcının dediği gibi, "bu korku elle tutulur bir kötülük karşısında duyulan korku değildi." Poe'da hiç değişmeyen, esas korku, insanın aklını kaybetmesidir çünkü aklıselim kısacık bir an için bile olsa ortadan kalkarsa, kötülük dışarı fırlar.

"Kara Kedi"de aslında iki kedi vardır. Ama simgesel anlamda tektir. Her nasılsa, esrarengiz bir biçimde, bu kedi aynı zamanda anlatıcının karışıdır, insanın kavramasına imkân olmayan, kontrol edilemez bir dişi madde.

Kendini gerçekçiliğin kurallarıyla kısıtlamayan Poe, tipik bir biçimde dosdoğru yürekten vurur. Kedisinin hayatını kurtarmak isteyen karısı araya girdiğinde, anlatıcının tepkisi şöyledir:

İşime karıştığı için iblisçe, hatta daha da korkunç bir öfkeye kapılarak kolumu [karımın] pençesinden kurtardım ve baltayı beynine indirdim. Tek bir inilti bile çıkarmadan oracığa yığılıp öldü.

Ne kolav! Poe'da cinayet daima insanı şaşırtacak kadar kolaydır, çizgi filmlerdeki kadar hızla adam öldürülür. ("Gammaz Yürek"teki mavi gözlü ihtiyar adam da öyle kolayca, bir yatağın altında ezilerek ölür.} Dostovevski, Raskolnikov'un suçu, yani vicdanının beklenmedik bir krize girmesi üzerinde uzun uzadıya durur, ovsa Poe vine hızla konuya girer, hem suçu hem de vicdanın cezalandırılmasını neredeyse aynı veciz hızla dramatize eder. Büyük bir gürültüyle çarpan yüreği katili ele vermezse, etrafına duvar örülmüş kedinin miyavlamaları ele verecektir. "Kara Kedi"nin sonu, kadını ve kediyi tek bir şeytani imge halinde birleştirir, görüntü bir kâbus gibi insanı avcunun içine alır. Polis kilerin duvarını yıktığında, bir de bakarız ki,

Çoğu kısmı çürümüş, üstü pıhtılaşmış kanla kaplı ceset herkesin gözü önünde dimdik duruyordu. Başında, kıpkırmızı uzamış ağzı ve ateşten tek gözüyle, bütün maharetiyle beni cinayete sürükleyen ve gammaz sesiyle beni celladın eline veren o iğrenç hayvan oturuyordu. Canavarı duvardaki mezara gömmüştüm.

Okur bilir ki anlatıcıyı cinayete "sürükleyen " anlatıcıdan başkası değildir, tek canavar anlatıcıdır. Poe'nun dehası, aklın dengesiz hallerini çok doğalmış gibi, hatta tıpkı bizim aklımızmış gibi anlatabilmesidir.

JOYCE CAROL OATES'in en sevdiği kendi hikâyesi:

AŞIK

Beni tanımayacaksın, yüzümü görmeyeceksin. Yüzümü gördüğünde... Artık çok geç olacak.

Nihayet buzlar erimeye, nihayet kanı da damarlarını dövmeye başlamıştı. Eriyip dereciklere karışan, yara gibi hevesli ve parıldayan toprak.

Eskiden âşığı olan adam otomobilini tanıyacağı için bir başkasını almıştı.

Senin bildiğin, beklediğin bir model değil, şimdiye kadar hiç sahip olmadığı, kullanmadığı, hatta hiç binmediği bir model. Zarif ama gösterişli

olmayan bir Saab Sedan. Yeni bir model değildi ama göze darphaneden yeni çıkmış, tertemiz, dokunulmamış gibi görünüyordu. Güneşin parlak ışığında, okyanusun içi gibi güzelim sıvımsı bir yeşili vardı. Bulutlu, kapalı kutu gibi havada ise daha yumuşak, belki daha güzel, koyu, çeliğimsi, bir silahın madeni gibi kurşuni parlıyordu. Şasisi öyle güçlüydü ki en korkunç çarpışmaya bile dayanabilirdi. Kullanırken güçlü transmisyonunun titreşimleri hassas tabanlarından yukarı, bileklerine, bacaklarına, karnına ve memelerine kadar, omurlarından geçip beynine kadar ulaşıyordu. Saab'ın satıcısı, bu araba içinize işleyecek, demişti. Onunla birlikte yaşayacaksınız. Otomobilin gizli, mırıldanan makinesinden gelen titreşimleri, herhangi bir yabancıyla paylaşamayacağı kadar mahrem ve korkutucu bir heyecanla hissetmekteydi.

Paskalyadan önceki hafta sonuydu.

Demek şimdi buzlar eriyor. Biriken sularla parlayan kilometrelerce yol, tıp tıp damlayan su. Tepesinde şişkin, bereli bulutlar. Her tarafı kaplayan, yıkanmamış et gibi bir koku. Otoyoldaki egzoz dumanının balığımsı kokusu, dile getirilemez mahrem nefesler gibi sayısız gaz. Dokunuşuna, şimdiye kadar kullandığı hiçbir arabada hissetmediği kadar hızla cevap veren bu arabada.

Kadın sabırlıydı, sistemliydi. Eski âşığının haftada ortalama beş kere Pelham Junction banliyösündeki bürosundan River Ridge banliyösündeki evine kadar kat ettiği yolu izliyordu. 11 numaralı otoyoldan üç mil. 196 numaralı ekspres yoldan beş buçuk mil. Yolu ezberliyor, iliğine kadar emiyordu. Yüzümü gördüğünde... Artık çok geç olacak. Gülümsedi, gülümsediği zaman güzelleşen bir kadındı. Bembeyaz, mükemmel dişlerin pırıltısı.

Kül gibi açık sarı saçları şimdi düz mat siyaha boyanmış. Yüzünün çevresinde serbestçe sallanıyor. Güneş gözlükleri, camları neredeyse kapkara, yüzünün yarısını bakışlardan gizliyor. Onunla birlikte ölmeye razı mıydı? İşte hayati, aklını kurcalayan soru buydu. Arabada avakkaplarını fırlatıp atar, çorapsız ayaklarının, Saab'ın döşemesine ve pedallarına basan hassas tabanlarının verdiği hissi severdi.

Bazen gaz pedalına bastığında, Saab'ın derhal, sanki aynı anda, en küçük dokunuşuna cevap verdiğini hissettiğinde kasıklarına elektrik aklını gibi, keskin, zevk veren bir hançer inerdi.

Tam turu kaç kere atmıştı, River Ridge'de otoyoldan kaç kere çıkmış, güneye giden I96'dan dönmüş, tehlikeli bir varışa hazırlanan otomobil yarışçısı gibi yarışın provasını kaç kere yapmış, erkeğin belki de son, ölümcül varışı olabileceğini kaç kere âdeta kendinden geçerek fark etmişti, bilmiyordu, hatırlamıyordu. Bazen gündüzleri ama daha çok geceleri, ağır ağır akan trafikte hiç zorlanmadan arabasını sürerdi. Saab yakalandıktan sonra serbest bırakılmış bir hayvan gibi zevklenir, daha hızlı, daha hızlı gitmenin hasretini duyardı. Hız göstergesinin yavaş yavaş yetmiş beşi geçip seksene tırmanmasını, sekseni aşmasını mıhlanmış gibi seyreder, yetmiş beş mil hız yapılabilen yolda trafik cezası yeme riskini göze alırdı. Bu kadar hızla giderken insan mutsuz olabilir mi?

İlk ciddi kaza mahallinden Saab'la geçtiğinde hazırlığın ikinci haftası, Cumartesi geceyarısma doğruydu. Güneye giden I96'da, havaalanı çıkışma yakın, dört şerit bire inmiş, trafik bir mil boyunca sıkışmıştı. Yaklaştığında iki cankurtaranın beton, cam ve meta! parçalarıyla kaplı yoldan uzaklaştığını gördü, siren sesleri insanın kulaklarını sağır ediyordu. Üstünde dumanlar tüten enkazın çevresinde birkaç polis arabası vardı, kırmızı ışıkları dönüp duruyordu, yola insanı kör eden kırmızı uyarı lambaları konmuştu. Ama cankurtaranlar gözden kaybolduğu anda acayip bir sessizlik çöktü. Ne olmuştu? Kim yaralanmıştı? Kim ölmüştü? Saab artık kendine gelmiş, sanki cenaze töreninde ağır ağır giden sonsuz matemliler ırmağının bir parçası olmuştu. Yabancılar sessizce başka yabancıların enkazına bakıyordu. Yalnızca ölüm, şiddet dolu ve beklenmedik ve muhteşem ölüm böyle bir sessizliğe, itidale vol açar, Tanrı'ya inanmazdı kadın, insanoğlunun kaderine müdahale eden doğaüstü varlıklara da. Yine de, elinde olmadan dudakları bir duayla kıpırdadı: Tanrı'ın, merhamet et!

Saab'ın camını indirmişti. İndirdiğini hatırlamıyordu ama eğilmiş, enkaza bakıyor, kokluvordu. benzin, vağ ve dumanın keskin ama canlandırıcı kokusu hassas burun deliklerini delmişti. Korkmuş, büyülenmişti, birbirine geçmiş işaret lambaları ve dönen kırmızı araba lambalarıvla kızıla bulanmış üç araç görüyordu. İki araba, biri yabancı model, muhtemelen bir Volvo. Diğeri daha büyük bir Amerikan arabası. İkisi de ezilmiş, ızgaraları, ön camları, kapıları içeri göçmüş. Sanki dev bir çocuk ikisini çok yüksekten aşağı, korkunç bir nefret, istihza ve tam bir zalimlikle fırlatmıştı. Üçüncü araç, bir havaalanı limuzini, o kadar zarar görmemişti, gösterişli krom ızgarası göçmüş, rengi gitmişti, ön camı örümcek ağı gibi çatlamış, kapıları hoyratça, sanki hayretle, açılıvermişti. Kaza kurbanlarının götürülmüş

olmasına üzüldü. Cam ve metal parçalarını süpüren, birbirlerine çok önemli şeyler söylermiş gibi seslenen, kaza mahallini temizlemekte ve ekspres yolu açmakta pek de acele etmeyen üniformalı görevlilerden başka kimse kalmamıştı. Saab saatte beş mil hızla, önündekinden bir araç mesafesi uzaklıkta, sanki kaza mahallini terk etmeye gönlü elvermiyormuş gibi ilerliyor, bir polis memuru eliyle acele etmesini işaret ediyor, arkasındaki sabırsız şoför klakson çalıyordu.

Parlak sivah ve uzun limuzin eski âşığının havaalanına gidip dönerken sık sık kullandığı türdendi. Ortalama ayda üç kere. Birkaç defa, ilişkilerinin ilk günlerinde onunla birlikte gitmişti, ikisi arkada, yumuşak koltuklarda van yana, gözlerden ırak, kara camların siperinde, fısıldaşarak, gülerek, nefesleri alkolle tatlanmış, elleri birbirlerinin bedeninde dolaşarak, oturmuşlardı. Birbirlerine nasıl sabırsızca, oburca dokunurlardı. O zaman olsaydı. Keşke ikimiz. O zaman. Ağlayabilirdi, fırsat kaçmıştı.

Ertesi gün geç vakitlere kadar uyudu, öğle üzeri sersem bir halde uyandı. Işıl ışıl, serin, taptaze bir hava, güneş gökte bir fener gibi parlıyor. Paskalya Pazarı.

Eskiden âşığı olan adam, sevdiği adam, 11 numaralı otoyol yakınındaki bir iş merkezinde büroları olan bir yatırım firmasının yöneticisiydi. Nefis düzenlenmiş, minyatür bir şehre benzeyen bu yeni büro binaları kompleksi, amber Noel ağacı süsleri gibi pırıldardı. Beş yıl önce yoktu bu binalar. Kuzey New Jersey'de, 11 numaralı otoyola bakan, buldozerlerle düzeltilmiş, orası burası oyulmuş, bahçe mimarlarınca planlanmış bu arazide birkaç ayda bir, ayda yapılmış gibi parıldayan, düzenli park edilmiş otomobiller dolu otoparkların çevrelediği şehirler yükselirdi.

Eski âşığını yukarıdaki, parıltılı cam ve alüminyum binanın sekizinci katındaki bürosunda ziyaret etmişti. İş merkezinin labirentinde, yoncaların, göletin ve Niobe söğütlerinin arasından geçerek yolunu ezberlemişti. Herhangi bir güvenlik görevlisinin dikkatini çekmezdi. Çünkü güzelim pırıl pırıl Saab'ı, şık elbiseleri, yapılı saçları ve güneş gözlüğü, zeki, vakur yüzü ve duruşuyla Pelham Park'ın herhangi bir kadın sakininden, genç bir büro müdüründen, bir bilgisayar analizcisi ya da belki bir yöneticiden farksızdı. Elbette otoparkta kendi yeri vardır bu kadının. Nereye gideceğini bilir.

Eski âşığına ait park yeri büro binasına yakındı. Kendisi gibi o da yeni bir araba edinmiş olabilirdi, bu konuda dertlenmiyordu çünkü arabayı otoparktaki özel yerinden tanırdı, zaten plaka numarasını ezberlemişti.

Telefon numarasını da ezberlemişti. Ama adam onu def ettiğinden beri bir kere bile çevirmemişti numarayı. Adamın, telefon numarasını değiştirdiğini tahmin ettiğinden, gururu, bunu teyid ederek incinmesine asla izin vermezdi.

Yüzümü görmeyeceksin. Ama beni tanıyacaksın.

Adam, çalışma günlerinde bürosundan saat altı on beşten sonra ama yediden önce çıkar, canlı adımlarla gümüşi Mercedes'ine yürür ve kuzeykuzeybatı yolundan River Ridge'e doğru yola koyulurdu. (Şehir dışında olduğu günler hariç. Ama kadm bunu bir bakışta anlardı tabii.) Mercedes kadında mide bulantısı uyandırırdı, iyi bildiği bir arabaydı, birçok kez binmişti ona. Arabaya bakar bakmaz, o zamana kadar fark etmediği bir şeyi, eski âşığının onu def ettikten sonra hayatında bir şeyleri değiştirme gereğini hissetmediğini anladı. Hayatı, mesleki hayatı, River Ridge'deki hiç görmediği ve görmeyeceği evdeki aile hayatı değişmemişti. Adam için hiçbir şey değişmemişti, her şeyin ötesinde ruhunda da hiçbir şey değişmemişti, yalnızca paltosunu omuzlarından atar gibi fırlatıp attığı kadının varlığı. Modası geçmiş, artık beğenilmeyen bir palto.

Otoparkın etrafında döndü. Bölgelere ayrılmıştı otopark, her bölgenin etrafında yapay gibi yemyeşil, parlak ve sık ama aslında doğal çim şeritleri ve rengârenk bahar çiçekleri vardı. Uygun bir mesafede bekliyor. Geleceğini biliyor, gelmeli. Geldiğinde de Saab'la onu izliyor, kendini hassas ayarlı motorun içgüdülerine bırakıyor, kendi zekâlarıyla, iradeleriyle parlayan göstergelere. Beni tanıyacaksın. Anlayacaksın. İlk defasında 11 numaralı yolda, 196 çıkışma kadar izlemişti. Birkaç araç arkasmdaydı, tabii adam onu fark etmemişti. İkincisinde I96'da da izledi, bu yol daha ustalık istiyordu, yine aralarına birkaç araç girmesine izin vermişti. Ekspres yolda Saab geride kalmaktan sabırsızlanıp çabucak hızlanmıştı. Dıştaki hızlı şeride kaymış, Mercedes'i (aşağı yukarı hız sınırında, orta şeritte gidiyordu) geçmiş, biraz hız keserek adamın River Ridge'e sapacağı 33 numaralı çıkıştan yoluna devam etmişti. Yine onu fark etmemişti tabii, neden fark etsin ki? Hızla giden Saab'ın içinde onu görmüş olsa bile, yeni mat siyah saçları ve kocaman koyu gözlükleriyle tanıyamazdı.

Üçüncüsünde onu aniden başlayan, yumuşak bir Nisan yağmurunda izlemiş, yağmur hızlanıp doluya dönmüştü. Dolu taneleri yolda canlanmış güve topları gibi zıplıyor, Saab'ın sıvımsı koyu kaputuna ve tavanına çarpıyordu. Kahkaha atmak istemişti, bir genç kız gibi heyecanlı, yerinde

duramaz haldeydi, ekspres yolda ona yaklaşmış, orta şeritte hemen arkasına geçmiş, fark ettirmeden, rüya gibi beş buçuk mil boyunca, oyun oynar gibi, aynı hızda, tam altmış dokuz mil hızla onu izlemişti. River Ridge sapağından çıktığında Saab da peşinden gitmeye kalkmış,

rampada onu takip etmemesi için âdeta direksiyonu çekiştirmek zorunda kalmıştı. Asla anlamadın! Ama anlaman gerekiyor.

Bazen o gittikten sonra ekspres yolda devam ederdi. Öyle acayip, beklemedik bir biçimde mutlu olurdu ki. Saab'ın yumuşak, güvercin grisi koltuğunda, kalçalarında bir kemer, memelerinin ortasından yanlamasına geçen bir kemer, dayanabildiği kadar sıkı, onu sımsıkı kavrayan, güvenliğini sağlayan. Saab'ın direksiyonunda, ikinci ve üçüncü kaza mahallerinden geçerken, kaza dive bir şey olmadığını anlamıştı. Yalnızca kader. İnsanoğlunun kaza dediği yanlış yorumlanmış kaderdir.

Giysilerinin altında çıplaktı, artık günler daha ılıktı. Buzlar nihayet eridiği için toprak parlıyordu, her yerde ışıltılı yüzeyler, yağdan parlayan, ayna gibi su birikintileri. Öyle mutluyum ki! Bilemezsin. Eski âşığının onun kaybolduğunu ya da öldüğünü düşünüyor olabileceğini tahmin etti. Kadının "intihar eğilimli" olması onu kaygılandırıyordu, öyle söylemişti kelimeler nasıl da iğrenmeyle ağzından çıkmıştı, sanki her hece bir hakarettişimdi de doğal olarak onun öldüğünü düşünüyor olmalıydı. Eğer onu düşünüyorsa.

Giysilerinin altında çıplaktı, dar değildi giysileri ama bedenine yapışıyordu, tenine değen bir his. Kalçaları yumuşak şoför koltuğuna bastırıyordu, bacaklarını eteğinin ince, ipeksi sentetik kumaşı örtmüştü. (Her zaman etek ya da elbise giyerdi. Pantolon asla.) Bacakları çıplaktı, kış yüzünden beyaz ama Saab'ın düzgün iç hatları gibi yumuşak, ince, zarif. Yüksek topuklu ayakkaplarmı bir tekmede çıkarıp yanındaki koltuğa koydu. Çıplak ayakla araba kullanmaktan hoşlanıyor, teninin Saab'ın gaz ve fren pedallarına dokunuşunu seviyordu. Bazen geceleri kamyon şoförleri yanına yanaşır, hızlı dış şeritte gidiyor olsa da, onları iyice göremese de, yüksek, her şeye tepeden bakan konumlarında oturan bu yabancılar, uzun, gerilim dolu dakikalar boyunca yanında hızlarını koruyarak giderler, onu dikizlerler, Saab'ın gösterge panosunun ışığında bir hayalet gibi parlayan ince bedenine, çıplak bacaklarına, görebildikleri kadarıyla bakarlardı. Onunla konuşurlardı elbette, işitemediği, anlamak için işitmesi gerekmediği tatlı, çılgınca, utanmazca laflar mırıldanırlardı. Şimdi değil, daha değil! Ve sizinle değil.

Bir keresinde gece hıçkırırken. Yumruklarıyla sesi bastırırken. Yastık, tükrükleriyle nemlenmişti. Onun ellerini bedeninde hissetmişti. Uyurken adamın elleri onu aramıştı. Kadının kim olduğunu bilmeden belki. Tam kim olduğunu. Uykunun derinliklerinde, en mahrem uykuda bile, başkasının yanında çıplak yatarken, bazen ötekinin kimliğini unuturuz. Ama varlığını hissetmişti ve elleri ona uzanmıştı, onu susturmak için, sakinleştirmek için. Hıçkırıklarını durdurmak için.

Paskalyadan önceki Pazar'dan, Saab'ın hayatına girmesinden haftalar sonra. Hangisi olduğunu çıkaramadığı bir ayın ılık, buğulu gecesi.

O zamana kadar yolu ezberlemişti, yolun her milinin her saniyesini beynine, derisine kazımıştı. Çıkış rampalarının kesin aralıklarını, art arda görülen yol işaretlerini tespih çeker gibi ezberden söyleyebilirdi. Yolun hangi kısımlarının beton olduğunu, hangi kısımlarını ot bürüdüğünü, I96'nın 23 numaralı çıkışından sonra otoyolun hangi dirseğinde ince dövülmüş

mücevher gibi kırık cam parçaları, paslı bir tampon, bir çocuğun üç tekerlekli bisikletinden kalma bükülmüş maden parçaları olduğunu. 29 numaralı çıkışın yanında, demiryolu alt geçidinde, tam ortasından ikiye kesilmiş bir kurukafa gibi, garip, biçimsiz bir jant kapağı. Gündüzleri, hem 11 numaralı yolda hem de I96'da yolun bazı kısımlarında hiyeroglife benzer lekeler, yağ ya da benzin ya da kan ya da hepsinin karışımı şekil şekil lekeler, betona geçmiş, ancak en keskin gözlerin okuyabileceği şifreli mesajlar. 30 numaralı çıkışta, eğer otomobilin saatte yirmi milden hızla gidiyorsa lunaparktaki gibi korkarak ama zevkten ölerek keskin bir viraj alırdın, viraj iki metre boyunda olağanüstü güzellikteki püsküllü kamışlarıyla bataklık bir bölgeden geçerdi, ortasında güneşli günlerde petrol gibi kara ve yağlı, durgun su birikintileri vardı. "Doğa"dan arta kalan bu ender parçaları ne kadar özlüyordu. Eski manzaranın bir parçası olan bu bataklıkta teorik olarak, belki de gerçekten, yıllardır bir ceset gizli olabilirdi. O ceset yıllardır sessizce çürüyor, her gün yanından yüzlerce, binlerce insan geçtiği halde hiç keşfedilmiyordu. Kimsenin sahiplenmediği, karmaşık bir karayolu sisteminin tam kalbindeki bu topraklara hiçbir yaya cesaret edip de girmezdi.

Saat altıdan itibaren bekledi. Altı ellide eski âşığı göründü. Elinde evrak çantası, hızla otomobiline yürüdü. Görmeden. Elli metre ötede, motoru kapalı Saab'da sigara içerek sakin sakin oturuyor, herhangi bir telaş, hatta ilgilenme belirtisi göstermiyordu. Yüzünün bir kısmını gizleyen biçimli mat

siyah saçlarıyla hiç kimsenin onu tanımayacağını biliyordu. Makyajı bir maske kadar düzgün, dudakları rahat, gözleri kara gözlüklerinin ardında gizliydi. Tırnakları kısa ama titizce manikürlüydü, rujuna uygun koyu erik rengine boyanmıştı. Sakince, hiç telaşlanmadan, kontağı çevirdi, Saab'ın hızlı, hançerin vuruşu gibi bir tepkiyle uyanışını, hayata dönüşünü hissetti.

Evet, şimdi. Vakit geldi.

Gece boyunca hiç uyumamış, I96'da dolaşıp durmuştu ama iyice dinlenmiş, kendine gelmiş olduğunu hissediyordu. Küçük bir uçağı kullanan ama aslında uçağın denetlediği pilot gibi koltuğuna sıkı sıkı bağlıydı. Hayatından emindi, hassas ayarlı, her parçası bir mücevhere benzeyen makineye güveniyordu.

Pelham Park'ın yılankavi yollarında eski âşığını uygun bir mesafeden izledi. Kuzeye giden 11 numaralı yolun trafiğine girmesini bir iki dakika bekledi. Sonra tam bir sükûnetle onu izledi. Otoyola girdikten bir iki mil sonra Saab daha fazla hareket, daha fazla hız istedi, o da dıştaki hızlı şeride geçti. İki yanındaki camları açmıştı, saçları egzozlu havada uçuşuyordu, sık nefes almaya başlamıştı. Artık geri dönülemeyeceğine göre, Saab bir füze gibi hedefinin peşine takılmıştı. Mercedes orta şeritte yaklaşık altmış beş mil hızla gidiyordu. Eski âşığı klimayı açmış, camları kapalı haberleri dinliyor olacaktı. Puslu bir akşamiistüydü. Gök yara gibi, patlamak üzere olan fırtınayı taşıyan bulutlarla kaplıydı. Batıya doğru, ufukta soluk güneşin çürümüş portakal rengindeki parlak kızıl ışınları. Sanayinin kirlettiği gökte bir güzellik vardı, başka bir yerde yaşayan, eski âşığının hiç görmediği bir kız gibi. Puslu hava ağır ağır hafif, kuştüyii gibi bir yağmura dönüştü, Saab'ın silicileri üç temponun en ağırında çalışıyordu, okşayıcı bir hareket, hipnotize edici ve acil. Şimdi hızla Mercedes'i geçiyordu, hemen peşinden I96'ya çıkacaktı. Yola çıkar çıkmaz Mercedes dahil ağır giden araçları geçmek için hızlı şeride kayacaktı. Mercedes araçlardan herhangi biriydi, ona göz atması bile gerekmiyordu. Beş buçuk mil sonra harekete geçecekti.

Kaç kere prova yapmıştı ama yolda, Saab'ın hızı ve zarafetiyle coşmuşken, içgüdülerine, sezgilerine güvenecekti. Büyük bir hızla giderken bile dikiz aynasında gümüşi, ciddi görünümlü arabayı gözden kaçırmıyordu. Saçları ateş basmış yüzünün çevresinde savruluyor, uçları ağzına giriyordu. Gözleri bir çift otomobil farı gibi pırıl pırıldı. İçindeki kükreme, ateşten yanan kanının akışı da olabilirdi, Saab'ın motorunun

gürültüsü de. Bu kadar hızla giderken insanın mutsuz olması mümkün değil.

Onunla birlikte ölecek kadar sevmemişti kadını. Şimdi bedelini ödeyecekti. Başkaları da.

Saab'ın zarif panosunda parlayan hız göstergesi saatte yetmiş iki mili gösteriyordu. İki otomobil arkadaki Mercedes hemen hemen aynı hızda gitmekteydi. Daha hızlı gitmeyi isterdi, en azından seksenle. Ama seçme şansı yoktu. Artık geri dönemezdi. Gergin bedeninde, koltukaltlarmda, bacaklarının arasındaki nabız gibi atan sıcaklıkta, alnında ve üst dudağında, iğne deliği gibi incecik ter taneleri belirdi. Koşuyormuş ya da çiftleşiyormuş gibi soluk soluğaydı.

Öyle aniden şerit değiştirip Saab'ı sağa kaydırdı ki işaret veremedi, yandaki araba klaksonunu çalarak protesto etti. Ama ne yapmak istediğini biliyordu, kimse onu caydıramazdı. Mercedes'in şeridindeki iki aracın geçmesini bekledi, sonra o şeride, Mercedes'in tam önüne geçti. Aralarında iki araçlık mesafe vardı. Yağmur şiddetlenmişti. Saab'ın silicileri, hızlı, becerikli, vuruşlu yaylar halinde çabuk çabuk hareket etmeye başlamıştı, oysa onları hızlı ayara getirdiğini hatırlamıyordu. Yağmur şehvetli, yılankavi biçimlerle kavisli camda kayıyordu. Dikiz aynasında yağmurla pırıldayan Mercedes! gördü, farları kör edici ışık haleleriydi. Görüntüye gözlerini dikince kasıklarında delici bir his duydu. Yağmurla yıkanan ön camdan sanki adamın yüzünün soluk ovalini görebiliyordu. Asık suratlı bir yüz: Bir yıl, on bir ay, on iki gün boyunca âşığı olmuş adamın yüzü. Ama belki de tanıyamamıştı bu yüzü, belki bir başkasının yüzüydü. Oysa Saab kadını öne, ileri çekiyordu, Saab sanki Mercedes'i de ileri çekmekteydi. Tuhaf buldu bunu, merak etti. Lise matematiği gibi. Eğer Saab aniden fren yapıp Mercedes'in onun arkasına çarpmasına vol açarsa, Mercedes'in vuruş gücü ne olacaktır? Kafa kafaya vurma gücünde olmazdı elbette, iki araç da aynı istikamette ilerliyorlardı, İkisi de başka bir şeride mi savrulurdu? Başka başka şeritlere? Başka hangi araçlar etkilenirdi? Şu anda birbirlerini tanımayan kaç kişi zarar görürdü? Kaç kişi yaralanır, kaç kişi ölürdü? Sonsuz ihtimallerden yalnızca bir dizisi fiilen gerçekleşecekti. Bunu düşünmek kadını soluksuz bıraktı, başı döndü. Sanki korkunç bir uçurumun kenarında, körcesine bakıyordu nereye?

İşte tam o sırada, yağmurla ıslanmış dış aynada, arkadan hızla yaklaşan bir araç gördü. Bir motosiklet! Görünüşüne bakılırsa bir HarleyDavidson.

Sürücüsü kara deriler giymiş, sırtını kamburlaştırmıştı, başında kaskı ve parlayan gözlükleri vardı, yağmurun farkında değil gibiydi, ihtiyatsızca, umursamadan şerit değiştiriyor, bir an bir dağıtım kamyonunun önünü kesip öfkeli klakson seslerine yol açıyor, bir an Saab'ın sağma, tam arkasına geçiyordu. Motosiklet sürücüsü isterse kolaylıkla arkasına geçsin diye hızlanmak için çabucak gaza bastı. Öyle yapacağından kuşkusu yoktu, nitekim motosiklet arkasına geçti, insanın soluğunu kesen bir ustalık ve cesaretle dıştaki hızlı şeride kavdı. Üstelik yağmurda! Çünkü ölmek umurunda değil. Çünkü başka yolu yok.

Ona güçlü bir cinsel özlem duydu. Komik deri giysili bu kambur, sakallı yabancıya, hiç tanımayacağı bu yabancıya.

Sonra sezgileriyle hızla harekete geçti. 31 numaralı çıkışa yaklaşıyordu, yalnızca çıkışa ayrılmış iki şerit vardı. I96'da yol alan çok sayıda araç çıkışa hazırlanıyor olmalıydı, durumlarını değiştiriyor, yoğun trafiği bir daha aynı hale gelemeyecek biçimde değiştiriyorlardı. Birkaç saniye içinde motosiklet büyük bir homurtuyla gözden kaybolacaktı. Rüya gibi bir zaman boşluğunda yüzünün sol tarafında bir ıslaklığın aşağı doğru indiğini hissetti, direksiyonu parmaklarını acıtacak kadar sıkı kavradığı için silmeye cesaret edemediği bir kan dereciği gibiydi. Saab'ın insan zaaflarından bağımsız olmasına hayran kaldı. Bu mükemmel makinenin programında varoluşa sıkı sıkı bağlanma, yok olma korkusu yoktu. Zaman öyle bir hızla kendine doğru kıvrılıyordu ki belki HarleyDavidson, Mercedes ve başka araçlar çarpışmış, Saab ve vecd içindeki sürücüsü ortadan kalkmıştı. Belki bu korkunç felaketin henüz meydana gelip gelmediği ya da birkaç saniye içinde meydana gelecek olması önemli değildi. Ya da sapıkça bir düşünceyle, hiç meydana gelmeyeceği. Ama çıplak ayağıyla frene basıyordu. Ayak parmakları korkudan buz kesmişti, Saab'ın frenine bir kadının çıplak ayağını âşığının ayağına şakalaşarak, sataşarak dokunması gibi basıyordu. Hafif bir dokunuş, sonra bırakış, sonra çabucak bir başka dokunuş, bir bırakış. Sol şeride geçmek için manevra yapan motosiklet sürücüsü belki görmemişti ama alçak bir spor araba o şeritte, farların titrek ışıklarının içinden, hızla, belki saatte seksen mille yaklaşıyordu, farları yağmurda insanın gözünü alıyordu. Motosikletçi şerit değiştirmek için zamanı olup olmadığını hızla hesap etti, yoksa spor arabanın geçmesini mi beklemeliydi? Kafası meşguldü, birkaç metre önündeki Saab'ın garip hareketlerini fark etmemişti. Kadm frene üçüncü kez, bu kez daha güçlü bastı, artık yanılmaya imkân yoktu, Saab şiddetle iki yana sallandı, tiz bir

fren gıcırtısı duyuldu, Saab'ın da olabilirdi, bir başkasının da. HarlevDavidson fren yaptı, kaydı, yoldan çıktı, devrilir gibi oldu, sanki kendini doğrulttu. Neredeyse. Dikiz aynasında bir an için sakallı adamın insanı şaşırtacak kadar genç yüzünü gördü, gözlüklerinin ardındaki gözleri inanmazcasma, faltaşı gibi açılmıştı, şaşkındı. O an Saab tehlikeden kaçan bir ceylan gibi rahatça uzaklaşmaya başladı. Bir an daha sonra Saab gözden kaybolmuştu. Ardında sarhoş gibi sağa sola kayan arabalar, çılgınca çalman klaksonlar bırakarak. Kadm heyecandan neredeyse bayılırcasma gaz pedalını kökledi, Saab'ın hızını seksene, seksen beşe çıkardı, arabanın ön tekerlekleri yağmurla parlayan yolda titriyor ama yola tutunmayı beceriyordu. Arkasındaki motosiklet anlaşılan dış şeride kaymış, spor araba da ona çarpmamak için direksiyonunu kıvırmıştı ama sonuçta birbirlerine çarptılar. Aynı anda motosikletin hemen peşindeki Mercedes körcesine sağ şeride girmiş, dağıtım kamyonuna benzeyen bir araç da son anda ona çarpmaktan kurtulmuştu. Mercedes, kamyon ve bir dizi şaşkın, perişan araç yavaşlıyor, yaralı hayvanlar gibi duralıyor, daha sonra kaza mahalli denecek alevler içindeki enkazın yanından geçiyorlardı. Gösteriyi dikiz aynasından ve yan aynadan hızla küçülen bir minyatür halinde gördü. Artık tehlikeden uzaklaşan

yorgun Saab, ekspres yoldan çıkıyordu. Kadın da derin soluklar alıyor, gülüyor, ağlıyordu. Nihayet hiç bilmediği bir yerde yavaşlayarak durdu, yolun altından geçen bir suyun ya da altgeçidin yakınındaydı.

Çevrede acı bir koku vardı, rüzgâr kenardaki çalıları kamçılıyordu. Omurgası, sona eren zevkin ve tükenişin titremeleriyle bir yay gibi gerilmişti. Parmakları bacaklarının arasındaki çılgın çırpıntıları durdurmaya, yavaşlatmaya çalışıyordu.

Bir daha sefere, diye kendini yatıştırdı. Bir dahaki sefere.

JOYCE CAROL OATES'i en çok etkileyen hikâye:

KARA KEDİ Edgar Allan Poe

Kaleme almak üzere olduğum bu çılgın mı çılgın ama basit mi basit hikâyeye inanmanızı ne bekliyor, ne de diliyorum, Bunu beklemem, hele de kendi duyularımın kendi kanıtlarını reddettiği bir olayda, delilik olur. Ne var ki ben deli değilim, kesinlikle rüya da görmüyorum. Ama yarın öleceğim ve bugün ruhumu ferahlatmak istiyorum. Şu anki amacım evde olup biten olayları basitçe, özlüce ve yorum yapmadan dünyanın gözleri önüne sermek. Yol açtıkları sonuçlar bakımından bu olaylar beni dehşete

düşürdü işkence çektimmahvetti. Yine de onları yorumlamaya kalkmayacağım. Bana dehşetten başka bir şey vermediler, oysa birçoklarına Barok öyküler kadar korkunç gelmeyecektir. Bundan sonra belki düşlerimi sıradanlığa kavuşturacak akıllı uslu biri bulunabilir. Benden daha sakin, daha mantıklı ve benim kadar heyecanlanmayan biri, korkuyla anlattığım ayrıntıların, çok doğal neden ve sonuçların sıradan bir akışından başka bir şey olmadığını görecek biri.

Çocukluğumdan beri, yumuşak başlı ve insancıl kişiliğimle dikkat çekmişimdir. Yüreğimin yufkalığı o kadar belirgindi ki arkadaşlarımın şakalarına hedef olurdum. Hayvanları özellikle severdim, ailem de çeşit çeşit ev hayvanıyla beni şımartmıştı. Zamanımın çoğunu onlarla geçirirdim, en mutlu olduğum dakikalar onları beslediğim ve okşadığım anlardı. Kişiliğimin bu özelliği ben büyüdükçe arttı, yetişkin bir erkek olduğumda belli başlı zevk kaynağım da bu özelliğim oldu. Sadık ve akıllı bir köpeği sevmekten mutluluk duyanlara, bu sayede elde edilebilen mutluluğun yoğunluğunu anlatmama gerek yok. Bir köpeğin cömert ve fedakârca sevgisinde öyle bir şey vardır ki insanoğlunun hiçbir değeri olmayan dostluğunu ve bir örümcek ağı kadar dayanıklı sadakatini sınama fırsatım sık sık bulmuş kişilerin ta yüreğine işler.

Erken evlendim, karımın da benim gibi cana yakın bir kişiliğe sahip olduğunu görmek beni mutlu etti, Ev hayvanlarına düşkünlüğümü anlayınca en hoş türlerden birkaçını temin etmekte zaman kaybetmedi. Kuşlarımız vardı, kırmızı balıklarımız, güzel bir köpek, tavşanlar, küçük bir maymun ve bir kedi.

Bu sonuncusu dikkati çekecek kadar büyük ve güzel bir hayvandı, kapkara ve insanı şaşırtacak kadar zeki. Yüreğinin derinliklerinde batıl inançlar beslemekten geri kalmamış olan karım, kedinin zekâsından söz ederken kara kedileri tebdil kıyafetli cadılar olarak gören o eski halk inancına sık sık atıf yapardı. Elbette asla ciddiye almıyordu bunu, ben de yalnızca şimdi hatırladığım için konuya değiniyorum.

Pluto, kedinin adı buydu, en sevdiğim hayvanım ve oyun arkadaşımdı. Onu yalnızca ben beslerdim, o da evin içinde nereye gitsem benimle gelirdi. Hatta sokakta da beni takip etmesine zor engel olurdum.

Dostluğumuz böylece birkaç yıl sürdü. Bu yıllar boyunca ise (itiraf ederken kızarıyorum) benim genel kişiliğim ve mizacım İblisin Taşkınlığı aracılığıylakökten bir değişim geçirerek kötüye doğru gitti. Gün be gün

daha küskün, daha huysuz, başkalarının duygularını umursamaz bir adam oldum. Karıma sert dille hitap etmek gibi kötü şeyler yaptım. Sonunda, ona şiddet bile gösterdim. Tabii evdeki hayvanlar da huyumdaki değişiklikten nasiplerini aldılar. Onları ihmal ettiğim yetmiyormuş gibi kötü de davrandım. Ama Pluto'ya hâlâ ona kötü davranmayacak kadar saygı besliyordum, oysa tavşanlara, maymuna, hatta köpeğe bile, kazara ya da sevgi istemek üzere yoluma çıktıklarında kötü davranmaktan çekinmiyordum. Ama hastalığım gittikçe benliğimi sardı alkol hangi hastalığa benzer ki!ve sonunda, artık yaşlanan, dolayısıyla biraz huysuzlaşan Pluto da hırçın huylarımdan etkilenmeye başladı.

Bir gece şehirdeki uğrak yerlerimden birinden eve sarhoş döndüğümde, kedinin benden kaçtığı izlenimine kapıldım. Onu yakaladım. Kedi, böyle şiddetle davranışımdan korkunca dişlerini elime geçirip hafifçe yaraladı, İşte o zaman iblisçe bir öfke bürüdü içimi. Artık kendimi bilmiyordum. Asıl ruhum o an bedenimden kaçıp gitmişti, içkinin beslediği şeytandan da öte bir kötülük bedenimdeki bütün dokuları harekete geçirdi. Yeleğimin cebinden bir çakı çıkardım, açtım, zavallı hayvanı boğazından yakalayıp bile bile bir gözünü oydum! Bu menfur vahşeti kaleme alırken kızarıyorum, yanıyorum, tir tir titriyorum.

Sabah aklım başıma gelince uyku gecenin sefahatinin alevini söndürünceişlediğim suç yüzünden hem dehşete kapıldım hem de pişman oldum. Ama pek zayıf ve müphem bir duyguydu bu, ruhumu etkilememişti. Yine aşırılıklara gömüldüm ve çok geçmeden yaptığımın bütün anısını şarapta boğdum.

Bu arada kedi yavaş yavaş iyileşti. Doğru, çıkan gözünün oyuğu korkunç bir görünüm arz ediyordu ama acı çekiyora benzemiyordu. Her zamanki gibi evde dolaşıyor ama bekleneceği gibi, beni görünce dehşete kapılarak kaçıyordu. Eski duygularımdan bir parça kalmış olmalıydı ki, beni bir zamanlar çok seven bu yaratığın nefretini bu kadar belli etmesine üzüldüm. Ama bu duygu çok geçmeden yerini hiddete bıraktı. Sonra da, sanki son ve geri döndürülemez düşüşüme yol açmak üzere, ruhumu SAPIKLIK sardı. Felsefe böyle ruhlardan söz etmez. Oysa ruhumun yaşadığından emin olduğumdan daha eminim ki sapıklık insan yüreğinin ilkel dürtülerinden biridir. İnsanın kişiliğine yön veren başlıca yetilerin, duyguların ayrılmaz parçasıdır. Yapmaması gerektiğini bildiği halde, kim kendini yüz kere kötü ya da budalaca bir şey yaparken bulmamıştır ki? Sağduyumuzun gücüne

rağmen, Kanun denen şeyi, yalnızca öyle anladığımız için ihlal etmeye bitmez tükenmez bir eğilim göstermez iniyiz? Evet, beni asıl mahveden bu sapıklık oldu. Hiçbir suçu olmayan hayvana verdiğim zararı sürdürmeye ve sonunda tamama erdirmeye beni iten, işte ruhun kendi kendini taciz etmeye kendi tabiatını yaralamaya, yalnızca kötülük etmek için kötülük etmeyeduyduğu bu anlaşılmaz özlemdi. Bir sabah, soğukkanlılıkla boğazına bir ilmek geçirdim ve bir ağacın dalma astım. Gözlerimden yaşlar akarak, yüreğimde derin bir pişmanlıkla astım. Astım çünkü beni sevdiğini biliyordum ve çünkü ona zarar vermemi haklı çıkaracak bir şey yapmadığını hissediyordum. Astım çünkü asmakla günah işlediğimi biliyordum. Öyle ölümcül bir günahtı ki ölümsüz ruhumu En Merhametli ve En Dehşetli Tanrı'nın sonsuz merhametinin bile eğer böyle bir şey mümkünseerişemeyeceği kadar tehlikeli sulara atıyordu.

Bu en zalimce işin yapıldığı günün gecesinde, vangm var çığlıklarıyla uyandım. Yatağımın perdeleri alevler içindeydi. Bütün ev yanıyordu. Karım, bir hizmetkâr ve ben canımızı alevlerden zor kurtardık. Pier şey mahvolmuştu. Bütün dünyevi servetimi alevler yutmuştu, ben de bundan sonra kaderime razı olmak zorundaydım.

Neden ve sonuç, felaket ve vahşet arasında bir ilişki kuracak kadar zaafa düşmüş değilim. Ama bir olaylar zincirinin ayrıntılarını veriyorum ve bir muhtemel bağlantıyı eksik bırakmak istemem. Yangının ertesi günü, evin enkazına bakmaya gittim. Biri hariç bütün duvarlar çökmüştü. Çökmemiş tek yer evin aşağı yukarı ortasında, pek kalın olmayan ve yatağımın baş kısmı davalı olan ara duvardı. Sıvalar büyük ölçüde yangına direnmişti, bu durumu duvarın yeni sıvanmış olmasına atfettim. Bu duvarın çevresine yoğun bir kalabalık toplanmıştı ve birçoğu duvarın belirli bir kısmını ince ince, büyük bir merakla inceliyorlardı. "Ne tuhaf!", "Hiç böyle bir şey görmedim!" ve buna benzer konuşmalar merakımı uyandırdı. Yaklaştım ve beyaz yüzeye alçak kabartma yapılmış gibi duran dev bir figür gördüm: Bir kedi. Görüntü gerçekten de şaşırtıcı bir doğruluktaydı. Hayvanın boğazında bir ip vardı.

Bu hayaleti başka bir gözle bakamazdım onailk gördüğümde müthiş bir şaşkınlık ve dehşet duydum. Ama sonunda aklım yardımıma koştu. Hatırladığıma göre, kedi eve bitişik bahçede asılmıştı. Yangın alarmı verilince kalabalık bu bahçeye doluşmuş, içlerinden biri de hayvanı ağaçtan indirip açık pencereden içeri, benim odama fırlatmıştı. Belki de beni

uyandırmak amacıyla yapılmıştı bu. Diğer duvarların çöküşü de zalimliğimin kurbanını taze sıvaya gömmüştü. Kireç, alevler ve leşten çıkan amonyak gördüğüm portreyi tamamlamıştı.

Böylece, ayrıntılarını verdiğim irkiltici olayın ortaya çıkış nedenini bularak vicdanımı değilse de mantığımı rahatlatsam da, durum hayal gücümü derinden etkilemişti. Aylarca kedinin hayaletinden kurtulamadım. Bu süre boyunca ruhumu, pişmanlık gibi görünse de olmayan yarım bir duygu kapladı. Hayvanın kaybından üzüntü bile duydum, hatta artık sürekli ziyaret ettiğim süfli yerlerde, kedinin yerini alacak aynı türden ve benzer görünümde bir ev kedisi aradım.

Bir gece, rezil bir inde yarı bilinçsiz otururken birden dikkatimi siyah bir nesne çekti, Dairenin başlıca mobilyasını oluşturan devasa cin ya da rom fıçılarından birinin üstünde uyukluyordu. Birkaç dakikadır bu fıçının tepesine gözümü hiç ayırmadan bakıyordum ki üstündeki nesneyi daha önce hiç görmemiş olduğumu hayretle fark ettim. Yaklaştım ve ona dokundum. Siyah bir kediydi, çok büyük, neredeyse Pluto kadar büyük ve bir şey hariç her yönüyle ona çok benzeyen. Pluto'nun bedeninin hiçbir yerinde tek bir beyaz tüy yoktu, oysa bu kedinin neredeyse bütün göğsünü kaplayan, neye benzediği belirsiz de olsa büyük beyaz bir leke vardı.

Dokunduğumda kedi hemen ayaklandı, gürültüyle mırıldadı, kafasını elime sürttü ve onunla ilgilenmeme sevinmiş göründü. İşte tam aradığım yaratıktı bu. Dükkân sahibine kediyi satın almak için para teklif ettim ama kedi adamın değildi, hayvanı tanımıyordu, daha önce hiç görmemişti.

Kediyi okşamaya devam ettim, eve gitmeve hazırlanınca hayvan benimle birlikte gelmek istediğini gösterdi. Ben de izin verdim, yürürken arada bir eğilip okşadım. Eve gelince derhal yerleşti ve hemen karımın sevgilisi oldu.

Bana gelince, çok geçmeden içimde kediye karşı bir hoşnutsuzluk uyandı. Beklediğimin tam tersiydi bu duydu. Nasıl ve neden olduğunu bilmiyorum, bana düşkünlüğü beni iğrendiriyor, sinirlendiriyordu. Yavaş yavaş bu iğrenme ve sinirlenme duyguları acı bir nefrete dönüştü. Hayvandan uzak durdum. Bir utanç duygusu ve eskiden yaptığım zalimliği hatırlamam hayvana fiziki olarak kötü davranmamı engelliyordu. Birkaç hafta ona ne vurdum ne de başka bir şiddet belirtisi gösterdim ama yavaş yavaş çok yavaşhayvana dile getiremeyeceğim bir nefret duymaya başladım ve tiksindirici varlığından vebanın nefesinden kaçar gibi sessizce kaçmaya başladım.

Kuşkusuz hayvandan nefret etmemin nedenlerinden biri de onu eve getirdiğimin ertesi sabahı, Pluto gibi bir gözü olmadığını keşfetmemdi. Oysa bu durum, karımın onu daha da sevmesine yol açmıştı. Daha önce de dediğim gibi karım, eskiden beni herkesten farklı kılan özellik olan ve en basit ve en saf zevk kaynaklarımdan çoğunu oluşturan insancıl duygulara sahipti.

Ne var ki kediye duyduğum tiksintiyle birlikte hayvanın bana sevgisi de artmıştı. Adımlarımı öyle azimle takip ediyordu ki okura bunu anlatmak çok zor. Nereye otursam, koltuğumun altına kıvrılır ya da dizlerime sıçrayıp beni iğrenç okşamalara boğardı. Ayağa kalkıp yürümeye başlasam, ayaklarımın arasına girip neredeyse düşmeme yol açar ya da uzun ve keskin tırnaklarını üstüme geçirip göğsüme tırmanırdı. Böyle zamanlarda bir vuruşta onu öldürmeyi çok istesem de, kısmen eski suçumun anısıyla ama asıl hemen itiraf etmeliyimhayvandan ölümüne korktuğum için böyle bir şeye kalkışmazdım.

Bu korku elle tutulur bir kötülük karşısında duyulan korku değildi, yine de başka nasıl tanımlanacağını şimdi bilemiyorum. Kabul etmeye utanıyorum, evet bu mücrim hücresinde bile utanıyorum ama hayvanın bende uyandırdığı dehşet ve korku insanın hayal edebileceği, gerçekleşmesi en olanaksız şey yüzünden daha da artmıştı. Karını birçok kez kedinin size sözünü ettiğim beyaz tüylerinin biçimine dikkatimi çekmişti, bu garip hayvan ile öldürdüğüm kedi arasındaki görünür tek farktı. Okur hatırlayacaktır, bu leke, büyük olsa da ilkin çok belirsizdi ama yavaş yavaş fark edilmeyecek kadar yavaş ve uzun süre mantığımın hayal ürünü diye reddettiğibu leke belirli ve kesin bir biçim almıştı. Leke şimdi adlandırırken titrediğim bir nesnenin biçimine bürünmüştü ve bu yüzden ondan korkuyor, dehşete kapılıyordum ve eğer cesaret edebilseydim o canavardan bu yüzden kurtulurdumşimdi, evet, o leke iğrenç bir dehşet verici bir şeyinbir DARAGACI'nın resmiydi! Ah, Dehşet'in ve Ciıayet'in ve Acı'nın ve Ölüm un hazin ve korkunç makinesi!

İnsanoğlunun çaresizliğinin ötesinde bir çaresizlik içindeydim. Ve acımasız bir hayvan hemcinsini hor görerek öldürdüğüm hayvanacımasız bir hayvan, beni Yüce Tanrı'nın suretinde yaratılmış bir insanı dayanılmaz acılara gark ediyordu! Heyhat! Artık ne gece ne de gündüz huzura kavuşabiliyordum! Gündüzleri yaratık beni bir an bile yalnız bırakmıyordu, geceleri de dile getirilmez derecede korkunç rüyalardan saat başı uyanıp o

şeyin sıcak nefesini yüzümde hissediyordum. Bütün ağırlığıyla da itip kurtulma gücünü bulamadığım etten kemikten bir kâbussanki ebediyen yüreğimin üstüne çökmüştü!

Böyle işkencelerin baskısı altında içimdeki iyilik kırıntıları da yitip gitti. Artık en yakın dostlarım iblisçe düşüncelerdi, düşüncelerin en karanlık ve en şeytanisi. Olağan huysuzluğum her şeyden ve bütün insanlıktan nefrete dönüştü. Şimdi kendimi körcesine bıraktığım sık, ani ve gemlenemeyen öfke nöbetlerinden en fazla payı, heyhat, acı çekenlerin en sabırlısı olan ve hiç yakınmayan karım alıyordu.

Karım bir gün eve gerekli bir şey için benimle birlikte yoksulluk yüzünden oturmak zorunda olduğumuz eski binanın kilerine indi. Kedi dik merdivenlerde ardımdan gelmiş, neredeyse beyin üstü düşmeme yol açmış ve çılgınca öfkelenmeme neden olmuştu. Bir balta kaptım ve kızgınlığımdan o zamana kadar elimi tutmama yol açan çocukça korkuyu unutarak hayvana doğru savurduuı, eğer istediğim yere isabet etseydi tabii ki o anda ölecekti. Ama karımın eli darbeyi önledi. İşime karıştığı için iblisçe, hatta daha da korkunç bir öfkeye kapılarak kolumu pençesinden kurtardım ve baltayı beynine indirdim. Tek bir inilti bile çıkarmadan oracıkta yığılıp öldü.

Bu iğrenç cinayeti işledikten sonra, bilerek ve isteyerek cesedi saklama işine giriştim. Gündüz de olsa gece de, komşuların görme tehlikesini göze almadan evden çıkaramazdım. Aklıma birçok düşünce geldi. Bir süre cesedi küçücük parçalara ayırıp yakmayı düşündüm. Sonra kilerin döşemesinde bir mezar kazmaya karar verdim. Derken, bahçedeki kuyuya atma, bir mal gibi sandığa koyup ambalajlama ve bir hamal tutup evden taşıma üzerinde durdum. Sonunda bunların hepsinden çok daha uygun bir yol buldum. Ortaçağ keşişlerinin kurbanlarını duvara gömmesi gibi, ben de cesedi kilerin duvarına örecektim.

Kiler, böyle bir amaç için çok uygundu. Duvarları gevşek örülmüştü ve yakın bir zamanda üstüne kaba sıva sürülmüş, rutubet yüzünden de bu sıva sertleşmemişti. Üstelik, duvarlardan birinde sahte bir baca ya da ocağın neden olduğu bir çıkıntı vardı, sonradan doldurulmuş ve kilerin öbür duvarlarının görünümüne benzetilmişti. Tam bu noktada tuğlaları söküp cesedi içine koyabileceğimden emindim, sonra da eskisi gibi duvarı örerdim, hiçbir göz kuşkulu bir şey fark etmezdi.

Bu hesabımda yanılmıyordum. Bir küsküyle kolayca tuğlaları söktüm, cesedi dikkatle iç duvara dayayıp öylece dik durmasını sağladım ve hiçbir zorluk çıkmadan bütün duvarı eskisi gibi ördüm. Kireç, kum ve lif temin ettikten sonra her türlü tedbiri alarak eskisinden ayırt edilemeyecek bir harç hazırladım ve yeni örülmüş duvarı sıvadım. Bitirdiğimde her şeyin düzgün gittiğinden emindim. Duvarın sökülüp tekrar örüldüğü hiçbir biçimde belli olmuyordu. Yerdeki çöpleri büyük bir dikkatle tek tek topladım. Etrafa muzaffer bir edayla baktım ve kendi kendime, "En azından burada çabalarım boşa çıkmadı" dedim.

Atılacak ikinci adım, bunca sefilliğin asıl nedeni olan hayvanı aramaktı çünkü sonunda onu da öldürmeye kesin karar vermiştim. O anda bulabilseydim, kaderi konusunda hiçbir kuşku bulunmayacaktı. Ama anlaşılan kurnaz hayvan bir önceki öfkemi hatırlayıp tehlikeyi sezmiş, ben bu haldeyken kendini göstermek istememişti. O iğrenç yaratığın yokluğu yüreğimde öyle bir derin ferahlık uyandırdı ki anlatmak ya da hayal etmek mümkün değil. Gece de ortalarda görünmedi, dolayısıyla hayvan eve geldiğinden beri ilk kez bir gece olsun derin ve sakin bir uykuya daldım. Evet, cinayetin ruhumda çöreklenmesine rağmen uyudum.

İkinci ve üçüncü gün geçti, işkencecim hâlâ gelmemişti. Artık özgür bir adam gibi soluk alıyordum. Canavar dehşete kapılarak evden ebediyen kaçınıştı! Mutluluğum tamdı! Zalimce bir iş yaptığım için pek de suçluluk duymuyordum. Bir iki kişi karımı sormuş, ben de gerekli cevapları vermiştim. Hatta bir arama yapıldı, tabii hiçbir şey bulunamadı. Gelecekte mutlu yaşayacağıma güveniyordum.

Cinayetin dördüncü günü hiç beklenmedik bir biçimde polisler gelip evi baştan aşağı titizce aramaya başladı. Ancak cesedi sakladığım yerin asla bulunamayacağına güvendiğimden, herhangi bir sıkıntı duymadım. Polisler evi ararken benim de yanlarında olmamı istediler. Aramadık hiçbir köşe bucak bırakmadılar. Sonunda, üçüncü ya da dördüncü kez kilere indiler. Kılım bile kıpırdamadı. Masum uykudaki insanlar gibi sakin sakin atıyordu yüreğim. Kileri bir uçtan öbür uca dolaştım. Kollarımı göğsümde kavuşturup rahat rahat ileri geri yürüdüm. Polisler tatmin olmuş, gitmeye hazırlanıyorlardı. Yüreğimdeki sevinç öyle güçlüydü ki dayanamadım. Zaferimi kutlayacak bir söz söylemek, hiçbir suçum olmadığından emin olmalarını sağlamak için yanıp tutuşuyordum.

Sonunda, polisler basamaklardan yukarı çıkarken, "Beyler" dedim, kuşkularınızı yatıştırabildiğim için çok memnunum. Hepinize sağlık ve biraz daha nezaket dilerim. Bu arada, beyler, bu ev... Bu ev son derece iyi inşa edilmiştir" (bir iki rahat laf etmeyi o kadar istiyordum ki ağzımdan çıkanı işitmiyordum bile) "hatta diyebilirim ki mükemmel inşa edilmiş bir evdir. Bu duvarlar, gidiyor musunuz beyler?bu duvarlar çok sağlamdır". Tam o sırada, çılgınca bir cesaret gösterisiyle, duvarın arkasında karıcığımın cesedinin durduğu bölüme elimde tuttuğum bastonla hızla vurdum,

Tanrı beni Baş Zebani'nin yılan dişlerinden korusun ve kurtarsın! Duvara indirdiğim darbelerin yankısı dinip de sessizlik çöktüğü anda, mezardan gelen bir ses bana cevap verdi! Bir ağlama sesi, önce boğuk ve kırık, bir çocuk ağlıyormuş gibi, sonra tek bir uzun, yüksek ve sürekli bir çığlık, olağandışı ve asla bir insandan çıkmayacak bir ses, bir uluma, iniltili bir feryat, varı dehşet, yarı zafer dolu, ancak cehennemden gelebilecek, acı çeken lanetlilerin gırtlaklarından ve lanetlemenin zevkini çıkaran şeytanlardan bir avazdan çıkan bir çığlık,

Ne düşündüğümü anlatmak saçma olur, Bayılacak gibi olup karşı duvara doğru sendeleyerek yürüdüm. Merdivenlerde duranlar işittikleri dehşet ve korkuyla bir an hareketsiz kaldılar. Bir an sonra ise bir düzine güçlü kol duvarı sökmeye başlamıştı. Duvar olduğu gibi çöktü. Çoğu kısmı çürümüş, üstü pıhtılaşmış kanla kaplı ceset herkesin gözü önünde dimdik duruyordu. Başında, kıpkırmızı uzamış ağzı ve ateşten tek gözüyle, bütün maharetiyle beni cinayete sürükleyen ve gammaz sesiyle beni celladın eline veren o iğrenç hayvan oturuyordu. Canavarı duvardaki mezara gömmüştüm.

IAN RANKIN anlatıyor

Bakıcının Maceraları" ndaki ana karakteri severim, hikâyenin işlenişini de severim, yazarken çok eğlendim. Sinema, Hollywood denen canavar beni hep büyülemiştir. İngiltere'de sinema sanayisi fazla gelişmiş değildir, ben de düşündüm ki büyük bir Hollywood aktörü ile adamlarını zeki bir İngiliz "bakıcı"yla yan yana getirmek ilginç olur. Bir İngiliz sinema dergisinde bu bakıcılar ve neler çektikleri hakkında bir makale okumuştum. Ama sizi temin ederim ki "polip" fikri tamamen bana aittir.

Mat Coward, müthiş kısa hikâyeler yazıyor ama henüz bir roman çıkaramadı. Romancı olarak hemen hiç tanınmıyor. Üslubu ve konuları çok zengin. "Tek Başıma Bir Gece Bile" mizah ve korkuyu ne kadar etkili kullanabildiğinin iyi bir örneği. Hikâye tam bir orta sınıf karabasanı: Noel gelmiş ve evinize bir Delibozuk'un ta kendisi giriyor. Ama hikâye eve girenin bakış açısından anlatıldığı için Coward hem sempati hem de gerilim yaratabiliyor. Kimin tarafını tuttuğumuzu bilmiyoruz. Sizi hem düşündürecek hem de duygulandıracak bir hikâye bu.

IAN RANKIN'in en sevdiği kendi hikâyesi:

BAKICININ MACERALARI

Önce sandım ki otelin yangın alarmı çalıyor, hemen giysilerimi saklamak üzere yataktan fırladım.

Sonra hatırladım. Yıldızımızla aynı otelde kalmıyordum. Telaşım dindi, kendimi yine yatağa attım.

Açıklayayım: Bir ara, film yıldızımızla aynı otelde kalmıştım. Aktörün adamlarından biri otelin duman detektörlerini çalıştırmaya karar vermiş. Geceyarısı saat birde. Yangın fıskiyelerinin suyu bütün altıncı katı bastı. İnsanlar sırılsıklam, çığlık çığlığa, küfürler savurarak odalarından fırladılar. Film şirketine açılan tazminat davalarının bini bir paraydı. Otel dava açanlardan yalnızca biriydi. Galiba Glasgow'daki Fairmount'tu. Güzel oteldir. Bavulumu henüz boşaltmıştım, yani bütün elbiselerim mahvoldu. Film şirketi işi örtbas etmeye çalıştı ama hikâye birkaç magazin gazetesinde çıktı. Anlaşılan biri, muhtemelen ad vermeden gazetelere telefon etmişti. Yıldızımız bu olaydan sonra Paramount'un bir iki başrolünü kaçırdı...

Telefonum çalıyormuş meğer. Yangın alarmı değil. Telefonum. Açtım, kimin aradığını biliyordum.

"Alo?"

Bir partinin gürültüsünü duyuyordum. Sonra bir ses. "Jenny? Jenny, bana büyük bir iyilik yaparsın değil mi?"

Al, bir başka iyilik daha.

"Nedir, Bay Claymore?"

"Todd, söyledim sana, bana Todd de."

Todd. Dünya onu böyle çağırırdı. Müthiş Todd. Muhteşem Todd. Yeni Stallone. Arnie'nin hassas kopyası. Todd Claymore, hassas ayı, herkesin sevgilisi. Ama benim için Bay Claymore.

"Nedir?"

Dosdoğru konuya girdi, arkasında bir kadm kikirdiyordu, sonra kahkaha attı. O kahkahanın kime ait olduğunu biliyordum. Claymore'un yeni karısı, Sherilynne Tamasco. Biricik. "Yay" diyordu Todd Claymore, "Bir yay istiyorum."

"Nasıl yani? Keman yayı gibi mi?"

"Yok canım, ok atmak için yay."

"Sabahın üçü ve bir yay istiyorsunuz, öyle mi?"

Başucumdaki lambayı açıp, sigara paketime uzandım. Bazılarınız bu sahneyi gerçeküstü bulabilir ama başıma daha kötüleri de gelmişti. Eh, sonuç olarak ben profesyonel bir bebek bakıcısıyım. Sinema tanıtımcıları böyle der: Yetenekli oyunculara bebek bakıcılığı yapıyoruz. Todd Claymore "A" listesindevdi, gidip de yapımcılara ya da şirkete şikâyet edecek halim yoktu,

"Bak" diyordu, "Nottingham'dayız değil mi?"

"Eveeet?"

"Robin Hood'un vurdu..."

"Eee?"

"Yani, şu Allah'ın belası mancınığa benzer yaylardan birine ihtiyacım var, Jenny! Arbalet mi ne diyorlar."

"Niçin9"

"Sherry'nin güzel kafasına elma koyup ok atmak için!"

Arkadan bir kahkaha daha, isteriye doğru yol almakta. Todd ile Sherilynne gürültücü bir çiftti, hep ortadaki süitte kalırlardı. İki taraflarına ekibin adamları yerleştirilir, böylece öbür otel odalarında kalan misafirler rahatsız olmazdı.

Sakin bir sesle, "Bay Claymore" dedim, "çocuğun kafasındaki elmaya ok atan Robin Hood değildi. Welhelm Tell'di. Üstelik Robin Hood o yaylardan kullanmazdı. Uzun yay kullanırdı."

"Peki, o zaman onlardan bir tane bul bana" deyip işin içinden çıktı. Todd Claymore yanlışının düzeltilmesinden hoşlanmazdı, isteklerinin derhal ve en iyi biçimde yerine getirilmemesindense hiç hoşlanmazdı. Californialı'ydı, ailesi onu şımartmıştı. Şimdi de "A" listesindevdi, mali bakımdan çok önemliydi yani. Reddedilmeye hiç ama hiç alışık değildi.

"A" listesine yeni girmişti. Bunlar en berbatlarıdır. Yüksekten atmaya daha yeni yeni başlıyordu. Listeye girmesi biraz geç olmuştu. Başrolünü oynadığı polisiye film, Sonsuz Tutku, o yıl önce iş yapmamış, sonra birden patlamıştı, İngiltere'ye filmin devamı olan Korku Suçları'nı tanıtmak için gelmişti. Nottingham'daydık çünkü buradaki şenlikte Korku Suçları'nın İngiltere galasının onur konuğuydu. Londra'dan gelirken yolda ona neler olup bittiği hakkında biraz bilgi vermek istemiştim ama kafası daha önemli sorunlarla meşguldü. Konuşmamızdan bir örnek: "Bruce Willis'le hiç tanıştın mı, Jenny?"

"Evet." Adım Jennifer aslında.

"Anlat bakayım." One eğilmişti, göbeği ve karın kasları görünüyordu. "İngiltere'ye geldiğinde limuzini bunun gibi miydi, yoksa.., daha mı büyüktü?"

"Bunun aynıydı."

"İyi ama buraya nasıl geldi? Özel jetivle, ha?"

"Emin değilim." İkinci yalan.

Todd Claymore patladı. "Ama ben biliyorum, canım. Özel uçakla geliyor, oysa ben herkesin bindiği uçağa biniyorum! Ben, Todd Claymore!"

"Herkesin bindiği" uçak Concorde'du, tabii.

"Peki, yevmiyesi kaç para biliyor musun, ha?"

Böyle devam edip gidiyor.

Sahne, Nottingham: Todd ile karısı, bir de kardeşi, bir koruma, Sherilynne'in

kostümcümakyajcısı, ortak menajerleri, Todd'un Hollywood'daki ajanının bir temsilcisi, Hepsine şehrin en iyi otelinde yer ayırttık, bense biraz ötedeki üç yıldızlı bir otele, sırf geceleri uyuyabileyim diye fit oldum. Ne hata!

"O zaman uzun yay" diyordu Todd Claymore, "Tamam, Kevin'in o filmde kullandığı gibi. Hay Allah, o film için bana da bir deneme çekimi yaptırmalıydılar."

"İnanılmaz olurdunuz" dedim, belki azıcık pohpohlama taktiği güdersem...

"Hey" diye bağırdı birden, "arbalet istiyorum işte!"

Boştaki elimle yüzümü ovuşturdum. "Arbalet mi, uzun yay mı?"

"Kevin'in kullandığından. Evet, Sherwood Ormam'na gider biraz ok atarız,"

Bir saat sonra vazgeçecekti, biliyordum. Bir saat sonra hepsini unutacaktı. Karısının kollarında uyuyor olacaktı. Todd'un ajanının talep ettiği saten çarşaflarda uyuyan iki bebek. Geriye dönüş: Hollywood'dan bir faks yığını. "Müşterim Todd Claymorc'un istekleri..."

Fanteziler listesi, en sevdiği soda markasından (Calistoga, vişne aromalı) her gün değiştirilecek siyah saten çarşaflara kadar.

"Heıi kızdırayım deme" diyordu şimdi de.

Tüylerim diken diken oldu, telefonu çat diye kapattım.

Bunny'den başka kime telefon edebilirdim ki? Herkesi tanıyan, her şeyi bulan Bunny. Sanki Harrods'un dünyaya yeniden gelmiş hali. Çok şükür, uykusuzun teki. Dolayısıyla Clapham'deki üç katlı evinde telefonu açtığında sesi gayet uyanık çıkıyordu.

"Bunny, ben Jennifer."

"Jennifer civanım" diye bir şarkı tutturdu. "Sen bilmezsin bu şarkıyı, ha?"

"Doğru."

"Şu hizmetine memur olduklarından biri minicik bir şey istedi deme bana."

"Ok atmak için yay istiyor."

Bunny hiç şaşırmadı. "İsteyen kim?"

"Todd Claymore."

"Yüce Toddy'ıniz. Çok etkilendim. Disney yeni fantezi filmi için onunla kontrat imzalayacakmış, öyle duydum."

Bunny sinema dünyasına bayılırdı. "Adı Zırhlı Dünya" diye çıtlattım. "Claymore anlaşmayı imzalarsa üç buçuk alacak."

Yani, 3.5 milyon dolar. Hollywood rakamları başımı döndürüyor.

"Birini tanıyorum" dedi Bunny. "Nottingham'da oturuyor. Okçuluk kulübü işletir."

"Mükemmel." Bunny'nin bildiği şeylere artık şaşmıyordum. Bir kâğıt buldum. "Bana telefonunu ver."

Bunny, sevgili Bunny, numarayı söyleyiverdi.

Bir buçuk saat sonra Todd'un otelindeydim, süitinin kapısını çalıyordum. Şoför dışarıda, limuzinde bekliyordu. Hey, boktan bir gece geçiriyorsanız eğer, bırakın herkese bulaşsın. Şoför, doğru adresi bulana kadar beni şehrin dört bir yanında gezdirmişti. Cep telefonu kulağımda, Bay Okçuluk yolu tarif ediyor, ben de şoföre aktarıyordum. Sonra otele dönmüştük. Elimdeki yayın boyu bir metre seksen santimdi, yani benden bir baş uzundu. Ayrıca suni deriden sadağı içinde bir düzine ok. Hepsi bin papel. Bay Okçuluk'un iş saatleri dışındaki ücreti.

Süitin kapısını çaldım. Bekledim. Yine çaldım. Koridorun iki yanına baktım. Küfrettim. Tam yürüyüp gidiyordum ki, öteki odaların birinden bir kükreme duydum, Yay elimde, sesi izledim, kapıya güm güm vurdum. Todd Claymore kapıyı menteşelerinden sökercesine açtı. Isıracakmış gibi dişlerini gösteriyordu. Yüzü öfkeyle kasılmıştı, geniş, bronzlaşmış alnında ter damlacıkları vardı. Rol yapmıyordu,

"Her şey bitti!" diye haykırdı. Sonra beni iterek kendi odasına gitti.

Todd kendi kapısını çarparak kaparken, ben de açık kapıdan içeri girdim. Burası Chris Klamowski'nin odasıydı. Chris, Todd'un kardeşiydi, Klamowski Todd'un asıl soyadıydı. Chris'i severdim. Genç ve aptaldı, aşırıya kaçabileceğini hiç düşünmeden her şeyin zevkini çıkarıyordu. Yine de sonuçta Hollywood sakinlerindendi, yani güvenilmez biriydi. Belki bu kadar tatlı olması, oynadığı rolün bir parçasıydı. Hepsi rol yapardı: Ajanlar, yapımcılar, menajerler, muhasebeciler. Hepsinin takındığı bir surat vardı.

Chris pencerenin yanında, ayaktaydı. Sherilynne yatakta oturmuştu. Ayaklarını altına toplamıştı, gözyaşları içindeydi. Beyaz bir havlu bornoz giymişti, harika görünüyordu. Her ikisinin de ajanı olan Matthieu Preene, banyodan getirdiği bir kutu kâğıt mendili ona verdi. Gecenin bu saatinde Preene hâlâ takım elbise içindeydi, yeleği bile vardı. Ama kravatını çıkarmış, gömleğinin üst düğmesini çözmüştü. Adamın kitabında bu herhalde "spor" kıyafet demekti. Bahse girerim nüfus kâğıdında Matthieu öyle yazılmıyordu.

Chuck yatağın yanında ayakta durmaktaydı. ClaymoreTamasco çiftinin koruması. Todd ile karısı genellikle birbirlerinden ayrılmazlardı, bu da Chuck'ın işini kolaylaştırırdı. Ama şimdi ne tarafa gideceğini bilemez haldeydi. Parmaklarını çıtırdatıyor, geğiriyordu. Zamanını jimnastik salonlarında geçiren bütün erkekler gibi Chuck da bir lipidin toplumsal zarafetine sahipti.

Grubun son üyesi masaya oturmuştu: ClaymoreTamasco'nun ortak menajeri. "Howie" Malamud. Chuck gibi Howie de nereye gitmesi gerektiğini bilememişti. Burada durup Sherilynne'i mi teselli etse (kız, gelecek yıl gösterime girecek olan yüksek teknolojili, düşük zekâlı gişe bombasında Sly'ın karşısında oynamak üzere yakında bir anlaşmaya imza atabilirdi), yoksa acılar içindeki Todd'un yanına gidip Disney anlaşmasını mı korusa?

İlk karşılaştığımızda Howie beni bir köşeye çekip birlikte, bir takım olarak, herkesin çıkarma, Todd'u beladan uzak tutabileceğimizi söylemişti. Basma verilecek açıklamalar yayımlanmadan önce onaylanmalıydı. Fotoğraflar da. Nahoş sahneler bohçalara sarılıp saklanmalıydı. Howie ufak tefek, şişman ve kıllıydı, üstelik ter sorunu vardı.

Neden terlediğini biliyordum. Eğer yıldızımız şirketi utandıracak herhangi bir şey yaparsa anlaşmaya göre Disney her şeyden vazgeçebilirdi. Bu şu anlama geliyordu: Uyuşturucu yok, içki içip kafayı bulmak yok, evlilik dışı kaçamaklar yok... Hele herkesin gözü önünde asla.

Gruba bir tebessüm çakarak "Pekâlâ" dedim, "takım toplanmış. Neler oluyor, kim söyleyecek bana?"

"Elindeki o zamazingo da ne?" diye sordu Chuck. "O zamazingo" uzun yaydı. Duvara dayadım. Film şirketinin nakit parasından bin kâğıt. Sadağı yere bıraktım.

"Bir kahve içsek mi?" diye önerdim. Grup bu laf üzerine canlandı, Chris oda servisini aradı. Herkes istediğini söyledi. Krema... Düşük kalorili tatlandırıcı.,. Buz (Howie süitin buzdolabından bir şişe viski çıkarmıştı).,, Birkaç sandviç, salamlı ve Fransız hardallı... Nihayet telefonu kapayabildi.

"Eee?"

"Eh" dedi Matthieu Preene, "bir hırsızlık olmuş."

"Aman, Matthieu" diye araya girdi Howie Malamud, "adamın odasını aramadık bile."

"Todd odayı baştan aşağı aradığını söylüyor."

Harika. "Kaybolan ne?"

Herkes Sherilynne'e baktı, o da burnunu çekti, kendisinden ne beklendiğini biliyordu. Derin bir nefes aldı.

"Uğurlu maskotu. Onsuz hiçbir yere gitmez."

"Peki, yerine başka bir tane bulabilir miyiz?"

O muhteşem bukle bukle saçlarını salladı. Odadakiler bu saçlara sanki bu ayrıcalık için para vermişler gibi baktı. Erkeklerin önünde özellikle Hollywood erkeklerininSherilynne rol keserdi. Aslında gerçekten oynuyordu. Londra'da yalnızca ikimiz on dakika başbaşa konuşmuştuk. O zaman çok farklıydı, kendinden emin, anlayışlı.

Geriye dönüş:

"Biz ikimiz" demişti bana, "birbirimize çok benziyoruz." Eh, ikimiz de yirmili yaşlarımızda ve sarışındık... "Ben" demişti, "bu sistemde benden bekleneni yapıyorum. Kabul edelim ki" parmaklarını sigortalanmış lülelerinin arasından geçirdi, "bana asla füze bilimcisi rolü vermeyecekler. Bu görünümde olduğum ve sinemada oynamak istediğim sürece ya kötü adamın aftosu olacağım ya da komşunun fingirdek karısı..."

Sahne, Nottingham'daki otelin süiti:

"Bu anı eşyasının ne olduğunu sorabilir miyim?" Aklıma Bunny gelmişti, Todd hiç farkına varmadan yerine bir başkasını koyabilirdim.

Sherilynne ıefis bir nefes daha aldı. "Bir polip" dedi.

Bunny fikrine elveda dedim.

Sonunda Todd'a kapıyı açtırabildik ve üstünden kasırga geçmiş gibi duran odasını karış karış aradık. Todd yardım etmeyi reddetti. Herkese kötü

kötü bakıyordu, salamlı sandviç istemedi.

Bir çocuğa anlatır gibi, "Başucumdaki çekmecedeydi" dedi, "orava kendim koymuştum. Sonra Sherry'yle birlikte yemeğe çıktık, döndük, herkesi bir içki içmeye davet ettik. "

"Telefonda duymuştum."

"Evet işte, sana telefon ettikten hemen sonra çekmeceyi açtım. Chuck'a göstermek istiyordum... Yerinde yoktu. Götleğin teki almış olmalı, yani sizlerden biri!" Parmağıyla bizi eri gösterdi. "Ve sen" dedi bana, tükürür gibi, "senin sözde bana göz kulak olman gerekiyor!"

Bunun üzerine şöyle demeliydim: "Ama polipine değil."

Bu öyle sıradan bir polip değildi. Eureka'daki Aloysius'lu Kutsal Meryem Anamız Hastanesi'nde Todd'un babasının kıçından cerrahi müdahaleyle alınmıştı. Ayrıntıları koridorda, Chris'ten aldım.

"Yani onu saklamış mı?" diye sordum.

"Küçük bir şişede formaldehid içinde" dive doğruladı Clıris. "Yaşlı moruk öldüğünde Todd anı olarak yalnızca o polipi aldı. Eureka'dan ayrılıp sinemaya kapılanmasına yol açan güdüyü ona hatırlatsın diye."

"Ne güdüsüymüş bu?"

Chris burnunu çekti. "Babamız" dedi, "tam bir göt lalesiydi,"

Todd ile Sherilynne'in yatak odasında iki şey dikkatimi çekti. Biri, dışarıda havanın aydınlandığı. Diğeri, birimizin ortalarda görünmediği.

Ludmilla. Sherilynne'in kostümcüsü ve makyajcısı.

Kapısını çaldık ama cevap veren olmadı. Sonra telefonunu çaldırdık. Gece müdürünü çağırdık, pek nazikti ama ayaklarını mengeneye sıkıştırmışız gibi bakıyordu, Sonunda Ludmilla'nın kapısını açmayı kabul etti.

Ludmilla yatağında yatıyordu, giyinikti ve iyice ölüydü.

Bir cankurtaran onu acele hastaneye götürdü. Sonuç ahım şahım değildi: Eğer durumu gazetelerden saklayamazsam, işimden olabilirdim.

Otelin restoranında kahvaltı ederken, Howie haberi getirdi.

"Beyni hasar görmüş diyorlar. Oksijen yetersizliği mi ne, öyle bir şey." Gözlüklerini çıkarıp sildi. Gözlerinin çevresi kıpkırmızı olmuştu. Bu saatte

bir tek bizim büyük masamız doluydu. Normal olarak kahvaltı saati yedide başlardı ama otel mutfağı ünlü aktöre bazı haklar tanımıştı.

"Ne kullanmış?"

Howie kıllı kollarını sıvazladı. "Kokain belki, birkaç da hap. Amfetaminler."

"Ludmilla partide miydi?" diye Todd'a sordum. Başıyla onayladı. Sherilynne koluna yapışmış, hafiften ağlıyordu. O kadar çok sıvı kaybediyordu ki herhalde yakında vücudu susuz kalacaktı.

"Epeyce içmişti" diye ekledi Chris.

"Ama partiden erken ayrıldı" dedi Matthieu Preene. Masada salamlı yumurta yiyen bir tek o vardı. Kravatını takmıştı.

"Bu bir kâbus" diye homurdandı Todd.

"Merak etme" dedi Howie, Todd'un omuzuna vurdu, "bir şey sızdırmayız." Bana baktı, "Öyle değil mi Jennifer?"

İzin isteyip süitlerin katma çıktım, O Allah'ın belası yayı saat dokuza kadar iade etmeliydim, yoksa bir günlük ücret daha ödenecekti. Ayrıca, patronumla özel olarak görüşmek istiyordum.

Chuck, Ludmilla'nın odasından çıkıyordu.

"Merhaba" dedim, "bir şey mi kaybettin?"

Yüzü kızardı, ne söyleyeceğini unutmuş bir aktör gibiydi. "Sır saklayabilir misin?"

"Genellikle."

Yere baktı. "Ludmilla ve ben, biz... Yani, aramızda bir şeyler vardı."

"Ne hoş" dedim. Londra'daki ilk gece bana sarkmasına engel olmamıştı bu.

"Ama uyuşturucu kullandığını bilmiyordum, yemin ederim. Bak, eğer polis soru sormaya başlarsa, Ludmilla'yla aramızda olan biteni öğrenmelerini istemiyorum."

Kafamda bir şey çaktı. "Uyuşturucu kullanır mısın?" Gövdesini gözden geçirdim. Kimyager yapımı

Chuck, "Bu memlekette ne yasaldır ne değildir bilmiyorum" dedi.

Başımı salladım. "'Ludmilla'nın odasında sana ait bir şey var mı diye bakıyordun, öyle mi?"

"Hey" diye homurdandı, "Öldüğüne üzüldüm vesaire ama düşünmem gereken bir mesleğim var."

"Kimin yok ki" dedim ve Chris'in odasına, yayı almaya gittim.

"Eğer bu duyulursa" dedi Todd Claymore, "Disney'e elveda derim."

Süitinde toplantı yapıyorduk, yalnızca ikimiz, Matthieu Preene'in protestolarına rağmen.

"Elimden geleni yaparım."

Yüzü karardı. "Ama polipte ısrar ediyorum. Bulunmadığı sürece, bu turne bitmiştir, o kadar. Bunun pazarlığı olmayacak, anladın mı?"

"Onu kimin ve neden çalmak isteyeceği hakkında bir fikrin var mı?"

Başını hayır der gibi salladı. "Hiçbir fikrim yok. Ama İngiltere'yi unutabilirsin, Fransa'yı da."

Fransa: İngiltere turnesinden sonra Todd ve maiyeti Bordeaux'ya, başka bir film festivaline, başka bir galaya gidecekti. Ama bu kez festivalin bir onur konuğu daha vardı: Todd'un bol kaslı, ihtiraslı rakibi Jeremiah Tang, Tang Amerikalı'ydı, annesi Hong Kong'luydu, oyunculuk yeteneği olmamasını, savaş sanatları eğitimi gördüm diye böbürlenerek kapatmaya çalışıyordu. Herkes Todd Claymore'un herhangi bir film setinde Tang'ı oyunculuk açısından ezip geçeceğinde hemfikirdi. Ama bir zamanlar video yıldızı olan Tang'ın çevirdiği filmler maliyetlerinin on katı kâr getirmekteydi. Todd Claymore, yirmi beş yaşındaki bu veledin merdivenleri "A" listesine doğru ikişer üçer tırmandığını görebiliyordu.

Todd ve şürekasına Fransa'da eşlik etmeyecektim. Onlarla patronum gidiyordu. Kalbimde yaradır.

Londra'daki patronumla konuşmuştum. Küvetteydi ve öfkeden kuduruyordu. Şimdi ise basını Ludmilla'dan uzak tutmakla ve kayıp polipi aramakla meşguldüm. Hastaneyi ziyaret etmeyi bile düşünmüştüm. Ludmilla'yı görmek için değil, görevlilere bir yerlerden artmış, minik bir kıkırdak satın almanın mümkün olup olmadığını sormak için. Formaldehid içinde olması tercih edilir. Para önemli değil.

Bu arada Todd'u yakından izlemem gerekiyordu. Saat on birde balo salonunda bir basın toplantısı, saat üçte bir televizyon röportajı, beşten

yediye kadar da seçilmiş bazı gazetecilerle görüşmeler vardı. Gala saat dokuzdaydı. Eğer Todd gitmeye karar verirse. Görevlerini yerine getirmesi gerektiği konusunda biraz baskı yapmaları için Matthieu ve Howie'yi üstüne saldım. Önüne gelen her şeyi imzalamıştı, eğer yükümlülüklerini yerine getirmezse, para cezasına çarptırılırdı. Böyle bir şeyin olması iki adamın da işine gelmiyordu.

"Bak" dedi Kıllı Howie, küçük tombul parmağını bana doğru uzatmıştı. "Seni severim, Jennifer ama burada ortalık karışırsa, sinema sanayii ile tek ilişkin video kiralamak olur,"

Matthieu Preene başıyla onayladı, gömleğinin manşetlerini gözden geçiriyordu.

"Toksözlülüğünüze hayranım, beyler" dedim, ayağa kalktım, başım dik, uzaklaştım. Sanki eski filmlerden bir sahneydi,

Chris lobide resimli roman okumaktaydı, Bir sinema yıldızıyla turneye çıkmak çok sıkıcı olabilir. Yanına oturup Ludmilla hakkında ne düşündüğünü sordum.

"Uyuşturucu kullandığını tahmin ediyordum" diye itiraf etti. "Ama ne kullandığını bilemiyordum. Yani, öyle fazla konuşmazdı. Sherry'nin odasında olduğu zamanlar hariç kendi başına vakit geçirirdi. Ama o odada saatlerce kalırdı, "

"Peki ya Ludmilla ile Chuck? Hani, ne demeli..."

Burnundan soludu âdeta. "Dalga mı geçivorsun? Adamın suratını görmeye bile dayanamazdı. Anlaşılan dün gece yine kadına sarkıyordu. Ludmilla bu yüzden partiden erken ayrıldı. Belki heriften kaçmak için dışarı çıkmıştır,"

"Dışarı mı çıkmıştır?"

Chris elindeki dergiyi boru gibi yapıp içinden bana baktı, sonra dürbününü lobiye çevirdi. "Bir şey almak için odama gitmiştim. Asansöre bindiğini gördüm."

Chris'ten ayrılıp otelin gündüz müdürüyle konuşmaya gittim. Gece görevlilerinin, bırakın telefon numaralarını, adlarını bile vermeye yanaşmıyordu. Film şirketinin gittikçe boşalan kesesine elimi daldırıp adamın mesleki vicdanına hitap ettim.

Beş telefon konuşmasından sonra, Ludmilla'nın lobiye indiğini öğrendim. Ya sarhoştu ya da sarhoş rolü oynuyordu, Sallana sallana barı aramıştı. Kapalı olduğu söylenince, açmalarını emretmişti. Gece müdürü oda servisinin herhangi bir içecek isteğini karşılamaktan memnun olacağını ona bildirmişti. Kadm protesto etmiş, tökezlemiş, bir çöp kutusunu devirmiş, sonunda asansöre binmişti.

Sonra da muhtemelen yanlışlıkla aşırı dozda uyuşturucu almıştı.

Balo salonuna baktım, basın toplantısı yapılıyordu. Preene ve Malamud mallarının iki yanında durmuş, önlerindeki masaya cep telefonlarını koymuşlardı. Sherilynne ortalarda yoktu. Ama Chuck yalancı ve sahtekârköşede oturmuş, kollarını kavuşturmuştu. Kalabalıktı salon, birkaç da yabancı gazeteci gelmişti. Danimarkalı'yı hatırladım, bozuk İngilizce'siyle Todd'a hep aynı şeyi sorardı: "Robert DeNiro'nun aktör olarak değerliklerinin büyüklüklerinin neler olduklarını düşünüyor musunuz?"

Cevap her zaman değişik ama en çok şöyle olurdu: "Pardon?"

Temizlik görevlileriyle konuşmaya gittim ama önce Bunny'ye telefon edip bir şeyler ayarladım. Kendim kullanmayacağıma yemin ettirdi. Temizlikçilerle konuştuktan sonra odama gidip üstüme en pespaye giysilerimi geçirdim, sonra aşağıya, geçen gecenin çöp torbaları didiklenirken yardım etmeye indim.

Sonra bir duş yapmam gerekti. Herkes yemek salonunda öğle yemeği yiyordu, faturayı film şirketi ödeyecekti. Beni de davet ettiler ama başımı salladım, onlara profesyonelce bir gülücük gönderdim. Başka bir yerde olmam gerektiğini söyledim.

Preene, "O Allah'ın belası gazetecilerle konuşayım deme" diye beni uyardı. Basın toplantısına katılanların çoğu hâlâ otelin harındaydı.

Todd ekmek çiğniyor, bağa RayBan gözlüklerinin arkasından duvarları inceliyordu.

"Biliyor musun?" dedi. "Quentin ile çalışmak isterdim. Quentin aktörleri tanır."

"Eh, birkaçını tanır" dedim. "Unutmadan, polipini bu gece hazır edeceğim. Galada sana veririm."

Sonra dönüp uzaklaştım. Arkadan iyi görünürüm.

Şehrin sağlığa daha yararlı semtlerinde bir apartman dairesini ziyaret ettim, sonra şoförüme bir video dükkânının önünde durmasını söyledim. Dükkânın yeniyetme soluk benizli yöneticisinin benim için birkaç araştırma yapmasını sağladım. Sahne: Otel, Sherilynne, Ludmilla'nın yerine işe alacağı eleman adaylarını gözden geçiriyor, Çabucak birini bulmak gerekiyor ama koridorda sabırla bekleyen adaylar pek işe yarar görünmüyor, Kapıyı çalıp Sherilynne'in süitine girdim. Pembe taraş taraş saçlı, burnu küpeli bir kız dışarı çıkıyordu.

"Bitkin düştüm" dedi Sherilynne.

"Mutlaka."

Dönüp bana baktı, yüzümü inceledi, sonra gözlerini kıstı. Bir an için de olsa, birbirimizi anladık, Sonra iirperdi ve bana sol elinin parmaklarını gösterdi.

"Bu sonuncusuna manikür yaptırdım, oje sürdürdüm. Acıdı. Çok amatör."

Küçük şişeyi burnunun ucuna tuttum, birden ürktü,

"Bak, Ludmilla lobide ne düşürmüş" dedim. "Bir düzine çöp torbasının içine kim bakıp bunu buldu dersin?"

Sherilynne'in yüzü öyle solmuştu ki, makyajının her noktasını görüyordum.

"Bunu Todd'a vermemi ister misin?" diye sordum.

"Elbette" dedi, pek inandırıcı değildi.

"Sözlerin senaryoya uymuyor, Sherry." Bir sandalyeye oturdum. "Polipi çekmeceden sen aldın, Ludmilla'ya bir yere atmasını söyledin ya da belki saklamasını. Ludmilla'nın bunu çalmak için bir nedeni yoktu. Sonra aşırı doz aldı, sen de polipi ne yaptığını öğrenemedin, bu yüzden de Chuck'ı Ludmilla'nın odasını aramaya ikna ettin. Chuck'ı ikna etmek çok kolay, değil mi?"

"Ne demek istediğini anlamı..." Yüzü ölü gibi olmuştu. Kendini toplamak için bir an durdu. Belki başka bir rol oynamaya karar vermişti ama sanmıyordum.

"Bordeaux'ya gitmek istemiyorum" dedi.

"Biliyorum." Gözleri faltaşı gibi açıldı. "Londra'da konuştuğumuzda sana verilen rollerden söz etmiştin, hani kötü adamın aftosu falan. Ama bu rolü

yalnızca bir kere oynadın. Kanlı Bıçak. Dosdoğru videoya düştü o film, soma da çöpe atıldı."

"Görmüş müydün o filmi?" Çok şaşırmışa benziyordu.

"Sinemaya bayılırım, Sherry. Bir zamanlar haftada on beş film falan kiralardım. Kanlı Bıçaklı hayal meyal hatırladım. Kötü adamı oynayan sevgilinin adı Jerry Tang'dı, o sıralar onu kimse tanımıyordu. Ben de iki kere iki dört eder dedim ve..."

Alçak ve çatlak bir sesle konuştu. "Topu topu film çekimi boyunca sürmüştü. Film ekibi ve oyuncular dışında kimse bilmiyordu, onlar da her nasılsa sustular. Ama biliyorum, Todd ile Jerry... Biliyorum, o ikisi kim kimi yenecek diye maçoluk gösterisine girişirlerse, Jerry son silahını kullanacaktır." Nemli gözlerle bana baktı. "Yani beni. Todd benden nefret edecek, biliyorum."

Gitmek üzere ayağa kalktım. Karşımda böyle bir kadm, yanaklarından yaşlar akan bir kadm görmek istemiyordum. O yaralı, korkmuş sesten hoşlanmamıştım. Sherilynne'in atak bir orospu olmasını tercih ederdim, oynadığı her sahnede dişlerini göstermeli, cevabı yapıştırmalıydı.

"Ne yapacaksın?" diye sordu.

"Todd bir gün öğrenecek, ikiniz de artık o kadar ünlüsünüz ki eninde sonunda biri konuşacak, ya para için ya da kıskançlıktan." Ama Sherilynne bunu zaten biliyordu. Yalnızca zamana ihtiyacı vardı, biraz zamana. "Biliyor musun, bu yüzden işimden olabilirdim" dedim.

"Affedersin" dedi. Af maf dilediği yoktu aslında.

"Galada görüşürüz" dedim. "Sherry, merak etme Bordeaux'ya gitmeyeceksiniz." Gözümü kırptım. "Güven bana."

Sinemanın önünde büyük bir kalabalık toplanmış, polis onları uzakta tutmak için bariyerler kurmuştu. Kırmızı halıda yürüyüp kapıdan içeri girdiğimde kimse bana aldırmadı. Onlar Hollywood'lu çifti bekliyorlardı. Acaba neden, merak ettim. Neden onları bu kadar çekici bulurlar? Ama bazıları hayvanat bahçesine gitmeyi de sever.

Todd ve pırıltılar içindeki karısı salona girdiğinde herkes ayakta alkışladı. Geç kalmışlardı, otel sinemanın yanı başındaydı, yine de limuzinle gelmişlerdi. El ele yürüyorlar, hayranlarına el sallıyorlardı. Todd, Sherry'ye bir öpücük kondurunca herkes bağırdı, yeniden alkışladı.

Todd beni görünce Sherilynne'in elini sıktı ve yanıma geldi. Ben küçük şişeyi Todd'a verirken Sherilynne buz gibi durdu. Todd önce şişeye baktı, sonra cebine attı. Sonra o kocaman, film yıldızı tebessümüyle güldü, beni kucakladı. "Becerdin bu işi Jenny" diye fısıldadı, "Becerdin."

Kolonya kokulu kollarmdayken öteki cebine bir şey koydum, sonra yerine oturmasını seyrettim.

Dördüncü kez seyrettiğim filmi yine beğenmedim. Senaryodaki gedikler iyice fark ediliyordu, bir sahnenin ortasındaki çekim hatası perdeden sanki haykırmaktaydı, diyaloglar da kes yapıştır gibi olmuştu.

Sonunda herkes yine ayakta alkışladı, imza isteyenler etraflarına üşüştü. Ama Todd ve Sherilynne fazla kalamayacaklardı. Özel uçaklarına yetişmeleri gerekiyordu. Paris'e gidiyorlardı. Patronum orada onlara katılacak, birlikte Bordeaux'ya geçeceklerdi.

Bavulları zaten toplanmıştı, ekip sinemadan dosdoğru havaalanına gitti. Kimse bana hoşça kal ya da teşekkürler ya da herhangi bir şey demedi. Chris bile. Otelime döndüm, soyundum, yatağıma yattım. Sabah Londra'ya dönüyordum. Trenle. İkinci sınıf. Telefonu önüme çekip bana verilen numarayı çevirdim. Gümrük ve Vergiler Dairesi. Repertuarımdan seçtiğim bir sesle, onlara aktör Todd Claymore'un Fransa'ya kokain sokmaya kalkışacağını söyledim. Mesajı birilerine verecekler, uyuşturucu ekipleri de bekliyor olacaktı. Todd'un cebine attığım kokain paketi onu utandırmaya, huzurunu kaçırmaya ve olayın yankı bulmasına yetecek kadardı.

Sonra Sun gazetesindeki bir muhabire telefon ettim. Şimdi bana borcu ikiye çıkmıştı. Todd olaydan kötü etkilenecekti. Disney bu işten hoşlanmayacaktı. Malamud ve Preene hiç mi hiç hoşlanmayacaklardı. Patronumun Bordeaux gezisi iptal edilecekti. Hollywood buna mutlu son der miydi bilmiyorum.

Tanıtma yazıları. Son.

IAN RANKIN'i en çok etkileyen hikâye:

TEK BAŞIMA BİR GECE BİLE Mat Coward

"Noel[1] den sonra dosdoğru hastaneye yatmam lazım."

"Hay Allah" diyor Diplomat. "Bunu işittiğime üzüldüm, ahbap."

"N'aparsm. Noel'den üç gün sonra, Royal Free'ye. Test yapacaklar."

"Gerçekten çok üzüldüm, ahbap."

"Dikkatini çekti mi?" diyorum. "Testler. Bugünlerde test diye çıldırıyorlar. Doktora gidiyorsun, ağzında uçuk var, seni hemen hastaneye gönderip test yaptırıyorlar."

"Doğru valla" diyor Diplomat, birasının köpüğünü höpürdetiyor. "Mesela benim kayınbirader. Ağzında uçuk çıktı, bir türlü geçmedi, onu da Free'ye test yaptırmaya gönderdiler, altı ay sonra adamı gömdük."

Burada komik olan, ona Diplomat demelerinin nedeni. Çünkü Arap mı ne, Elçiler Sokağı'nda oturan yabancı bir herifin şoförlüğünü yapmıştı. En komik tarafı bu.

"Bak ne diyeceğim" diyor Diplomat, "senden herhalde on yaş falan küçüktü benim kayınbirader. Otuz beş falan."

"Eee, n'apalım" diyorum. "Benim ağzımda uçuk yok."

"Peki, Noel'de ne yapıyorsun, Delibozuk?" diyor. "Her zamanki gibi yolculuk ninenlere mi?"

Başımı sallıyorum. Hayır gibi değil, daha çok biraz sinirlenmiş gibi. "Ninem öldü ya. Yazın."

"Hay Allah" diyor Diplomat. "Kusura bakma ahbap, öyle ya. Aslında unutmadım, bana söylemiştin. Düşünmeden konuştum işte. Kusura bakma ahbap. Haziran'dı ha? Hatırlıyorum çünkü Wimbledon'da turnuva vardı, Cherry televizyondan seyreder. Peki, ne planladın? Nemfoman kızlarla dolu otel odası, ha?"

"Bilmem" diyorum. "Aslında bir şey düşünmedim."

Diplomat eliyle ağzını siliyor, birasını bir dikişte içip bitiriyor. Gitmek üzere ayağa kalkıyor. "Eh, her ne yapacaksan yap, umarım iyi bir Noel geçirirsin, ahbap. Bak, gitmem lazım. Karım, falan. Noel gecesi, biliyorsun, son dakikada şunu al, bunu yap." Omuzuma bir şaplak atıyor, tezgâhın üstündeki çakmağını ve bozuk paralarını alıyor. "Görüşürüz, Delibozuk. İyi eğlen, olur mu? Ama yakalanma!" Gitti.

Hemen herkes gitmiş, geç oldu. Yarım yamalak tanıdığım birkaç surat, barın öte yanında, benden gençler. Onlar da gitmeye hazırlanıyor. Götürmek için içki alıyorlar.

Onlara sesleniyorum. "Parti var ha, çocuklar?"

Beni işitmemiş gibi yapıyorlar. Parti varsa da ben çağrılı değilim.

Hayatımda ninemsiz geçirdiğim bir tek Noel bile olmadı. Evet, birkaç kere içeri girmiştim ama o zaman bile, Noel'i içerde geçirmedim. Hep ninemdeydim.

Gençler partiye ya da her nereyse oraya gidiyorlar. Bir ben, bir de barmen Paddy kalıyor. Hâlâ oturduğumu görüp bir paket getiriyor. İple bağlanmış ağır, karton bir kutu.

"Jim bunu sana vermemi söyledi" deyip kutuyu tezgâha koyuyor. Alıp ayağımın yanına koyuyorum,

"Ah, evet, sağol oğlum. Bekliyordum."

"Tamam" diyor barmen. Tezgâhı parlatıyor, boş bardakları topluyor.

"Jim başka bir şey dedi mi?"

"Hayır" diyor. "Ne olduğunu sen bilirmişsin."

"Evet, tamam" diyorum. "Biliyorum."

"Ama ben bilmiyorum" diyor barmen. "Tamam mı? Bu konuda ben hiçbir şey bilmiyorum."

İçkimi bitiriyorum, acaba bir tane daha içer miyim diye şansımı denemek üzereyken barmen bardağı alıyor ve "Tamam, hoşça kal Delibozuk. Bastığın yere dikkat et" diyor.

Acele ediyor. Yarın çalışmayacak. Noel için kız arkadaşının yanına koşmak istiyor.

"Tamam, merak etme ahbap" diyorum. "Götürmek üzere birkaç şişe versene."

"Elbette" diyor barmen. "Canın ne çekiyor?"

Birkaç şişe... Hey Tanrı'ın. Noel'de hiç tek başıma kalmamıştım, hiç. Tek başıma hiç.

Eve, odama giderken Golders Green'den geçiyorum ve düşünüyorum, belki giriş holündeki paralı telefonun yanında, tahtaya iliştirilmiş bir not bulurum. "Siz dışarıdayken falanca telefon etti, Noel yemeğine onlara gelir misiniz diyorlar." Ama aslında böyle bir not bırakacak biri hatırıma gelmiyor. Varsa bile, ben zaten onlara telefon etmişimdir.

Yürürken düşünüp duruyorum: "Hiç tek başıma kalmadım. Asla tek başıma kalmadım."

Barmenin verdiği paketi taşımak zor, şişe dolu torba da bacaklarıma çarpıyor. Bir an durup her şeyi yere bırakıyorum, bir sigara yakıyorum.

Kollarımı gerip etrafa bakmıyorum, tam da pek güzel bir evin önünde durmuşum. Bin kere bu yoldan geçtim, güzel yoldur, evlerin hepsi kalitelidir. Müstakil evler, yanda büyük garaj, mıcır döşenmiş bir araba yolu, küçük ön bahçedeki çimlerin ortasında kahverengi toprak adaya gül ya da onun gibi bir şey dikilmiş. Pencerelerde o kurşun şeylerden var, antika evler gibi. Ama bu evler eski değil, benden yeniler. Yapıldıkları zamanı hatırlıyorum.

Evlerin hepsi pek güzel ama bu gece, Noel gecesi, bu ev gerçekten güzel görünüyor. Kapıya defneden bir çelenk asmışlar, ortasında parlak kırmızı bir fiyonk var. Pencerelerden içerdeki ışıkları, kâğıttan zincirleri görebiliyorum. O halde Jim'in paketini ve akaryakıt torbasını elime alıp mıcırları gıcırdatarak yürüyorum ve kapıyı çalıyorum. Parmaklarımın boğumlarıyla çalmak zorunda kalıyorum çünkü kapı tokmağı defne çelenginin altında kalmış.

Geceyarısmı geçmiş, yoksa çok mu geç diye düşünüyorum, belki gecenin bu saatinde kapıyı çalmamalıyım, herkes yatağında olabilir. Ama kapı hemen açılıyor, ardına kadar, hoş geldin der gibi, ben de giriyorum.

Kapıyı açan kadm, "Merhaba?" diyor. Hoş bir hanım, kırmızı kırmızı olmuş bembeyaz yanakları, açık renk, ince saçları var. Benden birkaç yaş küçük. Herhalde. Elbise giymiş, oldukça şık, boynunda da minik inciler var.

"Affedersiniz" diyor. Kapıyı açık tutmakta. Soma kapıyı unutup sesleniyor: "Tony!"

Bu arada, hole açılan bir kapıyı açıyorum, solda. İçeri bakıyorum, kokusundan belli, boş, kullanılmayan bir oda sanıyorum önce. Aşağı katta fazla bir oda. Eh, bu kadar çok odaıı olunca, neden olmasın? Sırf kullanılsın diye neden ısıtmalı. Ama ışığı açınca büyük, üstü yeşil bir masa, üzerinde de bir bilgisayar görüyorum. Bir de döner sandalye var, bir dosya dolabı, vesaire. Evde büro gibi. Kar yağınca ya evden çıkamazsan diye herhalde.

"Affedersiniz?"

Dönüp bakıyorum. Karşımda bir adam duruyor, otuzlarının sonuna gelmiş, başının ön kısmı kel, takım elbisesinin pantolonu var üstünde, bir de çizgili, ütülü gömlek ama ceketi ve kravatı yok. Büronun ışığını söndürüp

arkamdan kapıyı kapıyorum, adamın yanından itmeden, kaba davranmadan geçiveriyorum çünkü holün karşısında oturma odasını gördüm.

Adam, kadının kocası belli ki, kocaman odaya girerken buranın ışığı zaten açıkpaltomun yenini tutuyor: "Dedim ki, affedersiniz! Sizi tanıyor muyum? Yardımcı olabilir miyim?" Karısı arkasında, yanaklarmdaki kırmızılıklar artıyor.

Güzel oda. Çok kaliteli mobilyalar, duvar kâğıdı falan. Sıcacık, odanın öbür ucunda yapay kömür ateşi var. Hakikaten güzel oda. Zevkli insanlar, paralı olmaları bir yana. Duvarlarda çerçeveli küçük kır manzaraları. Televizyon yok, muhtemelen başka bir odaya koymuşlardır, özel TV odasına. Ama kapının arkasındaki köşede kocaman bir Noel ağacı var. Minik ışıklar, cici bicilerle kaplı, altındaki hediye paketlerinin parlak kâğıtları odayı yansıtıyor. Ömrümde gördüğüm en büyük ve en güzel ağaç. Bana sorarsanız pencerenin yanına koymalıydılar, kapının arkasına saklanmamalı bu ağaç. Ev dışardan daha davetkâr görünür. Bunu kadına söylemeliyim, kabalık olmazsa tabii.

"Bakın" diyor adam. Ben holden evin arka tarafına doğru yürürken önüme geçmeye, yolumu kapamaya çalışıyor. "Bakın. Kim olduğunuzu bilmiyorum ama burada olmanızın bir nedeni yoksa derhal gitmenizi rica etmek zorundayım." Ön kapıyı işaret ediyor, açık kapı fena halde cereyan yapıyor.

Şimdi mutfağı bulmak istediğim için adamın kolunun altından sıyırtıyorum: Benden kısa. Ama ben ondan daha hızlıyım. Uzun koridordan ilerlerken arkamda "Merak etme, Sarah, sen orada kal" dediğini işitiyorum.

Sarah ile Tony'nin evinde mutfağa girmeden önce yemek odasından geçiyorsunuz. Burada da her şey çok güzel, kocaman yuvarlak masaya kırmızı örtü konmuş. Masaya altı kişi rahat rahat oturur. Bu oda da süslü, masa da. Masada her servisin yanında hediyeli Noel patlangaçları var.

Ama şu an mutfağa odaklandığım için yemek odasından geçip gidiyorum. Adam arkamdan geliyor, odadan odaya sanki topuklarımı ısırmakta ama ben ona pek dikkat etmiyorum. Birden bir bakıyorum ki kolunu boynuma geçirmiş, beni arka kapıya, mutfaktan bahçeye açılan kapıya doğru çekmeye çalışıyor.

Dışarı çıkamam, çok soğuk, teşekkür ederim. Dolayısıyla onu bir tabureye oturtuyorum büyük bir mutfak, bu kadar büyük mutfağın varsa

yemek odasına ne gerek vartabureden düşüp kıçını yere çarpıyor. Karısı, yemek odasına açılan kemerin altında durup soluğunu tutuyor, bağırıyor: "Aman Allah'ım, bizden ne istiyorsun? Allah aşkına, bu gece Noel!"

Garip olan şu ki, bunların Noel'i kutlamadıklarını sanıyordum. Bilmem ki, belki Müslümanlar kutlamıyordur ya da öyle birileri. Şimdi bunlara bir bakalım: Adam yavaş yavaş yerden kalkıyor, tabureyi aramıza koymaya uğraşıyor. Kadm kemerin altında, kollarını sıkı sıkı kavuşturmuş duruyor, biraz titriyor. Onlara bakıyorum. Ya da aslında bırakıyorum bana baksınlar. Ben zaten gördüm, gözümün ucuyla bakmıştım. Şimdi onlar bana baksınlar.

Şimdi onları dinleyeceğim. Daha önce, bütün o sorularını dinlememiş değilim ama meşguldüm. Etrafıma iyice bir göz atmalıydım. Bakalım düşündüğüm gibi bir ev miymiş? Mesela, doğru dürüst döşemişler mi? Güzel yemekler var mı? Efendi gibi süslemişler mi, nineminki gibi. Bugünlerde kimsenin böyle şeylere aldırdığı yok. Doğru düzgün yapmamışlarsa burada kalmak istemem.

İşte bu yüzden adama bakıyorum, sonra kadına tekrar bakıyorum, şimdi yanında küçük bir oğlan çocuğu var. Arkasında. Kadının çocuğu görüp görmediğini bilmiyorum, ben geldiğini işitmedim. On yaşlarında, orada öyle duruyor, neler olup bittiğini merak ediyor. Pijamalar, sabahlık, Fred Çakmaktaş terlikleri.

"Merhaba oğlum" diyorum. Derhal dönüp çocuğa bakıyorlar. Adam, "Aman Allah'ım" diyor, kadm çocuğu yakalayıp kendine çekiyor.

Birlikte yemek odasına gidiyoruz. Yani ben gidiyorum, onlar peşimden geliyor. Bakın ne diyeceğim, derler ki bunlar cimridir, Yahudiler yani, Ama bu evdekiler cimri değil. Noel patlangaçlarına bakıp söylüyorum bunu. Hiç böylesini görmemiştim! Normal olarak gördüklerinizden çok daha büyük patlangaçlar, tombul tombul, parlak kâğıtları da birinci sınıf, çok para vermişlerdir. Eh, işte, insan dediğin önyargılıdır ama tecrübelerime göre her zaman haklı çıkmaz.

Barmenin verdiği paketi ve içki torbasını pencerenin önündeki küçük masaya koyuyorum. İpi çakımla kesip paketi açıyorum. Kâğıt yırtılmasın diye dikkat etmiyorum çünkü ahım şahım bir kâğıt değil. Sıradan paket kâğıdı. Buruşturup masanın altındaki küçük çöp sepetine atıyorum. Paketten tabancayı alıp masaya, torbanın yanına koyuyorum.

Sonra dönüp onlara bakıyorum ve kocaman gülümsüyorum.

"Merhaba" diyorum, "Mutlu Noeller."

"Ne istiyorsun?" diyor adam. "Ne istediğini söyle."

"Kalmaya geldim" diye anlatıyorum ona. "Noel'de kalmaya geldim. Bakın, ne getirdim." Torbadan içki şişelerini çıkarıyorum. Büyük bir şişe Skoçmalt viskisi, Noel şerefine, bir şişe de zencefilli likör. Mevsim durumu. Şişeleri kadına uzatıyorum, bir an duralayıp sonra yanıma gelip alıyor.

"Teşekkürler" diyor yavaşçacık, geri geri giderken gözünü benden ayırmıyor.

"Aferin tatlım" diyorum. "Bunları diğerlerinin yanına koy, ha?"

Çocuk yemek masasının sandalyelerinden birine oturmuş. Masanın düzenini bozmasa iyi olur, çok güzel yapmışlar. Adam karısının içkiyi, yani getirdiğim Noel armağanlarını alıp masanın arkasındaki şık bir dolaba koymasını seyrediyor. Hayal edebileceğiniz her çeşitten içki var o dolapta, neşeli ışıkta pırıl pırıllar.

"Aman Allah'ım" diyor adam, öyle alçak sesle ki neredeyse duyamıyorum. "Aman Allah'ım, adam deli."

Şimdi, komik olan şu ki, bana Delibozuk derler çünkü eskiden şu pop grubunu pek severdim. Delibozuklar denen grubu. İşte komik olan bu.

Adam masanın üstündeki tabancaya bakıyor. "Bize ne istediğinizi söyleyin" diyor yine. "Kim olduğunuzu bile bilmiyoruz, yemin ederim bilmiyoruz!"

Bu durumda tabancayı alıp azıcık çocuğa doğru çeviriyorum. Parmağım tetikte falan değil, tehlike yok. Benim değil, silah benim değil yani. Çocukluğumdan beri böyle bir şeyi elime almadım. Jim denen koca sesli bir herife ait. Ama Jim soygun ekibinden biriyle Noel'in üçüncü günü evinde arama yapmak üzere randevulaşmış. Bir iki gün silahına bakar mıymışım (tabii bakarım, kimse benim yattığım odada arama yapacak değil). Bana güzel bir içki ısmarlayacak. Noel'den sonra elbette, ortalık sakinleştiğinde.

Adama gülümsüyorum, kadma gülümsüyorum. Oğlan biraz korkmuş gibi. Aslında çocuk için biraz endişeleniyorum. Yani, ona bir armağan veremedim. İçki anasıyla babasına yarar ama oğlana bir şey getirmeyi düşünemedim. Bir anda karar verdim buraya gelmeye, ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Boşverin, aklıma iyi bir fikir geldi. Evet, bundan hoşlanacak, iyi olur.

Bu arada: Delibozuk, görgü kuralları lütfen! Önce tanışalım.

"Ben sizin kuzeninizim" diye anlatıyorum onlara. "Kuzeniniz Delibozuk, Noel'de kalmaya geldim size. Aile arasında harika bir Noel geçirmek için sürpriz yaptım. Mutlu Noeller."

Adam tepki vermiyor ama karısı oğlana doğru çevrilmiş silaha bakıyor, bana doğru geliyor, oğlanla aramızda duruyor. Zeki kız. "Mutlu Noeller" diyor. Yutkunuyor, gözünde bir damla yaş var galiba, sonra daha yüksek sesle tekrarlıyor: "Mutlu Noeller, Benim adım Sarah, oğlumun adı da Daniel."

"Mutlu Noeller, Daniel" deyip oğlana sırıtıyorum.

Anasına babasına bakmıyor, dosdoğru bana bakıp "Mutlu Noeller, Kuzen Delibozuk" diyor.

Ben de yine Mutlu Noeller deyip gülüyorum. Daha sonra hepimiz buna güleceğiz, bu lafı çok ciddi, sanki ben onun hakikaten kuzeniymişim, kimse daha önce benden bahsetmeyi aklına getirmemiş gibi söylemesine. Çok terbiyeli, aferin. Ailesi çok iyi yetiştirmiş. "Aferin oğlum" diyorum.

Sarah kocasına bakıp gözleriyle bir işaret çakıyor, "Bu da kocam Tony" diyor.

"Mutlu Noeller, Tony" diyorum.

Karısına bakıyor, bana bakıyor, gözlüklerini çıkarıp gömleğinin yeniyle yüzünü siliyor, "Mutlu Noeller" diyor.

Ellerini koltukaltlarma koymuş, sıkıyor ki onunla el sıkışmayayım. Doğru olmaz zaten, onu utandırmak istemem.

Silahı kemerime sıkıştırıyorum. İşte oldu. Resmi bölümü atlattık.

Oturma odasmdayız, o güzel ağacın olduğu oda, güzel güzel Noel akşamı içkisi içiyoruz. Şarap, aslında. Özel olarak bir şişe açtılar, zaten bu tür insanlardan beklenen budur. Böyle kaliteli insanların habersiz misafir geldiğinde elleri ayakları dolaşmaz. Şarap da pek güzel, genellikle cilanın böylesini içmem ama bu boğazımdan yağ gibi kayıyor.

Çok memnunum. Oturmuş ağacın ışıklarını seyrediyorum, perdeler kapalı, ateş yanıyor, etraf sımsıcak. Tam Noel. Ağacın altındaki armağanları merak ediyorum, elbette hiçbiri benim olamaz. Geleceğimi bilmiyorlardı, bu çok fazla şey beklemek olur, yine de merak etmek eğlenceli oluyor.

Şuradaki paket. Kitap mı? Plak mı? Şu kocaman şey ne acaba? Oğlana bisiklet mi? Babası için koltuk gibi bir şey mi?

Aklıma geldi: Armağanlar. "Skoçu sevdin umarım, Tony. Anlaşılan şarap içiyorsun genellikle, bilseydim..,"

"Yok canım, bu... Önemli değil" diyor Tony. "Değil mi tatlım? Evet, değil mi? Bu harika."

"Harika" diyor Saralı. "Çok düşüncelisiniz. "

"İyi bir viski" diyorum. Böbürlenmiyorum ama anlarsınız ya, viski iyi.

"Evet" diyor Tony, "Gerçekten, çok güzel, evet. En sevdiğim."

"Sevindim" diyorum, "Sonra bir yudum alırız, ha?"

Daniel yattı. Yatması lazım tabii. Noel gecesi saat bir. Rüyasında armağanlarını görüyordur.

"Şu var ki" diyorum, biraz utanıyorum ama benim kabahatim yok. "Çocuk için bir şey... Düşünemedim."

"Önemli değil!" diyorlar ikisi birden. Silah hâlâ belimde. Ama şimdi dürüst olayım, her zaman şöyle düşünmüşümdür: Her ne durumda olursan ol, ilk birkaç dakikadan sonra silahın önemi kalmaz. Ortalık ya sakindir ya değildir. Değilse, silah işleri daha berbat hale getirecektir, doğru değil mi? Bu gece keşke onu paketten çıkarmasaydım diyorum. İhtiyacım yoktu aslında, ayrıca havayı bozma tehlikesi de var.

"Yok, hayır" diyorum. "Bir fikrim var." Elimi cebime sokup çakıyı çıkarıyorum, Tony'e fırlatıyorum. İrkiliyor: Çakıyı düşürüyor.

"Yeni değil, bu belli" diyorum. "Ama tertemiz. Ona iyi baktım. Güzel çakıdır, bana epeyceye patlamıştı. Düşünüyordum da, belki Sarah güzel bir paket yapar, diğer armağanlarla birlikte ağacın altına koyar. Biliyorum, kullanılmış ama sanırım sevecek çakıyı. Her çocuk çakı sever, öyle değil mi?" Sonra Tony'ye ciddi ciddi bakıyorum çünkü ne de olsa burası onun evi, çocuk onun çocuğu. "Ama uygun bulmuyorsan, o başka. Yani belki çakı kullanmak için henüz küçük olduğunu falan düşünürsün."

Ama sorun yok, çok iyi davranıyorlar, çakıya teşekkür ediyorlar. Sarah paket yapacağını söylüyor, Daniel'in çok seveceğinden emin. Mükemmel. Her neyse, geç oldu, Yorgun olduğumu hissediyorum. İşin doğrusu, bugün içkileri karıştırdım. Bu da daima yanlış bir harekettir!

"Eh, her güzel şeyin bir sonu vardır" diyorum. Ayağa kalkıp geriniyorum.

Sarah ile Tony köpek ısırmış gibi ayağa fırlıyorlar. "Durun!" diyor Tony.

"Yatma zamanı" diyorum ona.

Birbirlerine bakıyorlar. "Aman Allah'ım..." diyor Tony, sandalyeye çöküyor.

"Tamam" diyor karısı. "Güzel. Peki... Delibozuk. Neden keyfine bakmıyorsun? Hangi odayı istersen. Hepsi havalandırılmıştır. Banyodaki dolapta da havlu var." Kocasına bakıyor, soma yine bana. "Düşündüm de, Tony ile ben, biz biraz daha otururuz herhalde. Belki güzel bir film falan vardır."

Ona gülümsüyorum. "Hepimiz yatsak iyi olur, değil mi? Gece geç yatan sabah ters kalkar. Ninem hep böyle derdi."

Böylece hepimiz yatıyoruz. İyi de oluyor: Noel sabahı ters kalkmak istemem.

Bir, bir buçuk saat sonra Sarah üstüme düşüyor, küt! Güverteye yüzüstü.

Suç onda değil. Odalarının tam önündeki halıda yatıyorum, ceketimi yastık yapmışım, silahım elimde.

Sabahlığını, ayakkaplarmı giymiş. Dışarlık ayakkabı. Elinde fener. Ayağa kalkmasına yardım ediyorum, kırılan incinen yok. Bir süre birbirimize bakıyoruz. Biraz tuhaf bir durum.

Dayanamıyor, silaha bakıyor, sonra bana. "Bana kızdın mı?"

Nasıl kızarım? Yani, lütfen, bu onun ailesi, değil mi? Deneyecek, tamam mı, sürekli deneyecek. Yoksa bir şey olursa nasıl yaşar? Haklı, onu çok iyi anlıyorum. Ama bakın, işte böyle bir kadın o: Beni de düşünüyor, beni kızdırdı mı onu düşünüyor, kendini düşünmüyor. Müthiş bir kadm bu Sarah.

"Şu senin Tony ne kadar talihli olduğunu biliyordur umarım" diyorum, o ise sabahlığına iyice sarmıyor, galiba yanlış düşüncelere kapıldı. Dolayısıyla bir adım geri çekiliyorum, merdiven korkuluğuna yaslanıyorum, bir sigara yakıyorum. Her şey çok olağanmış gibi.

"Genellikle ninemlere giderim" diye anlatıyorum ona.

Başını sallıyor. Sigara ikram ediyorum. Geç olsun da güç olmasın, Bay Görgü! Alıyor, yakmama izin veriyor, sigara içmediği çok açık. "Ninen öldü mü?" diye soruyor.

Gördünüz mü? Başkalarını düşünüyor, dikkat ediyor, anlıyor. Anlayış gösteriyor.

Ama Noel'deyiz. Zaten yeterince rahatsız ettim. Aslında başımı omzuna dayayıp ağlamak isterdim, bunu söylemekten utanmıyorum ama o omuz benim gözyaşlarıma ayrılmamış, öyle değil mi? Bu durumda burnumu çekip esnermiş gibi yapıyorum. "Eh, biraz uyusak, ha?" diyorum, "Yarın büyük gün!"

Sabah uyandığımda dinlenmiş, sakinleşmiş kalkıyorum. Yerde yatmak beni rahatsız etmez, yataktan çok yerde yatmışım ben. Her neyse. Noel sabahı! Çok özel bir duygu bu. Ne kadar yaşlanırsanız yaşlanın bu duygu kaybolmaz, öyle değil mi? Eğer bir gün gelir de Noel sabahmm heyecanını duymazsanız, ister dokuz yaşında olun, isterse doksan dokuz umurumda değil, mezara girmeye hazırsınız demektir!

Bakın şöyle söyleyeyim, burada Noel sabahının özel olmaması gibi bir tehlike yok. Bu güzel evde, bu hoş, iyi kalpli insanlarla. Rüya gibi! Keşke ninem de burada olsaydı, bayılırdı buraya.

Muhteşem bir kahvaltı, aile bir arada. Nefis yiyecekler. Öyle ağır bir şey yok, sonrası için midede yer ayırmak lazım ama gayet tatminkâr. Kahyaltıyı ikisi hazırlıyor, Sarah ile Tony. Bu da çok iyi bir şey. Böyle bir hanımın düşünceli bir kocası olması gerekir, Sarah'nın kocasının da öyle olması beni memnun ediyor. Çünkü erkekler yardım etmezse Noel gününde kadınlar çok yorulabilir. Dolayısıyla bulaşıkları yıkamayı teklif ediyorum. En azından bunu yapayım.

Bulaşıkları yıkarken silahı belimden çıkarıp ceketimin iç cebine koyuyorum ve ceketi mutfak kapısının arkasına asıyorum. Şimdi kendimi daha iyi hissediyorum: Biliyor musunuz, silahlar ve Noel, olmuyor, değil mi? Daniel yaptığımı görüyor. Armağanlarını açmak için sabırsızlanmış, neden hâlâ gelmediğime bakmak için mutfağa girmiş. Ona ceketime dokunmamasını söylüyorum, tamam mı? Tabii, tamam diyor, aferin çocuğa.

Armağanları açmak beni biraz hüzünlendiriyor. Bana hediye yok, doğal olarak. Bu da bana ninemlerdeki Noel'leri hatırlatıyor. Her zaman bana güzel bir yelek, bir plak falan alırdı. Yine de, Daniel çakıma bayılınca neşeleniyorum. Nezaketten böyle yaptığını sanmıyorum, galiba gerçekten memnun oldu. Eh, kullanılmış da olsa iyi çakıdır.

Hiç farkına varmadım, öğle yemeği vakti olmuş. Bir sürü patlangaç çekiyoruz, özellikle ben ve Daniel, iki kaçık çocuk! Ne patlangaçlar ama tam düşündüğüm gibi. Gerçekten iyi hediyeler çıkıyor içlerinden, kullanabileceğin şeyler, öyle plastik ıvır zıvır değil, şık şapkalar falan. Ama fıkralar hâlâ berbat. "Yedi bacaklı ahtapota ne denir? Yedi bacaklı ahtapot." Hiç de komik değil. Yani espriyi anlıyorum ama bence komik değil. Bu kadar para vermişken, doğru dürüst bir fıkra olsaydı bari. Neyse boşver. Önemi yok.

Daniel'e televizyonu açma izni veriliyor, önüne oturmuş yeni oyuncaklarıyla oynuyor, biz yetişkinler de fırında yemek pişerken küçük bir şeri alıyoruz.

Sarah öksürüyor, boğazını temizleyip "Eh, sana mutlu Noeller, Delibozuk" diyor, "ve yeni yılın kutlu olsun." Şimdi daha sakin, herhalde yemek hazırlığını bitirdiği için.

"Aslında berbat bir yıl geçirdim" diyorum. Eh, niye olmasın? Dostlar arasmdayım, utanmanın âlemi yok. Ne hissediyorsam söyleyeyim. "Berbat bir yıl oldu. Bittiği an sevineceğim. Gelecek yılın aynı berbatlıkta olmayacağını bilsem, daha da sevinirdim."

"Bunu duyduğuma üzüldüm" diyor Sarah. "Sormama kızmazsan, neden bu kadar kötü bir yıl oldu?"

"Niye kızayım?" diyorum. "Sorman büyük nezaket." Ama şimdi de ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Onlara hastaneyi anlatmak istemiyorum, uydurmak da istemiyorum. Başka birinin kör talihi yüzünden neden Noel'leri kötü geçsin ki? Bu yüzden, "Ne bileyim, bir sürü şey" deyip parmağımı ağzıma sokuyorum, dişimi oynatıyorum. "Mesela dişlerim kötü. Sanki hepsi düşecek. Bazen beni hiç uyutmuyorlar." İşin komik tarafı, yalan da değil. Son zamanlarda dişlerimden çok çektim.

Tony, "Dişçiye göründün mü?" diyor. "Herhalde gitmişsindir."

"Hayır, dişçileri sevmem."

"Karımın erkek kardeşi de dişçidir."

Eyvah. "Alınmayın, önyargılı değilim" diyorum. "Kardeşin çok iyi bir dişçidir, eminim. Hepsi de dolandırıcı değildir. Her neyse, gittiğim dişçi senin kardeşin değildi, bundan eminim."

"Değildir" diyor Saralı.

"Yoksa... Kardeşin Avusturalyalı değil herhalde. Finchley Yolu'ndaki."

"Hayır" diyor.

"Kızıl saçlı, koca kulaklı?"

"Yok, o değil."

"Hayır" diyor Tony, "hayır, Finchley Yolu'nda değil. Ayrıca kel. Ama kulakları büyüktür." Karısı ona şöyle bir bakıyor, o da çenesini kapıyor.

Burası çok hoş. Sıcak, neşeli, dostlar bir arada, bir yudum bir şey içip çene çalıyor, ufak tefek dertlerini birbirlerine anlatıyorlar. Aklıma bir şey geliyor.

"İkiniz yılbaşı gecesi ne yapıyorsunuz peki?"

Sarah bir saniye için tıkanır gibi oluyor. Tony yine kekelemek için ağzını açıyor ama karısı elini onun koluna koyuyor, "Biliyor musun, Delibozuk" diyor, "biz... Biz aslında aynı yılbaşını kutlamıyoruz. Biz Yahudi'yiz, hatırladın mı?"

Çok utandım! "Doğru" diyorum, "Kusura bakmayın."

"Bakar mıyız?" diyor nezaketle. "Her neyse, umarım senin yılbaşm güzel geçer."

"Elbette" diyorum. "Eh, aldırmayın. Yılbaşı farklıdır, ha? Barlar açıktır, metronun son seferi bedavadır. Her yere gidebilirsin yılbaşında. Birçok seçenek vardır. Üzülmeyin, yılbaşında yalnız kalmam."

"Yalnız kalmaktan hoşlanmıyorsun ha, Delibozuk?" diyor Sarah.

Bana kalırsa her şeyin farkında. Hiç bencil olmayan bir hanımefendi, başkalarını da düşünüyor. "Eh" diyorum, önemli değilmiş gibi yapıyorum. "Şu var ki, biliyor musun, yani, bu dünyaya yalnız gelmezsin, öyle değil mi? Annen oradadır, ebe oradadır falan, giderken de yalnız değilsindir."

"Değil misindir?" diyor Tony.

"Aslında hayır" diyorum. "Bara herifin teki gelmişti, krematoryumda çalışıyormuş. Diyor ki yakıttan tasarruf etmek için bir seferinde on iki kişiyi birden firma sürerlermiş."

Aman Noel gününde söylenecek ne güzel şey! Salak! İşi şakaya vurmanın, daha berbat hale getirmemenin bir yolunu arıyorum, tam o sırada kapı vuruluyor ve ev sahipleri donup birbirlerine bakıyorlar.

Hay Allah, işte bu çok utanç verici. Misafir bekliyorlarmış! Sormayı hiç düşünemedim, onlar da kibarlıklarından söylemediler. Ama tabii, yemek masasına altı tabak konmuştu. Rezalet.

En utanç verici olan da yapabileceğim bir şeyin olmaması, bu koşullarda elimden bir şey gelmez. Yapılacak tek şey misafirlerin gideceğini ummak, sonra Sarah ve Tony ile oturup kapıyı niçin açmadıkları hakkında bir bahane uydururuz. Ama kolay olmayacak.

Epeyce bekleyip gidiyorlar ama fazla uzun sürmüyor. Bütün yemek boyunca telefon çalıyor (hepimizin aklı başka yerde olsa da nefis bir yemekti) ve tam yine televizyonun karşısına yerleşirken misafirler geri geliyor. E, tabii gelirler, bir düşünsenize. Günü yanlış anlamış olmalarına imkân var mı! Eğer bu sefer de kapıyı açmazsak, endişelenip polis çağıracaklar.

"Tamam" deyip oturma odasının kapısında vaziyet alıyorum. "Bakın, kusura bakmayın ama şöyle yapacağız. Daniel?" Televizyondan başını kaldırıyor. "Şu yeni çakını ödünç versene. Hem de gel, yanımda dur." Silahı almak için mutfağa gitmek istemiyorum. Dışarıdakiler holün penceresinden beni görebilir. "Sarah, arkamda dur. Tony, sen kapıya git, onlara içeri giremeyeceklerini söyle, evde bulaşıcı hastalık var de,"

"Bulaşıcı hastalık mı?" diyor Tony, neredeyse kahkaha atacak. Eleştirmek istemem ama bu zavallı işi ciddiye almak istiyor. Harika bir plan olmadığını biliyorum ama en azından birkaç dakikalığına uzaklaşabilirler. Ben de ceketimi kapıp arkadan sıvışmak için zaman kazanırım. Şimdi görgülü olmanın sırası değil, maalesef.

"Haydi, sevgilim" diyor Sarah. "Kızamık olduğunu söyle. Hepimiz kızamık olduk, daha sonra, iyileştiğimiz zaman gelebilirler. " Aferin kıza!

"Tonv" diyorum. "Lütfen lafı ağzında geveleme," Daniel tam önümde duruyor, bir elimi onun omzuna koymuşum, diğer elimde de çakı var. Elbette çocuğu korkutmak istemiyorum ama Tony mesajı alıyor,

Görünmemeye çalışıyorum ama Tony'yi işitebiliyorum. "Kızamık... falan, filan... Üzülmeyin canım... Falan filan... Soma ara olur mu, Jeremy... Falan filan..."

Kandırdık. Uzun sürmez ya. Çabucak evden çıkmam lazım, hem de dikkatle. En azından herkesin Noel'ini mahvedecek bir tatsızlık çıkmadı.

Kapı kapanıyor, dönüp aileye bakıyorum... Of, çok şükür! Tamam sakinleşin arkadaşlar, heyecan bitti, şenliğe devam. Ama bir bakıyorum ki Sarah'nın elinde Jim'in Allah'ın belası tabancası var... O boktan şeyi keşke hiç görmeseydim. Şu var ki görüyorum... Tam da bana doğrultulmuş. Hiç titremiyor tabanca. Sarah televizyondaki polisler gibi onu iki eliyle kavramış, tam burnuma doğru tutmuş. Eh, hakkını teslim edeyim, Daniel'e "kimseye söyleme" demedim. "Sakın dokunma" dedim. Sözümü dinlemedi diyemem.

Sarah'nın gözlerine bakıyorum. Göğsünden yanaklarına kadar kıpkırmızı, çok kızmış. İşin komik tarafı, beni vuracağını sanmam. İnsanlar konusunda uzman falan değilim ama ömrümde çok surata baktım, bu kız beni vurmayacak. Ne yapacak, biliyor musunuz, sanırım silahı yukarıda bir dolaba kilitleyecek, bana da nereye koyduğunu göstermeyecek, sonra sanırım sokağa çıkıp anahtarı lağım deliğinden aşağı atacak. Sonra mesela şöyle diyecek, "Tamam, haydi içeri girip peynirimizi, cevizimizi yiyip

bitirelim, sonra herkesten özür dileyeceksin Delibozuk, tamam mı?" Hatta belki bir kahkaha atıp, "Kardeşimi çağıralım da şu dişlerine baksın, olur mu?" diyecek.

Emin olamam elbette, kimsenin aklından geçeni okuyamam ama sanırım böyle yapacak. Hem ninem de böyle yapardı.

CAROLYN WHEAT anlatıyor

"Kuzin Cora", yirminci vüzyılm başlarında çiftlik hayatını ve iki kadının dostluğunu ele alır, Bir sabah uyandım. Düş görmüştüm. Bu capcanlı düşte yeniyetme bir çocuk, bir de hiç evlenmemiş esrarengiz bir kadm vardı. Düşü geliştirip bu detektiflik karşıtı hikâyeyi yazdım. Her iki hikâye de hüzünlü. Keşke her şey farklı olsaydı diye duyulan pişmanlıklarla dolu. "Kuzin Cora"nm sonunda çocuğun vardığı karara gelince... Eh, daima sözünü tutmuş mudur diye düşünürüm. Çocuğun adı Sam'di, hatırlayın.

Bütün zamanların en sevdiğim esrarengiz kısa hikâyesi olarak "Kuş Kafesi "ni seçmek oıı saniyemi aldı. Neredeyse otuz beş yıl önce, 1946 tarihli bir Frederick Dannay antolojisi olan Kraliçe'nin Zevki 'nde ilk kez karşıma çıktığından beri bu hikâye aklımı kurcalamıştır. Pulitzer ödüllü oyun yazarı Susan Glaspell hikâyeyi tek perdelik oyunu Küçük Şeyler'den uyarlamıştı. İlk kez 1917'de yayınlanan bu hikâye, kadınsı araştırmaya ve kadınların adaletine dairdir. Dönemine özgüdür ama son Sara Paretsky kadar da günümüzle bağlantılıdır.

CAROLYN WHEAT'ın en sevdiği kendi hikâyesi:

KUZİN CORA

Şimdi sol elin" diye emrettim resmi Scotland Yard sesimle. Londra'nın en tehlikeli suçlusu (altı yaşındaki kardeşim Lionel oynuyordu bu rolü) tombul patisini elime verdi. Parmaklarını teker teker gayet tatmin edici bir sesle fışırdayan ıstampaya, sonra da annemin en iyi krem rengi mektup kâğıdına bastırdım. Sonuç: Mükemmel bir parmak izi kaydı. Gençler İçin Hawkshaw Detektif Oyunu, Racine, Wisconsin garantisiyle.

Lionel'ın elini bıraktım. "Sakın pantolonuna silme" diye uyardım, "yoksa ikimiz de ayvayı yeriz." Lionel başını salladı, yuvarlacık mavi gözleri sahneye bütün detektiflerin imreneceği bir ciddiyet havası veriyordu.

Ahırdaydık, geçici olarak Baker Sokağı No. 221b. Ben büyük Sherlock'tum, Lionel ihtiyaca göre Doktor Watson, Mycroft Holmes, Baker Sokağı sakinlerinden birkaçı, Bayan Hudson ve köpek Toby oluyordu. Şu anda kötü Profesör Moriarty rolünden pek memnundu ya, düğme kadar burnundaki ıstampa mürekkebi lekesi yüzünden çok da etkili olduğu söylenemezdi.

Öyle bir yazdı ki sanki ağaçlar bile Şen Dul valsiyle bir o yana bir bu yana sallanıyordu. O yaz ayaklarım (beni bile korkutacak kadar hızla büyüyorlardı) çocukluğun çıplak ayakla yürüdüğüm patikasından beni uzaklaştırdı. O yaz iyiyi ve kötüyü öğrenmenin acı meyvesini tattığım yazdı. O yaz Kuzin Cora'nın yazıydı.

"Saam" uzaktan bir ses bizi çağırıyordu. Lionel'la birbirimize baktık, aynı şeyi düşünüyorduk, Ablamız Lucy'nin, yani Springfield kasabasındaki en tehlikeli dedikoducunun yanında Londra'nın en tehlikeli canisi ne yazardı ki?

"Saam, nerdesiiin?" Ses yakınlaşmıştı. Her an ahıra girebilirdi. Lionel'ın mürekkepli parmaklarını görür, sonra Gençler İçin Hawkshaw Detektif Oyunu'nu fark eder, sonra da...

Detektiflik Bilim ve Sanatı'nı kadınların asla takdir edemedikleri herkesin bildiği bir gerçekti.

"Çabuk" dedim Lionel'a, "arkayakoş, ellerini tulumbanın altına sok." Koştu. Altı yaşındaydı kardeşim ama hayatın gerçeklerini çok iyi kavramıştı.

Profesör Lionel Moriarty'nin parmak izlerini toparladım, ıstampa kutusunu kapadım, ikisini de mukavva detektif oyunu kutusunun içine koydum. Sonra hepsini mısırların altına ittim. Lucy kutunun kapağındaki Detektif Hawkshaw'un asık suratını görmesin diye de üstüne mısır koçanlarını dizmeyi ihmal etmedim.

Cebimden acele ağız armonikamı çıkarıp çalmaya başladım. Galiba Şen Dul'u çalıyordum. Yaz boyunca sırf Lucy'yi kızdırmak için bu parçayı öğrenmeye çalışmıştım. En sevdiği melodiydi ama armonikada çalınmasından hoşlandığını sanmıyorum.

"Sam, bu güzel havada bu küflü ahırda neler karıştırıyorsun?" Ablam kapıda tarih boyunca erkekleri eleştiren bütün kadınların takındığı pozda duruyordu: Bacaklar sağlamca iki yana açılmış, eller kalçada, kollar bükük. Tıpkı öfkeli bir süt testisine benziyordu.

İçinde "sana ne" gibi bir laf geçen bir şeyler geveledim.

"Ne demek bana ne... Annem gelmenizi istiyor, işte bu kadar."

"Niçin?"

"Annemin kuzini Coramae bizi ziyarete geldi, annem de elinizi yüzünüzü yıkayıp yemeğe inerken Pazarlık yakanızı takmanızı istiyor."

"Kuzin Coramae mi?" Detektif sezgilerim ayaklandı. Doğru, annem güneyliydi, dolayısıyla en uzak hısımlarını bile kuzini savardı ama Coramae diye birini niye hiç işitmemiştim? "Annem niye kahvaltıda bir şey söylemedi?"

Bu soruyu yüksek sesle, üstelik Lucy'ye sormak gibi bir niyetim yoktu aslında. On yedi yaşma basıp da saçını topuz yaptığından beri Lucy ile yaşamak imkânsız hale gelmişti. Birtakım havalar takmıyor, insanı hor görüyordu, sırf ondan üç yaş küçüğüm ve Webley's Corners Lisesi'ne giden çocuklar gibi saçımı pomatlamıyorum diye.

"Annem kendi akrabasını davet ederken sana mı soracaktı?" Başını şöyle kendini üstün görür gibi geriye attı. Bir an tepesinde topladığı bal sarısı bukleleri yerinde tutan çıpalarm kopacağını, bütün saçların ensesine düşeceğini düşündüm ama nerede o talih. "Kendi de bilmiyordu ki, bize nasıl söylesin? Kuzin Coramae yirmi dakika önce eşikte belirdi. Tek başına." Lucy gözlerini

Lionel gibi yuvarlak yuvarlak açtı, sesi bir dolap çeviriyormuş gibi fısıltıya dönüştü. Bir an için sanki zorba ablam gitti, yerine eski günlerdeki örgülü saçlı eşitim geldi.

"Araba bile kiralamamış." Bu müthiş açıklamanın ardından bir o kadar şaşırtıcı İkincisi geldi. "Güve yeniği bir heybe ile bir şapka kutusundan başka bir şey de getirmemiş."

İşte bu haberdi. Annemin akrabaları geleceklerini haber vermek için mektup yazar, yolda olduklarını telgrafla haber verir ve hiç değişmeyen bir tarzda, araba kiralayıp sandıksepet, öküz derisi valizler ve bir ıvır zıvır ordusuyla çıkagelirlerdi.

Kuzin Coramae bir "Muamma" idi.

Mutfağa bakan bahçeden arka kapıya doğru hızla yürürken elime tükürüp saçımı düzelttim, acele misafir odasına doğruldum.

Ev loş ve serindi, Türk halısı solmasın diye sıkı sıkı kapatılan kaim gül kurusu perdeler gün ışığını geçirmiyordu. Misafir odasının kapısında bir an durdum, ortalığı kolaçan ettim. Annemin sesi tiz perdeden, flüt gibi çıkıyordu, pek tanımadığı insanlarla dereden tepeden konuşmaya çalıştığı zamanlardaki gibiydi. Onu cevaplayan ses ise kuru ve kesindi, kuzeyli aksam beni şaşırttı. Annemin akrabaları bütün güneyliler gibi sözcükleri yaya yaya konuşur, yanlış kelimeleri tembelce, soru sorarmış gibi vurgularlardı. Babamın orta batı aksanma hiç benzemezdi. O havlar gibi, bir Baptist vaizin günahtan söz ederken ünsüzlere basması gibi konuşurdu. Kuzin Coramae'in aksam değişikti, sanki başkasının akrabasıydı.

Saygılarımı sunmak üzere odaya tam giriyordum ki annemin sözleri beni kloroforma batırılmış güve gibi yerime mıhladı.

"...Peki kocam, ona ne söyleyeceğim?" Annemin sesi piyanonun cn uçtaki tuşuna vurulmuş gibiydi. "Ona gerçeği söylemektense ölürüm daha iyi."

"Hiçbir şey söyleme" diye cevap verdi kuzeylinin sesi. "Kısa bir süre için sizi ziyarete geldim. Bu kadarını bilsinler yeter."

"Kısa mı?" Annem tek kurtuluş çaresi gibi bu kelimenin üstüne atlamıştı. "Kısa ne anlama geliyor, Tommy?"

Bu beklenmedik sözü henüz sindiremeden ziyaretçi cevap verdi, "Ben parayı alana kadar."

Ardından ahır tozu gibi bir sessizlik çöktü. Yarı kapalı kapının ardına gizlenerek yavaşça bir adım ilerledim.

Esrarengiz kuzin ufak tefek bir kadındı. Zayıf, kuş kemikliydi, ilkokul öğretmenine benzer sıkıntılı yüzünün gergin derisi pütür pütürdü. Aşağı yukarı annemin yaşında olmasına rağmen ona bakınca bu kadm çökmüş derdiniz, oysa içten içe öyle bir şey vardı ki bana onun iyi bükülmüş ip gibi sağlam olduğunu söylüyordu.

Saçı çamur rengindeydi ve yıkanması gerekiyordu. Eteği yolculukta lekelenmiş, yüksek konçlu düğmeli pabuçlarının topuğu aşınmıştı. Boynundaki kırmalı dantel, benim okul yakalığım

Cumartesi gecesi nasıl olursa öyleydi. Babam görse, dörtnala koşturulup terli terli ahıra çekilmiş at gibi, derdi.

En iyi ikinci koltukta oturuyordu.

En iyi birinci koltuk, maun kollu, yeşil kadife kaplı olan, Parsloe Dede ve ailenin diğer Tanrılar'ına ayrılmıştı. En iyi üçüncü koltuklar (kolları yoktu) misafir odasına girme ayrıcalığı olan çocuklara ve Samuel Amca'ya ayrılmıştı; Samuel Amca alkollü içkilere meyli olduğu için maun kollu koltuklara artık oturamıyordu. Peki, bir dilenci gibi yolculuğa çıkan, perişan görünümlü kuzin Coramae nasıl oluyor da en iyi ikinci koltuğa oturabiliyordu?

Biraz daha yaklaştım. Annem gül rengi koltuğun ucuna ilişmişti, sanki yumuşak yastıklara yaslanmaya korkuyordu. Yabancı biri, Kuzin Coramae'i kendine güvenen ev sahibi, annemi de sinirli misafir sanırdı.

"Para." Annemin sesi ütü kadar dümdüz, baykuşun yuva yaptığı ağaç kadar oyuk çıkıyordu. "Bu parayı nereden bulurum?"

"Haydi Lia, evli kadınların daima bir köşede üç kuruşu vardır, kocalarının hiç haberi olmayan paralar. Doğru değil mi?"

Lia. Hayatımda duymadığım bir isim. Annemin adı Lilian'dı, kardeşleri ona Lilly der, babam da neşeli anlarında Lil diye çağırırdı. Ona asla Lia denmezdi.

Annemin cevap olarak içini çekmesi teslim olduğunu anlatıyordu. "Tereyağdan ve yumurtadan kazandığım para var ama onunla Lucy'ye mezuniyet elbisesi alacaktım."

"O paraya ihtiyacım var, Lia."

"Anlamıyorsun, Tommy. Önemli olan para değil aslında." Sözcükler annemin ağzından tasa yuvarlanan bezelye taneleri gibi çıkıyordu, "Umumi Mağaza'daki Bay Benbow bana borcunu deftere yazar, sonra Lucy'nin elbisesi gibi özel bir şeye ihtiyacım olduğunda bana kredi açar,"

"Ondan nakit isteyemez misin?"

"İstersem şüphelenir. Mutlaka Harry'ye söyler. Erkekler birbirlerine arka çıkar."

"Anlıyorum." Kuzin Coramae hâlâ ahır baykuşu gibi kıpırdamadan, gözleri anneme dikilmiş oturuyordu. "O zaman kocanın inanacağı bir hikâye uyduracağız. Ödenmemiş bir borç olabilir mi? Belki hayatımı kurtaracak bir ameliyat için diyebiliriz."

Başkalarının konuşmalarına kulak kabartmanın yanlış olduğunu biliyordum ama kapının arkasında kalakalmıştım. Kuzin Coramae baykuşsa, fare de bendim, annem değil. Sırtımdan ter damlıyordu, alnımı mürekkepten grileşmiş elimle sildim. Akşam yemeğinden önce yapmam gereken işler vardı, örneğin parmaklarımdaki bütün mürekkep izlerini babamın küllü sabunuyla ovarak çıkarmak. Ama hiçbir şey beni bu stratejik noktadan kıpırdatamazdı.

"Neden bana geldin Tommy?" diye sordu annem. "Neden diğerlerine gitmedin?"

Esrarengiz misafir omuzlarını silkti. "Koleje en yakın olan şendin. Tren istasyonu gözleniyordu, eminim. Bu yüzden trenle gelmedim."

Döşeğimin altında sakladığını on paralık romandan daha iyiydi bu. Esrarengiz bir kadın, aniden geliyor, trenle yolculuk yapamıyor. Kolej dediğinin, annemin evlenmeden önce gittiği Springfield Devlet Öğretmen Koleji olduğundan eminim.

"Şüphelendikleri kesin mi?"

"İyice şüpheleniyorlar ama kanıtlavamazlar. Ama aile hem nüfuzlu hem de ısrarlı. Ben de cesaretin şartı ihtiyatlı olmaktır diye düşündüm. Yine de Lia, sana gelmek zorunda kaldığım için üzgünüm."

"Biliyorum, Tommy" dedi annem, sesi hastalandığımda bana içirdiği, boğazımı yumuşatan şurup gibiydi. "Biliyorum. Parayı Cumartesi temin edeceğim, söz veriyorum. O gün Harrv haftalık alışveriş için beni Bay Benbow'un mağazasına götürecek."

Misafir odası her zamanki gibiydi: Büyük büyük ninemin gümüş çay takımları maun masanın üstünde, beyaz porselen fincan ve tabakların yanında duruyordu. Annemin bu fincanlara çay koyuşunu sayısız kere seyretmiştim.

Ama bugün farklıydı. Bugün havada şantajın hanımeli gibi ağır kokusu vardı.

Arka verandada oturup akşam yemeği için mısır soyarken kafamdan neler geçiyordu neler. Her mısır koçanının yaprağını yırtar gibi çekerken ruhumu da tatmin ediyor, ayaklarımın etrafında yükselen mısır püskülü yığınını seyrediyordum. Evdeki bütün bebeklerin saçı yolunmuş gibiydi.

İlk davam. Artık ahırda Sherlock'çuluk oynamak yok. Çatımın altında gerçek bir dişi Profesör Moriarty var. Birine "Tommy", diğerine "Lia" denen bu iki yabancı arasında müthiş bir sır var. Babamın bilmemesi gereken sırlar.

Ne yapabilirdim? Babama mı söylesem? Son mısırı soydum, elimi altın rengi tanelerine sürdüm, sonra oıu da diğerlerinin yanına dizdim.

Hayır, babama söylemek anneme ihanet etmek olurdu, ben de her ne olursa olsun bunu yapamazdım.

Kuzin Coramae'in karşısına geçip tabii gerçekten annemin kuziniyse, ki kuşkuluydumbir melodram kahramanı gibi her şeyi bildiğimi mi söylesem? O da korkunç sırrı babama söylemekle tehdit ederdi, böylece başa dönerdik.

Gündelikçi kız Maisie'nin haşlaması için mısırları mutfağa taşırken, Çocuklar İçin Hawkshaw Detektif Oyunu'nda bu durumu açıklayacak bir şey bulamayacağımı düşündüm. Tek başmaydıın.

Babamın kasabaya gittiği günlerden biriydi. Dedemin ve onun babasının çiftliğinde yaşıyor olsak da babamın asıl işi yem ve tahıldı. Haftanın üç dört günü Webley's Corners'a giderdi. Yani ön kapıdan içeri girdiğinde kıyafeti misafir ağırlamaya uygundu.

Hepimiz yemek odasındaki masaya oturmuştuk, her birimizin önünde ikişer porselen tabak, üstünde de boş çorba kâseleri vardı. Pazarlık yakam boynuma sürümüyordu, Lionel kurbağa gibi kıvranmaktaydı. Yanımda yeni dallı bluzuyla Lucy oturmaktaydı; ağaç kütüğü gibi hareketsizdi, kımıldamayı reddederek ne kadar büyümüş olduğunu gösteriyordu.

Masanın ucunda oturan annem dikenli telden örülmüş çit kadar gergindi. Ne zaman kapıda bir ses olsa irkiliyordu. İki dakikada bir buzlu suyunu dudaklarına götürüyor ama anlaşılan içmiyordu çünkü su seviyesi hiç değişmemişti. İnce parmaklarıyla ağır gümüş çatal bıçakla oynuyordu.

Kuzin Coramae'den başka her yere bakmaktaydı.

Verandada babamın ayak sesleri işitilir işitilmez ayağa fırladı, masayı sarsıp suyunun bir kısmını döktü. Sinirli olduğunu gösteren flüt gibi tiz sesiyle seslendi: "Harry, kim geldi bil bakalım."

Antrede, şemsiye ve bastonların arasında konuştular, Birkaç kelimesini işitebildim: "...Uzaktan kuzinim olur... Kaç yıldır görmemiştim... Mektup göndermiş ama anlaşılan postada kayboldu. Ne hoş değil mi?"

Yavaş konuşmaya çalışsa da babamın bariton sesini duvmak daha kolaydı. "... Pek hatırlamıyorum, Lil, zaten o kadar çok kuzenin var ki... Ama elbette hoş geldi, mektup yollasa da yollamasa da. Haydi yemek yiyelim. Ayı kadar açım."

Babam odaya da avı gibi girdi, kocaman erkek bedeni içeriyi öyle bir dolduruyordu ki sanki vücut ölçüleri aslından birkaç misli büyüktü. Uzun boylu değil, geniş omuzluydu, sık kahverengi saçlarını ve bıyıklarını fena halde kıskanıyordum. Bir gün ben de böyle ot gibi ince olmaktan, kum rengi saçlarımdan kurtulup biivüyecek, babam gibi gerçek bir erkek olacak mıydım?

"Harry, seni bekâr kuzinim Coramae Jones ile tanıştırayım." Annemin ailesinde Jones diye birilerini hiç hatırlamıyordum. Evlenmediği belirtildiğine göre kocasının adı da olamazdı. Misafirimiz her kimse, sahip olduğum bütün bilyeler, artı sapanım üstüne bahse girmeye hazırdım ki soyadı Jones değildi.

Babam masanın başına geçer geçmez yemeğe başladık. Maisie çorbayı getirdi, kepçeyle çukur kâselere koydu. Vişne çorbasıydı, çok severdim çünkü soğuk ve tatlıydı, üstelik bizden başka tanıdığım hiç kimsenin evinde pişirilmezdi.

"Vişne çorbası" dedi Kuzin Coramae, ham elma kıvamlı sesi biraz olgunlaşmıştı. "Eski günleri hatırladım, Lillian."

Lia demedi. Annem de onun gibi, "Hatırladın mı Coramae?" dedi. "İkimiz de bu çorbayı şu İsveçli kızdan öğrenmiştik. Neydi adı?"

"Inga. Inga Gustavsen. Kuş kadar aklı vardı ama bir melek gibi yemek yapardı."

"Meleklerin yemek pişirdiğini bilmiyordum" dedi Lionel. "Ne pişirirler, melek keki mi?"

Babam bir kahkaha attı. Annemle Lucy tebessüm ettiler. Ama Kuzin Coramae'nin kahkahası çalkalanmış gazoz şişesinin kapağı gibi patladı. Yeninden kirlice bir dantel mendil çıkarıp büzülen dudaklarına tuttu ama kahkahalarını engellevemiyordu. Gülmek onu derinden duygulandırıvormuş gibi gözleri yaşarmıştı, Kahkahası acıtıyordu, sanki bu dünyada gülünecek bir şeyler olduğunu unutmuştu.

Gözlerini mendiliyle sildi, burnunun ucu kızarmıştı. Başını iyice salladı ve "Tamam" dedi, "Şimdi durulurum. Özür dilerim... Kötü bir tren yolculuğu geçirdim." Masadaki herkes başım salladı, yolculuğun kadınları yorduğu çok iyi bilinen bir gerçek olduğu için üstünde durmaya gerek yoktu. Ama Kuzin Coramae çiftliğimize her ne yolla geldiyse, bunun trenle olmadığını ben biliyordum.

Vişne çorbası hakkında bir şey söylemem gerekiyor: Maisie vişne çekirdeklerini ayıklamavı bir türlü öğrenememişti. Her kaşık bir toplumsal felakete yol açabilirdi. Annem ile Lucv zarif bir şekilde, her çekirdeği kaşıklarına çıkarıp gizlice kâsenin altına koyarak çorbalarını içtiler.

Ben de aynını yapmaya çalıştım. Doğru söylüyorum. Ama bir çekirdeği boğazıma kaçırıp öksürük nöbetine tutulmamla işli masa örtüsüne vişne suyunu püskürtmem bir oldu. Lucy bana öldürücü bir bakış fırlattı ve "Kuzin Coramae" dedi, "kardeşim adına özür dilerim. Henüz ehlileşmiş değil."

Yüzüm ısırgana değmiş gibi yanıyordu. Lucy'nin Hale Gölü'nün dibine düşmesini istedim ki herkes bilir, o gölün dibi yoktur.

Coramae Jones, Lucy'ye öyle bir baktı ki ancak bir baykuş böyle bakabilirdi. "Benim zamanımda" diye başladı, sesi ekşi elma kıvammdaydı, "başka birinin düştüğü zor duruma dikkat çekmek terbiyeden nasibini almamak demekti."

Lucy başını önüne eğdi. Şimdi onun yüzü ısırgan batmış gibiydi.

Yapbozun bir parçası daha yerine yerleşti: Bu kadm öğretmenlik yapmıştı.

Yaz gecesinde tombul arılara benzeyen yıldızlar çok yakındaymış gibi parlıyordu. Dışarıda, Kuzin Coramae ile yürüyordum, Hem korkuyor, hem de meraktan ölüyordum, öyle ya, şantaj yaptığından kuşkulandığım biriyle karanlıkta yürümekteydim. Bir detektif olarak ilk sorgulamamı yürütmekte olmanın heyecanı da vardı.

"Şu aya bak!" Misafir, dal inceliğindeki parmağıyla göğün aşağılarında bir yeri gösterdi. Atları bağladığımız yeri geçmiş, kasabaya giden toprak yola doğru yürüyorduk.

Baktım. Hilal şeklindeydi ama sanki sırtüstü yatmış, uçlarını yukarı çevirmişti. "Sandala benziyor" dedim.

"Kesinlikle" dedi yol arkadaşım. "Venedik'te gördüğüm gondollar gibi." Soluk ay ışığında, solgun yüzünde bir hayranlık ifadesi belirdi.

"Gerçekten İtalya'ya gittiniz mi?"

"Annen sana söylemedi mi?"

"Annem mi?"

"O da vardı. Bir grup genç hanımdık. Roma, Floransa ve Venedik'e gittik. Hepimiz için çok özel bir geziydi."

Lia. Bir İtalya yolculuğunda sevdiklerinin taktığı İtalyan ismi. Ailede kimsenin bilmediği bir yolculuk.

Sıradan bir şeyden söz ediyormuş gibi yaptım. "Annemi Öğretmen Koleji'nde ziyaret etmiş miydiniz?"

"Elbette etmişimdir. Bir iki kere." Düz bir ses tonuyla lafı geçiştirdi. Birkaç dakika sessizce yürüdük. Ayakkaplarımız yaz boyunca toplanan tozlarda hışırdıyordu. Yolun öte tarafındaki korudan kuş sesleri geliyordu; yanımızda ise mis kokulu alfalfa ve bir miktar buğday ekiliydi.

Yol arkadaşım sessizliği bozdu. "Bu gece Avcı pusu kurmuş" dedi.

"Ne?" Kibar bir cevap değildi ama o kadar şaşırmıştım ki terbiyeli davranmayı unutuvermiştim.

"Gökte." Dal parmak yine işaret etti. "İşte orada, Orion, Avcı. Bak... H'ye benziyor, ortasındaki çizgi çarpık."

Orion'u fazla güçlük çekmeden buldum. Kocamandı, babamın yemek odasını kapladığı gibi o da göğün o kısmını kaplıyordu.

"Romalılar'ın Diana dediği Artemis onu öldürüp .yıldızların arasına koymuş. Artemis avcıydı, Bakire Tanrıça."

"Öğretmen gibi konuşuyorsunuz." Kısmen mahsus söylemiştim bunu, kısmen de ağzımdan kaçıvermişti ama öğrenmem gerekiyordu.

"Dikkatli bir delikanlısın." Hüküm vermemiş, yalnızca durumu belirtmişti. "Olan biteni dikkatle izliyorsun. Gözlerin bir muhasebeci gibi her şeyi sınıflandırıyor. Ya da belki... Bir casus gibi." Sesi yine ekşi elma tadını almıştı.

Sanki bakışları dosdoğru ahıra yönelmiş, ambarı delmiş, mısır yığınının altındaki Hawkshaw Detektif Oyunu'nu seçmişti.

Bir hafta önce bir baykuş gördüğüm içi oyuk ağacı geçtik. Balık tuttuğum dere uzakta çağıldıyordu. Önümüzde su kulesi vardı. Ufukta, kasabadaki Methodist Kilisesi gibi, olduğundan daha büyük görünüyordu.

Kuleye bakınca gülümsemekten kendimi alamadım. Tepesine adımın baş harfleri yazılmıştı ki doğrusu bu durum koltuklarımı kabartıyordu,

"Bu kadar yüksek bir kuleye tırmanmak yürek ister" dedi yol arkadaşım.

"Tırman,... Oraya tırmandığımı da nereden çıkardınız, Kuzin Coramae?"

"Lütfen bana Cora de. Tam adımdan nefret ederim ama annene bunu bir türlü kabul ettiremiyorum."

"Peki, o zaman Kuzin Cora." Önüne ardına bir unvan koymadan asla bir yetişkinin adını söylememek üzere yetiştirilmiştim, bu yüzden Kuzin Cora oluvermişti adı. "Aslına bakarsanız bir gece Kızıl Beaudine, Örümcek Crowley ve ben kulenin en tepesine tırmanıp arkasına adlarımızın baş harflerini yazmıştık. Kırmızı boyayla."

"Aferin size!" dedi Kuzin Cora, "Kurtlarınızı dökmüşsünüz."

Hep erkekçe davranmamı isteyen babam bile söylemezdi bunu. Garip misafirimize içim ısındı ve o gece ona hiç kimseye anlatmadığım şeylerden söz ettiuı. Çiftlik hayatından nefret ettiğimi. Dünyada her şeyden çok şehre, hatta belki California'ya gitmek istediğimi.

Hawkshaw Detektif Oyunu'ndan ya da misafir odasındaki konuşmaya kulak kabarttığımdan söz etmedim. Kuzin Cora anlattıklarımı eleştirmedi. Dediğim her şey ona akla yakın geldi. Eğer çok istersem her düşümün gerçek olacağı konusunda benimle hemfikirdi.

Hayalete benzeyen hilalin aydınlattığı yolda eve doğru yürürken, o ucuz romanlardan çok fazla okuduğuma karar verdim. Menekşe kolonyası kokan bu zayıf, bekâr hanım şantajcı olamazdı.

Ertesi sabah babamla toprak yolun kenarındaki çitleri onardık. Yeni dikenli tel geriyor, yaz yağmurlarına dayansın diye çit direklerini sağlamlaştırıyorduk. İnsanı terleten, berbat bir işti, üstelik güneş doğduğundan beri ayaktaydık. Kollarım acıyordu, gömleğim tere batmıştı. Babam daha berbat görünüyordu ama eğer mecbursa güneş batana kadar, dur durak demeden, bir lokma ekmek yemeden işe devam edebileceğini biliyordum.

Ağır çekici başının üstüne kaldırdığında muazzam kol kasları düğümlenip geriliyor, çekiç mavi göğe doğru yükseliyor, derken toprağı sarsan bir güçle çit direğinin üstüne iniyordu. Tahta direk az az, darbe darbe, çatlamış toprağa giriyordu.

Ben çit direklerini tutuyordum, işimin en zor yanı babamın bütün gücüyle indirdiği çekicin darbesiyle sarsılmamaktı. Acaba bir gün, Lionel'ın tuttuğu direğe ben de çekiçle vurabilecek miydim? Şu anda bütün yapabildiğim, babam gibi rahatça yükseklere kaldırmak şöyle dursun, ancak çekici elimde gezdirebilmekti.

Bir atın nal sesleri dikkatimi çekti. Şerif Caleb Anson siyah atı Geceyarısı'na binmiş tırıs tırıs geliyordu. "Hayrola, Cal?" diye seslendi babam. Çekici bırakıp şerife kolunu salladı.

Şerif Cal dizginleri çekip atını durdurdu. "Hey, Harry" dedi, "Karın Springfield'deki Öğretmen Koleji'ne gitmemiş miydi?"

"Gittiğini biliyorsun ya Cal."

"Bak, Lillian'ı üzmek istemem hiç ama orada bazı olaylar olmuş." Şerif Cal atını, kömür karası boynunu okşayarak sakinleştirdi. Hayvan hâlâ kişneyip ayaklarını yere vuruyor, tırısa kalkmak için sabırsızlanıyordu. "Lillian'la biraz konuşmama izin verirsen sevinirim. Olaya karışan kadın anlaşılan onun sınıf arkadaşlarından biriymiş. Mezun olduktan sonra kolejde kalıp öğretmenlik yapmış."

"Öğretmen" sözünü işitir işitmez kulaklarım tavşan gibi dikildi. Kuzin Cora'nın öğretmenlik yaptığını anlamamış mıydım? Çitin yanında durdum, beni direk sanıp aldırmayacaklarını umdum.

"Olay neymiş?" diye sordu babam. Şapkasını geriye itti, eliyle alnının terini sildi.

"Çocuğun yanında olmaz" dedi şerif. Babam Geceyarısı'na yaklaştı, şerif mümkün olduğu kadar özel konuşabilmek için eğildi.

Yalnızca bir iki sözcük duyabiliyordum: "...Ailesi çok üzgün... Kız afyonruhu

zehirlenmesinden ölmüş..."

Babamın sesini işitmek daha kolaydı. "Sevgilisi vardı herhalde. Bu kızlar hep böyle yapar." Eddie Ruckleshaus gelip de Lucy'yi kilisedeki toplantıya götürmeye kalktığında ne kadar öfkelendiğini hatırladım. Sanki Eddie, Hıristiyan Çalışma Grubu'nda ablama şeftalili dondurma ikram edecek değil de bataklık yoluna saptıracaktı.

"...Bilirsin, Harry. Kız okulu... Aynı çatı altında yaşayan kadınlar. Böyle şeyler oluyor."

"İğrenç!" Babam alçak sesle konuşmaktan vazgeçti. "Eğer evimde böyle iğrenç şeyler konuşursan, Caleb Anson...."

"Belki cinayettir, Harry." Şerif Anson'un sakin sesi babamın öfkesini tel makası gibi kesti. "En azından Pargeterler, ölen kızın ailesi, öyle düşünüyor. Springfield'de oldukça nüfuzları var, dolayısıyla..."

"Springfield, Springfield'dir" diye adamın lafını kesti babam, "Webley's Corners da Webley's Corners."

Babamın bu ruh halini iyi bilirdim. Artık şerif babamdan evinin yolunu öğrense talihli sayılırdı. Bütün düşünebildiğim dün misafir odasında işittiğim sözlerdi: Kuzin Cora'nın nüfuzlu bir aileden söz etmesi, trenle yolculuk yapamaması. Bir gece önce yıldızların altında yanında yürüdüğüm kadının bir cani olması mümkün müydü? Heyecan duymam gerekiyordu. Oysa midem bulandı.

"Yine de Harry, Lillian..."

"Cehenneme kadar yolun var, Cal!" diye bağırdı babam. Şapkasını başından söker gibi çıkardı ve bacaklarına vurarak bir toz bulutu yükseltti. At şaha kalktı, şerif sıkı sıkı dizginlere yapıştı. "Lil o okuldan mezun olalı yirmi yıl oldu. Bu konuda bir şey bilmesine imkân yok, onu üzmene izin vermeyeceğim."

"Harry, söyledim sana." Şerifin sesi sabırlı ama ısrarlıydı. "Bu öğretmen, Bayan Tomlin yirmi yıl önce Lillian ile birlikte öğrenciydi. Karın onu hatırlayabilir, ailesinin nerede yaşadığını bilebilir,"

Bayan Tomlin. Tommy. Kulaklarım uğulduyordu, bir an hiçbir şey söyleyemedim. Sonra boğazımı temizleyip konuştum: "Annemin öyle bir addan söz ettiğini hiç işitmedim."

"Gördün mü" dedi babam. "Sam bu kadm hakkında hiçbir şey işitmemişşe, demek ki Lily onu tanımıyor, tamam mı. Hiç durmadan okuldan söz eder. Eğer tanısaydı mutlaka bu Bayan Tomlin'i anlatırdı. Değil mi Sam?"

"Evet, baba." Başım dönüyordu, sanki beynim güneşte kızarmaktaydı. Annem tabii ki Bayan Tomlin'i tanıyordu. Onu Tommy diye çağırıyordu ve bu kadın kaçabilmek için anneme şantaj yapmıştı.

"Şu halde konuşacak bir şey kalmadı, tamam mı Cal? Gelip Lily'yi rahatsız etmeyeceksin, işte bu kadar."

Şerif elini kaldırdı, Geceyarısı'ın çitten uzaklaştırdı. "Seni suçlayamam, Harry. Benim karım söz konusu olsa herhalde ben de aynını yapardım." Dizlerini atın böğürlerine daldırdı ve Geceyansı ne yapması gerektiğini memnuniyetle kavradı. Adam ve at bir toz bulutunun ardında kayboldular.

Hiç konuşmadan çit direklerini tamamladık. Şerifin ne söylediğini bana anlatmasını, bana bir erkek gibi güvenmesini isterdim ama onun bütün yaptığı çekicini sallamak ve direkleri sert toprağa iyice gömmekti.

İşimizi bitirir bitirmez dikiş odasına gittim. Annemin Springfield Öğretmen Koleji'nden aldığı diploma yaldızlı çerçevesinin içinde duvara asılı duruyordu, Dikiş sepetinin yanındaki köşede iki raflık bir kütüphane vardı. Aradığımı üst rafta buldum: Annemin mezuniyet yıllığı. Açıp her zaman başladığım yerden, annemin fotoğrafından itibaren resimlere baktım.

Annem o zaman Lillian Wanderley idi. Bana bakan yüzü hem kendi elim gibi tanıdık hem ay kadar yabancıydı. Annemdi o ama o zaman beni bilmiyordu. Benim bir gün var olacağımı bilmiyordu. Babamla evlenip Webley's Corners'da yaşayacağını bilmiyordu.

Şiir Kulübü'nün başkanıydı. Adının altında şu alıntı vardı: "Seni bir yaz günüyle karşılaştırayım mı?" Bu sözü her okuduğumda ne kadar doğru olduğunu düşünürdüm. Annemin yaz gününe benzemesi yalnızca güneş gibi

parlayan saçları ve gök mavisi gözlerinden değildi, kahkahası ve neşesi de insana yazı hatırlatırdı.

Sayfaları geriye doğru çevirdim. Koyu renk saçlı, ince yüzlü, kocaman kara gözlü bir kızın fotoğrafında durdum. Fotoğrafın altında Letitia Coramae Tomlin yazıyordu. Şiir Kulübü'nün sekreteri.

Babam Şerif Cal'e doğruyu söylemişti. Annem hiç bıkmadan Springfield Koleji'ni, arkadaşlarını, öğretmenlerini, nasıl eğlendiklerini bana ve Lucy'ye anlatır dururdu. Bütün pikniklerin, ışıklar söndürüldükten sonra her gece yapılan eğlencelerin, sınıftaki her komik olayın hikâyesini işitmiştim.

Peki Cora Tomlin ve İtalya yolculuğunu niye hiç bilmiyordum?

Ertesi saban saat beşte kalktım, her zamanki gibi inekleri sağdım, ahırı süpürdüm. Çalışırken Kuzin Cora'yı ve ne yapmam gerektiğini düşündüm. Kuzin Cora'nın annemin parasını almasına, nerede olduğunu şerife söylemeden çıkıp gitmesine, kaçmasına izin vermek yanlıştı.

Öte yandan ortada korkunç bir sır vardı. Her ne idiyse annem bu sırrı umutsuzca saklamaya çalışıyordu. Şerif Anson ile babanım konuştuklarını hatırladım. Ya Kuzin Cora gerçekten de Pargeterler'in kızını öldürmüşse? Bütün bildiklerime rağmen onun gitmesine izin verecek miydim?

Daha fazla kanıta ihtiyacım vardı. Mısır ambarının yanından geçerken Hawkshaw Detektif Oyunu'nu çıkardım ve askılı pantolonumun üst cebine sakladım.

İyi ki saklamışım. Ahırdan çıkarken Lucy ile karşılaştım. Damalı bir etek giymiş, aynı kumaştan kurdele takmıştı. "Bizimle kasabaya geliyor musun, Sam?" diye sorarken başını geriye attı. Webley's Corners delikanlıları için prova yapıyordu.

"Bilmem" diye cevapladım. Günlerden Cumartesi'ydi. Babamın annemi Benbow'un Umumi Mağaza'sma götürdüğü gün. Kuzin Cora'nın yağ ve yumurta parasını alacağı gün.

"Sevgilin bugün gidiyor" diye beni iğneledi. "Annem diyor ki Kuzin Coramae bugün öğleden sonra 4:50 Chicago treniyle gidiyormuş. Onu geçirmek istemiyor musun?"

"Pek niyetim yok." Ellerimi cebime sokup ıslık çalmaya başladım., bu konuşma uzasın istemiyordum.

Ama bir kere konuşmaya başladığında Lucy'yi hiçbir şey durduramazdı. "Kuzin Coramae'in nesini beğeniyorsun bilmiyorum" dedi. "Bana sorarsan kara kuru bir kadm." Ben ıslık çalmayı sürdürünce, ağzımdan bir laf alamayacağını anladı ve mutfak kapısına yollandı.

Lucy haksız değil, diye düşündüm: Hani ağaç dalma benzeyen böcekler vardır ya, birden hareket edip insanın ödünü patlatırlar, işte Kuzin Cora o böceklere benziyordu.

Misafir yatak odasında sanki yıllardır kimse yatmamıştı. Gül kurusu saten örtülü yatak gayet muntazam yapılmış, yastıklar kiraz ağacından yatak başına sıralanmıştı. Üstüne elişi bir örtü konulmuş çekmeceli dolapta artık Kuzin Cora'nın kişisel eşyaları yoktu. Bu odada kaldığının tek kanıtı kapının yanında duran şapka kutusu ve heybeydi.

Yandaki dikiş odasından annemin Singer makinesinin sesi geliyordu. Buna memnun oldum, bu gürültüde kimse beni duymazdı. Hawkshaw Detektif Ovunu'nu göğüslüğümün altından çıkarıp açtım. İçinde parmak izi almak için pudra, bir püskürtme pompası, bir de bulunan parmak izini kaldırmak için özel şerit vardı.

Odada üstünde parmak izi bulunabilecek bir sürü yüzey vardı: Çekmeceli dolabın üstü, başucu masası, leğen taburesi. Hiçbirinde iz yoktu. Fazla pudrayı pompayla her püskürtiişümde aynı şey, iz yok. Odanın her yeri temizlenmişti, ya Maisie birden mükemmel bir hizmetçi olmaya karar vermişti ya da Kuzin Cora bütün izleri kendi silmişti.

Harıl harıl çalışmaktan dikiş makinesinin durduğunu önce fark etmedim. Sonra dondum kaldım. Annem misafirlerin kaldığı yatak odasına mı geliyordu? Gelirse ona ne diyecektim?

Sonra hıçkırıkları duydum.

Ayaklarımın ucuna basa basa koridordan dikiş odasına yürüdüm. Kapı açıktı ama içeri girmedim. Annem salıncaklı sandalyeye oturmuş, yüzünü elleriyle örtmüştü, omuzları sarsılıyordu. Kucağında yıllığı vardı.

"Anne?" Yüreğim, babamın direklere indirdiği çekiç darbeleri gibi çarpıyordu. Annemi ağlarken gördüğüm anlar tek elimin parmağıyla sayacağım kadar azdı.

"Sam." Annem yaşlar inen yüzünü kaldırıp burnunu çekerek bana gülümsedi. "Yıllığıma bakıyordum da, ne anılarım var. Ne çok anı." Bir çocuk gibi yanaklarını sildi, mendil kullanmadı.

"Anne... İyi misin?"

"İyiyim, Sam. Lütfen beni bırak." Gülümsemeye çalıştı. "Yalnızca bazı şeyleri hatırlıyordum, o kadar. Büyüyünce anlarsın."

"Anne ben gerçeği biliyorum" diye söze başladım.

"Ne gerçeği, Sam?"

Yanına yaklaşıp salıncaklı sandalyenin dibine diz çöktüm. "Kolej'de ölen kızı ve Kuzin Cora'nın senin kuzinin değil Bayan Tomlin olduğunu biliyorum. Ve..." Cesaretle tamamladım. "Ona para verip kaçmasını sağlayacağını da."

Annem pencereye doğru baktı, son birkaç leylak dalda sarkıyordu. Artık uçları kararmıştı ama dikiş odasına yayılan kokuları bana annemi hatırlatıyordu.

"Eğer bu kadarını biliyorsan, Sam, bunu yapmak zorunda olduğumu da biliyorsun. Seçme şansım yok."

"Ama anne, acaba..."

"Hayır, Sam." Dikiş makası kadar keskin bir sesle sözümü kesti. "Lütfen, hatırım için başka soru sorma. Bırak."

Onu yıllığının sayfalarını çevirirken bıraktım. Odadan çıktığımı sanıp başını eğdi. Sayfaya bir gözyaşı düştü, sonra bir tane daha. Bir hastanın odasından çıkar gibi sessizce uzaklaştım.

Sherlock Holmes ne yapardı bu durumda? Her ne pahasına olursa olsun gerçeği öğrenirdi. Babam ne yapardı? Her ne pahasına olursa olsun annemi korurdu. Ben ne yapacaktım?

Misafir yatak odasına döndüm. Ne istediğimi bilmiyordum, gerçeği mi, içimi rahatlatacak yalanları mı, yoksa Kuzin Cora'nın hiç hayatımıza girmemiş olması için saati geri döndürmeyi mi? Biliyordum ki ne istersem isteyeyim, gerçeği öğrenmeliydim.

Heybeyi açtım. İçinde, hafifçe menekşe kokan, dikkatle katlanmış giysilerin arasında siyah kadife bir kurdeleyle bağlanmış bir mektup demeti vardı. Mektupları çektim, annemin zarif el yazısını tanıdım.

Aşk mektupları. Babama değil, başka birine. Bazıları kalın parşömene yazılmış dört beş sayfalık mektup, bazıları yalnızca kısa not. Annemin kabartma kartvizitlerinden birinin arkasında: "Sevgili, ırmağın kıyısındaki pikniğimiz öyle hoşuma gitti ki." Monogramlı pembe not kâğıdına: "Seni

nasıl mı seviyorum? İzin ver sayayım." Okul defterinden yırtılmış sayfaya: "Bir öpücük istemeye cesaretim yok, hele bir gülücük için yalvarmaya."

Sanki başıma babamın çekici iniyordu. İşte o korkunç sır, Kuzin Co

ra'nın annemi tehdit ettiği sır karşımdaydı. Annemin Öğretmen Koleji'ndeyken bir âşığı vardı, bu âşığa şiirler yazılmış, mektuplar göndermişti. Mektuplara "Lia" imzası atılmıştı.

Cora Tomlin'den başka biri de anneme Lia demişti. İtalya'da tanıdığı biri mi? Peki Kuzin Cora bu mektupları nasıl eline geçirmişti?

Son notta yalnızca bu cümle vardı: "Başka çaresi yoksa, gel öpüşüp ayrılalım."

Afyonruhu paketini mektupları geri koyarken buldum.

Çekip aldım, parmaklarımın arasında dolaştırdım. Şantajcı Kuzin Cora para koparmak için annemin yitirdiği sevgilisine gönderdiği mektupları kullanıyordu. Katil Kuzin Cora, Kolej'de bir kızı afyonruhuyla öldürmüştü. Kuzin Cora ölen kıza da şantaj yapmış, sonra kimseye söylememesi için öldürmüş müydü?

Yapabileceğim tek şey vardı. Evet, ihanetti ama işin içinde cinayet varsa, başka çarem kalmamıştı. Ayrıca, babam anlardı. Sık sık anneme, Virginia'da kalsaydı peşinden ne çok delikanlının koşacağını söyleyip takılırdı. Mektupları heybeden alıp pantolonumun cebine koydum.

Babam yatak odasındaydı, elinde usturası, tıraş olmak üzere aynanın karşısına geçmişti. Aslında babamın tıraş olmasını seyretmeyi severim, beni sıkıntıya sokacak kadar sakalım çıktığında usturayı onun gibi kolayca kullanmak için hareketlerini aklımda tutmaya çalışırım.

Derhal söze giriştim. "Baba, sana bir şey anlatmam gerekiyor."

Küçük çiftliğimize sanki bir anarşist bomba atmıştı. Babam suratı hâlâ köpük içinde odadan fırladı. Dosdoğru misafir yatak odasına gidip Kuzin Cora'nın çantalarını aldı ve ön kapıdan dışarı attı. Maisie'ye koruda dolaşmakta olan Kuzin Cora'ya arazisinden derhal çıkıp gitmesini söylemesini emretti.

Sonra dikiş odasına yürüdü. Merdivenin altına saklandım, sanki üstümde bir kasırga esiyordu. Babamın öfkeli bağırışları havada çınlıyor, ardından annemin ağlamaklı cevapları geliyordu.

"...Sahte kuzin. Bıraktım her şeyi, bir de polis arıyor onu."

"...Anlamıyorsun, Harry... Cinayet işlemedi. O zavallı çocuk kendi canına kıydı... Tommy'nin suçu değildi."

"Tommy ha! O yaratığı böyle mi çağırıyorsun?"

Lucy yukarıdan indi. Yüzü endişeliydi. Beni merdivenin altında görünce fısıldadı, "Neler oluyor?"

"Emin değilim" diye yalan attım. Ama ablamın yüzüne bakamıyordum. Kapalı kapılar ardında olanlar benim suçumdu.

Lionel mutfaktan elinde yarı yenmiş bir zencefilli kurabiye ile çıktığında kendimi daha da kötü hissettim. Neredeyse kuyuya düşeceği o günkü kadar korkmuştu.

"Nasıl yapabildin, Lily?" diye sordu babam. Bir yakarıştı bu, bir

dua.

"Öyle yalnızdım ki" diye yanıtladı annem. "İlk defa evden uzaklaşıyordum... Tommy bana iyi davrandı. Önce anlayamadım ama sonra... Âşık oldum."

"Aşk ha! Buna aşk mı diyorsun?" Babamın sesi sanki yüreğinden kopmuştu. "Bu bir günah, Lily, doğaya karşı işlenmiş bir günah," Sözleri hıçkırıklarla sona erdi.

Hava ağırdı, bebeğin öldüğü günkü gibi. Annem ihanete uğramıştı ama Kuzin Cora tarafından değil. Onu korumak istemiştim ama aslında onu benden korumalıydılar.

Kuzin Cora'yı son gördüğümde toprak yolda yürüyordu. Sırtı dikti, bir elinde heybesini, diğerinde şapka kutusunu taşıyordu.

Hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Artık hiç vişne çorbası içmedik. Annemin güneş gibi yüzü leylaklar gibi soldu. Babam kasabada geç saatlere kadar çalışmaya başladı, bazı geceler Bayan HepwhiteTn pansiyonunda kalıyordu. Annemi bir daha Lil diye çağırmadı.

Bana gelince, detektiflik günlerim sona ermişti. Büyütecimi, çitlembik atmak için içi boş bir kamış ve aslında hiç de istemediğim üç ıvır zıvır karşılığında Kızıl Beaudine'e verdim. Çocuklar için Hawkshaw Detektif Oyunu'nu odun kulübesinin arkasında yaktım. Alevler mukavva kutunun üstündeki Detektif Hawkshaw'ın asık suratını yalarken, bu kadar acıya sebep olan kişiler için en uygun yerin cehennem olduğuna karar verdim.

CAROLYN WHEAT'i en çok etkileyen hikâye:

KUŞ KAFESİ Susan Glaspell

Martha Hale çift kapının soğuğu kesen İkincisini açıp da yüzünü tırmalayan kuzey rüzgârıyla karşılaşınca geri dönüp büyük yün şalını aldı. Şalı aceleyle başma sararken kendini ayıplar gibi mutfağa göz gezdirdi. Evden çıkmak zorunda olmasının nedeni öyle sıradan bir şey değildi. Herhalde Dickson yöresinde bundan daha sıra dışı bir şey olmamıştı. Ama mutfağının öyle bırakılıp da çıkılacak durumda olmadığı belliydi: Ekmek için unun yarısını elemiş, elenmemiş yarısıyla karıştırmaya hazırlanıyordu.

İşlerin yarım kalmasından nefret ederdi. Ama kasabadan bir ekip Bay Hale'i götürmek üzere uğramış, sonra şerif koşarak gelip karısının Bayan Hale'in de gelmesini istediğini söylemişti. Sırıtarak eklediğine göre kendi karısı korkmaya başlamıştı, yanında bir kadın olmasını istiyordu. Martha da her şeyi olduğu gibi bırakmıştı.

Kocasının sabırsızlanan sesi duyuldu. "Martha! İnsanları soğukta bekletme."

Dış kapıyı yeniden açıp büyük, iki sıralı arabada onu bekleyen üç adam ve bir kadına katıldı.

Kendini atkılara iyice sardıktan sonra arkada kendisiyle birlikte oturan kadına bir göz attı. Bayan Peters ile geçen yıl yöre panayırında tanışmıştı, kadının bir şerif karısına hiç benzemediğini hatırladı. Ufak tefek, zayıf bir kadındı, sesi de inceydi. Peters'dan önceki şerif Gorman'ın karısının öyle bir sesi vardı ki sanki her ağzım açışta yasaya uyulmasını emrederdi. Bayan Peters şerif karısı gibi değildi ama Peters tam bir şerife benzeyerek durumu telafi ediyordu. Her şeyiyle şerif seçilecek adamdı: İri yarı, koca sesliydi, suçlularla suçlu

olmayanların arasındaki farkı bildiğini belli etmek için yasaya uyanlara özellikle saygılı

davranırdı. Bayan Hale birden düşündü. Herkese bu kadar kibarca ve neşeyle davranan bu adam şimdi Wright'lara şeriflik görevini yapmaya gidiyordu.

"Bu mevsimde buraları hiç güzel değil." Bayan Peters erkeklerin yaptığı gibi konuşmaları gerektiğini hissederek söze girişmişti.

Bayan Hale laf olsun diye bir cevap verdi çünkü tepeyi aşınca Wright'larm evi görünmüştü, bu yüzden canı konuşmak istememişti. Ev, bu soğuk Mart sabahında çok ıssız görünüyordu. Zaten hep ıssız görünürdü. Çukura yapılmıştı, çevresindeki kavaklar da yapayalnızdı. Erkekler eve bakıp olan bitenler hakkında konuşuyorlardı. Bölge savcısı arabadan yana eğilmiş, yaklaşmakta oldukları eve dikkatle bakmaktaydı.

Bayan Peters sinirli bir sesle, "Benimle gelmenize çok sevindim" dedi. İki kadın erkeklerin ardından mutfak kapısından içeri girmek üzereydiler.

Martha Hale bir ayağını eşikten içeri atmıştı, bir eli kapının tokmağmdaydı ama bir an eşiği

geçemeyeceğini hissetti. Çünkü yıllardır gelmemişti bu eve. Hep akimdaydı, "Gidip Minnie Foster'ı görmeliyim." Hâlâ onu Minnie Foster olarak düşünüyordu, oysa yirmi yıldır Bayan Wright'tı o. Ama hep başka işler çıkmış, Minnie Foster'ı unutmuştu. Ama şimdi, gelmişti işte.

Erkekler sobanın çevresine toplaştılar. Kadınlar kapının yanında birbirlerine sokuldular. Bölge savcısı genç Henderson dönüp "Ateşin yanına gelin hanımlar" dedi.

Bayan Peters bir adım attı, soma durup "Ben... üşümedim" dedi.

Böylece iki kadm kapının yanında durdular, önce mutfağa bakmaya bile çekindiler.

Erkekler bir dakika kadar şerifin sabah erkenden yardımcısını sobayı yakmaya göndermekle ne iyi yaptığını konuştular, sonra Şerif Peters sobadan geri çekildi, paltosunun düğmelerini çözdü ve ellerini artık işe başlıyoruz dercesine masaya yerleştirdi. Yarı resmi bir dille, "Şimdi, Bay Hale" dedi, "herhangi bir şeye dokunmadan önce Bay Henderson'a, dün sabah buraya geldiğinizde neler gördüğünüzü anlatın."

Bölge savcısı mutfağa göz gezdiriyordu.

"Bu arada" dedi, "Herhangi bir şeye dokundunuz mu?" Şerife döndü. "Her şey dün bulduğunuz gibi mi?"

Peters dolaplardan lavaboya, lavabodan mutfak masasının az ötesinde duran küçük ve harap salıncaklı sandalyeye baktı.

"Her şey yerli yerinde."

"Dün buraya nöbetçi bırakmalıydınız" dedi savcı.

"Dün ha" dive yanıtladı şerif, elinin hareketi dün işlerinin başından aşkın olduğunu belirtiyordu. "Dün o çıldıran adam yüzünden Frank'ı Morris Merkezi'ne göndermek zorunda kalmıştım. Bakın, dün çok işim vardı. Bugün sizin Omaha'dan geleceğinizi biliyordum, George, burada da her iş bana bakıyor ve..."

"Pekâlâ Bay Hale" dedi savcı. Dünü bir yana bırakalım artık der gibiydi. "Dün sabah buraya geldiğinizde neler olduğunu anlatın."

Hâlâ kapıya yaslanmakta olan Bayan Hale'in, çocuğu ezberden şiir okuyacak olan bir anne gibi eli ayağı kesildi. Lewis genellikle dalar, anlatacağı hikâyeyi karıştırırdı. Bu sefer açıkça, dosdoğru anlatmasını, Minnie Foster'ın işini zorlaştıracak gereksiz şeyler söylememesini umdu. Bay Hale hemen söze başlamadı, Bayan Hale kocasında bir acayiplik fark etti, sanki mutfakta durup dün sabah gördüklerini anlatmak zorunda olması onu hasta ediyordu.

"Evet, Bay Hale?" dive hatırlattı savcı.

Bayan Hale'in kocası sözlerine başladı; "Harry ile ben kasabaya patates götürüy orduk."

Harry, Bayan Hale'in büyük oğluydu. Şu anda aralarında değildi çünkü dün sonuç olarak o patatesler kasabaya götürülememişti, dolayısıyla Harry bu sabah yola çıkmıştı ve Şerif uğrayıp da Bay Hale'in Wrightlar'ın evine gelip hikâyesini orada anlatmasını, her şeyi eliyle göstermesini istediğinde evde yoktu. Bayan Hale'in karmakarışık duygularından biri de Harry'nin sıkıca giyinmemiş olabileceği korkusuydu. Hiçbiri şu kuzey rüzgârının bu kadar ısırıcı olabileceğini öngörememişti.

"Şu yoldan geldik" diye devam ediyordu Hale, eliyle biraz önce geldikleri yolu gösterdi. "Evi gördüğümüzde Harry'ye dedim ki, 'Gidip John Wright'i telefon başvurusu yapmaya ikna etmeye çalışayım.' Çünkü, eğer biri daha katılmazsa bu yola telefon bağlamak çok pahalıya mal olacak. Bunu Wright'la daha önce de konuşmuştum ama kabul etmemişti. Zaten insanların çok fazla konuştuğunu, onunsa huzur ve sükûnet istediğini söylemişti.,. O pek az konuşur, bilirsiniz.

Düşündüm ki evine uğrayıp karısının yanında konuşsam, bütün kadın milletinin telefon sevdiğini söylesem, bu ıssız yolda iyi bir şeydir desem... Eh, Harry'ye dedim ki böyle söyleyeceğim ama bir yandan da dedim ki, karısının ne diyeceğine John pek aldırmaz..."

İşte bakın! Yine lüzumsuz laflar ediyor. Bayan Hale kocasının dikkatini çekmeye çalıştı ama neyse ki bölge savcısı araya girdi: "Bu konuyu daha sonra konuşuruz, Bay Hale. Onu da konuşmak istiyorum ama önce buraya geldiğinizde tam neler olduğunu öğrenmek istiyorum."

Hale bu kez kelimelerini dikkatle seçerek konuşmaya başladı: "Bir şey duymadım, görmedim önce. Kapıyı çaldım. İçerden hiç ses işitilmiyordu... Kalkmış olmalıydılar, saat sekizi geçmişti. Bu sefer daha sert vurdum kapıya, biri 'içeri gir' diyor gibi geldi. Emin değildim, hâlâ da değilim. Ama kapıyı açtım... Bu kapıyı." İki kadının önünde durduğu kapıya işaret etti. "Orada, şu salıncaklı sandalyede..." Eliyle gösterdi. "Bayan Wright oturuyordu."

Mutfaktakiler sandalyeye baktı. Bayan Hale salıncaklı sandalyenin hiç de Minnie Foster'a uygun olmadığını düşündü, yirmi yıl öncesinin Minnie Foster'ına elbette. Her tarafı oynayan, kırmızı bir sandalyeydi, arka çubuklarından ortadaki düşmüş, sandalye de bir yana kaykılmıştı.

Savcı, "Nasıl... görünüyordu?" diye sordu.

"Şey" dedi Hale, "garip bir hali vardı."

"Garip demekle neyi kast ediyorsun?"

Savcı bunu sorarken bir not defteri ve kalem çıkardı. Bayan Hale o kalemin görüntüsünü hiç beğenmedi. O deftere yazılacak ve başına dert açacak lüzumsuz şeyler söylememesini tembih edercesine gözlerini kocasına dikmişti.

Hale dikkatle konuşuyordu, kalem sanki onu da etkilemişti.

"Şey, ne yapacağını bilemez gibiydi. Tükenmiş gibi."

"İçeri girdiğini görünce ne yaptı?"

"Umrunda değildi sanki. Bana aldırış etmedi. 'Nasılsınız Bayan Wright? Ne soğuk değil mi?' dedim. O da 'Öyle mi?' dedi, önlüğünü çekiştirmeye devam etti, Şaşırdım. Sobaya yanaşın ya da buyurun oturun falan demedi, öylece oturdu, bana bakmadı bile. Ben de dedim ki, 'John'u görmeye geldim.'

Sonra... güldü, Buna gülmek denebilir herhalde.

Dışarıda Harry'nin beklediğini düşündüm, bu sefer biraz sertçe, 'John'u görebilir miyim?' diye sordum. 'Hayır,' dedi, durgundu. 'Evde değil mi?' dedim. O zaman bana baktı. 'Evet' dedi, 'evde.' 'O zaman onunla konuşamaz

mıyım?' diye sordum, artık sabrım taşıyordu. 'Hayır' dedi. 'Çünkü öldü.' Hep öyle durgundu. Yine önlüğünü çekiştirmeye başladı. 'Öldü mü?' diye sordum, kulaklarıma inanamamıştım.

Başıyla evet dedi, hiç heyecanlanmadı, öyle sallanıp duruyordu.

'Neden... nerede o?' diye sordum, ne diyeceğimi bilemiyordum.

Eliyle yukarıyı işaret etti... Şöyle." Hale parmağıyla yukarıdaki odayı gösterdi.

"Yukarı çıkmaya niyetlendim. Artık ne yapacağımı bilemiyordum. Buradan şuraya kadar yürüdüm, sonra, 'Nasıl öldü?' diye sordum.

'Boynundaki ipten dolayı öldü' dedi, önlüğünü çekiştirmeyi sürdürdü."

Hale sustu, önceki sabah orada oturan kadını hâlâ görüyormuş gibi gözlerini salıncaklı sandalyeye dikmişti. Herkes suskundu, sanki herkes önceki sabah orada oturan kadına bakmaktaydı.

Savcı suskunluğu bozdu, "Sen ne yaptın?"

"Dışarı çıkıp Harry'yi çağırdım. Düşündüm ki... Yardım gerekebilirdi. Harry'yi içeri aldım, birlikte yukarı çıktık." Sesi fısıltıya dönüşmüştü. "Oradaydı, yatıyordu..,"

Savcı sözünü kesti, "Yukarı çıktığımızda anlatırsın bu kısmını, Bir yandan da gösterirsin. Şimdi hikâyenin kalanını anlat."

"Önce ipi çıkarmayı düşündüm. Sanki..." Durdu, yüzünün kasları titriyordu.

"Ama Harry ona yaklaşıp baktı, 'Yok, adam ölmüş, bir şeye dokunmasak iyi olacak' dedi. Aşağı indik.

Kadın hâlâ öylece oturuyordu. 'Kimseye haber verdiniz mi?' diye sordum. 'Hayır' dedi, umursamaz gibiydi.

'Bunu kim yaptı, Bayan Wright?' dedi Harry. Çok ciddi söyledi bunu, o da önlüğünü çekiştirmeyi bıraktı. 'Bilmiyorum' dedi. 'Bilmiyor musunuz?' diye sordu Harry. 'Aynı yatakta yatmıyor musunuz?' 'Evet' dedi. 'Ama ben uyuyordum.' 'Biri boynuna ipi geçirip onu boğdu ve siz de uyanmadınız, öyle mi?' dedi Harrv. 'Uyanmadım' dedi.

Herhalde bunun nasıl olabileceğini anlamamış gibi ona baktık ki bir dakika sonra 'Uykum ağırdır' dedi.

Harry daha soru soracaktı ama ben dedim ki bu bize düşmez. Herhalde hikâyesini önce adli tabibe ya da şerife anlatsa iyi olur. Bunun üzerine Harry mümkün olduğu kadar çabuk Üst Yol'a gitti, Rivers'lara, orada telefon var."

"Adli tabibe haber vermeye gittiğinizi öğrenince ne yaptı?" Savcı elinde kalemi yazmaya hazırdı.

"O sandalyeden kalkıp şuradakine oturdu." Hale köşedeki küçük sandalyeyi gösterdi. "Orada ellerini kavuşturdu, yere bakarak oturdu. Biraz konuşsam iyi olur diye düşündüm, 'John telefon almayı düşünüyor mu diye sormaya gelmiştim' dedim. Bunun üzerine gülmeye başladı, sonra durdu, bana baktı... Korkmuş gibiydi."

Hikâyesini anlatırken kalemin kâğıt üstünde oynadığını işitince başını kaldırdı.

"Şey, bilmem ki, belki de korkmuş gibi değildi" diye aceleyle ekledi. "Korkmuş olduğunu söylemek istemem. Çok geçmeden Harry geri geldi, sonra Doktor Lloyd geldi, sonra da siz Bay Peters. Gerisini biliyorsunuz."

Bu son cümleyi söyleyince ferahladı, rahatlamak ister gibi kımıldadı. Herkes hareketlendi. Savcı merdivenin kapısına doğru yürüdü.

"Herhalde önce yukarı gitmeliyiz, sonra ahırı ve çevreyi dolaşırız."

Durdu, mutfağa göz gezdirdi.

"Burada önemli bir şey görmediğinizden eminsiniz, değil mi?" diye sordu şerife. "Cinayet nedenine işaret edecek herhangi bir şev."

Şerif iyice emin olmak istermiş gibi etrafa baktı.

"Burada mutfak eşyalarından başka bir şey vok" dedi, mutfak eşyalarının ne kadar önemsiz olduğunu anlatmak ister gibi de hafifçe güldü.

Savcı mutfak dolabına bakmaktaydı. Tuhaf, lenduha gibi bir şey, yarı kiler, varı tabak çanaklık. Üst kısmı duvara raptedilmiş, alt kısmı bildiğiniz eski tarz mutfak dolabı. Tuhaflığı dikkatini çekmiş olacak ki bir sandalye alıp üstüne çıktı, üst kapakları açıp içine baktı. Bir an sonra yapış yapış olmuş elini çekti.

"Burası berbat olmuş" dedi sinirlenerek.

İki kadın dolaba yaklaşmıştı, şerifin karısı konuştu.

"Ah... Meyve konserveleri" diyerek Bayan Hale'e anlayışlı bir tavırla baktı. Savcıya dönüp açıkladı: "Dün gece hava don yaptığında üzülmüştü. Soba yanmayacağı için kavanozların patlayacağını söylemişti."

Bayan Peters'in kocası bir kahkaha attı.

"Ne kadm! Cinayetten tutuklu ve konservelerini düşünüvor!"

Genç savcı dudaklarını büzdü.

"İşimiz bittiğinde herhalde konservelere üzülecek hali kalmayacak."

Bayan Hale'in kocası iyi niyetli bir tavırla, "Eh" dedi, "kadınlar böyle ıvır zıvır için üzülür işte."

İki kadın birbirlerine sokuldular. İkisi de ağzını açmıyordu. Savcı birden terbiyeli olması gerektiğini hatırladı, geleceğini düşünmeliydi.

"Yine de" dedi genç bir siyasetçinin kibarlığıyla, "evet, böyle şeylere üzülürler ama hanımlar olmasa ne yapardık?"

Kadınlar ne konuştular ne de rahatladılar. Savcı lavaboya gidip ellerini yıkamaya başladı. Dönüp havluya silmek istedi, temiz bir tarafını bulmak için evirip çevirdi.

"Ne pis havlu! Pek iyi bir ev hanımı olduğunu söyleyemeyiz, ha, hanımlar?"

Lavabonun altındaki kirli kap kaçağı ayağıyla itti,

"Bir çiftlikte yapılacak çok iş vardır" dedi Bayan Hale sert bir sesle.

"Mutlaka. Yine de..." Kadının önünde hafifçe eğildi. "Dickson yöresinde böyle pis havlusu olmayan bazı evler bilirim." Havluyu yine çekiştirdi.

"Havlular çok çabuk kirlenir. Erkeklerin elleri her zaman yeterince temiz olmuyor."

"Ah, hemcinslerinize sadıksınız anlaşılan" diye güldü, Durup Bayan Hale'e baktı. "Bayan Wright ile komşuydunuz. Herhalde arkadaşınızdı da."

Martha Hale başını salladı.

"Son yıllarda onu pek görmedim, Bu eve... Bir yıldan fazla oluyor, gelmedim."

"Peki neden? Ondan hoşlanmaz mıydınız?"

"Çok severdim onu" dedi canlı bir sesle, "Çiftçi hanımlarının işi çoktur, Bay Henderson. Üstelik..." Mutfağı gözden geçirdi.

"Evet?" diye onu teşvik etti savcı.

"Burası asla neşeli bir yer gibi görünmezdi bana" dedi Bayan Hale, daha çok kendi kendine konuşuyordu.

"Doğru" dedi savcı, "Kimse buraya neşeli bir ver diyemez. Bavaıı Wright'ın bir yuva kurma içgüdüsüne sahip olduğunu söyleyemem."

"Eh, Wright'da da o içgüdü var mıydı bilemem" diye mırıldandı Bayan Hale.

"Yani anlaşamıyorlar mıydı?" diye savcı çabucak sordu.

Bayan Hale kararlı bir sesle, "Ben böyle bir şey demek istemedim" dedi. "Ama John Wright'ın bulunduğu bir evin neşeli olacağını düşünmüyorum."

"Bu konuda daha sonra konuşuruz, Bayan Hale" dedi. "Şimdi bir an önce yukarıyı görmek istiyorum."

Merdivenin kapısına doğru yürüdü, iki erkek onu izledi.

"Bayan Peters bir iki iş görse olur mu?" diye sordu şerif. "Bayan Wright için bazı kıyafetler alması lazım... Birkaç küçük şey. Dün çok acele çıktık."

"Evet... Bayan Peters" dedi savcı. Bayan Peters olmayan kadına bakıyordu, şerifin karısının arkasında duran iri yarı çiftçi kadına. "Elbette Bayan Peters bizden savılır" dedi. Kadının bir sorumluluk taşıdığını anlatmak istiyordu, "işimize yarar bir şey var mı dikkat edin, Bayan Peters. Hiç belli olmaz, belki siz hanımlar cinayet sebebini açıklayacak bir ipucu yakalarsınız. İhtiyacımız olan da bu."

Bay Hale sahnede hoş bir şey söylemek üzere olan bir oyuncunun tavrıyla yüzünü ovuşturdu.

"Hanımlar ipucu bulsalar fark ederler mi acaba?" dedi, böylece lafı gediğine koymuş olarak merdivenlerden yukarı çıktı.

Kadınlar hiç kıpırdamadan, sessizce beklediler, önce merdivenlerde sonra yukarıdaki odada duyulan ayak seslerini dinlediler.

Sonra, Bayan Hale garip bir durumdan kurtulmuş gibi rahatlayarak lavabonun altındaki, savcının ayağıyla ittirdiği kirli kap kaçağı düzenlemeye başladı.

"Ben olsam erkeklerin mutfağıma girmesinden nefret ederdim" dedi ters ters. "Ortalığı karıştırıp bir de eleştiriyorlar."

Şerifin karısı her zamanki çekingen, boyun eğen tavrıyla, "Görevlerini yapıyorlar elbette" dedi.

"Görevlerini yapıyorlar da" diye yanıtladı Bayan Hale, "herhalde sobayı yakmaya gelen o şerif yardımcısı kirletti bunu." Havluyu çekiştirdi. "Keşke hemen aklıma gelseydi! Evden acele çıkmak zorunda kalan bir kadının arkasından ortalığı toparlamadı diye konuşmak ayıp oluyor. "

Mutfağa bir göz gezdirdi. Ortalığın "toparlanmadığı" belliydi. Gözü alt raftaki şeker kavanozuna takıldı. Tahta kavanozun kapağı açıktı, yanında bir kesekâğıdı duruyordu. Yarısı dolu.

Bayan Hale oraya doğru yürüdü.

"Bunu buraya boşaltacaktı herhalde" dedi kendi kendine... Yavaşça.

Kendi mutfağmdaki yarısı elenmiş, yarısı elenmemiş unu düşündü. Olaylar araya girmiş, işi yarım kalmıştı. Peki, Minnie Foster'ın işini yarım bırakmasına neden olan neydi? Neden işini bitirmemişti? İşleri bitirmek ister gibi bir hareket yaptı, yarım kalan işler hep sinirini bozardı, sonra dönüp baktı, Bayan Peters'in baktığını gördü, işe başlayıp da, bir nedenle, tamamlamamış olma duygusuna kapıldığını Bayan Peters'in görmesini istemedi.

"Meyvelerine yazık oldu" diyerek savcının açtığı dolaba gitti, sandalyeye çıkıp mırıldandı: "Acaba hepsi bozulmuş mu?"

Gerçekten insanı üzecek bir manzaraydı ama sonunda "Biri bozul

mamış" diyebildi. Kavanozu ışığa çevirdi. "Üstelik vişne." Dolaba tekrar baktı. "Galiba bir tek bunun kurtulduğunu söyleyebilirim."

İçini çekerek sandalyeden indi, lavaboya gidip kavanozu sildi.

"O sıcak havada bunca çalıştıktan soma durumu görünce kendini çok kötü hissedecek. Geçen yaz vişne konservesi yaptığım günü hatırlıyorum."

Kavanozu masaya koydu, yine içini çekerek salıncaklı sandalyeye oturmak istedi. Ama oturmadı. O sandalyeye oturmasına bir şey engel oldu. Doğruldu, geri çekildi, yarı dönük durarak sandalyeye baktı, sanki "önlüğünü çekiştiren" kadını görüyordu sandalyede.

Şerifin karısının ince sesi düşüncelerini dağıttı: "Ön odadaki dolaptan eşyalarını almam gerekiyor." Odanın kapısını açtı, tam içeri girecekken geri döndü. "Siz de geliyor musunuz, Bayan Hale?" diye sinirli bir sesle sordu. "Ben kıyafetleri alırken... yardım edersiniz."

Çabucak döndüler. Kapalı duran odanın dondurucu havasında fazla oyalanamamışlardı.

"Oh!" dedi Bayan Peters ve elindekileri masaya bırakıp sobanın başına koştu.

Bayan Hale kasabada tutuklu olan kadının istediği giysileri inceledi.

"Wright cimrinin tekiymiş!" diye bağırdı. Elinde birkaç kere tamir görmüş perişan bir siyah etek tutuyordu. "Belki bu yüzden kimseyi görmüyordu. Herhalde kendine düşeni yapamadığını düşünüyordu. İnsanın üstü başı kötü olunca hiçbir şeyden zevk almaz. Eskiden çok güzel giyinirdi, neşeliydi. Ama o zaman Minnie Foster'dı, koroda şarkı söyleyen kasabalı kızlardan. Ah, yirmi yıl önceydi bu."

Perişan giysileri dikkatle, âdeta okşayarak katlayıp masanın bir köşesine koydu. Bayan Peters'a baktı, kadının bakışındaki bir şey onu rahatsız etti.

Kendi kendine "Umrunda değil" dedi. "Minnie Foster'ın genç kızlığında güzel elbiseler giydiğine niye aldırsın ki?"

Sonra yine baktı kadına, o kadar da emin olamadı. Aslında Bayan Peters konusunda hiç tam emin olamamıştı. Çekingen bir tavrı vardı ama bakışları her şeyin taa dibini görüyormuşa benziyordu.

"Bütün alacağınız bunlar mı?" diye sordu Bayan Hale.

"Hayır" dedi şerifin karısı. O sinirli edasıyla lafa girişti. "Bir de önlük istedi. İstenecek şey mi?" dedi. "Allah biliyor ya, hapishanede üstünü kirletmez insan. Ama herhalde kendini evinde hissetmek istemiştir. İnsan önlüğe alışınca... Şu dolabın alt çekmecesindeymiş önlükler. Evet, işte burada. Bir de merdiven kapısında asılı küçük şalı."

Yukarı çıkan merdivenlerin kapısında asılı küçük gri şah aldı, bir süre baktı şala.

Birden Bayan Hale çabucak diğer kadının yanına geldi.

"Bayan Peters!"

"Evet, Bayan Hale?"

"Acaba... O mu yaptı?"

Bayan Peters'in gözlerine yerleşen korkulu bakışlar yüzünden başta ne düşündüğünü anlayamadı.

"Bilmiyorum" dedi Bayan Peters. Sesi bu konudan kaçmak istediğini anlatıyordu.

Bayan Hale kendine güvenen bir sesle, "Ben yaptığını sanmıyorum" dedi "Önlük istiyor, küçük şalını. Konserveleri için üzülüyor."

"Bay Peters diyor ki..." Yukarıdan ayak sesleri duyulunca durdu, yukarı baktı, sonra alçak sesle devam etti: "Bay Peters diyor ki... durum kötüymüş. Bay Henderson çok alaycı konuşurmuş, uyanmadım demiş ya, o lafla alay edecekmiş."

Bayan Hale bir an cevap veremedi. Sonra mırıldandı: "Eh, sanırım birileri boynuna ilmiği geçirirken John Wright da karısını uyandırmamış."

"Ama çok acayip" dedi Bayan Peters, "Diyorlar ki adam öldürmenin çok... gülünç bir yoluymuş."

Gülmeye başladı. Kahkahasının sesini işitince aniden sustu.

"Bay Hale de öyle söyledi" dedi Bayan Hale. Sesi bütün bunları doğal karşılıyormuş gibi çıkıyordu. "Evde silah varmış. İşte bu yüzden anlamadığını söylüyor."

"Bay Henderson çıkarken dedi ki dosyanın tek eksiği cinayet nedeniymiş. Öfke... ya da ani duyguları belirtecek bir şey."

"Eh, ben burada öfke belirtisi görmüyorum" dedi Bayan Hale, "Ben..."

Birden sustu. Sanki aklına bir şey takılmıştı. Gözüne mutfak masasının ortasındaki bir tabak bezi çarptı. Ağır ağır masaya doğru yürüdü. Masanın yarısı temizlenmişti, yarısı kirli duruyordu. Gözleri ağır ağır, âdeta istemeyerek şeker kavanozuna ve yanındaki yarı boş kesekâğıdma gitti. Yarım kalmış işler.

Bir an sonra geri döndü, kendini rahatlatmak ister gibi konuştu: "Acaba yukarısı nasıl? Umarım orası biraz daha derli topludur. Biliyor musunuz?" Durdu, toparlandığını hissedip devam etti. "Sinsilik gibi geliyor bana. Kadını kasabada hapsedip sonra evini ona karşı kullanmak!"

"Ama Bayan Hale" dedi şerifin karısı, "yasa yasadır."

"Öyledir herhalde" dedi Bayan Hale kısaca.

Sobanın başına geldi, doğru dürüst yanmadığı hakkında bir şeyler geveledi. Ateşi biraz kurcaladı, sonra doğrulup hiddetle konuştu: "Yasa yasadır ve kötü soba da kötü sobadır, Bunun üstünde yemek pişirmek ister miydiniz?" Maşayla sobanın açılmış kenarlarını gösterdi. Fırın kapağını

açıp bu konuda fikirlerini söylemeye niyetlendi. Ama kendi düşüncelerine daldı. Yıllar boyu böyle bir sobayla uğraşmanın ne demek olduğunu düşünüyordu. Minnie Foster'ın bu fırında bir şey pişirmeye çalışması... ve kendisinin de Minnie Foster'ı hiç görmeye gitmemiş olması...

Bayan Peters'ın sözleri onu şaşırttı: "İnsanın cesareti kırılır, bir şey yapmak istemez."

Şerifin karısı gözlerini sobadan lavaboya çevirmişti... Dışardan taşınmış bir kova suya. İki kadın orada hiç konuşmadan durdular, yukarıda bu mutfakta çalışmış kadına karşı kanıt bulmaya çalışan erkeklerin sesini duyuyorlardı. Şimdi şerifin karısının gözlerinde yine o derinleri gören, bir şeye bakıp içindeki başka bir şeyi gören bakış belirmişti.

Bayan Hale tatlılıkla konuştu: "Soyunsanız iyi olur Bayan Peters. Dışarı çıkınca çok üşüyeceğiz."

Bayan Peters kürk atkısını asmaya odanın öteki ucuna gitti. Bir an sonra haykırdı, "Aaa, bakın parça kumaştan yorgan yüzü yapıyormuş." İçinde küçük kumaş parçaları duran büyük bir dikiş sepetini gösterdi.

Bayan Hale yan yana dikilmiş parçaların bir kısmını masaya yaydı.

Birkaçını bir araya getirerek "Kütük kulübe modeli" dedi, "Ne şeker değil mi?"

Öyle dalmışlardı ki merdivenlerdeki ayak seslerini işitmediler. Merdiven kapısı açıldığında Bayan Hale "Ne dersiniz?" diyordu, "yorgan dikişi mi yapacaktı, yoksa parçaları birleştirip bırakacak mıydı?"

Şerif pes der gibi ellerini kaldırdı.

"Yorgan dikişi mivmiş yoksa yalnızca parçaları mı birleştirecekmiş! Merak ettiklerine bakın."

Kadınların tuhaf işlerine gülündü, eller sobada ısıtıldı, sonra savcı yerinde duramayan bir sesle, "Eh, haydi gidip ahıra bakalım, bu iş de bitsin" dedi.

Dış kapı üç erkeğin arkasından kapandığında Bayan Hale içerlemiş bir tavırla, "Ben bunda bir gariplik görmüyorum" dedi. "Onlar kanıt bulmaya çalışırken biz de küçük şeylerle meşgul oluyoruz. Bunda gülünecek ne var?"

Şerifin karısı özür dilercesine, "Tabii, onların kafası çok önemli işlerle meşgul" dedi.

Tekrar yorgan parçalarını incelemeye başladılar. Bayan Hale incecik, muntazam dikişlere bakıyor, bunları diken kadını düşünüyordu. Derken şerifin karısının tuhaf bir sesle konuştuğunu duydu:

"Aa, buna bakın."

Gösterilen parçaya bakmak üzere döndü.

Bayan Peters kaygılı bir tavırla, "Dikişler" dedi. "Hepsi çok güzel ve muntazamdı ama buna bakın, İğneyi nereye soktuğunu bilmiyormuş sanki!"

Gözleri karşılaştı. Aralarında bir kıvılcım çaktı, bir şey geçti. Sonra sanki büyük bir güç sarf ederek geri çekildiler. Bayan Hale bir süre öylece, ellerini diğer dikişlere hiç benzemeyen o dikişin üstünde kavuşturmuş, oturdu. Derken dikişi sökmeye başladı.

Şerifin karısı irkilerek bağırdı: "Ne yapıyorsunuz, Bayan Hale?"

"İyi olmamış birkaç dikişi söküyorum yalnızca" dedi Bayan Hale.

Bayan Peters biraz da ne yapacağını bilemeyerek, "Bir şeye dokunmamamız gerekir" dedi.

Bayan Hale her şey gayet olağanmış gibi, "Yalnızca şurasını tamamlayacağım" dedi.

İpliği iğneye geçirdi ve kötü dikişlerin yerine muntazam bir dikiş attı. Bir süre hiç sesini çıkarmadan dikti. Sonra o incecik, çekingen sesi işitti: "Bayan Hale!"

"Buyurun, Bayan Peters?"

"Acaba neden... neden bu kadar sinirliymiş?"

"Bilmem ki." Bayan Hale üstünde durmaya değmez bir şeyden konuşuyorlarmış gibi cevap vermişti. "Bilmiyorum ki... Sinirli miymiş? Bazen çok yorgun olduğumda berbat dikiş dikerim."

İpliği kesti, gözünün ucuyla Bayan Peters'a baktı. Şerifin karısının küçük, zayıf yüzü sertleşmişe benziyordu. Yine derinlere bir yere bakar gibiydi. Ama bir an sonra ince, kararsız sesiyle konuştu: "Eh, bu giysileri sarmam lazım. Belki umduğumuzdan daha erken gelirler. Bir parça kâğıtla sicim nerede bulurum acaba?"

Bayan Hale etrafa şöyle bir baktı, "Belki şu dolapta vardır" dedi.

Bozuk dikişin bir parçası sökülmemiş duruyordu. Bayan Peters arkasını döndüğünde Martha Hale o parçayı inceledi, diğer parçaların oya gibi

muntazam dikişleriyle karşılaştırdı. Fark şaşırtıcıydı. Parçayı tutmak ona garip geliyordu, sanki kendini rahatlatmak için eline dikişi alan kadının düşünceleri onunla iletişim kurmaktaydı.

Bayan Peters'ın sesi onu düşüncelerinden uyandırdı.

"Bir kuş kafesi" dedi. "Kuşu var mıydı, Bayan Hale?"

"Hiç bilmiyorum doğrusu." Bayan Peters'ın elinde tuttuğu kafese baktı. "Buraya gelmeyeli o kadar çok oldu ki." İçini çekti. "Geçen yıl adamın biri ucuz kanarya satıyordu. Ama onun alıp almadığını bilmiyorum. Belki almıştır, Minnie çok güzel şarkı söylerdi."

Bayan Peters mutfağa göz gezdirdi.

"Burada kuş olduğunu düşünmek pek tuhaf." Güler gibi oldu, bir şeyleri uzak tutmak ister gibiydi. "Ama herhalde kuşu vardı, yoksa niye kafesi olsun ki? Acaba ne oldu kuşa?"

"Belki kedi yemiştir" dedi Bayan Hale, dikişine devam ederek.

"Hayır, kedisi yoktu. Bazıları kedi sevmez, korkarlar. Dün onu bizim eve getirdiklerinde, benim kedim içeri girdi, çok rahatsız oldu, dışarı çıkarmamı rica etti."

"Kızkardeşim Bessie de öyledir" diye güldü Bayan Hale.

Şerifin karısı cevap vermedi. Sessizlik Bayan Hale'in dönüp bakmasına yol açtı. Bayan Peters kuş kafesini incelemekteydi.

"Kapısına bakın" dedi yavaşça. "Kırılmış. Menteşelerinden biri sökülmüş."

Bayan Hale yaklaştı.

"Sanki biri... Hoyratça davranmış."

Gözleri yine karşılaştı. İrkilmiş, soran, anlayan gözler. Bir an ikisi de ne konuştu, ne de kımıldadı. Sonra arkasını dönen Bayan Hale ters ters, "Kanıt bulacaklarsa eğer acele etsinler" dedi. "Bu evden hoşlanmadım."

"Benimle geldiğinize çok sevindim, Bayan Hale." Bayan Peters kafesi masaya koyup oturdu. "Çok sıkılacaktım... Burada tek başıma oturmaktan."

"Doğru söylüyorsunuz" diye onayladı Bayan Hale. Sesinin doğal çıkmasında kararlıydı. Dikişi yine eline aldı ama sonra kucağına bırakıp farklı bir sesle mırıldandı. "Ama ne isterdim biliyor musunuz, Bayan Peters. Keşke arada bir onu ziyarete gelseydim. Keşke."

"Ama elbette çok işiniz vardı, Bayan Hale. Eviniz, çocuklarınız."

"Gelebilirdim" dedi Bayan Hale ters ters. "Uzak durdum çünkü hiç neşeli bir yer değildi. Ama tam da bu yüzden gelmeliydim." Etrafına baktı. "Ben... Ben burayı hiç sevmedim. Belki çukurda olduğu, yol görünmediği için. Bilmiyorum neden ama ıssız bir yer, her zaman öyleydi. Keşke arada bir Minnie Foster'ı görmeye gelseydim. Şimdi görüyorum..." Kelimelere dökmedi.

"Kendinizi suçlamayın" diye öğütledi Bayan Peters. "Nedense, başka insanlar ne halde, görmüyoruz... Bir şeyler olana kadar."

Bir sessizlikten sonra "Çocuk olmayınca iş de fazla olmuyor" dedi Bayan Hale, "ama ev de çok sessiz oluyor. Wright da bütün gün çalışıyordu, eve geldiğinde de insana arkadaş olmazdı. John Wright'ı tanır mıydınız, Bayan Peters?"

"Tanımazdım. Kasabada görmüştüm. İyi bir adam olduğunu söylerler."

"Evet, iyidir." John Wright'ın komşusu ciddi bir tavırla onayladı. "İçmezdi, çoğu insan kadar sözünü tutardı herhalde, borçlarını da öderdi. Ama çetin bir adamdı, Bayan Peters. Onunla gün geçirmek..." Durdu, hafifçe titredi. "İnsanın iliğine işleyen acı bir rüzgâr gibi." Gözü masanın üstündeki kafese ilişti, acı acı ekledi. "Neden bir kuş istemiş olabileceğini anlıyorum!"

Aniden öne eğildi, kafese dikkatle baktı. "Peki ne oldu kuşa dersiniz?"

"Bilmiyorum" diye yanıtladı Bayan Peters. "Belki de hastalanıp ölmüştür,"

Ama bunu söyler söylemez elini uzatıp kafesin kırık kapısına dokundu. İkisi de kafese baktı, sanki büyülenmişlerdi.

"Onu.., Tanır mıydınız?" Bayan Hale'in sesinde şefkatli bir tını belirmişti.

"Dün onu getirdikleri saate kadar hayır" dedi şerifin karısı.

"O da... Düşünüyorum da, o da kuş gibiydi. Tatlı, sevimli ama çekingendi ve... sanki o da kanatlarını çırpıp dururdu. Nasıl... Bu kadar,., değişti?"

Bir süre düşüncelere daldı. Sonunda aklına mutlu bir düşünce gelmiş de gündelik işlere dalıp ferahlamış gibi haykırdı: "Bakın ne diyeceğim, Bayan Peters, neden yorganı ona

götürmüyorsunuz? Böylece eli meşgul olur."

"Av, ne güzel bir fikir, Bayan Hale" dedi şerifin karısı, lafı değiştirmekten, basit de olsa bir iyilik yapmış olmaktan çok memnundu. "İtiraz etmezler herhalde, değil mi? Peki, neler götüreyim? Kumaşlar burada mı? Peki, diğer şeyler...?"

Dikiş kutusuna baktılar.

"Kırmızılar burada" dedi Bayan Hale, kumaşı çıkardı. Altında bir kutu vardı. "Bak, belki makası buradadır.,. Başka şeyleri de," Kutuyu gösterdi. "Ne güzel bir kutu! Bahse girerim çok eski bir kutu... Küçüklüğünden kalma."

Bir an için kutuyu elinde tuttu, sonra içini çekerek açtı.

Hemen eli burnuna gitti.

"Öf!.."

Bayan Peters yaklaştı, sonra başını çevirdi.

Bayan Hale konuşmakta zorlanarak, "Bir parça ipeğe bir şey sarılmış" dedi.

Bayan Peters gittikçe alçalan bir sesle, "Makasını sarmadığı muhakkak" dedi.

Eli titreyen Bayan Hale ipek parçasını kaldırdı. "Ah, Bayan Peters!" diye bağırdı. "Bu..."

Bavan Peters iyice yaklaştı.

"Bu o kuş" diye fısıldadı.

"Ama Bayan Peters!" diye bağırdı Bayan Hale. "Bakın! Boynuna... boynuna bakın! Boynu.,, ters dönmüş."

Kutuyu kendinden uzaklaştırdı.

Şerifin karısı kutuya yine eğildi.

"Biri boynunu burmuş" dedi. Sesi çok derinlerden geliyordu.

İki kadının gözleri bir kez daha karşılaştı, bu kez ikisinde de şafak atmış, dehşete kapılmışlardı, Bayan Peters gözlerini ölü kuştan kafesin kırık kapısına çevirdi. Yine gözleri karşılaştı. Derken dış kapıda bir ses işitildi.

Bayan Hale kutuyu sepetteki kare kumaşların altına soktu ve önündeki sandalyeye çöktü. Bayan Peters masaya dayanmış duruyordu. Bölge savcısı ve şerif içeri girdiler.

"Eee, hanımlar" dedi savcı, sanki ciddi işlerden küçük hoşluklara geçmişti. "Karar verdiniz mi, yorgan dikişi mi yapacaktı, yoksa parçaları birleştirip bırakacak mıydı?"

Şerifin karısı telaşlı bir sesle başladı, "Bizce" dedi, "parçaları... birleştirecekti."

Savcının kafası kadının sesindeki son değişikliği fark etmeyecek kadar meşguldü.

"Çok ilginçtir, eminim" dedi hoşgörüyle. Kuş kafesini gördü. "Kuş uçmuş mu?"

Bayan Hale garip denecek kadar berrak bir sesle, "Kuşu kedinin yediğini düşünüyoruz" dedi.

Savcı bir şey düşünüyormuş gibi bir aşağı bir yukarı dolanıyordu.

"Kedi mi var?" dedi pek de aldırmadan.

Bayan Hale şerifin karısına bir bakış fırlattı.

"Artık yok" dedi Bayan Peters. "Kedilerin boş inançları vardır, bilir misiniz? Evi terk ederler."

Sandalyesine çöktü.

Savcı ona aldırış etmedi. Peters'a dönüp "Dışarıdan birinin eve girdiğine dair bir iz yok" dedi, yarıda kesilmiş bir konuşmaya devam eder gibiydi. "İp kendilerinin. Haydi, yine yukarı çıkıp teker teker her şeyin üstünden geçelim. Öyle biriymiş ki tam yerini..."

Merdiven kapısı kapandı, sesleri işitilmez oldu.

İki kadm hiç kıpırdamadan oturdular, birbirlerine bakmıyorlardı ama sanki bir şeyin tam içine bakıyor, aynı zamanda bakmamaya çalışıyorlardı. Konuştuklarında, sanki o sözleri söylemekten korkuyor ama söylemeden de edemivorlardı.

Martha Hale alçak sesle ve ağır ağır, "Kuşu seviyordu" dedi, "o küçük kutuyla birlikte gömecekti."

Bayan Peters kendi kendine konuşur gibi, "Küçük bir kızken" dedi, "bir kedi yavrusu vardı, benimdi... Bir çocuk vardı, baltayı alıp, gözlerimin önünde... ben yetişemeden..." Bir yüzünü elleriyle kapattı. "Eğer tutmasalardı, ben..." Kendini tuttu, ayak seslerinin duyulduğu yukarıya baktı ve inler gibi bitirdi. "O çocuğa zarar verebilirdim."

Konuşmadan, kımıldamadan oturdular.

"Nasıl olurdu acaba" diye Bayan Hale söze başladı, sanki yabancı bir zeminde yürüyordu. "...Etrafta hiç çocuk olmasaydı?" Gözlerini uzun uzun mutfakta gezdirdi, sanki yıllar boyu bu mutfağın ne anlama geldiğini görebiliyordu. "Hayır, Wright kuştan hoşlanmamıştı" dedi sonra. "Şarkı söyleyen bir şey. O da şarkı söylerdi eskiden. Şarkıları da öldürdü." Sesi sertleşti.

Bayan Peters huzursuzca kıpırdadı.

"Tabii kuşu kimin öldürdüğünü bilmiyoruz."

Bayan Hale'in cevabı, "Ben John Wright'i tanırdım" oldu.

Şerifin karısı, "O gece bu evde korkunç bir şey oldu, Bayan Hale" dedi. "Bir adamı uyurken öldürmek... Boynuna bir şey geçirip canını almak."

Bayan Hale'in eli kuş kafesine uzandı.

"Boynu. Onu boğmuş."

"Adamı kimin öldürdüğünü bilmiyoruz" diye telaşla fısıldadı Bayan Peters. "Bilmiyoruz,"

Bayan Hale kıpırdamadı. "Eğer yıllarca, yıllarca... Hiçbir şey yoksa, sonra bir kuş sana şarkı söylemişse, o kuş sustuğunda korkunç olur... Her şey susar."

Sanki konuşan o değildi, içindeki bir şey konuşmuştu ve o sözler Bayan Peters'a kendisinin de bilmediği bir şeyi gösterdi.

"Sessizliğin ne olduğunu bilirim" dedi garip, tekdüze bir sesle. "Dakota'daki çiftlikte, ilk bebeğim öldüğünde... İki yaşındaydı... Benim de başka kimsem..."

Bayan Hale kıpırdadı.

"Kanıt aramayı ne zaman bitirirler dersiniz?"

"Sessizliğin ne olduğunu bilirim" dedi Bayan Peters aynı sesle. Sonra kendini topladı. "Yasaların suçu cezalandırması gerekiyor, Bayan Hale" dedi o küçük çekingen edasıyla,

"Minnie Foster'ı görmüş olsaydınız keşke. Mavi kurdeleli beyaz elbisesiyle koroda şarkı söylerken."

O kızın hayali, yirmi yıl boyunca o kızın komşusu olması, kendisinin de onun hayata küsüp gitmesine izin vermiş olması, dayanma gücünün çok

üstündeydi.

"Ah, keşke arada bir gelseydim buraya!" diye haykırdı. "Benim suçum! Bu bir suç! Bunun cezasını kim verecek?"

"Kendimizi kapıp koyvermemeliyiz" dedi Bayan Peters, korkarak merdivenlere baktı.

"Yardıma ihtiyacı olduğunu arılamalıydıml Çok garip bir şey bu, Bayan Peters. Yakın oturuyoruz birbirimize ama çok uzaklardayız. Başımıza aynı şeyler gelmiş.,. Aynı şeylerin farklı biçimleri, o kadar! Aynı şey olmasaydı... İkimiz birden nasıl arılardık? Neden biliyoruz... şu dakikada bildiklerimizi?"

Eliyle gözlerini sildi. Sonra masadaki meyve kavanozunu gördü, uzanıp aldı, boğulurcasma, "Sizin yerinizde olsam, meyvelerinin mahvolduğunu söylemezdim ona!" dedi. "Bir şey olmadığını söyleyin. Kurtulmuş deyin... Hepsi. Alın... Kanıtlamak için bunu götürün! O... O hepsinin patladığını hiçbir zaman öğrenemeyebilir."

Arkasını döndü.

Bayan Peters meyve kavanozuna âdeta sevinerek uzandı, sanki tanıdık bir şeye dokunuyor, bir iş yapmış oluyor, böylece başka bir şey yapmasını engelliyordu. Kalktı, kavanozu saracak bir şey aradı, ön odadan getirdiği giysi yığınından bir iç etek aldı, sinirli hareketlerle kavanozun etrafına sarmaya başladı.

"Ay!" diye tiz, sahte bir sesle konuşmaya başladı. "Erkeklerin bizi işitmemesi iyi bir şey! Ufacık şey için kendimizi paralıyoruz... Ölü bir kanarya için." Telaşla lafı geçiştirdi. "Sanki bir ilgisi varmış gibi... Şeyle... şeyle... Ay, ne gülerler kimbilir, değil mi?"

Merdivenlerde ayak sesleri vardı.

"Belki gülerler" diye mırıldandı Bayan Hale. "Belki de gülmezler."

"Hayır, Peters" diye kesip attı bölge savcısı. "Her şey çok açık, neden hariç. Ama iş kadınlara gelince jürileri bilirsin. Eğer kesin bir şey olsaydı... Gösterebileceğimiz bir şey. Hikâyeyi tamamlayacak bir şey. Bu beceriksizce öldürme biçimini açıklayacak bir bağlantı."

Bayan Hale gizlice Bayan Peters'a baktı. Bayan Peters da ona bakıyordu. Çabucak gözlerini kaçırdılar. Dış kapı açıldı, Bay Hale içeri girdi.

"Ekibi toparladım" dedi. "Dışarısı çok soğuk."

Savcı birden, "Ben burada biraz daha kalacağım" dedi. "Benim yerime Frank'i gönderirsin değil mi?" diye rica etti şerife. "Her şeyin üstünden bir daha geçmek istiyorum. Tatmin olmuş değilim."

İki kadının gözleri yine bir an için birbirini buldu,

Şerif masaya yaklaştı.

"Bayan Peters'ın götüreceği şeylere bir göz attın mı?"

Bölge savcısı önlüğü eline aldı. Güldü,

"Eh, hanımların seçtiği şeyler pek tehlikeliye benzemiyor."

Bayan Hale'in eli kutunun saklı olduğu dikiş sepetinin üstündeydi. Elini sepetten çekmesi gerektiğini hissetti. Çekemedi. Savcı, kutuyu örtmek için üstüne yığdığı, birleştirilmiş kumaş parçalarından birini aldı. Bayan Hale gözlerinin ateş gibi yandığını hissediyordu. Sanki adam sepeti tutsa, elinden çekip alacaktı.

Ama savcı sepete elini sürmedi. Hafifçe gülerek döndü, "Hayır" dedi. "Bayan Peters'ın denetlenmeye ihtiyacı yok. Bir şerifin karısı yasayla evlenmiştir. Bunu hiç düşünmüş müydünüz, Bayan Peters?"

Bayan Peters masanın yanında durmaktaydı. Bayan Hale çabucak ona baktı ama kadının yüzünü göremedi. Bayan Peters arkasını dönmüştü. Konuştuğunda, sesi boğuk çıktı,

"Hayır, tam öyle düşünmemiştim" dedi.

Bayan Peters'ın kocası, "Yasayla evli!" diye kıkırdadı. On odanın kapısına doğru gitti, savcıya döndü: "Bir dakika buraya gel, George. Bu pencerelere bakmamız gerekiyor."

Savcı küçümser gibi bir sesle, "Ah... Pencereler" dedi.

Şerif hâlâ kapıda bekleyen çiftçiye, "Şimdi geliyoruz, Bay Hale" dedi.

Hale atlara bakmaya gitti. Şerif savcının ardından öbür odaya geçti. İki kadın yine, bir an için, mutfakta yalnız kalmışlardı.

Martha Hale ayağa fırladı, elleri kenetlenmişti, diğer kadına baktı, bakmaya devam etti. Önce gözlerini göremedi çünkü şerifin karısı şu ya

sayla evlenmek lafında sırtını çevirmiş, bir daha da dönmemişti. Ama Bayan Hale onu döndürdü. Bakışıyla döndürdü. Bayan Peters ağır ağır, hiç de istemeyerek başını çevirdi, öteki kadının gözlerine baktı. Bir an gözlerini kırpmadan, kaçırmadan birbirlerine baktılar, yakan bakışlardı bunlar,

ayrılmadı birbirinden. Sonra Martha Hale'in gözleri sepete çevrildi, öteki kadını, orada olmayan ama bir saat boyunca onlarla birlikte olan kadını kesinkes mahkûm edecek o şeyin saklı olduğu sepete,

Bir an Bayan Peters kımıldamadı. Sonra harekete geçti. Hızla ileri atıldı, kumaş parçalarını kenara fırlattı, kutuyu aldı, el çantasına koymaya çalıştı. Çok büyüktü kutu. Umutsuzca kutuyu açtı, kuşu almak istedi. Ama katıldı kaldı... Kuşa dokunamazdı. Çaresizce, aptalca durdu.

Oda kapısının tokmağı dönüyordu. Martha Hale kutuyu şerifin karısının elinden kaptı ve şerif ile savcı tam mutfağa girerken kocaman paltosunun cebine soktu.

Savcı şakalaşarak, "Eee, Henry" dedi, "en azından yorgan dikişi yapmayacağını anlamış bulunuyoruz. Ne yapacaktı demiştiniz, hanımlar?"

Bayan Hale elini palto cebinin üstüne yerleştirmişti.

"Parçaları birleştirecekti, Bay Henderson."

LAWRENCE BLOCK anlatıyor

Fredric Brown tam anlamıyla harika bir yazardı. İki türde, polisiye ve bilimkurgu türünde hatırı sayılır sayıda önemli eserler vermişti. Onun eserlerini okurken yalnızca insanı aldatacak kadar kolayca akıp giden yazı üslubu ve fikirlerinin şaşırtıcı orijinalliği değil, bu eserlerin arkasındaki insan da bana her zaman çarpıcı gelmiştir. Üzüldüğüm şeylerden biri de onunla hiç karşılaşmamış olmamdır.

1950'lerde polisiye hikâyeler yazmaya başladığımda deli gibi okuduğum yazarlardan biri de Brown'dı. Bulabildiğim her eserini okudum, hepsinde de beğendiğim bir şey buldum. Bir keresinde, geçmek bilmeyen bir haftanın sonunda elime romanlarından birini ve bir şişe Jim Beam aldım. Brown'ın anlatıcısı ne zaman bir yudum içki içse, ben de ona katılıyordum. Uyarı: Sakın bunu evinizde denemeyin!

"Sessizliğe Haykır" işte o zaman, kırk yılı aşkın bir sııre önce okuduğum hikâyelerden biridir. Bir daha hiç okumamıştım ama çok iyi hatırlıyordum ve geçen gün bir arkadaşımın kütüphanesinde arayıp buldum. Bunca yıl geçtikten sonra bu kadar canlı hatırladığım fazla hikâye yoktur ama hatırlayabildiğim az sayıdaki hikâyeden birkaçının üstünde Fredric Brown'ın adı yazılı.

"Oltaya Gelmek" 1975'te, Kuzey Carolina açıklarındaki Rodanthe'de gegirdiğim ay yazılmıştı. Uzun bir iskele vardı, oltanızı alıp balık tutmaya gidebiliyordunuz. Ben de öyle yaptım. Okyanusta ne avladıysam karnımı onunla doyurdum ve bir gün bu hikâyeyi yazdım. Henry Morrison, o zamanki ajanım, bir dostumu arayıp benim için endişelendiğini söylemiş. "Larry bir hikâyesini gönderdi" demiş, "bana öyle geliyor ki çok fazla yalnız kaldı."

Bu hikâyeyi yazarken "Sessizliğe Haykır"dan ya da Fredric Brown'dan etkilenip etkilenmediğimi bilmiyorum. Ama Brown okusaydı hoşuna giderdi diye düşünmekten kendimi alamıyorum.

LAWRENCE BLOCK un en sevdiği kendi hikâyesi:

OLTAYA GELMEK

Mowbray iri yarı adama rastladığında iki saattir gölde balık avlıyordu. Gölün levrekle dolu olması icap ediyordu, zaten Mowbray de levrek avlama niyetindeydi. Çıkrıklı olta kullanıyordu, kocaağızlı levreğin ortaya çıkmak için uygun zamanı kolladığını düşündüğü noktalara çeşit çeşit kaşıklar, zokalar, plastik solucanlar yerleştirmişti. İyi bir balıkçıydı, yemi tam nereye koyacağını, bir yosun yatağının ucuna mı ya da sualtındaki bir oluşumun kenarına mı, bilirdi. Kullandığı yemler sonbahar levrekleri için idealdi. Her şey mükemmel, diye düşündü, oltaya levrek vurmaması hariç.

Bir süre belirli bir noktada avlanıyor, sonra sağa doğru biraz ilerliyordu. Hem iş olsun diye, hem de levrek belki başka bir mevkide işbirliği yapmaya niyetlenir diye. Yavaş yavaş gölün batı kıyısını dolaşmıştı ki çalılıkların arasından bir açıklığa çıktı ve on onbeş metre ötede adamı gördü.

Adam uzun boyluydu, Mowbray'den bir baş daha yukarıda. Omuzları geniş, beli ve kalçaları inceydi. Oldukça yeni bir blucin, lacivert flanel gömleğinin üstüne de poplin rüzgârlık giymişti. Çizmeleri Mowbray'inkinin aynıydı, Mowbray onun da Maiııe'deki mektupla sipariş şirketinden satın aldığını tahmin etti. Oltasını uzağa savurmuştu, Mowbray misinayı gözleriyle izledi ve otuz metre kadar ötede, suda yüzen kırmızı topu gördü.

Adamın kestane rengi saçlarına yalnızca bir iki ak düşmüştü. Bıyığı dikkatle düzeltilmişti, sakalı sabah erken kalkmış gibi gölge halindeydi. Elleri ve yüzünün derisi vaktinin çoğunu açık havada geçirdiğini göstermekteydi. Muhtemelen Mowbray'in yaşında, yani kırk dörttü ama bedeni Mowbray'den çok daha sağlıklı görünüyordu, hatta doğrusunu

söylemek gerekirse, Mowbray'in asla olmadığı kadar iyi durumdaydı. Mowbray ona hem hayranlık duydu, hem de onu kıskandı.

Adam Mowbray'in yaklaştığını duyunca başıyla selamladı, Mowbray de karşılık verdi ama konuşmadı çünkü adamın arazisine giren kendisiydi. Sonra adam, "İyi günler" dedi. "Şansınız yaver gitti mi?"

"Yemi kapan bile olmadı."

"Çok oldu mu balığa çıkalı?"

"Birkaç saat oldu" dedi Mowbray. "Gölü yarı yarıya dolaşmış sayılırım, her yerde olta attım. Bu gölde kocaağızlı levrek varsa bile bunu ben kanıtlayamam."

Adam güldü. "Gölde levrek var, merak etmeyin. Levrek avlamanın tam yeri bu göl, başka balıklar da var."

"Belki de yanlış yem kullanıyorum."

Adam başını salladı. "Sanmam, Canları isterse her yeme gelirler. Levrek havasındaysa ayakkabı bağına bile gelir, istemedi mi de, iğne, misina olmadan yemi öylece suya atsan bile yemez. Bunlar böyledir. Bazen oltaya gelirler, bazen gelmezler."

"Doğru." Mowbray sudaki kırmızı topa işaret etti. "Galiba siz levrek peşinde değilsiniz,"

"Bu takımla hayır. Şöyle küçük bir şeyler tutayım dedim." Başparmağıyla omuzunun üstünden arkasını gösterdi. Ateş yakmak için çalı çırpı hazırlamıştı. "Tavam ve yağım var. Balık tutmak için yemim var, çalı çırpıyı tutuşturmak için kibritim de var. Balık yakayabilsem her şey hazır olacak."

"Şansınız yaver gitmiyor mu?"

"Sizinkinden fazla değil."

"Yani pek bir şey yok" dedi Mowbray. "Buralarda mı oturuyorsunuz?"

"Hayır. Ama çok gelmişimdir buralara. Bu gölde arada bir avlanırım, bol balık tuttuğum da çok olmuştur."

"Eh" dedi Mowbra}'. Adamla hoşbeş etmek hoşuna gitmişti ama böyle karşılaşmalarda belirli görgü kuralları vardı. "Şu dönemecin arkasına gitsem iyi olacak. Muhtemelen fark etmeyecek ama bir zoka daha atayım diyorum."

"Fark edip etmeyeceğini hiç bilemezsiniz, öyle değil mi? Her an rüzgâr değişebilir ya da havanın ısısı birkaç derece düşer ve balıklar birden çok farklı davranmaya başlar. İşte bu yüzden her yıl buraya gelip duruyoruz. Hiçbir şeyi öngöremiyoruz, bu da harika bir olay. Bakın, sırf ben hurdayım diye başka yere gidiyorsanız, vazgeçin."

"Emin misiniz?"

İriyarı adam başıyla evet dedi, pantolonunu çekiştirdi. "İster burada balık avlayın, ister kıyının öte tarafında. Levreğe olta atmanız, benim oltamdaki yeme gelecek küçük balıkları kaçırmaz. Doğrusunu isterseniz, iki çift laf etmek hoşuma gidecek."

"Benim de" dedi Mowbray minnetle. "Olta atmama aldırmayacağınızdan emin misiniz?"

"Emin olmasam söylemezdim."

Mowbray alüminyum takım çantasını yere bıraktı, yanıma çöküp kamışını hazırladı. Bir kaşık bağladı, sonra doğrulup çizgili kadife gömleğinin göğüs cebinden sigara paketini çıkardı. "Sigara içer misiniz?" diye sordu.

"Epeyce önce bıraktım. Yine de teşekkürler."

Mowbray sigarasını yarıya kadar içip izmariti yere attı, ayağıyla ezdi. Suyun kenarına geldi, göl yüzeyine birkaç dakika dikkatle baktı, sonra oltasının ipini taa uzaklara savurdu. Onon beş dakika kadar iki erkek dostça bir sessizlik içinde oltalarına balık vurmasını beklediler. Mowbray'in oltasına vuran olmadı. Ama zaten vurmasını beklemiyordu, kabullenmişti bunu. Yine de iyi vakit geçiriyordu.

"Vurdu" dedi iriyarı adam. Bir iki dakika geçti ve oltayı makaraya sarmaya başladı. "Vurup kaçmış" dedi. "Bakayım yemden geriye bir şey kalmış mı?"

İğneye takılı golyanbalığmm yarısı yenmişti. İriyarı adam bu küçük balığı iğneye ağızdan geçirmişti, yeme gelen her neyse artık golyanın kuyruğu yoktu. Adam becerikli parmaklarıyla parlak sırtlı balığı iğneden çıkardı, yem kovasından canlı bir tane geçirdi. Birkaç saniye sonra yeni golyan sudaydı, kırmızı top da suyun üstünde yüzüyordu.

"Acaba nasıl bir balıktı ısıran?" dedi Mowbray.

"Söylemesi zor. Muhtemelen kerevit. İnatçı bir şey."

"Hiç olmazsa vurması iyiye işaret diye düşünüyordum. Belki de balıklar oynamaya başlayacaktır. Ama kerevitse, bir şey ifade etmez."

"Bence de,"

"Düşünüyorum da" dedi Mowbray. "Gölde levrek varsa sizin de küçük balık yerine levrek tutmanız akla yakın değil mi?"

"Çoğu insan öyle düşünür."

"Karışmak istemem tabii."

"Hiç önemli değil. Benim için hassas bir konu değil bu. İşin gerçeği şu ki tavaya sığan küçük balıkları büyük balıklardan daha çok severim. Korkarım ben spor olsun diye balık tutmuyorum. Balık avlamak hoşuma gidiyor ama asıl ilgimi çeken tavada kızartınca lezzetlerinin nasıl olduğu. Yiyici balıkçı diyorlar benim gibilerine. Spor için balık tutanlar bu sözcükleri biraz da hakaret gibi kullanırlar." Birden gülünce büyük beyaz dişleri ortaya çıktı. "Eğer benim kadar çok balık tutsalar onlar da balıkçılığın sporculuk yönünden zevk almaz olurlar. Benim balık avladığım günler avlamadığım günlerden daha fazladır. On yıl önce emekliye ayrıldım, perakende satış işindeydim, karım öldükten kısa bir süre sonra devrettim. Hiç çocuğumuz olmamıştı, dolayısıyla tek başımaydım ve basit yaşamayı göze alırsam hiç çalışmadan yaşayabilecek kadar param vardı. Göze almak bir yana, basit yaşamayı tercih ediyorum."

"Emekli olmak için gençsiniz."

"Elli beş yaşındayım. Emekli olduğumda kırk beştim, eh, genç sayılırdım ama emekliliğe hazırdım."

"En az on yaş genç gösteriyorsunuz."

"Bu doğruysa demek ki emeklilik bana yaramış. Her neyse, aslında oraya buraya gidiyorum ve yemeğimi çıkarmak için balık avlıyorum. Küçük balık tutmayı da tercih ediyorum. Öteki tür balıkçılık da yaptım ama kısa sürede bıktım. Yiyebileceğimden daha fazla balık tutmak istemem. Eğer bir şey tutarsam, kendini oradaki bakır tavada buluyor. Yoksa hiç tutmam daha iyi."

Mowbray bir an sustu, ne diyeceğini bilemedi. Sonunda, "Galiba ben o aşamaya henüz geçmedim. İtiraf edeyim ki tuttuğumu yesem de yemesem de balık avlamanın kendisi bana zevk veriyor. Genellikle yakaladığımı yerim ama benim için önemli olan bu kısmı değil. Ben sizin gibi hemen her gün balığa çıkmıyorum. Yılda birkaç kere ancak."

"Böyle konuşuyoruz ama" dedi adam, "sizin levrek falan tuttuğunuz yok, benim oltama da küçük büyük bir şey gelmiyor. Balina avlıyoruz desek de bir şey fark etmeyecek."

Bir süre sonra Mowbray misinasını topladı, zokasını değiştirdi, bir sigara daha yaktı. Güneş neredeyse batacaktı. Ağaçların ardında kaybolmuştu, muhtemelen artık ufuk çizgisindeydi. Hava soğuyordu. Bir iki saat sonra bu günlük bu kadar yeter diyecekti. Sonra artık motele dönmenin zamanı gelecek, yolun aşağısmdaki lokantada bir iki kokteyl içip biftek ve fırında patates yiyecekti. Sonra moteldeki odasında, yatağa uzanıp burbon kadehi dirseğinin dibinde, sigarası küllüğün üstünde, televizyonun başına geçecekti.

Bütün bunların manzarası öylesine çekiciydi ki neredeyse son balık tutma saatinden vazgeçecekti. Ama ilk martininin ilk yudumunun vereceği zevk bir saat gecikse de olurdu, üstelik bu iriyarı adamın dostluğu bir saat vakit harcamaya değerdi.

Derken, bir süre sonra iriyarı adam, "Size olağandışı bir soru soracağım" dedi.

"Sorun bakalım."

"Hiç adam öldürdünüz mü?"

Gerçekten de sıra dışı bir soruydu, Mowbray birkaç saniye düşünmek zorunda kaldı. "Eh" dedi sonunda, "öldürdüm herhalde. Büyük ihtimalle öldürmüşümdür."

"Bilmeden mi öldürdünüz yani?"

"Size garip geldiğini biliyorum. Bakın, Kore'de topçu alaymdaydım. Ağır silahlar. Nereyi topa tuttuğumuzu, mermilerin nelere yol açtığını hiç görmezdik. Bir yıldan fazla savaştım. O koca topun ağzına durmadan mermi yerleştirdim, hedeflediğimizi asla vurmadık demek istemem. Yani adam öldürmüşümdür ama sizin varmak istediğiniz nokta bu değil sanırım."

"Yakından demek istiyorum. Savaşta değil, elbette. O bambaşka bir şey."

"Asla."

"Ben de savaşa katıldım. Sizinkinden daha önceki bir savaşa. Mühimmat gemisindeydim, asla öfkeyle ateş edildiğini duymadım. Ama dört yıl önce bir adam öldürdüm." Eli bir an için belindeki kınlı bıçağa gitti. "Bununla."

Mowbray ne diyeceğini bilemedi. Gevşeyen misinayı toparlamakla oyalandı, adamın devam etmesini bekledi.

"Balık tutuyordum" dedi iriyarı adam. "Tek başıma, âdetim öyledir. Ama tuzlu suda, burası gibi tatlı suda değil. Kuzey Carolina'daydım, açıktaki küçük adalarda. Bilir misiniz orayı?" Mowbray başıyla hayır dedi. "Anakaradan epey açıkta, bir dizi mercan adası. Issız bir yer. Çok iyi balık avlanır, başka bir şey de yoktur. Birçokları iskelelerde balık tutar, bazıları da tekneden olta atar. Ben kumsaldan dalgalara olta atıyordum. İyi balık gelir çoğu zaman. Kumsalda ateş yakıp tuttuklarımı hemen oracıkta yiyeyim dedim. Çalı çırpı topladım, oltamı atmadan önce bugünkü gibi ateşi hazırladım. Adetim budur. Bir gün önce de aynı şeyi yapmış, çabucak altı yedi tane sarıağız tutmuştum, hani neredeyse balık tuttuğumu anlayamadan. Ama o gün üç saat geçti, talihim hiç yaver gitmedi. Bu da deniz balıklarının tatlı su balıkları kadar ne yapacağı belli olmaz yaratıklar olduğunu gösterir. Denizde hiç balık tuttunuz mu?"

"Hemen hemen hiç."

"Tatlı suda balık tutmak kadar zevk verir bana, o gün de adalarda bir tek balık vurmadığı halde çok eğlendim. Güneş parlıyordu, okyanustan doğru hafif bir rüzgâr esmekteydi. Daha güzel bir gün olamazdı. Balığa çıkıp balık tutmak güzeldir ama balığa çıkıp tutamamak da güzeldir, bugünkü şanssızlıktan sonra kendimizi böyle avutabiliriz."

"Bunu aklımda tutayım."

"Herhalde sonuç olarak akşam yemeğimi para verip yiyecektim ama çok iyi vakit geçiriyordum. Derken arkamdan birinin yaklaştığını hissettim. Kum tepeciklerini aşıp gelmişti herhalde çünkü hiç gözüme çarpmamıştı. Orada olduğunu biliyordum, herhalde sezgilerimle anlamıştım. Başımı çevirmeden gözlerimle tarayabileceğim her yere baktım ama göremedim." Iriyarı adam sustu, içini çekti. "Eğer teklifiniz hâlâ geçerliyse şu sigaralarınızdan bir tane içeyim" dedi.

"Elbette" dedi Mowbray, "ama tekrar sigaraya başlamanıza neden olmak istemem. İstediğinizden emin misiniz?"

Adam yine bütün dişlerini göstererek gülümsedi. "İşi bıraktığım sırada sigarayı da bıraktım. On yıl boyunca bir düzine kadar sigara içmişimdir. Buna da alışkanlık denemez."

"O zaman kendimi suçlu hissetmeyeyim." Mowbray bir sigara başını çıkarana kadar paketini salladı, sonra arkadaşına uzattı. Adam alınca Mowbray de bir tane aldı, çakmağıyla ikisini de yaktı.

İriyarı adam, "Bir yıl aralıkla sigara içersen tadına doyum olmuyor" dedi. Dumanı içine çekti, dudaklarını büzüp dışarı üfledi. "Bakın ne diyeceğim" dedi. "Eğer dinlemeye razıysanız size bu hikâyeyi anlatmak isterim. Her zaman anlattığım bir şey değil ama zaman zaman içimi boşaltmak istiyorum. Dinledikten sonra hakkımda pek iyi şeyler düşünmeyeceksiniz ama birbirimizi tanımıyoruz, hiç görmedik birbirimizi, muhtemelen bir daha da görmeyeceğiz. Dinlemek ister misiniz?"

Mowbray açıkçası meraklanmıştı, bunu da itiraf etti.

"Eh, arkamda biri olduğunu biliyordum. Niyetinin iyi olmadığından da emindim çünkü kimse size iyilik yapmak için arkadan gizlice gelip de görünmeden sizi seyretmez. Elimde oltanın kamışı vardı, arkama bakmadan önce kamışın ucunu kuma sapladım. Hani kumsalda balık avlayanlar gibi. Sonra biraz bekledim, kimseyle karşılaşmayı beklemiyormuş gibi arkama döndüm ve tabii oradaydı.

Genç biriydi, muhtemelen yirmi beşten fazla değil. Ama hippi değildi. Sakalı yoktu, saçı da sizinkinden ya da benimkinden uzun değildi. Ama yağlıydı, genel olarak üstü başı temiz değildi. Açık mavi bir tişört ve beyaz branda bezinden pantolon giymişti. Ne giydiğini hatırlamam tuhaf ama bugünmüş gibi gözümün gönünde, İıce dudaklar, üçgen gibi bir kafa, gözleri aynı hizada değil, sanki kendi bildiklerini okur gibi. Sivilceli, eski sivilce izleri de var. Ahım şahım biri değil.

Elinde tabanca vardı. Bel tabancası dediklerinden, küçük bir .32 kalibre Smith Wesson, kısa namlulu. Çok yakından adam öldürmekten başka bir işe yaramaz, herhalde bu yüzden almıştı o tabancayı. Tabii o sırada markasını ya da kalibresini bilmiyordum. Silahtan pek anlamam.

Aramızda iki metreden az mesafe vardı. O kadar yakındı ki orada durduğunu sezmemenin imkânı yoktu."

Adam sigaradan derin bir nefes aldı. Olayı hatırladıkça gözleri kısılmıştı. Mowbray adamın alnının ortasından burun köprüsüne kadar uzanan dikey bir çizgi belirdiğini gördü. Sonra adam sigara dumanını üfledi, yüzü gevşedi, çizgi kayboldu.

"Kumsalda yalnızdık" diye devam etti adam. "Etrafta kimse görünmüyordu, ne yakınlarda bir tekne ne de yardım eli uzatacak biri vardı. Eli tabancalı genç adanı, bir de eli boş ben. Kamışı kuma sapladığıma pişman olmuştum. İki elini de boşta kalsın diye yapmıştım bunu ama elimde olsaydı savurup tabancasını düşürmeye çalışabilirdim.

Bana, 'Pekâlâ moruk, cebinden cüzdanını yavaşça çıkar bakalım' dedi. Aksanma bakılırsa kuzeyliydi ama şimdiki gençlerin aksam nereli olduklarını göstermiyor. Herhalde televizyon yüzündendir. Dünya küçüldü.

O gözlere, tabancayı tutuş şekline baktım, cüzdanımı aldıktan sonra hoşça kal diye elini sallayıp gitmeyecekti. Beni öldürecekti. Aslında tam o sırada arkamı dönmeseydim, beni sırtımdan vuracaktı herhalde. Tabii birini ölürken seyretmekten hoşlananlardan değilse. Anladığım kadarıyla böyleleri de var."

Mowbray ürperdi. Adamın söyledikleri bir kâbusu andırıyordu ama sesi sıradan bir şey anlatırmış gibiydi.

"Sol elimi cebime soktum. Cüzdan yoktu cebimde. Kum tepeciklerinin ardındaki yolda park ettiğim arabamın torpido gözündeydi. Ama sol elime baksın diye cebimi yokladım, boş elimi çıkarıp aniden tabancaya saldırdım, bu arada sağ elimle bıçağımı kınından çektim. Omuzumu eğip aşağıya doğru hamle ettim. Ya çok hızlı hareket etmiştim ya da yıllar boyu aldığı uyuşturucular yüzünden hareketleri ağırlaşmıştı, her neyse, eline vurup tabancayı havaya gönderdim, aynı anda da bıçağı saplayıp kamını deştim."

Bıçağı kınından çekti. Tahta saplı fileto bıçağıydı, on beş on altı santimlik çeliği ince, ucu hafifçe kıvrıktı. "Bu bıçaktı" dedi. "Rapala'dır, Finlandiya yapımı. Paslanmaz çeliğinin eşi yoktur, keskin ağzıyla herhangi bir şeyi açabilirsiniz. Balıkların filetosunu çıkarmak için, balık tutarken neye lazım olursa onun için kullanırım. Herhalde sizin de böyle bir bıçağınız vardır."

Mowbray başını salladı. "Ben çakı kullanıyorum" dedi.

"Bunlardan bir tane edinmelisiniz. Üstüne yoktur. İnanın bana, böyle ziyaretçiler geldiğinde de işe yarar. Şunu söyleyeyim, o gencin karnını, ayıklamak için balığın karnını yarar gibi deştim. Karnının altından soktum, göğüs kafesine kadar çıktım, tereyağı keser gibi kolay oldu." Bıçağı rahatça kınına soktu.

Mowbray ürperdi. Öteki adam sigarasını bitirmişti. Mowbray kendininkini de söndürdü ve derhal paketinden bir tane daha çıkardı. Paketi cebine koymak üzereyken öteki adama ikram etmek aklına geldi.

"Şimdi istemem. Dokuz on ay sonra tekrar deneyin ama."

"Olur."

Adam yine geniş tebessümüyle güldü. Sonra yüzü ciddileşiverdi. "Delikanlı yere yığıldı" dedi. "Sırtüstü düştü, öyle karnıyarık gibi uzandı kaldı. Acıdan inliyordu, kanlar içindeydi. Ne dediğini hatırlamıyorum, konuşması anlaşılmıyordu ama benden doktor çağırmamı istedi.

En yakın doktor Manteo'daydı. Tesadüfen bunu biliyordum. Bizse Manteo'dan en azından yirmi mil ötedeki Rodanthe'devdik. Yaralarını görüyordum, arabada yarım saat çalkalanmaya asla dayanamazdı. Aslında iki metre ötede bir doktor olsa bile yapabileceği bir şey yoktu. Doktor değilim ama çocuğun ölmek üzere olduğu açıktı, bunu söylemem gerek.

Onu doktora götürmeye kalkışsam, arabamın içi mahvolacaktı, ayrıca başıma da bir sürü dert açılacaktı. Kimse beni cinayetle suçlamazdı. Bu genç adamın sabıka kaydının anakaraya gidip gelecek kadar uzun olduğu belliydi. Bense trafik cezasından başka bir şey yememiştim, o da topu topu bir iki taneydi. Silahta parmak izleri vardı, benimse yoktu. Ama milyonlarca soruya cevap vermek, bir hafta buralarda dolanmak, adli tabibin soruşturması için de bir o kadar kalmak zorunda olacaktım. Bir sürü dert yani, bir şeye de yaramayacaktı çünkü zaten ölüyordu.

Bir şey daha söyleyeyim. Onu kurtarmak için bu kadar derde katlanmanın âlemi yoktu çünkü bir soyguncu, cani bir yılandan başka neydi ki? Eğer yaralarını tımar etseler ayağa kalkar kalkmaz sokağa çıkıp hiç vakit kaybetmeden başka birini öldürecekti. Hayır, ölmesi umurumda değildi." Gözleri Mowbray'in gözleriyle karşılaştı. "Siz ne yapardınız?"

Mowbray düşündü. "Bilmiyorum" dedi. "Gerçekten bir şey diyemem. Herhalde sizin gibi yapardım."

"Korkunç acı çekiyordu. Orada yatarken ona baktım, sonra yalnız mıyız diye etrafıma baktım, yalnızdık. Kamışımı, tavamı, ufak tefek eşyamı kapıp iki üç dakikada otomobilime kapağı atmayı düşündüm, arkada hiç iz bırakmayacaktım. Bir gece önce çadırda, uyku tulumuyla yatmıştım, bir motele ya da kampinge kayıtlı değildim. Yani bölgeden yarım saat içinde çıkıp giderdim, kimse de benim orada olduğumu, kumsaldaki adamla

herhangi bir ilişkim olduğunu anlayamazdı. Kredi kartımla benzin bile almamıştım. Kalkıp gitmekte özgürdüm. Bütün yapacağım o genç adamı korkunç ağır ve ızdıraplı bir ölüme terk etmekti." Gözleri yine Mowbray'in gözlerine kilitlendi, öyle yoğun bakıyordu ki dayanılır gibi değildi. "Ya da" dedi, sesi daha alçak, daha yumuşaktı, "ya da işini kolaylaştıracaktım."

"Ya!"

"Evet. Ben de öyle yaptım. Bıçağımı alıp tam kalbine sapladım. Anında öldü. Gözlerinden uçup gitti canı, yüzü rahatladı, öldü. Cinayet işlemiştim."

"Elbette."

"Elbette" diye yankılandı adamın sesi. "Merhamet göstermiş olabilirim ama yasalara göre iş kendimi savunmaktan çıkıp tartışmasız bir cinayete dönüşmüştü." Derin bir nefes aldı. "Yaptığım yanlış mıydı?"

"Hayır" dedi Mowbray.

"Aynı şeyi siz de yapar mıydınız?"

"Dürüst olmak gerekirse, bilmiyorum. Alternatifi onu acı içinde bırakmaksa, yapardım sanıyorum."

"Eh, ben yaptım. Yani bir adam öldürmekten öte cinayet işledim. Kum tepelerinin kenarında, otuz santim kumun altında bıraktım onu. Cesedin ne zaman bulunduğunu bilmiyorum. Eminim pek uzun sürmemiştir. O kumlar ikide bir yer değiştirir. Üstünde kimliği yoktu ama polis parmak izlerinden bulmuştur çünkü böyle "dürüst" bir delikanlının dosyasında mutlaka parmak izi vardır. Üstünde nakit elli dolardan başka bir şey yoktu, demek ki o gece yemek yiyebilmek için beni soyduğu teorisi geçerli değil." Yüzünde varı gülümser, rahat bir ifade vardı. "Parayı aldım" dedi. "Artık o paraya ihtiyacı kalmamıştı, aslında paranın onun olduğundan da emin değildim."

"Yani adamı öldürmekten başka, kâr da ettin."

"Ettim. O gece oradan ayrıldım. Anakarada epey yol gittim, gece Favetteville'in dışında bir motelde kaldım. Hiç geri dönmedim, onu bulup bulmadıklarını hiç araştırmadım. Buldularsa çözülmemiş cinayet olarak dosyalara geçmiştir. Ha, tabancasını alıp Bermuda açıklarında denize attım. Arabası da yoktu, yani bu konuda da endişelenmeme gerek kalmadı. Herhalde ya otostop yapmış ya da yürümüştü ya da önemli olmayacak kadar uzağa park etmişti." Yine bir tebessüm. "İşte sırrımı biliyorsunuz" dedi.

"Keşke yer adlarından söz etmeseydiniz" dedi Mowbray.

"Neden?"

"Bir yabancıya bu kadar bilgi vermek doğru olmaz."

"Belki haklısınız ama ben ancak kendi üslubumla hikâye anlatırım. Şimdi aklınızdan neler geçtiğini biliyorum."

"Öyle mı?"

"Söyleyeyim mi? Anlattıklarımın gerçek olup olmadığını merak ediyorsunuz. Eğer gerçek olsaydı bana anlatmazdı diye düşünüyorsunuz ama size epey inandırıcı geliyor, Bir bakıma gerçek olmasını umuyorsunuz, bir bakıma da olmamasını. Yaklaştım mı?"

"Çok" diye kabul etti Mowbray.

"Eh, terazinin dengesini bozacak bir şey daha anlatayım. Aslında hepsinin yalan olmasını istiyorsunuz." Gözlerini yere eğdi. "Bundan sonra anlatacaklarımı dinleyince bana duymuş olabileceğiniz bütün saygıyı yitireceksiniz."

"O zaman neden anlatıyorsunuz?"

"Çünkü buna ihtiyacım var."

"Duymak istediğimi sanmıyorum" dedi Mowbray.

"Ama ben istiyorum. Balık tutamadık, karanlık çöküyor, siz de muhtemelen bir an önce nerede kalıyorsanız oraya dönüp bir içki içmek, bir şeyler yemek istiyorsunuz. Merak etmeyin, uzun sürmeyecek." Bu arada oltasının ipini sarıyordu. İşlemi bitirince kamışı bilhassa ayağının dibindeki otlara bıraktı. Doğruldu, "Balıklara karşı tutumumu anlatmıştım size" dedi. Yemeyeceğim şeyi öldürmem. O delikanlı orada karnı yarılmış, iç organları çıkmış yatıyordu..."

"Durun."

"Ne dersiniz bilmiyorum, merak mı, dürtü mü, ilkel bir damar mı?

Bilmiyorum. Ama ıle yaptım, onu gömmeden önce karaciğerinden bir parça kestim. Adam kumun altında yatarken, ateşi yaktım ve... Eh, ayrıntılara girmeyeyim."

Çok şükür, dedi Mowbray içinden. Buna da şükür. Ellerine baktı. Sol eli titriyordu. Oltasının kamışını tutan sağ elinin kemik uçları bembeyazdı, parmak uçları da kamışa sıkı sıkı yapışmaktan ağrımaya başlamıştı.

"Cinayet, yamyamlık ve ölü soyuculuk. Trafik cezası bile almamış bir adam için oldukça kabarık bir dosya. Hepsi de bir saatten az bir zaman içinde."

"Lütfen" dedi Mowbray. Sesi ince ve tiz çıkıyordu. "Lütfen artık bana bir şey anlatmayın."

"Anlatacak bir şey kalmadı zaten."

Mowbray derin bir nefes aldı, tuttu. Bu adam ya yalan söylüyordu ya da gerçeği anlatıyordu. Her durumda, olağanüstü değişik bir adam olduğu açıktı. En azından.

"Bu hikâyeyi yabancılara anlatmamalısımz" dedi bir süre sonra. "Doğru ya da yalan, anlatmamalısımz."

"Bazen anlatmak ihtiyacı duyuyorum."

"Neyse ki gerçekten de bir yabancıyım ben. Hakkınızda hiçbir şey bilmiyorum, adınızı bile."

"Adım Tolliver."

"Nerede yaşadığınızı, ya da..."

"Wallace P. Tolliver. Oak Falls, Missouri'de perakende mal satardım, Joplin'e yakındır."

"Artık bana bir şey söylemeyin" dedi Mowbray umutsuzca. "Keşke bunları da söyl emesey diniz."

"Mecburdum" dedi iriyarı adam. Yine güldü. "Bu hikâyeyi daha önce üç kere anlattım. Siz anlattığım dördüncü kişisiniz."

Mowbray tek kelime etmedi.

"Üç kere. Hep balık tuttuğum sırada yanıma gelen yabancılara. Hep o uzun, sıkıcı akşamüstlerinde. Ne yapsanız balığın oltaya gelmediği o akşamüstlerinde."

Mowbray birkaç şeye birden girişti. Geri çekilmeye başladı, sıkı sıkı yapıştığı balık oltasından elini çekti ve sol kolunu kendini korumak istercesine öne uzattı.

Ama fileto bıçağı kınından çıkmıştı bile.

LAWRENCE BLOCK 'u en çok etkileyen hikâye:

SESSİZLİĞE HAYKIR Fredric Brown

Ses hakkındaki o eski aptal tartışmaydı yine. Eğer bir ağaç, ormanın derinliklerinde, işitecek kimse olmayan bir yerde devrilse, düşüşü sessiz mi olur? İşitecek bir kulak yoksa bile ses var mıdır? Üniversite profesörleri de bunu tartışır, çöpçüler de.

Bu kez tartışanlar küçük tren istasyonunun memuru ile iş tulumu giymiş şişman bir adamdı. Ilık bir yaz akşamı, ortalık kararmak üzereydi. İstasyon memurunun bürosundaki perona bakan pencere açıktı, Memur dirseklerini pencere pervazına dayamıştı. Şişman adam da istasyon binasının kırmızı tuğlalı duvarına yaslanmıştı. Aralarındaki tartışma eşekarısmm vızıltısı gibi uzayıp gidiyordu.

Üç metre kadar uzakta, perondaki tahta sıraya oturmuştum. Kasabada yabancıydım, geciken treni bekliyordum. Bir adam daha vardı, sırada yanımda oturuyordu, benimle pencere arasında. Uzun boylu yapılı bir adamdı, uzlaşmaz edalı bir yüzü, kocaman kaba elleri vardı. Kasabalı giysileri içinde bir çiftçiye benziyordu.

Ne tartışmayla ne de yanımdaki adamla ilgileniyordum. Şu lanet trenin daha ne kadar gecikeceğini merak etmekteydim.

Saatim yoktu, şehirde tamirdeydi. Oturduğum yerden istasyon odasının içindeki saati de göremiyordum. Yanımda oturan uzun boylu adamın bileğinde saat vardı, ona sordum.

Cevap vermedi.

Manzarayı kavradınız, değil mi? Dört kişiyiz, üçümüz peronda, memur pencereden bakıyor. Tartışma, memur ile şişman adam arasında. Sırada suskun adam ve ben oturuyoruz.

Sıradan kalktım, istasyonun açık kapısından içeri baktım. Yediyi kırk geçiyordu, tren on iki dakika gecikmişti. İçimi çektim, bir sigara yaktım. Tartışmaya burnumu sokmaya karar verdim. Beni ilgilendirmiyordu gerçi ama ben cevabı biliyordum, onlar ise bilmiyordu.

"Karıştığım için kusura bakmayın" dedim, "ama tartıştığınız ses değil. Siz semantik tartışıyorsunuz."

Birinin bana semantiğin ne olduğunu sormasını bekliyordum ama istasyon memuru beni bozum etti. "Kelimelerin anlamını araştıran bilim değil mi o?" dedi. "Bir bakıma haklısınız galiba."

"Bütünüyle haklıyım" diye ısrar ettim. "Eğer sözlüğe bakarsanız, iki anlamı olduğunu görürsünüz. Biri, 'belirli bir mesafedeki maddenin, genellikle havanın titreşimi,' diğeri 'bu titreşimlerin kulağı etkilemesi.' Sözlükteki kelimeler tam böyle değil ama genel fikri anladınız. Şimdi, bu tanımlardan biri olan ses, yani titreşim, işitecek kulak olsun olmasın mevcuttur. Diğer anlamında, eğer işitecek kulak yoksa bu titreşimler ses değildir. Yani ikiniz de haklısınız. Her şey 'ses' kelimesini hangi anlamında kullandığınıza bağlı."

Şişman adam, "Bak galiba doğru söylüyorsun" dedi. Dönüp memura baktı. "Berabere kaldık diyelim, Joe. Eve gitmem lazım. Hoşça kal."

Perondan inip istasyonun öte tarafına dolaştı.

Memura sordum: "Trenden haber var mı?"

"Yok" dedi. Pencereden biraz daha eğilip sağma baktı, ben de bakınca bir blok ötede, daha önce fark etmediğim bir saat kulesi gördüm. "Ama yakında gelir."

Bana sırıttı. "Ses uzmanısın, ha?"

"Eh" dedim, "pek öyle denemez. Ama sözlüğe bakmıştım eskiden. Kelimenin ne anlama geldiğini bilirim."

"Hıhım. Peki, şu ikinci tanımı ele alalım ve ancak işitecek kulak olduğunda ses sestir diyelim. Ormanda bir ağaç devriliyor ve orada yalnızca sağır bir adam var. Ses var mıdır?"

"Galiba hayır" dedim. "Sesi nesnel olarak anlıyorsan, hayır. Eğer işitilmesi zorunluysa, hayır."

Sağıma, saati sormama cevap vermeyen uzun boylu adama bir göz attım. Hâlâ dümdüz ileriye doğru bakıyordu. Sesimi alçaltarak istasyon memuruna sordum, "Sağır mı?"

"O mu? Bili Meyers mı?" Hafifçe güldü. O gülüş sesinde bir gariplik vardı. "Kimse bilmez, beyim. Şimdi bunu soracaktım size. Eğer ağaç devrilirse ve yanında da bir adam varsa ama adamın sağır olup olmadığını kimse bilmiyorsa, ses var mıdır?"

Sesi bir üst perdeye yükselmişti. Memura baktım, şaşırmıştım, acaba biraz deli mi diye merak ettim, yoksa açıklan yakalayıp tartışmayı sürdürmeye mi çalışıyordu?

Dedim ki, "Eğer adamın sağır olup olmadığını kimse bilmiyorsa, ses olup olmadığını da kimse bilmiyordur."

Dedi ki, "Yanlış, beyim. İşitip işitmediğini o adam biliyordur. Belki ağaç biliyordur, olur a? Belki başka insanlar biliyordur."

"Ne anlatmak istediğinizi anlayamadım" dedim ona. "Neyi kanıtlamaya çalışıyorsunuz?"

"Cinayeti, beyim. Biraz önce sırada, yanınızda oturan adam bir katildir."

Memura bakakaldım ama hiç de deliye benzemiyordu. Uzaklarda, trenin sesi hafiften duyuldu. "Sizi anlamıyorum" dedim.

"Sırada oturan adam" dedi. "Bili Meyers. Karısını öldürdü. Karısı ile yanında çalışan adamı."

Adeta bağırıyordu. Rahatsız oldum. Uzaklardaki tren keşke daha yakında olsaydı. Burada neler olup bittiğini bilmiyordum, tek bildiğim trende olmak istediğimdi. Gözümün ucuyla taş suratlı, uzun boylu, koca elli adama baktım. Hâlâ rayların ötesine bakmaktaydı. Yüzünde tek bir sinir bile oynamamıştı.

İstasyon memuru, "Anlatayım size, beyim" dedi. "Bu hikâyeyi anlatmayı pek severim. Karısı benim kuzinimdi, iyi bir kadındı. Şu kokarcayla evlenmeden önce adı Mandy Eppert'ti. Çok kötü davrandı kadına, çamur gibi. Çaresiz bir kadına, bir erkeğin nasıl kötü davranabileceğini bilir misiniz?

Yedi yıl önce bu adamla evlenmek budalalığını yaptığında on yedi yaşındaydı. Geçen bahar öldüğünde de yirmi dört. Bu herifin çiftliğinde bir kadının bütün hayatı boyunca çalışacağından daha fazla çalışmıştı. Beygir gibi çalıştırdı kadını, köle gibi davrandı. Kadm da dini yüzünden onu ne boşayabildi ne de terk edebildi. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz, beyim?"

Boğazımı temizledim ama söylenecek bir şey yok gibiydi. Zaten memurun da dürtülmeye, yoruma ihtiyacı yoktu. Devam etti.

"Beyim, kızcağızı kendi yaşında iyi, temiz, dürüst bir delikanlıyı sevdi diye nasıl suçlar insan? Delikanlı da ona âşıktı. Delikanlıyı yalnızca seviyordu, hepsi bu. Başımın üstüne bahse girerim çünkü Mandy'yi tanırdım. Elbette konuştular, birbirlerine baktılar. Bir iki kaçamak öpücük yoktu da diyemem. Ama öldürülmelerini gerektiren bir şey yoktu, beyim."

Ne diyeceğimi bilemedim. Trenin gelip beri bu işten kurtarmasını diliyordum. Ama bir laf etmem lazımdı, memur bekliyordu. Dedim ki, "Olsaydı bile bu kâğıda dökülmemiş yasa çoktan zaman aşımına uğradı."

"Haklısınız, beyim." Doğru lafı söylemiştim. "Ama şurada oturan piç herif ne yaptı biliyor musunuz? Sağır oldu."

"Efendim?"

"Sağır oldu. Kasabaya inip doktora göründü, kulaklarının ağrıdığını, artık işitmediğini söyledi, Sağır olmaktan korkuyormuş. Doktor ona bir ilaç yazdı. Peki, doktordan sonra nereye gitti dersiniz?"

Tahmin etmeye kalkışmadım.

"Şerifin ofisine" dedi. "Şerife karısının ve yanında çalışan adamın kaybolduğunu bildirmek istediğini söylemiş. Akıllıca, değil mi? Şikâyette bulunmuş, eğer bulunurlarsa dava açacağını söylemiş. Ama şerifin sorduklarına cevap vermekte çok güçlük çekmiş. Şerif bağırmaktan sıkılıp kâğıda yazmış soruları. Çok zekice. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Pek değil" dedim. "Karısı kaçmamış mıydı?"

"Karısını öldürmüştü. Adamı da. Ya da o sırada öldürmekle meşguldü. Herhalde birkaç hafta sürmüştür. Bir ay sonra buldular onları,"

Hırsla bakıyordu, yüzü kızgınlıktan kararmıştı.

"Tütsü odasında" dedi. "Yeni yapılmış, hiç kullanılmamış bir tütsü odası. Kapıda asma kilit vardı. Yaklaşık bir ay önce çiftlikte bir gün yürürken bunu cesetler bulunduktan sonra söyledibir bakmış ki asma kilit açık, çengelinden sarkıyor, halkası bile takılmamış.

Anlıyor musunuz? Asma kilit düşüp de kaybolmasın ya da çalınmasın diye halkasını takıyor ve kilitliyor,"

"Aman Allah'ım" dedim. "İçerde miymişler? Açlıktan mı öldüler?"

"Susuzluk daha çabuk öldürür, ne su ne de yiyecek yoksa. Dışarı çıkmak için çok uğraşmışlar. Adamın kopardığı bir beton parçasıyla kapıyı yarı yarıya kazımışlar. Kaim bir kapıydı. Kapıya ne kadar vurmuşlardır kimbilir? Beyim, o kapının yanından günde yirmi kere geçen adam sağırsa, ses var mıdır?"

Yine hafifçe güldü ama hiç eğlenmiyordu. "Treniniz gelmek üzere." dedi. "Düdüğünü işittiniz. Su kulesinin yanında biraz durur. On dakika sonra

burada olur." Sesinin tonu hiç değişmedi ama yükseldi. "Berbat bir ölüm biçimi. Onları öldürmekte haklı olsa bile ancak kara yürekli bir orospu çocuğu böyle öldürür. Öyle değil mi?"

Dedim ki: "Ama emin misiniz..."

"Sağır olduğuna mı? Elbette sağır. Asma kilitli kapının önünde durup, içeridekiler kapıyı yumruklarken sağır kulaklarıyla onları nasıl dinlediğini hayalinizde canlandıramıyor musunuz? İçerdekiler haykırırken?

Tabii ki sağır. İşte bu yüzden rahat rahat bütün bunları onun yanında anlatabiliyorum, kulaklarına haykırıyorum. Belki yanılıyorumdur, beni işitmiyordur. Ama işitiyor. Buraya gelip beni dinliyor."

Sormam gerekiyordu. "Neden? Neden bunu yapsın ki... Eğer haklıysanız."

"Çünkü ona yardım ediyorum. Ona yardım ediyorum ki o kara beyniyle karar versin, o tütsü odasının tepesindeki ızgaraya bir ilmikli ip geçirsin, boynuna takıp sallansın, Henüz cesaret edemiyor. Bu yüzden kasabaya her indiğinde peronda oturup biraz dinlenir. Ben de ona katil orospu çocuğunun teki olduğunu söylerim."

Raylara tükürdü. Dedi ki: "Olan biteni bilen birkaç kişi varız. Şerif bizden değil. Bize inanmadı, kanıtlaması zor dedi."

Arkamdaki bir ayak sürüme sesiyle döndüm. Koca elli, taş suratlı, uzun boylu adam ayağa kalkmıştı. Bize bakmadı. Merdivenlere yürüdü.

Memur dedi ki; "Çok geçmez, kendini asar. Buraya gelip de öyle oturmasının başka nedeni olabilir mi, beyim?"

"Ya gerçekten de sağırsa?"

"Tabii. Sağır da olabilir. Ne anlatmak istediğimi anladınız mı? Eğer bir ağaç devrilir de işitecek tek kişi belki sağır belki değilse, sessizlik var mıdır, yok mudur? Eh, artık posta torbasını hazırlamam gerekiyor."

Döndüm, istasyondan uzaklaşan uzun boylu şekle baktım. Ağır ağır yürüyordu, omuzları geniş olmasına rağmen çökmüş gibiydi.

Bir blok ötedeki kulenin saati yediyi çalmaya başladı.

Uzun boylu adam bileğini kaldırıp saatine baktı.

Hafifçe ürperdim. Belki tesadüftü, elbette öyleydi, yine de sırtımdan aşağı buz gibi bir şey indi.

Tren perona girdi, bindim.

TEŞEKKÜRLER

"Düğün İşi" © 1980 Stephen King. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"İkinci Dereceden Cinayet" © 1998 Joyce Carol Oates. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Bayan Oyster Brown'in Suçu" © 1991 Peter Lovesey. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Hırsızın Bini Bir Para" © 1989 Donald E. Westlake. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Yorgun İhtiyar" © 1975 Kilimanjaro Corporation. Yazar ve yazar ajansı Richard Curtis Associates Inc, New York USA ile yapılan anlaşmayla yayımlanmıştır.

"Ailecek" © 1996 Ed Gorman. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Başka Bir Oda" © 1990 Joan Hess. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Şeker mi, Şaka mı?" © 1975 Judith Garner. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Yüksek Bahis" © 1984 John Lutz. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Yanan Ruhlar" © 1991 Bili Pronzini. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Sosisçi Cinayeti" © 1934 Benjamin Appel. Yazar vakfı temsilcileri Carla Kunow, Willa Appel ve Marianne Appel Kunow'un izniyle yayımlanmıştır.

"Gaz Odasından İlk Haber" © 1993 Tony Hillerman. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Elveda Baba" © 1969 Joe Gores. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Nereye Kadar Giderse" © 1997 Lawrence Block. Yazarın izniyle yayımlanmıştır.

"Koruda" © 1960, 1961 John O'Hara. Random House Inc,'in izniyle yayımlanmıştır.

"Enik Cenneti" © 1996 Doug Allyn. Yazarın ve ajansı James Ailenin izniyle ya3*ımlanmıştır,

"Başka Bir Zamanın Çocuğu" © 1983 William Bankier. Yazarın ve ajansı Curtis Brown Ltd'in izniyle yayımlanmıştır.